Ετήσια Οικονομική Έκθεση 2015

Συγκρότημα Τράπεζας Κύπρου

Περιεχόμενα **Σελίδα**

Διοικητικό Συμβούλιο και Εκτελεστική Διεύθυνση 1

Δήλωση των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου
και των Υπευθύνων της Εταιρίας για τη Σύνταξη των
Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων
(σύμφωνα με τις πρόνοιες του Νόμου 190(Ι)/2007 αναφορικά με τις Προϋποθέσεις Διαφάνειας) 2

Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ 3

Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις Συγκροτήματος Τράπεζας Κύπρου 16

Έκθεση Ανεξάρτητου Ελεγκτή προς τα Μέλη της Τράπεζας Κύπρου Δημόσια
Εταιρία Λτδ επί των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων 210

Δήλωση των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου
και των Υπευθύνων της Εταιρίας για τη Σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων
(σύμφωνα με τις πρόνοιες του Νόμου 190(Ι)/2007 αναφορικά με τις Προϋποθέσεις Διαφάνειας) 213

Οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ 214

Έκθεση Περί Εταιρικής Διακυβέρνησης 352

Επιπρόσθετες Γνωστοποιήσεις Κινδύνων και Διαχείρισης Κεφαλαίου 380

Στοιχεία και Πληροφορίες Έτους 2015
(σύμφωνα με την Απόφαση 4/507/28.04.2009 του Διοικητικού Συμβουλίου
της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς της Ελλάδας) 400

Πίνακας Αντιστοιχίας Παραπομπών με τις Πληροφορίες τις οποίες
η Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ κατέστησε διαθέσιμες
στο κοινό κατά την περίοδο 1.1.2015 έως 31.03.2016 414

Διοικητικό Συμβούλιο Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ	Prof. Dr. Josef Ackermann ΠΡΟΕΔΡΟΣ Wilbur L. Ross Jr. Maksim Goldman ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΙ Arne Berggren John Patrick Hourican Μάριος Καλοχωρίτης Δρ. Χριστόδουλος Πατσαλίδης Μιχάλης Σπανός Ιωάννης Ζωγραφάκης
Εκτελεστική Επιτροπή	John Patrick Hourican ΑΝΩΤΑΤΟΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Κώστας Αργυρίδης ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ Μιχάλης Αθανασίου ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΥΝΔΥΝΩΝ Στέλιος Χριστοδούλου ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΓΕΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ (ΠΑΡΑΙΤΕΙΤΑΙ ΣΤΙΣ 31 ΜΑΡΤΙΟΥ 2016) Nicolas Scott Smith ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΑΝΑΔΙΑΡΘΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΤΗΣΗΣ ΧΡΕΩΝ Ελίζα Λειβαδιώτου ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ Σόλωνας Μάτσιας ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ Μιλτιάδης Μιχαηλάς ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΚΙΝΗΤΩΝ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ Άρτεμις Παντελίδου ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ EUROLIFE Δρ. Χριστόδουλος Πατσαλίδης ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ Μιχάλης Περσιάνης ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ Λούης Ποχάνης ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ Δρ. Χάρης Πουαγκαρέ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΛΙΑΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΙΚΗΣ ΚΑΙ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Νικόλας Σπαρσής ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΜΕΓΑΛΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Άριστος Στυλιανού ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
Εσωτερικός Ελεγκτής	Γιώργος Ζορνάς
Διευθυντής Διεύθυνσης Συμμόρφωσης Συγκροτήματος και Λειτουργός Συμμόρφωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης	Μάριος Σκανδάλης
Γραμματέας	Κάτια Σάντη
Νομικοί Σύμβουλοι	Χρυσαφίνης & Πολυβίου
Ανεξάρτητοι Ελεγκτές	Ernst & Young Cyprus Ltd
Εγγεγραμμένο Γραφείο	Στασίνου 51 Αγ. Παρασκευή, Στρόβολος 2002 Λευκωσία, Κύπρος Τηλέφωνο: +357 22122100, Φαξ: +357 22336258

Δήλωση των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Υπευθύνων της Εταιρίας για τη Σύνταξη των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

(σύμφωνα με τις πρόνοιες του Νόμου 190(Ι)/2007 αναφορικά με τις Προϋποθέσεις Διαφάνειας)

Εμείς, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και οι υπεύθυνοι της Εταιρίας για τη σύνταξη των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ (η 'Εταιρία') για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015, τα ονόματα των οποίων καταγράφονται πιο κάτω, επιβεβαιώνουμε ότι, εξ όσων γνωρίζουμε:

(α) οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις στις σελίδες 16 μέχρι 209

(i) καταρτίστηκαν σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και τις πρόνοιες του περί Εταιριών Νόμου της Κύπρου,

(ii) παρέχουν αληθινή και δίκαιη εικόνα των περιουσιακών στοιχείων, των υποχρεώσεων, της οικονομικής κατάστασης και του κέρδους ή ζημιάς της Εταιρίας και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ως σύνολο, και

(β) η Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου παρέχει μια δίκαιη ανασκόπηση των εξελίξεων και της απόδοσης των εργασιών καθώς και της θέσης της Εταιρίας και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ως σύνολο, μαζί με περιγραφή των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.

Prof. Dr. Josef Ackermann	Πρόεδρος
Wilbur L. Ross Jr	Αντιπρόεδρος
Maksim Goldman	Αντιπρόεδρος
Arne Berggren	Μη εκτελεστικός Σύμβουλος
Μάριος Καλοχωρίτης	Μη εκτελεστικός Σύμβουλος
Μιχάλης Σπανός	Μη εκτελεστικός Σύμβουλος
Ιωάννης Ζωγραφάκης	Μη εκτελεστικός Σύμβουλος
John Patrick Hourican	Εκτελεστικός Σύμβουλος
Δρ. Χριστόδουλος Πατσαλίδης	Εκτελεστικός Σύμβουλος
Ελίζα Λειβαδιώτου	Οικονομική Διευθύντρια

31 Μαρτίου 2016

Το Διοικητικό Συμβούλιο υποβάλλει στους μετόχους της Εταιρίας την Έκθεσή του και τις ελεγμένες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015.

Δραστηριότητες

Η Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ (η 'Εταιρία') είναι η ιθύνουσα εταιρία του Συγκροτήματος Τράπεζας Κύπρου (το 'Συγκρότημα'). Οι κύριες δραστηριότητες της Εταιρίας και των θυγατρικών της στην Κύπρο και στο εξωτερικό κατά τη διάρκεια του έτους συνέχισαν να είναι η παροχή τραπεζικών, χρηματοοικονομικών, ασφαλιστικών υπηρεσιών και η διαχείριση και πώληση ακινήτων.

Όλες οι εταιρίες και τα υποκαταστήματα του Συγκροτήματος παρατίθενται στη Σημείωση 50 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Οι εξαγορές και πωλήσεις που έγιναν κατά τη διάρκεια του 2015 παρουσιάζονται στη Σημείωση 51 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Λειτουργικό περιβάλλον στην Κύπρο

Η οικονομική ανάκαμψη ξεκίνησε το πρώτο τρίμηνο του 2015 και συνεχίστηκε κατά τη διάρκεια του χρόνου με επιταχυνόμενο ρυθμό. Έτσι το πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, αυξήθηκε κατά 2,7% το τέταρτο τρίμηνο (σε προσαρμοσμένη βάση). Για ολόκληρο το έτος, το πραγματικό ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 1,6% σε σχέση με μείωση 2,5% τον προηγούμενο χρόνο (Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου). Η ανάπτυξη επηρεάστηκε κυρίως από τον τουρισμό, τις επιχειρηματικές υπηρεσίες και τις χρηματοοικονομικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες από πλευρά προσφοράς. Από πλευράς δαπανών, η ανάπτυξη οφειλόταν κυρίως στις επενδύσεις σε κτήρια, μέταλλα και μηχανήματα και εξοπλισμό μεταφοράς. Η ανάπτυξη του έτους υποστηρίχτηκε επίσης από την υποτίμηση του Ευρώ και την πτώση της τιμής του πετρελαίου.

Οι προοπτικές μεσοπρόθεσμα παραμένουν θετικές σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Το πραγματικό ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί κατά περίπου 2% ετησίως κατά το 2016-2017. Οι αρνητικοί παράγοντες στις προοπτικές σχετίζονται με τα υψηλά επίπεδα των μη εξυπηρετούμενων δανείων και στην επιδείνωση του εξωτερικού περιβάλλοντος. Μια χειροτέρευση του εξωτερικού περιβάλλοντος θα έθετε σε κίνδυνο μια ανοικτή οικονομία όπως είναι η Κύπρος. Αυτό μπορεί να προκύψει από επιδείνωση των συνθηκών στην Ελλάδα, συνεχιζόμενη ύφεση στη Ρωσία και επιπλέον υποτίμηση του ρουβλίου, ασθενέστερη ανάπτυξη στην Ευρωζώνη και στο Ηνωμένο Βασίλειο ή επιδείνωση των πιστωτικών συνθηκών στην παγκόσμια αγορά ομολόγων. Αντιθέτως, οι θετικοί παράγοντες στις οικονομικές προοπτικές σχετίζονται με μεγαλύτερη περίοδο χαμηλής τιμής πετρελαίου, βελτιωμένες συνθήκες στην Ελλάδα και βελτίωση στο διεθνές επενδυτικό κλίμα.

Στην αγορά εργασίας, η ανεργία κορυφώθηκε στο τέταρτο τρίμηνο του 2013 στο 16,6% (σε προσαρμοσμένη βάση) και έκτοτε μειώνεται (σύμφωνα με το Eurostat). Το ποσοστό ανεργίας το 2015 ανήλθε σε μέσο όρο στο 15,6% σύμφωνα με το Eurostat και αναμένεται να μειωθεί περαιτέρω μεσοπρόθεσμα, φτάνοντας στο 13,3% μέχρι το 2017, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Οι τιμές καταναλωτή μειώνονταν κάθε χρόνο από το 2013 και μετά, με πτώση κατά 1,4% και 2,1% το 2014 και το 2015 αντίστοιχα (Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου). Έτσι η οικονομική αναπροσαρμογή περιλάμβανε μείωση τόσο στις ποσότητες όσο και στις τιμές, γεγονός που εξηγεί γιατί το ονομαστικό ΑΕΠ μειώθηκε με ταχύτερο ρυθμό από το πραγματικό ΑΕΠ. Ωστόσο, αυτό ήταν μέρος της εσωτερικής υποτίμησης, που ήταν ένας από τους στόχους του προγράμματος οικονομικής προσαρμογής. Η πτώση των τιμών καταναλωτή αντανακλά επίσης την πτώση των τιμών των βασικών εμπορευμάτων και ειδικά του πετρελαίου. Αναμένεται ότι οι τιμές καταναλωτή θα αυξηθούν ελαφρώς το 2016, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Στα δημόσια οικονομικά η Κύπρος σημείωσε σημαντική πρόοδο κατά τη διάρκεια του προγράμματος. Σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, το δημοσιονομικό έλλειμμα έχει σχεδόν εξαλειφθεί, φτάνοντας κοντά στο μηδέν το 2014 από 5,7% του ΑΕΠ το 2011. Αυτό αποτελεί μια αναπροσαρμογή πάνω από €1 δις σε μια οικονομία που είναι λίγο μεγαλύτερη από €17 δις. Η δημοσιοοικονομική εξυγίανση εμπλέκει σημαντικές περικοπές δαπανών συμπεριλαμβανομένων μισθών και συντάξεων. Οι πληρωμές τόκων έχουν επίσης μειωθεί και έχουν τεθεί όρια στις δαπάνες των υπουργείων. Όσον αφορά τα εισοδήματα, η καλύτερη από την αναμενόμενη επίδοση οδήγησε σε ψηλότερες άμεσες και έμμεσες φορολογικές εισπράξεις και εισφορές κοινωνικών ασφαλίσεων. Ο προϋπολογισμός αναμένεται να εισέλθει σε πλεόνασμα το 2016-2017, έστω και οριακά, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

2. **Λειτουργικό περιβάλλον στην Κύπρο** (συνέχεια)

Το γενικό δημόσιο χρέος αυξήθηκε στο 108,2% του ΑΕΠ το 2014 σύμφωνα με το Eurostat και αυξήθηκε ελαφρώς το 2015 σύμφωνα με την εξέλιξη του προϋπολογισμού. Το δημόσιο χρέος αναμένεται να μειωθεί στο 94,6% του ΑΕΠ μέχρι το 2017 σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Αυτό θα είναι μέσα στα πλαίσια της δημοσιονομικής εξυγίανσης και των σχετικά θετικών οικονομικών προοπτικών. Το μεικτό χρέος αναμένεται να μειωθεί σημαντικά όταν ληφθεί υπόψη η ανταλλαγή περιουσιακών στοιχείων με την Κεντρική Τράπεζα Κύπρου. Δεν αναμένονται μεσοπρόθεσμα να υπάρξουν μέτρα διακριτικής ευχέρειας για μείωση του ελλείμματος και περαιτέρω βελτίωση του δημοσιονομικού ισοζυγίου θα προέρχεται από περαιτέρω βελτιώσεις στην οικονομική δραστηριότητα.

Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο ολοκλήρωσε τον ένατο έλεγχο του προγράμματος οικονομικής προσαρμογής, τον Ιανουάριο του 2016 και έγκρινε την εκταμίευση €126 εκατ., φέρνοντας τις συνολικές εκταμιεύσεις του προγράμματος προσαρμογής συνολικά σε περίπου €1 δις. Οι συνολικές εκταμιεύσεις από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ΕΜΣ) ανέρχονται σε €6,3 δις, από το σύνολο δεσμευμένου ποσού ύψους €9 δις. Συνεπώς, περίπου 30% της χρηματοδότησης του προγράμματος οικονομικής προσαρμογής παραμένει αναξιοποίητο. Ο όγδοος έλεγχος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί λόγω του ότι ένα τελευταίο προαπαιτούμενο δεν έχει εκπληρωθεί.

Σε δήλωση της Εκτελεστικής Επιτροπής του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου στις 27 Ιανουαρίου 2016 μετά την ολοκλήρωση του ένατου ελέγχου, η επίδοση της Κύπρου σύμφωνα με το πρόγραμμα σημειώθηκε ως: 'Τα μακροοικονομικά επιτεύγματα κάτω από το πρόγραμμα χρηματοδοτικής υποστήριξης ήταν ευνοϊκά. Τα οικονομικά και δημοσιονομικά αποτελέσματα είναι καλύτερα από τα αναμενόμενα, τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια έχουν σταθεροποιηθεί και η ρευστότητα των τραπεζών εξακολουθεί να βελτιώνεται. Παρόλα αυτά, με τις πρόσφατες καθυστερήσεις στην υλοποίηση διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, υπάρχει ανάγκη για επανεργοποίηση της υλοποίησης των μεταρρυθμίσεων για προστασία της εμπιστοσύνης και της μακροπρόθεσμης ανάπτυξης. Παράλληλα, το δημόσιο χρέος και τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια χρειάζεται να μειωθούν από τα υφιστάμενα υψηλά τους επίπεδα. Η επίσπευση της αναδιάρθρωσης των μη εξυπηρετούμενων δανείων είναι ζωτικής σημασίας για την αναβίωση του δανεισμού της και τη βελτίωση των προοπτικών ανάπτυξης. Μετά την πρόσφατη ψήφιση σημαντικών νομοσχεδίων, τα εργαλεία για αναδιαρθρώσεις δανείων είναι τώρα διαθέσιμα. Παρ' όλα αυτά, η πρόοδος του νομοθετικού πλαισίου για διευκόλυνση της τιτλοποίησης δανείων και της μεταβίβασης τίτλων ιδιοκτησίας ακινήτων καινούργιων υποθέσεων πρέπει να επισπευθεί'.

Το Πρόγραμμα Μακροοικονομικής Προσαρμογής του ΕΜΣ λήγει στις 31 Μαρτίου 2016 και η κυβέρνηση αποφάσισε να το τερματίσει χωρίς άλλη διευθέτηση. Το Eurogroup κατά τη συνεδρίασή του στις 7 Μαρτίου 2016 επαίνεσε τις Κυπριακές αρχές για τη συνολική επιτυχή εφαρμογή του προγράμματος και υπογράμμισε την ανάγκη για περαιτέρω μεταρρυθμίσεις για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της Κυπριακής οικονομίας. Μετά από αυτή την εξέλιξη, το πρόγραμμα του ΔΝΤ το οποίο λήγει επισήμως στις 14 Μαΐου 2016, έχει ακυρωθεί από τη Κυπριακή Δημοκρατία.

Η Κύπρος θα παραμείνει υπό εποπτεία μετά το πρόγραμμα, μέχρι να καταβληθεί τουλάχιστον το 75% της χρηματοδότησης που έλαβε. Στα πλαίσια της εποπτείας του προγράμματος, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με την ΕΚΤ θα προβαίνουν σε τακτικούς ελέγχους για την ανάλυση των δημοσιονομικών και χρηματοπιστωτικών εξελίξεων και θα ετοιμάζουν εξαμηνιαία έκθεση αξιολόγησης, η οποία δυνατό να περιλαμβάνει συστάσεις για λήψη περαιτέρω μέτρων, όταν αυτό είναι απαραίτητο.

Αναγνωρίζοντας την πρόοδο που έχει επιτευχθεί στο δημοσιονομικό τομέα και την ανάκαμψη της οικονομίας, καθώς επίσης και τη θεσμοθέτηση της συνολικής μεταρρύθμισης του πλαισίου εκποιήσεων και αφερεγγυότητας τον Απρίλιο 2015, οι διεθνείς οίκοι πιστοληπτικής αξιολόγησης αναβάθμισαν την πιστοληπτική ικανότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας, ανοίγοντάς της το δρόμο για άντληση χρηματοδότησης από τις διεθνείς αγορές κεφαλαίου. Τον Μάιο του 2015 και τον Οκτώβριο του 2015, η Κυπριακή Κυβέρνηση προέβηκε στην έκδοση ομόλογου ύψους €1 δις λήξης το 2022, με απόδοση 4,00% ετησίως και έκδοση ομολόγου λήξης το 2025 ύψους €1 δις με απόδοση 4,25% ετησίως.

2. Λειτουργικό περιβάλλον στην Κύπρο (συνέχεια)

2.1 Νομοθετικό πλαίσιο για την αφερεγγυότητα και τις εκποιήσεις

Τα νομοθετήματα που αποτελούν το πλαίσιο αφερεγγυότητας τέθηκαν σε ισχύ το Μάιο του 2015 και ως αποτέλεσμα τέθηκε σε ισχύ ο νόμος για τις εκποιήσεις που είχε ψηφιστεί από την Κυπριακή Βουλή τον Σεπτέμβριο του 2014.

Η εφαρμογή του νόμου για τις εκποιήσεις είναι πιθανόν να επιτύχει τα ακόλουθα:

- Βελτίωση της διαπραγματευτικής δύναμης του Συγκροτήματος έναντι των πελατών που αθέτησαν τις υποχρεώσεις τους,
- Μείωση του χρονικού πλαισίου είσπραξης σε περίπτωση ανάκτησης ενός περιουσιακού στοιχείου από πελάτες που αθέτησαν τις υποχρεώσεις τους,
- Δυνατότητα βελτίωσης της διαχείρισης κινδύνου ρευστότητας του Συγκροτήματος καθώς έσοδα από νωρίτερη αποπληρωμή δανείων και/ή καλύτερη αποπληρωμή των δανείων θα διευκολύνει τη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων του Συγκροτήματος.

Οι κύριοι στόχοι του νομοθετικού πλαισίου αφερεγγυότητας είναι ο εκσυγχρονισμός και η αύξηση της αποτελεσματικότητας των αγωγών ρευστοποίησης και της διαδικασίας πτώχευσης για φυσικά πρόσωπα και εταιρίες και η δημιουργία κατάλληλων κινήτρων για την εξόφληση του χρέους, συμβάλλοντας έτσι στη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, ενώ ταυτόχρονα παρέχει προστασία και ωφελήματα για τους οφειλέτες συμπεριλαμβανομένων των εξής:

- Προστασία της κύριας κατοικίας των οφειλετών με βάση αυστηρά κριτήρια επιλεξιμότητας.
- Πρόνοια για την οικονομική επαναδραστηριοποίηση πτωχεύσαντων φυσικών προσώπων όπου είναι δυνατόν.
- Παροχή κινήτρων για τη διάσωση και την αποκατάσταση των εταιριών.
- Εισαγωγή ενός νέου μηχανισμού που θα παρέχει απαλλαγή σε χρεώστες χωρίς εισόδημα ή περιουσιακά στοιχεία και χαμηλό συνολικό χρέος.

Σε γενικές γραμμές, το Συγκρότημα θεωρεί το νέο νόμο για την αφερεγγυότητα και τις εκποιήσεις ως ένα χρήσιμο εργαλείο που αναμένεται να υποβοηθήσει και να ενισχύσει το υφιστάμενο νομικό και λειτουργικό πλαίσιο.

Οικονομικά αποτελέσματα

Τα κύρια οικονομικά στοιχεία για το 2015 παρουσιάζονται πιο κάτω:

Λογαριασμός Αποτελεσμάτων Συγκροτήματος		
€ εκατ.	**2015**	2014 (επαναπαρουσίαση)
Καθαρά έσοδα από τόκους	**842**	969
Καθαρά έσοδα από δικαιώματα και προμήθειες	**154**	152
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος και καθαρά κέρδη από άλλα χρηματοοικονομικά μέσα	**31**	1
Έσοδα από ασφαλιστικές δραστηριότητες μείον ασφαλιστικές απαιτήσεις και προμήθειες	**48**	46
Ζημιές από επανεκτίμηση και διάθεση επενδύσεων σε ακίνητα	**(53)**	(12)
Λοιπά έσοδα	**18**	12
Σύνολο εσόδων	**1.040**	1.168
Κόστος προσωπικού	**(234)**	(234)
Άλλα λειτουργικά έξοδα	**(182)**	(193)
Σύνολο εξόδων	**(416)**	(427)
Κέρδη πριν τις προβλέψεις και απομειώσεις, τα κέρδη από αποαναγνώριση δανείων και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές στα δάνεια που αποκτήθηκαν, τα έξοδα αναδιάρθρωσης και τις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**624**	741
Προβλέψεις για απομείωση δανείων, μείον κέρδη από αποαναγνώριση δανείων και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές για δάνεια που αποκτήθηκαν	**(959)**	(770)
Απομειώσεις άλλων χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων	**(62)**	(90)
Μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών	**6**	5
Ζημιές πριν τη φορολογία, τα έξοδα αναδιάρθρωσης και τις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**(391)**	(114)
Φορολογία	**(9)**	(11)
Ζημιές που αναλογούν σε δικαιώματα μειοψηφίας	**6**	19
Ζημιές μετά τη φορολογία, πριν τα έξοδα αναδιάρθρωσης, τις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες και τα καθαρά κέρδη από την πώληση μη κύριων περιουσιακών στοιχείων	**(394)**	(106)
Έξοδα αναδιάρθρωσης	**(43)**	(36)
Ζημιές από ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση/μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**(38)**	(166)
Καθαρά κέρδη από πώληση μη κύριων περιουσιακών στοιχείων	**37**	47
Ζημιές μετά τη φορολογία	**(438)**	(261)

Καθαρό επιτοκιακό περιθώριο	**3,79%**	3,94%
Δείκτης κόστος προς έσοδα	**40%**	37%

Οικονομικά αποτελέσματα (συνέχεια)

Κύρια Στοιχεία και Δείκτες Ισολογισμού	**31 Δεκεμβρίου 2015**	31 Δεκεμβρίου 2014*
Δάνεια (€ εκατ.)	**22.592**	23.772
Καταθέσεις πελατών (€ εκατ.)	**14.181**	13.169
Δείκτης δανείων (μετά τις προβλέψεις) προς καταθέσεις	**121%**	141%
Ποσοστό δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών	**50%**	53%
Δείκτης κάλυψης δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών με προβλέψεις[1]	**48%**	41%
Απόδοση επί του μέσου όρου των περιουσιακών στοιχείων	**-1,7%**	-0,9%
Απόδοση επί του μέσου όρου των ιδίων κεφαλαίων	**-12,9%**	-8,5%
Κεφάλαια		
Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (με μεταβατικές διατάξεις)	**14,0%**	14,0%
Συνολικός δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας	**14,1%**	14,2%
Δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (€ εκατ.)	**2.748**	3.191
Σταθμισμένα περιουσιακά στοιχεία (€ εκατ.)	**19.666**	22.715

* Οι πληροφορίες για το 2014 συμπεριλαμβάνουν επίσης στοιχεία που έχουν κατηγοριοποιηθεί ως στοιχεία που κατέχονται προς πώληση.

Ισολογισμός

- Ο δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (με μεταβατικές διατάξεις) ανήλθε σε 14,0% στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και στις 31 Δεκεμβρίου 2014. Ο δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 επηρεάστηκε αρνητικά από τις ζημιές που καταγράφηκαν το 2015 λόγω των αυξημένων προβλέψεων για απομείωση δανείων που προέκυψαν από τις αλλαγές στις παραδοχές αναφορικά με τις προβλέψεις, σε σχέση με τον συνεχή εποπτικό διάλογο με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) σχετικά με τη Διαδικασία Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ). Η μείωση στα σταθμισμένα περιουσιακά στοιχεία ύψους €3.049 εκατ. κατά τη διάρκεια του έτους οφείλεται στη στρατηγική απομόχλευσης του Συγκροτήματος μέσω της πώλησης μη κύριων δραστηριοτήτων (κυρίως από την πώληση των δραστηριοτήτων στη Ρωσία τον Σεπτέμβριο 2015) και στις συνεχιζόμενες προσπάθειες για βελτιστοποίηση του υπολογισμού των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων. Ο δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 χωρίς μεταβατικές διατάξεις, προσαρμοσμένος για τις Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις[2], ανήλθε σε 13,1% στις 31 Δεκεμβρίου 2015 (2014: 13,4%).

- Η χρηματοδοτική δομή του Συγκροτήματος βελτιώνεται με τις καταθέσεις πελατών να αυξάνονται κατά €1,6 δις (λαμβάνοντας υπόψη την πώληση των δραστηριοτήτων στη Ρωσία) ή 12% το 2015. Ο δείκτης δανείων προς καταθέσεις βελτιώθηκε στο 121% στις 31 Δεκεμβρίου 2015 σε σύγκριση με 141% στις 31 Δεκεμβρίου 2014. Οι καταθέσεις πελατών αυξήθηκαν στο 61% του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων στις 31 Δεκεμβρίου 2015, σε σύγκριση με 49% στις 31 Δεκεμβρίου 2014.

- Κατά το 2015, η χρηματοδότηση από τον Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA) μειώθηκε κατά €3,6 δις σε €3,8 δις στις 31 Δεκεμβρίου 2015. Στις 31 Μαρτίου 2016 ο δανεισμός από το Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA) ανέρχεται σε €3,3 δις.

[1] Το ποσοστό κάλυψης των δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών με προβλέψεις υπολογίζεται ως το σύνολο των συσσωρευμένων προβλέψεων για απομείωση δανείων, της αναπροσαρμογής στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση και των προβλέψεων για στοιχεία εκτός ισολογισμού (ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις), ως προς το σύνολο των δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών.

[2] Οι προσαρμογές σχετίζονται με αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ύψους €457 εκατ. και αναγνωρίζονται με φορολογικές ζημιές ύψους €3,6 δις και μπορούν να συμψηφιστούν με μελλοντικά κέρδη της Εταιρίας για περίοδο 15 ετών, με φορολογικό συντελεστή 12,5%. Επιπλέον, υπάρχουν φορολογικές ζημιές ύψους περίπου €8,5 δις για τις οποίες δεν έχει αναγνωριστεί αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση. Η αναγνώριση αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης υποστηρίζεται από τις προβλέψεις της διεύθυνσης και λαμβάνει υπόψη την ανακτησιμότητα των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων εντός της περιόδου λήξης τους.

Οικονομικά αποτελέσματα (συνέχεια)

Ισολογισμός (συνέχεια)

- Τα δάνεια σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών[3] μειώθηκαν κατά €1,3 δις ή κατά 10% κατά τη διάρκεια του έτους και ανήλθαν σε €11.329 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2015 (μείωση ύψους περίπου €250 εκατ. αφορά την πώληση των δραστηριοτήτων στη Ρωσία), αντιπροσωπεύοντας το 50% του συνόλου των δανείων[4] (δείκτης δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών). Το ποσοστό κάλυψης με προβλέψεις των δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών βελτιώθηκε στο 48% στις 31 Δεκεμβρίου 2015, από 41% στις 31 Δεκεμβρίου 2014.

- Τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια (ΜΕΔ)[5] με βάση την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΑΤ) μειώθηκαν κατά 7% και ανήλθαν σε €13.968 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και αντιπροσωπεύουν το 62% του συνόλου των δανείων, σε σύγκριση με €14.961 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2014 (63% του συνόλου των δανείων).

Κατάσταση Αποτελεσμάτων[6]

- Τα καθαρά έσοδα από τόκους για το έτος 2015 ανήλθαν σε €842 εκατ. (2014: €969 εκατ.) και το καθαρό επιτοκιακό περιθώριο ανήλθε σε 3,79% (2014: 3,94%). Η μείωση στα καθαρά έσοδα από τόκους και στο καθαρό επιτοκιακό περιθώριο αντικατοπτρίζει κυρίως τη μειωμένη απόδοση των δανείων που οφείλεται μερικώς στις αναδιαρθρώσεις και τις ενέργειες απομόχλευσης, καθώς και στην πρόωρη αποπληρωμή ομολόγου της Κυπριακής Κυβέρνησης που αποκτήθηκε από τη Λαϊκή Τράπεζα σε εύλογη αξία.

- Τα μη επιτοκιακά έσοδα για το έτος 2015 ανήλθαν σε €198 εκατ., με τα επαναλαμβανόμενα έσοδα να αποτελούνται κυρίως από καθαρά έσοδα από δικαιώματα και προμήθειες ύψους €154 εκατ. και καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες ύψους €48 εκατ.

- Τα συνολικά έσοδα για το έτος 2015 ανήλθαν σε €1.040 εκατ. σε σύγκριση με €1.168 εκατ. το έτος 2014.

- Τα συνολικά έξοδα για το έτος 2015 ανήλθαν σε €416 εκατ. (2014: €427 εκατ.) και ο δείκτης κόστους προς έσοδα ανήλθε σε 40% (2014: 37%), παρά την πώληση των δραστηριοτήτων στη Ρωσία, λόγω των αυξημένων μη επαναλαμβανόμενων συμβουλευτικών και επαγγελματικών εξόδων και των αυξημένων προβλέψεων για νομικές υποθέσεις και διακανονισμούς.

- Τα κέρδη πριν τις προβλέψεις και τις απομειώσεις[7], τα έξοδα αναδιάρθρωσης και τις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες για το έτος 2015 ανήλθαν σε €624 εκατ. σε σύγκριση με €741 εκατ. για το έτος 2014.

- Οι προβλέψεις για απομείωση δανείων (συνεχιζόμενες δραστηριότητες) μείον κέρδος από αποαναγνώριση δανείων και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές για δάνεια που αποκτήθηκαν για το έτος 2015 ανήλθαν σε €959 εκατ. (2014: €770 εκατ.). Η αυξημένη χρέωση προβλέψεων για το τέταρτο τρίμηνο του 2015 προέκυψε από αλλαγές στις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν αναφορικά με τις προβλέψεις, σε σχέση με τον συνεχή εποπτικό διάλογο με την ΕΚΤ σχετικά με τη ΔΕΕΑ. Η χρέωση προβλέψεων ως ποσοστό επί του συνόλου των δανείων[8] για το έτος 2015 ανήλθε σε 4,3% επί του συνόλου των δανείων, σε σύγκριση με 3,6% για το έτος 2014.

---

[3] Τα δάνεια σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών ορίζονται ως τα δάνεια με συγκεκριμένη πρόβλεψη, τα δάνεια που υφίστανται ζημιές κατά την απόκτηση τους και τα δάνεια σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών.

[4] Τα δάνεια αναφέρονται πριν την αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση σε σχέση με τα δάνεια που αποκτήθηκαν από τη Λαϊκή Τράπεζα (η διαφορά μεταξύ του συμβατικού οφειλόμενου ποσού και της εύλογης αξίας των δανείων κατά την ημερομηνία της εξαγοράς) ύψους €1.207 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2015.

[5] Το 2014 η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (ΕΑΤ) δημοσίευσε τα πρότυπα αναφοράς για τις ρυθμίσεις και τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Σύμφωνα με τον ορισμό της ΕΑΤ, ένα δάνειο θεωρείται ως μη εξυπηρετούμενο αν πληρούνται τα πιο κάτω κριτήρια: (i) Δάνεια χρεωστών οι οποίοι έχουν αξιολογηθεί ότι αδυνατούν να αποπληρώσουν πλήρως τις υποχρεώσεις τους χωρίς την εκποίηση εξασφαλίσεων, ανεξαρτήτως από την ύπαρξη καθυστέρησης, ή τον αριθμό ημερών σε καθυστέρηση, για παράδειγμα σε περίπτωση διαγραφής ή σε περίπτωση όπου η Τράπεζα έχει κινηθεί νομικά εναντίον του χρεώστη ή σε περίπτωση πτωχευσάντων πελατών, ή (ii) Δάνεια πελατών που έχουν απομειωθεί π.χ. σε περίπτωση που η Τράπεζα έχει προβεί σε ειδική πρόβλεψη, ή (iii) Δάνεια με σημαντική καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών, ή (iv) Εξυπηρετούμενα ρυθμισμένα δάνεια υπό επιτήρηση τα οποία έχουν τύχει αναδιάρθρωσης, ή (v) Εξυπηρετούμενα ρυθμισμένα δάνεια υπό επιτήρηση, τα οποία έχουν τύχει αναδιάρθρωσης και παρουσιάζουν καθυστερήσεις πέραν των 30 ημερών.

[6] Από το τέταρτο τρίμηνο 2014, οι εργασίες του Συγκροτήματος στη Ρωσία αναγνωρίζονται ως ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση και έχουν παρουσιαστεί ως μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 5. Τον Σεπτέμβριο 2015, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε την πώληση της πλειοψηφίας των δραστηριοτήτων του στη Ρωσία. Το υπόλοιπο μέρος των δραστηριοτήτων που δεν έχει πωληθεί έχει παύσει να αναγνωρίζεται ως ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση και έχει κατηγοριοποιηθεί ως συνεχιζόμενες δραστηριότητες. Επιπρόσθετα, οι συγκριτικές πληροφορίες έχουν επαναταξινομηθεί για να αντικατοπτρίζουν την αλλαγή στην παρουσίαση των ζημιών απομείωσης άλλων χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών μέσων και των αποτελεσμάτων από τη μεταβολή στην εύλογη αξία και πωλήσεις επενδύσεων σε ακίνητα στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Η παρουσίαση του 'Κέρδος από αποαναγνώριση δανείων και αλλαγών στις αναμενόμενες ταμειακές ροές για δάνεια που αποκτήθηκαν' έχει αλλάξει ώστε να παρουσιάζονται σε συνάρτηση με τις 'Προβλέψεις για απομείωση δανείων' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Το Συγκρότημα θεωρεί, ότι αυτή η παρουσίαση είναι πιο σχετική αφού θεωρεί ότι τέτοια κέρδη και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές (κυρίως προέρχονται από την αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση των δανείων που αποκτήθηκαν) σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο. Αυτή η αλλαγή στην παρουσίαση δεν έχει καμία επίδραση στα αποτελέσματα της περιόδου.

[7] Αποτελούνται από προβλέψεις για απομείωση δανείων και απομειώσεις άλλων χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, μείον κέρδη από αποαναγνώριση δανείων και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές δανείων που αποκτήθηκαν.

[8] Η χρέωση προβλέψεων επί του συνόλου των δανείων ορίζεται ως οι προβλέψεις για απομείωση δανείων, περιλαμβανομένου προβλέψεων για απομείωση των μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων μείον κέρδη από αποαναγνώριση δανείων και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές δανείων που αποκτήθηκαν, ως προς τον μέσο όρο του συνόλου των δανείων.

Οικονομικά αποτελέσματα (συνέχεια)

Κατάσταση Αποτελεσμάτων (συνέχεια)

- Στο πλαίσιο του συνεχούς εποπτικού διαλόγου με την ΕΚΤ σε σχέση με τη ΔΕΕΑ, το Συγκρότημα αποφάσισε να επαναξιολογήσει τις παραδοχές, τις εκτιμήσεις και τη μεθοδολογία του αναφορικά με τις προβλέψεις, στο πλαίσιο και τις οδηγίες που παρέχονται από τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ). Συνεπώς, το Συγκρότημα προχώρησε σε συγκεκριμένες τροποποιήσεις στις παραδοχές που χρησιμοποιεί αναφορικά με τις προβλέψεις. Οι αλλαγές αυτές σχετίζονται με την επέκταση της περιόδου ανάκτησης και την εφαρμογή επιπρόσθετων εκπτώσεων στη ρευστοποιήσιμη αξία των εξασφαλίσεων των πιο επιβαρυμένων, μη εξυπηρετούμενων χαρτοφυλακίων, με τις δύο τροποποιήσεις να προκύπτουν από τη στρατηγική του Συγκροτήματος για ανάκτηση των προβληματικών δανείων. Για την τροποποίηση των παραδοχών του για τις προβλέψεις, το Συγκρότημα έλαβε υπόψη τη στρατηγική του για τη διαχείριση των προβληματικών δανείων, καθώς και άλλα διαθέσιμα στοιχεία, αντικατοπτρίζοντας ένα αυξημένο επίπεδο συντηρητισμού εντός ενός αποδεκτού εύρους. Ως αποτέλεσμα, οι προβλέψεις για το έτος 2015 ανήλθαν σε €959 εκατ. (2014: €770 εκατ.). Το Συγκρότημα θεωρεί πως οι αλλαγές αυτές γεφύρωσαν σημαντικά τον εποπτικό διάλογο με την ΕΚΤ και αύξησαν το ποσοστό κάλυψης των δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών με προβλέψεις στο 48% στις 31 Δεκεμβρίου 2015 (2014: 41%).

- Οι απομειώσεις άλλων χρηματοοικονομικών και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων για το έτος 2015 ανήλθαν σε €62 εκατ. και σχετίζονται κυρίως με απομειώσεις μη κύριων περιουσιακών στοιχείων στο εξωτερικό, στα πλαίσια των προσπαθειών του Συγκροτήματος για μείωση του κινδύνου στον ισολογισμό του και με την αλλαγή της βάσης επιμέτρησης των ακινήτων που αποκτήθηκαν από πελάτες.

- Οι ζημιές μετά τη φορολογία από συνεχιζόμενες δραστηριότητες[9] για το έτος 2015 ανήλθαν σε €394 εκατ. (2014: €106 εκατ.).

- Τα έξοδα αναδιάρθρωσης για το έτος 2015 ανήλθαν σε €43 εκατ. (2014: €36 εκατ.) τα οποία περιλαμβάνουν συμβουλευτικά και επαγγελματικά έξοδα.

- Οι ζημιές από ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση/μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες για το έτος 2015 ανήλθαν σε €38 εκατ. (2014: €166 εκατ.) και οφείλονται κυρίως στην πώληση της πλειοψηφίας των δραστηριοτήτων στη Ρωσία.

- Τα καθαρά κέρδη από πώληση μη κύριων περιουσιακών στοιχείων για το έτος 2015 ανήλθαν σε €37 εκατ. (2014: €47 εκατ.). Τα καθαρά κέρδη από πώληση μη κύριων περιουσιακών στοιχείων σχετίζονται με τις ενέργειες απομόχλευσης που έγιναν κατά τη διάρκεια του έτους, περιλαμβανομένης της αποπληρωμής ομολόγου από την Κυπριακή Δημοκρατία.

- Οι ζημιές μετά τη φορολογία που αναλογούν στους ιδιοκτήτες του Συγκροτήματος για το έτος 2015 ανήλθαν σε €438 εκατ. (2014: €261 εκατ.).

Στρατηγική και προτεραιότητες

Το Συγκρότημα συνεχίζει να επικεντρώνεται στην υλοποίηση των στρατηγικών του στόχων με σκοπό να καταστεί ένα πιο δυνατό και ασφαλές ίδρυμα, ικανό να στηρίξει την ανάκαμψη της Κυπριακής οικονομίας και να δημιουργήσει αξία για τους μετόχους του στο μεσοπρόθεσμο διάστημα.

Οι βασικοί στρατηγικοί στόχοι του Συγκροτήματος είναι:

- Σημαντική μείωση του επιπέδου των ληξιπρόθεσμων δανείων.
- Ομαλοποίηση της χρηματοδοτικής δομής και πλήρη αποπληρωμή του Μηχανισμού Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA).
- Επικέντρωση στις κύριες αγορές στην Κύπρο με την παροχή χρηματοδότησης σε υποσχόμενους τομείς και έξοδο από τις μη κύριες αγορές.
- Επίτευξη ενός ορθολογιστικού μοντέλου λειτουργίας.
- Διατήρηση μιας κατάλληλης κεφαλαιακής θέσης με την εσωτερική δημιουργία κεφαλαίων μέσω της κερδοφορίας, απομόχλευσης και διάθεσης μη κύριων περιουσιακών στοιχείων.
- Δημιουργία αξίας στους μετόχους και σε άλλα ενδιαφερόμενα μέρη.

[9] Ορίζονται ως τα κέρδη μετά τη φορολογία εξαιρουμένων των εξόδων αναδιάρθρωσης, των μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων και των καθαρών κερδών από την πώληση μη κύριων περιουσιακών στοιχείων.

Στρατηγική και προτεραιότητες (συνέχεια)

Με τις δραστηριότητες στην Κύπρο να αντιπροσωπεύουν το 91% των δανείων και το 89% των καταθέσεων, η χρηματοοικονομική επίδοση του Συγκροτήματος είναι άμεσα συνδεδεμένη με το οικονομικό και λειτουργικό περιβάλλον στην Κύπρο και κατά συνέπεια θα ωφεληθεί από την ανάκαμψη της χώρας. Σύμφωνα με την Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, το πραγματικό ΑΕΠ για το τέταρτο τρίμηνο 2015 αυξήθηκε κατά 2,7%, σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του 2014 (σε προσαρμοσμένη βάση), αυξάνοντας έτσι την ετήσια αύξηση στο 1,6%. Το 2015, η Κυπριακή Δημοκρατία αξιοποίησε δύο φορές τις διεθνείς αγορές, αντλώντας συνολική χρηματοδότηση ύψους €2 δις και εξήλθε από το πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής στα τέλη Μαρτίου 2016. Οι προοπτικές για το 2016 παραμένουν θετικές καθώς η εμπιστοσύνη ενδυναμώνεται και το κλίμα βελτιώνεται. Οι παράγοντες που θα μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά την οικονομία σχετίζονται με τα υψηλά επίπεδα μη εξυπηρετούμενων δανείων, περαιτέρω καθυστερήσεις στην εφαρμογή των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και επιδείνωση του εξωτερικού περιβάλλοντος.

Η αντιμετώπιση των προβληματικών δανείων του Συγκροτήματος αποτελεί κορυφαία προτεραιότητα και είναι υψίστης σημασίας ζήτημα για τη Διοίκηση του Συγκροτήματος. Η Διεύθυνση Αναδιάρθρωσης και Ανάκτησης Χρεών (ΔΑΑΧ) σημειώνει θετική πρόοδο στον περιορισμό και την αντιστροφή της τάσης του προβληματικού του δανειακού χαρτοφυλακίου. Το Συγκρότημα εντείνει τις προσπάθειες για αναδιάρθρωση και εξομάλυνση του προβληματικού δανειακού του χαρτοφυλακίου, αυξάνοντας τον ρυθμό των αναδιαρθρώσεων και εστιάζοντας σε πιο περίπλοκες και παλαιότερες υποθέσεις. Το Συγκρότημα έχει επίσης δημιουργήσει τη Διεύθυνση Διαχείρισης Ακινήτων (ΔΔΑ) για να μπορέσει να αναλάβει τον έλεγχο και την ιδιοκτησία ακινήτων για διευθέτηση ορισμένων υποχρεώσεων πελατών του. Κύριοι στόχοι της ΔΔΑ είναι να παρέχει λύσεις προς τους επισφαλείς δανειολήπτες, να επιταχύνει τη διαδικασία ανάκαμψης του Συγκροτήματος και της εγχώριας αγοράς ακινήτων, να ενδυναμώσει τον ισολογισμό του Συγκροτήματος, καθώς και να δημιουργήσει κέρδη από την πώληση αυτών των ακινήτων ανάλογα με την περίπτωση. Η ίδρυση του ΔΔΑ θα συνδράμει στη διαχείριση της προσφοράς των ακινήτων σε μία αγορά με ήδη αυξημένη προσφορά.

Προκειμένου να ομαλοποιήσει τη χρηματοδοτική του δομή και να αποπληρώσει πλήρως το Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA), το Συγκρότημα ενέτεινε τις προσπάθειές του για προσέλκυση νέων καταθέσεων, αξιοποιώντας την αυξανόμενη εμπιστοσύνη των πελατών προς το Συγκρότημα και βελτιώνοντας τις μακροοικονομικές συνθήκες. Η ισχυρή κεφαλαιακή θέση του Συγκροτήματος και η συνολικά βελτιωμένη χρηματοοικονομική του θέση αυξάνουν τις επιλογές χρηματοδότησής του και θα διευκολύνουν την πρόσβασή του στις διεθνείς αγορές για άντληση χρηματοδότησης, ανάλογα με τις συνθήκες της αγοράς και το επενδυτικό ενδιαφέρον.

Παρά τα γεγονότα του Μαρτίου 2013 και τις επιπτώσεις τους σε αυτό, το Συγκρότημα παραμένει ο μεγαλύτερος χρηματοοικονομικός οργανισμός στην Κύπρο. Οι σημαντικές βελτιώσεις στη χρηματοοικονομική και λειτουργική του θέση που έχουν επιτευχθεί κατά τη διάρκεια των τελευταίων δύο ετών επιτρέπουν στο Συγκρότημα να διατηρήσει και να ενισχύσει την ηγετική του θέση στο Κυπριακό τραπεζικό σύστημα και να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην ανάκαμψη της Κυπριακής οικονομίας. Η ενισχυμένη κεφαλαιακή θέση και η βελτίωση της ρευστότητας του Συγκροτήματος υποβοηθούν τις προσπάθειες χρηματοδότησης υποσχόμενων τομέων της εγχώριας οικονομίας που αναμένεται να στηρίξουν και να διαφοροποιήσουν περαιτέρω την οικονομική δραστηριότητα. Το Συγκρότημα επικεντρώνεται στη διαφοροποίηση των εσόδων του, αναπτύσσοντας περαιτέρω τις δραστηριότητες με έσοδα από προμήθειες, όπως τις διεθνείς επιχειρηματικές υπηρεσίες και τη διαχείριση περιουσιακών στοιχείων.

Ο ηγετικός ρόλος του Συγκροτήματος στον ασφαλιστικό τομέα στην Κύπρο, αποφέρει επαναλαμβανόμενα έσοδα που διαφοροποιούν τις πηγές εσόδων του Συγκροτήματος. Το Συγκρότημα επίσης επιδιώκει στη μείωση των λειτουργικών του εξόδων και τη διατήρηση μιας ορθολογιστικής λειτουργικής δομής, μέσω στοχευόμενων μειώσεων μη-εργατικού κόστους και μέσω ενός προγράμματος εξόδου προσωπικού.

Το Συγκρότημα, μέσω στοχευόμενων και έγκαιρων ενεργειών, κατάφερε να μειώσει τον κίνδυνο στον ισολογισμό του, να ενισχύσει τη ρευστότητά του και να βελτιώσει την κεφαλαιακή του θέση. Η εναπομένουσα έκθεση του Συγκροτήματος στις μη κύριες δραστηριότητες του στη Ρωσία αναμένονται να εξαλειφθούν σταδιακά. Το Συγκρότημα προχωρεί επίσης σε ενέργειες μείωσης του δανειακού χαρτοφυλακίου και του χαρτοφυλακίου ακινήτων στη Ρουμανία, και συνεχίζει τις προσπάθειες για διάθεση των ακινήτων που κατέχει στην Ελλάδα.

Στρατηγική και προτεραιότητες (συνέχεια)

Η δυνατή κεφαλαιακή θέση του Συγκροτήματος συνέβαλε στην αύξηση της εμπιστοσύνης των πελατών και των άλλων ενδιαφερόμενων μερών στο Συγκρότημα. Αυτό αποδεικνύεται από τις πελατειακές εισροές που έχουν παρατηρηθεί τα τελευταία τρίμηνα και το αυξανόμενο μερίδιο αγοράς στις καταθέσεις. Μελλοντικά, το Συγκρότημα θα συνεχίσει να διασφαλίζει τη διατήρηση της κατάλληλης κεφαλαιακής επάρκειας, λαμβάνοντας υπόψη το προφίλ κινδύνου του Συγκροτήματος, το υψηλό επίπεδο των προβληματικών δανείων, τη μειωμένη έκθεση στις μη κύριες αγορές στο εξωτερικό, καθώς και το οικονομικό και εποπτικό περιβάλλον.

Κεφαλαιακή βάση

Τα ίδια κεφάλαια των ιδιοκτητών του Συγκροτήματος ανήλθαν στις 31 Δεκεμβρίου 2015 σε €3.055 εκατ. Ο δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (με μεταβατικές διατάξεις) ανήλθε σε 14,0% στις 31 Δεκεμβρίου 2015 (2014:14,0%). Ο δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 χωρίς μεταβατικές διατάξεις, προσαρμοσμένος για τις Αναβαλλόμενες Φορολογικές Απαιτήσεις, ανήλθε σε 13,1% στις 31 Δεκεμβρίου 2015 (2014:13,4%). Ο δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 παραμένει υψηλότερος από τις ελάχιστες εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις ύψους 11,75% με βάση τις απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ (Pillar ΙΙ), παρέχοντας στο Συγκρότημα απόθεμα απορρόφησης ζημιών.

Επιπρόσθετες πληροφορίες για τα εποπτικά κεφάλαια παρουσιάζονται στις Επιπρόσθετες Γνωστοποιήσεις Κινδύνων και Διαχείρισης Κεφαλαίου οι οποίες αποτελούν μέρος αυτής της Ετήσιας Έκθεσης και στην Έκθεση Γνωστοποιήσεων του Πυλώνα 3, που είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος www.bankofcyprus.com (Σχέσεις Επενδυτών).

Μετοχικό κεφάλαιο

Κατά το 2015, το εκδοθέν μετοχικό κεφάλαιο αυξήθηκε κατά 567 χιλ. μετοχές ονομαστικής αξίας €0,10 η κάθε μία.

Δικαιώματα Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών

Στις 24 Νοεμβρίου 2015, η Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρίας εξουσιοδότησε το Διοικητικό Συμβούλιο να καταρτίσει και εφαρμόσει ένα Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων και επέτρεψε στην Εταιρία την ευελιξία για αύξηση της αναλογίας μεταξύ των κυμαινόμενων στοιχείων αμοιβής και των σταθερών στοιχείων αμοιβής με ανώτατο όριο ύψους το 100% της σταθερής αμοιβής για μέλη της ανώτατης διεύθυνσης ('Απόφαση Μετόχων'). Το Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων περιλαμβάνει τη χορήγηση δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών σε συγκεκριμένη ομάδα υπαλλήλων του Συγκροτήματος και σύμφωνα με τους υφιστάμενους όρους της Απόφασης Μετόχων:

(i) ο συνολικός αριθμός μετοχών που μπορεί να εκδοθεί και να παραχωρηθεί στα πλαίσια του Μακροπρόθεσμου Σχεδίου Παροχής Κινήτρων δεν θα υπερβαίνει τις 178.458.891 συνήθεις μετοχές ονομαστικής αξίας €0,10 η κάθε μία,
(ii) η τιμή εξάσκησης θα καθοριστεί σε €0,25 ανά μετοχή,
(iii) τα δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών που θα κατοχυρωθούν θα μπορούν να εξασκηθούν μόνο μετά από τρία χρόνια από την ημερομηνία παραχώρησής τους, και
(iv) τα δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών που δεν θα εξασκηθούν μέχρι τις 31 Μαρτίου 2026 θα παύσουν να έχουν οποιαδήποτε ισχύ.

Τα δικαιώματα θα σχεδιαστούν ώστε να κατοχυρώνονται μόνο εφόσον πληρούνται ορισμένες βασικές προϋποθέσεις απόδοσης, που περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων, την πλήρη αποπληρωμή της χρηματοδότησης από τον Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA), την άρση των περιορισμών μερισμάτων, την ακύρωση των κυβερνητικών εγγυήσεων και την απόδοση των επιλεγμένων υπαλλήλων.

Το Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων τελεί υπό την αίρεση εξασφάλισης εποπτικής έγκρισης. Συνεπώς η αρχική προτεινόμενη ημερομηνία παραχώρησης σύμφωνα με την Απόφαση Μετόχων στις 31 Μαρτίου 2016 θα αναβληθεί μέχρι τη λήψη όλων των απαιτούμενων εγκρίσεων από τις εποπτικές αρχές για το Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων.

Μέχρι την ημερομηνία έκδοσης αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, δεν εκδόθηκαν οποιαδήποτε δικαιώματα μετοχών.

Ίδιες μετοχές της Εταιρίας

Οι μετοχές της Εταιρίας που κατέχονται από οντότητες που ελέγχονται από το Συγκρότημα αφαιρούνται από τα ίδια κεφάλαια κατά την αγορά, πώληση, έκδοση ή ακύρωση αυτών των μετοχών. Δεν αναγνωρίζεται οποιοδήποτε κέρδος ή ζημιά στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Ο αριθμός αυτών των μετοχών στις 31 Δεκεμβρίου 2015 ήταν 5.136 χιλ. ονομαστικής αξίας €0,10 η κάθε μία (2014: 20.751 χιλ. ονομαστικής αξίας €0,10 η κάθε μία). Η συνολική αξία κτήσης των ιδίων μετοχών ανήλθε σε €41.301 χιλ. (2014: €88.051 χιλ.).

Μέρος αυτών των μετοχών που κατέχονται από οντότητες που ελέγχονται από το Συγκρότημα προέκυψαν από τη μετατροπή σε μετοχές καταθέσεων που είχαν οι οντότητες αυτές στην Εταιρία (bail-in), οι οποίες θα πρέπει να πωληθούν στο εγγύς μέλλον.

Επιπρόσθετα, στις 31 Δεκεμβρίου 2015 η θυγατρική εταιρία του Συγκροτήματος που διεξάγει ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής είχε στην κατοχή της 2.889 χιλ. (2014: 3.156 χιλ.) μετοχές της Εταιρίας ως μέρος των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επενδύονται προς όφελος των ασφαλιζομένων (Σημ. 24 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων). Η αξία κτήσεως των μετοχών αυτών ήταν €25.333 χιλ. (2014: €25.333 χιλ.).

Αλλαγή στον έλεγχο της Εταιρίας

Δεν υπάρχουν σημαντικές συμφωνίες στις οποίες η Εταιρία είναι συμβαλλόμενο μέρος και οι οποίες αρχίζουν να ισχύουν μετά από αλλαγή στον έλεγχο της Εταιρίας, αλλά υπάρχουν συμφωνίες οι οποίες επιτρέπουν στους αντισυμβαλλόμενους να τις τροποποιήσουν ή να τις τερματίσουν μετά από αλλαγή στον έλεγχο της Εταιρίας. Εκτός όπως αναφέρεται πιο κάτω, οι συμφωνίες αυτές δεν έχουν σημαντική επίδραση στο Συγκρότημα ως σύνολο.

Οι συμφωνίες για την παροχή ρευστότητας από τον μηχανισμό παροχής έκτακτης ρευστότητας της ΚΤΚ περιλαμβάνουν πρόνοιες που επιτρέπουν στην ΚΤΚ να ζητήσει την αποπληρωμή της έκτακτης ρευστότητας σε περίπτωση που η ΚΤΚ δεν έχει δώσει την προηγούμενη έγκρισή της για συγχώνευση ή εάν η συγχώνευση επιδεινώνει σημαντικά την πιστοληπτική ικανότητα της Εταιρίας. Το Συγκρότημα έχει επίσης αριθμό συμβολαίων για παράγωγα και άλλες συμφωνίες οι οποίες προνοούν τον τερματισμό τους σε περίπτωση που επιδεινωθεί σημαντικά η πιστοληπτική της ικανότητα λόγω αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρίας.

Άλλες πληροφορίες

Κατά το 2015 και 2014 δεν υπήρχαν περιορισμοί στη μεταβίβαση των συνήθων μετοχών της Εταιρίας εκτός από τις πρόνοιες του περί Τραπεζικών Εργασιών Νόμου της Κύπρου σύμφωνα με τις οποίες απαιτείται η έγκριση της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου πριν την απόκτηση συγκεκριμένων ποσοστών του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας, ως επίσης και τις απαιτήσεις της οδηγίας για τις Πράξεις Προσώπων που Κατέχουν Εμπιστευτικές Πληροφορίες και τις Πράξεις Χειραγώγησης της Αγοράς, η οποία αφορά συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα.

Η θυγατρική του Συγκροτήματος που διεξάγει ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής και κατέχει μετοχές της Εταιρίας ως μέρος των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επενδύονται προς όφελος των ασφαλιζομένων, σύμφωνα με τις πρόνοιες του περί ασφαλιστικών εταιριών νόμου, δεν έχει δικαίωμα ψήφου. Δεν υπάρχουν μετοχές της Εταιρίας που παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου.

Μέτοχοι της Εταιρίας που κατέχουν πέραν του 5% του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας

Στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και στις 24 Μαρτίου 2016, οι πιο κάτω μέτοχοι κατείχαν πέραν του 5% του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας:

	31 Δεκεμβρίου 2015	**24 Μαρτίου 2016**
Cyprus Popular Bank Public Co Ltd	9,62%	9,62%
Lamesa Holdings S.A. (affiliate of Renova Group)	7,18%	9,88%
TD Asset Management	5,23%	5,23%
Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης	5,02%	5,02%

Μερίσματα

Η Εταιρία υπόκειται σε απαγόρευση διανομής μερισμάτων από τις εποπτικές αρχές και ως εκ τούτου, κατά τη διάρκεια των ετών 2014 και 2015 δεν προτάθηκε και δεν πληρώθηκε μέρισμα.

Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς

Πρόγραμμα αποχώρησης προσωπικού
Τον Φεβρουάριο του 2016 το Συγκρότημα ανακοίνωσε Πρόγραμμα αποχώρησης προσωπικού για το μόνιμο προσωπικό. Η αποζημίωση κατά την έξοδο είναι εφάπαξ αποζημίωση με συγκεκριμένους όρους.

Οδηγία 2014/59/ΕΕ για την ανάκαμψη και την εξυγίανση τραπεζών
Η ΕΕ Οδηγία 2014/59/ΕΕ (Οδηγία) για την Ανάκαμψη και την Εξυγίανση Τραπεζών θεσπίζει πλαίσιο για την ανάκαμψη και την εξυγίανση των πιστωτικών ιδρυμάτων της ΕΕ. Η Οδηγία περιλαμβάνει την έννοια της απορρόφησης ζημιάς και ελάχιστο ποσό ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων μειωμένης και υψηλής εξασφάλισης που υπόκεινται στο εργαλείο διάσωσης με ίδια μέσα.

Η Οδηγία έχει επίσης σημαντικές επιπτώσεις χρηματοδότησης για τα πιστωτικά ιδρύματα, που περιλαμβάνουν την εγκαθίδρυση προχρηματοδοτημένων ταμείων εξυγίανσης ύψους 1% επί των καλυμμένων καταθέσεων του τροποποιημένου Σχεδίου Εγγυημένων Καταθέσεων (ΣΕΚ) που θα δημιουργηθεί μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2024.

Η Οδηγία έχει εφαρμοστεί στην Κύπρο.

Η ΕΕ έχει επίσης εγκαθιδρύσει έναν Ενιαίο Μηχανισμό Εξυγίανσης (ΕΜΕ), κάτω από τον Κανονισμό 806/2014 Ενιαίου Μηχανισμού Εξυγίανσης ως μέρος της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ένωσης. Κάτω από τον ΕΜΕ, ισχύει μια ενιαία διαδικασία εξυγίανσης για όλα τα πιστωτικά ιδρύματα που εποπτεύονται από τον ΕΕΜ. Αυτή η διαδικασία συντονίζεται από το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (ΕΣΕ). Η Εταιρία υπόκειται στην εποπτεία του ΕΕΜ και ανάλογα στον ΕΜΕ.

Ο Κανονισμός ΕΜΕ είναι στενά συνδεδεμένος με την Οδηγία. Για τα πιστωτικά ιδρύματα στον ΕΕΜ, το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης λαμβάνει τη θέση της σχετικής αρχής εξυγίανσης κάθε κράτους που ιδρύθηκε βάσει της Οδηγίας. Η Εταιρία εποπτεύεται από το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης.

Σχέδιο Εγγυημένων Καταθέσεων
Η Οδηγία 2014/49/ΕΕ περί του τροποποιημένου Σχεδίου Εγγυημένων Καταθέσεων (Οδηγία) απαιτεί όπως τα Κράτη Μέλη ιδρύσουν ένα σχέδιο εγγυημένων καταθέσεων. Η τροποποιημένη Οδηγία προβλέπει όπως τα σχέδια εγγυημένων καταθέσεων κάθε χώρας πρέπει να είναι προχρηματοδοτημένα, με τα ταμεία να δημιουργούνται επί σειρά ετών. Τα ταμεία των σχεδίων εγγυημένων καταθέσεων σε κάθε χώρα πρέπει τουλάχιστον να ανέρχονται σε 0,8% των καλυμμένων καταθέσεων μέχρι τις 3 Ιουλίου 2024. Η εφαρμογή της νομοθεσίας στην Κύπρο ψηφίστηκε στις 11 Φεβρουαρίου 2016 που τροποποιεί το υφιστάμενο Σχέδιο Εγγυημένων Καταθέσεων.

Φερεγγυότητα ΙΙ
Την 1 Ιανουαρίου 2016 τέθηκε σε εφαρμογή η Οδηγία 2009/138/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου και οι σχετικοί Κανονισμοί αναφορικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης (Φερεγγυότητα ΙΙ). Η νέα Οδηγία εισάγει σημαντικά αυξημένες απαιτήσεις τόσο σε ποσοτικό όσο και σε ποιοτικό επίπεδο για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις.

Οι θυγατρικές ασφαλιστικές εταιρίες του Συγκροτήματος ακολουθώντας ένα λεπτομερές σχέδιο δράσης κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών, βρίσκονται σε θέση να ανταποκρίνονται πλήρως στις νέες απαιτήσεις με την εφαρμογή της Οδηγίας από 1 Ιανουαρίου 2016. Στη φάση προετοιμασίας, οι θυγατρικές εταιρίες του Συγκροτήματος εφάρμοσαν σημαντικές αναβαθμίσεις σε θέματα εταιρικής διακυβέρνησης, διαχείρισης κινδύνων και κανονιστικής συμμόρφωσης.

Πρόθεση για Εισαγωγή της στην Κύρια Αγορά του Χρηματιστηρίου Λονδίνου
Στις 31 Μαρτίου 2016, το Συγκρότημα ανακοίνωσε την πρόθεση του να επιδιώξει την εισαγωγή του στην κύρια αγορά του Χρηματιστηρίου Λονδίνου (ΧΛ). Το Συγκρότημα σκοπεύει επίσης να διατηρήσει την διαπραγμάτευση των μετοχών του στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Το Συγκρότημα δεν σκοπεύει να διατηρήσει την διαπραγμάτευση των μετοχών του στο Χρηματιστήριο Αθηνών, καθώς δεν έχει πλέον τραπεζικές δραστηριότητες στην Ελλάδα.

Η εισαγωγή στην κύρια αγορά του ΧΛ εκπληρώνει έναν από τους στόχους του Συγκροτήματος σχετικά για εισαγωγή του σε ένα μεγάλο Ευρωπαϊκό χρηματιστήριο. Η εισαγωγή στο ΧΛ και ενδεχόμενη ένταξη στους δείκτες FTSE UK, σε περίπτωση που ικανοποιούνται τα απαιτούμενα κριτήρια, θα ενδυναμώσει το προφίλ του Συγκροτήματος και τη ρευστότητα της μετοχής του. Η πρόσβαση στις διεθνείς αγορές κεφαλαίου μαζί με το καλύτερο προφίλ και προβολή του Συγκροτήματος σε Ευρωπαϊκές χρηματοοικονομικές αγορές θα βοηθήσει το Συγκρότημα να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην ανάκαμψη της Κυπριακής οικονομίας. Τέλος, η συμμόρφωση με τα υψηλά πρότυπα εταιρικής διακυβέρνησης και διαφάνειας τα οποία απαιτούνται για την εισαγωγή στην κύρια αγορά του ΧΛ θα ενδυναμώσει την εμπιστοσύνη όλων των ενδιαφερομένων μερών προς το Συγκρότημα.

Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς (συνέχεια)

Πρόθεση για Εισαγωγή της στην Κύρια Αγορά του Χρηματιστηρίου Λονδίνου (συνέχεια)
Το Συγκρότημα στοχεύει στην ολοκλήρωση του έργου και την υλοποίηση της εισαγωγής στο ΧΛ κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2016, η οποία εισαγωγή υπόκειται σε σχετικές εγκρίσεις, αξιολόγηση των διαφόρων τεχνικών πτυχών και των συνθηκών αγοράς.

Διαχείριση κινδύνων

Όπως κάθε χρηματοοικονομικός οργανισμός, το Συγκρότημα εκτίθεται σε κινδύνους, οι πιο σημαντικοί από τους οποίους είναι ο πιστωτικός κίνδυνος, ο κίνδυνος ρευστότητας, ο κίνδυνος αγοράς (ο οποίος προκύπτει από αρνητικές μεταβολές στις τιμές συναλλάγματος, επιτοκίων ή αξιών) και ο ασφαλιστικός κίνδυνος. Το Συγκρότημα παρακολουθεί και διαχειρίζεται αυτούς τους κινδύνους με διάφορους μηχανισμούς ελέγχου. Λεπτομέρειες για τη διαχείριση των κινδύνων του Συγκροτήματος αναφέρονται στις Σημειώσεις 44 μέχρι 47 της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης του 2015 και στις Επιπρόσθετες Γνωστοποιήσεις Κινδύνων και Διαχείρισης Κεφαλαίου, οι οποίες αποτελούν μέρος αυτής της Έκθεσης.

Επίσης, λεπτομέρειες για τις σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές οι οποίες μπορούν να έχουν ουσιώδεις επιπτώσεις στη χρηματοοικονομική επίδοση και θέση του Συγκροτήματος παρουσιάζονται στη Σημείωση 4 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Οι δημοσιοποιήσεις του Πυλώνα 3 που απαιτούνται από τους Κανονισμούς Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (ΕΕ) Αρ. 575/2013 είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος www.bankofcyprus.com (Σχέσεις Επενδυτών).

Ετοιμασία περιοδικών εκθέσεων

Το Συγκρότημα έχει αποτελεσματικές διαδικασίες ετοιμασίας των οικονομικών του καταστάσεων, μέσω των οποίων οι συναλλαγές και τα γεγονότα που παρουσιάζονται στα λογιστικά βιβλία μεταφέρονται στις οικονομικές καταστάσεις, τις σχετικές γνωστοποιήσεις και άλλες χρηματοοικονομικές εκθέσεις του Συγκροτήματος.

Η διαδικασία διαχείρισης κινδύνων του Συγκροτήματος που καλύπτει την παρουσίαση των οικονομικών στοιχείων αποσκοπεί στην αναγνώριση, ανάλυση και διαχείριση των κινδύνων που σχετίζονται με την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων, των σχετικών γνωστοποιήσεων και άλλων χρηματοοικονομικών εκθέσεων έτσι ώστε αυτές να συμμορφώνονται με τα σχετικά πρότυπα χρηματοοικονομικής αναφοράς, τους νόμους και τους κανονισμούς, περιλαμβανομένης της περιοδικής πληροφόρησης που απαιτείται από τους περί Προϋποθέσεων Διαφάνειας (Κινητές Αξίες προς Διαπραγμάτευση σε Ρυθμιζόμενη Αγορά) Νόμους του 2007 και 2009 της Κύπρου. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω του εντοπισμού των κινδύνων ουσιώδους ανακρίβειας στις εκθέσεις και την εφαρμογή και τήρηση δικλίδων ελέγχου για την πρόληψη ή εντοπισμό λαθών ή απάτης τα οποία δυνατόν να προκαλέσουν ουσιώδεις ανακρίβειες.

Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης

Τον Απρίλιο του 2014 το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ) έκδωσε την 4η Έκδοση (Αναθεωρημένη) του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης. Οι εισηγμένες εταιρίες έχουν την υποχρέωση να συμπεριλαμβάνουν στις Ετήσιες Εκθέσεις τους, Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου για την Εταιρική Διακυβέρνηση. Στο πρώτο μέρος της Έκθεσης, οι εταιρίες θα πρέπει να δηλώνουν κατά πόσο συμμορφώνονται με τον Κώδικα καθώς και το βαθμό στον οποίο εφαρμόζουν τις αρχές του. Στο δεύτερο μέρος της Έκθεσης, οι εταιρίες θα πρέπει να επιβεβαιώνουν ότι έχουν συμμορφωθεί με τις διατάξεις του Κώδικα και σε περίπτωση που δεν έχουν συμμορφωθεί, να δίνουν επαρκείς εξηγήσεις.

Αναφορικά με το πρώτο μέρος της Έκθεσης, η Εταιρία ως εισηγμένη στο ΧΑΚ, έχει υιοθετήσει τον Κώδικα και εφαρμόζει τις αρχές του.

Αναφορικά με το δεύτερο μέρος της Έκθεσης, η Εταιρία βεβαιώνει ότι τηρεί όλες τις διατάξεις του Κώδικα. Στην Έκθεση περί Εταιρικής Διακυβέρνησης του 2015 περιγράφεται ο τρόπος εφαρμογής των αρχών του Κώδικα.

Οι κανονισμοί που διέπουν τη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου και το διορισμό και αντικατάσταση των μελών του παρουσιάζονται στις παραγράφους 1.2 μέχρι 1.5 της Ετήσιας Έκθεσης περί Εταιρικής Διακυβέρνησης για το 2015. Οι εξουσίες των εκτελεστικών και εποπτικών οργάνων του Συγκροτήματος επίσης παρουσιάζονται στην Έκθεση περί Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Οποιαδήποτε τροποποίηση ή προσθήκη στο Καταστατικό της Εταιρίας είναι έγκυρη μόνο με ειδικό ψήφισμα σε συνέλευση των μετόχων.

Δήλωση Εταιρικής Διακυβέρνησης (συνέχεια)

Το Διοικητικό Συμβούλιο δικαιούται να εκδώσει μετοχικό κεφάλαιο αν υπάρχει επαρκές εγκεκριμένο μετοχικό κεφάλαιο και εφ' όσον οι νέες μετοχές που θα προκύψουν προσφερθούν στους υφιστάμενους μετόχους, ανάλογα με το ποσοστό του κεφαλαίου που αντιπροσωπεύουν οι μετοχές τους. Σε περίπτωση που η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου συνεπάγεται και αύξηση του εγκεκριμένου κεφαλαίου ή σε περίπτωση που οι νέες μετοχές δεν θα προσφερθούν στους υφιστάμενους μετόχους, τότε πρέπει να ληφθεί η έγκριση των μετόχων σε γενική συνέλευση. Σύμφωνα με τον περί Εταιριών Νόμο της Κύπρου, το Διοικητικό Συμβούλιο δύναται να προτείνει σε γενική συνέλευση των μετόχων τη θέσπιση σχεδίου επαναγοράς μετοχών.

Πληροφορίες για περιορισμούς στα δικαιώματα ψήφου και για ειδικά δικαιώματα ελέγχου σε σχέση με τις μετοχές της Εταιρίας αναφέρονται στην παράγραφο 'Άλλες πληροφορίες' πιο πάνω.

Η Ετήσια Έκθεση περί Εταιρικής Διακυβέρνησης για το 2015 συμπεριλαμβάνεται σε αυτή την Ετήσια Οικονομική Έκθεση.

Συμφωνίες τερματισμού υπηρεσίας

Το συμβόλαιο εργοδότησης ενός από τους εκτελεστικούς συμβούλους στις 31 Δεκεμβρίου 2015 περιλαμβάνει πρόνοια για μονομερές δικαίωμα μη αιτιολογημένου τερματισμού του συμβολαίου εκ μέρους της Εταιρίας, με ειδοποίηση τεσσάρων μηνών. Σε τέτοια περίπτωση, η Εταιρία έχει την υποχρέωση να προβεί σε πληρωμή της περιόδου ειδοποίησης για άμεσο τερματισμό του συμβολαίου. Οι όροι εργοδότησης του άλλου εκτελεστικού συμβούλου βασίζονται στις πρόνοιες της συλλογικής σύμβασης που ισχύουν και για το υπόλοιπο προσωπικό, και οι οποίες προβλέπουν αποζημίωση με βάση τα χρόνια υπηρεσίας.

Διοικητικό Συμβούλιο

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας κατά την ημερομηνία αυτής της Έκθεσης αναφέρονται στη σελίδα 1. Όλοι οι σύμβουλοι ήταν μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου κατά τη διάρκεια του έτους έως και την ημερομηνία της παρούσας Έκθεσης. Ο κ. Vladimir Strzhalkovskiy παραιτήθηκε από μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου στις 29 Μαΐου 2015. Την ίδια ημερομηνία, ο κ. Maksim Goldman διορίστηκε ως Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου.

Σύμφωνα με το Καταστατικό της Εταιρίας, οι κ.κ. Maksim Goldman, Μιχάλης Σπανός και Arne Berggren εξέρχονται, είναι όμως επανεκλέξιμοι και προσφέρονται για επανεκλογή. Για την πλήρωση των θέσεων που κενώνονται θα γίνει εκλογή.

Το ποσοστό στο μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρίας που κατείχαν τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 24 Μαρτίου 2016, παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα:

	31 Δεκεμβρίου 2015	**24 Μαρτίου 2016**
Μη εκτελεστικοί	**%**	**%**
Josef Ackermann	0,03	0,03
Wilbur L. Ross Jr.	1,63	1,63
Maksim Goldman	-	-
Arne Berggren	0,01	0,01
Μάριος Καλοχωρίτης	-	-
Μιχάλης Σπανός	0,01	0,01
Ιωάννης Ζωγραφάκης	-	-
Εκτελεστικοί		
John Patrick Hourican	-	-
Χριστόδουλος Πατσαλίδης	-	-
	1,68	**1,68**

Prof. Dr. Josef Ackermann
Πρόεδρος

31 Μαρτίου 2016

Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Σελίδα

Ενοποιημένη Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων 18

Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων 19

Ενοποιημένος Ισολογισμός 20

Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων 21

Ενοποιημένη Κατάσταση Ταμειακών Ροών 23

Σημειώσεις στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

1. Πληροφορίες για την Εταιρία 24
2. Λειτουργικό περιβάλλον στην Κύπρο 24
3. Περίληψη λογιστικών πολιτικών 27
3.1 Βάση ετοιμασίας 27
3.2 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές και στις γνωστοποιήσεις 27
3.3 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν τεθεί σε ισχύ 28
3.4 Βάση ενοποίησης 33
3.5 Συνενώσεις επιχειρήσεων 34
3.6 Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες 35
3.7 Μετατροπή ξένου συναλλάγματος 36
3.8 Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα 36
3.9 Κύκλος εργασιών 37
3.10 Αναγνώριση εσόδων 37
3.11 Ωφελήματα αφυπηρέτησης προσωπικού 38
3.12 Φορολογία 38
3.13 Χρηματοοικονομικά μέσα 39
3.14 Διαγραφή χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων 42
3.15 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων 43
3.16 Λογιστική αντιστάθμισης 45
3.17 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων 46
3.18 Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών 46
3.19 Ασφαλιστικές εργασίες 46
3.20 Συμφωνίες επαναγοράς και επαναπώλησης 47
3.21 Χρηματοδοτικές μισθώσεις – Το Συγκρότημα ως εκμισθωτής 48
3.22 Λειτουργικές μισθώσεις 48
3.23 Ακίνητα και εξοπλισμός 48
3.24 Επενδύσεις σε ακίνητα 49
3.25 Αποθέματα ακινήτων 49
3.26 Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση 49
3.27 Άυλα περιουσιακά στοιχεία 50
3.28 Μετοχικό κεφάλαιο 50
3.29 Ίδιες μετοχές 51
3.30 Προβλέψεις 51
3.31 Χρηματοοικονομικές εγγυήσεις 51
3.32 Συγκριτικές πληροφορίες 51
4. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές 52
5. Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα 62
6. Έσοδα από τόκους 72
7. Έξοδα από τόκους 72
8. Έσοδα και έξοδα από αμοιβές και προμήθειες 72
9. Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από διαπραγμάτευση συναλλάγματος 73
10. Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα 73
11. Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες 74
12. Λοιπά έσοδα 76
13. Δαπάνες προσωπικού 76
14. Άλλα λειτουργικά έξοδα 83
15. Απομείωση χρηματοοικονομικών μέσων και κέρδος από αποαναγνώριση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές για δάνεια που αποκτήθηκαν 84
16. Απομείωση μη χρηματοοικονομικών μέσων 84
17. Φορολογία 85
18. Κέρδη κατά μετοχή 89
19. Μετρητά, καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες και δάνεια και τοποθετήσεις σε τράπεζες 89
20. Επενδύσεις 90
21. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα 96
22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας 98
23. Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες 112
24. Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους 112
25. Ακίνητα και εξοπλισμός 114
26. Άυλα περιουσιακά στοιχεία 116
27. Αποθέματα ακινήτων 118
28. Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία 120
29. Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση 120
30. Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες 124
31. Καταθέσεις πελατών 124
32. Υποχρεώσεις ασφαλιστήριων συμβολαίων 126
33. Ομολογιακά δάνεια 128
34. Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα και λοιπές υποχρεώσεις 129
35. Μετοχικό κεφάλαιο 130
36. Μερίσματα 132
37. Συσσωρευμένες ζημιές 132
38. Συναλλαγές για λογαριασμό πελατών 132
39. Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις 133
40. Καθαρή ταμειακή ροή από εργασίες 140
41. Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών 142
42. Λειτουργικές μισθώσεις - Το Συγκρότημα ως μισθωτής 142
43. Ανάλυση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την αναμενόμενη ημερομηνία λήξης 143
44. Διαχείριση κινδύνων – Πιστωτικός κίνδυνος 144
45. Διαχείριση κινδύνων – Κίνδυνος αγοράς 176
46. Διαχείριση κινδύνων – Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης 181
47. Διαχείριση κινδύνων – Ασφαλιστικός κίνδυνος 193
48. Διαχείριση κεφαλαίου 195
49. Συναλλαγές με συνδεόμενα πρόσωπα 195
50. Εταιρίες του Συγκροτήματος 199
51. Εξαγορές και πωλήσεις 201
52. Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες 204
53. Αναφορά ανά χώρα 207
54. Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς 208

		2015	2014 (επαναπαρουσίαση)
	Σημ.	**€000**	€000
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες			
Κύκλος εργασιών	*3.9*	**1.425.989**	1.642.002
Έσοδα από τόκους	*6*	**1.122.105**	1.343.014
Έξοδα από τόκους	*7*	**(279.665)**	(373.345)
Καθαρά έσοδα από τόκους		**842.440**	969.669
Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	*8*	**162.557**	159.827
Έξοδα από αμοιβές και προμήθειες	*8*	**(9.100)**	(7.960)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από διαπραγμάτευση συναλλάγματος	*9*	**38.367**	(14.793)
Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα	*10*	**47.129**	176.850
Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες	*11*	**47.905**	45.610
Ζημιές από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα	*22*	**(53.080)**	(12.021)
Λοιπά έσοδα	*12*	**17.607**	12.068
		1.093.825	1.329.250
Δαπάνες προσωπικού	*13*	**(233.631)**	(234.424)
Άλλα λειτουργικά έξοδα	*14*	**(225.038)**	(228.482)
		635.156	866.344
Κέρδος από αποαναγώριση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές για δάνεια που αποκτήθηκαν	*15*	**305.089**	47.338
Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και άλλες ζημιές από πιστωτικές διευκολύνσεις	*15*	**(1.264.554)**	(816.983)
Απομείωση άλλων χρηματοοικονομικών μέσων	*15*	**(43.503)**	(56.540)
Απομείωση μη χρηματοοικονομικών μέσων	*16*	**(18.103)**	(33.295)
(Ζημιές)/κέρδη πριν το μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών		**(385.915)**	6.864
Μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών	*52*	**5.923**	4.852
(Ζημιές)/κέρδη πριν τη φορολογία από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		**(379.992)**	11.716
Φορολογία	*17*	**(9.203)**	(10.877)
(Ζημιές)/κέρδη μετά τη φορολογία από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		**(389.195)**	839
Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες			
Ζημιές μετά τη φορολογία από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	*5*	**(65.107)**	(322.216)
Ζημιές για το έτος		**(454.302)**	(321.377)
Αναλογούντες σε:			
Ιδιοκτήτες της Εταιρίας – συνεχιζόμενες δραστηριότητες		**(382.513)**	19.162
Ιδιοκτήτες της Εταιρίας – μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες		**(55.839)**	(280.319)
Σύνολο ζημιών που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας		**(438.352)**	(261.157)
Δικαιώματα μειοψηφίας – συνεχιζόμενες δραστηριότητες		**(6.682)**	(18.323)
Δικαιώματα μειοψηφίας – μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες		**(9.268)**	(41.897)
Σύνολο ζημιών που αναλογούν στα δικαιώματα μειοψηφίας		**(15.950)**	(60.220)
Ζημιές για το έτος		**(454.302)**	(321.377)
Βασικές και προσαρμοσμένες (ζημιές)/κέρδη κατά μετοχή (σεντ) αναλογούντες στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας - συνεχιζόμενες δραστηριότητες	*18*	**(4,3)**	0,3
Βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές κατά μετοχή (σεντ) αναλογούντες στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	*18*	**(4,9)**	(4,4)

		2015	2014
	Σημ.	**€000**	€000
Ζημιές για το έτος		**(454.302)**	(321.377)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα			
Λοιπά συνολικά εισοδήματα που πρόκειται να επανακατηγοριοποιηθούν στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερες περιόδους			
Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος			
Κέρδη από τη μετατροπή της καθαρής επένδυσης σε υποκαταστήματα του εξωτερικού και θυγατρικές		**19.597**	37.843
Κέρδη από μετατροπή της καθαρής επένδυσης συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών		**-**	13.408
(Ζημιές)/κέρδη από αντισταθμίσεις της καθαρής επένδυσης σε υποκαταστήματα του εξωτερικού και θυγατρικές	*21*	**(22.860)**	6.102
Ζημιές από αντισταθμίσεις συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών	*21*	**-**	(3.522)
Μεταφορά στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων λόγω πώλησης των δραστηριοτήτων στο εξωτερικό		**21.020**	55.796
		17.757	109.627
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση			
Καθαρά κέρδη από τη μεταβολή στην εύλογη αξία πριν τη φορολογία		**52.056**	5.384
Μερίδιο από καθαρές (ζημιές)/κέρδη στην εύλογη αξία συγγενών εταιριών		**(2.060)**	721
Μεταφορά στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων λόγω απομείωσης		**1.515**	7.308
Μεταφορά στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων λόγω πώλησης		**(3.016)**	(52.617)
		48.495	(39.204)
		66.252	70.423
Λοιπά συνολικά εισοδήματα που δεν πρόκειται να επανακατηγοριοποιηθούν στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερες περιόδους			
Επανεκτίμηση ακινήτων			
(Ζημιές)/κέρδη από τη μεταβολή στην εύλογη αξία πριν τη φορολογία	*25*	**(4.795)**	7.511
Μερίδιο στα κέρδη από τη μεταβολή στην εύλογη αξία συγγενούς εταιρίας		**4**	10
Φορολογία	*17*	**3.923**	234
		(868)	7.755
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) για προγράμματα καθορισμένων παροχών			
Κέρδη/(ζημιές) κατά την επαναμέτρηση των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών	*13*	**2.328**	(8.383)
		1.460	(628)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα μετά τη φορολογία		**67.712**	69.795
Συνολικές ζημιές για το έτος		**(386.590)**	(251.582)

Αναλογούντες σε:			
Ιδιοκτήτες της Εταιρίας		**(378.679)**	(200.068)
Δικαιώματα μειοψηφίας		**(7.911)**	(51.514)
Συνολικές ζημιές για το έτος		**(386.590)**	(251.582)

		2015	2014 (επαναπαρουσίαση)
Περιουσιακά στοιχεία	*Σημ.*	**€000**	€000
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	*19*	**1.422.602**	1.139.465
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	*19*	**1.314.380**	1.646.886
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	*21*	**14.023**	62.598
Επενδύσεις	*20*	**588.255**	1.871.136
Επενδύσεις που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση	*20*	**421.032**	669.786
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	*23*	**17.191.632**	18.168.323
Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους	*24*	**475.403**	472.992
Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία	*28*	**281.780**	322.832
Αποθέματα ακινήτων	*27*	**515.858**	12.662
Επενδύσεις σε ακίνητα	*22*	**34.628**	488.598
Ακίνητα και εξοπλισμός	*25*	**264.333**	290.420
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	*26*	**133.788**	127.402
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες	*52*	**107.753**	116.776
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	*17*	**456.531**	456.871
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση	*29*	**48.503**	942.655
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων		**23.270.501**	26.789.402
Υποχρεώσεις			
Καταθέσεις από τράπεζες		**242.137**	162.388
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	*30*	**4.452.850**	8.283.773
Συμφωνίες επαναγοράς		**368.151**	579.682
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	*21*	**54.399**	71.967
Καταθέσεις πελατών	*31*	**14.180.681**	12.623.558
Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	*32*	**566.925**	576.701
Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα και λοιπές υποχρεώσεις	*34*	**282.831**	350.431
Ομολογιακά δάνεια	*33*	**712**	693
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	*17*	**40.807**	44.741
Μη κυκλοφορούντες υποχρεώσεις και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση	*29*	**3.677**	614.421
Σύνολο υποχρεώσεων		**20.193.170**	23.308.355
Ίδια κεφάλαια			
Μετοχικό κεφάλαιο	*35*	**892.294**	892.238
Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	*35*	**552.618**	552.539
Αποθεματικό από μείωση κεφαλαίου	*35*	**1.952.486**	1.952.486
Μετοχές που υπόκεινται σε προσωρινά διατάγματα	*35*	**-**	441
Αποθεματικά επανεκτίμησης και άλλα αποθεματικά		**258.709**	146.809
Συσσωρευμένες ζημιές	*37*	**(601.152)**	(79.021)
Ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας		**3.054.955**	3.465.492
Δικαιώματα μειοψηφίας		**22.376**	15.555
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		**3.077.331**	3.481.047
Σύνολο υποχρεώσεων και ιδίων κεφαλαίων		**23.270.501**	26.789.402

Prof. Dr. J. Ackerman	Πρόεδρος	**κ. J. P. Hourican**	Ανώτατος Εκτελεστικός Διευθυντής
κ. Ι. Ζωγραφάκης	Σύμβουλος	**Δρ. Χρ. Πατσαλίδης**	Διευθυντής Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης
		κα. Ε. Λειβαδιώτου	Οικονομική Διευθύντρια

Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015

	Αναλογούντα στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας													Δικαιώματα μειοψηφίας	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων
	Μετοχικό κεφάλαιο (Σημ. 35)	Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο (Σημ. 35)	Αποθεματικό από μείωση κεφαλαίου (Σημ. 35)	Μετοχές που υπόκεινται σε προσωρινά διατάγματα (Σημ. 35)	Συσσωρευμένες ζημιές (Σημ. 37)	Αποθεματικό επανεκτίμησης ακινήτων	Αποθεματικό επανεκτίμησης επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση	Άλλα αποθεματικά	Αποθεματικό ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος	Ίδιες μετοχές (Σημ. 35)	Αποθεματικό των ομάδων εκποίησης και των περιουσιακών στοιχείων που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 29)	**Σύνολο**		
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	**€000**	€000	**€000**
1 Ιανουαρίου 2015	**892.238**	**552.539**	**1.952.486**	**441**	**(79.021)**	**98.211**	**2.226**	**6.059**	**97.698**	**22.929**	**(88.051)**	**7.737**	**3.465.492**	**15.555**	**3.481.047**
Ζημιές για το έτος	-	-	-	-	(438.352)	-	-	-	-	-	-	-	**(438.352)**	(15.950)	**(454.302)**
Λοιπά συνολικά εισοδήματα/(ζημιές) μετά τη φορολογία	-	-	-	-	2.328	(906)	44.899	-	-	(15.307)	-	28.659	**59.673**	8.039	**67.712**
Συνολικές (ζημιές)/εισοδήματα για το έτος	-	-	-	-	(436.024)	(906)	44.899	-	-	(15.307)	-	**28.659**	**(378.679)**	(7.911)	**(386.590)**
Έκδοση μετοχών	56	79	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**135**	-	**135**
Αγορά δικαιωμάτων μειοψηφίας	-	-	-	-	(68)	-	-	-	-	-	-	-	**(68)**	68	**-**
Πώληση θυγατρικών (Σημ. 51.2.1)	-	-	-	-	6.805	-	-	-	-	-	-	(6.805)	**-**	(18.112)	**(18.112)**
Αύξηση συμμετοχής στις θυγατρικές (Σημ. 50)	-	-	-	-	(37.094)	-	-	-	-	11.693	-	-	**(25.401)**	25.401	**-**
Κεφαλαιοποίηση χρέους θυγατρικής – δικαιώματα μειοψηφίας	-	-	-	-	(9.293)	-	-	-	-	-	-	-	**(9.293)**	9.293	**-**
Μέρισμα που πληρώθηκε στα δικαιώματα μειοψηφίας	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**-**	(1.918)	**(1.918)**
Μεταφορά πραγματοποιηθέντων ζημιών από πωλήσεις ακινήτων	-	-	-	-	(1.565)	1.641	-	-	-	-	-	(76)	**-**	-	**-**
Αύξηση στην αξία ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	-	-	-	-	(1.499)	-	-	-	1.499	-	-	-	**-**	-	**-**
Φορολογία για αύξηση στην αξία ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	-	-	-	-	147	-	-	-	(147)	-	-	-	**-**	-	**-**
Πωλήσεις ιδίων μετοχών	-	-	-	(441)	(43.540)	-	-	-	-	-	46.750	-	**2.769**	-	**2.769**
Επαναταξινόμηση από τα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση	-	-	-	-	-	272	-	-	-	11.624	-	(11.896)	**-**	-	**-**
31 Δεκεμβρίου 2015	**892.294**	**552.618**	**1.952.486**	**-**	**(601.152)**	**99.218**	**47.125**	**6.059**	**99.050**	**30.939**	**(41.301)**	**17.619**	**3.054.955**	**22.376**	**3.077.331**

Ενοποιημένη Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων

για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2014

	Αναλογούντα στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας													Δικαιώματα μειοψηφίας	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων
	Μετοχικό κεφάλαιο (Σημ. 35)	Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο (Σημ. 35)	Αποθεματικό από μείωση κεφαλαίου (Σημ. 35)	Μετοχές που υπόκεινται σε προσωρινά διατάγματα (Σημ. 35)	Συσσωρευμένες ζημιές (Σημ. 37)	Αποθεματικό επανεκτίμησης ακινήτων	Αποθεματικό επανεκτίμησης επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση	Άλλα αποθεματικά	Αποθεματικό ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος	Ίδιες μετοχές (Σημ. 35)	Αποθεματικό των ομάδων εκποίησης και των περιουσιακών στοιχείων που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 29)	**Σύνολο**		
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	**€000**	€000	**€000**
1 Ιανουαρίου 2014	**4.683.985**	**-**	**-**	**58.922**	**(2.151.835)**	**115.958**	**42.450**	**6.059**	**92.297**	**(96.462)**	**(88.051)**	-	**2.663.323**	**74.353**	**2.737.676**
Ζημιές για το έτος	-	-	-	-	(261.157)	-	-	-	-	-	-	-	**(261.157)**	(60.220)	**(321.377)**
Λοιπές συνολικές (ζημιές)/εισοδήματα μετά τη φορολογία	-	-	-	-	(8.383)	7.340	(39.251)	-	-	101.383	-	-	**61.089**	8.706	**69.795**
Συνολικές (ζημιές)/εισοδήματα για το έτος	-	-	-	-	(269.540)	7.340	(39.251)	-	-	101.383	-	-	**(200.068)**	(51.514)	**(251.582)**
Ομάδες εκποίησης και μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση	-	-	-	-	-	(24.772)	(973)	-	-	18.008	-	7.737	**-**	-	**-**
Κατανομή της απομείωσης της υπεραξίας προηγούμενων ετών μεταξύ των ιδιοκτητών της Εταιρίας και των δικαιωμάτων μειοψηφίας	-	-	-	-	32.737	-	-	-	-	-	-	-	**32.737**	(32.737)	**-**
Μετατροπή καταθέσεων και δομημένων προϊόντων σε μετοχές	150	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**150**	-	**150**
Έκδοση μετοχών	416.667	583.333	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**1.000.000**	-	**1.000.000**
Έξοδα έκδοσης μετοχικού κεφαλαίου	-	(30.794)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**(30.794)**	-	**(30.794)**
Μείωση στην ονομαστική αξία του μετοχικού κεφαλαίου	(4.280.140)	-	1.952.486	-	2.327.654	-	-	-	-	-	-	-	**-**	-	**-**
Μετοχές που υπόκεινται σε προσωρινά διατάγματα που έχουν αποσυρθεί/ακυρωθεί	58.625	-	-	(58.481)	-	-	-	-	-	-	-	-	**144**	-	**144**
Επιπρόσθετες μετοχές που εκδόθηκαν στη Λαϊκή Τράπεζα για την εξαγορά του 2013	12.951	-	-	-	(12.951)	-	-	-	-	-	-	-	**-**	-	**-**
Μεταφορά πραγματοποιηθέντων κερδών από πωλήσεις ακινήτων	-	-	-	-	315	(315)	-	-	-	-	-	-	**-**	-	**-**
Αύξηση στην αξία ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	-	-	-	-	(6.042)	-	-	-	6.042	-	-	-	**-**	-	**-**
Φορολογία για αύξηση στην αξία ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	-	-	-	-	641	-	-	-	(641)	-	-	-	**-**	-	**-**
Πώληση θυγατρικής (Σημ. 51.3.1)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**-**	(51)	**(51)**
Εξαγορά θυγατρικών που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 29)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**-**	25.942	**25.942**
Μέρισμα που πληρώθηκε στα δικαιώματα μειοψηφίας	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**-**	(438)	**(438)**
31 Δεκεμβρίου 2014	**892.238**	**552.539**	**1.952.486**	**441**	**(79.021)**	**98.211**	**2.226**	**6.059**	**97.698**	**22.929**	**(88.051)**	**7.737**	**3.465.492**	**15.555**	**3.481.047**

		2015	2014 (επαναπαρουσίαση)
	Σημ.	**€000**	€000
Καθαρή ταμειακή ροή από εργασίες	*40*	**2.418.378**	1.234.001
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες			
Αγορές ομολόγων, κρατικών αξιογράφων και μετοχών		**(32.670)**	-
Εισπράξεις από πωλήσεις/αποπληρωμές επενδύσεων:			
- ομόλογα και κρατικά αξιόγραφα		**1.551.748**	1.051.324
- μετοχές		**4.446**	88.541
Τόκοι που εισπράχθηκαν από επενδύσεις σε ομόλογα και κρατικά αξιόγραφα		**14.937**	42.465
Μέρισμα από επενδύσεις σε μετοχές		**900**	338
Μέρισμα από συγγενείς εταιρίες		**2.641**	-
Τίμημα που πληρώθηκε για την αγορά θυγατρικών μείον καθαρά μετρητά που αποκτήθηκαν		**-**	(520)
Εισπράξεις από πώληση θυγατρικών εταιριών και δραστηριοτήτων		**3.396**	98.860
Εισπράξεις από πώληση κοινοπραξιών		**89.011**	-
Αγορές ακινήτων και εξοπλισμού		**(8.709)**	(8.364)
Εισπράξεις από πωλήσεις ακινήτων και εξοπλισμού και άυλων περιουσιακών στοιχείων		**343**	3.490
Αγορές άυλων περιουσιακών στοιχείων		**(15.045)**	(9.663)
Εισπράξεις από πωλήσεις επενδύσεων σε ακίνητα και επενδύσεων σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση		**30.996**	21.336
Καθαρή ταμειακή ροή από επενδυτικές δραστηριότητες		**1.641.994**	1.287.807
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες			
Εισπράξεις από έκδοση μετοχών		**135**	894.000
Έξοδα έκδοσης μετοχών που πληρώθηκαν		**-**	(29.620)
Καθαρή αποπληρωμή για χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες		**(3.830.923)**	(2.672.504)
Αποπληρωμή ομολογιακών δανείων		**(1.733)**	-
Τόκοι ομολογιακών δανείων		**(25)**	(86)
Τόκοι χρηματοδότησης από κεντρικές τράπεζες		**(78.187)**	(138.643)
Εισπράξεις από έκδοση ομολογιακών δανείων		**-**	2.059
Εισπράξεις από πώληση ιδίων μετοχών		**2.769**	-
Μέρισμα που πληρώθηκε από θυγατρικές στα δικαιώματα μειοψηφίας		**(1.918)**	-
Καθαρή ταμειακή ροή για χρηματοδοτικές δραστηριότητες		**(3.909.882)**	(1.944.794)
Καθαρή αύξηση στα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών για το έτος		**150.490**	577.014
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών			
1 Ιανουαρίου		**2.238.601**	1.463.243
Συναλλαγματικές διαφορές		**17.253**	198.344
Καθαρή αύξηση στα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών για το έτος		**150.490**	577.014
31 Δεκεμβρίου	*41*	**2.406.344**	2.238.601

Πληροφορίες για τις μη ταμειακές συναλλαγές παρουσιάζονται στη Σημείωση 40.

1. Πληροφορίες για την Εταιρία

Η Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ (η 'Εταιρία') είναι η ιθύνουσα εταιρία του Συγκροτήματος Τράπεζας Κύπρου (το 'Συγκρότημα'). Οι κύριες δραστηριότητες της Εταιρίας και των θυγατρικών της εταιριών κατά τη διάρκεια του έτους συνέχισαν να είναι η παροχή τραπεζικών, χρηματοοικονομικών, ασφαλιστικών υπηρεσιών και η διαχείριση και πώληση ακινήτων.

Η Εταιρία συστάθηκε στην Κύπρο ως εταιρία περιορισμένης ευθύνης το 1930 σύμφωνα με τον περί Εταιριών Νόμο της Κύπρου. Η Εταιρία έχει κύρια εισαγωγή στο Χρηματιστήριο Αξιών της Κύπρου και δευτερογενή εισαγωγή στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Θεωρείται επίσης δημόσια εταιρία σύμφωνα με τον περί Φόρου Εισοδήματος Νόμο της Κύπρου.

Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις
Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015 εγκρίθηκαν για έκδοση με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου στις 31 Μαρτίου 2016.

2. Λειτουργικό περιβάλλον στην Κύπρο

Η οικονομική ανάκαμψη ξεκίνησε το πρώτο τρίμηνο του 2015 και συνεχίστηκε κατά τη διάρκεια του χρόνου με επιταχυνόμενο ρυθμό. Έτσι το πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, αυξήθηκε κατά 2,7% το τέταρτο τρίμηνο (σε προσαρμοσμένη βάση). Για ολόκληρο το έτος, το πραγματικό ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 1,6% σε σχέση με μείωση 2,5% τον προηγούμενο χρόνο (Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου). Η ανάπτυξη επηρεάστηκε κυρίως από τον τουρισμό, τις επιχειρηματικές υπηρεσίες και τις χρηματοοικονομικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες από πλευρά προσφοράς. Από πλευράς δαπανών, η ανάπτυξη οφειλόταν κυρίως στις επενδύσεις σε κτήρια, μέταλλα και μηχανήματα και εξοπλισμό μεταφοράς. Η ανάπτυξη του έτους υποστηρίχτηκε επίσης από την υποτίμηση του Ευρώ και την πτώση της τιμής του πετρελαίου.

Οι προοπτικές μεσοπρόθεσμα παραμένουν θετικές σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Το πραγματικό ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί κατά περίπου 2% ετησίως κατά το 2016-2017. Οι αρνητικοί παράγοντες στις προοπτικές σχετίζονται με τα υψηλά επίπεδα των μη εξυπηρετούμενων δανείων και στην επιδείνωση του εξωτερικού περιβάλλοντος. Μια χειροτέρευση του εξωτερικού περιβάλλοντος θα έθετε σε κίνδυνο μια ανοικτή οικονομία όπως είναι η Κύπρος. Αυτό μπορεί να προκύψει από επιδείνωση των συνθηκών στην Ελλάδα, συνεχιζόμενη ύφεση στη Ρωσία και επιπλέον υποτίμηση του ρουβλίου, ασθενέστερη ανάπτυξη στην Ευρωζώνη και στο Ηνωμένο Βασίλειο ή επιδείνωση των πιστωτικών συνθηκών στην παγκόσμια αγορά ομολόγων. Αντιθέτως, οι θετικοί παράγοντες στις οικονομικές προοπτικές σχετίζονται με μεγαλύτερη περίοδο χαμηλής τιμής πετρελαίου, βελτιωμένες συνθήκες στην Ελλάδα και βελτίωση στο διεθνές επενδυτικό κλίμα.

Στην αγορά εργασίας, η ανεργία κορυφώθηκε στο τέταρτο τρίμηνο του 2013 στο 16,6% (σε προσαρμοσμένη βάση) και έκτοτε μειώνεται (σύμφωνα με το Eurostat). Το ποσοστό ανεργίας το 2015 ανήλθε σε μέσο όρο στο 15,6% σύμφωνα με το Eurostat και αναμένεται να μειωθεί περαιτέρω μεσοπρόθεσμα, φτάνοντας στο 13,3% μέχρι το 2017, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Οι τιμές καταναλωτή μειώνονταν κάθε χρόνο από το 2013 και μετά, με πτώση κατά 1,4% και 2,1% το 2014 και το 2015 αντίστοιχα (Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου). Έτσι η οικονομική αναπροσαρμογή περιλάμβανε μείωση τόσο στις ποσότητες όσο και στις τιμές, γεγονός που εξηγεί γιατί το ονομαστικό ΑΕΠ μειώθηκε με ταχύτερο ρυθμό από το πραγματικό ΑΕΠ. Ωστόσο, αυτό ήταν μέρος της εσωτερικής υποτίμησης, που ήταν ένας από τους στόχους του προγράμματος οικονομικής προσαρμογής. Η πτώση των τιμών καταναλωτή αντανακλά επίσης την πτώση των τιμών των βασικών εμπορευμάτων και ειδικά του πετρελαίου. Αναμένεται ότι οι τιμές καταναλωτή θα αυξηθούν ελαφρώς το 2016, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Στα δημόσια οικονομικά η Κύπρος σημείωσε σημαντική πρόοδο κατά τη διάρκεια του προγράμματος. Σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, το δημοσιονομικό έλλειμμα έχει σχεδόν επαλειφθεί, φτάνοντας κοντά στο μηδέν το 2014 από 5,7% του ΑΕΠ το 2011. Αυτό αποτελεί μια αναπροσαρμογή πάνω από €1 δις σε μια οικονομία που είναι λίγο μεγαλύτερη από €17 δις. Η δημοσιοοικονομική εξυγίανση εμπλέκει σημαντικές περικοπές δαπανών συμπεριλαμβανομένων μισθών και συντάξεων. Οι πληρωμές τόκων έχουν επίσης μειωθεί και έχουν τεθεί όρια στις δαπάνες των υπουργείων. Όσον αφορά τα εισοδήματα, η καλύτερη από την αναμενόμενη επίδοση οδήγησε σε ψηλότερες άμεσες και έμμεσες φορολογικές εισπράξεις και εισφορές κοινωνικών ασφαλίσεων. Ο προϋπολογισμός αναμένεται να εισέλθει σε πλεόνασμα το 2016-2017, έστω και οριακά, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

2. Λειτουργικό περιβάλλον στην Κύπρο (συνέχεια)

Το γενικό δημόσιο χρέος αυξήθηκε στο 108,2% του ΑΕΠ το 2014 σύμφωνα με το Eurostat και αυξήθηκε ελαφρώς το 2015 σύμφωνα με την εξέλιξη του προϋπολογισμού. Το δημόσιο χρέος αναμένεται να μειωθεί στο 94,6% του ΑΕΠ μέχρι το 2017 σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Αυτό θα είναι μέσα στα πλαίσια της δημοσιονομικής εξυγίανσης και των σχετικά θετικών οικονομικών προοπτικών. Το μεικτό χρέος αναμένεται να μειωθεί σημαντικά όταν ληφθεί υπόψη η ανταλλαγή περιουσιακών στοιχείων με την Κεντρική Τράπεζα Κύπρου. Δεν αναμένονται μεσοπρόθεσμα να υπάρξουν μέτρα διακριτικής ευχέρειας για μείωση του ελλείμματος και περαιτέρω βελτίωση του δημοσιονομικού ισοζυγίου θα προέρχεται από περαιτέρω βελτιώσεις στην οικονομική δραστηριότητα.

Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο ολοκλήρωσε τον ένατο έλεγχο του προγράμματος οικονομικής προσαρμογής τον Ιανουάριο του 2016 και έγκρινε την εκταμίευση €126 εκατ., φέρνοντας τις συνολικές εκταμιεύσεις του προγράμματος προσαρμογής συνολικά σε περίπου €1 δις. Οι συνολικές εκταμιεύσεις από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ΕΜΣ) ανέρχονται σε €6,3 δις, από το σύνολο δεσμευμένου ποσού ύψους €9 δις. Συνεπώς, περίπου 30% της χρηματοδότησης του προγράμματος οικονομικής προσαρμογής παραμένει αναξιοποίητο. Ο όγδοος έλεγχος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί λόγω του ότι ένα τελευταίο προαπαιτούμενο δεν έχει εκπληρωθεί.

Σε δήλωση της Εκτελεστικής Επιτροπής του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου στις 27 Ιανουαρίου 2016 μετά την ολοκλήρωση του ένατου ελέγχου, η επίδοση της Κύπρου σύμφωνα με το πρόγραμμα σημειώθηκε ως: 'Τα μακροοικονομικά επιτεύγματα κάτω από το πρόγραμμα χρηματοδοτικής υποστήριξης ήταν ευνοϊκά. Τα οικονομικά και δημοσιονομικά αποτελέσματα είναι καλύτερα από τα αναμενόμενα, τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια έχουν σταθεροποιηθεί και η ρευστότητα των τραπεζών εξακολουθεί να βελτιώνεται. Παρόλα αυτά, με τις πρόσφατες καθυστερήσεις στην υλοποίηση διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, υπάρχει ανάγκη για ενεργοποίηση της υλοποίησης των μεταρρυθμίσεων για προστασία της εμπιστοσύνης και της μακροπρόθεσμης ανάπτυξης. Παράλληλα, το δημόσιο χρέος και τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια χρειάζεται να μειωθούν από τα υφιστάμενα υψηλά τους επίπεδα. Η επίσπευση της αναδιάρθρωσης των μη εξυπηρετούμενων δανείων είναι ζωτικής σημασίας για την αναβίωση του δανεισμού της και τη βελτίωση των προοπτικών ανάπτυξης. Μετά την πρόσφατη ψήφιση σημαντικών νομοσχεδίων, τα εργαλεία για αναδιαρθρώσεις δανείων είναι τώρα διαθέσιμα. Παρ' όλα αυτά, η πρόοδος του νομοθετικού πλαισίου για διευκόλυνση της τιτλοποίησης δανείων και της μεταβίβασης τίτλων ιδιοκτησίας ακινήτων καινούργιων υποθέσεων πρέπει να επισπευτεί'.

Το Πρόγραμμα Μακροοικονομικής Προσαρμογής του ΕΜΣ λήγει στις 31 Μαρτίου 2016 και η κυβέρνηση αποφάσισε να το τερματίσει χωρίς άλλη διευθέτηση. Το Eurogroup κατά τη συνεδρίασή του στις 7 Μαρτίου 2016 επαίνεσε τις Κυπριακές αρχές για τη συνολική επιτυχή εφαρμογή του προγράμματος και υπογράμμισε την ανάγκη για περαιτέρω μεταρρυθμίσεις για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της Κυπριακής οικονομίας. Μετά από αυτή την εξέλιξη, το πρόγραμμα του ΔΝΤ το οποίο λήγει επισήμως στις 14 Μαΐου 2016, έχει ακυρωθεί από τη Κυπριακή Δημοκρατία.

Η Κύπρος θα παραμείνει υπό εποπτεία μετά το πρόγραμμα, μέχρι να καταβληθεί τουλάχιστον το 75% της χρηματοδότησης που έλαβε. Στα πλαίσια της εποπτείας του προγράμματος, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με την ΕΚΤ θα προβαίνουν σε τακτικούς ελέγχους για την ανάλυση των δημοσιονομικών και χρηματοπιστωτικών εξελίξεων και θα ετοιμάζουν εξαμηνιαία έκθεση αξιολόγησης, η οποία δυνατό να περιλαμβάνει συστάσεις για λήψη περαιτέρω μέτρων, όταν αυτό είναι απαραίτητο.

Αναγνωρίζοντας την πρόοδο που έχει επιτευχθεί στο δημοσιονομικό τομέα και την ανάκαμψη της οικονομίας, καθώς επίσης και τη θεσμοθέτηση της συνολικής μεταρρύθμισης του πλαισίου εκποιήσεων και αφερεγγυότητας τον Απρίλιο 2015, οι διεθνείς οίκοι πιστοληπτικής αξιολόγησης αναβάθμισαν την πιστοληπτική ικανότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας, ανοίγοντάς της το δρόμο για άντληση χρηματοδότησης από τις διεθνείς αγορές κεφαλαίου. Τον Μάιο του 2015 και τον Οκτώβριο του 2015, η Κυπριακή Κυβέρνηση προέβηκε στην έκδοση ομόλογου ύψους €1 δις λήξης το 2022, με απόδοση 4,00% ετησίως και έκδοση ομολόγου λήξης το 2025 ύψους €1 δις με απόδοση 4,25% ετησίως.

2. **Λειτουργικό περιβάλλον στην Κύπρο** (συνέχεια)

2.1 Νομοθετικό πλαίσιο για την αφερεγγυότητα και τις εκποιήσεις

Τα νομοθετήματα που αποτελούν το πλαίσιο αφερεγγυότητας τέθηκαν σε ισχύ το Μάιο του 2015 και ως αποτέλεσμα τέθηκε σε ισχύ ο νόμος για τις εκποιήσεις που είχε ψηφιστεί από την Κυπριακή Βουλή τον Σεπτέμβριο του 2014.

Η εφαρμογή του νόμου για τις εκποιήσεις είναι πιθανόν να επιτύχει τα ακόλουθα:

- Βελτίωση της διαπραγματευτικής δύναμης του Συγκροτήματος έναντι των πελατών που αθέτησαν τις υποχρεώσεις τους,
- Μείωση του χρονικού πλαισίου είσπραξης σε περίπτωση ανάκτησης ενός περιουσιακού στοιχείου από πελάτες που αθέτησαν τις υποχρεώσεις τους,
- Δυνατότητα βελτίωσης της διαχείρισης κινδύνου ρευστότητας του Συγκροτήματος καθώς έσοδα από νωρίτερη αποπληρωμή δανείων και/ή καλύτερη αποπληρωμή των δανείων θα διευκολύνει τη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων του Συγκροτήματος.

Οι κύριοι στόχοι του νομοθετικού πλαισίου αφερεγγυότητας είναι ο εκσυγχρονισμός και η αύξηση της αποτελεσματικότητας των αγωγών ρευστοποίησης και της διαδικασίας πτώχευσης για φυσικά πρόσωπα και εταιρίες και η δημιουργία κατάλληλων κινήτρων για την εξόφληση του χρέους, συμβάλλοντας έτσι στη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, ενώ ταυτόχρονα παρέχει προστασία και ωφελήματα για τους οφειλέτες συμπεριλαμβανομένων των εξής:

- Προστασία της κύριας κατοικίας των οφειλετών με βάση αυστηρά κριτήρια επιλεξιμότητας.
- Πρόνοια για την οικονομική επαναδραστηριοποίηση πτωχεύσαντων φυσικών προσώπων όπου είναι δυνατόν.
- Παροχή κινήτρων για τη διάσωση και την αποκατάσταση των εταιριών.
- Εισαγωγή ενός νέου μηχανισμού που θα παρέχει απαλλαγή σε χρεώστες χωρίς εισόδημα ή περιουσιακά στοιχεία και χαμηλό συνολικό χρέος.

Σε γενικές γραμμές, το Συγκρότημα θεωρεί το νέο νόμο για την αφερεγγυότητα και τις εκποιήσεις ως ένα χρήσιμο εργαλείο που αναμένεται να υποβοηθήσει και να ενισχύσει το υφιστάμενο νομικό και λειτουργικό πλαίσιο.

3. Περίληψη λογιστικών πολιτικών

3.1 Βάση ετοιμασίας

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ετοιμάστηκαν με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους, εκτός από τα ακίνητα που κρατούνται για ίδια χρήση και τις επενδύσεις σε ακίνητα, τις επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση, τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, τα οποία επιμετρούνται στην εύλογη αξία, τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση που επιμετρούνται σε εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης και τα αποθέματα ακινήτων που επιμετρούνται στην καθαρή ανακτήσιμη αξία όταν αυτή είναι χαμηλότερη από το κόστος. Οι λογιστικές αξίες των αναγνωρισμένων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που είναι αντισταθμισμένα μέσα σε αντισταθμίσεις εύλογης αξίας και θα είχαν επιμετρηθεί στο κόστος, αναπροσαρμόζονται με τις μεταβολές στην εύλογη αξία που προκύπτουν από τους κινδύνους που αντισταθμίζονται.

Παρουσίαση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων
Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ (€) και όλα τα ποσά στρογγυλοποιούνται στην πλησιέστερη χιλιάδα, εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά.

Το Συγκρότημα παρουσιάζει τον ισολογισμό του γενικά κατά σειρά ρευστότητας. Η ανάλυση σχετικά με την αναμενόμενη είσπραξη ή διακανονισμό των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων σε χρόνο μικρότερο και μεγαλύτερο των δώδεκα μηνών από την ημερομηνία του ισολογισμού παρουσιάζεται στη Σημείωση 43.

Δήλωση συμμόρφωσης
Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την ΕΕ και τις πρόνοιες του περί Εταιριών Νόμου της Κύπρου, Κεφ. 113.

3.2 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές και στις γνωστοποιήσεις

Οι λογιστικές πολιτικές που εφαρμόστηκαν συνάδουν με αυτές του προηγούμενου οικονομικού έτους, εκτός από την υιοθέτηση νέων και τροποποιημένων προτύπων και διερμηνειών τα οποία περιγράφονται στη Σημείωση 3.2.1 πιο κάτω.

3.2.1 Νέα και τροποποιημένα πρότυπα και διερμηνείες

Το Συγκρότημα εφάρμοσε για πρώτη φορά ορισμένα πρότυπα και τροποποιήσεις, τα οποία εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2015. Το Συγκρότημα δεν έχει εφαρμόσει νωρίτερα οποιοδήποτε άλλο πρότυπο, διερμηνεία ή τροποποίηση που έχει εκδοθεί αλλά δεν έχει τεθεί σε ισχύ.

Η φύση και η επίδραση αυτών των αλλαγών περιγράφονται παρακάτω. Παρόλο που αυτά τα νέα πρότυπα και τροποποιήσεις εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά το 2015, δεν είχαν σημαντική επίδραση στις ετήσιες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Συγκροτήματος. Η φύση και η επίπτωση του κάθε νέου προτύπου ή διερμηνείας περιγράφεται παρακάτω:

ΕΔΔΠΧΑ 21: Εισφορές
Η Επιτροπή Διερμηνειών κλήθηκε να εξετάσει πώς μια οικονομική οντότητα πρέπει να λογιστικοποιεί τις υποχρεώσεις για να πληρώσει εισφορές που επιβάλλονται από τις κυβερνήσεις, πλην των φόρων εισοδήματος, στις οικονομικές της καταστάσεις. Η ερμηνεία αυτή είναι μια ερμηνεία του ΔΛΠ 37 Προβλέψεις, ενδεχόμενες υποχρεώσεις και ενδεχόμενα περιουσιακά στοιχεία. Το ΔΛΠ 37 καθορίζει τα κριτήρια για την αναγνώριση μιας υποχρέωσης, μία εκ των οποίων είναι η απαίτηση για την οικονομική οντότητα να έχει μια παρούσα υποχρέωση ως αποτέλεσμα ενός γεγονότος του παρελθόντος (γνωστό και ως δεσμευτικό γεγονός). Η Διερμηνεία διευκρινίζει ότι το δεσμευτικό γεγονός που δημιουργεί μια υποχρέωση καταβολής εισφοράς είναι η δραστηριότητα που περιγράφεται στη σχετική νομοθεσία που ενεργοποιεί την πληρωμή της εισφοράς. Ο Ειδικός Φόρος επί των καταθέσεων πιστωτικών ιδρυμάτων στην Κύπρο και ο Φόρος Ακίνητης Ιδιοκτησίας είναι στοιχεία που εμπίπτουν σε αυτή την Διερμηνεία, παρόλα αυτά δεν υπήρξε επίπτωση στην αναγνώριση τους στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015.

3. Περίληψη λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

3.2 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές και στις γνωστοποιήσεις (συνέχεια)

3.2.1 Νέα και τροποποιημένα πρότυπα και διερμηνείες (συνέχεια)

Κύκλος Ετησίων Αναβαθμίσεων 2011-2013
Το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΣΔΛΠ) έχει εκδώσει τον *Κύκλο Ετήσιων Αναβαθμίσεων των ΔΠΧΑ 2011 -2013*, ο οποίος είναι μια συλλογή των τροποποιήσεων των ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2015 με δικαίωμα να εφαρμοστούν νωρίτερα, από την 1 Ιουλίου 2014.

ΔΠΧΑ 3 Συνενώσεις επιχειρήσεων
Η τροποποίηση εφαρμόζεται μελλοντικά και διευκρινίζει τις εξαιρέσεις στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 3:
- Οι από κοινού συμφωνίες, όχι μόνο κοινοπραξίες, είναι εκτός του πεδίου ΔΠΧΑ 3.
- Αυτό το πεδίο εφαρμογής της εξαίρεσης εφαρμόζεται μόνο στη λογιστική αντιμετώπιση στις οικονομικές καταστάσεις της ίδιας της από κοινού συμφωνίας και έτσι η τροποποίηση δεν σχετίζεται με το Συγκρότημα και τις θυγατρικές του.

ΔΠΧΑ 13 Επιμέτρηση Εύλογης αξίας
Η τροποποίηση εφαρμόζεται μελλοντικά και διευκρινίζει ότι το πεδίο εφαρμογής της εξαίρεσης χαρτοφυλακίου του ΔΠΧΑ 13 μπορεί να εφαρμοστεί όχι μόνο στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και στις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, αλλά επίσης σε άλλες συμβάσεις εντός του πεδίου εφαρμογής του ΔΛΠ 39. Το Συγκρότημα δεν εφαρμόζει το πεδίο εφαρμογής της εξαίρεσης του ΔΠΧΑ 13.

ΔΛΠ 40 Επενδύσεις σε ακίνητα
Η περιγραφή των παρεμπίπτουσων υπηρεσιών στο ΔΛΠ 40 διαφέρει μεταξύ των επενδύσεων σε ακίνητα και των ακινήτων που χρησιμοποιούνται για ίδια χρήση (δηλ. ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός). Η τροποποίηση εφαρμόζεται μελλοντικά και διευκρινίζει ότι ο προσδιορισμός της εάν μια συγκεκριμένη συναλλαγή πληροί τον ορισμό της αγοράς ενός περιουσιακού στοιχείου ή συνένωσης επιχειρήσεων, ορίζεται στο ΔΠΧΑ 3 και όχι από την περιγραφή των παρεμπίπτουσων υπηρεσιών του ΔΛΠ 40. Σε προηγούμενες περιόδους, το Συγκρότημα στηρίχτηκε στο ΔΠΧΑ 3, όχι στο ΔΛΠ 40 για να καθορίσει κατά πόσο η απόκτηση είναι περιουσιακό στοιχείο ή συνένωση επιχειρήσεων. Έτσι αυτή η τροποποίηση δεν είχε επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις του Συγκροτήματος.

3.3 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν τεθεί σε ισχύ

3.3.1 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί από το ΣΔΛΠ και υιοθετήθηκαν από την ΕΕ

Μέχρι την ημερομηνία έγκρισης των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, έχουν εκδοθεί νέα Πρότυπα, Διερμηνείες και Τροποποιήσεις υφιστάμενων προτύπων, η εφαρμογή των οποίων δεν έχει τεθεί σε ισχύ για την τρέχουσα λογιστική περίοδο και τα οποία το Συγκρότημα δεν εφάρμοσε νωρίτερα, ως ακολούθως:

ΔΛΠ 19 Παροχές σε εργαζομένους (Τροποποίηση): Εισφορές των εργαζομένων
Η τροποποίηση εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Φεβρουαρίου 2015. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για εισφορές από εργαζομένους ή τρίτους σε προγράμματα καθορισμένων παροχών. Ο στόχος της τροποποίησης είναι η απλοποίηση του λογιστικού χειρισμού των εισφορών που είναι ανεξάρτητες από τον αριθμό των ετών υπηρεσίας των εργαζομένων, για παράδειγμα, για τις εισφορές των εργαζομένων που υπολογίζονται σύμφωνα με ένα σταθερό ποσοστό του μισθού. Το Συγκρότημα δεν αναμένει αυτή η τροποποίηση να έχει σημαντική επίδραση στα αποτελέσματα και την χρηματοοικονομική του θέση.

ΔΛΠ 16 Ενσώματα πάγια και ΔΛΠ 38 Άυλα περιουσιακά στοιχεία (Τροποποιήσεις): Αποσαφήνιση των αποδεκτών μεθόδων απόσβεσης
Η τροποποίηση εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016. Η τροποποίηση αυτή αποσαφηνίζει την αρχή του ΔΛΠ 16 Ενσώματα Πάγια και του ΔΛΠ 38 Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία ότι τα έσοδα αντανακλούν τα οικονομικά οφέλη που δημιουργούνται από τη λειτουργία μιας επιχείρησης (της οποίας το περιουσιακό στοιχείο αποτελεί μέρος) αντί τα οικονομικά οφέλη που καταναλώνονται μέσω χρήσης του περιουσιακού στοιχείου. Ως αποτέλεσμα, η αναλογία των εσόδων που δημιουργούνται ως προς το σύνολο των εσόδων που αναμένεται να δημιουργηθούν, δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την απόσβεση των ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων και μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο σε πολύ περιορισμένες περιπτώσεις για την απόσβεση των άυλων περιουσιακών στοιχείων. Το Συγκρότημα δεν αναμένει αυτή η τροποποίηση να έχει επίδραση στα αποτελέσματα και την χρηματοοικονομική του θέση.

3. Περίληψη λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

3.3 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν τεθεί σε ισχύ (συνέχεια)

3.3.1 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί από το ΣΔΛΠ και υιοθετήθηκαν από την ΕΕ (συνέχεια)

ΔΠΧΑ 11 Σχήματα υπό κοινό έλεγχο: Λογιστικοποίηση απόκτησης συμμετοχικών τίτλων σε σχήματα υπό κοινό έλεγχο
Η τροποποίηση εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016. Το ΔΠΧΑ 11 αναφέρεται στο λογιστικό χειρισμό των συμμετοχών σε κοινοπραξίες και κοινές επιχειρήσεις. Η τροποποίηση προσθέτει νέες οδηγίες σχετικά με τη λογιστικοποίηση της εξαγοράς συμμετοχής σε μια κοινή επιχείρηση που αποτελεί επιχείρηση σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ και διευκρινίζει τον κατάλληλο λογιστικό χειρισμό για τις αποκτήσεις αυτές. Το Συγκρότημα δεν αναμένει αυτή η τροποποίηση να έχει σημαντική επίδραση στα αποτελέσματα και την χρηματοοικονομική του θέση.

ΔΛΠ 27 Εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις
Η τροποποίηση εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016. Η τροποποίηση αυτή θα επιτρέψει στις οντότητες να χρησιμοποιούν τη μέθοδο της καθαρής θέσης για επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρίες, κοινοπραξίες και συγγενείς εταιρίες στις εταιρικές οικονομικές καταστάσεις τους και θα βοηθήσει σε ορισμένες δικαιοδοσίες τη μετάβαση των εταιρικών οικονομικών καταστάσεων στα ΔΠΧΑ μειώνοντας τα κόστη συμμόρφωσης χωρίς τον περιορισμό της πληροφόρησης που είναι διαθέσιμη στους επενδυτές. Το Συγκρότημα δεν αναμένει αυτή η τροποποίηση να έχει επίδραση στα αποτελέσματα και στη χρηματοοικονομική του θέση.

ΔΛΠ 1: Πρωτοβουλία σχετικά με τις γνωστοποιήσεις (Τροποποίηση)
Οι τροποποιήσεις του ΔΛΠ 1 Παρουσίαση των Οικονομικών Καταστάσεων ενθαρρύνουν περαιτέρω τις εταιρίες να εφαρμόζουν την επαγγελματική τους κρίση στον καθορισμό των πληροφοριών που πρέπει να γνωστοποιηθούν και πώς να τις παρουσιάζουν στις οικονομικές τους καταστάσεις. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016. Αυτές οι περιορισμένης έκτασης τροποποιήσεις του ΔΛΠ 1 διευκρινίζουν, παρά αλλάζουν σημαντικά, τις υφιστάμενες απαιτήσεις του ΔΛΠ 1. Οι τροποποιήσεις αφορούν τη σημαντικότητα, τη σειρά των σημειώσεων, τα υποσύνολα και το διαχωρισμό, τις λογιστικές πολιτικές και την παρουσίαση των στοιχείων των λοιπών συνολικών εισοδημάτων (OCI) που προκύπτουν από τις επενδύσεις που λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Αυτές οι τροποποιήσεις δεν θα έχουν σημαντική επίδραση στα αποτελέσματα και την χρηματοοικονομική θέση του Συγκροτήματος, θα έχει όμως επίδραση στις γνωστοποιήσεις στις οικονομικές καταστάσεις.

Ετήσιος Κύκλος Αναβαθμίσεων 2010-2012
Το ΣΔΛΠ έχει εκδώσει τον Ετήσιο Κύκλο Αναβαθμίσεων των ΔΠΧΑ 2010 - 2012, ο οποίος είναι μια συλλογή τροποποιήσεων των ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Φεβρουαρίου 2015, με δικαίωμα να εφαρμοστεί νωρίτερα, από την 1 Ιουλίου 2014 και μετέπειτα. Το Συγκρότημα βρίσκεται σε διαδικασία αξιολόγησης των επιδράσεων αυτών των τροποποιήσεων στα αποτελέσματα και την χρηματοοικονομική του θέση. Περιλαμβάνουν:

- *ΔΠΧΑ 3 Συνενώσεις επιχειρήσεων:* Η αναβάθμιση αυτή διευκρινίζει ότι το ενδεχόμενο αντάλλαγμα σε μία απόκτηση επιχείρησης που δεν κατατάσσεται στην καθαρή θέση, μεταγενέστερα επιμετράται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων ανεξάρτητα από το εάν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα.

- *ΔΠΧΑ 8 Λειτουργικοί Τομείς:* Η αναβάθμιση αυτή απαιτεί από μια οικονομική οντότητα να γνωστοποιεί τις κρίσεις της διοίκησης σχετικά με την εφαρμογή των κριτηρίων συνάθροισης στους λειτουργικούς τομείς και διευκρινίζει ότι η οντότητα θα πρέπει να παρέχει συμφωνίες μεταξύ του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων των τομέων και των περιουσιακών στοιχείων της οντότητας μόνο εάν πραγματοποιείται τακτική αναφορά των περιουσιακών στοιχείων του τομέα.

- *ΔΠΧΑ 13 Επιμέτρηση Εύλογης αξίας:* Αυτή η αναβάθμιση στη βάση συμπεράσματος του ΔΠΧΑ 13 διευκρινίζει ότι η έκδοση του ΔΠΧΑ 13 και η τροποποίηση των ΔΠΧΑ 9 και ΔΛΠ 39 δεν απομάκρυνε τη δυνατότητα επιμέτρησης των βραχυπρόθεσμων απαιτήσεων και υποχρεώσεων για τα οποία δεν υπάρχει δηλωμένο επιτόκιο, στην τιμολογιακή τους αξία χωρίς προεξόφληση, εφόσον η επίπτωση της μη προεξόφλησης είναι ασήμαντη.

3. Περίληψη λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

3.3 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν τεθεί σε ισχύ (συνέχεια)

3.3.1 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί από το ΣΔΛΠ και υιοθετήθηκαν από την ΕΕ (συνέχεια)

Ετήσιος Κύκλος Αναβαθμίσεων 2010-2012 (συνέχεια)

- *ΔΛΠ 16 Ενσώματα Πάγια:* Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι όταν η αξία ενός στοιχείου ενσώματων παγίων αναπροσαρμόζεται, η μεικτή λογιστική αξία του προσαρμόζεται κατά τρόπο που να συνάδει με την αναπροσαρμογή της λογιστικής αξίας.

- *ΔΛΠ 24 Γνωστοποιήσεις συνδεδεμένων μερών:* Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι μία εταιρία που παρέχει υπηρεσίες βασικών διοικητικών στελεχών στην αναφέρουσα οικονομική οντότητα ή στη μητρική εταιρία της αναφέρουσας οικονομικής οντότητας, αποτελεί συνδεδεμένο μέρος της αναφέρουσας οικονομικής οντότητας.

- *ΔΛΠ 38 Άυλα περιουσιακά στοιχεία:* Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι όταν ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο αναπροσαρμόζεται, η μεικτή λογιστική αξία του προσαρμόζεται κατά τρόπο που να συνάδει με την αναπροσαρμογή της λογιστικής αξίας.

Ετήσιος Κύκλος Αναβαθμίσεων 2012-2014

Το ΣΔΛΠ έχει εκδώσει τον Ετήσιο Κύκλο Αναβαθμίσεων των ΔΠΧΑ 2012-2014, οι οποίες είναι μια συλλογή τροποποιήσεων των ΔΠΧΑ. Το Συγκρότημα βρίσκεται σε διαδικασία αξιολόγησης των επιδράσεων αυτών των τροποποιήσεων στα αποτελέσματα και την χρηματοοικονομική του θέση. Αυτές οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2016. Περιλαμβάνουν:

- *ΔΠΧΑ 5 Μη κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία που Κατέχονται προς Πώληση και Διακοπείσες Δραστηριότητες:* Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι η αλλαγή από μία μέθοδο διάθεσης σε μία άλλη (πώληση ή διάθεση στους ιδιοκτήτες) δεν θα πρέπει να θεωρείται ένα νέο σχέδιο πώλησης, αλλά σαν μία συνέχιση του αρχικού σχεδίου. Συνεπώς, δεν υπάρχει διακοπή της εφαρμογής των απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 5. Η τροποποίηση διευκρινίζει επίσης ότι η αλλαγή της μεθόδου διάθεσης δεν αλλάζει την ημερομηνία ταξινόμησης.

- *ΔΠΧΑ 7 Χρηματοοικονομικά Μέσα: Γνωστοποιήσεις:* Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι η σύμβαση εξυπηρέτησης που περιλαμβάνει αμοιβή μπορεί να αποτελέσει συνεχιζόμενη συμμετοχή σε ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο. Επίσης, η τροποποίηση διευκρινίζει ότι οι γνωστοποιήσεις του ΔΠΧΑ 7 σχετικά με τον συμψηφισμό των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων δεν απαιτούνται στις συνοπτικές ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις.

- *ΔΛΠ 19 Παροχές σε Εργαζομένους:* Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι η αξιολόγηση της ύπαρξης ενεργούς αγοράς υψηλής ποιότητας εταιρικών ομολόγων αξιολογείται με βάση το νόμισμα στο οποίο εκφράζεται η υποχρέωση, όχι με βάση τη χώρα όπου βρίσκεται η υποχρέωση. Όταν δεν υπάρχει ενεργή αγορά για υψηλής ποιότητας εταιρικά ομόλογα σε αυτό το νόμισμα, θα πρέπει να χρησιμοποιούνται τα επιτόκια των κρατικών ομολόγων.

- *ΔΛΠ 34 Ενδιάμεσες Οικονομικές Καταστάσεις:* Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι οι απαιτούμενες ενδιάμεσες γνωστοποιήσεις πρέπει να βρίσκονται είτε στις ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις είτε να ενσωματώνονται με παραπομπές μεταξύ των ενδιάμεσων οικονομικών καταστάσεων και του σημείου όπου συμπεριλαμβάνονται στην ενδιάμεση οικονομική έκθεση (π.χ. στην έκθεση διαχείρισης ή στην έκθεση κινδύνων). Το ΣΔΛΠ διευκρίνισε ότι οι άλλες πληροφορίες, εντός της ενδιάμεσης οικονομικής έκθεσης πρέπει να είναι στη διάθεση των χρηστών με τους ίδιους όρους και την ίδια στιγμή όπως και οι ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις. Εάν οι χρήστες δεν έχουν πρόσβαση στις λοιπές πληροφορίες με αυτόν τον τρόπο, τότε η ενδιάμεση οικονομική έκθεση είναι ελλιπής.

3. Περίληψη λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

3.3 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν τεθεί σε ισχύ (συνέχεια)

3.3.2 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί από το ΣΔΛΠ και δεν υιοθετήθηκαν ακόμη από την ΕΕ

ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά μέσα – Ταξινόμηση και επιμέτρηση
Τον Ιούλιο του 2014, το ΣΔΛΠ έκδωσε το ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά μέσα, που είναι ένα λεπτομερές πρότυπο που αντικαθιστά το ΔΛΠ 39 Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Επιμέτρηση. Το πρότυπο εισάγει νέες απαιτήσεις για την κατηγοριοποίηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και απαιτήσεων, απομείωση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και λογιστικής αντιστάθμισης. Το πρότυπο εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018 και επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Το Συγκρότημα βρίσκεται σε διαδικασία αξιολόγησης της επίδρασης της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9, η οποία αναμένεται να επηρεάσει σημαντικά την κατάταξη και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, της αναγνώρισης της απομείωσης. Παρόλ' αυτά η επίδραση της υιοθέτησης του ΔΠΧΑ 9 εξαρτάται από τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις του Συγκροτήματος κατά την ημερομηνία εφαρμογής, και κατά συνέπεια δεν είναι δυνατόν επί του παρόντος να επιμετρηθεί η επίδραση.

Ταξινόμηση και επιμέτρηση
Η ταξινόμηση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχειών θα εξαρτηθεί από το επιχειρησιακό μοντέλο της οντότητας όσον αφορά τη διαχείρισή τους καθώς και από τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών τους και ως αποτέλεσμα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία θα επιμετρούνται είτε σε αποσβεσμένο κόστος, ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων ή στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Η συνολική επίδραση της εφαρμογής του επιχειρησιακού μοντέλου και της εξέτασης των χαρακτηριστικών των συμβατικών ταμειακών ροών μπορεί να οδηγήσει σε κάποιες διαφορές συγκριτικά με το ΔΛΠ 39, όσον αφορά το σύνολο των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία. Η ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων παραμένει ουσιαστικά η ίδια, με εξαίρεση κάποιες υποχρεώσεις που επιμετρούνται στη δίκαιη αξία για τις οποίες κέρδη και ζημιές που σχετίζονται με αλλαγές στον πιστωτικό κίνδυνο της ίδιας της οντότητας, θα περιλαμβάνονται στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων.

Απομείωση
Οι απαιτήσεις της απομείωσης αφορούν τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος και σε εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων, καθώς και απαιτήσεις μίσθωσης και ορισμένες μη ανακλήσιμες δανειακές δεσμεύσεις και συμβόλαια χρηματοοικονομικών εγγυήσεων. Κατά την αρχική αναγνώριση, απαιτείται πρόβλεψη απομείωσης (ή πρόβλεψη στην περίπτωση εγγυήσεων) για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές (ECL) που μπορεί να προκύψουν από γεγονότα αθέτησης των υποχρεώσεων που είναι δυνατόν να συμβούν μέσα στους επόμενους 12 μήνες. Σε περίπτωση σημαντικής αύξησης του πιστωτικού κινδύνου, απαιτείται πρόβλεψη απομείωσης (ή πρόβλεψη) για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές που μπορεί να προκύψουν από όλα τα ενδεχόμενα γεγονότα αθέτησης των υποχρεώσεων καθ' όλη την αναμενομένη διάρκεια του χρηματοοικονομικού μέσου (lifetime ECL).

Η αξιολόγηση του κατά πόσο ο πιστωτικός κίνδυνος έχει αυξηθεί σημαντικά, από την ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης, γίνεται για κάθε περίοδο αναφοράς, λαμβάνοντας υπόψη τη μεταβολή του κινδύνου αθέτησης των υποχρεώσεων για όλη την εναπομένουσα διάρκεια του χρηματοοικονομικού μέσου, και όχι την αύξηση στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές.

Λογιστική αντιστάθμισης
Το ΔΠΧΑ 9 περιλαμβάνει επιλογή λογιστικής πολιτικής ίδια με του ΔΛΠ 39. Το πρότυπο δεν καλύπτει ρητά τις στρατηγικές της μακροοικονομικής λογιστικής αντιστάθμισης, οι οποίες εξετάζονται σε ένα ξεχωριστό πρόγραμμα. Για την αποφυγή του ρίσκου από τυχόν ύπαρξη αντιθέσεων μεταξύ της υφιστάμενης μακροοικονομικής λογιστικής αντιστάθμισης και των καινούργιων γενικών λογιστικών αντισταθμίσεων, το λογιστικό πρότυπο περιλαμβάνει επιλογή λογιστικής πολιτικής για εφαρμογή του ΔΠΧΑ 39 Λογιστική αντιστάθμισης.

Μετάβαση
Οι απαιτήσεις για την ταξινόμηση και επιμέτρηση και την απομείωση, εφαρμόζονται αναδρομικά, προσαρμόζοντας τον ισολογισμό κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής, χωρίς να υπάρχει υποχρέωση επαναπροσαρμογής των ποσών της συγκριτικής περιόδου. Η λογιστική αντιστάθμισης εφαρμόζεται μελλοντικά από την ημερομηνία εφαρμογής. Το Συγκρότημα βρίσκεται σε διαδικασία αξιολόγησης της επίδρασης της εφαρμογής του προτύπου στα αποτελέσματα και στην χρηματοοικονομική του θέση.

3. Περίληψη λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

3.3 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν τεθεί σε ισχύ (συνέχεια)

3.3.2 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί από το ΣΔΛΠ και δεν υιοθετήθηκαν ακόμη από την ΕΕ (συνέχεια)

ΔΠΧΑ 15 Έσοδα από Συμβάσεις με πελάτες
Το ΔΠΧΑ 15 εκδόθηκε το Μάιο του 2014 και καθιερώνει ένα μοντέλο πέντε βημάτων που θα εφαρμόζεται για έσοδα που προκύπτουν από συμβάσεις με πελάτες. Βάσει του ΔΠΧΑ 15, το ποσό του εισοδήματος που αναγνωρίζεται αντικατοπτρίζει το τίμημα το οποίο μία οντότητα αναμένει να δικαιούται για ανταλλαγή εμπορευμάτων ή υπηρεσιών σε ένα πελάτη. Το νέο πρότυπο θα αναιρεί όλες τις τωρινές απαιτήσεις για την αναγνώριση εισοδήματος βάσει ΔΠΧΑ. Απαιτείται είτε πλήρης αναδρομική εφαρμογή είτε τροποποιημένη αναδρομική εφαρμογή για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά τη 1η Ιανουαρίου 2018. Επιτρέπεται πρόωρη εφαρμογή. Επιπρόσθετα, το Συγκρότημα εξετάζει τις διευκρινήσεις που εκδόθηκαν από το ΣΔΛΠ σε ένα σχέδιο έκθεσης τον Ιούλιο του 2015 και θα παρακολουθεί οποιεσδήποτε άλλες εξελίξεις. Το Συγκρότημα βρίσκεται σε διαδικασία αξιολόγησης της επίδρασης της εφαρμογής του προτύπου στα αποτελέσματα και στην χρηματοοικονομική του θέση.

ΔΠΧΑ 16 Μισθώσεις
Το πρότυπο εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019. Το ΔΠΧΑ 16 καθορίζει τις αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση, παρουσίαση και γνωστοποίηση των μισθώσεων για αμφότερα τα μέρη της σύμβασης, ήτοι για τον πελάτη (μισθωτή) και τον προμηθευτή (εκμισθωτή). Το νέο πρότυπο απαιτεί οι μισθωτές να αναγνωρίζουν τις περισσότερες μισθώσεις στις οικονομικές τους καταστάσεις. Οι μισθωτές θα έχουν ένα ενιαίο λογιστικό πλαίσιο για όλες τις μισθώσεις, με ορισμένες εξαιρέσεις. Η λογιστική των εκμισθωτών παραμένει ουσιαστικά αμετάβλητη. Το Συγκρότημα βρίσκεται σε διαδικασία αξιολόγησης της επίδρασης αυτού του πρότυπου στα αποτελέσματα και στην χρηματοοικονομική του κατάσταση.

ΔΠΧΑ 10 Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις και ΔΛΠ 28 Επενδύσεις σε Συγγενείς επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες - Τροποποίηση: Πώληση ή Εισφορά Περιουσιακών Στοιχείων μεταξύ ενός Επενδυτή και της Συγγενούς του Εταιρίας ή της Κοινοπραξίας του
Οι τροποποιήσεις αντιμετωπίζουν μια αναγνωρισμένη ασυνέπεια μεταξύ των απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 10 και εκείνες του ΔΛΠ 28, για την αντιμετώπιση της πώλησης ή της εισφοράς των περιουσιακών στοιχείων μεταξύ του επενδυτή και της συγγενούς του εταιρίας ή της κοινοπραξίας του. Η κύρια συνέπεια των τροποποιήσεων είναι ότι ένα πλήρες κέρδος ή ζημιά αναγνωρίζεται όταν μια συναλλαγή περιλαμβάνει μια επιχείρηση (είτε στεγάζεται σε μια θυγατρική είτε όχι). Ένα μερικό κέρδος ή ζημιά αναγνωρίζεται όταν η συναλλαγή περιλαμβάνει περιουσιακά στοιχεία που δεν συνιστούν επιχείρηση, έστω και αν τα στοιχεία αυτά στεγάζονται σε θυγατρική. Το Δεκέμβριο του 2015 το ΣΔΛΠ ανάβαλε την ημερομηνία που θα τεθεί σε ισχύ αυτή η τροποποίηση επ' αόριστον με το αποτέλεσμα της ερευνητικής μελέτης για την μέθοδο της καθαρής θέσης να εκκρεμεί. Το Συγκρότημα δεν αναμένει αυτές οι τροποποιήσεις να έχουν σημαντική επίδραση στα αποτελέσματα και στη χρηματοοικονομική του θέση.

ΔΠΧΑ 10, ΔΠΧΑ 12 και ΔΛΠ 28: Επενδυτικές επιχειρήσεις: Εφαρμογή της Εξαίρεσης Ενοποίησης - Τροποποιήσεις
Οι τροποποιήσεις αντιμετωπίζουν ζητήματα που έχουν προκύψει κατά την εφαρμογή της εξαίρεσης ενοποίησης των επενδυτικών επιχειρήσεων βάσει του ΔΠΧΑ 10. Οι τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 10 διευκρινίζουν ότι η εξαίρεση από την παρουσίαση ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ισχύει σε μητρική εταιρία που είναι θυγατρική μιας επενδυτικής επιχείρησης, όταν η επενδυτική επιχείρηση επιμετρά όλες τις θυγατρικές στην εύλογη αξία. Επίσης, οι τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 10 διευκρινίζουν ότι μόνο μία θυγατρική μιας επενδυτικής επιχείρησης, η οποία δεν αποτελεί η ίδια μία επενδυτική επιχείρηση και παρέχει υπηρεσίες υποστήριξης στην επενδυτική επιχείρηση ενοποιείται. Όλες οι άλλες θυγατρικές της επενδυτικής επιχείρησης επιμετρούνται σε εύλογη αξία. Τέλος, οι τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 28 επιτρέπουν στον επενδυτή, κατά την εφαρμογή της μεθόδου της καθαρής θέσης, να διατηρήσουν την επιμέτρηση σε εύλογη αξία που εφαρμόζεται από τη συγγενή εταιρία της επενδυτικής επιχείρησης ή κοινοπραξίας στις συμμετοχές της σε θυγατρικές. Αυτές οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται αναδρομικά και είναι σε ισχύ από ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά τη 1 Ιανουαρίου 2016 και επιτρέπεται πρόωρη εφαρμογή. Δεν αναμένεται αυτές οι τροποποιήσεις να έχουν σημαντική επίδραση στο Συγκρότημα.

3. Περίληψη λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

3.3 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν τεθεί σε ισχύ (συνέχεια)

3.3.2 Πρότυπα και Διερμηνείες που έχουν εκδοθεί από το ΣΔΛΠ και δεν υιοθετήθηκαν ακόμη από την ΕΕ (συνέχεια)

ΔΛΠ 12 Φόροι Εισοδήματος (Τροποποιήσεις): Αναγνώριση της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης για μη πραγματοποιηθείσες ζημιές
Η εν λόγω τροποποίηση καθορίζει το λογιστικό χειρισμό των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων σε σχέση με ομολόγα που επιμετρούνται σε εύλογη αξία τα οποία δημιουργούν εκπεστέες προσωρινές διαφορές όταν ο κάτοχος αναμένει να ανακτήσει τη λογιστική αξία του χαρτοφυλακίου από διακράτηση μέχρι τη λήξη του και να περισυλλέξει όλες τις μελλοντικές συμβατικές ταμειακές ροές. Το ΔΛΠ12 παρέχει τις απατήσεις για αναγνώριση και επιμέτρηση των τρεχόντων ή αναβαλλόμενων φορολογικών υποχρεώσεων ή απαιτήσεων. Η εν λόγω τροποποίηση διευκρινίζει τις απαιτήσεις για την αναγνώριση της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης για μη πραγματοποιηθείσες ζημιές, για αντιμετώπιση τυχόν διαφορών στην αναγνώριση. Η τροποποίηση εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2017.

ΔΛΠ 7 Πρωτοβουλία Γνωστοποιήσεων (Τροποποιήσεις) :
Το ΣΔΛΠ πρόσθεσε την Πρωτοβουλία Γνωστοποιήσεων στο πρόγραμμα εργασίας του το 2013 σε συνδυασμό με την εργασία που γίνεται στο Εννοιολογικό πλαίσιο. Αυτή η πρωτοβουλία αποτελείται, μεταξύ άλλων, από ένα αριθμό μικρότερων προγραμμάτων που στοχεύουν στη διερεύνηση μεθόδων για βελτίωση των αρχών παρουσίασης και γνωστοποιήσεων και απαιτήσεων των υφιστάμενων προτύπων σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα. Μεταξύ αυτών συγκαταλέγεται και η περιορισμένη έκτασης τροποποίηση του ΔΛΠ 7 Κατάσταση Ταμειακών Ροών για βελτίωση της πληροφόρησης στους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων για τις χρηματοοικονομικές δραστηριότητες και τη ρευστότητα μίας οντότητας.

Ο στόχος των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να επιτρέψει στους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να αξιολογήσουν τις μεταβολές στις υποχρεώσεις που απορρέουν από χρηματοδοτικές δραστηριότητες. Οι τροποποιήσεις θα απαιτούν από τις οντότητες να παρέχουν γνωστοποιήσεις που επιτρέπουν στους επενδυτές να αξιολογούν τις μεταβολές στις υποχρεώσεις που προκύπτουν από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων μεταβολών που προέρχονται από ταμειακές ροές και μεταβολές μη ταμειακής φύσης. Οι τροποποιήσεις του ΔΛΠ 7 ανταποκρίνονται στα αιτήματα επενδυτών για πληροφόρηση που θα τους βοηθά στην καλύτερη κατανόηση των αλλαγών στον δανεισμό της οντότητας, που είναι σημαντικές για ανάλυση των οικονομικών καταστάσεων. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2017.

3.4 Βάση ενοποίησης

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις αποτελούνται από τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Συγκροτήματος κατά τις και για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015. Οι οικονομικές καταστάσεις των θυγατρικών εταιριών ετοιμάζονται με την ίδια ημερομηνία αναφοράς όπως και της Εταιρίας, χρησιμοποιώντας ομοιόμορφες λογιστικές πολιτικές.

Οι θυγατρικές εταιρίες ενοποιούνται πλήρως από την ημερομηνία κατά την οποία ο έλεγχος μεταφέρεται στο Συγκρότημα. Ο έλεγχος επιτυγχάνεται όταν το Συγκρότημα εκτίθεται, ή έχει δικαιώματα σε κυμαινόμενες αποδόσεις ως αποτέλεσμα της συμμετοχής του, και έχει τη δυνατότητα να επηρεάσει τις αποδόσεις αυτές μέσω της εξουσίας που ασκεί στην εκδότρια εταιρία. Συγκεκριμένα, το Συγκρότημα ελέγχει την εκδότρια, εάν και μόνον εάν το Συγκρότημα έχει:

- Εξουσία επί της εκδότριας εταιρίας (π.χ. υφιστάμενα δικαιώματα τα οποία του δίνουν την τρέχουσα ικανότητα να καθοδηγεί τις σχετικές δραστηριότητες της εκδότριας εταιρίας).
- Τοποθετήσεις ή δικαιώματα με μεταβλητές αποδόσεις από τη συμμετοχή του στην εκδότρια.
- Τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσει την εξουσία του επί της εκδότριας για να επηρεάσει το ύψος των αποδόσεών του.

Γενικώς, υπάρχει η αντίληψη ότι ο έλεγχος απορρέει από την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου. Με βάση, την αντίληψη αυτή και σε περιπτώσεις όπου το Συγκρότημα δεν κατέχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου στην εκδότρια εταιρία, το Συγκρότημα λαμβάνει υπόψιν όλα τα σχετικά γεγονότα και περιστάσεις συμπεριλαμβανομένου της συμβατικής συμφωνίας με τους υπόλοιπους ψηφοφόρους, δικαιώματα που απορρέουν από συμβατικούς διακανονισμούς και δικαιώματα ψήφου και δυνητικών δικαιωμάτων ψήφων του Συγκροτήματος, για την αξιολόγηση κατά πόσον μπορεί να ασκήσει εξουσία στην εκδότρια.

Το Συγκρότημα θα επανεκτιμήσει εάν ελέγχει μια εκδότρια όταν τα γεγονότα και οι περιστάσεις υποδεικνύουν ότι υπάρχουν αλλαγές σε ένα ή περισσότερα από τα τρία στοιχεία ελέγχου.

3. Περίληψη λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

3.4 Βάση ενοποίησης (συνέχεια)

Τα περιουσιακά στοιχεία, οι υποχρεώσεις, τα έσοδα και τα έξοδα των θυγατρικών που αγοράστηκαν ή πωλήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους περιλαμβάνονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων από την ημερομηνία απόκτησης ή μέχρι την ημερομηνία πώλησης, αντίστοιχα. Κέρδη ή ζημιές και κάθε στοιχείο των λοιπών συνολικών εισοδημάτων κατανέμονται στους κατόχους κεφαλαίου της μητρικής του Συγκροτήματος και στα δικαιώματα μειοψηφίας, ακόμα και αν αυτό οδηγά τα δικαιώματα μειοψηφίας σε αρνητικό υπόλοιπο. Τα δικαιώματα μειοψηφίας αντιπροσωπεύουν το μερίδιο του κέρδους ή της ζημιάς και των καθαρών περιουσιακών στοιχείων που δεν κατέχει, άμεσα ή έμμεσα, το Συγκρότημα. Τα δικαιώματα μειοψηφίας παρουσιάζονται ξεχωριστά στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων και περιλαμβάνονται στα ίδια κεφάλαια, ξεχωριστά από τα ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας.

Συναλλαγές και υπόλοιπα που προκύπτουν μεταξύ των θυγατρικών εταιριών του Συγκροτήματος απαλείφονται κατά την ενοποίηση.

Το Συγκρότημα προωθεί τη δημιουργία εταιριών ειδικού σκοπού (ΕΕΣ), κυρίως για λόγους τιτλοποίησης περιουσιακών στοιχείων και για να πραγματοποιήσει συγκεκριμένους και καθορισμένους αντικειμενικούς σκοπούς. Οι ΕΕΣ περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις του Συγκροτήματος όταν η σχέση μεταξύ του Συγκροτήματος και της ΕΕΣ υποδηλώνει ότι η εταιρία ελέγχεται από το Συγκρότημα.

Η μεταβολή στο ποσοστό συμμετοχής σε θυγατρικές εταιρίες, χωρίς την απώλεια ελέγχου, λογιστικοποιείται ως μια συναλλαγή μεταξύ ιδιοκτητών που αφορά τα ίδια κεφάλαια. Κατά συνέπεια, δεν προκύπτει υπεραξία ή κέρδος/ζημιά στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων από τέτοιες συναλλαγές. Οι σχετικές συναλλαγματικές διαφορές που αφορούν το μερίδιο που αναλογεί στο ποσοστό των δικαιωμάτων μειοψηφίας που πωλείται/αποκτάται επανακατηγοριοποιούνται μεταξύ του αποθεματικού συναλλαγματικών διαφορών και των δικαιωμάτων μειοψηφίας.

3.5 Συνενώσεις επιχειρήσεων

Συνενώσεις επιχειρήσεων λογιστικοποιούνται με βάση τη μέθοδο αγοράς. Το κόστος μιας εξαγοράς επιμετρείται ως το σύνολο του τιμήματος που μεταφέρεται στις δίκαιες αξίες την ημερομηνία της εξαγοράς και του ποσού των δικαιωμάτων μειοψηφίας στην αποκτηθείσα εταιρία. Για κάθε συνένωση επιχειρήσεων το Συγκρότημα αποφασίζει εάν θα επιμετρήσει τα δικαιώματα μειοψηφίας στην αποκτηθείσα εταιρία σε εύλογη αξία ή σε αναλογία μεριδίου των περιουσιακών στοιχείων της αποκτηθείσας εταιρίας. Όταν το κόστος αγοράς είναι μεγαλύτερο από το μερίδιο του Συγκροτήματος στην καθαρή εύλογη αξία των αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων που αποκτώνται, η διαφορά αναγνωρίζεται ως υπεραξία στον ενοποιημένο ισολογισμό. Στην περίπτωση που το μερίδιο του Συγκροτήματος στην καθαρή εύλογη αξία των αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων είναι μεγαλύτερο του κόστους αγοράς (δηλαδή αρνητική υπεραξία), η διαφορά αναγνωρίζεται αμέσως στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων κατά το έτος της εξαγοράς. Έξοδα που σχετίζονται με την εξαγορά αναγνωρίζονται όταν προκύψουν και περιλαμβάνονται στα άλλα λειτουργικά έξοδα.

Όταν η συνένωση επιχειρήσεων πραγματοποιείται σε διαδοχικά στάδια, η συμμετοχή που κατείχε το Συγκρότημα στην εξαγοραζόμενη επιχείρηση αποτιμάται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία που το Συγκρότημα αποκτά τον έλεγχο και το κέρδος ή ζημιά που προκύπτει αναγνωρίζεται στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων.

Όταν το Συγκρότημα εξαγοράζει μια επιχείρηση, αξιολογεί τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις που αναλαμβάνει αναφορικά με την κατηγοριοποίησή τους και τον προκαθορισμό τους βάσει των όρων του συμβολαίου, τις οικονομικές περιστάσεις και τους σχετικούς όρους κατά την ημερομηνία εξαγοράς.

Ενδεχόμενο τίμημα
Σε περίπτωση που το τίμημα που συμφωνήθηκε κατά τη συνένωση επιχειρήσεων περιλαμβάνει περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις που προκύπτουν από ενδεχόμενο τίμημα, τότε το ενδεχόμενο τίμημα αποτιμάται στην εύλογη αξία του κατά την ημερομηνία εξαγοράς και συμπεριλαμβάνεται στο συνολικό τίμημα κατά τη συνένωση των επιχειρήσεων. Μεταβολές στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου τιμήματος οι οποίες εντάσσονται στις προσαρμογές της περιόδου οριστικοποίησης της εξαγοράς αναγνωρίζονται αναδρομικά με αντίστοιχη προσαρμογή της υπεραξίας. Οι προσαρμογές της περιόδου οριστικοποίησης εξαγοράς προκύπτουν από νέες πληροφορίες που λαμβάνονται κατά την περίοδο οριστικοποίησης εξαγοράς (η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος από την ημερομηνία εξαγοράς) για γεγονότα και συνθήκες που επικρατούσαν κατά την ημερομηνία της εξαγοράς.

3. Περίληψη λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

3.5 Συνενώσεις επιχειρήσεων (συνέχεια)

Ενδεχόμενο τίμημα (συνέχεια)
Μεταβολές στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου τιμήματος οι οποίες δεν εντάσσονται στις προσαρμογές της περιόδου οριστικοποίησης εξαγοράς, λογιστικοποιούνται με βάση την ταξινόμηση του ενδεχόμενου τιμήματος. Όταν το ενδεχόμενο τίμημα ταξινομηθεί ως στοιχείο ιδίων κεφαλαίων, δεν επαναμετράται σε επόμενες λογιστικές περιόδους και ο μετέπειτα διακανονισμός του αναγνωρίζεται στα ίδια κεφάλαια. Αν το ενδεχόμενο τίμημα ταξινομηθεί ως περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση, σε επόμενες περιόδους επαναμετράται σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 ή το ΔΛΠ 37 και το αποτέλεσμα της αποτίμησης (κέρδος ή ζημιά) αναγνωρίζεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Προσωρινή λογιστικοποίηση
Σε περίπτωση όπου για κάποια ποσά που αφορούν την αρχική καταχώρηση μιας συνένωσης επιχειρήσεων οι αξίες δεν έχουν οριστικοποιηθεί μέχρι την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων της περιόδου στην οποία πραγματοποιήθηκε η συνένωση, το Συγκρότημα καταχωρεί προσωρινές αξίες για τα ποσά αυτά. Τα προσωρινά ποσά προσαρμόζονται κατά την περίοδο οριστικοποίησης της εξαγοράς (η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος από την ημερομηνία εξαγοράς) ή αναγνωρίζονται πρόσθετα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις, ώστε να ληφθούν υπόψη νέες πληροφορίες σχετικά με δεδομένα και καταστάσεις που υπήρχαν κατά την ημερομηνία εξαγοράς οι οποίες, αν ήταν γνωστές, θα επηρέαζαν τα ποσά που αναγνωρίστηκαν εκείνη την ημερομηνία.

3.6 Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες

Η συγγενής επιχείρηση είναι μια οικονομική οντότητα επί της οποίας το Συγκρότημα ασκεί σημαντική επιρροή. Σημαντική επιρροή είναι η δυνατότητα συμμετοχής στις αποφάσεις της οικονομικής και επιχειρησιακής πολιτικής της εκδότριας, χωρίς όμως να πρόκειται για έλεγχο ή από κοινού έλεγχο των εν λόγω πολιτικών.

Κοινοπραξία είναι μια μορφή κοινού ελέγχου, στην οποία τα συμβαλλόμενα μέρη τα οποία ασκούν από κοινού έλεγχο της συμφωνίας έχουν δικαιώματα στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία της κοινοπραξίας. Κοινός έλεγχος ορίζεται ως ο συμβατικός συμφωνηθείς επιμερισμός του ελέγχου μιας ρύθμισης, ο οποίος υπάρχει μόνο όταν οι αποφάσεις σχετικά με τις συναφείς δραστηριότητες απαιτούν την ομόφωνη συγκατάθεση των μερών στα οποία επιμερίζεται ο έλεγχος.

Οι παράγοντες που λαμβάνονται υπόψιν στον καθορισμό της σημαντικής επιρροής ή του κοινού ελέγχου είναι παραπλήσιοι με αυτούς που λαμβάνονται υπόψιν για τον καθορισμό του ελέγχου επί των θυγατρικών.

Οι επενδύσεις του Συγκροτήματος σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες λογιστικοποιούνται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, η επένδυση σε μια συγγενή επιχείρηση ή κοινοπραξία αναγνωρίζεται στον ενοποιημένο ισολογισμό στο κόστος κτήσης πλέον κέρδη ή ζημιές μετά την ημερομηνία της απόκτησης που αναλογούν στο μερίδιο του Συγκροτήματος. Το μερίδιο του Συγκροτήματος στα αποτελέσματα της συγγενής εταιρίας ή της κοινοπραξίας περιλαμβάνεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Ζημιές της συγγενούς εταιρίας ή της κοινοπραξίας πέραν του κόστους συμμετοχής του Συγκροτήματος αναγνωρίζονται ως υποχρέωση μόνο στην περίπτωση που το Συγκρότημα έχει αναλάβει δεσμεύσεις εκ μέρους της. Υπεραξία που σχετίζεται με συγγενή επιχείρηση ή κοινοπραξία περιλαμβάνεται στη λογιστική αξία της επένδυσης και δεν αποσβένεται. Στην περίπτωση που το μερίδιο του Συγκροτήματος στην καθαρή εύλογη αξία των αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων είναι μεγαλύτερο του κόστους της επένδυσης (αρνητική υπεραξία), η διαφορά περιλαμβάνεται ως έσοδο στον προσδιορισμό του μεριδίου του Συγκροτήματος στο κέρδος ή στη ζημιά της συγγενούς επιχείρησης ή κοινοπραξίας, στην περίοδο στην οποία αποκτάται η επένδυση. Το συνολικό μερίδιο του Συγκροτήματος στα κέρδη ή τις ζημιές της συγγενούς επιχείρησης ή κοινοπραξίας παρουσιάζεται στον λογαριασμό αποτελεσμάτων κάτω από το λειτουργικό κέρδος και περιλαμβάνει τα κέρδη ή τις ζημιές μετά τη φορολογία.

Το Συγκρότημα αναγνωρίζει το μερίδιο του σε μεταβολές των ιδίων κεφαλαίων της συγγενούς επιχείρησης ή κοινοπραξίας μέσω της ενοποιημένης κατάστασης μεταβολών ιδίων κεφαλαίων. Κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από συναλλαγές μεταξύ του Συγκροτήματος και της συγγενούς επιχείρησης ή κοινοπραξίας, απαλείφονται κατά το ποσοστό της συμμετοχής του Συγκροτήματος στην επιχείρησή ή στην κοινοπραξία.

3. Περίληψη λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

3.6 Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες (συνέχεια)

Οι οικονομικές καταστάσεις των συγγενών επιχειρήσεων ή των κοινοπραξιών ετοιμάζονται με την ίδια ημερομηνία αναφοράς όπως και της Εταιρίας και με βάση τις ίδιες λογιστικές πολιτικές.

Μετά την εφαρμογή της λογιστικής καθαρής θέσης, το Συγκρότημα καθορίζει εάν είναι αναγκαίο να αναγνωρίσει ζημιά απομείωσης στην επένδυση σε συγγενή εταιρία ή κοινοπραξία.

3.7 Μετατροπή ξένου συναλλάγματος

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ (€), που είναι το νόμισμα λειτουργίας και το νόμισμα παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας και των θυγατρικών της στην Κύπρο. Κάθε υποκατάστημα και θυγατρική του Συγκροτήματος στο εξωτερικό καθορίζει το νόμισμα λειτουργίας του και τα στοιχεία που περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις κάθε οντότητας επιμετρούνται χρησιμοποιώντας το συγκεκριμένο νόμισμα λειτουργίας. Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί την άμεση μέθοδο ενοποίησης και επέλεξε να ανακυκλώνει το κέρδος ή ζημιά που προκύπτει από τη χρήση αυτής της μεθόδου.

3.7.1 Συναλλαγές και υπόλοιπα

Συναλλαγές σε ξένα νομίσματα αναγνωρίζονται με βάση την τρέχουσα συναλλαγματική ισοτιμία μεταξύ του νομίσματος λειτουργίας και του ξένου νομίσματος κατά την ημερομηνία της συναλλαγής.

Χρηματικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα μετατρέπονται με την ισοτιμία που ισχύει κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Όλες οι διαφορές αναγνωρίζονται στα 'Καθαρά κέρδη/ζημιές από διαπραγμάτευση συναλλάγματος' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων, με εξαίρεση τις συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από υποχρεώσεις σε ξένο νόμισμα που έχουν προσδιοριστεί ως αντισταθμίσεις της καθαρής επένδυσης σε υποκαταστήματα και θυγατρικές στο εξωτερικό. Αυτές αναγνωρίζονται στο λογαριασμό συνολικών εισοδημάτων στο 'Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος', μέχρι τη διάθεση της καθαρής επένδυσης, οπότε αναγνωρίζονται στα κέρδη/ζημιές στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Τα μη χρηματικά στοιχεία που επιμετρούνται βάσει του ιστορικού κόστους σε ξένο νόμισμα, μετατρέπονται με τη συναλλαγματική ισοτιμία κατά την ημερομηνία της συναλλαγής. Τα μη χρηματικά στοιχεία που επιμετρούνται σε εύλογες αξίες σε ξένο νόμισμα, μετατρέπονται με τις συναλλαγματικές ισοτιμίες που υπήρχαν όταν προσδιορίστηκε η εύλογη αξία.

3.7.2 Θυγατρικές και υποκαταστήματα

Κατά την ημερομηνία του ισολογισμού, τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις των θυγατρικών (περιλαμβανομένων και των εταιριών ειδικού σκοπού οι οποίες ενοποιούνται από το Συγκρότημα) και των υποκαταστημάτων των οποίων το νόμισμα λειτουργίας είναι διαφορετικό από το νόμισμα παρουσίασης του Συγκροτήματος μετατρέπονται στο νόμισμα παρουσίασης του Συγκροτήματος χρησιμοποιώντας την ισοτιμία που ισχύει κατά την ημερομηνία του ισολογισμού και οι καταστάσεις λογαριασμού αποτελεσμάτων μετατρέπονται με τη μέση ισοτιμία για το έτος.

Οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν αναγνωρίζονται στο λογαριασμό συνολικών εισοδημάτων στο 'Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος'. Κατά την πώληση θυγατρικής ή υποκαταστήματος, το συνολικό ποσό των συναλλαγματικών διαφορών που περιλαμβάνεται στα ίδια κεφάλαια και αφορά τη συγκεκριμένη επένδυση, αναγνωρίζεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων ως μέρος του κέρδους ή της ζημιάς πώλησης.

3.8 Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα

Η πληροφόρηση κατά λειτουργικό τομέα παρουσιάζεται με την ίδια βάση όπως και η εσωτερική πληροφόρηση που παρέχεται στον επικεφαλή λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων. Ο επικεφαλής λήψης επιχειρηματικών αποφάσεων είναι το άτομο ή το σύνολο ατόμων το οποίο αποφασίζει την κατανομή πόρων σε κάθε τομέα και προβαίνει σε εκτίμηση της απόδοσής του.

Επικεφαλής για τη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων είναι η Εκτελεστική Επιτροπή Συγκροτήματος.

3. Περίληψη λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

3.9 Κύκλος εργασιών

Ο κύκλος εργασιών του Συγκροτήματος περιλαμβάνει τα έσοδα από τόκους, έσοδα από αμοιβές και προμήθειες, κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος, μεικτά ασφάλιστρα, κέρδη/ζημιές από επενδύσεις σε ακίνητα και αποθέματα ακινήτων, πωλήσεις ακινήτων, κέρδη από ξενοδοχειακές εργασίες και λοιπά έσοδα.

3.10 Αναγνώριση εσόδων

Έσοδα αναγνωρίζονται όταν πιθανολογείται ότι οικονομικά οφέλη θα εισρεύσουν στο Συγκρότημα και το ποσό του εσόδου μπορεί να υπολογιστεί με αξιοπιστία. Τα έσοδα αναγνωρίζονται όταν επίσης πληρούνται τα ακόλουθα συγκεκριμένα κριτήρια:

3.10.1 Έσοδα από τόκους

Για όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος και για τα τοκοφόρα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που κατατάσσονται ως διαθέσιμα προς πώληση ή επιμετρούνται σε δίκαιη αξία, τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Το πραγματικό επιτόκιο είναι το επιτόκιο που προεξοφλεί τις εκτιμημένες μελλοντικές ταμειακές εισπράξεις ή πληρωμές κατά τη διάρκεια του χρηματοοικονομικού μέσου, ή πιο μικρής περιόδου, όπου ισχύει, στη λογιστική αξία του χρηματοοικονομικού μέσου. Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται στο ανακτήσιμο ποσό των απομειωμένων δανείων χρησιμοποιώντας τον συντελεστή τόκου που χρησιμοποιείται για προεξόφληση των μελλοντικών χρηματικών ροών με σκοπό την επιμέτρηση της ζημιάς απομείωσης.

Η λογιστική αξία ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή υποχρέωσης προσαρμόζεται εάν το Συγκρότημα αναθεωρήσει τις εκτιμήσεις του για πληρωμές ή εισπράξεις. Η προσαρμοσμένη λογιστική αξία υπολογίζεται βάση του πραγματικού επιτοκίου και η αλλαγή στη λογιστική αξία αναγνωρίζεται στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα' ή 'Κέρδος από αποαναγνώριση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές για δάνεια που αποκτήθηκαν' για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες.

3.10.2 Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες

Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες γενικά αναγνωρίζονται ανάλογα με τη συμπλήρωση της συναλλαγής ώστε να συσχετίζονται με το κόστος παροχής της υπηρεσίας, ενώ εκείνα που σχετίζονται με δάνεια και απαιτήσεις αναγνωρίζονται με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, ως μέρος των εσόδων από τόκους.

3.10.3 Έσοδα από μερίσματα

Έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα είσπραξής τους από το Συγκρότημα, δηλαδή όταν εγκριθεί από την Γενική Συνέλευση των μετόχων.

3.10.4 Έσοδα από μισθώσεις

Έσοδα από τη μίσθωση επενδύσεων σε ακίνητα αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων με τη σταθερή μέθοδο σε ολόκληρη τη διάρκεια της μίσθωσης και περιλαμβάνονται στα 'Λοιπά έσοδα'.

3.10.5 Έσοδα από διάθεση επενδύσεων σε ακίνητα

Το κέρδος από την διάθεση των επενδύσεων σε ακίνητα αναγνωρίζεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στις 'Ζημιές από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα', όταν γίνει η παράδοση και ολοκληρωθεί η μεταβίβαση των κινδύνων και των οφελών στον αγοραστή.

3.10.6 Έσοδα από διάθεση αποθεμάτων ακινήτων

Τα καθαρά κέρδη από τη διάθεση των αποθεμάτων ακινήτων αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων όταν ο αγοραστής αποδεκτεί την παράδοση και η μεταφορά των κινδύνων και ωφελημάτων στον αγοραστή έχει ολοκληρωθεί.

3. Περίληψη λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

3.11 Ωφελήματα αφυπηρέτησης προσωπικού

Το Συγκρότημα λειτουργεί αριθμό προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών και καθορισμένων παροχών.

Προγράμματα καθορισμένων εισφορών
Το Συγκρότημα αναγνωρίζει υποχρεώσεις, σχετικά με τη λογιστική περίοδο, στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Οποιεσδήποτε εισφορές που δεν έχουν κατατεθεί κατά την ημερομηνία αναφοράς περιλαμβάνονται ως υποχρέωση.

Προγράμματα καθορισμένων παροχών
Το κόστος παροχών για κάθε πρόγραμμα καθορισμένων παροχών υπολογίζεται ξεχωριστά χρησιμοποιώντας την αναλογιστική Μέθοδο Προβεβλημένης Πιστωτικής Μονάδας (Projected Unit Credit Method).

Το περιουσιακό στοιχείο ή υποχρέωση καθορισμένων παροχών είναι η παρούσα αξία της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών (χρησιμοποιώντας ένα προεξοφλητικό συντελεστή βασισμένο σε εταιρικά ομόλογα υψηλής ποιότητας) μείον την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων από τα οποία οι υποχρεώσεις θα διακανονιστούν. Τα περιουσιακά στοιχεία ενός προγράμματος είναι τα περιουσιακά στοιχεία τα οποία κατέχονται από ένα ταμείο το οποίο είναι νομικά ανεξάρτητο ή ασφαλιστήρια συμβόλαια που πληρούν τις προϋποθέσεις. Οποιοδήποτε πλεόνασμα καθορισμένων παροχών περιορίζεται στην παρούσα αξία των διαθέσιμων επιστροφών και μειώσεων μελλοντικών εισφορών στο πρόγραμμα. Η εύλογη αξία βασίζεται στις τρέχουσες τιμές αγοράς και στην περίπτωση επενδύσεων που διαπραγματεύονται σε ενεργή αγορά είναι η δημοσιοποιημένη τιμή αγοράς.

Το καθαρό κόστος στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων αποτελείται κυρίως από το κόστος υπηρεσίας και τον καθαρό τόκο στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις καθορισμένων παροχών και παρουσιάζεται στο κόστος προσωπικού. Το κόστος υπηρεσίας αποτελείται από το κόστος τρέχουσας απασχόλησης, το κόστος προϋπηρεσίας, κέρδη και ζημιές κατά τον διακανονισμό, τις περικοπές και μη συνήθεις διακανονισμούς. Επαναμετρήσεις, περιλαμβανομένου αναλογιστικά κέρδη και ζημιές, η επίδραση του ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου αναγνώρισης στο πλεόνασμα (μη περιλαμβανομένου του καθαρού τόκου) και την απόδοση των περιουσιακών στοιχείων του σχεδίου (μη περιλαμβανομένου του καθαρού τόκου) αναγνωρίζονται αμέσως στον ισολογισμό με αντίστοιχη χρέωση ή πίστωση στα λοιπά συνολικά εισοδήματα. Οι επαναμετρήσεις δεν επανακατηγοριοποιούνται στα αποτελέσματα σε μετέπειτα περιόδους.

Τα αναλογιστικά κέρδη και ζημιές περιλαμβάνουν εμπειρικές προσαρμογές (οι επιπτώσεις των διαφορών μεταξύ των προηγούμενων αναλογιστικών παραδοχών και όσων πραγματικά συνέβησαν), καθώς και τις επιπτώσεις των μεταβολών στις αναλογιστικές παραδοχές.

3.12 Φορολογία

Τρέχουσα φορολογία εισοδήματος και αναβαλλόμενη φορολογία
Η φορολογία εισοδήματος υπολογίζεται με βάση τη φορολογική νομοθεσία και τους φορολογικούς συντελεστές που ισχύουν στις χώρες όπου διεξάγονται οι δραστηριότητες του Συγκροτήματος και αναγνωρίζεται ως έξοδο στην περίοδο κατά την οποία προκύπτουν τα εισοδήματα. Η αναβαλλόμενη φορολογία υπολογίζεται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της υποχρέωσης. Ο τρέχων φόρος εισοδήματος και ο αναβαλλόμενος φόρος που σχετίζεται με στοιχεία που αναγνωρίζονται απευθείας στα ίδια κεφάλαια, αναγνωρίζονται απευθείας στα ίδια κεφάλαια.

Αναγνωρίζονται αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις για όλες τις φορολογητέες προσωρινές διαφορές κατά την ημερομηνία του ισολογισμού, μεταξύ της φορολογικής βάσης και της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, από τις οποίες θα προκύψουν φορολογητέα ποσά σε μελλοντικές περιόδους. Εξαιρούνται οι προσωρινές διαφορές που σχετίζονται με επενδύσεις σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρίες και υποκαταστήματα όπου το Συγκρότημα είναι σε θέση να ελέγξει το χρονικό σημείο της αναστροφής της προσωρινής διαφοράς και αναμένεται ότι η προσωρινή διαφορά δεν θα αναστραφεί στο ορατό μέλλον.

3. Περίληψη λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

3.12 Φορολογία (συνέχεια)

Τρέχουσα φορολογία εισοδήματος και αναβαλλόμενη φορολογία (συνέχεια)
Αναγνωρίζονται αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις για όλες τις εκπεστέες προσωρινές διαφορές και για τις μεταφερόμενες μη χρησιμοποιημένες φορολογικές ζημιές όταν πιθανολογείται ότι θα υπάρχει διαθέσιμο φορολογητέο κέρδος έναντι του οποίου οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις μπορούν να αξιοποιηθούν. Η λογιστική αξία των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων αναθεωρείται σε κάθε ημερομηνία του ισολογισμού και μειώνεται στο βαθμό που δεν πιθανολογείται ότι θα υπάρξουν επαρκή φορολογητέα κέρδη έναντι των οποίων να χρησιμοποιηθεί μέρος ή το σύνολο των εκποιήσεων προσωρινών διαφορών ή φορολογικών ζημιών. Οι μη αναγνωρισμένες αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις επανεκτιμώνται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς και αναγνωρίζονται στο βαθμό που είναι πιθανό ότι μελλοντικό φορολογητέο κέρδος θα επιτρέψει στην αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση να ανακτηθεί.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις επιμετρούνται στο ποσό που αναμένεται να καταβληθεί στις φορολογικές αρχές (ή να ανακτηθεί από αυτές), λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές και νόμους που έχουν θεσπιστεί, ή ουσιωδώς θεσπιστεί, μέχρι την ημερομηνία του ισολογισμού.

Τρέχουσες και αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν προκύπτουν από την ίδια φορολογητέα επιχείρηση και αφορούν την ίδια φορολογική αρχή και όπου υπάρχει νομικό δικαίωμα συμψηφισμού.

Έμμεση Φορολογία Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ)
Έξοδα και περιουσιακά στοιχεία αναγνωρίζονται καθαρά από τον ΦΠΑ, εκτός:

- όταν ο ΦΠΑ προκύπτει από μια αγορά περιουσιακών στοιχείων ή υπηρεσιών και δεν είναι ανακτήσιμος από τις Κυπριακές Φορολογικές Αρχές. Σε αυτή την περίπτωση, ο ΦΠΑ αναγνωρίζεται ως μέρος του κόστους απόκτησης του περιουσιακού στοιχείου ή ως μέρος του εξόδου, όπου εφαρμόζεται
- όταν οι απαιτήσεις και τα πληρωτέα δηλώνονται με την χρέωση του ποσού του ΦΠΑ. Το ποσό του ΦΠΑ που είναι ανακτήσιμο από, ή πληρωτέο προς τις Κυπριακές Φορολογικές Αρχές συμπεριλαμβάνεται ως μέρος των απαιτήσεων ή πληρωτέων στον ενοποιημένο ισολογισμό.

3.13 Χρηματοοικονομικά μέσα

3.13.1 Ημερομηνία αναγνώρισης

Όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία της εμπορικής συναλλαγής. Αγορές ή πωλήσεις χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που απαιτούν παράδοση εντός του χρονικού περιθωρίου που καθορίζεται από κανονισμούς ή τους πρότυπους κανόνες της σχετικής αγοράς, αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία της εμπορικής συναλλαγής, δηλαδή την ημερομηνία κατά την οποία το Συγκρότημα δεσμεύεται να αγοράσει ή να πωλήσει το περιουσιακό στοιχείο. Τα παράγωγα αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία της εμπορικής συναλλαγής. Οι 'Καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες', 'Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες', 'Καταθέσεις από τράπεζες', 'Καταθέσεις πελατών', 'Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες' και 'Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες' αναγνωρίζονται όταν το Συγκρότημα εισπράξει ή χορηγήσει μετρητά στους αντισυμβαλλόμενους.

3.13.2 Αρχική αναγνώριση και επιμέτρηση των χρηματοοικονομικών μέσων

Η κατάταξη των χρηματοοικονομικών μέσων κατά την αρχική αναγνώριση εξαρτάται από το σκοπό της απόκτησής τους και τα χαρακτηριστικά τους. Όλα τα χρηματοοικονομικά μέσα επιμετρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους πλέον, στην περίπτωση ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή υποχρέωσης που δεν επιμετρείται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, έξοδα συναλλαγών που αποδίδονται άμεσα στην απόκτηση ή την έκδοσή του.

Η εύλογη αξία είναι η τιμή που θα εισπραχθεί από την πώληση του περιουσιακού στοιχείου ή που πληρώνεται για τη μεταφορά της υποχρέωσης σε μια ομαλή συναλλαγή μεταξύ των συμμετεχόντων στην αγορά κατά την ημερομηνία επιμέτρησης.

3. Περίληψη λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

3.13 Χρηματοοικονομικά μέσα (συνέχεια)

3.13.3 Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Τα παράγωγα αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία και κατατάσσονται ως περιουσιακά στοιχεία όταν η εύλογη αξία τους είναι θετική και ως υποχρεώσεις όταν η εύλογη αξία τους είναι αρνητική. Μεταγενέστερα, τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα επιμετρούνται στην εύλογη αξία. Μεταβολές στην εύλογη αξία των παραγώγων περιλαμβάνονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στα 'Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος' όταν αφορούν παράγωγα συναλλάγματος και στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα' για όλα τα υπόλοιπα παράγωγα. Τα έσοδα και έξοδα από τόκους περιλαμβάνονται στις σχετικές κατηγορίες στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Παράγωγα που είναι ενσωματωμένα σε άλλα χρηματοοικονομικά μέσα, όπως ένα δικαίωμα μετατροπής σε μετοχές ενσωματωμένο σε ένα μετατρέψιμο ομόλογο, θεωρούνται ξεχωριστά παράγωγα και αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία αν τα οικονομικά χαρακτηριστικά και οι κίνδυνοι δεν θεωρούνται ότι είναι στενά συνδεδεμένα με το κύριο συμβόλαιο. Σε αυτή την περίπτωση το κύριο συμβόλαιο δεν επιμετράται στην εύλογη αξία με αναγνώριση των μεταβολών στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Τα ενσωματωμένα παράγωγα που διαχωρίζονται από τα κύρια συμβόλαια, επιμετρούνται στην εύλογη αξία και οι μεταβολές της αναγνωρίζονται στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

3.13.4 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις που κατέχονται για εμπορία

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις που κατέχονται για εμπορία αφορούν περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που αποκτήθηκαν ή πραγματοποιήθηκαν κυρίως για σκοπούς πώλησης ή επαναγοράς τους στο εγγύς μέλλον και αναγνωρίζονται στον ενοποιημένο ισολογισμό στην εύλογη αξία. Μεταβολές στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Έσοδα και έξοδα από τόκους περιλαμβάνονται στα αντίστοιχα έσοδα και έξοδα στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων ανάλογα με τους όρους του σχετικού συμβολαίου και τα έσοδα από μερίσματα περιλαμβάνονται στα 'Λοιπά έσοδα' όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα είσπραξής τους.

3.13.5 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων κατά την αρχική αναγνώριση

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που κατατάσσονται σε αυτή την κατηγορία, προσδιορίζονται από τη διοίκηση κατά την αρχική τους αναγνώριση όταν πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις: (α) ο προσδιορισμός απαλείφει ή μειώνει σε σημαντικό βαθμό μία ανακολουθία που αφορά την επιμέτρηση ή την αναγνώριση που σε διαφορετική περίπτωση θα προέκυπτε από την επιμέτρηση περιουσιακών στοιχείων ή υποχρεώσεων ή από την αναγνώριση των σχετικών κερδών ή ζημιών σε διαφορετικές βάσεις, ή (β) γίνεται διαχείριση μιας ομάδας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων ή και των δύο, και η απόδοση εκτιμάται βάσει της εύλογης αξίας, σύμφωνα με μια τεκμηριωμένη στρατηγική διαχείρισης κινδύνου ή επένδυσης, ή (γ) το χρηματοοικονομικό μέσο εμπεριέχει ένα ενσωματωμένο παράγωγο, εκτός αν το ενσωματωμένο παράγωγο δεν τροποποιεί σημαντικά τις ταμειακές ροές που σε διαφορετική περίπτωση θα απαιτούσε το μέσο, ή είναι φανερό με ελάχιστη ή και καθόλου ανάλυση, ότι ο διαχωρισμός του ενσωματωμένου παραγώγου απαγορεύεται.

Αυτά τα περιουσιακά στοιχεία δεν περιλαμβάνονται στο χαρτοφυλάκιο επενδύσεων προς εμπορία επειδή δεν υπάρχει πρόσφατη εμπειρία πώλησης σε σύντομο χρονικό διάστημα. Περιλαμβάνουν εισηγμένα ομόλογα που αντισταθμίζονται από παράγωγα για τα οποία δεν υφίσταται προσδιορισμένη σχέση αντιστάθμισης, όπως και μη εισηγμένες μετοχές οι οποίες τυγχάνουν διαχείρισης σε επίπεδο εύλογης αξίας.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων αναγνωρίζονται στον ενοποιημένο ισολογισμό στην εύλογη αξία. Μεταβολές στην εύλογη αξία περιλαμβάνονται στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Έσοδα και έξοδα από τόκους περιλαμβάνονται στα αντίστοιχα έσοδα και έξοδα στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων ανάλογα με τους όρους του σχετικού συμβολαίου, και τα έσοδα από μερίσματα περιλαμβάνονται στα 'Λοιπά έσοδα' όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα είσπραξής τους.

3. Περίληψη λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

3.13 Χρηματοοικονομικά μέσα (συνέχεια)

3.13.6 Επενδύσεις που κρατούνται μέχρι τη λήξη

Επενδύσεις κρατούμενες μέχρι τη λήξη είναι επενδύσεις με καθορισμένες ή προσδιοριστέες πληρωμές και καθορισμένη λήξη, τις οποίες το Συγκρότημα έχει την πρόθεση και τη δυνατότητα να κρατήσει μέχρι τη λήξη. Μετά την αρχική επιμέτρηση, οι κρατούμενες μέχρι τη λήξη επενδύσεις επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Το αποσβεσμένο κόστος υπολογίζεται λαμβάνοντας υπόψη τη διαφορά μεταξύ του αρχικού ποσού και του καταβλητέου στη λήξη ποσού, και όλες τις αμοιβές που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του πραγματικού επιτοκίου. Η απόσβεση περιλαμβάνεται στα 'Έσοδα από τόκους' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Ζημιές από την απομείωση αυτών των επενδύσεων αναγνωρίζονται στην 'Απομείωση άλλων χρηματοοικονομικών μέσων' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Εάν, ως αποτέλεσμα της αλλαγής στην πρόθεση ή της δυνατότητας, δεν είναι πλέον κατάλληλη η ταξινόμηση μίας επένδυσης ως κρατούμενης μέχρι τη λήξη, αυτή πρέπει να ανακαταταχθεί ως διαθέσιμη προς πώληση και να επαναμετρηθεί σε εύλογη αξία και η διαφορά μεταξύ της λογιστικής και της εύλογης της αξίας πρέπει να υπολογισθεί ανάλογα.

3.13.7 Δάνεια και απαιτήσεις

Τα δάνεια και απαιτήσεις είναι χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με καθορισμένες ή προσδιοριστέες πληρωμές που δεν έχουν χρηματιστηριακή τιμή σε ενεργή αγορά. Αυτά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία δεν έχουν αποκτηθεί με σκοπό την άμεση πώλησή τους και δεν κατατάσσονται ως 'Επενδύσεις προς εμπορία', 'Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση' ή 'Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων'. Αυτή η λογιστική πολιτική αφορά τις κατηγορίες που αναφέρονται στον ισολογισμό ως 'Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες', 'Συμφωνίες επαναπώλησης', 'Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες' και 'Επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως δάνεια και απαιτήσεις'. Μετά την αρχική αναγνώριση, τα δάνεια και απαιτήσεις επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, μείον προβλέψεις για απομείωση. Ζημιές από την απομείωση αυτών των δανείων και απαιτήσεων αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στις 'Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και άλλες ζημιές από πιστωτικές διευκολύνσεις' όταν αφορούν δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες και στην 'Απομείωση άλλων χρηματοοικονομικών μέσων' για όλα τα υπόλοιπα.

Δάνεια που έχουν επαναδιαπραγματευτεί
Ένα δάνειο, το οποίο έχει επαναδιαπραγματευτεί, διαγράφεται εάν η υφιστάμενη συμφωνία ακυρώνεται και συνάπτεται νέα συμφωνία με ουσιαστικά διαφορετικούς όρους, ή αν οι όροι της υφιστάμενης συμφωνίας έχουν τροποποιηθεί, έτσι ώστε το επαναδιαπραγματευμένο δάνειο είναι ουσιαστικά ένα διαφορετικό χρηματοοικονομικό μέσο.

Τα δάνεια που υπόκεινται σε συλλογική αξιολόγηση για απομείωση και των οποίων οι όροι έχουν αποτελέσει αντικείμενο επαναδιαπραγμάτευσης δεν θεωρούνται πλέον ως καθυστερημένα, αλλά αντιμετωπίζονται ως ενήμερα δάνεια για σκοπούς επιμέτρησης. Τα εν λόγω δάνεια λαμβάνονται υπόψη κατά τον προσδιορισμό των εισροών για τον υπολογισμό της απομείωσης σε συλλογική βάση. Τα δάνεια που υπόκεινται σε ατομική αξιολόγηση για απομείωση και των οποίων οι όροι έχουν επαναδιαπραγματευτεί, υπόκεινται σε διαρκή αναθεώρηση για να διαπιστωθεί εάν παραμένουν απομειωμένα. Η λογιστική αξία των δανείων που έχουν ταξινομηθεί ως επαναδιαπραγματευθέντα παραμένουν σε αυτή την κατηγορία, σύμφωνα με τους κανόνες του τεχνικού προτύπου της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (ΕΑΤ).

3.13.8 Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση

Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση είναι εκείνες που έχουν οριστεί ως διαθέσιμες προς πώληση ή εκείνες που δεν κατατάσσονται ως 'Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων', 'Κρατούμενες μέχρι τη λήξη' ή 'Δάνεια και απαιτήσεις'. Αυτές οι επενδύσεις μπορούν να πωληθούν λόγω μεταβολών των κινδύνων της αγοράς ή για σκοπούς ρευστότητας και περιλαμβάνουν μετοχές και ομόλογα.

Μετά την αρχική αναγνώριση, οι επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση επιμετρούνται στην εύλογη αξία. Μη αναγνωρισμένα κέρδη ή ζημιές από τη μεταβολή στην εύλογη αξία αναγνωρίζονται στο λογαριασμό συνολικών εισοδημάτων, στο 'Αποθεματικό επανεκτίμησης επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση'. Όταν η επένδυση πωληθεί, τότε το συνολικό κέρδος ή ζημιά που είχε προηγουμένως αναγνωριστεί στο λογαριασμό συνολικών εισοδημάτων μεταφέρεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα'.

3. Περίληψη λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

3.13 Χρηματοοικονομικά μέσα (συνέχεια)

3.13.8 Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση (συνέχεια)

Όταν το Συγκρότημα κατέχει περισσότερες από μια επενδύσεις στον ίδιο τίτλο, θεωρείται ότι πωλούνται με βάση τη μέθοδο του μέσου σταθμισμένου κόστους. Οι τόκοι από ομόλογα διαθέσιμα προς πώληση αναγνωρίζονται στα 'Έσοδα από τόκους' με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Τα μερίσματα από μετοχές διαθέσιμες προς πώληση αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στα 'Λοιπά έσοδα' όταν οριστικοποιείται το δικαίωμα είσπραξής τους. Ζημιές από την απομείωση των επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση αναγνωρίζονται στην 'Απομείωση άλλων χρηματοοικονομικών μέσων' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

3.13.9 Δανειακό κεφάλαιο και ομολογιακά δάνεια

Το δανειακό κεφάλαιο και τα ομολογιακά δάνεια επιμετρούνται αρχικά στην εύλογη αξία της ληφθείσας αντιπαροχής, μετά την αφαίρεση των εξόδων έκδοσης. Μεταγενέστερα, επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, για να αποσβεστεί η διαφορά μεταξύ της ονομαστικής αξίας εξαγοράς και του κόστους κατά την αρχική αναγνώριση, μέχρι την νωρίτερη ημερομηνία που δικαιούται η Εταιρία να εξαγοράσει το δανειακό κεφάλαιο και τα ομολογιακά δάνεια.

Ομόλογα που εκδόθηκαν από την Εταιρία και κατέχονται από το Συγκρότημα, αναγνωρίζονται ως εξαγορά των σχετικών ομολόγων. Κέρδη ή ζημιές από την εξαγορά προκύπτουν και αναγνωρίζονται αν η αξία εξαγοράς των ομολόγων ήταν διαφορετική από τη λογιστική τους αξία κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Μεταγενέστερη πώληση των εξαγορασθέντων ομολόγων αναγνωρίζεται ως επανέκδοση.

Οι τόκοι από το δανειακό κεφάλαιο και τα ομολογιακά δάνεια περιλαμβάνονται στα 'Έξοδα από τόκους' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

3.13.10 Άλλες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος

Άλλες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις περιλαμβάνουν 'Καταθέσεις πελατών', 'Καταθέσεις από τράπεζες' και 'Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες'.

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται όταν το Συγκρότημα συνάπτει συμβατικές διατάξεις των διακανονισμών με αντισυμβαλλόμενους που είναι γενικά η ημερομηνία συναλλαγής και αρχικά επιμετρούνται σε εύλογη αξία που είναι συνήθως το αντάλλαγμα που έχει εισπραχθεί, καθαρό από έξοδα που είναι άμεσα σχετιζόμενα με τη συναλλαγή. Η μετέπειτα επιμέτρηση των καταθέσεων πελατών, της χρηματοδότησης από κεντρικές τράπεζες και των καταθέσεων από τράπεζες είναι σε αποσβεσμένο κόστος, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

3.14 Διαγραφή χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων

3.14.1 Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο διαγράφεται όταν: (α) εκπνεύσουν τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του περιουσιακού στοιχείου, ή (β) το Συγκρότημα έχει μεταβιβάσει τα συμβατικά δικαιώματα επί των ταμειακών ροών του περιουσιακού στοιχείου ή (γ) έχει αναλάβει συμβατική υποχρέωση να καταβάλει το σύνολο των ταμειακών ροών σε τρίτο μέρος, και: είτε (α) έχει μεταβιβάσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας του περιουσιακού στοιχείου, είτε (β) δεν έχει ούτε μεταβιβάσει ούτε διατηρήσει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της κυριότητας του περιουσιακού στοιχείου, αλλά έχει μεταβιβάσει τον έλεγχό του.

3.14.2 Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Μια χρηματοοικονομική υποχρέωση διαγράφεται όταν η υποχρέωση εξοφλείται, ακυρώνεται ή εκπνέει.

3. Περίληψη λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

3.15 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

3.15.1 Δάνεια και απαιτήσεις

Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, το Συγκρότημα αξιολογεί εάν υφίστανται αντικειμενικές ενδείξεις ότι ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων έχει υποστεί απομείωση αξίας. Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ή μια ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων έχει υποστεί απομείωση αξίας όταν υπάρχει αντικειμενική απόδειξη απομείωσης αξίας ως αποτέλεσμα ενός ή περισσοτέρων γεγονότων που συνέβησαν μετά την αρχική αναγνώριση του περιουσιακού στοιχείου (ένα 'ζημιογόνο γεγονός') και εκείνο το ζημιογόνο γεγονός (ή γεγονότα) έχει επίδραση που μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα στις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου ή της ομάδας χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων. Αντικειμενικές αποδείξεις απομείωσης μπορεί να περιλαμβάνουν ενδείξεις σημαντικής οικονομικής δυσχέρειας του οφειλέτη ή ομάδας οφειλετών, παράβαση του συμβολαίου όπως αθέτηση ή πλημμέλεια στις καταβολές τόκων ή κεφαλαίου, το ενδεχόμενο πτώχευσης του οφειλέτη ή ότι θα προβεί σε άλλη οικονομική αναδιοργάνωση, και όπου παρατηρήσιμα στοιχεία υποδεικνύουν την ύπαρξη μετρήσιμης μείωσης των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών όπως μεταβολές στις καθυστερημένες πληρωμές ή στις οικονομικές συνθήκες που έχουν επίδραση στη δημιουργία ζημιών. Υπάρχει αντικειμενική απόδειξη ότι ένα δάνειο έχει υποστεί απομείωση όταν είναι πιθανόν ότι το Συγκρότημα δεν θα εισπράξει όλο το οφειλόμενο ποσό με βάση τους αρχικούς όρους του συμβολαίου του δανείου.

Για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος, το Συγκρότημα αξιολογεί αρχικά αν υφίσταται αντικειμενική απόδειξη για την απομείωση αξίας, σε ατομική βάση, για σημαντικά δάνεια και απαιτήσεις. Επίσης γίνεται συλλογική αξιολόγηση για δάνεια και απαιτήσεις που δεν είναι από μόνα τους σημαντικά και για ζημιές οι οποίες έχουν επισυμβεί αλλά δεν έχουν ακόμα διαπιστωθεί σε δάνεια και απαιτήσεις που έχουν αξιολογηθεί σε ατομική βάση και για τα οποία δεν έχει γίνει πρόβλεψη.

Οι προβλέψεις για απομείωση δανείων προσδιορίζονται με το μοντέλο 'ζημιών που έχουν επισυμβεί', όπως απαιτείται από τα ΔΠΧΑ, που απαιτεί την αναγνώριση των ζημιών απομείωσης που προέκυψε από γεγονότα του παρελθόντος και απαγορεύει την αναγνώριση των ζημιών απομείωσης που θα μπορούσαν να προκύψουν από μελλοντικά γεγονότα, ανεξάρτητα από το πόσο πιθανό είναι να συμβούν αυτά τα μελλοντικά γεγονότα.

Όταν υπάρχει αντικειμενική απόδειξη ότι υπάρχει απομείωση της αξίας ενός δανείου το ποσό της ζημιάς επιμετρείται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής του αξίας και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών που μπορεί να προκύψουν από εγγυήσεις και εμπράγματες εξασφαλίσεις. Η εισπραξιμότητα των δανείων και απαιτήσεων αξιολογείται κατά οφειλέτη για όλα τα σημαντικά ποσά, με βάση την οικονομική κατάσταση, πόρους χρηματοδότησης και το ιστορικό αποπληρωμής του οφειλέτη, την πιθανότητα υποστήριξης από πιστοληπτικά αξιόπιστους εγγυητές και τη ρευστοποιήσιμη αξία των εξασφαλίσεων.

Η παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών υπολογίζεται χρησιμοποιώντας ως επιτόκιο προεξόφλησης το αρχικό πραγματικό επιτόκιο του δανείου. Σε περίπτωση δανείου με κυμαινόμενο επιτόκιο, το προεξοφλητικό επιτόκιο για την επιμέτρηση της ζημιάς είναι το τρέχον επιτόκιο αναφοράς πλέον το περιθώριο που προσδιορίζεται στο αρχικό συμβόλαιο.

Για το σκοπό της συλλογικής αξιολόγησης της απομείωσης, τα δάνεια κατατάσσονται βάσει παρόμοιων χαρακτηριστικών πιστωτικού κινδύνου λαμβάνοντας υπόψη το είδος του δανείου, τη γεωγραφική τοποθεσία, τις ληξιπρόθεσμες οφειλές και άλλους σχετικούς παράγοντες.

Οι μελλοντικές ταμειακές ροές για ομάδες δανείων και απαιτήσεων που αξιολογούνται σε συλλογική βάση, εκτιμώνται βάσει του ιστορικού ζημιάς για δάνεια με χαρακτηριστικά πιστωτικού κινδύνου που συμβαδίζουν με εκείνα της ομάδας. Το ιστορικό ζημιάς προσαρμόζεται βάσει των τρεχόντων παρατηρήσιμων δεδομένων, ώστε να αντικατοπτρίζει τις επιδράσεις των τρέχουσων συνθηκών που δεν επηρέασαν την περίοδο στην οποία βασίζεται το ιστορικό ζημιάς και να αφαιρεί τις επιδράσεις συνθηκών της ιστορικής περιόδου που δεν επικρατούν επί του παρόντος. Η μεθοδολογία και οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση μελλοντικών ταμειακών ροών αναθεωρούνται τακτικά ώστε να μειώνονται οι διαφορές μεταξύ των εκτιμήσεων των ζημιών και της παρελθούσης εμπειρίας.

3. Περίληψη λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

3.15 Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων (συνέχεια)

3.15.1 Δάνεια και απαιτήσεις (συνέχεια)

Η λογιστική αξία του δανείου μειώνεται μέσω της χρήσης λογαριασμού πρόβλεψης και το ποσό της ζημιάς αναγνωρίζεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Τα δάνεια και οι σχετικές προβλέψεις διαγράφονται όταν δεν είναι εφικτή η είσπραξή τους. Μέρος των διαγραφών, περιλαμβανομένων μη συμβατικών διαγραφών, μπορεί επίσης να προκύψει όταν εκτιμάται ότι δεν υπάρχει εφικτή προοπτική για ανάκτηση των μελλοντικών ταμειακών ροών. Αν σε μεταγενέστερη περίοδο, το ύψος της ζημιάς απομείωσης μειωθεί, και η μείωση σχετίζεται εξ αντικειμένου με γεγονός που συνέβη μετά την αναγνώριση της απομείωσης, όταν η φερεγγυότητα του πελάτη έχει βελτιωθεί σε τέτοιο βαθμό που να θεωρείται εφικτή η έγκαιρη είσπραξη όλου ή μέρους του κεφαλαίου και των τόκων με βάση τους όρους της σύμβασης του δανείου, η ζημιά απομείωσης αναστρέφεται με την προσαρμογή της σχετικής πρόβλεψης απομείωσης. Εισπράξεις από δάνεια που διαγράφηκαν, πιστώνονται στο λογαριασμό 'Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και άλλες ζημιές από πιστωτικές διευκολύνσεις' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

3.15.2 Επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως κρατούμενες μέχρι τη λήξη και ως δάνεια και απαιτήσεις

Για τις επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως κρατούμενες μέχρι τη λήξη και ως δάνεια και απαιτήσεις, το Συγκρότημα αξιολογεί σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού εάν υφίστανται αντικειμενικές αποδείξεις ότι έχουν υποστεί ζημιά απομείωσης. Αν υπάρχει αντικειμενική απόδειξη ότι υπάρχει ζημιά απομείωσης, το ποσό της ζημιάς επιμετρείται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας του περιουσιακού στοιχείου και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών (εξαιρώντας μελλοντικές πιστωτικές ζημιές που δεν έχουν πραγματοποιηθεί). Η λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου μειώνεται και το ποσό της ζημιάς αναγνωρίζεται στην 'Απομείωση άλλων χρηματοοικονομικών μέσων' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Σε περίπτωση που σε μεταγενέστερη περίοδο, το ύψος της ζημιάς απομείωσης μειώνεται, και η μείωση σχετίζεται εξ αντικειμένου με γεγονός που συνέβη μετά την αναγνώριση της απομείωσης, η ζημιά απομείωσης που είχε αναγνωριστεί προηγουμένως αναστρέφεται, και το ποσό της αναστροφής πιστώνεται στις 'Προβλέψεις άλλων χρηματοοικονομικών μέσων' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

3.15.3 Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση

Για τις επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση, το Συγκρότημα προβαίνει σε αξιολόγηση σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού εάν υφίστανται αντικειμενικές αποδείξεις ότι έχουν υποστεί ζημιά απομείωσης.

Για μετοχές που κατατάσσονται ως διαθέσιμες προς πώληση, οι αντικειμενικές αποδείξεις περιλαμβάνουν μια σημαντική ή παρατεταμένη μείωση της εύλογης αξίας των επενδύσεων κάτω του κόστους. Όπου υπάρχει αντικειμενική απόδειξη ότι υπάρχει ζημιά απομείωσης, το ποσό της συνολικής ζημιάς – που επιμετρείται ως η διαφορά μεταξύ του κόστους κτήσης και της τρέχουσας εύλογης αξίας μείον τη ζημιά απομείωσης της επένδυσης η οποία είχε αναγνωριστεί προηγουμένως στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων – αφαιρείται από το 'Αποθεματικό επανεκτίμησης επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση' στα λοιπά συνολικά εισοδήματα και αναγνωρίζεται στην 'Απομείωση άλλων χρηματοοικονομικών μέσων' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Οι ζημιές απομείωσης για επενδύσεις σε μετοχές δεν αναστρέφονται μέσω της ενοποιημένης κατάστασης λογαριασμού αποτελεσμάτων. Αυξήσεις στην εύλογη αξία μετά την απομείωση αναγνωρίζονται στο 'Αποθεματικό επανεκτίμησης επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση' στα λοιπά συνολικά εισοδήματα.

Για ομόλογα που κατατάσσονται ως διαθέσιμα προς πώληση, η αξιολόγηση για απομείωση βασίζεται στα ίδια κριτήρια με εκείνα που ισχύουν για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος. Σε περίπτωση που σε μεταγενέστερη περίοδο, το ποσό της ζημιάς απομείωσης μειώνεται, και η μείωση σχετίζεται εξ αντικειμένου με γεγονός που συνέβη μετά την αναγνώριση της απομείωσης, η ζημιά απομείωσης που είχε αναγνωριστεί προηγουμένως αναστρέφεται στην 'Απομείωση άλλων χρηματοοικονομικών μέσων' μέσω της ενοποιημένης κατάστασης λογαριασμού αποτελεσμάτων.

3. Περίληψη λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

3.16 Λογιστική αντιστάθμισης

Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα για την αντιστάθμιση κινδύνων που απορρέουν από τις μεταβολές των επιτοκίων και των τιμών συναλλάγματος και στην περίπτωση των αντισταθμίσεων καθαρής επένδυσης χρησιμοποιεί άλλες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις. Το Συγκρότημα εφαρμόζει λογιστική αντιστάθμισης για συναλλαγές οι οποίες πληρούν τα σχετικά κριτήρια.

Κατά την έναρξη της αντισταθμιστικής σχέσης, το Συγκρότημα προβαίνει σε τεκμηρίωση της αντισταθμιστικής σχέσης μεταξύ αντισταθμισμένου στοιχείου και αντισταθμιστικών μέσων και της επιδίωξής του αναφορικά με τη διαχείριση του κινδύνου και της στρατηγικής του για την ανάληψη της αντιστάθμισης. Η τεκμηρίωση περιλαμβάνει και τον τρόπο με τον οποίο το Συγκρότημα αξιολογεί την αποτελεσματικότητα της αντιστάθμισης τόσο κατά την έναρξη όσο και σε συνεχή βάση.

Κατά την έναρξη της αντισταθμιστικής σχέσης και σε κάθε ημερομηνία αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας της αντιστάθμισης, αξιολογείται κατά πόσον η αντιστάθμιση αναμένεται να είναι άκρως αποτελεσματική ως προς τον συμψηφισμό των μεταβολών της εύλογης αξίας ή των ταμειακών ροών που αποδίδονται στον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο. Μια αντιστάθμιση θεωρείται άκρως αποτελεσματική όταν οι μεταβολές της εύλογης αξίας ή των ταμειακών ροών του αντισταθμιστικού χρηματοοικονομικού μέσου και του αντισταθμιζόμενου μέσου που αποδίδονται στον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο κατά την περίοδο για την οποία έχει προσδιοριστεί η αντιστάθμιση, συμψηφίζονται σε εύρος που κυμαίνεται μεταξύ 80% και 125%. Όσον αφορά τις αντισταθμίσεις ταμειακών ροών όπου το αντισταθμιζόμενο μέσο είναι μια προσδοκώμενη συναλλαγή, το Συγκρότημα εκτιμά εάν αυτή είναι πολύ πιθανή και παρουσιάζει έκθεση μεταβολής των ταμειακών ροών η οποία ενδέχεται να επηρεάσει τον ενοποιημένο λογαριασμό αποτελεσμάτων.

3.16.1 Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας

Για αντισταθμίσεις εύλογης αξίας που πληρούν τα κριτήρια για λογιστική αντιστάθμισης, οι αλλαγές στην εύλογη αξία από την επιμέτρηση του μέσου αντιστάθμισης αναγνωρίζεται στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα', στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Η λογιστική αξία του αντισταθμιζόμενου μέσου προσαρμόζεται με το κέρδος ή τη ζημιά που προκύπτει από το αντισταθμιζόμενο μέσο και αφορά τον αντισταθμιζόμενο κίνδυνο. Το εν λόγω κέρδος ή ζημιά αναγνωρίζεται επίσης στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Εάν το αντισταθμιστικό χρηματοοικονομικό μέσο εκπνεύσει ή πωληθεί, διακοπεί ή ασκηθεί, ή η αντιστάθμιση δεν πληροί εφεξής τις προϋποθέσεις εφαρμογής της αντισταθμιστικής λογιστικής, η λογιστική αντιστάθμισης διακόπτεται. Για αντισταθμιζόμενα μέσα που επιμετρούνται στο αποσβεσμένο κόστος, η διαφορά μεταξύ της λογιστικής τους αξίας κατά τη διακοπή της αντιστάθμισης, και της αξίας που θα είχε το μέσο χωρίς τη λογιστική αντιστάθμισης, αποσβένεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων κατά την υπολειπόμενη περίοδο της αρχικής αντιστάθμισης. Σε περίπτωση αποαναγνώρισης του αντισταθμιζόμενου μέσου, η διαφορά αναγνωρίζεται αμέσως στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

3.16.2 Αντισταθμίσεις ταμειακών ροών

Για αντισταθμίσεις ταμειακών ροών που πληρούν τα κριτήρια λογιστικής αντιστάθμισης, το μέρος του κέρδους ή της ζημιάς του μέσου αντιστάθμισης που τεκμηριώνεται ως αποτελεσματική αντιστάθμιση, αναγνωρίζεται απευθείας στο 'Αποθεματικό αντισταθμιστικής λογιστικής ταμειακών ροών' στα λοιπά συνολικά εισοδήματα, και το αναποτελεσματικό μέρος του κέρδους ή της ζημιάς του μέσου αντιστάθμισης αναγνωρίζεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα'.

Τα ποσά που έχουν αναγνωριστεί απευθείας στο 'Αποθεματικό αντισταθμιστικής λογιστικής ταμειακών ροών', μεταφέρονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στην περίοδο κατά την οποία η αντισταθμιζόμενη προσδοκώμενη συναλλαγή επηρεάζει την ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

3. Περίληψη λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

3.16 Λογιστική αντιστάθμισης (συνέχεια)

3.16.3 Αντισταθμίσεις καθαρής επένδυσης σε δραστηριότητες εξωτερικού

Οι αντισταθμίσεις της καθαρής επένδυσης σε θυγατρικές ή υποκαταστήματα στο εξωτερικό αντιμετωπίζονται λογιστικά κατά τρόπο συναφή με τις αντισταθμίσεις ταμειακών ροών. Το μέρος του κέρδους ή της ζημιάς του αντισταθμιστικού μέσου που τεκμηριώνεται ως αποτελεσματική αντιστάθμιση αναγνωρίζεται στα λοιπά συνολικά εισοδήματα και το αναποτελεσματικό μέρος αναγνωρίζεται στα 'Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Το κέρδος ή η ζημιά που έχει αναγνωριστεί απευθείας στα λοιπά συνολικά εισοδήματα αναγνωρίζεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων κατά την πώληση της εν λόγω θυγατρικής ή υποκαταστήματος εξωτερικού.

3.17 Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο και μια χρηματοοικονομική υποχρέωση συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό απεικονίζεται στον ενοποιημένο ισολογισμό, όταν το Συγκρότημα έχει επί του παρόντος νομικά ισχυρό δικαίωμα να συμψηφίσει τα ποσά που αναγνωρίστηκαν και προτίθεται είτε να προβεί σε διακανονισμό του καθαρού υπολοίπου, είτε να εισπράξει το ποσό της απαίτησης εξοφλώντας ταυτόχρονα την υποχρέωση.

3.18 Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών

Τα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών για σκοπούς της ενοποιημένης κατάστασης ταμειακών ροών αποτελούνται από μετρητά, μη υποχρεωτικές καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες και δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες και άλλες αξίες που είναι άμεσα ρευστοποιήσιμες ή αποπληρωτέες εντός τριών μηνών από την ημερομηνία της απόκτησής τους.

3.19 Ασφαλιστικές εργασίες

Το Συγκρότημα παρέχει ασφαλιστικές υπηρεσίες γενικού κλάδου και κλάδου ζωής και εκδίδει ασφαλιστικά και επενδυτικά συμβόλαια. Ασφαλιστήριο συμβόλαιο είναι το συμβόλαιο στο οποίο το ένα πρόσωπο (φορέας ασφάλισης) αποδέχεται σημαντικό ασφαλιστικό κίνδυνο από το άλλο πρόσωπο (ασφαλιζόμενο), αποδεχόμενο να αποζημιώσει τον ασφαλιζόμενο στην περίπτωση επέλευσης καθορισμένου αβέβαιου μελλοντικού συμβάντος (το ασφαλιζόμενο συμβάν) που επηρεάζει αρνητικά τον ασφαλιζόμενο. Επενδυτικά συμβόλαια είναι τα συμβόλαια στα οποία το Συγκρότημα αποδέχεται χρηματοοικονομικό κίνδυνο.

Τα επενδυτικά συμβόλαια μπορούν να επαναταξινομηθούν ως ασφαλιστήρια συμβόλαια μετά την αρχική τους αναγνώριση εάν ο ασφαλιστικός κίνδυνος γίνει σημαντικός.

Ένα συμβόλαιο που κατατάχθηκε ως ασφαλιστήριο συμβόλαιο παραμένει ασφαλιστήριο συμβόλαιο μέχρι την εκπλήρωση ή εκπνοή όλων των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που απορρέουν από το συμβόλαιο, έστω και αν ο ασφαλιστικός κίνδυνος μειωθεί σημαντικά κατά τη διάρκεια της περιόδου του συμβολαίου.

3.19.1 Ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής

Τα ασφάλιστρα από ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής συνδεδεμένα με επενδύσεις (unit-linked) αναγνωρίζονται όταν εισπραχθούν και γίνει η κατανομή μονάδων στους ασφαλιζόμενους. Τα ασφάλιστρα από ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής που δεν συνδέονται με επενδύσεις (non-linked) αναγνωρίζονται όταν είναι εισπρακτέα με βάση τους όρους των ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Οι αμοιβές διαχείρισης επενδύσεων και άλλα έξοδα που χρεώνονται στα ασφαλιστικά ταμεία μακροπρόθεσμων εργασιών καθώς και το κόστος κάλυψης από θάνατο αναγνωρίζονται σε αντιστοιχία με τα σχετικά ασφάλιστρα και με βάση τους όρους των σχετικών ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

Οι απαιτήσεις αναγνωρίζονται ως έξοδο όταν συμβούν. Οι υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων κλάδου ζωής καθορίζονται μετά από αναλογιστική εκτίμηση και για ασφαλιστήρια συνδεδεμένα με επενδύσεις περιλαμβάνουν την εύλογη αξία των μονάδων που κατανεμήθηκαν ξεχωριστά στους ασφαλιζόμενους για κάθε ασφαλιστήριο συμβόλαιο.

3. Περίληψη λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

3.19 Ασφαλιστικές εργασίες (συνέχεια)

3.19.2 Ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής σε ισχύ

Το Συγκρότημα αναγνωρίζει ως άυλο περιουσιακό στοιχείο την αξία των συμβολαίων σε ισχύ όσον αφορά τα ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής. Το περιουσιακό στοιχείο αντιπροσωπεύει την παρούσα αξία του μεριδίου του στα κέρδη που αναμένεται ότι θα προκύψουν από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής που ισχύουν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού, χρησιμοποιώντας κατάλληλες οικονομικές και αναλογιστικές εκτιμήσεις παρόμοιες με αυτές που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των σχετικών υποχρεώσεων από τα ίδια ασφαλιστήρια συμβόλαια. Η μεταβολή στην παρούσα αξία καθορίζεται βάσει των ταμειακών ροών μετά τη φορολογία, αλλά για σκοπούς παρουσίασης, η μεταβολή στην αξία αναφέρεται πριν τη φορολογία, χρησιμοποιώντας το κατάλληλο ποσοστό φορολογίας.

3.19.3 Ασφαλιστικές εργασίες γενικού κλάδου

Τα ασφάλιστρα αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων όταν είναι εισπρακτέα με βάση τους όρους των ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Τα μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα και αντασφάλιστρα που αναλογούν στην περίοδο κινδύνου μετά την ημερομηνία του ισολογισμού μεταφέρονται σε επόμενες περιόδους αναφοράς.

Γίνεται πρόβλεψη για το υπολογιζόμενο ποσό των εκκρεμών απαιτήσεων που έχουν γνωστοποιηθεί αλλά δεν έχουν διακανονιστεί και των απαιτήσεων που έχουν επισυμβεί μέχρι την ημερομηνία του ισολογισμού αλλά δεν έχουν γνωστοποιηθεί. Η πρόβλεψη για το ποσό των απαιτήσεων που έχουν γνωστοποιηθεί αλλά δεν έχουν διακανονιστεί γίνεται ξεχωριστά για κάθε περίπτωση λαμβάνοντας υπόψη όλα τα γνωστά δεδομένα, την εμπειρία του πρόσφατου παρελθόντος και υποθέσεις για τη μελλοντική έκβαση των εκκρεμών απαιτήσεων. Η πρόβλεψη για απαιτήσεις που έχουν επισυμβεί αλλά δεν έχουν γνωστοποιηθεί μέχρι την ημερομηνία του ισολογισμού υπολογίζεται με παρόμοιες στατιστικές τεχνικές.

3.19.4 Επενδυτικά συμβόλαια

Το Συγκρότημα αναλαμβάνει τη διαχείριση προγραμμάτων αφυπηρέτησης υπαλλήλων πελατών εταιριών τα οποία προσφέρουν εγγυημένη απόδοση επί των εισφορών. Τα συμβόλαια αυτά προσδιορίζουν τα ωφελήματα προς τους υπαλλήλους. Τυχόν ελλείμματα καλύπτονται από τις εταιρίες στις οποίες ανήκει το προσωπικό που ασφαλίζεται. Το Συγκρότημα δεν έχει καμία υποχρέωση από τυχόν αναλογιστικό έλλειμμα.

3.19.5 Έλεγχος επάρκειας υποχρεώσεων

Σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού διενεργείται έλεγχος της επάρκειας των υποχρεώσεων από ασφαλιστήρια συμβόλαια, χρησιμοποιώντας τις τρέχουσες βέλτιστες εκτιμήσεις της παρούσας αξίας των μελλοντικών συμβατικών ταμειακών ροών και απαιτήσεων, εξόδων και αποδόσεων των επενδύσεων. Οποιαδήποτε ελλείμματα στις προβλέψεις αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

3.20 Συμφωνίες επαναγοράς και επαναπώλησης

Αξίες που πωλούνται βάσει συμφωνίας για επαναγορά σε συγκεκριμένη μελλοντική ημερομηνία δεν διαγράφονται από τον ενοποιημένο ισολογισμό. Τα εισπραχθέντα ποσά, συμπεριλαμβανομένων των δεδουλευμένων τόκων, αναγνωρίζονται στον ενοποιημένο ισολογισμό ως 'Συμφωνίες επαναγοράς' και αποδίδουν την ουσία της συναλλαγής ως δάνειο προς το Συγκρότημα. Η διαφορά μεταξύ της τιμής πώλησης και της τιμής επαναγοράς παρουσιάζεται ως έξοδο από τόκους και αναγνωρίζεται κατά τη διάρκεια της συμφωνίας χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Οι συμφωνίες επαναγοράς κατά την ημερομηνία του ενοποιημένου ισολογισμού αφορούν συμφωνίες με χρηματοοικονομικούς οργανισμούς. Οι επενδύσεις που έχουν δοθεί ως εξασφάλιση στα πλαίσια των συμφωνιών επαναγοράς, μπορούν είτε να πωληθούν είτε να επανεκχωρηθούν από τον αντισυμβαλλόμενο. Όταν ο αντισυμβαλλόμενος έχει το δικαίωμα να πωλήσει ή να επανεκχωρήσει τις αξίες το Συγκρότημα επαναταξινομεί αυτές τις αξίες στον ενοποιημένο ισολογισμό του στις 'Επενδύσεις που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση'.

Αξίες που αγοράζονται βάσει συμφωνίας για επαναπώληση σε συγκεκριμένη μελλοντική ημερομηνία αναγνωρίζονται ως συμφωνίες επαναπώλησης. Η διαφορά μεταξύ της τιμής αγοράς και τιμής επαναπώλησης παρουσιάζεται σαν έσοδο από τόκους και αναγνωρίζεται κατά τη διάρκεια της συμφωνίας χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Οι συμφωνίες επαναπώλησης κατά την ημερομηνία του ισολογισμού αφορούν συμφωνίες με τράπεζες. Οι επενδύσεις που έχουν ληφθεί ως εξασφάλιση στα πλαίσια των συμφωνιών επαναπώλησης, μπορούν είτε να πωληθούν, είτε να επανεκχωρηθούν από το Συγκρότημα.

3. Περίληψη λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

3.21 Χρηματοδοτικές μισθώσεις – Το Συγκρότημα ως εκμισθωτής

Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις όπου το Συγκρότημα μεταβιβάζει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και οφέλη που συνοδεύουν την κυριότητα του μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου στο μισθωτή, περιλαμβάνονται στον ενοποιημένο ισολογισμό στα 'Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες'. Μια απαίτηση αναγνωρίζεται κατά τη διάρκεια της μίσθωσης με ποσό ίσον με την παρούσα αξία των μισθωμάτων προεξοφλούμενων με το τεκμαρτό επιτόκιο της μίσθωσης, περιλαμβανομένης της εγγυημένης υπολειμματικής αξίας που δικαιούται ο εκμισθωτής. Τα έσοδα από την απαίτηση αναγνωρίζονται στα 'Έσοδα από τόκους' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

3.22 Λειτουργικές μισθώσεις

3.22.1 Το Συγκρότημα ως μισθωτής

Μισθώσεις που δεν μεταβιβάζουν στο Συγκρότημα ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη σε σχέση με την ιδιοκτησία των μισθώσεων αποτελούν λειτουργικές μισθώσεις. Οι λειτουργικές μισθώσεις αναγνωρίζονται ως έξοδα στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων, στα 'Άλλα λειτουργικά έξοδα' με τη σταθερή μέθοδο σε όλη τη διάρκεια της μίσθωσης.

3.22.2 Το Συγκρότημα ως εκμισθωτής

Μισθώσεις όπου το Συγκρότημα δεν μεταβιβάζει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη σε σχέση με την ιδιοκτησία των μισθώσεων ταξινομούνται ως λειτουργικές μισθώσεις.

3.23 Ακίνητα και εξοπλισμός

Ακίνητα που κατέχονται από το Συγκρότημα για χρήση στην παροχή υπηρεσιών ή για διοικητικούς σκοπούς κατατάσσονται ως ακίνητα που χρησιμοποιούνται για τις εργασίες του Συγκροτήματος. Στις επενδύσεις σε ακίνητα κατατάσσονται ακίνητα που κατέχονται από το Συγκρότημα για ενοικίαση ή/και για κεφαλαιουχικό κέρδος. Στην περίπτωση όπου ακίνητα που κατέχονται από το Συγκρότημα περιλαμβάνουν ένα μέρος που χρησιμοποιείται για τις δραστηριότητες του Συγκροτήματος και ένα μέρος που ενοικιάζεται σε τρίτους ή κρατείται για κεφαλαιουχικό κέρδος, η κατάταξή τους βασίζεται στο κατά πόσο τα συστατικά μέρη μπορούν να πωληθούν ξεχωριστά. Διαφορετικά, ολόκληρο το ακίνητο αναγνωρίζεται ως ακίνητο που χρησιμοποιείται για τις δραστηριότητες του Συγκροτήματος, εκτός αν το μέρος που χρησιμοποιείται για τις δραστηριότητες του Συγκροτήματος είναι ασήμαντο. Η κατάταξη των ακινήτων στις διάφορες κατηγορίες εξετάζεται σε συστηματική βάση και αναθεωρείται όταν υπάρχουν σημαντικές αλλαγές στη χρήση τους.

Τα ακίνητα που χρησιμοποιούνται για τις δραστηριότητες του Συγκροτήματος επιμετρούνται αρχικά στο κόστος και μεταγενέστερα επιμετρούνται στην εύλογη αξία μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομειώσεις. Η εκτίμηση γίνεται σε τακτά διαστήματα μεταξύ 3 μέχρι 5 χρόνια, αναλόγως του ακινήτου, από ανεξάρτητους προσοντούχους εκτιμητές ή εσωτερικούς εγκεκριμένους εκτιμητές του Συγκροτήματος που εφαρμόζουν ένα μοντέλο αποτίμησης όπως συνίσταται από την Επιτροπή Διεθνών Προτύπων Εκτίμησης. Οι αποσβέσεις υπολογίζονται στην εύλογη αξία μείον την υπολειμματική αξία κάθε ακινήτου με βάση τη μέθοδο σταθερής απόσβεσης κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής. Κέρδη ή ζημιές από επανεκτιμήσεις αναγνωρίζονται στα συνολικά εισοδήματα στην 'Επανεκτίμηση ακινήτων'.

Το αποθεματικό επανεκτίμησης ακινήτων περιλαμβάνει επανεκτιμήσεις ακινήτων που αρχικά χρησιμοποιήθηκε από το Συγκρότημα για τις λειτουργίες του και μεταγενέστερα μεταφέρθηκε στις 'Επενδύσεις σε ακίνητα'. Η ωφέλιμη ζωή κυμαίνεται από 30 μέχρι 67 χρόνια. Η γη δεν αποσβένεται. Στην περίπτωση διάθεσης ακινήτων, το σχετικό υπόλοιπο στο αποθεματικό επανεκτίμησης ακινήτων μεταφέρεται στις 'Συσσωρευμένες ζημιές'.

Οι δαπάνες μετατροπών/βελτίωσης σε μισθωμένα ακίνητα αποσβένονται σε 3 με 5 χρόνια ή κατά τη διάρκεια της περιόδου μίσθωσης όταν αυτή δεν υπερβαίνει τα 5 χρόνια.

Ο εξοπλισμός επιμετρείται στο κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις του εξοπλισμού υπολογίζονται, με βάση τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής του, από 3 μέχρι 10 χρόνια.

Κατά την ημερομηνία του ισολογισμού, η λογιστική αξία του εξοπλισμού αναθεωρείται για τυχόν απομείωση όταν τα γεγονότα ή οι μεταβολές των συνθηκών υποδεικνύουν ότι η λογιστική του αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Όπου η ανακτήσιμη αξία είναι μικρότερη της λογιστικής αξίας, ο εξοπλισμός απομειώνεται στο ανακτήσιμο ποσό.

3. Περίληψη λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

3.24 Επενδύσεις σε ακίνητα

Οι επενδύσεις σε ακίνητα επιμετρούνται αρχικά στο κόστος, που συμπεριλαμβάνει τα έξοδα της συναλλαγής. Μετά την αρχική αναγνώριση, οι επενδύσεις σε ακίνητα επιμετρούνται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από μεταβολές στην εύλογη αξία των επενδύσεων σε ακίνητα αναγνωρίζονται στις 'Ζημιές από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Οι εκτιμήσεις γίνονται από ανεξάρτητους προσοντούχους εκτιμητές ή από εσωτερικούς εγκεκριμένους εκτιμητές που εφαρμόζουν ένα μοντέλο αποτίμησης όπως συνίσταται από την Επιτροπή Διεθνών Πρότυπων Εκτίμησης.

Μεταφορές γίνονται σε (ή από) επενδύσεις σε ακίνητα μόνο όταν υπάρχει αλλαγή χρήσης. Για μεταφορά από ακίνητα για ίδια χρήση σε επενδύσεις σε ακίνητα, το Συγκρότημα λογίζει το εν λόγω ακίνητο σύμφωνα με την πολιτική που δηλώθηκε στα 'Ακίνητα και εξοπλισμό' μέχρι την ημερομηνία αλλαγής χρήσης. Για μεταφορά από επενδύσεις σε ακίνητα σε αποθέματα ακινήτων το τεκμαρτό κόστος του ακινήτου για μεταγενέστερη χρήση είναι η εύλογη αξία του την ημερομηνία αλλαγής χρήσης.

3.25 Αποθέματα ακινήτων

Το Συγκρότημα ως μέρος των συνήθων εργασιών του, αποκτά ακίνητα από πελάτες στα πλαίσια διευθέτησης των υποχρεώσεών τους, είτε απευθείας είτε μέσω εταιριών που ελέγχονται από το Συγκρότημα των οποίων η μόνη δραστηριότητα είναι η διαχείριση των εν λόγω ακινήτων με σκοπό να τα πωλήσει. Τα ακίνητα αυτά αναγνωρίζονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Συγκροτήματος ως αποθέματα ακινήτων, αποδίδοντας την ουσία αυτών των συναλλαγών.

Τα αποθέματα ακινήτων επιμετρούνται στην τιμή κόστους και στην καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης, μείον οι εκτιμώμενες δαπάνες απαραίτητες για να γίνει η πώληση.

Αν η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία είναι χαμηλότερη από το κόστος των αποθεμάτων σε ακίνητα, αναγνωρίζεται απομείωση στην 'Απομείωση άλλων μη χρηματοοικονομικών μέσων' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

3.26 Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση

Το Συγκρότημα ταξινομεί μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και τις ομάδες εκποίησης (disposal groups) που κατέχονται προς πώληση, εάν η λογιστική αξία τους θα ανακτηθεί κυρίως μέσω μιας συναλλαγής πώλησης και όχι από τη συνεχόμενη χρήση τους.

Το πιο πάνω κριτήριο θεωρείται ότι πληρείται μόνο όταν η πώληση είναι πολύ πιθανή και το περιουσιακό στοιχείο ή η ομάδα εκποίησης είναι διαθέσιμο για άμεση πώληση στην παρούσα τους κατάσταση. Οι απαιτούμενες ενέργειες για την ολοκλήρωση της πώλησης πρέπει να υποδεικνύουν ότι είναι απίθανο ότι σημαντικές αλλαγές θα υπάρξουν στο πλάνο πώλησης ή ότι θα αποσυρθεί το πλάνο. Η διοίκηση πρέπει να έχει δεσμευτεί σε πρόγραμμα πώλησης και η πώληση θα πρέπει να αναμένεται ότι πληροί τις προϋποθέσεις αναγνώρισης ως ολοκληρωμένη πώληση εντός ενός έτους από την ημερομηνία κατάταξης.

Τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση επιμετρούνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της λογιστικής αξίας και της εύλογης αξίας μείον το κόστος πώλησης, εκτός από τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που δεν βρίσκονται εντός του πεδίου εφαρμογής των απαιτήσεων επιμέτρησης του ΔΠΧΑ 5 'Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση και διακοπείσες δραστηριότητες', όπως η αναβαλλόμενη φορολογία, τα χρηματοοικονομικά μέσα, οι επενδύσεις σε ακίνητα που επιμετρούνται στην εύλογη αξία, τα ασφαλιστήρια συμβόλαια και τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις που προκύπτουν από παροχές σε εργαζομένους. Αυτά μετρώνται σύμφωνα με τις λογιστικές πολιτικές του Συγκροτήματος όπως περιγράφονται αλλού σε αυτή τη σημείωση.

Αμέσως πριν την αρχική ταξινόμηση ως περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση οι λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων (ή των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της ομάδας εκποίησης) επιμετρούνται σύμφωνα τα σχετικά ΔΠΧΑ. Κατά τη μεταγενέστερη επιμέτρηση της ομάδας εκποίησης, οι λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων που κατέχονται προς πώληση και που δεν εμπίπτουν στις απαιτήσεις επιμέτρησης του ΔΠΧΑ 5, επιμετρούνται σύμφωνα με τα σχετικά ΔΠΧΑ πριν το καθορισμό της εύλογης αξίας μείον το κόστος πώλησης της ομάδας εκποίησης.

3. Περίληψη λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

3.26 Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

Εάν η εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης της ομάδας εκποίησης είναι χαμηλότερη από τη συνολική λογιστική αξία όλων των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που περιλαμβάνονται στην ομάδα εκποίησης, η ομάδα εκποίησης απομειώνεται. Η ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται στα κέρδη ή ζημιές για την περίοδο. Όταν έχει αναγνωριστεί ζημιά απομείωσης (ή αναστροφή) για μια ομάδα εκποίησης, αυτή κατανέμεται μεταξύ των μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 5 χρησιμοποιώντας τη σειρά κατανομής όπως καθορίζεται στο ΔΛΠ 36. Κανένα στοιχείο της ζημιάς δεν κατανέμεται σε άλλα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις της ομάδας εκποίησης. Σε περίπτωση που η λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 5 είναι χαμηλότερη από το ποσό κατά το οποίο η λογιστική αξία ομάδα εκποίησης ξεπερνά τη εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης της ομάδας αυτής, η διαφορά δεν αναγνωρίζεται.

Τα ακίνητα και εξοπλισμός και άυλα περιουσιακά στοιχεία τα οποία έχουν ταξινομηθεί ως περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση δεν αποσβένονται.

Τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που ταξινομήθηκαν ως περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση παρουσιάζονται ξεχωριστά στον ισολογισμό.

Μια ομάδα εκποίησης μπορεί να θεωρηθεί ως μη συνεχιζόμενη δραστηριότητα, αν μια οντότητα ή μέρος μιας οντότητας έχει πωληθεί ή κατηγοριοποιήθηκε ως περιουσιακό στοιχείο που κατέχεται προς πώληση και (α) αντιπροσωπεύει ένα ξεχωριστό μεγάλο τομέα εργασιών ή γεωγραφική περιοχή δραστηριοτήτων, (β) αποτελεί μέρος ενός ενιαίου αυτόνομου σχεδίου για την πώληση ενός ξεχωριστού σημαντικού τομέα εργασιών ή γεωγραφικής περιοχής δραστηριοτήτων ή (γ) αποτελεί θυγατρική εταιρία που εξαγοράστηκε αποκλειστικά με σκοπό να πωληθεί. Οι καθαρές ζημιές/κέρδη από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες περιλαμβάνουν τα καθαρά λειτουργικά κέρδη πριν τη φορολογία από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες (περιλαμβανομένων των καθαρών κερδών ή ζημιών από την πώληση πριν τη φορολογία και κέρδη ή ζημιές από ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση που αποτελεί μη συνεχιζόμενη δραστηριότητα σε εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης) και της φορολογίας που προκύπτει από τις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες.

Οι μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες εξαιρούνται από τα αποτελέσματα των συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων και παρουσιάζονται ως ένα ενιαίο ποσό ως κέρδη ή ζημιές μετά τη φορολογία από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Επιπρόσθετες γνωστοποιήσεις παρέχονται στη Σημείωση 5. Όλες οι άλλες σημειώσεις των οικονομικών καταστάσεων περιλαμβάνουν ποσά από συνεχιζόμενες δραστηριότητες, εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά.

3.27 Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνουν λογισμικά προγράμματα, δικαιώματα χρήσης, εμπορική επωνυμία, εξαγορά ασφαλιστικού χαρτοφυλακίου και πελατειακές σχέσεις που αποκτήθηκαν μέσω εξαγορών. Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία που αποκτήθηκαν ξεχωριστά επιμετρούνται αρχικά στο κόστος. Το κόστος των άυλων περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν μέσω εξαγορών είναι η εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Μετά την αρχική αναγνώριση, τα άυλα περιουσιακά στοιχεία επιμετρούνται στο κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και τυχόν συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης.

Οι αποσβέσεις υπολογίζονται με βάση τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής των περιουσιακών στοιχείων, η οποία είναι 10 χρόνια για δικαιώματα χρήσης, μεταξύ 7 και 10 χρόνια για σχέσεις πελατών, 8 χρόνια για την εμπορική επωνυμία και μεταξύ 3 και 5 χρόνια για λογισμικά προγράμματα. Η λογιστική πολιτική για τα συμβόλαια σε ισχύ παρουσιάζεται στη Σημείωση 3.19.2.

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία αναθεωρούνται για τυχόν απομείωση όταν τα γεγονότα ή οι μεταβολές των συνθηκών υποδεικνύουν ότι η λογιστική τους αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Όπου η ανακτήσιμη αξία είναι μικρότερη της λογιστικής αξίας του, τα άυλα περιουσιακά στοιχεία απομειώνονται στο ανακτήσιμο ποσό.

3.28 Μετοχικό κεφάλαιο

Η διαφορά μεταξύ της τιμής έκδοσης μετοχικού κεφαλαίου και της ονομαστικής αξίας αναγνωρίζεται στο αποθεματικό υπέρ το άρτιο. Τα έξοδα αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου αναγνωρίζονται αφαιρετικά στα ίδια κεφάλαια.

3. Περίληψη λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

3.29 Ίδιες μετοχές

Οι ίδιες μετοχές που αγοράζονται από την Εταιρία ή από τις θυγατρικές της παρουσιάζονται ως ίδιες μετοχές στο κόστος εξαγοράς. Οι ίδιες μετοχές αφαιρούνται από το κεφάλαιο μέχρις ότου ακυρωθούν ή επανεκδοθούν. Δεν αναγνωρίζεται κέρδος ή ζημιά στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στην αγορά, πώληση, έκδοση ή ακύρωση μετοχών της Εταιρίας.

3.30 Προβλέψεις

3.30.1 Προβλέψεις για επιδικίες ή υπό διαιτησία διαφορές

Προβλέψεις για επιδικίες ή υπό διαιτησία διαφορές αναγνωρίζονται όταν: (α) το Συγκρότημα έχει παρούσα δέσμευση (νομική ή τεκμαιρόμενη) ως αποτέλεσμα ενός γεγονότος του παρελθόντος, (β) πιθανολογείται ότι θα απαιτηθεί μια εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη για διακανονισμό της δέσμευσης και (γ) μπορεί να γίνει μια αξιόπιστη εκτίμηση για το ποσό της δέσμευσης.

3.30.2 Προβλέψεις για όρια δανείων που δεν έχουν χρησιμοποιηθεί

Προβλέψεις για όρια δανείων που δεν έχουν χρησιμοποιηθεί αναγνωρίζονται αν είναι πιθανό ότι θα χρησιμοποιηθεί το όριο και αναγνωρίζονται σαν περιουσιακό στοιχείο στο ποσό του ορίου μείον το ποσό που ήδη χρησιμοποιήθηκε.

3.31 Χρηματοοικονομικές εγγυήσεις

Το Συγκρότημα παρέχει χρηματοοικονομικές εγγυήσεις σε πελάτες που περιλαμβάνουν πιστώσεις για εισαγωγές/εξαγωγές, άλλες εγγυητικές επιστολές και εγγυήσεις εξ'αποδοχών. Οι χρηματοοικονομικές εγγυήσεις αναγνωρίζονται αρχικά στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις στην εύλογη αξία και περιλαμβάνονται στις 'Δεδουλευμένα αναβαλλόμενα έσοδα και λοιπές υποχρεώσεις'. Μεταγενέστερα, οι υποχρεώσεις του Συγκροτήματος για τις χρηματοοικονομικές εγγυήσεις επιμετρούνται στο υψηλότερο ποσό μεταξύ: (α) του ποσού που αναγνωρίστηκε αρχικά μειωμένο με τη συσσωρευμένη απόσβεση που αναγνωρίζεται περιοδικά στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων στα "Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες' με βάση τους όρους της εγγύησης και (β) της καλύτερης διαθέσιμης εκτίμησης της δαπάνης που απαιτείται για το διακανονισμό πιθανής υποχρέωσης που προκύπτει ως αποτέλεσμα της εγγύησης.

Οποιαδήποτε αύξηση στις υποχρεώσεις που προκύπτουν από χρηματοοικονομικές εγγυήσεις αναγνωρίζεται στις 'Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων και άλλες πιστωτικές ζημιές πελατών' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Το υπόλοιπο της υποχρέωσης από χρηματοοικονομικές εγγυήσεις που παραμένει αναγνωρίζεται στα "Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων όταν η εγγύηση εκπληρωθεί, ακυρωθεί ή εκπνεύσει.

3.32 Συγκριτικές πληροφορίες

Οι συγκριτικές πληροφορίες επαναπαρουσιάστηκαν για να αντικατοπτρίσουν την παρουσίαση στις 'Ζημιές από την μεταβολή στην εύλογη αξία και πωλήσεις επενδύσεων σε ακίνητα', στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Η παρουσίαση του 'Κέρδος από αποαναγνώριση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές για δάνεια που αποκτήθηκαν' (Σημ. 15) έχει αλλάξει έτσι ώστε να συνάδει με τις 'Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και άλλες ζημιές από πιστωτικές διευκολύνσεις' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Το Συγκρότημα θεωρεί, ότι αυτή η παρουσίαση είναι πιο σχετική αφού θεωρεί ότι τέτοια κέρδη και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές (που προέρχονται κυρίως από την αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση των δανείων που αποκτήθηκαν) σχετίζονται με τον πιστωτικό κίνδυνο.

Επιπρόσθετα, οι συγκριτικές πληροφορίες έχουν επαναπαρουσιαστεί με τα αποτελέσματα του Ρωσικού δανειακού χαρτοφυλακίου, που δεν πωλήθηκε μαζί με τις δραστηριότητες στη Ρωσία που πωλήθηκαν το Σεπτέμβριο του 2015 (Σημ. 29), από μη συνεχιζόμενες σε συνεχιζόμενες δραστηριότητες.

Αυτές οι αλλαγές στην παρουσίαση δεν είχαν καμιά επίπτωση στα αποτελέσματα του έτους.

Ο ενοποιημένος ισολογισμός έχει επαναπαρουσιαστεί για να αντικατοπτρίσει την επαναταξινόμηση μέρους των ομολογιακών δανείων σε καταθέσεις από τράπεζες, αφού το Συγκρότημα θεωρεί αυτή την παρουσίαση να είναι πιο σχετική. Αυτή η αλλαγή στην παρουσίαση δεν είχε καμιά επίπτωση στα αποτελέσματα του έτους.

4. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές

Η ετοιμασία των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαιτεί όπως το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας και η διοίκηση να προβαίνει σε κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές, οι οποίες μπορεί να έχουν ουσιώδη επίπτωση στα ποσά που αναγνωρίζονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και στις σχετικές γνωστοποιήσεις, όπως επίσης στις γνωστοποιήσεις για ενδεχόμενες υποχρεώσεις. Η αβεβαιότητα σε σχέση με αυτές τις παραδοχές και εκτιμήσεις μπορεί να οδηγήσει σε αποτελέσματα τα οποία απαιτούν σημαντική προσαρμογή στη λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων ή των υποχρεώσεων που επηρεάζονται σε μελλοντικές περιόδους.

Οι βασικές παραδοχές για το μέλλον και άλλοι κύριοι παράγοντες αβεβαιότητας των εκτιμήσεων κατά την ημερομηνία αναφοράς, που έχουν σημαντικό κίνδυνο να προκαλέσουν ουσιώδεις προσαρμογές στις λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων κατά το επόμενο οικονομικό έτος, περιγράφονται πιο κάτω. Το Συγκρότημα στήριξε τις παραδοχές και τις εκτιμήσεις του σε παραμέτρους που ήταν διαθέσιμες κατά την ετοιμασία των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Οι υφιστάμενες συνθήκες και παραδοχές σε σχέση με τις μελλοντικές εξελίξεις, μπορεί ωστόσο να αλλάξουν λόγω αλλαγών στην αγορά ή σε συνθήκες πέραν του ελέγχου του Συγκροτήματος. Οι αλλαγές αυτές αντανακλώνται στις παραδοχές, όταν συμβούν.

4.1 Συνεχιζόμενη δραστηριότητα

Η διοίκηση έχει προβεί σε εκτίμηση της ικανότητας της Εταιρίας και του Συγκροτήματος να συνεχίσουν ως δρώσες οικονομικές μονάδες.

Οι συνθήκες που επικρατούσαν κατά τη διάρκεια του 2015, καθώς και οι εξελίξεις μέχρι την ημερομηνία έγκρισης αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, που έχουν ληφθεί υπόψη από τη διοίκηση για την αξιολόγηση της ικανότητας να συνεχίσουν ως δρώσες οικονομικές μονάδες περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, το μακροοικονομικό περιβάλλον στην Κύπρο όπως περιγράφεται στη Σημείωση 2 καθώς και τα ακόλουθα.

4.1.1 Δείκτες εποπτικών κεφαλαίων

Στις 31 Δεκεμβρίου 2015 ο δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) του Συγκροτήματος ανήλθε σε 14,0% (με μεταβατικές διατάξεις).

Σύμφωνα με τους Κανονισμούς Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) και την Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων IV (CRD IV), ο ελάχιστος δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) καθορίστηκε από την ΚΤΚ σε 8% με μεταβατικές διατάξεις (κεφαλαιακές απαιτήσεις Πυλώνα Ι). Επίσης, το Συγκρότημα υπόκειται σε επιπρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις για κινδύνους που δεν καλύπτονται από τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα Ι (συμπληρωματικές πρόνοιες του Πυλώνα ΙΙ). Ο απαιτούμενος δείκτης CET1 με βάση τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ καθορίστηκε από την ΕΚΤ στο 3,75%, καταλήγοντας σε ένα συνολικό ελάχιστο δείκτη CET1 ύψους 11,75%. Η κεφαλαιακή επάρκεια του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2015 ξεπερνά τις ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα Ι και τις συμπληρωματικές απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ, παρέχοντας στο Συγκρότημα απόθεμα απορρόφησης ζημιών. Σημειώνεται όμως ότι η αξιολόγηση των κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον Πυλώνα ΙΙ γίνεται σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή και συνεπώς υπόκειται σε αλλαγές με την πάροδο του χρόνου.

4.1.2 Διαδικασία Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ)

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), στο πλαίσιο του εποπτικού της ρόλου βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) 1024/2013, διεξήγαγε κατά τη διάρκεια του 2015 την ετήσια Διαδικασία Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης καθώς και επιτόπου ελέγχους. Η ΔΕΕΑ είναι μια ολιστική αξιολόγηση, που περιλαμβάνει μεταξύ άλλων: το επιχειρηματικό μοντέλο του Συγκροτήματος, την εσωτερική διακυβέρνηση και το σύστημα ελέγχου, τους κινδύνους στο κεφάλαιο και την επάρκεια των κεφαλαίων για την κάλυψη αυτών των κινδύνων και τους κινδύνους στη ρευστότητα και την επάρκεια των πηγών ρευστότητας για την κάλυψη των κινδύνων αυτών. Ο στόχος της ΔΕΕΑ είναι να σχηματίσει η ΕΚΤ μια επικαιροποιημένη εποπτική εικόνα όσον αφορά τους κινδύνους και τη βιωσιμότητα του Συγκροτήματος και να αποτελέσει τη βάση για εποπτικά μέτρα και διάλογο της ΕΚΤ με το Συγκρότημα. Η ΕΚΤ πραγματοποίησε επιτόπια επιθεώρηση της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου με ημερομηνία αναφοράς την 31 Δεκεμβρίου 2014, η οποία περιλάμβανε τη θεώρηση και αξιολόγηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων του Συγκροτήματος καθώς και των δανείων που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης και είναι εξυπηρετούμενα.

4. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

4.1 Συνεχιζόμενη δραστηριότητα (συνέχεια)

4.1.2 Διαδικασία Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ) (συνέχεια)

Στο πλαίσιο του συνεχούς εποπτικού διαλόγου με την ΕΚΤ σε σχέση με το ΔΕΕΑ, η Εταιρία αποφάσισε να προχωρήσει σε συγκεκριμένες τροποποιήσεις στις παραδοχές που χρησιμοποιεί αναφορικά με τις προβλέψεις. Για την τροποποίηση των παραδοχών αυτών, η Εταιρία έλαβε υπόψη τη στρατηγική της για τη διαχείριση των προβληματικών δανείων, καθώς και άλλα διαθέσιμα στοιχεία, αντικατοπτρίζοντας ένα αυξημένο επίπεδο συντηρητισμού εντός ενός αποδεκτού εύρους. Οι αλλαγές αυτές σχετίζονται με την επέκταση της περιόδου ανάκτησης και την εφαρμογή επιπρόσθετων εκπτώσεων στη ρευστοποιήσιμη αξία των εξασφαλίσεων των πιο επιβαρυμένων, μη εξυπηρετούμενων χαρτοφυλακίων, με τις δύο τροποποιήσεις να προκύπτουν από τη στρατηγικής της Εταιρίας για ανάκτηση των προβληματικών δανείων.

Η ΕΚΤ έχει ενημερώσει το Συγκρότημα ότι θα συμμετέχει στην άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων του ΕΕΜ για τη ΔΕΕΑ, η οποία θα πραγματοποιηθεί στο υψηλότερο επίπεδο της ενοποίησης. Η άσκηση θα πρέπει να βασίζεται στην μεθοδολογία της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (ΕΑΤ) όπως τροποποιήθηκε, με βάση την αρχή της αναλογικότητας και λαμβάνοντας υπόψη τα κατώτατα όρια σημαντικότητας. Η άσκηση, η οποία ξεκίνησε το Φεβρουάριο του 2016, αναμένεται να ολοκληρωθεί στις αρχές του τρίτου τριμήνου του 2016 και τα αποτελέσματά της θα ληφθούν υπόψη στη συνολική αξιολόγηση του ΕΕΜ για το Συγκρότημα ως μέρος της ΔΕΕΑ για το 2016.

4.1.3 Ποιότητα χαρτοφυλακίου

Οι προκλήσεις στο μακροοικονομικό περιβάλλον της Κύπρου επηρεάζουν την ποιότητα χαρτοφυλακίου του Συγκροτήματος. Τα δάνεια του Συγκροτήματος που είναι απομειωμένα όπως καθορίζονται στη Σημ. 44 ή σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών μειώθηκαν κατά 10% το 2015 και ανήλθαν σε €11.329 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2015, αντιπροσωπεύοντας το 50% του συνόλου των δανείων (Σημ. 44). Το ποσοστό κάλυψης των δανείων με προβλέψεις βελτιώθηκε σε 48% (συγκριτικά με 41% στις 31 Δεκεμβρίου 2014), ενώ λαμβάνοντας υπόψη τις εμπράγματες εξασφαλίσεις σε εύλογη αξία, τα δάνεια που είναι απομειωμένα ή σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών καλύπτονται πλήρως. Οι μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις (ΜΕΧ) του Συγκροτήματος όπως ορίζονται από την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών ανήλθαν σε €13.968 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και αναλογούν στο 62% του συνόλου των δανείων. Το ποσοστό κάλυψης των ΜΕΧ ανήλθε σε 39% στις 31 Δεκεμβρίου 2015.

Η στρατηγική του Συγκροτήματος όσον αφορά την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων είναι η δημιουργία ανεξάρτητων, κεντρικοποιημένων και εξειδικευμένων μονάδων αναδιάρθρωσης και ανάκτησης χρεών για τη διαχείριση των μεγάλων ή προβληματικών δανείων. Η πιο εποικοδομητική επικοινωνία του Συγκροτήματος με τους δανειολήπτες, σε συνδυασμό με τους βελτιωμένους οικονομικούς δείκτες της Κυπριακής οικονομίας, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην προσπάθεια του Συγκροτήματος να περιορίσει και να αντιστρέψει την τάση στα προβληματικά δάνεια.

Η ψήφιση της νομοθεσίας για τις εκποιήσεις και την αφερεγγυότητα (Σημ. 2.1) και του νόμου που διέπει την πώληση δανείων, παρέχουν στην Εταιρία πρόσθετα εργαλεία και εξουσίες για να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις της ποιότητας του χαρτοφυλακίου της.

4.1.4 Ρευστότητα

Η περιορισμένη πρόσβαση που διαθέτει το Συγκρότημα για άντληση ρευστότητας από τη διατραπεζική αγορά και την αγορά πιστωτικών τίτλων, σε συνδυασμό με τη μείωση καταθέσεων στην Κύπρο το 2013, τη μετατροπή καταθέσεων σε μετοχές και την εξαγορά ορισμένων εργασιών της Cyprus Popular Bank Public Co Ltd (Λαϊκή Τράπεζα) το Μάρτιο του 2013 είχαν ως αποτέλεσμα την αυξημένη εξάρτηση από το Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA).

Επί του παρόντος, η Εταιρία δεν πληροί τις εποπτικές απαιτήσεις ρευστότητας σε σχέση με τις δραστηριότητες της στην Κύπρο. Επιπρόσθετες πληροφορίες για τη ρευστότητα και λεπτομέρειες για τους εποπτικούς δείκτες ρευστότητας περιλαμβάνονται στη Σημ. 46.

Το ύψος της χρηματοδότησης από το Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA) στις 31 Δεκεμβρίου 2015 ανήλθε σε €3,8 δις (Σημ. 30), από €7,4 δις στις 31 Δεκεμβρίου 2014. Στις 31 Μαρτίου 2016, το ύψος της χρηματοδότησης από το Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA) έχει περαιτέρω μειωθεί κατά €500 εκατ. σε €3,3 δις. Το Συγκρότημα σχεδιάζει να προβεί σε περαιτέρω αποπληρωμές του Μηχανισμού Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA), ο ρυθμός των οποίων θα εξαρτηθεί από τις εκάστοτε συνθήκες της αγοράς.

4. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

4.1 Συνεχιζόμενη δραστηριότητα (συνέχεια)

4.1.4 Ρευστότητα (συνέχεια)

Μετά την πρόσφατη αναδιάρθρωση του Προγράμματος καλυμμένων Αξιογράφων της Εταιρίας και των ομολογιακών δανείων που εκδόθηκαν από την Εταιρία που είχαν ως αποτέλεσμα την αναβάθμιση της πιστοληπτικής τους αξιολόγησης σε Baa3 από την Moody's Investors Service, το καλυμμένο αξιόγραφο έγινε αποδεκτό ως εξασφάλιση για νομισματικές πράξεις του Ευρωσυστήματος. Συνεπώς, τον Οκτώβριο 2015 αυτή η αποδοχή παρείχε πρόσβαση για δανεισμό από την ΕΚΤ που χρησιμοποιήθηκε για περαιτέρω αποπληρωμές του Μηχανισμού Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA). Το Συγκρότημα σκοπεύει επίσης να επαναρχίσει την έκδοση χρεωστικών τίτλων στις αγορές ως μέρος της μελλοντικής του χρηματοδοτικής στρατηγικής, το οποίο υπόκειται στις συνθήκες που επικρατούν στην αγορά και το επενδυτικό ενδιαφέρον.

Από τις αρχές Απριλίου 2015 δεν υπάρχουν περιοριστικά μέτρα ή έλεγχοι διακίνησης κεφαλαίων στην Κύπρο. Στις 31 Ιανουαρίου 2015, η Εταιρία αποδέσμευσε την τελευταία δόση των δωδεκάμηνων εμπρόθεσμων δεσμευμένων καταθέσεων ύψους περίπου €300 εκατ. από το σύνολο ύψους €2,8 δις που είχαν δεσμευτεί βάσει των διαταγμάτων ανακεφαλαιοποίησης της Εταιρίας που ολοκληρώθηκε τον Ιούλιο του 2013.

Οι καταθέσεις πελατών ανήλθαν σε €14.181 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2015, σε σύγκριση με €13.169 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2014. Παρά την πλήρη κατάργηση των ελέγχων διακίνησης κεφαλαίων τον Απρίλιο του 2015, οι καταθέσεις πελατών στην Κύπρο αυξήθηκαν κατά €1.377 εκατ. κατά το 2015 φτάνοντας στα €12.691 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2015 σε σχέση με €11.314 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2014. Η Εταιρία επισημαίνει επίσης ότι δεδομένης της σημαντικής μείωσης του δανεισμού από το Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA) από το μέγιστο επίπεδο των €11,4 δις τον Απρίλιο του 2013 και του γεγονότος ότι δεν υπήρχε σημαντική αποδέσμευση περιουσιακών στοιχείων που είναι εκχωρημένα ως εξασφάλιση από την ΚΤΚ, αναμένεται ότι η Εταιρία θα είναι σε θέση να αντλήσει επιπρόσθετο δανεισμό από την ΚΤΚ, αν προκύψει ανάγκη.

Η Κύπρος έχει εξέλθει από τη Σύμβαση Δανειακής Διευκόλυνσης το Μάρτη 2016. Οι αξιολογήσεις της πιστοληπτικής ικανότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας από τους κύριους οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας συνεχίζουν να είναι κάτω από τον επενδυτικό βαθμό, αν και η τάση είναι ανοδική. Ως αποτέλεσμα, η ΕΚΤ δεν θα μπορεί πλέον να αποδέχεται τα ομόλογα της Κυπριακής Δημοκρατίας στο πρόγραμμα αγοράς περιουσιακών στοιχείων, ή ως αποδεκτή ασφάλεια για τις πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, όπως ίσχυε, λόγω του ότι η χώρα ήταν κάτω από ένα πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής. Αυτή η αλλαγή μπορεί να οδηγήσει σε ψηλότερο κόστος δανεισμού για το Συγκρότημα. Επιπρόσθετα, οποιαδήποτε αποδυνάμωση της δέσμευσης για δημοσιονομική πειθαρχία και μεταρρύθμιση στο μέλλον μπορεί να επιφέρει πίεση στην αγορά. Το Συγκρότημα έχει μειώσει προληπτικά την εξάρτησή του σε πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, εν αναμονή της υλοποίησης του πιο πάνω κινδύνου. Η πιο πάνω αλλαγή, αναμένεται να μειώσει σημαντικά τα διαθέσιμα αποθεματικά της ΕΚΤ. Τα διαθέσιμα αποθεματικά αντιπροσώπευαν το ποσό που θα μπορούσε να διατεθεί από την ΕΚΤ βάσει των εξασφαλίσεων που εκχωρήθηκαν.

Παρά το γεγονός ότι το Συγκρότημα δεν έχει λάβει συγκεκριμένες εγγυήσεις, η διοίκηση αναμένει ότι θα συνεχίσει να έχει πρόσβαση στις διευκολύνσεις ρευστότητας από κεντρικές τράπεζες, σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια, η Βουλή των Αντιπροσώπων ενέκρινε στις 27 Ιανουαρίου 2014 την έκδοση επιπρόσθετων κυβερνητικών εγγυήσεων μέχρι €2,9 δις. Η Εταιρία αναμένει ότι θα είναι σε θέση να χρησιμοποιήσει τις εν λόγω εγγυήσεις, οι οποίες υπόκεινται σε έγκριση από το Υπουργείο Οικονομικών.

Επιπρόσθετα, τον Νοέμβριο του 2014 παρατάθηκε η λήξη των υφιστάμενων εγγυημένων κυβερνητικών ομολόγων ύψους €1 δις για ακόμη τρία χρόνια, μέχρι τον Νοέμβριο του 2017. Σημειώνεται ότι το εγκεκριμένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης του Συγκροτήματος περιλάμβανε χρηματοδότηση από το Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA) καθόλη τη διάρκειά του.

4.1.5 Επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές

Η διοίκηση έχει επίσης αξιολογήσει τις επιπτώσεις δικαστικών διαδικασιών, απαιτήσεων και ερευνών κατά του Συγκροτήματος που περιλαμβάνουν αυτές που αφορούν τη μετατροπή καταθέσεων σε μετοχές και την απορρόφηση ζημιών από τους κατόχους μετοχών και πιστωτικών τίτλων της Εταιρίας. Το Συγκρότημα έχει λάβει νομικές συμβουλές σε σχέση με τις απαιτήσεις αυτές.

Παρά τη μοναδικότητα των εν λόγω απαιτήσεων και τις αβεβαιότητες που προκύπτουν από αυτή την πρωτοφανή κατάσταση, με βάση την υπάρχουσα διαθέσιμη πληροφόρηση και το πλαίσιο του νόμου ως έχει σήμερα, η διοίκηση θεωρεί ότι οι εν λόγω απαιτήσεις είναι πιθανότερο να μην έχουν ουσιώδη αρνητική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση και στην κεφαλαιακή επάρκεια του Συγκροτήματος (Σημ. 39).

4. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

4.1 Συνεχιζόμενη δραστηριότητα (συνέχεια)

4.1.6 Αξιολόγηση συνεχιζόμενης δραστηριότητας

Η διοίκηση του Συγκροτήματος πιστεύει ότι το Συγκρότημα λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για τη διατήρηση της βιωσιμότητάς του και την ανάπτυξη των εργασιών του στα πλαίσια των οικονομικών συνθηκών που επικρατούν.

Η διοίκηση του Συγκροτήματος, έχοντας λάβει υπόψη τους παράγοντες και τις αβεβαιότητες που υπήρχαν κατά την ημερομηνία αναφοράς όπως περιγράφονται πιο πάνω, έχει ικανοποιηθεί ότι το Συγκρότημα έχει τα μέσα ώστε να συνεχίσει την επιχειρησιακή του δραστηριότητα κατά το προβλεπτό μέλλον και ως εκ τούτου, οι οικονομικές καταστάσεις συνεχίζουν να ετοιμάζονται με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας για τους ακόλουθους λόγους:

- Ο δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 στις 31 Δεκεμβρίου 2015 ανήλθε σε 14,0% (με μεταβατικές διατάξεις), ψηλότερο από τον ελάχιστο απαιτούμενο δείκτη ύψους 11,75% σχετικά με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ.
- Η ρευστότητα του Συγκροτήματος και οι θετικές καθαρές πελατειακές ροές στην Κύπρο, που συνεχίστηκαν κατά τη διάρκεια του 2015.
- Η μεγάλη μείωση της εξάρτησής του από τη χρηματοδότηση από το Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA) που στις 31 Μαρτίου 2016 ανέρχεται σε €3,3 δις, σε σύγκριση με €3,8 δις στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και με το υψηλότερο επίπεδο ύψους €11,4 δις τον Απρίλιο 2013. Το Συγκρότημα προτίθεται να επαναρχίσει την έκδοση ομολογιακών τίτλων στις αγορές ως μέρος της χρηματοδοτικής του στρατηγικής, νοουμένου ότι οι συνθήκες της αγοράς το επιτρέπουν.
- Οι βελτιωμένοι δείκτες πιστοληπτικής αξιολόγησης τόσο της Εταιρίας (αναβάθμιση της Μακροπρόθεσμης Αξιολόγησης Αθέτησης από τον οίκο αξιολόγησης Fitch Ratings από 'CC' σε 'CCC' τον Απρίλιο 2015) όσο και της Κυπριακής Δημοκρατίας (αναβάθμιση από τους οίκους αξιολόγησης Fitch Ratings κατά δύο βαθμίδες σε B+ με θετικό ορίζοντα τον Οκτώβριο 2015, από S&P's κατά μία βαθμίδα, σε BB- με θετικό ορίζοντα τον Σεπτέμβριο 2015 και Moody's Investors Service κατά δύο βαθμίδες σε B1 με σταθερό ορίζοντα τον Νοέμβριο 2015). Στις 18 Μαρτίου 2016, οι S&P's επιβεβαίωσαν την μακροπρόθεσμη και βραχυπρόθεσμη αξιολόγηση της Κυπριακής Δημοκρατίας, με θετικό ορίζοντα.

4.2 Πρόβλεψη για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

Το Συγκρότημα προβαίνει σε εξέταση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες για να αξιολογήσει εάν χρειάζεται να καταχωρηθεί πρόβλεψη για απομείωση στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Ειδικότερα, η διοίκηση χρειάζεται να υπολογίσει το ύψος και το χρονικό πλαίσιο των μελλοντικών ταμειακών ροών για να καθορίσει το ποσό της απαιτούμενης πρόβλεψης και ο υπολογισμός της ζημιάς απομείωσης βασίζεται σε κρίσεις. Τέτοιες εκτιμήσεις βασίζονται σε παραδοχές για έναν αριθμό παραγόντων και ως εκ τούτου οι πραγματικές ζημιές απομείωσης μπορεί να διαφέρουν.

Η λογιστική αξία του δανείου μειώνεται μέσω της χρήσης λογαριασμού πρόβλεψης και το ποσό της ζημιάς αναγνωρίζεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Τα δάνεια και οι σχετικές προβλέψεις διαγράφονται όταν δεν είναι εφικτή η μελλοντική είσπραξή τους. Μέρος των διαγραφών, περιλαμβανομένων μη συμβατικών διαγραφών, μπορεί επίσης να προκύψει όταν εκτιμάται ότι δεν υπάρχει εφικτή προοπτική για ανάκτηση των μελλοντικών ταμειακών ροών. Επιπλέον οι διαγραφές μπορεί να αντικατοπτρίζουν ενέργειες αναδιάρθρωσης με πελάτες που υπόκεινται στους όρους συμφωνίας και την ικανοποιητική επίδοση.

Ένας πολύ σημαντικός παράγοντας για την εκτίμηση της πρόβλεψης είναι το χρονικό πλαίσιο και το καθαρό ανακτήσιμο ποσό από την ανάκτηση εξασφαλίσεων που κυρίως περιλαμβάνουν γη και κτήρια. Το Συγκρότημα μπορεί να αλλάξει ορισμένες εκτιμήσεις από περίοδο σε περίοδο, ωστόσο είναι ανέφικτο να υπολογιστεί η επίδραση αυτών των εκτιμήσεων λόγω των αλληλοεπιδράσεων των εκτιμήσεων και καθώς το προφίλ του πληθυσμού των δανείων αλλάζει από περίοδο σε περίοδο.

4. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

4.2 Πρόβλεψη για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (συνέχεια)

Οι παραδοχές που έχουν γίνει αφορούν τις μελλοντικές αλλαγές στις αξίες ακινήτων, καθώς και το χρονικό ορίζοντα της ρευστοποίησης της εξασφάλισης, το κόστος φορολογίας και τα έξοδα ανάκτησης και μετέπειτα πώλησης της εξασφάλισης. Έχει χρησιμοποιηθεί ο ανάλογος δείκτης για τον υπολογισμό της τρέχουσας αγοραίας αξίας των ακινήτων, ενώ έγιναν παραδοχές με βάση ένα μακροοικονομικό σενάριο για τις μελλοντικές αλλαγές στις αξίες των ακινήτων. Το χρονικό πλαίσιο είσπραξης των εξασφαλίσεων ακινήτων έχει υπολογιστεί σε 3 έτη κατά μέσο όρο, με εξαίρεση συγκεκριμένων περιπτώσεων όπου έχει χρησιμοποιηθεί μια διαφορετική περίοδος βασισμένη σε συγκεκριμένα στοιχεία και περιστάσεις και για πελάτες της Υπηρεσίας Ανάκτησης Χρεών όπου έχει χρησιμοποιηθεί περίοδος 6 χρόνων. Σύμφωνα με τις περί της Απομείωσης Δανείων και των Διαδικασιών Διενέργειας Προβλέψεων Οδηγίες 2014 και 2015 της ΚΤΚ, η συσσωρευμένη μέση μελλοντική μεταβολή της αξίας των ακινήτων κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου έχει περιοριστεί στο μηδέν. Επιπλέον η ρευστοποιήσιμη αξία των εξασφαλίσεων υπολογίστηκε κατά μέσο όρο σε 10% χαμηλότερη από την προβλεπόμενη αγοραία αξία των εξασφαλίσεων.

Οποιεσδήποτε αλλαγές σε αυτές τις παραδοχές ή διαφορές μεταξύ των παραδοχών που έγιναν και τα πραγματικά αποτελέσματα θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε σημαντικές αλλαγές στα ποσά των απαιτούμενων προβλέψεων για απομείωση δανείων και απαιτήσεων.

Για περιουσιακά στοιχεία που είναι σημαντικά σε ατομική βάση, υπολογίζονται προβλέψεις για απομείωση σε ατομική βάση λαμβάνοντας υπόψη όλες τις σχετικές παραμέτρους που επηρεάζουν τις αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές (για παράδειγμα, τις επιχειρηματικές προοπτικές του πελάτη, την ανακτήσιμη αξία της εξασφάλισης, τη θέση του Συγκροτήματος σε σχέση με τους άλλους πιστωτές, την αξιοπιστία των πελατειακών πληροφοριών και το πιθανό κόστος κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εργασίας). Το ποσό της πρόβλεψης για απομείωση, είναι η διαφορά μεταξύ των προεξοφλημένων αναμενόμενων ταμειακών ροών (προεξοφλημένες με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο του δανείου) και τη λογιστική του αξία. Ο υπολογισμός των μελλοντικών ταμειακών ροών είναι υποκειμενικός. Επίσης, οι εκτιμήσεις αλλάζουν με την πάροδο του χρόνου καθώς νέες πληροφορίες γίνονται διαθέσιμες ή εξελίσσονται οι διαδικασίες ανάκτησης. Σαν αποτέλεσμα, γίνονται συχνές αλλαγές στις προβλέψεις για απομείωση με τη λήψη αποφάσεων σε ατομική βάση. Σαν αποτέλεσμα των αλλαγών αυτών στις εκτιμήσεις, γίνονται αλλαγές στις προβλέψεις και υπάρχει άμεση επίδραση στο κόστος της πρόβλεψης για απομείωση.

Επιπρόσθετα εκτός από τις προβλέψεις για απομείωση σε ατομική βάση, το Συγκρότημα προβαίνει και σε πρόβλεψη για απομείωση σε συλλογική βάση. Το Συγκρότημα υιοθετεί μια τυποποιημένη προσέγγιση για τις προβλέψεις σε συλλογική βάση που περιλαμβάνει τον καθορισμό πιθανοτήτων και ποσοστών ζημιών σε περίπτωση αθέτησης του δανείου για κάθε χαρτοφυλάκιο δανείων. Η μεθοδολογία αυτή υπόκειται σε αβεβαιότητα εν μέρει λόγω του ότι δεν είναι πρακτικό να εντοπιστούν οι ζημιές του κάθε δανείου σε ατομική βάση, λόγω του μεγάλου αριθμού δανείων στο κάθε χαρτοφυλάκιο. Επιπλέον, η χρήση ιστορικών πληροφοριών για τον καθορισμό πιθανότητας αθέτησης και ποσοστών ζημιάς συμπληρώνεται από σημαντικές εκτιμήσεις από τη διοίκηση για να αξιολογηθεί κατά πόσο οι τρέχουσες οικονομικές και πιστωτικές συνθήκες είναι τέτοιες, έτσι ώστε να αξιολογηθεί κατά πόσον το πραγματικό επίπεδο των ζημιών είναι μεγαλύτερο ή μικρότερο από αυτό που προκύπτει από την ιστορική εμπειρία.

Ο έλεγχος απομείωσης περιλαμβάνει και τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις εκτός ισολογισμού, δηλαδή τις εγγυήσεις ή αμετάκλητα όρια πιστωτικών διευκολύνσεων. Οι υποχρεώσεις εκτός υπολογισμού για περιουσιακά στοιχεία που αξιολογούνται σε ατομική βάση απαιτούν εκτιμήσεις σε σχέση με την πιθανότητα, την χρονική περίοδο και το ποσό των ταμειακών εκροών, διαφορετικά οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις εκτός ισολογισμού ελέγχονται για απομείωση σε συλλογική βάση, λαμβάνοντας υπόψη την πιθανότητα ζημιάς του χαρτοφυλακίου στο οποίο περιλαμβάνονται οι εντός ισολογισμού υποχρεώσεις του πελάτη. Το Συγκρότημα μπορεί να αλλάξει τις παραδοχές από περίοδο σε περίοδο παρόλο αυτά δεν είναι πρακτικά εφικτό να εκτιμήσει την επίδραση τέτοιων μεμονωμένων εκτιμήσεων λόγω αλληλοεπιδράσεων μεταξύ των παραδοχών και ενώ τα χαρακτηριστικά του συνόλου της έκθεσης εκτός ισολογισμού μεταβάλλεται από περίοδο σε περίοδο.

Υπό κανονικές συνθήκες, η χρήση της ιστορικής εμπειρίας παρέχει τις πιο αντικειμενικές και σχετικές πληροφορίες για την αξιολόγηση της ιστορικής ζημιάς σε κάθε χαρτοφυλάκιο. Σε ορισμένες περιπτώσεις όμως, η χρήση της ιστορικής εμπειρίας παρέχει λιγότερη σχετική πληροφόρηση όσον αφορά τις πραγματοποιηθείσες ζημιές σε ένα χαρτοφυλάκιο κατά την ημέρα του ισολογισμού. Για παράδειγμα, όταν υπάρχουν αλλαγές στο οικονομικό ή εποπτικό περιβάλλον ή αλλαγές στη συμπεριφορά των πελατών, οι πιο πρόσφατες τάσεις στους παράγοντες κινδύνου του χαρτοφυλακίου δεν απεικονίζονται πλήρως. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η πρόβλεψη για απομείωση που προκύπτει αποκλειστικά από τη χρήση της ιστορικής εμπειρίας προσαρμόζεται ούτως ώστε οι πιο πρόσφατοι παράγοντες κινδύνου να λαμβάνονται υπόψη.

4. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

4.2 Πρόβλεψη για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (συνέχεια)

Το συνολικό ποσό της πρόβλεψης για απομείωση δανείων και απαιτήσεων του Συγκροτήματος είναι εκ φύσεως αβέβαιο, λόγω της ευαισθησίας του στις οικονομικές και πιστωτικές συνθήκες διαφόρων γεωγραφικών περιοχών. Οι οικονομικές και πιστωτικές συνθήκες στις διάφορες γεωγραφικές περιοχές επηρεάζονται από πολλούς παράγοντες με υψηλό βαθμό αλληλεξάρτησης, ως εκ τούτου το ποσό πρόβλεψης για απομείωση των δανείων του Συγκροτήματος ως σύνολο δεν επηρεάζεται από μόνο ένα συγκεκριμένο παράγοντα. Διαφορετικοί παράγοντες κινδύνου εφαρμόζονται σε κάθε χώρα έτσι ώστε να αντικατοπτρίζουν τις τοπικές οικονομικές συνθήκες και τους τοπικούς νόμους και κανονισμούς. Οι παραδοχές στις οποίες βασίζονται αυτές οι εκτιμήσεις είναι υποκειμενικές. Η μεθοδολογία και οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται για να υπολογιστούν οι προβλέψεις για απομείωση αναθεωρούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα. Είναι πιθανόν οι πραγματικές συνθήκες στο επόμενο οικονομικό έτος να διαφέρουν από τις παραδοχές που έχουν γίνει, με αποτέλεσμα να υπάρχουν σημαντικές αναπροσαρμογές στη λογιστική αξία των δανείων και απαιτήσεων.

Περισσότερες πληροφορίες για τις προβλέψεις για απομείωση και σχετική πληροφόρηση παρουσιάζονται στη Σημείωση 44.

4.3 Εύλογη αξία επενδύσεων και παραγώγων

Η καλύτερη απόδειξη της εύλογης αξίας είναι η τιμή διαπραγμάτευσης σε μια ενεργή αγορά. Αν η αγορά στην οποία διαπραγματεύεται ένα χρηματοοικονομικό μέσο δεν είναι ενεργή, τότε χρησιμοποιείται μια μέθοδος αποτίμησης. Η πλειοψηφία των μεθόδων αποτίμησης που χρησιμοποιούνται από το Συγκρότημα, βασίζονται αποκλειστικά σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς με αποτέλεσμα η αποτίμηση της εύλογης αξίας να είναι αρκετά αξιόπιστη. Ωστόσο, συγκεκριμένα χρηματοοικονομικά μέσα αποτιμούνται με βάση μεθόδους που χρησιμοποιούν ένα ή περισσότερα σημαντικά δεδομένα τα οποία δεν είναι παρατηρήσιμα. Οι μέθοδοι αποτίμησης που βασίζονται σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα απαιτούν περισσότερη κρίση από πλευράς της διοίκησης για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας, σε σχέση με αυτή που απαιτείται για μεθόδους που στηρίζονται αποκλειστικά σε παρατηρήσιμα δεδομένα.

Οι μέθοδοι αποτίμησης που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας περιλαμβάνουν συγκρίσεις με παρόμοια χρηματοοικονομικά μέσα για τα οποία υπάρχουν παρατηρήσιμες τιμές, χρησιμοποίηση μοντέλων προεξοφλημένων ταμειακών ροών και άλλες μεθόδους αποτίμησης που χρησιμοποιούνται συνήθως από τους συμμετέχοντες στην αγορά. Οι μέθοδοι αποτίμησης περιλαμβάνουν παραδοχές που θα χρησιμοποιούσαν και άλλοι συμμετέχοντες στην αγορά καθώς και παραδοχές για την καμπύλη απόδοσης επιτοκίων, τις συναλλαγματικές ισοτιμίες, τις μεταβλητότητες και το ρυθμό αθέτησης οφειλών. Κατά την αποτίμηση μέσων με τη μέθοδο σύγκρισης με άλλα παρόμοια μέσα, η διοίκηση λαμβάνει υπόψη τη λήξη, τη δομή και τη διαβάθμιση του μέσου το οποίο χρησιμοποιείται ως συγκρίσιμο.

Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί μοντέλα που βασίζονται σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα μόνο για την αποτίμηση μη εισηγμένων μετοχών. Σε αυτές τις περιπτώσεις γίνονται εκτιμήσεις για να ληφθούν υπόψη αβεβαιότητες στις εύλογες αξίες που προκύπτουν από την έλλειψη δεδομένων της αγοράς, όπως για παράδειγμα η έλλειψη ρευστότητας. Μη παρατηρήσιμα δεδομένα που χρησιμοποιούνται σε αποτιμήσεις είναι εκ φύσεως αβέβαια διότι υπάρχουν ελάχιστα ή καθόλου διαθέσιμα στοιχεία στην αγορά για να καθορίσουν αν μια συναλλαγή έχει διεκπεραιωθεί σε καθαρή εμπορική βάση κάτω από κανονικές επιχειρηματικές συνθήκες. Τα μη παρατηρήσιμα δεδομένα καθορίζονται βάση των καλύτερων διαθέσιμων πληροφοριών.

Περισσότερες πληροφορίες για την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων παρουσιάζονται στη Σημείωση 22.

4.4 Απομείωση επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση

Οι μετοχές διαθέσιμες προς πώληση υφίστανται απομείωση όταν η μείωση της εύλογης αξίας τους σε σχέση με την τιμή κόστους είναι σημαντική ή παρατεταμένη. Ο προσδιορισμός της σημαντικής ή παρατεταμένης μείωσης απαιτεί εκτίμηση από τη διοίκηση. Η διοίκηση έχει αξιολογήσει ότι ζημιά ύψους 25% ή πέραν του 25% θεωρείται σημαντική, εκτός από τις περιπτώσεις επενδυτικών εταιριών όπου καθορίζονται ψηλότερα όρια. Σύμφωνα με τις αξιολογήσεις της διοίκησης, παρατεταμένη θεωρείται περίοδος 12 μηνών και άνω. Παράγοντες που λαμβάνονται υπόψη σε αυτές τις εκτιμήσεις περιλαμβάνουν την αναμενόμενη μεταβλητότητα στις τιμές των μετοχών. Επιπρόσθετα, απομείωση πιθανόν να προκύπτει όταν υπάρχουν ενδείξεις για σημαντικές αρνητικές μεταβολές στην τεχνολογία, την αγορά, το οικονομικό ή το νομικό περιβάλλον στο οποίο δραστηριοποιείται η εκδότρια εταιρία.

4. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

4.4 Απομείωση επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση (συνέχεια)

Τα ομόλογα διαθέσιμα προς πώληση υφίστανται απομείωση όταν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις απομείωσης λόγω ενός ή περισσότερων γεγονότων που συνέβηκαν μετά την αρχική αναγνώριση της επένδυσης και το γεγονός (ή γεγονότα) επηρεάζουν τις αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές της επένδυσης. Η πολιτική του Συγκροτήματος απαιτεί όπως γίνει ατομική αξιολόγηση για ενδεχόμενη απομείωση σε ομόλογα των οποίων η εύλογη αξία κατά την ημερομηνία του ισολογισμού είναι μικρότερη του 90% του αποσβεσμένου κόστους του ομολόγου. Η αξιολόγηση λαμβάνει υπόψη ένα αριθμό παραγόντων, όπως η οικονομική κατάσταση του εκδότη, η παραβίαση των όρων του συμβολαίου, η πιθανότητα ο εκδότης να κηρύξει πτώχευση ή να προβεί σε χρηματοοικονομική αναδιοργάνωση και ως εκ τούτου απαιτεί σημαντική κρίση.

Περισσότερες πληροφορίες για την απομείωση επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση παρουσιάζονται στις Σημειώσεις 15 και 20.

4.5 Επαναταξινόμηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Το Συγκρότημα ταξινομεί τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στις ακόλουθες κατηγορίες: στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, διαθέσιμα προς πώληση, επενδύσεις που κρατούνται μέχρι τη λήξη ή δάνεια και απαιτήσεις. Η κατάλληλη ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων καθορίζεται κατά την αρχική τους αναγνώριση. Επιπρόσθετα, με τις τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 39 και το ΔΠΧΑ 7, 'Επαναταξινόμηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων' οι οποίες εγκρίθηκαν από το ΣΔΛΠ και υιοθετήθηκαν από την ΕΕ τον Οκτώβρη του 2008, επιτρέπεται η επαναταξινόμηση ορισμένων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων από την κατηγορία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (περιουσιακά στοιχεία για εμπορία) και την κατηγορία διαθέσιμα προς πώληση, στην κατηγορία δάνεια και απαιτήσεις. Για να επαναταξινομηθούν τα περιουσιακά στοιχεία, θα πρέπει να υπάρχει ξεκάθαρη αλλαγή στην πρόθεση της διοίκησης σε σχέση με τα περιουσιακά στοιχεία αφού τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία πρέπει να πληρούν τον ορισμό των δανείων και απαιτήσεων κατά την ημερομηνία επαναταξινόμησής τους. Επιπλέον, θα πρέπει κατά την ημερομηνία της επαναταξινόμησης να υπάρχει η πρόθεση και η ικανότητα διακράτησης του περιουσιακού στοιχείου για το προβλεπτό μέλλον. Με την επαναταξινόμηση, δεν υπάρχει η δυνατότητα για μεταγενέστερη επαναταξινόμηση στην κατηγορία για εμπορία ή την κατηγορία διαθέσιμα προς πώληση.

Η διοίκηση χρειάζεται να κρίνει κάνοντας τις αναγκαίες παραδοχές εάν υπάρχει ενεργός αγορά για το υπό εξέταση χρηματοοικονομικό στοιχείο ώστε να πληροί τον ορισμό των δανείων και απαιτήσεων. Η διοίκηση πρέπει επίσης να προβαίνει σε κρίσεις και παραδοχές για τον καθορισμό της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κατά την ημερομηνία επαναταξινόμησής τους, η οποία αποτελεί τη βάση του αποσβεσμένου κόστους στην κατηγορία δάνεια και απαιτήσεις. Η απόφαση που πρέπει να λάβει η διοίκηση και για τα δύο αυτά θέματα μπορεί να αποδειχτεί ιδιαίτερα δύσκολη όταν το οικονομικό περιβάλλον και οι συνθήκες στις χρηματοοικονομικές αγορές είναι πολύ ρευστές και αβέβαιες. Η αλλαγή στην πρόθεση για διακράτηση των περιουσιακών στοιχείων για το προβλεπτό μέλλον είναι ένα άλλο θέμα που απαιτεί σημαντική κρίση από τη διοίκηση. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία προτείνονται για επαναταξινόμηση πρέπει να εγκριθούν από την Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων του Συγκροτήματος με βάση τα γεγονότα και τις περιστάσεις του κάθε υπό εξέταση χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου και λαμβάνοντας υπόψη τη δυνατότητα και ευλογοφάνεια της προτεινόμενης στρατηγικής για διακράτησή του.

Επιπρόσθετα από τα πιο πάνω, απαιτείται η κρίση της διοίκησης για να βεβαιώσει ότι η αναμενόμενη αποπληρωμή του περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει την εκτιμημένη εύλογη αξία του και η απόδοση του περιουσιακού στοιχείου θα βελτιστοποιηθεί με τη διακράτησή του για το προβλεπτό μέλλον.

Πληροφορίες σε σχέση με τα περιουσιακά στοιχεία που επαναταξινομήθηκαν παρουσιάζονται στη Σημείωση 20.

4.6 Ωφελήματα αφυπηρέτησης

Το κόστος ωφελημάτων για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών υπολογίζεται με βάση αναλογιστικές εκτιμήσεις, κατά τις οποίες χρησιμοποιούνται παραδοχές για τους προεξοφλητικούς συντελεστές, τα ποσοστά μακροπρόθεσμης απόδοσης των περιουσιακών στοιχείων, το ρυθμό αύξησης των μισθών, τα ποσοστά θνησιμότητας και τις μελλοντικές αυξήσεις στα ωφελήματα αφυπηρέτησης, όπου είναι αναγκαίο. Η διοίκηση του Συγκροτήματος κάνει αυτές τις παραδοχές βασιζόμενη σε προσδοκίες της αγοράς κατά την ημερομηνία του ισολογισμού, χρησιμοποιώντας τις καλύτερες δυνατές εκτιμήσεις για κάθε παράμετρο, καλύπτοντας την περίοδο κατά την οποία η υποχρέωση θα διακανονιστεί. Για τον καθορισμό του κατάλληλου προεξοφλητικού συντελεστή, η διοίκηση λαμβάνει υπόψη την καμπύλη επιτοκίων με βάση εταιρικά ομόλογα υψηλής διαβάθμισης. Η επιλογή των λοιπών παραμέτρων απαιτεί ορισμένες κρίσεις.

4. **Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές** (συνέχεια)

4.6 **Ωφελήματα αφυπηρέτησης** (συνέχεια)

Οι μελλοντικές αυξήσεις των μισθών βασίζονται στις αναμενόμενες μελλοντικές τιμές του πληθωρισμού της συγκεκριμένης χώρας συν ένα περιθώριο που αντανακλά την καλύτερη δυνατή εκτίμηση για παραμέτρους που σχετίζονται με παραγωγικότητα, ωρίμανση και προαγωγές. Τα ποσοστά μακροπρόθεσμης απόδοσης των περιουσιακών στοιχείων του κάθε προγράμματος βασίζονται στη σύνθεση των επενδύσεών του, λαμβάνοντας έτσι υπόψη το διαφορετικό ρυθμό απόδοσης για κάθε κατηγορία περιουσιακών στοιχείων. Οι εκτιμήσεις για τις μελλοντικές τιμές του πληθωρισμού που επηρεάζουν τους μισθούς και η αναμενόμενη απόδοση των περιουσιακών στοιχείων αντικατοπτρίζουν τις καλύτερες δυνατές εκτιμήσεις της διοίκησης για αυτές τις μεταβλητές, μετά από διαβούλευση με τους συμβούλους του Συγκροτήματος και απαιτούν σημαντικές κρίσεις. Λόγω της μακροχρόνιας φύσης των προγραμμάτων, οι εκτιμήσεις αυτές είναι εξ ορισμού αβέβαιες.

Περισσότερες πληροφορίες για τα ωφελήματα αφυπηρέτησης παρουσιάζονται στη Σημείωση 13.

4.7 **Ασφαλιστικές εργασίες γενικού κλάδου**

Το Συγκρότημα παρέχει ασφαλιστικές υπηρεσίες γενικού κλάδου. Η αποδοχή των κινδύνων συνήθως καλύπτει περίοδο 12 μηνών.

Οι υποχρεώσεις για εκκρεμείς απαιτήσεις που προκύπτουν από τα ασφαλιστήρια συμβόλαια που εκδίδει το Συγκρότημα υπολογίζονται με βάση τις εκτιμήσεις εμπειρογνωμόνων και με βάση τα γεγονότα που υφίστανται κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Με την πάροδο του χρόνου οι εκτιμήσεις αυτές αναθεωρούνται και τυχόν αναπροσαρμογές αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις της περιόδου στην οποία προκύπτουν.

Οι κύριες παραδοχές που γίνονται για καθορισμό του ύψους της εκτίμησης κάθε απαίτησης βασίζονται στην εμπειρία του παρελθόντος και τις τάσεις της αγοράς και περιλαμβάνουν το ύψος των δαπανών για το χειρισμό των απαιτήσεων. Επίσης λαμβάνονται υπόψη εξωτερικοί παράγοντες οι οποίοι μπορεί να επηρεάσουν την εκτίμηση των απαιτήσεων, όπως πρόσφατες δικαστικές αποφάσεις και η εισαγωγή νέων νομοθεσιών.

Γίνεται επίσης πρόβλεψη για τις απαιτήσεις σε σχέση με κινδύνους που έχουν επισυμβεί αλλά δεν έχουν γνωστοποιηθεί (IBNR) μέχρι την ημερομηνία του ισολογισμού. Για τον υπολογισμό της πρόβλεψης αυτής, λαμβάνεται υπόψη η εμπειρία του παρελθόντος αναφορικά με τον αριθμό και το ύψος των απαιτήσεων που δηλώνονται μετά την ημερομηνία του ισολογισμού.

Οι υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων είναι ευαίσθητες σε αλλαγές στις πιο πάνω βασικές παραδοχές. Η επίδραση της αλλαγής ορισμένων παραδοχών όπως η εισαγωγή νέων νομοθεσιών και η έκβαση δικαστικών υποθέσεων είναι πολύ δύσκολο να εκφραστεί ποσοτικά. Επιπρόσθετα, η καθυστέρηση που παρουσιάζεται συνήθως μεταξύ του χρόνου που προκύπτει η απαίτηση και του χρόνου που αυτή γνωστοποιείται καθώς και της τελικής διευθέτησης, αυξάνουν την αβεβαιότητα που υπάρχει κατά την ημερομηνία του ισολογισμού.

Περισσότερες πληροφορίες για τις ασφαλιστικές εργασίες γενικού κλάδου παρουσιάζονται στη Σημείωση 11.

4.8 **Ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής**

Το Συγκρότημα παρέχει ασφαλιστικές υπηρεσίες κλάδου ζωής. Οι εφ' όρου ζωής ασφαλίσεις ζωής (life plans) αναφέρονται σε σχέδια συνδεδεμένα με περιουσιακά στοιχεία, όπου το ποσό που καταβάλλεται σε περίπτωση θανάτου είναι το μεγαλύτερο μεταξύ του ασφαλισμένου ποσού και της αξίας των μονάδων επένδυσης. Οι απλές ασφαλίσεις ή ασφαλίσεις πρόσκαιρης διάρκειας (term plans) σχετίζονται με σχέδια προκαθορισμένης διάρκειας, με σκοπό την προστασία από τον κίνδυνο θανάτου. Σε περίπτωση θανάτου εντός της περιόδου κάλυψης καταβάλλεται το ασφαλισμένο ποσό. Οι μεικτές ασφαλίσεις (investment plans/mortgage plans/horizon plans) αναφέρονται σε σχέδια προκαθορισμένης διάρκειας συνδεδεμένα με επενδύσεις, με σκοπό τη δημιουργία κεφαλαίου μέσω συστηματικής επένδυσης σε συνδυασμό με ασφαλιστική κάλυψη θανάτου όπου το ποσό που καταβάλλεται σε περίπτωση θανάτου είναι το μεγαλύτερο μεταξύ του ασφαλισμένου ποσού και της αξίας της επένδυσης σύμφωνα με το συμβόλαιο ασφάλισης.

Περισσότερες πληροφορίες για τις ασφαλιστικές εργασίες, κλάδου ζωής, παρουσιάζονται στη Σημείωση 11.

4. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

4.8 Ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής (συνέχεια)

4.8.1 Αξία μακροπρόθεσμων ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής σε ισχύ

Η αξία των μακροπρόθεσμων ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής (κεκτημένη αξία) αντιπροσωπεύει την καθαρή παρούσα αξία των μελλοντικών κερδών που αναμένονται να προκύψουν από τα συμβόλαια που είναι ήδη σε ισχύ. Η εκτίμηση της αξίας αυτής απαιτεί παραδοχές για τις μελλοντικές οικονομικές και λειτουργικές συνθήκες που είναι εκ φύσεως αβέβαιες και οποιεσδήποτε αλλαγές θα μπορούσαν να επηρεάσουν σημαντικά την αξία. Η μεθοδολογία και οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για την εκτίμηση της αξίας των μακροπρόθεσμων ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής (κεκτημένη αξία) στις 31 Δεκεμβρίου 2015 παρουσιάζονται στη Σημείωση 24.

4.8.2 Ασφαλιστικές υποχρεώσεις

Ο υπολογισμός των υποχρεώσεων και η επιλογή παραδοχών που αφορούν τα ασφαλιστήρια συμβόλαια απαιτούν όπως η διοίκηση του Συγκροτήματος προβαίνει σε σημαντικές εκτιμήσεις.

Οι παραδοχές στις οποίες στηρίζονται οι εκτιμήσεις για κάθε απαίτηση βασίζονται κυρίως στην εμπειρία του παρελθόντος, σε εσωτερικά στοιχεία και προϋποθέσεις καθώς και σε εξωτερικά στοιχεία που αντικατοπτρίζουν τις τρέχουσες τιμές αγοράς και άλλες δημοσιευμένες πληροφορίες. Οι κρίσεις και παραδοχές καθορίζονται κατά την ημερομηνία εκτίμησης των υποχρεώσεων και αξιολογούνται συστηματικά, ώστε να διασφαλίζονται η αξιοπιστία και η ρεαλιστική εικόνα.

Οι εκτιμήσεις για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια γίνονται σε δύο στάδια. Αρχικά, στην έναρξη του συμβολαίου, το Συγκρότημα καθορίζει τις παραδοχές αναφορικά με μελλοντικούς θανάτους, θεληματικούς τερματισμούς, αποδόσεις επενδύσεων και έξοδα διαχείρισης. Μεταγενέστερα, σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού, διενεργείται αναλογιστική εκτίμηση η οποία αξιολογεί κατά πόσο οι υποχρεώσεις είναι επαρκείς σύμφωνα με τις πιο πρόσφατες εκτιμήσεις.

Οι παραδοχές με τη μεγαλύτερη επίδραση στην εκτίμηση των ασφαλιστικών υποχρεώσεων αναφέρονται πιο κάτω:

Ποσοστά θνησιμότητας και νοσηρότητας
Οι παραδοχές βασίζονται σε τυποποιημένους διεθνείς πίνακες θνησιμότητας και νοσηρότητας, ανάλογα με τον τύπο του συμβολαίου. Επιπλέον, πραγματοποιείται μελέτη βασισμένη στην πραγματική εμπειρία (πραγματικούς θανάτους) των ασφαλιστικών εταιριών για σκοπούς σύγκρισης και εάν κριθεί ότι τα στοιχεία είναι επαρκή και στατιστικά αξιόπιστα, ενσωματώνονται στους εν λόγω πίνακες. Αύξηση στους ρυθμούς θνησιμότητας θα οδηγήσει σε μεγαλύτερο αριθμό απαιτήσεων (ή σε απαιτήσεις που προκύπτουν σε συντομότερο διάστημα από το προβλεπόμενο) και έτσι στην αύξηση των δαπανών και κατά συνέπεια στη μείωση της κερδοφορίας για τους μετόχους.

Απόδοση επενδύσεων και προεξοφλητικός συντελεστής
Ο σταθμισμένος μέσος όρος απόδοσης υπολογίζεται με βάση τα περιουσιακά στοιχεία που καλύπτουν τις υποχρεώσεις σε συνάρτηση με τη μακροχρόνια επενδυτική στρατηγική του Συγκροτήματος. Οι εκτιμήσεις αυτές βασίζονται σε τρέχουσες αποδόσεις της αγοράς, καθώς και σε αναμενόμενες χρηματοοικονομικές εξελίξεις. Αύξηση στους ρυθμούς απόδοσης των επενδύσεων οδηγεί σε αύξηση στα κέρδη των μετόχων.

Έξοδα διαχείρισης
Γίνονται παραδοχές για τα έξοδα διαχείρισης και διατήρησης συμβολαίων καθώς επίσης και για τα γενικά έξοδα, οι οποίες βασίζονται στα πραγματικά έξοδα του Συγκροτήματος. Γίνονται παραδοχές και για το ρυθμό αύξησης των εξόδων σε σχέση με το ετήσιο ποσοστό πληθωρισμού. Αύξηση των εξόδων οδηγεί σε μείωση της κερδοφορίας για τους μετόχους.

Διατηρησιμότητα (Lapses)
Κάθε έτος γίνεται ανάλυση των ποσοστών διακοπής συμβολαίων, χρησιμοποιώντας πραγματικά στοιχεία από την ίδρυση της ασφαλιστικής εταιρίας μέχρι και το αμέσως προηγούμενο έτος. Τα ποσοστά διαφέρουν ανάλογα με τον τύπο και τη διάρκεια του σχεδίου. Σύμφωνα με την Κυπριακή ασφαλιστική νομοθεσία, δεν γίνονται παραδοχές για ποσοστά διακοπής συμβολαίων στην αναλογιστική εκτίμηση.

Περισσότερες πληροφορίες για τις ασφαλιστικές υποχρεώσεις παρουσιάζονται στη Σημείωση 32.

4. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

4.9 Φόρος εισοδήματος

Το Συγκρότημα δραστηριοποιείται και επομένως υπόκειται σε φόρο εισοδήματος σε διάφορες χώρες. Αυτό απαιτεί εκτιμήσεις για τον προσδιορισμό της πρόβλεψης φόρου εισοδήματος κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Το Συγκρότημα αναγνωρίζει υποχρεώσεις για φόρο εισοδήματος σε σχέση με συναλλαγές και υπολογισμούς των οποίων ο φορολογικός χειρισμός είναι αβέβαιος. Όπου η τελική φορολογία διαφέρει από τα αρχικά ποσά που αναγνωρίστηκαν στον ενοποιημένο λογαριασμό αποτελεσμάτων, οι διαφορές επηρεάζουν το έξοδο φορολογίας, τις φορολογικές υποχρεώσεις και τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις της περιόδου όπου συμφωνείται ο τελικός προσδιορισμός της φορολογίας με τις φορολογικές αρχές.

Το Συγκρότημα αναγνωρίζει απαιτήσεις για αναβαλλόμενη φορολογία σε σχέση με φορολογικές ζημιές, στο βαθμό που είναι πιθανόν να υπάρχουν φορολογητέα κέρδη στο μέλλον έναντι των οποίων να χρησιμοποιηθούν οι ζημιές. Ο καθορισμός του ποσού της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που μπορεί να αναγνωριστεί, απαιτεί την άσκηση κρίσης και βασίζεται στο χρονισμό και το επίπεδο των μελλοντικών φορολογικών κερδών, σε συνάρτηση με μελλοντικές στρατηγικές φορολογικού σχεδιασμού. Αυτές οι μεταβλητές έχουν καθοριστεί με βάση σημαντικές παραδοχές της διοίκησης και είναι εξ ορισμού αβέβαιες. Είναι δυνατόν οι πραγματικές συνθήκες στο μέλλον να είναι διαφορετικές από τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν, με αποτέλεσμα σημαντικές αναπροσαρμογές στη λογιστική αξία των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων.

Περισσότερες πληροφορίες για τη φορολογία παρατίθενται στη Σημείωση 17.

4.10 Ενοποίηση ΕΕΣ

Το Συγκρότημα προωθεί τη δημιουργία ΕΕΣ για διάφορους λόγους περιλαμβανομένης της τιτλοποίησης περιουσιακών στοιχείων, οι οποίες μπορεί να είναι ή να μην είναι άμεσα ή έμμεσα θυγατρικές. Το Συγκρότημα ενοποιεί τις ΕΕΣ τις οποίες ελέγχει. Για να καθοριστεί εάν η ΕΕΣ ελέγχεται από το Συγκρότημα, η διοίκηση προβαίνει στην άσκηση κρίσεως ως προς την έκθεση του Συγκροτήματος στις κυμαινόμενες αποδόσεις της ΕΕΣ και για την ικανότητα του να ασκεί εξουσία επί των δραστηριοτήτων της ΕΕΣ και την ικανότητα του να χρησιμοποιεί αυτή την εξουσία για να επηρεάζει τις αποδόσεις της.

Πληροφορίες σχετικά με τις ΕΕΣ του Συγκροτήματος παρουσιάζονται στη Σημείωση 50.

4.11 Ταξινόμηση ακινήτων

Το Συγκρότημα καθορίζει κατά πόσο ένα ακίνητο ταξινομείται ως επενδύσεις σε ακίνητα ή αποθέματα ακινήτων ως ακολούθως:

- Οι επενδύσεις σε ακίνητα περιλαμβάνουν γη και κτήρια που δεν χρησιμοποιούνται από ή στις δραστηριότητες του Συγκροτήματος, ούτε είναι προς πώληση στη διεξαγωγή συνήθων εργασιών, αλλά κατέχονται κυρίως για έσοδα από ενοίκια και κεφαλαιουχικό κέρδος. Αυτά τα κτήρια ουσιαστικά ενοικιάζονται σε ενοικιαστές και δεν προορίζονται να πωληθούν στα πλαίσια των συνήθων εργασιών.
- Τα αποθέματα ακινήτων περιλαμβάνουν ακίνητα που κατέχονται με την πρόθεση να πωληθούν. Κυρίως αυτά σχετίζονται με ανακτηθέντα ακίνητα και ακίνητα που αποκτήθηκαν μέσω της εξαγοράς ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας το 2013, που λόγω της σύστασης της Διεύθυνσης Διαχείρισης Ακινήτων (ΔΔΑ), διαχειρίζονται με σκοπό να πωληθούν.

4.12 Εύλογη αξία ακινήτων για ίδια χρήση και ακινήτων για επένδυση

Η λογιστική πολιτική του Συγκροτήματος σε σχέση τόσο με τα ακίνητα που κατέχει το Συγκρότημα για ίδια χρήση όσο και τα ακίνητα που κατέχονται για επένδυση απαιτεί την επιμέτρησή τους σε εύλογη αξία. Στην περίπτωση των ακινήτων που κατέχονται για ίδια χρήση, η εκτίμηση γίνεται σε τακτά διαστήματα ούτως ώστε η λογιστική αξία να μην διαφέρει ουσιωδώς από την εύλογη αξία, ενώ στην περίπτωση των ακινήτων για επένδυση η εκτίμηση γίνεται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς. Οι εκτιμήσεις γίνονται από προσοντούχους εκτιμητές μέσω εφαρμογής ενός μοντέλου αποτίμησης όπως συνίσταται από την Επιτροπή Διεθνών Προτύπων Εκτίμησης.

Ανάλογα με τη φύση του εν λόγω ακινήτου και την υπάρχουσα πληροφόρηση στην αγορά, για τον καθορισμό της εύλογης αξίας του ακινήτου για ίδια χρήση και του ακινήτου για επένδυση μπορεί να απαιτηθεί η χρήση εκτιμήσεων όπως οι μελλοντικές ταμειακές ροές από το ακίνητο και ο κατάλληλος συντελεστής προεξόφλησης των ροών αυτών. Όλες αυτές οι εκτιμήσεις βασίζονται στις συνθήκες που επικρατούν στην τοπική αγορά κατά την ημερομηνία ισολογισμού.

4. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

4.12 Εύλογη αξία ακινήτων για ίδια χρήση και ακινήτων για επένδυση (συνέχεια)

Από την περίοδο επιτάχυνσης της οικονομικής κρίσης στην Κύπρο το 2010, οι συναλλαγές στα εμπορικά και οικιστικά ακίνητα κατέγραψαν μια σημαντική μείωση και σύμφωνα με τους τοπικούς δημοσιευμένους δείκτες, οι τιμές έχουν μειωθεί κατά 15% με 45% από το 2011 (ανάλογα με τη περιοχή και το είδος του ακινήτου). Οι καταναγκαστικές πωλήσεις αναμένεται να επιταχυνθούν ως αποτέλεσμα των πιέσεων στις τράπεζες για ανάκτηση των ακινήτων που εξασφαλίζουν δάνεια. Η έντονη αβεβαιότητα που επικρατεί αναφορικά με τις οικονομικές εξελίξεις στην Κύπρο και ειδικά στο χρηματοπιστωτικό τομέα και τον τομέα ακινήτων, καθιστά την πρόβλεψη των μελλοντικών εξελίξεων στην αγορά ακινήτων εξαιρετικά δύσκολη.

Για τις εκτιμήσεις τους οι εκτιμητές έχουν χρησιμοποιήσει τη γνώση τους για την αγορά και την επαγγελματική τους κρίση και δεν έχουν βασιστεί αποκλειστικά σε ιστορικά στοιχεία συναλλαγών, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο βαθμός της αβεβαιότητας είναι αυξημένος σε σχέση με την ύπαρξη μιας πιο ενεργούς αγοράς για τον καθορισμό της αγοραίας αξίας των ακινήτων.

Περισσότερες πληροφορίες για τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν περιλαμβάνονται στη Σημείωση 22.

4.13 Αποθέματα ακινήτων - εκτίμηση της καθαρής ανακτήσιμης αξίας

Τα αποθέματα ακινήτων αποτιμώνται στο χαμηλότερο του κόστους και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Η εκτιμώμενη τιμή πώλησης καθορίζεται με αναφορά την εύλογη αξία των ακινήτων αναπροσαρμοσμένη για την επίδραση συγκεκριμένων περιστάσεων σχετικά με τη διαδικασία πώλησης του κάθε ακινήτου. Ανάλογα με την αξία του εν λόγω ακινήτου και την υπάρχουσα πληροφόρηση στην αγορά, ο καθορισμός του κόστους πώλησης μπορεί να απαιτήσει επαγγελματική κρίση η οποία περιλαμβάνει ένα μεγάλο βαθμό αβεβαιότητας που οφείλεται σε μειωμένη δραστηριότητα της αγοράς.

Περισσότερες πληροφορίες για τα αποθέματα ακινήτων παρουσιάζονται στη Σημείωση 27.

4.14 Προβλέψεις

Η λογιστική πολιτική για τις προβλέψεις περιγράφεται στη Σημείωση 3.30.1. Για να καθοριστεί αν μια παρούσα υποχρέωση υπάρχει και για να εκτιμηθεί η πιθανότητα, το χρονικό πλαίσιο και το ποσό για οποιαδήποτε εκροή χρειάζονται εκτιμήσεις. Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές ή κανονιστικές υποθέσεις απαιτούν μεγαλύτερο βαθμό κρίσης από άλλα είδη προβλέψεων.

Λεπτομερής περιγραφή για τη φύση της αβεβαιότητας και των παραδοχών και την επίδραση στο ποσό και τη χρονική περίοδο για επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές περιλαμβάνεται στη Σημείωση 39.

5. Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα

Το Συγκρότημα είναι οργανωμένο σε επιχειρηματικούς τομείς οι οποίοι βασίζονται στη γεωγραφική περιοχή όπου λειτουργεί η κάθε μονάδα.

Επίσης, ο τομέας της Κύπρου είναι περαιτέρω οργανωμένος βάσει των εργασιών του κάθε επιχειρηματικού τομέα.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2014, το Συγκρότημα κατηγοριοποίησε τις δραστηριότητές του στη Ρωσία ως ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση. Η πώληση της πλειοψηφίας των δραστηριοτήτων στην Ρωσία ολοκληρώθηκε τον Σεπτέμβριο του 2015 (Σημ. 51.2.1) και τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων στη Ρωσία που πωλήθηκαν παρουσιάζονται ως μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες.

Τα αποτελέσματα των δραστηριοτήτων στην Ρωσία που δεν πωλήθηκαν, οι οποίες είναι η διαχείριση προβληματικού δανειακού χαρτοφυλακίου, παρουσιάζονται στις συνεχιζόμενες δραστηριότητες στον τομέα 'Άλλες χώρες'.

Επίσης, στο πλαίσιο της διαχείρισης των μεγάλων ανοιγμάτων, τον Νοέμβριο του 2014 το Συγκρότημα απέκτησε το 75% των μετοχών των εταιριών Aphrodite Holdings Ltd και Aphrodite Hills (Λάκκος του Φράγκου) Ltd, που συλλογικά αναφέρονται ως 'συγκρότημα Αφροδίτη'. Η διοίκηση ταξινόμησε το συγκρότημα Αφροδίτη ως θυγατρική που αποκτήθηκε με μοναδικό σκοπό τη μεταπώλησή της στο άμεσο μέλλον και έτσι οι δραστηριότητες του συγκροτήματος Αφροδίτη παρουσιάζονται ως μη συνεχιζόμενες. Τον Σεπτέμβριο του 2015, ολοκληρώθηκε η πώληση ποσοστού συμμετοχής του Συγκροτήματος στο συγκρότημα Αφροδίτη ύψους 65% (Σημ. 29).

5. Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα (συνέχεια)

Τον Απρίλιο του 2014, οι δραστηριότητες του Συγκροτήματος στην Ουκρανία πωλήθηκαν στο Alfa Group, όπως περιγράφεται στη Σημείωση 51.3.1. Ως αποτέλεσμα, οι δραστηριότητες στην Ουκρανία παρουσιάζονται ως μη συνεχιζόμενες στη συγκρίσιμη περίοδο.

Οι υπόλοιπες δραστηριότητες του Συγκροτήματος στην Ελλάδα, το Ηνωμένο Βασίλειο, τη Ρουμανία και τη Ρωσία είναι ξεχωριστοί επιχειρηματικοί τομείς για τους οποίους παρέχεται πληροφόρηση στη διοίκηση αλλά, λόγω του μεγέθους τους, περιλαμβάνονται για σκοπούς γνωστοποιήσεων στον τομέα 'Άλλες χώρες'.

Οι δραστηριότητες του Συγκροτήματος στην Κύπρο περιλαμβάνουν τραπεζικές, χρηματοοικονομικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες, όπως επίσης και κτηματικές που κρατούνται είτε ως αποθέματα ακινήτων ή ως επενδύσεις σε ακίνητα και ξενοδοχειακές εργασίες. Στις άλλες χώρες, το Συγκρότημα παρέχει τραπεζικές εργασίες, χρηματοοικονομικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες, καθώς και διαχείριση αποθεμάτων ακινήτων ή επενδύσεων σε ακίνητα.

Η διοίκηση παρακολουθεί τα λειτουργικά αποτελέσματα του κάθε επιχειρηματικού τομέα ξεχωριστά για σκοπούς αξιολόγησης της απόδοσής του και κατανομής πόρων στον κάθε τομέα. Η απόδοση των επιχειρηματικών τομέων αξιολογείται με βάση τα κέρδη μετά τη φορολογία και τα δικαιώματα μειοψηφίας. Οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα μεταξύ τομέων απαλείφονται στην ενοποίηση και γίνονται με βάση τις τιμές της αγοράς.

Οι οικονομικές πληροφορίες κατά επιχειρηματικό τομέα παρατίθενται όπως παρουσιάζονται στην Εκτελεστική Επιτροπή του Συγκροτήματος.

Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, οι καταθέσεις πελατών και τα σχετικά έσοδα και έξοδα περιλαμβάνονται κυρίως στον τομέα από τον οποίο πηγάζει η σχέση με τον πελάτη, αντί στον τομέα ο οποίος καταχωρεί τη συναλλαγή.

5. Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα (συνέχεια)

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες

	Κύπρος	Άλλες χώρες	**Σύνολο συνεχιζόμενες δραστηριότητες**
2015	€000	€000	**€000**
Καθαρά έσοδα από τόκους	788.389	54.051	**842.440**
Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	146.636	6.821	**153.457**
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από διαπραγμάτευση συναλλάγματος	48.021	(9.654)	**38.367**
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα	48.205	(1.076)	**47.129**
Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες	46.961	944	**47.905**
Ζημιές από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα	(14.900)	(38.180)	**(53.080)**
Λοιπά έσοδα	8.303	9.304	**17.607**
	1.071.615	22.210	**1.093.825**
Δαπάνες προσωπικού	(218.057)	(15.574)	**(233.631)**
Άλλα λειτουργικά έξοδα	(164.950)	(16.958)	**(181.908)**
Έξοδα αναδιάρθρωσης (Σημ. 14)	(38.357)	(4.773)	**(43.130)**
	650.251	**(15.095)**	**635.156**
Κέρδος από αποαναγνώριση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές για δάνεια που αποκτήθηκαν	298.752	6.337	**305.089**
Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων και άλλες ζημιές από πιστωτικές διευκολύνσεις	(1.145.460)	(119.094)	**(1.264.554)**
Απομείωση άλλων χρηματοοικονομικών μέσων	(29.757)	(13.746)	**(43.503)**
Απομείωση μη χρηματοοικονομικών μέσων	(11.326)	(6.777)	**(18.103)**
Μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών	5.923	-	**5.923**
Ζημιές πριν τη φορολογία	**(231.617)**	**(148.375)**	**(379.992)**
Φορολογία	(5.695)	(3.508)	**(9.203)**
Ζημιές μετά τη φορολογία	**(237.312)**	**(151.883)**	**(389.195)**
Δικαιώματα μειοψηφίας-ζημιές	794	5.888	**6.682**
Ζημιές μετά τη φορολογία που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	**(236.518)**	**(145.995)**	**(382.513)**

5. Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα (συνέχεια)

Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες

	Ρωσία	Θυγατρική που εξαγοράστηκε με σκοπό να πωληθεί	**Σύνολο μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες**
2015	€000	€000	**€000**
Καθαρά έσοδα από τόκους	16.353	-	**16.353**
Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	8.108	-	**8.108**
Καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος	1.537	-	**1.537**
Ζημιές από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα	(160)	-	**(160)**
Λοιπά έσοδα	1.156	18.833	**19.989**
	26.994	18.833	**45.827**
Δαπάνες προσωπικού	(17.010)	(5.433)	**(22.443)**
Άλλα λειτουργικά έξοδα	(17.147)	(7.954)	**(25.101)**
	(7.163)	**5.446**	**(1.717)**
Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και άλλες ζημιές από πιστωτικές διευκολύνσεις	(42.665)	-	**(42.665)**
Απομείωση κατά την επιμέτρηση ομάδας εκποίησης σε εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης	(3.288)	-	**(3.288)**
(Ζημιές)/κέρδη από την πώληση μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων	(23.032)	5.640	**(17.392)**
(Ζημιές)/κέρδη πριν τη φορολογία	**(76.148)**	**11.086**	**(65.062)**
Φορολογία	(45)	-	**(45)**
(Ζημιές)/κέρδη μετά τη φορολογία	**(76.193)**	**11.086**	**(65.107)**
Δικαιώματα μειοψηφίας-ζημιές/(κέρδη)	10.630	(1.362)	**9.268**
(Ζημιές)/κέρδη μετά τη φορολογία που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	**(65.563)**	**9.724**	**(55.839)**

5. Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα (συνέχεια)

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες

	Κύπρος	Άλλες χώρες	**Σύνολο συνεχιζόμενες δραστηριότητες**
2014 (επαναπαρουσίαση)	€000	€000	**€000**
Καθαρά έσοδα από τόκους	919.403	50.266	**969.669**
Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	145.405	6.462	**151.867**
Καθαρές ζημιές από διαπραγμάτευση συναλλάγματος	(10.458)	(4.335)	**(14.793)**
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα	191.225	(14.375)	**176.850**
Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες	43.154	2.456	**45.610**
(Ζημιές)/κέρδη από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα	(24.276)	12.255	**(12.021)**
Λοιπά έσοδα/(έξοδα)	19.437	(7.369)	**12.068**
	1.283.890	45.360	**1.329.250**
Δαπάνες προσωπικού	(219.588)	(14.836)	**(234.424)**
Άλλα λειτουργικά έξοδα	(166.929)	(25.689)	**(192.618)**
Έξοδα αναδιάρθρωσης (Σημ. 14)	(33.464)	(2.400)	**(35.864)**
	863.909	**2.435**	**866.344**
Κέρδος από αποαναγνώριση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές για δάνεια που αποκτήθηκαν	47.338	-	**47.338**
Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και άλλες ζημιές από πιστωτικές διευκολύνσεις	(579.619)	(237.364)	**(816.983)**
Απομείωση άλλων χρηματοοικονομικών μέσων	(48.146)	(8.394)	**(56.540)**
Απομείωση μη χρηματοοικονομικών μέσων	(33.295)	-	**(33.295)**
Μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών	4.852	-	**4.852**
Κέρδη/(ζημιές) πριν τη φορολογία	**255.039**	**(243.323)**	**11.716**
Φορολογία	(3.214)	(7.663)	**(10.877)**
Κέρδη/(ζημιές) μετά τη φορολογία	**251.825**	**(250.986)**	**839**
Δικαιώματα μειοψηφίας-(κέρδη)/ζημιές	(95)	18.418	**18.323**
Κέρδη/(ζημιές) μετά τη φορολογία που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	**251.730**	**(232.568)**	**19.162**

5. Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα (συνέχεια)

Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες

	Ρωσία	Θυγατρική που εξαγοράστηκε με σκοπό να πωληθεί	Ελλάδα (Σημ. 39)	Ουκρανία	**Σύνολο μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες**
2014 (επαναπαρουσίαση)	€000	€000	€000	€000	**€000**
Καθαρά έσοδα από τόκους	55.593	26	-	4.064	**59.683**
Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	17.853	-	-	270	**18.123**
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από διαπραγμάτευση συναλλάγματος	5.236	(10)	-	617	**5.843**
Καθαρές ζημιές από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα	(25)	-	-	-	**(25)**
Κέρδη από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα	670	-	-	-	**670**
Λοιπά έσοδα/(έξοδα)	685	(1.631)	-	1.051	**105**
	80.012	(1.615)	-	6.002	**84.399**
Δαπάνες προσωπικού	(32.568)	(1.444)	-	(1.233)	**(35.245)**
Άλλα λειτουργικά (έξοδα)/έσοδα	(38.779)	(1.229)	36.000	(2.882)	**(6.890)**
	8.665	**(4.288)**	**36.000**	**1.887**	**42.264**
Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και άλλες ζημιές από πιστωτικές διευκολύνσεις	(113.128)	-	-	(38.528)	**(151.656)**
Ζημιές από πώληση μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων (Σημ. 51.3.1)	-	-	-	(114.228)	**(114.228)**
Απομείωση κατά την επιμέτρηση ομάδας εκποίησης σε εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης	(84.098)	-	-	-	**(84.098)**
(Ζημιές)/κέρδη πριν τη φορολογία	**(188.561)**	**(4.288)**	**36.000**	**(150.869)**	**(307.718)**
Φορολογία	(14.297)	(855)	-	654	**(14.498)**
(Ζημιές)/κέρδη μετά τη φορολογία	**(202.858)**	**(5.143)**	**36.000**	**(150.215)**	**(322.216)**
Δικαιώματα μειοψηφίας-ζημιές	40.572	1.286	-	39	**41.897**
(Ζημιές)/κέρδη μετά τη φορολογία που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	**(162.286)**	**(3.857)**	**36.000**	**(150.176)**	**(280.319)**

5. Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα (συνέχεια)

Ανάλυση συνόλου εσόδων

Το σύνολο εσόδων περιλαμβάνει τα καθαρά έσοδα από τόκους, τα καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες, τα καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος, τα καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα, τα έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες, την επίπτωση από την επανεκτίμηση και από την πώληση επενδύσεων σε ακίνητα και τα λοιπά έσοδα.

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες

	Κύπρος	Άλλες χώρες	**Σύνολο συνεχιζόμενες δραστηριότητες**
2015	€000	€000	**€000**
Τραπεζικές και χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	1.007.178	35.969	**1.043.147**
Ασφαλιστικές υπηρεσίες	45.370	1.328	**46.698**
Κτηματικές και ξενοδοχειακές εργασίες	3.011	(55)	**2.956**
Σύνολο εσόδων με τρίτους	1.055.559	37.242	**1.092.801**
Έσοδα/(έξοδα) μεταξύ τομέων	16.056	(15.032)	**1.024**
Σύνολο εσόδων	**1.071.615**	**22.210**	**1.093.825**

Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες

	Ρωσία	Θυγατρική που εξαγοράστηκε με σκοπό να πωληθεί	**Σύνολο μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες**
2015	€000	€000	**€000**
Τραπεζικές και χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	28.018	-	**28.018**
Κτηματικές και ξενοδοχειακές εργασίες	-	18.833	**18.833**
Σύνολο εσόδων με τρίτους	28.018	18.833	**46.851**
Έξοδα μεταξύ τομέων	(1.024)	-	**(1.024)**
Σύνολο εσόδων	**26.994**	**18.833**	**45.827**

Συνεχιζόμενες δραστηριότητες

	Κύπρος	Άλλες χώρες	**Σύνολο συνεχιζόμενες δραστηριότητες**
2014 (επαναπαρουσίαση)	€000	€000	**€000**
Τραπεζικές και χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	1.215.080	52.885	**1.267.965**
Ασφαλιστικές υπηρεσίες	44.175	2.979	**47.154**
Κτηματικές και ξενοδοχειακές εργασίες	2.185	(102)	**2.083**
Σύνολο εσόδων με τρίτους	1.261.440	55.762	**1.317.202**
Έσοδα/(έξοδα) μεταξύ τομέων	22.450	(10.402)	**12.048**
Σύνολο εσόδων	**1.283.890**	**45.360**	**1.329.250**

5. Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα (συνέχεια)

Ανάλυση συνόλου εσόδων (συνέχεια)

Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες

	Ρωσία	Θυγατρική που εξαγοράστηκε με σκοπό να πωληθεί	Ουκρανία	**Σύνολο μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες**
2014 (επαναπαρουσίαση)	€000	€000	€000	**€000**
Τραπεζικές και χρηματοοικονομικές υπηρεσίες	91.631	-	6.431	**98.062**
Κτηματικές και ξενοδοχειακές εργασίες	-	(1.615)	-	**(1.615)**
Σύνολο εσόδων/(εξόδων) με τρίτους	91.631	(1.615)	6.431	**96.447**
Έξοδα μεταξύ τομέων	(11.619)	-	(429)	**(12.048)**
Σύνολο εσόδων/(εξόδων)	**80.012**	**(1.615)**	**6.002**	**84.399**

Ανάλυση περιουσιακών στοιχείων

2015	Κύπρος	Άλλες χώρες	Ρωσία –που κατέχονται προς πώληση	**Σύνολο**
	€000	€000	€000	**€000**
Περιουσιακά στοιχεία	22.088.820	2.324.038	-	**24.412.858**
Περιουσιακά στοιχεία μεταξύ τομέων				**(1.142.357)**
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων				**23.270.501**

2014				
Περιουσιακά στοιχεία	25.164.546	2.112.860	715.428	**27.992.834**
Περιουσιακά στοιχεία μεταξύ τομέων				**(1.203.432)**
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων				**26.789.402**

Ανάλυση υποχρεώσεων

2015	Κύπρος	Άλλες χώρες	Ρωσία-που κατέχονται προς πώληση	**Σύνολο**
	€000	€000	€000	**€000**
Υποχρεώσεις	18.665.209	2.672.612	-	**21.337.821**
Υποχρεώσεις μεταξύ τομέων				**(1.144.651)**
Σύνολο υποχρεώσεων				**20.193.170**

2014				
Υποχρεώσεις	21.247.697	2.408.893	857.381	**24.513.971**
Υποχρεώσεις μεταξύ τομέων				**(1.205.616)**
Σύνολο υποχρεώσεων				**23.308.355**

Η οικονομικές πληροφορίες των καταθέσεων και δανείων και απαιτήσεων από πελάτες κατά τομέα παρουσιάζονται στις Σημειώσεις 31 και 44 αντίστοιχα.

5. Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα (συνέχεια)

Ανάλυση ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη

Επιπρόσθετα από την παρακολούθηση των δραστηριοτήτων κατά γεωγραφικό τομέα, από το 2015 η διοίκηση παρακολουθεί επίσης τα λειτουργικά αποτελέσματα ανά πελατειακού τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη στην Κύπρο και αυτή η πληροφόρηση παρουσιάζεται στην Εκτελεστική Επιτροπή του Συγκροτήματος. Δεν περιλήφθηκε συγκριτική πληροφόρηση για τα αποτελέσματα των καινούριων τομέων, αφού η αναδιοργάνωσή τους ολοκληρώθηκε το 2014.

Τα έσοδα και τα έξοδα που σχετίζονται άμεσα με κάθε πελατειακό τομέα περιλαμβάνονται στον καθορισμό της επίδοσής του. Εφαρμόζονται μεθοδολογίες τιμής μεταφοράς μεταξύ των πελατειακών τομέων για να παρουσιάζονται τα αποτελέσματά τους με συνήθεις εμπορικούς όρους. Τα συνολικά άλλα λειτουργικά εισοδήματα περιλαμβάνουν καθαρά κέρδη από διαπραγμάτευση συναλλάγματος, τα καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα, τα έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες, τις ζημιές από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα και λοιπά έσοδα. Νοητός φόρος 12,5% με βάση το φορολογικό συντελεστή της Κύπρου χρεώνεται/πιστώνεται στα κέρδη ή ζημιές πριν τη φορολογία του κάθε πελατειακού τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη.

Ο πελατειακός τομέας 'Λοιπά' περιλαμβάνει κεντρικές υπηρεσίες και υπηρεσίες Συγκροτήματος όπως υπηρεσίες διαχείρισης διαθεσίμων, διαχείρισης ακινήτων, οικονομική διεύθυνση, διαχείριση κινδύνων, συμμόρφωση, νομικό, εταιρικών υποθέσεων και ανθρώπινου δυναμικού. Οι κεντρικές υπηρεσίες παρέχουν υπηρεσίες στα λειτουργικά τμήματα.

5. Οικονομικές πληροφορίες κατά τομέα (συνέχεια)

Ανάλυση ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη (συνέχεια)

	Μεγάλες επιχειρήσεις	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	Καταναλωτικά	Αναδιαρθρώσεις και ανακτήσεις χρεών	Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	Διαχείριση περιουσίας	Ασφαλιστικές εργασίες	Λοιπά	**Σύνολο Κύπρος**
2015	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	**€000**
Καθαρά έσοδα από τόκους	76.307	68.833	243.461	285.823	62.145	6.576	670	44.574	**788.389**
Καθαρά έσοδα/(έξοδα) από αμοιβές και προμήθειες	7.953	9.154	54.146	14.774	47.020	1.806	(2.951)	14.734	**146.636**
Συνολικά άλλα λειτουργικά εισοδήματα	627	615	4.511	345	7.579	3.956	47.651	71.306	**136.590**
	84.887	78.602	302.118	300.942	116.744	12.338	45.370	130.614	**1.071.615**
Έξοδα προσωπικού και άλλα λειτουργικά έξοδα	(10.709)	(12.250)	(120.618)	(32.673)	(22.629)	(5.159)	(15.510)	(163.459)	**(383.007)**
Έξοδα αναδιάρθρωσης	-	-	-	-	-	-	-	(38.357)	**(38.357)**
	74.178	66.352	181.500	268.269	94.115	7.179	29.860	(71.202)	**650.251**
Κέρδος από αποαναγνώριση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές για δάνεια που αποκτήθηκαν	35.676	30.336	65.537	152.863	2.725	1.797	-	9.818	**298.752**
Αναστροφή προβλέψεων/(προβλέψεις) για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και άλλες ζημιές από πιστωτικές διευκολύνσεις	9.930	(7.020)	(33.706)	(1.098.916)	(11.665)	(3.863)	-	(220)	**(1.145.460)**
Απομείωση άλλων χρηματοοικονομικών μέσων	-	-	-	-	-	-	-	(29.757)	**(29.757)**
Απομείωση μη χρηματοοικονομικών μέσων	-	-	-	-	-	-	-	(11.326)	**(11.326)**
Μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών	-	-	-	-	-	-	-	5.923	**5.923**
Κέρδη/(ζημιές) πριν την φορολογία	119.784	89.668	213.331	(677.784)	85.175	5.113	29.860	(96.764)	**(231.617)**
Φορολογία	(14.973)	(11.209)	(26.666)	84.723	(10.647)	(639)	(1.522)	(24.762)	**(5.695)**
Κέρδη/(ζημιές) μετά τη φορολογία	104.811	78.459	186.665	(593.061)	74.528	4.474	28.338	(121.526)	**(237.312)**
Δικαιώματα μειοψηφίας - ζημιές	-	-	-	-	-	-	-	794	**794**
Κέρδη/(ζημιές) μετά τη φορολογία που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	**104.811**	**78.459**	**186.665**	**(593.061)**	**74.528**	**4.474**	**28.338**	**(120.732)**	**(236.518)**

Επιπρόσθετα, τα δάνεια και απαιτήσεις και οι καταθέσεις ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη παρουσιάζονται στην Εκτελεστική Επιτροπή του Συγκροτήματος. Αυτή η ανάλυση περιλαμβάνεται στις Σημειώσεις 44 και 31 αντίστοιχα.

6. Έσοδα από τόκους

	2015	2014 (επαναπαρουσίαση)
	€000	€000
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	**1.009.766**	1.115.120
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες και κεντρικές τράπεζες	**4.534**	23.084
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	**13.664**	16.387
Επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως δάνεια και απαιτήσεις	**88.456**	177.228
	1.116.420	1.331.819
Επενδύσεις προς εμπορία	**148**	74
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	**4.798**	10.382
Άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	**739**	739
	1.122.105	1.343.014

Οι τόκοι από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες περιλαμβάνουν τόκους στο ανακτήσιμο ποσό των απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων ύψους €215.145 χιλ. (2014: €262.035 χιλ.).

7. Έξοδα από τόκους

	2015	2014 (επαναπαρουσίαση)
	€000	€000
Καταθέσεις πελατών	**154.796**	192.494
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες και καταθέσεις από τράπεζες	**95.633**	142.045
Συμφωνίες επαναγοράς	**7.583**	11.910
	258.012	346.449
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	**21.653**	26.896
	279.665	373.345

8. Έσοδα και έξοδα από αμοιβές και προμήθειες

Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες

	2015	2014 (επαναπαρουσίαση)
	€000	€000
Αμοιβές και προμήθειες που σχετίζονται με χορηγήσεις	**82.161**	78.995
Άλλες τραπεζικές προμήθειες	**64.277**	64.654
Αμοιβές από αμοιβαία κεφάλαια και διαχείριση χαρτοφυλακίων	**2.262**	2.503
Χρηματιστηριακές προμήθειες	**1.183**	709
Λοιπές προμήθειες	**12.674**	12.966
	162.557	159.827

Οι αμοιβές από αμοιβαία κεφάλαια και διαχείριση χαρτοφυλακίων περιλαμβάνουν έσοδα ύψους €1.964 χιλ. (2014: €2.185 χιλ.) από καταπιστευματικές και συναφείς δραστηριότητες.

8. Έσοδα και έξοδα από αμοιβές και προμήθειες (συνέχεια)

Έξοδα από αμοιβές και προμήθειες

	2015	2014 (επαναπαρουσίαση)
	€000	€000
Τραπεζικές προμήθειες	**8.731**	7.718
Αμοιβές από αμοιβαία κεφάλαια και διαχείριση χαρτοφυλακίων	**184**	119
Χρηματιστηριακές προμήθειες	**185**	123
	9.100	7.960

9. Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από διαπραγμάτευση συναλλάγματος

Τα καθαρά κέρδη/(ζημιές) από διαπραγμάτευση συναλλάγματος αποτελούνται από τη μετατροπή χρηματικών περιουσιακών στοιχείων σε ξένο νόμισμα κατά την ημερομηνία αναφοράς, τα πραγματοποιηθέντα συναλλαγματικά κέρδη/(ζημιές) από συναλλαγές σε ξένο νόμισμα που έχουν διακανονιστεί κατά τη διάρκεια του έτους, καθώς και από τη μεταβολή στην εύλογη αξία παραγώγων ξένου συναλλάγματος.

10. Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα

	2015	2014 (επαναπαρουσίαση)
	€000	€000
Χρηματοοικονομικά μέσα προς εμπορία:		
- μετοχές	**710**	1.107
- ομόλογα	**24**	425
- παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	**(13.145)**	11.877
Άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων:		
- ομόλογα	**466**	1.742
- μετοχές	**26**	-
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από πώληση επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση:		
- μετοχές	**1.075**	48.907
- ομόλογα	**(9)**	2.908
Καθαρά κέρδη από πώληση/αποπληρωμή δανείων και απαιτήσεων:		
- ομόλογα	**49.513**	99.929
Πραγματοποιηθέντα κέρδη από πώληση δανείων	**35**	11.444
Μεταβολή στην εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων σε αντισταθμίσεις εύλογης αξίας:		
- αντισταθμιστικά μέσα	**9.746**	(11.582)
- αντισταθμισμένα μέσα	**(11.317)**	10.093
Κέρδη από πώληση κοινοπραξιών (Σημ. 29)	**10.005**	-
	47.129	176.850

10. Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα (συνέχεια)

Το κέρδος από πώληση ομολόγων που ταξινομούνται ως δάνεια και απαιτήσεις κατά το 2014 και 2015 αφορά το κέρδος από την πρόωρη αποπληρωμή ομολόγου της Κυπριακής Κυβέρνησης.

Τα κέρδη από πώληση κοινοπραξιών αφορά κυρίως την πώληση της Marfin Diversified Strategy Fund Plc (MDSF) τον Απρίλιο του 2015 και αντιπροσωπεύουν τη μεταφορά του σχετικού αποθεματικού ξένου συναλλάγματος στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Περισσότερες πληροφορίες παρουσιάζονται στη Σημείωση 29.

Τα πραγματοποιηθέντα κέρδη από πώληση δανείων το 2014 αφορούν κυρίως την πώληση δανείων στη Σερβία και την πώληση του μεγαλύτερου μέρους ενός δανειακού χαρτοφυλακίου στο Ηνωμένο Βασίλειο, που αποκτήθηκαν και τα δύο το 2013 από τη Λαϊκή Τράπεζα.

Επιπρόσθετα, τα κέρδη από πώληση μετοχών διαθέσιμων προς πώληση το 2014 αφορά κυρίως κέρδη από την πώληση της επένδυσης σε μετοχές στη Ρουμανική τράπεζα Banca Transilvania τον Απρίλιο του 2014.

11. Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες

	2015			2014		
	Έσοδα	**Απαιτήσεις και προμήθειες**	**Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες**	Έσοδα	Απαιτήσεις και προμήθειες	Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες
	€000	**€000**	**€000**	€000	€000	€000
Ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής	**89.575**	**(63.759)**	**25.816**	115.743	(92.413)	23.330
Ασφαλιστικές εργασίες γενικού κλάδου	**37.664**	**(15.575)**	**22.089**	40.332	(18.052)	22.280
	127.239	**(79.334)**	**47.905**	156.075	(110.465)	45.610

	2015		2014	
	Κλάδος ζωής	**Γενικός κλάδος**	Κλάδος ζωής	Γενικός κλάδος
Έσοδα	**€000**	**€000**	€000	€000
Μεικτά ασφάλιστρα	**85.212**	**64.828**	85.829	66.856
Αντασφάλιστρα	**(14.399)**	**(36.927)**	(15.511)	(38.218)
Καθαρά ασφάλιστρα	**70.813**	**27.901**	70.318	28.638
Μεταβολή στην πρόβλεψη για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα	**-**	**613**	-	2.181
Σύνολο καθαρών δεδουλευμένων ασφαλίστρων	**70.813**	**28.514**	70.318	30.819
Έσοδα από επενδύσεις και λοιπά έσοδα	**12.167**	**18**	36.702	35
Προμήθειες από αντασφαλιστές και άλλα έσοδα	**5.096**	**9.132**	2.681	9.478
	88.076	**37.664**	109.701	40.332
Μεταβολή στην αξία των ασφαλιστηρίων συμβολαίων σε ισχύ πριν τη φορολογία (Σημ. 26)	**1.499**	**-**	6.042	-
	89.575	**37.664**	115.743	40.332

11. Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες (συνέχεια)

	2015		2014	
	Κλάδος ζωής	**Γενικός κλάδος**	Κλάδος ζωής	Γενικός κλάδος
Απαιτήσεις και προμήθειες	**€000**	**€000**	€000	€000
Μεικτές πληρωμές προς ασφαλιζόμενους	**(63.912)**	**(28.175)**	(63.970)	(24.093)
Μερίδιο αντασφαλιστών στις πληρωμές προς ασφαλιζόμενους	**10.376**	**14.423**	9.270	9.759
Μεικτή μεταβολή στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	**3.340**	**5.562**	(33.989)	3.232
Μερίδιο αντασφαλιστών στη μεικτή μεταβολή των υποχρεώσεων ασφαλιστηρίων συμβολαίων	**(5.147)**	**(4.019)**	3.790	(2.304)
Προμήθειες σε ασφαλιστικούς αντιπροσώπους και άλλα άμεσα έξοδα πωλήσεων	**(8.416)**	**(3.373)**	(7.514)	(4.654)
Αλλαγές στο απόθεμα εξισορρόπησης	**-**	**7**	-	8
	(63.759)	**(15.575)**	(92.413)	(18.052)

Πέραν των πιο πάνω, τα ακόλουθα έσοδα και έξοδα από ασφαλιστικές εργασίες έχουν αναγνωριστεί στις αντίστοιχες κατηγορίες της ενοποιημένης κατάστασης λογαριασμού αποτελεσμάτων:

	2015		2014	
	Κλάδος ζωής	**Γενικός κλάδος**	Κλάδος ζωής	Γενικός κλάδος
	€000	**€000**	€000	€000
Καθαρά (έξοδα)/έσοδα από περιουσιακά στοιχεία μη συνδεδεμένα με επενδύσεις	**(676)**	**(1.331)**	(355)	1.102
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και λοιπά έσοδα μη συνδεδεμένα με επενδύσεις	**229**	**(20)**	1.319	305
Δαπάνες προσωπικού	**(4.830)**	**(5.098)**	(4.717)	(4.826)
Άλλα λειτουργικά έξοδα	**(3.994)**	**(2.340)**	(3.379)	(2.237)

12. Λοιπά έσοδα

	2015	2014 (επαναπαρουσίαση)
	€000	€000
Έσοδα από μερίσματα	**885**	317
Κέρδη από πωλήσεις αποθεμάτων ακινήτων	**882**	126
Ζημιές από πωλήσεις και διαγραφές ακινήτων και εξοπλισμού και άυλων περιουσιακών στοιχείων	**(50)**	(2.272)
Ενοίκια από επενδύσεις σε ακίνητα	**889**	1.042
Έσοδα από ξενοδοχειακές δραστηριότητες	**2.353**	2.303
Λοιπά έσοδα	**12.648**	10.552
	17.607	12.068

13. Δαπάνες προσωπικού

	2015	2014 (επαναπαρουσίαση)
	€000	€000
Μισθοί	**184.797**	182.617
Εισφορές εργοδότη σε κυβερνητικά ταμεία κοινωνικών ασφαλίσεων και συντάξεων	**28.759**	27.030
Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης	**20.075**	24.462
	233.631	234.109
Αποζημίωση πρόωρης αφυπηρέτησης και προγράμματα εθελούσιας εξόδου	**-**	315
	233.631	234.424

Ο αριθμός προσωπικού του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2015 ανήλθε σε 4.605 (2014: 6.726).

Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης

Επιπρόσθετα των εισφορών εργοδότη σε κυβερνητικά ταμεία κοινωνικών ασφαλίσεων και συντάξεων, το Συγκρότημα λειτουργεί προγράμματα για παροχή πρόσθετων ωφελημάτων αφυπηρέτησης, όπως περιγράφεται πιο κάτω:

	2015	2014
	€000	€000
Προγράμματα καθορισμένων παροχών	**636**	433
Προγράμματα καθορισμένων εισφορών	**19.439**	24.029
	20.075	24.462

13. Δαπάνες προσωπικού (συνέχεια)

Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης (συνέχεια)

Κύπρος
Το βασικό πρόγραμμα αφυπηρέτησης για το μόνιμο προσωπικό του Συγκροτήματος στην Κύπρο (88% του συνολικού προσωπικού του Συγκροτήματος) είναι ένα πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών. Το πρόγραμμα αυτό προέβλεπε εισφορές εργοδότη ύψους 14% μέχρι τις 31 Μαΐου 2015 και 9% μετέπειτα και εισφορές υπαλλήλου 3%-10% επί του μεικτού μισθού του υπαλλήλου. Το πρόγραμμα διαχειρίζεται από Επιτροπή, η οποία διορίζεται από τα μέλη.

Μικρός αριθμός μελών του προσωπικού που δε συμμετέχουν στο βασικό πρόγραμμα αφυπηρέτησης, είναι μέλη προγράμματος συνταξιοδότησης το οποίο είναι κλειστό για νέα μέλη και μπορούν να λαμβάνουν μέρος ή το σύνολο του ωφελήματος αφυπηρέτησης τους με την καταβολή σύνταξης διά βίου. Η διαχείριση του ταμείου γίνεται από Διαχειριστική Επιτροπή που απαρτίζεται από αντιπροσώπους τόσο των μελών όσο και του εργοδότη.

Μικρός αριθμός υπαλλήλων θυγατρικών εταιριών του Συγκροτήματος στην Κύπρο είναι επίσης μέλη προγραμμάτων καθορισμένων παροχών. Αυτά τα προγράμματα είναι χρηματοδοτημένα με τα περιουσιακά στοιχεία που καλύπτουν τις υποχρεώσεις, τα οποία κρατούνται σε ξεχωριστά νομικά μέσα.

Ελλάδα
Στα πλαίσια της πώλησης των Ελληνικών δραστηριοτήτων το 2013, το προσωπικό και οι σχετικές υποχρεώσεις που απορρέουν από το πρόγραμμα καθορισμένων παροχών στην Ελλάδα μεταφέρθηκαν στην Τράπεζα Πειραιώς. Για όλο το προσωπικό υπήρχε πρόγραμμα αποζημίωσης βάσει νομοθεσίας σε περίπτωση απόλυσης ή εφάπαξ καταβολή αποζημίωσης κατά την κανονική αφυπηρέτηση, με συντελεστές που καθορίζει η Ελληνική νομοθεσία. Όλα τα πληρωτέα ωφελήματα από το πρόγραμμα καθορισμένων παροχών πληρώθηκαν από τα περιουσιακά στοιχεία του Συγκροτήματος, καθώς αυτό το πρόγραμμα δεν είναι χρηματοδοτούμενο. Μικρός αριθμός υπαλλήλων Ελληνικών θυγατρικών εταιριών του Συγκροτήματος συνεχίζουν να είναι μέλη προγραμμάτων καθορισμένων παροχών.

Ηνωμένο Βασίλειο
Το προσωπικό του Συγκροτήματος στο Ηνωμένο Βασίλειο (4% του συνολικού προσωπικού του Συγκροτήματος) καλύπτεται από ένα πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών για όλους τους υφιστάμενους υπαλλήλους το οποίο προβλέπει εισφορές εργοδότη ύψους 7,5% και επιπρόσθετες εισφορές από τον εργοδότη που ισοδυναμούν μέχρι και 7,5% ανάλογα με το ποσοστό που καταβάλει ο υπάλληλος και εισφορές υπαλλήλου 0%-7,5% επί του μεικτού μισθού του υπαλλήλου. Επιπρόσθετα, παραμένει ένα πρόγραμμα καθορισμένων παροχών (το οποίο έκλεισε τον Δεκέμβριο του 2008 όσον αφορά τη συσσώρευση μελλοντικών ωφελημάτων) για τα ενεργά μέλη.

Άλλες χώρες
Το Συγκρότημα δε λειτουργεί προγράμματα παροχής ωφελημάτων αφυπηρέτησης στη Ρουμανία και Ρωσία.

Ανάλυση των αποτελεσμάτων των αναλογιστικών εκτιμήσεων για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών

Ποσά που αναγνωρίστηκαν στον ενοποιημένο ισολογισμό	**2015**	2014
	€000	€000
Υποχρεώσεις (Σημ. 34)	**12.588**	16.201
Περιουσιακά στοιχεία (Σημ. 28)	**(1.203)**	(42)
	11.385	16.159

Ένα από τα σχέδια που είναι χρηματοδοτούμενο, παρουσιάζει χρηματοδοτικό πλεόνασμα ύψους €15.066 χιλ. (2014: €14.000 χιλ.) το οποίο δεν αναγνωρίζεται ως περιουσιακό στοιχείο, έχοντας υπόψη ότι το Συγκρότημα δεν κατέχει άνευ όρων δικαίωμα στα μελλοντικά οικονομικά οφέλη, είτε μέσω επιστροφής χρημάτων, είτε μέσω μείωσης στις μελλοντικές εισφορές.

Τα ποσά που αναγνωρίστηκαν στον ενοποιημένο ισολογισμό και η κίνηση στην καθαρή παρούσα αξία της υποχρέωσης παρουσιάζονται πιο κάτω.

13. Δαπάνες προσωπικού (συνέχεια)

Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης (συνέχεια)

Ανάλυση των αποτελεσμάτων των αναλογιστικών εκτιμήσεων για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών (συνέχεια)

	Παρούσα αξία της υποχρέωσης	**Εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων των προγραμμάτων**	**Καθαρό ποσό πριν την επίδραση του ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου αναγνώρισης στο πλεόνασμα**	**Επίδραση ελάχιστης απαίτησης για χρηματοδότηση ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου αναγνώρισης στο πλεόνασμα**	**Καθαρή περιουσιακή υποχρέωση καθορισμένων παροχών**
	€000	**€000**	**€000**	**€000**	**€000**
1 Ιανουαρίου 2015	97.164	(94.926)	2.238	13.921	**16.159**
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	499	-	499	-	**499**
Κέρδη από περικοπές και διακανονισμούς	(126)	-	(126)	-	**(126)**
Καθαρά έξοδα/(έσοδα) από τόκους	3.173	(2.910)	263	-	**263**
Συνολικό ποσό που αναγνωρίστηκε στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων	3.546	(2.910)	636	-	**636**
Επαναμετρήσεις:					
- Απόδοση περιουσιακών στοιχείων προγραμμάτων μη συμπεριλαμβανομένων ποσών που έχουν συμπεριληφθεί στα καθαρά έξοδα από τόκους	-	2.487	2.487	-	**2.487**
- Αναλογιστικές ζημιές από αλλαγές σε δημογραφικές παραδοχές	16	-	16	-	**16**
- Αναλογιστικά κέρδη από αλλαγές σε οικονομικές παραδοχές	(5.396)	-	(5.396)	-	**(5.396)**
- Εμπειρικές προσαρμογές	(579)	-	(579)	-	**(579)**
- Αλλαγή λόγω της επίδρασης του ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου αναγνώρισης στο πλεόνασμα	-	-	-	1.144	**1.144**
Συνολικό ποσό που αναγνωρίστηκε στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων	(5.959)	2.487	(3.472)	1.144	**(2.328)**
Συναλλαγματικές διαφορές	3.988	(3.037)	951	-	**951**
Εισφορές:					
- Εργοδότη	-	(3.946)	(3.946)	-	**(3.946)**
- Συμμετέχοντες στα προγράμματα	187	(187)	-	-	**-**
Παροχές που καταβλήθηκαν από τα προγράμματα	(4.724)	4.724	-	-	**-**
Παροχές που καταβλήθηκαν απευθείας από τον εργοδότη	(87)	-	(87)	-	**(87)**
31 Δεκεμβρίου 2015	**94.115**	**(97.795)**	**(3.680)**	**15.065**	**11.385**

13. Δαπάνες προσωπικού (συνέχεια)

Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης (συνέχεια)

Ανάλυση των αποτελεσμάτων των αναλογιστικών εκτιμήσεων για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών (συνέχεια)

	Παρούσα αξία της υποχρέωσης	**Εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων των προγραμμάτων**	**Καθαρό ποσό πριν την επίδραση του ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου αναγνώρισης στο πλεόνασμα**	**Επίδραση ελάχιστης απαίτησης για χρηματοδότηση ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου αναγνώρισης στο πλεόνασμα**	**Καθαρή περιουσιακή υποχρέωση καθορισμένων παροχών**
	€000	**€000**	**€000**	**€000**	**€000**
1 Ιανουαρίου 2014	80.022	(86.651)	(6.629)	14.449	**7.820**
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	622	-	622	-	**622**
Κέρδη από περικοπές και διακανονισμούς	(59)	-	(59)	-	**(59)**
Καθαρά έξοδα/(έσοδα) από τόκους	3.446	(3.576)	(130)	-	**(130)**
Συνολικό ποσό που αναγνωρίστηκε στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων	4.009	(3.576)	433	-	**433**
Επαναμετρήσεις:					
- Απόδοση περιουσιακών στοιχείων προγράμματος μη συμπεριλαμβανομένων ποσών που έχουν συμπεριληφθεί στα καθαρά έσοδα από τόκους	-	(4.944)	(4.944)	-	**(4.944)**
- Αναλογιστικά κέρδη από αλλαγές σε δημογραφικές παραδοχές	(42)	-	(42)	-	**(42)**
- Αναλογιστικές ζημιές από αλλαγές σε οικονομικές παραδοχές	14.329	-	14.329	-	**14.329**
- Εμπειρικές προσαρμογές	(432)	-	(432)	-	**(432)**
- Αλλαγή λόγω της επίδρασης του ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου αναγνώρισης στο πλεόνασμα	-	-	-	(528)	**(528)**
Συνολικό ποσό που αναγνωρίστηκε στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων	13.855	(4.944)	8.911	(528)	**8.383**
Συναλλαγματικές διαφορές	3.672	(3.062)	610	-	**610**
Εισφορές:					
- Εργοδότη	-	(724)	(724)	-	**(724)**
- Συμμετέχοντες στα προγράμματα	183	(183)	-	-	**-**
Παροχές που καταβλήθηκαν από τα προγράμματα	(4.214)	4.214	-	-	**-**
Παροχές που καταβλήθηκαν απευθείας από τον εργοδότη	(363)	-	(363)	-	**(363)**
31 Δεκεμβρίου 2014	**97.164**	**(94.926)**	**2.238**	**13.921**	**16.159**

13. Δαπάνες προσωπικού (συνέχεια)

Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης (συνέχεια)

Ανάλυση των αποτελεσμάτων των αναλογιστικών εκτιμήσεων για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών (συνέχεια)
Η πραγματική απόδοση των περιουσιακών στοιχείων των προγραμμάτων για το έτος 2015 ήταν κέρδος ύψους €423 χιλ. (2014: κέρδος €8.520 χιλ.).

Τα περιουσιακά στοιχεία των χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων συνήθως κατέχονται από ξεχωριστά καταπιστεύματα, είτε ως συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία, είτε ως μέρος ενός γενικού σχεδίου, είτε ως ασφαλιστικά συμβόλαια. Τα περιουσιακά στοιχεία που διατηρούνται σε καταπίστευμα, διέπονται από τους τοπικούς κανονισμούς και την πρακτική σε κάθε χώρα.

Τα περιουσιακά στοιχεία των προγραμμάτων συνταξιοδότησης επενδύονται σε διάφορες επενδυτικές κατηγορίες, προκειμένου να διατηρηθεί μια ισορροπία μεταξύ κινδύνου και απόδοσης. Οι επενδύσεις είναι καλά διαφοροποιημένες ώστε να περιοριστεί η οικονομική επίδραση αποτυχίας οποιασδήποτε μεμονωμένης επένδυσης. Μέσω των σχεδίων καθορισμένων παροχών, το Συγκρότημα είναι εκτεθειμένο σε αριθμό κινδύνων όπως περιγράφονται πιο κάτω:

Κίνδυνος επιτοκίου	Το Συγκρότημα εκτίθεται σε κίνδυνο επιτοκίου, λόγω της ασυμφωνίας της διάρκειας των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων.
Αλλαγές στις αποδόσεις των ομολόγων	Η μείωση των αποδόσεων των εταιρικών ομολόγων θα αυξήσει τις υποχρεώσεις, αν και αυτό θα αντισταθμιστεί εν μέρει από την αύξηση της αξίας των ομολόγων.
Κίνδυνος πληθωρισμού	Το Συγκρότημα αντιμετωπίζει κίνδυνο πληθωρισμού, δεδομένου ότι οι υποχρεώσεις είναι είτε άμεσα (μέσω της αύξησης των συντάξεων), είτε έμμεσα (μέσω της αύξησης των μισθών), εκτεθειμένες σε κινδύνους πληθωρισμού. Επενδύσεις που οι αποδόσεις τους συνδέονται με τον πληθωρισμό (δηλαδή πραγματικές αποδόσεις μέσω των επενδύσεων όπως μετοχές, τιμαριθμοποιημένα ομόλογα και περιουσιακά στοιχεία, των οποίων η αυξημένη απόδοση συνδέεται με αύξηση του πληθωρισμού) θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την καλύτερη αντιστοιχία με τις αναμενόμενες αυξήσεις των υποχρεώσεων.
Μεταβλητότητα περιουσιακών στοιχείων	Οι υποχρεώσεις υπολογίζονται χρησιμοποιώντας προεξοφλητικό επιτόκιο που ορίζεται σε συνάρτηση με τις αποδόσεις των εταιρικών ομολόγων. Εάν τα περιουσιακά στοιχεία έχουν χαμηλότερη απόδοση, αυτό θα δημιουργήσει έλλειμμα.

Οι κύριες κατηγορίες των περιουσιακών στοιχείων των προγραμμάτων σαν ποσοστό του συνόλου των περιουσιακών τους στοιχείων είναι:

	2015	2014
Μετοχές	**43%**	42%
Ομόλογα	**46%**	42%
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	**11%**	16%
	100%	100%

Τα περιουσιακά στοιχεία των χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων περιλαμβάνουν μετοχικούς τίτλους που έχει εκδώσει η Εταιρία, η εύλογη αξία των οποίων είναι €2.412 χιλ. στις 31 Δεκεμβρίου 2015 (2014: €3.853 χιλ.).

Το Συγκρότημα αναμένει ότι θα συνεισφέρει στα προγράμματα καθορισμένων παροχών €2.605 χιλ. για το 2016.

Στο τέλος της λογιστικής περιόδου, η μέση διάρκεια της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών ήταν 17,9 χρόνια.

13. Δαπάνες προσωπικού (συνέχεια)

Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης (συνέχεια)

Κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν στις αναλογιστικές εκτιμήσεις
Η παρούσα αξία των υποχρεώσεων των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών υπολογίζεται ετησίως με την αναλογιστική μέθοδο Προβεβλημένης Πιστωτικής Μονάδας (Projected Unit Credit method) από ανεξάρτητους αναλογιστές. Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για την αποτίμηση των υπόλοιπων σχεδίων αφυπηρέτησης του Συγκροτήματος κατά το 2015 και 2014 παρουσιάζονται πιο κάτω:

2015	**Κύπρος**	**Ελλάδα**	**Ηνωμένο Βασίλειο**
Προεξοφλητικό επιτόκιο	2,21%-2,32%	2,30%-2,80%	3,90%
Συντελεστής πληθωρισμού	1,75%	1,75%	3,10%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	0% για το 2016 και 2% μετέπειτα	0% για το 2016 και 2% μετέπειτα	δ/ε
Αύξηση συνταξιοδοτικού συντελεστή	0% για το 2016 και 2% μετέπειτα	δ/ε	3,05%
Προσδόκιμος ζωή για τους συνταξιούχους σε ηλικία 60 χρονών	23,5 χρόνια Α 29,6 χρόνια Θ	δ/ε	δ/ε
Προσδόκιμος ζωή για τους συνταξιούχους σε ηλικία 65 χρονών	δ/ε	δ/ε	23,9 χρόνια Α 25,4 χρόνια Θ

2014			
Προεξοφλητικό επιτόκιο	1,87%-2,11%	1,83%-2,30%	3,70%
Συντελεστής πληθωρισμού	1,75%	1,75%	3,10%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	0% για το 2015-2016 και 3% μετέπειτα	0% για το 2015-2016 και 3% μετέπειτα	δ/ε
Αύξηση συνταξιοδοτικού συντελεστή	0% - 2%	δ/ε	3,00%
Προσδόκιμος ζωή για τους συνταξιούχους σε ηλικία 60 χρονών	24,0 χρόνια Α 30,1 χρόνια Θ	δ/ε	δ/ε
Προσδόκιμος ζωή για τους συνταξιούχους σε ηλικία 65 χρονών	δ/ε	δ/ε	23,8 χρόνια Α 25,3 χρόνια Θ

Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε στις αναλογιστικές εκτιμήσεις απεικονίζει το ποσοστό στο οποίο οι υποχρεώσεις θα μπορούσαν να διακανονιστούν και καθορίζεται σύμφωνα με τις αποδόσεις της αγοράς κατά την ημερομηνία αναφοράς σε εταιρικά ομόλογα υψηλής ποιότητας με κατάλληλο νόμισμα και διάρκεια. Για τα προγράμματα του Συγκροτήματος στην Ευρωζώνη (Κύπρο και Ελλάδα) που αποτελούν το 28% των υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών, το Συγκρότημα υιοθέτησε τη μέθοδο επιτοκιακής καμπύλης χρησιμοποιώντας εταιρικό ομόλογο διαβάθμισης AA- από τον διεθνή δείκτη iBoxx Euro Corporates AA10+. Για το πρόγραμμα του Συγκροτήματος στο Ηνωμένο Βασίλειο που αποτελεί το 72% των υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών, το Συγκρότημα υιοθέτησε τη μέθοδο επιτοκιακής καμπύλης χρησιμοποιώντας το προεξοφλητικό επιτόκιο που έχει καθοριστεί με βάση τις αποδόσεις των εταιρικών ομολόγων διαβάθμισης AA- με διάρκεια που συνάδει με τις υποχρεώσεις του σχεδίου. Με αυτή τη μέθοδο, η κάθε μελλοντική πληρωμή υποχρέωσης προεξοφλήθηκε με διαφορετικό προεξοφλητικό επιτόκιο που αντανακλά τη χρονική στιγμή της πληρωμής της υποχρέωσης.

Για να καταλήξει στις παραδοχές για το αναμενόμενο ποσοστό απόδοσης στα περιουσιακά στοιχεία των προγραμμάτων, το Συγκρότημα, σε συνεννόηση με τους συμβούλους αναλογιστές, χρησιμοποιεί παραδοχές που αφορούν μελλοντικά γεγονότα για κάθε κατηγορία περιουσιακών στοιχείων και οι οποίες αντικατοπτρίζουν τις συνθήκες της αγοράς και μελλοντικές προβλέψεις κατά την ημερομηνία αναφοράς. Το προβλεπόμενο ποσοστό απόδοσης των επενδύσεων και οι σχετικές παραδοχές αναπροσαρμόζονται ετησίως λαμβάνοντας υπόψη αναθεωρημένες προβλέψεις για τις μελλοντικές αποδόσεις της κάθε κατηγορίας περιουσιακών στοιχείων, αλλαγές στη νομοθεσία που δυνατό να επηρεάσουν την επενδυτική στρατηγική, καθώς και μεταβολές στη στοχευμένη στρατηγική κατανομή των περιουσιακών στοιχείων.

13. Δαπάνες προσωπικού (συνέχεια)

Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης (συνέχεια)

Κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν στις αναλογιστικές εκτιμήσεις (συνέχεια)

Η ποσοτική ανάλυση ευαισθησίας για σημαντικές παραδοχές στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 31 Δεκεμβρίου 2014 παρουσιάζεται πιο κάτω.

	2015		2014	
Μεταβλητές	**Μεταβολή +0,5%**	**Μεταβολή -0,5%**	Μεταβολή +0,5%	Μεταβολή -0,5%
Προεξοφλητικό επιτόκιο	**-8,2%**	**9,1%**	-7,9%	8,9%
Ρυθμός ανάπτυξης πληθωρισμού	**5,7%**	**-5,4%**	5,5%	-5,1%
Ρυθμός ανάπτυξης μισθοδοσίας	**0,5%**	**-0,2%**	0,4%	-0,1%
Ρυθμός ανάπτυξης συντάξεων	**0,8%**	**-0,8%**	0,9%	-0,8%
	Συν 1 χρόνο	**Μείον 1 χρόνο**	Συν 1 χρόνο	Μείον 1 χρόνο
Προσδόκιμο ζωής	**-1,2%**	**1,6%**	-1,3%	1,6%

Η πιο πάνω ανάλυση ευαισθησίας (με εξαίρεση την ευαισθησία πληθωρισμού) βασίζεται στην αλλαγή μιας παραδοχής διατηρώντας τις άλλες παραδοχές σταθερές. Στην πράξη είναι απίθανο να συμβεί και κάποιες αλλαγές στις παραδοχές μπορεί να συσχετίζονται. Η ευαισθησία στον πληθωρισμό πιο πάνω περιλαμβάνει αλλαγές σε οποιανδήποτε αύξηση ωφελημάτων σε σχέση με τον πληθωρισμό. Για τον υπολογισμό της ευαισθησίας της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών σε σημαντικές παραδοχές, έχει χρησιμοποιηθεί η ίδια μέθοδος όπως υπολογίζεται η συνταξιοδοτική υποχρέωση που αναγνωρίζεται στον ενοποιημένο ισολογισμό. Οι μέθοδοι και τα είδη των παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν για την ετοιμασία της ανάλυσης ευαισθησίας δεν έχουν αλλάξει σε σχέση με προηγούμενες περιόδους.

14. Άλλα λειτουργικά έξοδα

	2015	2014 (επαναπαρουσίαση)
	€000	€000
Έξοδα επιδιόρθωσης και συντήρησης ακινήτων και εξοπλισμού	**25.819**	21.383
Λοιπά έξοδα ακινήτων	**16.934**	13.875
Λειτουργικές μισθώσεις ακινήτων και εξοπλισμού	**10.176**	12.618
Ειδικός φόρος επί των καταθέσεων πιστωτικών ιδρυμάτων στην Κύπρο	**17.347**	19.220
Συμβουλευτικές και άλλες επαγγελματικές αμοιβές	**16.445**	18.601
Ασφάλειες	**14.941**	14.437
Έξοδα διαφήμισης και προβολής	**13.375**	13.488
Αποσβέσεις ακινήτων και εξοπλισμού (Σημ. 25)	**12.257**	13.425
Αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων (Σημ. 26)	**7.001**	7.000
Έξοδα επικοινωνίας	**8.543**	10.724
Προβλέψεις και διακανονισμοί επιδικιών ή υπό διαιτησία διαφορών (Σημ. 34)	**7.604**	11.345
Εκτυπωτικά έξοδα και έξοδα γραφικής ύλης	**3.988**	5.005
Έξοδα τοπικών μεταφορών μετρητών	**2.749**	2.457
Εισφορά σε ταμείο προστασίας καταθετών	**381**	823
Λοιπά λειτουργικά έξοδα	**24.348**	28.217
	181.908	192.618
Έξοδα συμβούλων και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης	**43.130**	35.864
	225.038	228.482

Τα έξοδα αναδιάρθρωσης αποτελούνται κυρίως από το κόστος εξωτερικών συμβούλων που αφορά την πώληση δραστηριοτήτων καθώς και τέλη για τις δραστηριότητες αναδιάρθρωσης δανείων πελατών, τα οποία δεν είναι μέρος του πραγματικού επιτοκίου και άλλα έξοδα, περιλαμβανομένων τελών μεταβίβασης ακινήτων που αφορούν την αναδιάρθρωση του Συγκροτήματος και εξόδων για κλείσιμο υποκαταστημάτων και δραστηριοτήτων.

Οι συμβουλευτικές και άλλες επαγγελματικές αμοιβές περιλαμβάνουν τις αμοιβές (συμπεριλαμβανομένων των φόρων) των ανεξάρτητων ελεγκτών του Συγκροτήματος, για τις ελεγκτικές και λοιπές επαγγελματικές υπηρεσίες που παρασχέθηκαν τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό, ως ακολούθως:

	2015	2014
	€000	€000
Έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων του Συγκροτήματος και θυγατρικών εταιριών	**1.918**	1.952
Λοιπές υπηρεσίες ελεγκτικής φύσης	**1.890**	167
Φορολογικές υπηρεσίες	**488**	385
Λοιπές υπηρεσίες	**435**	1.276
	4.731	3.780
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**4.633**	2.578
Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**98**	1.202
	4.731	3.780

15. Απομείωση χρηματοοικονομικών μέσων και κέρδος από αποαναγνώριση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές για δάνεια που αποκτήθηκαν

	2015	2014 (επαναπαρουσίαση)
	€000	€000
Κέρδος από αποαναγνώριση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές για δάνεια που αποκτήθηκαν	**(305.089)**	(47.338)

Καθαρές προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και άλλες ζημιές από πιστωτικές διευκολύνσεις		
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (Σημ. 44)	**1.305.957**	731.232
Χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και ανειλημμένες υποχρεώσεις (Σημ. 34)	**(41.403)**	85.751
	1.264.554	816.983

Καθαρή απομείωση άλλων χρηματοοικονομικών μέσων		
Ομόλογα διαθέσιμα προς πώληση	**-**	72
Μετοχές διαθέσιμες προς πώληση	**1.291**	7.237
Αμοιβαία κεφάλαια διαθέσιμα προς πώληση	**1.206**	-
Ομόλογα δανείων και απαιτήσεων	**(169)**	-
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες (Σημ. 44)	**19.604**	18.940
Άλλα εισπρακτέα	**21.571**	30.291
	43.503	56.540

Το κέρδος από αποαναγνώριση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές για δάνεια που αποκτήθηκαν, προέκυψε από το διακανονισμό των δανείων που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια του 2013 μέσω της εξαγοράς ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας, σε αξία η οποία είναι μεγαλύτερη από τη λογιστική τους αξία κατά την ημερομηνία του διακανονισμού καθώς και από αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές αυτών των δανείων σε σχέση με τις αρχικές προσδοκίες.

16. Απομείωση μη χρηματοοικονομικών μέσων

	2015	2014
	€000	€000
Ακίνητα για ιδία χρήση (Σημ. 25)	**311**	1.460
Επένδυση σε συγγενή εταιρία	**-**	2.078
Αποθέματα ακινήτων (Σημ. 27)	**17.792**	-
Επαναμέτρηση επένδυσης σε κοινοπραξία που κατέχεται προς πώληση σε εύλογη αξία μείον τα κόστη πώλησης (Σημ. 29)	**-**	29.757
	18.103	33.295

17. Φορολογία

	2015	2014 (επαναπαρουσίαση)
	€000	€000
Τρέχουσα φορολογία:		
- Κύπρου	**3.271**	1.407
- εξωτερικού	**1.502**	4.822
Έκτακτη εισφορά για την άμυνα της Κυπριακής Δημοκρατίας	**193**	159
Αναβαλλόμενη φορολογία	**338**	4.343
Αναπροσαρμογή φορολογίας προηγούμενων ετών	**3.899**	146
	9.203	10.877

Το Συγκρότημα δεν είχε σημαντικό μερίδιο στο κόστος φορολογίας συγγενών εταιριών για τα έτη 2014 και 2015.

Η συμφιλίωση της φορολογίας εισοδήματος με τις (ζημιές)/κέρδη πριν τη φορολογία όπως εκτιμάται με βάση τους ισχύοντες φορολογικούς συντελεστές παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2015	2014 (επαναπαρουσίαση)
	€000	€000
(Ζημιές)/κέρδη πριν τη φορολογία από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**(379.992)**	11.716
Φορολογία με τους κανονικούς συντελεστές στην Κύπρο	**(47.306)**	1.624
Φορολογική επίδραση:		
- δαπανών που δεν εκπίπτουν για σκοπούς φορολογίας	**22.368**	12.428
- εσόδων που δεν φορολογούνται	**(20.550)**	(18.336)
- διαφορών στους φορολογικούς συντελεστές μεταξύ - Κύπρου και εξωτερικού	**7.756**	15.086
- ζημιών που δεν αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενη φορολογία	**43.036**	(71)
	5.304	10.731
Αναπροσαρμογή φορολογίας προηγούμενων ετών	**3.899**	146
	9.203	10.877

Η ζημιά από την πώληση των Ρωσικών εργασιών και του συγκροτήματος Αφροδίτη το 2015 και των Ουκρανικών εργασιών το 2014 περιλαμβάνεται στις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες και εκπίπτει μερικώς από τη φορολογία, ενώ η ζημιά απομείωσης κατά την επιμέτρηση της εύλογης αξίας μείον τα έξοδα πώλησης των Ρωσικών εργασιών που επίσης περιλαμβάνεται στις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες, δεν εκπίπτει από τη φορολογία.

Η εταιρική φορολογία στην Κύπρο υπολογίζεται με συντελεστή 12,5% στο φορολογητέο εισόδημα (2014: 12,5%).

Για τις ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής καταβάλλεται ελάχιστη φορολογία με συντελεστή 1,5% στα μεικτά ασφάλιστρα. Η έκτακτη εισφορά για την άμυνα στα εισοδήματα από ενοίκια είναι 3% (2014: 3%) και στα έσοδα από τόκους από τη διεξαγωγή μη συνήθων εργασιών είναι 30% (2014: 30%).

Τα κέρδη του Συγκροτήματος από δραστηριότητες στο εξωτερικό φορολογούνται με τους συντελεστές που ισχύουν στις αντίστοιχες χώρες, που κατά το 2015 ήταν: Ελλάδα 29% (2014: 26%), Ρουμανία 16% (2014: 16%), Ρωσία 20% (2014: 20%), Ηνωμένο Βασίλειο 21% μέχρι 31 Μαρτίου 2015 και 20% μετέπειτα (2014: 23% μέχρι 31 Μαρτίου 2014 και 21% μετέπειτα). Το Συγκρότημα δεν είχε εργασίες στην Ουκρανία κατά το 2015 (2014: 18%).

17. Φορολογία (συνέχεια)

Το Συγκρότημα υπόκειται σε φόρο εισοδήματος στις διάφορες χώρες που δραστηριοποιείται και ο υπολογισμός της φορολογίας και των φορολογικών προβλέψεων του Συγκροτήματος περιλαμβάνει απαραιτήτως ένα βαθμό εκτιμήσεων και παραδοχών. Υπάρχουν συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους ο τελικός φορολογικός χειρισμός είναι αβέβαιος και δεν μπορεί να προσδιοριστεί μέχρι να επιτευχθεί συμφωνία με την αρμόδια φορολογική αρχή. Το Συγκρότημα έχει μια σειρά ανοιχτών φορολογικών δηλώσεων με διάφορες φορολογικές αρχές και υποχρεώσεις που συνδέονται με αυτά τα ανοικτά θέματα που χρήζουν κρίση, τα οποία βασίζονται σε εκτιμήσεις κατά πόσο θα προκύψουν επιπρόσθετοι φόροι. Σε περίπτωση που το τελικό αποτέλεσμα από τους φόρους αυτών των υποθέσεων διαφέρει από τα ποσά που είχαν αρχικά κατακυρωθεί, οι διαφορές αυτές θα επηρεάσουν τις τρέχουσες και αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά την περίοδο στην οποία γίνεται αυτός ο προσδιορισμός.

Οι συσσωρευμένες φορολογικές ζημιές παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

	Συνολικές φορολογικές ζημιές	**Φορολογικές ζημιές για τις οποίες έχει αναγνωριστεί αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση**	**Φορολογικές ζημιές για τις οποίες δεν έχει αναγνωριστεί αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση**
31 Δεκεμβρίου 2015	**€000**	**€000**	**€000**
Λήξη εντός 4 ετών	**4.307.396**	**295.584**	**4.011.812**
Λήξη από 5 έως 10 έτη	**401.156**	**-**	**401.156**
Λήξη από 11 έως 15 έτη	**7.378.801**	**3.336.000**	**4.042.801**
	12.087.353	**3.631.584**	**8.455.769**

31 Δεκεμβρίου 2014			
Λήξη εντός 4 ετών	4.140.267	297.148	3.843.119
Λήξη από 5 έως 10 έτη	216.962	-	216.962
Λήξη από 11 έως 15 έτη	7.378.801	3.336.000	4.042.801
Απεριόριστη λήξη	6.447	-	6.447
	11.742.477	3.633.148	8.109.329

Οι πλείστες αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αφορούν κυρίως φορολογικές ζημιές της Λαϊκής Τράπεζας που μεταφέρθηκαν στην Εταιρία, ως αποτέλεσμα της εξαγοράς στις 29 Μαρτίου 2013. Οι φορολογικές ζημιές μεταφέρθηκαν σύμφωνα με τον 'περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμο', ο οποίος καθορίζει πως τυχόν συσσωρευμένες ζημιές του μεταφέροντος πιστωτικού ιδρύματος κατά τη μεταφορά, μεταφέρονται στο αποκτήσαν πιστωτικό ίδρυμα και μπορούν να χρησιμοποιηθούν από αυτό για περίοδο μέχρι 15 χρόνων από το τέλος του έτους μεταφοράς. Στην περίπτωση της εξαγοράς της Λαϊκής Τράπεζας από το Συγκρότημα, οι ζημιές αυτές μπορούν να χρησιμοποιηθούν μέχρι το 2028. Οι μεταφερθείσες φορολογικές ζημιές, εξακολουθούν να υπόκεινται σε έγκριση και συμφωνία με τις φορολογικές αρχές της Κύπρου. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που αναγνωρίστηκαν στις συγκεκριμένες ζημιές μπορούν να συμψηφιστούν με μελλοντικά κέρδη της Εταιρίας μέχρι το 2028 με φορολογικό συντελεστή ύψους 12,5%.

Η αναγνώριση αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης επί των μη χρησιμοποιημένων φορολογικών ζημιών βασίζεται σε προβλέψεις της διοίκησης, λαμβάνοντας υπόψη τις διαθέσιμες πληροφορίες και κάνοντας διάφορες παραδοχές σχετικά με τον μελλοντικό ρυθμό αύξησης των χορηγήσεων πελατών, των καταθέσεων, την εξέλιξη της χρηματοδότησης, το ποσοστό απομείωσης δανείων και την τιμολόγηση και λαμβάνοντας υπόψη την πιθανότητα ανάκτησης της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης μέχρι την ημερομηνία λήξεως της.

17. Φορολογία (συνέχεια)

Το Συγκρότημα πραγματοποίησε την τακτική του εκτίμηση σχετικά με το ανακτήσιμο ποσό της αναβαλλόμενης φορολογικής του απαίτησης στις 31 Δεκεμβρίου 2015, λαμβάνοντας υπόψη τα πραγματικά αποτελέσματα για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015, την μειωμένη τάση των απομειωμένων δανείων ή των δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών, τη βελτιωμένη δομή χρηματοδότησης με το δείκτη δανείων προς καταθέσεις ύψους 121%, τη σημαντική εισροή καταθέσεων και τη μείωση της χρηματοδότησης από τον Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA).

Λαμβάνοντας υπόψη την πραγματική απόδοση του Συγκροτήματος, τους βασικούς στόχους της στρατηγικής του Συγκροτήματος καθώς και το μακροοικονομικό περιβάλλον στην Κύπρο όπως περιγράφεται στη Σημείωση 2, η Διοίκηση ετοίμασε αναλυτικές οικονομικές προβλέψεις μέχρι το τέλος του 2018 και ακολούθως τις χρησιμοποίησε για να αναπτύξει τις παραδοχές για τα επόμενα έτη μέχρι το 2028. Οι βασικές παραδοχές, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- Νέες χορηγήσεις δανείων και αποπληρωμές.
- Την εξέλιξη εσόδων/εξόδων από τόκους δανείων και καταθέσεων .
- Την μορφή χρηματοδότησης και το σχετικό κόστος.
- Διαφοροποιημένες ροές εσόδων.
- Το επίπεδο λειτουργικών εξόδων, συμπεριλαμβανομένου προγράμματος αποχώρησης προσωπικού.
- Το επίπεδο των απομειωμένων δανείων ή δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών (διόρθωση προβληματικών δανείων, κόστος κινδύνου).

Οι χρηματοοικονομικές προβλέψεις έχουν λάβει υπόψη τους βασικούς στόχους της στρατηγικής του Συγκροτήματος οι οποίοι παρουσιάζονται πιο κάτω:

- Σημαντική μείωση του επιπέδου των ληξιπρόθεσμων δανείων.
- Ομαλοποίηση της χρηματοδοτικής δομής και πλήρη αποπληρωμή του Μηχανισμού Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA).
- Επικέντρωση στις κύριες αγορές στην Κύπρο με την παροχή χρηματοδότησης σε υποσχόμενους τομείς και έξοδο από τις μη κύριες αγορές.
- Επίτευξη ενός ορθολογιστικού μοντέλου λειτουργίας.
- Διατήρηση μιας κατάλληλης κεφαλαιακής θέσης με την εσωτερική δημιουργία κεφαλαίων μέσω της κερδοφορίας, απομόχλευσης και διάθεσης μη κύριων περιουσιακών στοιχείων.
- Δημιουργία αξίας στους μετόχους και σε άλλα ενδιαφερόμενα μέρη.

Με βάση τα πιο πάνω, η Διοίκηση έχει καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ύψους €456.531 χιλ. για το Συγκρότημα στις 31 Δεκεμβρίου 2015 είναι ανακτήσιμη.

Κατά το 2015 και το 2014 δεν χρησιμοποιήθηκαν σημαντικές ζημιές προηγούμενων ετών.

Οι φορολογικές ζημιές αφορούν την ίδια δικαιοδοσία με την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

Αναβαλλόμενη φορολογία

Η καθαρή αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση αφορά:

	2015	2014
	€000	€000
Διαφορά μεταξύ κεφαλαιουχικών εκπτώσεων και αποσβέσεων	**7.773**	6.581
Επανεκτίμηση ακινήτων	**16.658**	20.722
Επανεκτίμηση επενδύσεων	**90**	977
Φορολογικές ζημιές που μεταφέρονται στα επόμενα έτη	**(453.948)**	(454.138)
Αξία ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής σε ισχύ	**14.271**	14.124
Άλλες προσωρινές διαφορές	**(568)**	(396)
Καθαρή αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	**(415.724)**	(412.130)

Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	**(456.531)**	(456.871)
Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση	**40.807**	44.741
Καθαρή αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	**(415.724)**	(412.130)

17. Φορολογία (συνέχεια)

Αναβαλλόμενη φορολογία (συνέχεια)

Η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση αναλύεται γεωγραφικά πιο κάτω:

	2015	2014
	€000	€000
Κύπρος	**(456.531)**	(456.581)
Ηνωμένο Βασίλειο	**-**	(190)
Ελλάδα	**-**	(38)
Ρουμανία	**-**	(62)
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	**(456.531)**	(456.871)
Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση	**40.807**	44.741
Καθαρή αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	**(415.724)**	(412.130)

Η κίνηση της καθαρής αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2015	2014
	€000	€000
1 Ιανουαρίου	**(412.130)**	(429.123)
Αναβαλλόμενη φορολογία που αναγνωρίστηκε στον ενοποιημένο λογαριασμό αποτελεσμάτων – συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**338**	4.343
Αναβαλλόμενη φορολογία που αναγνωρίστηκε στον ενοποιημένο λογαριασμό αποτελεσμάτων – μη συνεχιζόμενες δραστηριότητας	**-**	13.780
Αναβαλλόμενη φορολογία που αναγνωρίστηκε στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων	**(3.923)**	(234)
Αναβαλλόμενη φορολογία που σχετίζεται με περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 29)	**-**	(3.222)
Αναβαλλόμενη φορολογία που σχετίζεται με την πώληση θυγατρικών εταιριών	**(510)**	392
Συναλλαγματικές διαφορές	**501**	1.934
31 Δεκεμβρίου	**(415.724)**	(412.130)

Το Συγκρότημα συμψηφίζει τις φορολογικές απαιτήσεις με τις φορολογικές υποχρεώσεις όταν και μόνο έχει νομικά ισχυρό δικαίωμα να συμψηφίσει τις τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις έναντι των τρεχουσών φορολογικών υποχρεώσεων.

Η ανάλυση της καθαρής αναβαλλόμενης φορολογικής ζημιάς/(εισοδήματος) που αναγνωρίστηκε στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2015	2014
	€000	€000
Διαφορά μεταξύ κεφαλαιουχικών εκπτώσεων και αποσβέσεων	**1.057**	13.953
Επανεκτίμηση επενδύσεων	**(895)**	1.672
Φορολογικές ζημιές που μεταφέρονται στα επόμενα έτη	**203**	1.262
Αξία ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής σε ισχύ	**147**	641
Άλλες προσωρινές διαφορές	**(174)**	595
	338	18.123
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**338**	4.343
Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**-**	13.780
	338	18.123

17. **Φορολογία** (συνέχεια)

Αναβαλλόμενη φορολογία (συνέχεια)

Η ανάλυση της καθαρής αναβαλλόμενης φορολογίας που αναγνωρίστηκε στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2015	2014
	€000	€000
Χρονικές διαφορές στις επανεκτιμήσεις ακινήτων - έσοδα	**3.923**	234

18. **Κέρδη κατά μετοχή**

	2015	2014 (επαναπαρουσίαση)
Βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές κατά μετοχή που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας		
Ζημιές για το έτος που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας (€ χιλ.)	**(438.352)**	(261.157)
Μεσοσταθμικός αριθμός μετοχών που ήταν εκδομένες κατά τη διάρκεια του έτους, εξαιρουμένων των ιδίων μετοχών (χιλ.)	**8.911.574**	5.922.158
Βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές κατά μετοχή (€ σεντ)	**(4,9)**	(4,4)

Βασικά και προσαρμοσμένα (ζημιές)/κέρδη κατά μετοχή που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας – συνεχιζόμενες δραστηριότητες		
(Ζημιές)/κέρδη μετά τη φορολογία που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας – συνεχιζόμενες δραστηριότητες (€ χιλ.)	**(382.513)**	19.162
Μεσοσταθμικός αριθμός μετοχών που ήταν εκδομένες κατά τη διάρκεια του έτους, εξαιρουμένων των ιδίων μετοχών (χιλ.)	**8.911.574**	5.922.158
Βασικές και προσαρμοσμένες (ζημιές)/κέρδη κατά μετοχή – συνεχιζόμενες δραστηριότητες (€ σεντ)	**(4,3)**	0,3

Βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές κατά μετοχή που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας – μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες		
Ζημιές μετά τη φορολογία που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας – μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες (€ χιλ.)	**(55.839)**	(280.319)
Μεσοσταθμικός αριθμός μετοχών που ήταν εκδομένες κατά τη διάρκεια του έτους, εξαιρουμένων των ιδίων μετοχών (χιλ.)	**8.911.574**	5.922.158
Βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές κατά μετοχή – μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες (€ σεντ)	**(0,6)**	(4,7)

19. **Μετρητά, καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες και δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες**

	2015	2014
	€000	€000
Μετρητά	**154.017**	185.053
Καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	**1.268.585**	954.412
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	**1.422.602**	1.139.465
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	**1.314.380**	1.646.886

Οι καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες περιλαμβάνουν υποχρεωτικές καταθέσεις για σκοπούς ρευστότητας οι οποίες ανέρχονται σε €122.807 χιλ. (2014: €484.202 χιλ.).

19. Μετρητά, καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες και δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες (συνέχεια)

Η ανάλυση της πιστοληπτικής διαβάθμισης των καταθέσεων με κεντρικές τράπεζες και των δανείων και απαιτήσεων σε τράπεζες από ανεξάρτητους οίκους αξιολόγησης παρουσιάζεται στη Σημείωση 44.

Τα δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες φέρουν τόκο με βάση το διατραπεζικό επιτόκιο της σχετικής χρονικής περιόδου και του σχετικού νομίσματος.

20. Επενδύσεις

	2015	2014
	€000	€000
Επενδύσεις		
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	**50.785**	34.347
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	**100.535**	53.480
Επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως δάνεια και απαιτήσεις	**436.935**	1.783.309
	588.255	1.871.136

Οι επενδύσεις που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση σε συμφωνίες επαναγοράς με τράπεζες παρουσιάζονται πιο κάτω:

	2015	2014
	€000	€000
Επενδύσεις που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση		
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	**421.032**	669.786

Όλες οι επενδύσεις που έχουν εκχωρηθεί ως εξασφάλιση στα πλαίσια των συμφωνιών επαναγοράς μπορούν είτε να πωληθούν είτε να επανεκχωρηθούν από τον αντισυμβαλλόμενο.

20. Επενδύσεις (συνέχεια)

Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

	Επενδύσεις προς εμπορία		**Άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων**		**Σύνολο**	
	2015	2014	**2015**	2014	**2015**	2014
	€000	€000	**€000**	€000	**€000**	€000
Ομόλογα	**317**	1	**17.430**	17.151	**17.747**	17.152
Μετοχές	**3.832**	7.138	**4.018**	991	**7.850**	8.129
Αμοιβαία κεφάλαια	**9.205**	9.066	**15.983**	-	**25.188**	9.066
	13.354	16.205	**37.431**	18.142	**50.785**	34.347

Ομόλογα						
Κυπριακής κυβέρνησης	**316**	-	**17.430**	17.147	**17.746**	17.147
Τραπεζών και άλλων οργανισμών	**1**	1	**-**	4	**1**	5
	317	1	**17.430**	17.151	**17.747**	17.152
Εισηγμένα στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	**1**	1	**17.430**	17.147	**17.431**	17.148
Εισηγμένα σε άλλα χρηματιστήρια	**316**	-	**-**	4	**316**	4
	317	1	**17.430**	17.151	**17.747**	17.152

Μετοχές						
Εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	**3.384**	6.722	**3.310**	427	**6.694**	7.149
Εισηγμένες σε άλλα χρηματιστήρια	**448**	416	**-**	-	**448**	416
Μη εισηγμένες	**-**	-	**708**	564	**708**	564
	3.832	7.138	**4.018**	991	**7.850**	8.129

Τα ομόλογα στην κατηγορία άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων είχαν κατηγοριοποιηθεί αρχικά στην κατηγορία αυτή, για να απαλειφθεί μια ανακολουθία σε σχέση με την επιμέτρηση των παραγώγων που χρησιμοποιούνταν για την οικονομική αντιστάθμιση αυτών των μέσων.

Τα αμοιβαία κεφάλαια στην κατηγορία άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων αντιπροσωπεύουν μια ομάδα χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων τα οποία διαχειρίζονται από το Συγκρότημα και η επίδοσή τους αξιολογείται με βάση τη εύλογη τους αξία, σύμφωνα με την επενδυτική στρατηγική του Συγκροτήματος. Τα αμοιβαία κεφάλαια είναι μη εισηγμένα και είναι εκδομένα σε άλλες Ευρωπαϊκές χώρες.

20. Επενδύσεις (συνέχεια)

Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση

	2015	2014
	€000	€000
Ομόλογα	**461.934**	707.858
Μετοχές	**59.292**	14.081
Αμοιβαία κεφάλαια	**341**	1.327
	521.567	723.266

Ομόλογα		
Κυπριακής κυβέρνησης	**4.478**	204
Γαλλικής κυβέρνησης	**290.205**	489.606
Άλλων κυβερνήσεων	**130.832**	186.881
Τραπεζών και άλλων οργανισμών	**36.419**	31.167
	461.934	707.858
Εισηγμένα στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	**4.478**	263
Εισηγμένα σε άλλα χρηματιστήρια	**457.456**	707.595
	461.934	707.858
Γεωγραφική κατανομή με βάση την έδρα του εκδότη		
Κύπρος	**4.478**	263
Γαλλία	**290.205**	489.606
Γερμανία	**45.686**	59.011
Ιταλία	**23.234**	53.572
Ηνωμένο Βασίλειο	**-**	6.191
Άλλες Ευρωπαϊκές χώρες	**75.513**	74.297
Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων	**11.928**	14.640
Ουκρανία	**-**	1
Υπερεθνικοί οργανισμοί	**10.890**	10.277
	461.934	707.858

Μετοχές		
Εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	**5.427**	12.025
Εισηγμένες σε άλλα χρηματιστήρια	**271**	1.471
Μη εισηγμένες	**53.594**	585
	59.292	14.081

Στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 31 Δεκεμβρίου 2014, δεν υπήρχαν επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση σε ομόλογα, οι οποίες αξιολογήθηκαν σε ατομική βάση ως απομειωμένες.

Τα αμοιβαία κεφάλαια διαθέσιμα προς πώληση δεν είναι εισηγμένα και είναι εκδομένα σε άλλες χώρες.

20. Επενδύσεις (συνέχεια)

Επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως δάνεια και απαιτήσεις

	2015	2014
	€000	€000
Ομόλογα	**436.935**	1.783.309
Κυπριακής κυβέρνησης	**436.935**	1.782.998
Τραπεζών και άλλων οργανισμών	**-**	311
	436.935	1.783.309
Εισηγμένα στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	**436.935**	1.783.309
Γεωγραφική κατανομή με βάση την έδρα του εκδότη		
Κύπρος	**436.935**	1.783.309

Τα δάνεια και απαιτήσεις στις 31 Δεκεμβρίου 2015 περιλαμβάνουν ομόλογα ύψους €21.451 χιλ. (2014: €169.365 χιλ.) που αξιολογήθηκαν σε ατομική βάση ως απομειωμένα.

Επαναταξινόμηση επενδύσεων

Επαναταξινόμηση επενδύσεων προς εμπορία στην κατηγορία δάνεια και απαιτήσεις
Την 1 Απριλίου 2010, λόγω της κρίσης στις παγκόσμιες αγορές, το Συγκρότημα προσδιόρισε τις επενδύσεις τις οποίες δεν είχε πρόθεση να εμπορευτεί ή να πωλήσει στο προσεχές προβλεπτό μέλλον. Αυτές οι επενδύσεις σε ομόλογα επαναταξινομήθηκαν από την κατηγορία επενδύσεις προς εμπορία στην κατηγορία δάνεια και απαιτήσεις.

Επαναταξινόμηση επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση στην κατηγορία δάνεια και απαιτήσεις
Την 1 Οκτωβρίου 2008 και 30 Ιουνίου 2011 το Συγκρότημα επαναταξινόμησε ορισμένα ομόλογα από την κατηγορία επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση στην κατηγορία δάνεια και απαιτήσεις, ενόψει του γεγονότος ότι δεν υπήρχε ενεργός αγορά για τα εν λόγω ομόλογα και το Συγκρότημα είχε την πρόθεση και τη δυνατότητα να τα κρατήσει για το προβλεπτό μέλλον.

Επαναταξινόμηση επενδύσεων που κρατούνται μέχρι τη λήξη στις επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση
Την 1 Νοεμβρίου 2012, στα πλαίσια βελτιστοποίησης των δεικτών κεφαλαιακής επάρκειας και ρευστότητάς του, το Συγκρότημα επαναξιολόγησε τις πολιτικές του σε σχέση με το χαρτοφυλάκιο επενδύσεών του και αποφάσισε να επαναταξινομήσει όλα τα ομόλογα τα οποία προηγουμένως είχαν ταξινομηθεί ως κρατούμενα μέχρι τη λήξη, σε επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση, έτσι ώστε να είναι σε θέση να πωλήσει τα εν λόγω ομόλογα αν και εφόσον χρειαστεί. Ως αποτέλεσμα, σύμφωνα με τις λογιστικές πολιτικές του Συγκροτήματος και τα ΔΠΧΑ, το Συγκρότημα δεν δικαιούτο να ταξινομήσει οποιανδήποτε επένδυση στην κατηγορία επενδύσεις κρατούμενες μέχρι τη λήξη μέχρι τον Νοέμβριο 2014.

20. Επενδύσεις (συνέχεια)

Επαναταξινόμηση επενδύσεων (συνέχεια)

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζονται τα ομόλογα τα οποία έχουν επαναταξινομηθεί από το Συγκρότημα, κατά ημερομηνία επαναταξινόμησης.

	Ημερομηνία επαναταξινόμησης	Λογιστική και εύλογη αξία κατά την ημερομηνία επαναταξι-νόμησης	31 Δεκεμβρίου 2015		31 Δεκεμβρίου 2014		Έτος 2015		Πραγματικό επιτόκιο κατά την ημερομηνία επαναταξινόμησης
			Λογιστική αξία	Εύλογη αξία	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία	Επιπρόσθετα κέρδη στο λογαριασμό αποτελεσμάτων αν τα ομόλογα δεν είχαν επαναταξινομηθεί	Επιπρόσθετα κέρδη/ (ζημιές) στα λοιπά συνολικά εισοδήματα αν τα ομόλογα δεν είχαν επαναταξινομηθεί	
		€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	
Επαναταξινόμηση επενδύσεων προς εμπορία:									
- στα δάνεια και απαιτήσεις	1 Απριλίου 2010	34.810	35.255	35.227	36.722	35.056	171	-	1,2%-4,4%
Επαναταξινόμηση επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση:									
- στα δάνεια και απαιτήσεις	1 Οκτωβρίου 2008	129.497	119.683	126.913	120.235	120.289	-	7.230	4,6%-4,7%
- στα δάνεια και απαιτήσεις	30 Ιουνίου 2011	151.967	90.600	87.327	92.613	84.046	-	(3.273)	2,8%-6,3%
Επαναταξινόμηση επενδύσεων κρατούμενων μέχρι τη λήξη:									
- στις επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	1 Νοεμβρίου 2012	42.151	41.763	41.763	43.358	43.358	-	-	0,4%-3,1%

20. Επενδύσεις (συνέχεια)

Επαναταξινόμηση επενδύσεων (συνέχεια)

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζονται τα ομόλογα τα οποία έχουν επαναταξινομηθεί από το Συγκρότημα, κατά ημερομηνία επαναταξινόμησης.

	Ημερομηνία επαναταξινόμησης	Λογιστική και εύλογη αξία κατά την ημερομηνία επαναταξι-νόμησης	31 Δεκεμβρίου 2014		31 Δεκεμβρίου 2013		Έτος 2014		Πραγματικό επιτόκιο κατά την ημερομηνία επαναταξινόμησης
			Λογιστική αξία	Εύλογη αξία	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία	Επιπρόσθετα κέρδη στο λογαριασμό αποτελεσμάτων αν τα ομόλογα δεν είχαν επαναταξινομηθεί	Επιπρόσθετα κέρδη/ (ζημιές) στα λοιπά συνολικά εισοδήματα αν τα ομόλογα δεν είχαν επαναταξινομηθεί	
		€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	
Επαναταξινόμηση επενδύσεων προς εμπορία:									
- στα δάνεια και απαιτήσεις	1 Απριλίου 2010	34.810	36.722	35.056	38.059	32.204	2.852	-	1,2%-4,4%
Επαναταξινόμηση επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση:									
- στα δάνεια και απαιτήσεις	1 Οκτωβρίου 2008	154.248	156.566	156.728	156.283	136.809	-	162	4,6%-4,7%
- στα δάνεια και απαιτήσεις	30 Ιουνίου 2011	155.249	174.785	165.977	176.586	149.088	-	(8.808)	2,8%-6,3%
Επαναταξινόμηση επενδύσεων που κρατούνται μέχρι τη λήξη:									
- στις επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	1 Νοεμβρίου 2012	72.794	73.813	73.813	75.160	75.160	-	-	0,4%-3,1%

21. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Η αξία συμβολαίων και η εύλογη αξία των παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων παρουσιάζονται πιο κάτω:

	2015			2014		
	Αξία συμβολαίων	**Εύλογη αξία**		Αξία συμβολαίων	Εύλογη αξία	
		Περιουσιακά στοιχεία	**Υποχρεώσεις**		Περιουσιακά στοιχεία	Υποχρεώσεις
	€000	**€000**	**€000**	€000	€000	€000
Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας						
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	**90.870**	**1.113**	**2.103**	108.599	18.927	433
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	**1.484.763**	**12.235**	**5.720**	1.268.923	22.623	7.196
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	**34.511**	**141**	**2.305**	205.661	11.930	3.773
Δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος	**175**	**8**	**167**	995	76	919
Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς σε δείκτες τιμών μετοχών	**1.515**	**477**	**441**	3.113	580	346
Συμβόλαια ανώτατου/κατώτατου ορίου επιτοκίων	**6.562**	**-**	**53**	10.388	-	153
Δικαιώματα με ρήτρα ανάπτυξης ΑΕΠ	**-**	**-**	**-**	1.208	13	-
	1.618.396	**13.974**	**10.789**	1.598.887	54.149	12.820
Παράγωγα τα οποία πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική						
Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας - συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	**425.900**	**45**	**39.570**	674.883	-	59.147
Καθαρές επενδύσεις - προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	**151.246**	**4**	**4.040**	60.616	8.449	-
	577.146	**49**	**43.610**	735.499	8.449	59.147
Σύνολο	**2.195.542**	**14.023**	**54.399**	2.334.386	62.598	71.967

Η χρήση των παράγωγων αποτελεί μέρος των συνήθων εργασιών του Συγκροτήματος. Τα παράγωγα χρησιμοποιούνται για τη διαχείριση της έκθεσης του Συγκροτήματος που προκύπτει από τη διακύμανση των επιτοκίων, των τιμών συναλλάγματος και των δεικτών τιμών μετοχών. Παράγωγα διατίθενται επίσης σε πελάτες ως προϊόντα διαχείρισης κινδύνων.

Τα προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος είναι ανέκκλητες συμφωνίες αγοράς ή πώλησης συγκεκριμένης ποσότητας ξένου συναλλάγματος σε συγκεκριμένη μελλοντική ημερομηνία και τιμή.

Τα συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος περιλαμβάνουν απλά συμβόλαια και συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος και επιτοκίων. Τα απλά συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος διέπουν την ανταλλαγή δύο νομισμάτων στην τρέχουσα τιμή και τη δέσμευση επαναναταλλαγής τους σε συγκεκριμένη τιμή στη λήξη του συμβολαίου. Τα συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος και επιτοκίων είναι συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων όπου οι ταμειακές ροές είναι σε διαφορετικά νομίσματα.

21. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (συνέχεια)

Στα συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων δύο μέρη συμφωνούν να ανταλλάσσουν τόκους με βάση ένα σταθερό και ένα κυμαινόμενο επιτόκιο, με περιοδικές πληρωμές, πάνω σε καθορισμένο ονομαστικό ποσό και τόκους σε καθορισμένες χρονικές περιόδους, όπως καθορίζονται στο συμβόλαιο.

Τα δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος παρέχουν το δικαίωμα, αλλά δεν υποχρεώνουν τον αγοραστή, είτε να αγοράσει, είτε να πωλήσει το συνάλλαγμα σε συγκεκριμένη συναλλαγματική τιμή και κατά τη διάρκεια συγκεκριμένης περιόδου.

Τα δικαιώματα προαίρεσης αγοράς επιτοκίων, συναλλάγματος και σε δείκτες τιμών μετοχών παρέχουν το δικαίωμα αλλά όχι την υποχρέωση στον αγοραστή, είτε να αγοράσει είτε να πωλήσει τις υποκείμενες αξίες σε συγκεκριμένη τιμή πριν ή κατά συγκεκριμένη ημερομηνία.

Τα συμβόλαια ανώτατου και κατώτατου ορίου επιτοκίων προστατεύουν τον κάτοχό τους από τις διακυμάνσεις των επιτοκίων πάνω ή κάτω από ένα συγκεκριμένο επιτόκιο για συγκεκριμένη χρονική περίοδο.

Ο πιστωτικός κίνδυνος από τα παράγωγα αντιπροσωπεύει το κόστος αναπλήρωσης των συμβολαίων κατά την ημερομηνία αναφοράς. Ο κίνδυνος που απορρέει από αυτές τις πράξεις τυγχάνει χειρισμού στα πλαίσια των διαδικασιών διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου του Συγκροτήματος, που ακολουθούνται για όλες τις παρεχόμενες πιστωτικές διευκολύνσεις σε πελάτες και χρηματοοικονομικούς οργανισμούς.

Η αξία των συμβολαίων ορισμένων παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων παρέχει μια βάση σύγκρισής τους με άλλα μέσα που αναγνωρίζονται στον ενοποιημένο ισολογισμό, χωρίς όμως να υποδηλώνει κατ'ανάγκη το ύψος των μελλοντικών ταμειακών ροών ή της παρούσας εύλογης αξίας τους, και επομένως δεν υποδεικνύει την έκθεση του Συγκροτήματος σε πιστωτικό κίνδυνο ή σε κίνδυνο της αγοράς.

Η εύλογη αξία των παραγώγων μπορεί να είναι θετική (περιουσιακό στοιχείο) ή αρνητική (υποχρέωση) ως αποτέλεσμα των μεταβολών στα επιτόκια της αγοράς, στις τιμές ξένου συναλλάγματος, ή στους δείκτες τιμών μετοχών, σύμφωνα με τους όρους του σχετικού συμβολαίου. Η συνολική καθαρή εύλογη αξία των παραγώγων μπορεί να μεταβάλλεται σημαντικά με την πάροδο του χρόνου.

Αντισταθμιστική λογιστική

Το Συγκρότημα εφαρμόζει αντισταθμιστική λογιστική εύλογης αξίας μέσω παραγώγων νοουμένου ότι τηρούνται τα απαιτούμενα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική. Επίσης, προβαίνει σε συναλλαγές σε παράγωγα τα οποία αποτελούν οικονομική αντιστάθμιση κινδύνων (αντιστάθμιση μεταβολών στις τιμές επιτοκίων, συναλλάγματος ή άλλους κινδύνους) τα οποία δεν πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική. Ως αποτέλεσμα, τα παράγωγα αυτά αναγνωρίζονται ως παράγωγα για σκοπούς εμπορίας και τα κέρδη ή οι ζημιές από τη μεταβολή της εύλογης αξία τους αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Μεταβολές στην εύλογη αξία των παραγώγων που καθορίζονται ως μέσο αντιστάθμισης εύλογης αξίας και στην εύλογη αξία των αντισταθμισμένων μέσων αναγνωρίζονται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας

Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων για να αντισταθμίσει τον κίνδυνο επιτοκίων που προκύπτει από πιθανή αρνητική μεταβολή στην εύλογη αξία ομολόγων διαθέσιμων προς πώληση, που φέρουν σταθερό επιτόκιο και δανείων και καταθέσεων πελατών σταθερού επιτοκίου.

21. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (συνέχεια)

Αντισταθμιστική λογιστική (συνέχεια)

Αντισταθμίσεις καθαρής επένδυσης

Ο ενοποιημένος ισολογισμός του Συγκροτήματος επηρεάζεται από συναλλαγματικές διαφορές μεταξύ του Ευρώ και των άλλων νομισμάτων λειτουργίας των θυγατρικών και υποκαταστημάτων εξωτερικού και άλλων δραστηριοτήτων του εξωτερικού. Το Συγκρότημα αντισταθμίζει τον δομικό συναλλαγματικό κίνδυνο όταν κρίνει ότι το κόστος αυτής της αντιστάθμισης είναι εντός αποδεκτών πλαισίων (σε σχέση με τον υποκείμενο κίνδυνο). Αυτές οι αντισταθμίσεις πραγματοποιούνται μέσω δανεισμού στο ίδιο νόμισμα λειτουργίας των θυγατρικών εταιριών και υποκαταστημάτων εξωτερικού, καθώς και συγγενών εταιριών εξωτερικού και κοινοπραξιών και μέσω προθεσμιακών συμβολαίων συναλλάγματος.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2015, καταθέσεις και προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος ύψους €178.101 χιλ. και €151.246 χιλ. αντίστοιχα (2014: €249.967 χιλ. και €60.616 χιλ. αντίστοιχα) έχουν προσδιοριστεί ως αντισταθμιστικά μέσα από τα οποία προέκυψε ζημιά κατά τη διάρκεια του έτους ύψους €22.860 χιλ. (2014: κέρδος €2.580 χιλ.) η οποία αναγνωρίστηκε στο 'Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος' στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων, έναντι των κερδών ή ζημιών από τη μετατροπή της αντίστοιχης καθαρής θέσης των θυγατρικών και υποκαταστημάτων εξωτερικού και άλλων δραστηριοτήτων του εξωτερικού.

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει τη λογιστική και εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων του Συγκροτήματος.

	2015		2014	
	Λογιστική αξία	**Εύλογη αξία**	Λογιστική αξία (επαναπαρουσίαση)	Εύλογη αξία (επαναπαρουσίαση)
	€000	**€000**	€000	€000
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	**1.422.602**	**1.422.602**	1.139.465	1.139.465
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	**1.314.380**	**1.303.414**	1.646.886	1.620.413
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	**50.785**	**50.785**	34.347	34.347
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	**521.567**	**521.567**	723.266	723.266
Επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως δάνεια και απαιτήσεις	**436.935**	**445.521**	1.783.309	1.861.909
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	**14.023**	**14.023**	62.598	62.598
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	**17.191.632**	**18.150.401**	18.168.323	18.365.310
Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους	**462.613**	**462.613**	459.912	459.912
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που συμπεριλαμβάνονται στις ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση	**-**	**-**	673.104	624.961
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	**179.661**	**179.661**	196.739	196.739
	21.594.198	**22.550.587**	24.887.949	25.088.920
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Οφειλές σε κεντρικές τράπεζες και καταθέσεις από τράπεζες	**4.694.987**	**4.694.987**	8.446.161	8.446.161
Συμφωνίες επαναγοράς	**368.151**	**406.014**	579.682	592.113
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	**54.399**	**54.399**	71.967	71.967
Καταθέσεις πελατών	**14.180.681**	**14.185.996**	12.623.558	12.609.522
Ομολογιακά δάνεια	**712**	**712**	693	693
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που συμπεριλαμβάνονται στις ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση	**-**	**-**	579.930	578.666
Λοιπές υποχρεώσεις	**141.357**	**141.357**	172.186	172.186
	19.440.287	**19.483.465**	22.474.177	22.471.308

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων στον πιο πάνω πίνακα παρουσιάζεται κατά την ημερομηνία αναφοράς και δεν αντιπροσωπεύει οποιεσδήποτε προσδοκίες ως προς τη μελλοντική τους αξία.

Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί την ακόλουθη ιεραρχία για τον καθορισμό και τη γνωστοποίηση της εύλογης αξίας:

Επίπεδο 1: επενδύσεις που επιμετρούνται στην εύλογη αξία με βάση χρηματιστηριακές τιμές σε ενεργείς αγορές.

Επίπεδο 2: επενδύσεις που επιμετρούνται στην εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία όλα τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία της αγοράς.

Επίπεδο 3: επενδύσεις που επιμετρούνται στην εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία δεν είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.

Οι τεχνικές αποτίμησης που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό της εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών μέσων και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που αποτιμούνται στην εύλογη αξία σε επαναλαμβανόμενη και μη επαναλαμβανόμενη βάση, καθώς και χρηματοοικονομικών μέσων και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που δεν αποτιμούνται στην εύλογη αξία αλλά για τα οποία γνωστοποιείται η εύλογη αξία μέσω μοντέλων αποτίμησης, περιγράφονται πιο κάτω. Τα μοντέλα αυτά περιλαμβάνουν τις εκτιμήσεις του Συγκροτήματος σχετικά με τις παραδοχές που θα χρησιμοποιούσε ένας επενδυτής στην επιμέτρηση της εύλογης αξίας.

Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα
Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα που αποτιμούνται με τη χρήση μοντέλων αποτίμησης βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία της αγοράς αποτελούνται από συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων, συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος, δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος, προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος, δικαιώματα προαίρεσης αγοράς σε δείκτες τιμών μετοχών και συμβόλαια ανώτατου/κατώτατου ορίου επιτοκίων. Τα μοντέλα αποτίμησης που χρησιμοποιούνται συχνότερα περιλαμβάνουν τα μοντέλα προθεσμιακής τιμολόγησης (forward pricing models) και μοντέλα ανταλλαγής ταμειακών ροών (swap models), χρησιμοποιώντας υπολογισμούς παρούσας αξίας. Τα μοντέλα χρησιμοποιούν διάφορα δεδομένα συμπεριλαμβανομένων της πιστοληπτικής ικανότητας των αντισυμβαλλόμενων μερών, τρέχουσες ισοτιμίες συναλλάγματος, προθεσμιακές τιμές συναλλάγματος καθώς και καμπύλες επιτοκίων.

Προσαρμογές πιστωτικής αποτίμησης και προσαρμογές χρεωστικής αποτίμησης
Οι προσαρμογές πιστωτικής αποτίμησης (CVA) και προσαρμογές χρεωστικής αποτίμησης (DVA) ενσωματώνονται σε εκτιμήσεις των παραγώγων, ώστε να αντικατοπτρίζουν στην εύλογη αξία την επίδραση του κινδύνου του αντισυμβαλλόμενου μέρους και την πιστωτική ποιότητα της Εταιρίας αντίστοιχα.

Το Συγκρότημα υπολογίζει τις προσαρμογές πιστωτικής αποτίμησης εφαρμόζοντας την πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης (PD) του αντισυμβαλλόμενου μέρους, σε σχέση με τη μη αθέτηση υποχρέωσης του Συγκροτήματος, στην αναμενόμενη θετική έκθεση του Συγκροτήματος στον αντισυμβαλλόμενο και πολλαπλασιάζοντας το αποτέλεσμα με τη ζημιά που αναμένεται σε περίπτωση αθέτησης. Αντίθετα, το Συγκρότημα υπολογίζει τις προσαρμογές χρεωστικής αποτίμησης, εφαρμόζοντας τη δική του πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης, σε σχέση με τη μη αθέτηση του αντισυμβαλλόμενου, στην αναμενόμενη θετική έκθεση του αντισυμβαλλόμενου στο Συγκρότημα και πολλαπλασιάζοντας το αποτέλεσμα με τη ζημιά που αναμένεται σε περίπτωση αθέτησης. Και οι δύο υπολογισμοί υπολογίζονται για όλη τη διάρκεια της πιθανής έκθεσης.

Η αναμενόμενη έκθεση των παραγώγων υπολογίζεται σύμφωνα με τους νέους κανονισμούς κεφαλαιακών απαιτήσεων (CRR) και λαμβάνει υπόψη τις συμφωνίες συμψηφισμού, εφόσον αυτές υπάρχουν. Έχει υιοθετηθεί μια γενική παραδοχή για καθορισμό ζημιάς από αθέτηση υποχρέωσης (LGD) σύμφωνα με τα πρότυπα του κλάδου. Εναλλακτικές παραδοχές για τον καθορισμό ζημιάς από αθέτηση υπόσχεσης (LGD) μπορούν να υιοθετηθούν όταν αυτό υποστηρίζεται από τον τύπο της έκθεσης και τα διαθέσιμα δεδομένα.

Το Συγκρότημα δεν έχει στην κατοχή του σημαντικά παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα τα οποία αποτιμούνται με τη χρήση μοντέλων αποτίμησης που δεν είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία της αγοράς.

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση και άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων
Οι επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση και άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων που επιμετρούνται με τη χρήση μοντέλων αποτίμησης ή τιμολόγησης, αποτελούνται κυρίως από μη εισηγμένες μετοχές και ομόλογα. Αυτά τα περιουσιακά στοιχεία αποτιμούνται χρησιμοποιώντας μοντέλα αποτίμησης που άλλοτε περιλαμβάνουν δεδομένα βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία αγοράς και άλλοτε βασισμένα σε παρατηρήσιμα και σε μη παρατηρήσιμα στοιχεία.

Δάνεια και απαιτήσεις σε πελάτες
Η εύλογη αξία των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες βασίζεται στην παρούσα αξία των αναμενόμενων ταμειακών ροών. Οι αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές έχουν υπολογιστεί βάσει των αναμενόμενων ποσοστών ζημιών ανά χαρτοφυλάκιο δανείου, λαμβάνοντας υπόψη την προσδοκώμενη πιστοληπτική ποιότητα των δανειοληπτών. Το προεξοφλητικό επιτόκιο περιλαμβάνει στοιχεία που αφορούν το κόστος χρηματοδότησης και το κόστος κεφαλαίου.

Καταθέσεις πελατών
Η εύλογη αξία των καταθέσεων προσδιορίζεται με υπολογισμούς της παρούσας αξίας των μελλοντικών ταμειακών ροών. Ο συντελεστής προεξόφλησης λαμβάνει υπόψη το τρέχον επιτόκιο και την πιστοληπτική διαβάθμιση της Εταιρίας. Η εύλογη αξία των καταθέσεων αποπληρωτέων σε πρώτη ζήτηση και των καταθέσεων που προστατεύονται από το Σχέδιο Προστασίας Καταθέσεων προσεγγίζει τη λογιστική τους αξία.

Συμφωνίες επαναγοράς
Οι συμφωνίες επαναγοράς είναι εξασφαλισμένες καταθέσεις τραπεζών. Με δεδομένο ότι η εξασφάλιση που παρέχει το Συγκρότημα είναι μεγαλύτερη από το ποσό που δανείζεται, ο υπολογισμός της εύλογης αξίας αυτών των συμφωνιών επαναγοράς λαμβάνει μόνο υπόψη τη διαχρονική αξία του χρήματος.

Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες
Τα δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες με λήξη πέραν του ενός έτους, προεξοφλούνται με ένα κατάλληλο επιτόκιο χωρίς κίνδυνο (risk-free rate) συν το πιστωτικό περιθώριο του κάθε αντισυμβαλλομένου. Για βραχυπρόθεσμο δανεισμό η εύλογη αξία προσεγγίζει τη λογιστική αξία.

Καταθέσεις από τράπεζες
Δεδομένου ότι σχεδόν όλες οι καταθέσεις από τράπεζες είναι πολύ βραχυπρόθεσμες, η εύλογη αξία προσεγγίζει τη λογιστική αξία.

Επενδύσεις σε ακίνητα
Οι επενδύσεις σε ακίνητα ταξινομούνται ως οικιστικά, γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα, βιομηχανίες, ξενοδοχεία, γη (οικόπεδα και αγροτεμάχια) και ακίνητα υπό κατασκευή. Η εύλογη αξία των επενδύσεων σε ακίνητα καθορίζεται από εκτιμήσεις που έγιναν από εξωτερικούς προσοντούχους, ανεξάρτητους εκτιμητές και εσωτερικούς προσοντούχους εκτιμητές. Περισσότερες πληροφορίες για τις μεθόδους που χρησιμοποιήθηκαν γνωστοποιούνται πιο κάτω.

Ακίνητα και εξοπλισμός
Τα ιδιόκτητα ακίνητα περιλαμβάνουν γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα. Η εύλογη αξία τους καθορίστηκε από εκτιμήσεις που έγιναν από εξωτερικούς, προσοντούχους ανεξάρτητους εκτιμητές και εσωτερικούς προσοντούχους εκτιμητές. Περισσότερες πληροφορίες για τις μεθόδους που χρησιμοποιήθηκαν γνωστοποιούνται πιο κάτω.

Στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τα μοντέλα αποτίμησης
Τα παρατηρήσιμα στοιχεία που χρησιμοποιούνται στα μοντέλα για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας των μη εισηγμένων μετοχών και ομολόγων περιλαμβάνουν, όπου ισχύει, τρέχουσες και αναμενόμενες τιμές επιτοκίων της αγοράς, αναμενόμενα από την αγορά ποσοστά αθέτησης, τον κίνδυνο της χώρας και τον πιστωτικό κίνδυνο του αντισυμβαλλόμενου μέρους, καθώς και εκπτώσεις ρευστότητας της αγοράς.

22. **Επιμέτρηση της εύλογης αξίας** (συνέχεια)

Στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τα μοντέλα αποτίμησης (συνέχεια)
Η ανάλυση των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων του Συγκροτήματος που επιμετρούνται στην εύλογη αξία ή για τα οποία η εύλογη αξία γνωστοποιείται, κατά επίπεδο, παρουσιάζεται πιο κάτω:

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	**Σύνολο**
2015	€000	€000	€000	**€000**
Περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία				
Επενδύσεις σε ακίνητα				
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	-	-	20.325	**20.325**
Βιοτεχνίες και βιομηχανίες	-	-	583	**583**
Γη (αγροτεμάχια)	-	-	13.720	**13.720**
	-	-	34.628	**34.628**
Επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση				
Οικιστικά	-	2.095	-	**2.095**
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	-	5.222	6.552	**11.774**
Ξενοδοχεία	-	-	8.466	**8.466**
	-	7.317	15.018	**22.335**
Ιδιόκτητα ακίνητα				
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	-	12.364	227.945	**240.309**
Ιδιόκτητα ακίνητα που κατέχονται προς πώληση				
Ξενοδοχεία	-	-	25.400	**25.400**
Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας				
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	1.113	-	**1.113**
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	-	12.235	-	**12.235**
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	141	-	**141**
Δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος	-	8	-	**8**
Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς σε δείκτες τιμών μετοχών	-	477	-	**477**
	-	13.974	-	**13.974**
Παράγωγα τα οποία πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική				
Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας - συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	45	-	**45**
Καθαρές επενδύσεις - προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	4	-	**4**
	-	49	-	**49**
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων				
Επενδύσεις προς εμπορία	12.865	-	489	**13.354**
Άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	19.293	17.905	233	**37.431**
	32.158	17.905	722	**50.785**
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	466.995	41	54.531	**521.567**
	499.153	51.650	358.244	**909.047**
Άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μη επιμετρημένα στην εύλογη αξία				
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	-	1.303.414	-	**1.303.414**
Δάνεια και απαιτήσεις – επενδύσεις	-	424.070	-	**424.070**
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	-	-	18.150.401	**18.150.401**
	-	1.727.484	18.150.401	**19.877.885**

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τα μοντέλα αποτίμησης (συνέχεια)
Για τις επενδύσεις σε μετοχές διαθέσιμες προς πώληση που κατηγοριοποιήθηκαν σε Επίπεδο 3, ύψους €51.263 χιλ., μια αλλαγή στο συντελεστή μετατροπής κατά 10% θα είχε ως αποτέλεσμα αλλαγή στην αξία των επενδύσεων σε μετοχές κατά €750 χιλ.

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	**Σύνολο**
2015	€000	€000	€000	**€000**
Υποχρεώσεις σε εύλογη αξία				
Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας				
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	2.103	-	**2.103**
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	-	5.720	-	**5.720**
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	2.305	-	**2.305**
Δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος	-	167	-	**167**
Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς σε δείκτες τιμών μετοχών	-	441	-	**441**
Συμβόλαια ανώτατου/κατώτατου ορίου επιτοκίων	-	53	-	**53**
	-	10.789	-	**10.789**
Παράγωγα τα οποία πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική				
Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας - συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	39.570	-	**39.570**
Καθαρές επενδύσεις - προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	4.040	-	**4.040**
	-	43.610	-	**43.610**
	-	54.399	**-**	**54.399**
Άλλες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις μη επιμετρημένες στην εύλογη αξία				
Καταθέσεις από τράπεζες	-	242.137	-	**242.137**
Συμφωνίες επαναγοράς	-	406.014	-	**406.014**
Καταθέσεις πελατών	-	-	14.185.996	**14.185.996**
	-	648.151	14.185.996	**14.834.147**

22. **Επιμέτρηση της εύλογης αξίας** (συνέχεια)

Στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τα μοντέλα αποτίμησης (συνέχεια)

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	**Σύνολο**
2014	€000	€000	€000	**€000**
Περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία				
Επενδύσεις σε ακίνητα				
Οικιστικά	-	-	94.382	**94.382**
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	-	-	151.897	**151.897**
Βιοτεχνίες και βιομηχανίες	-	-	60.692	**60.692**
Ξενοδοχεία	-	-	95.203	**95.203**
Γη (οικόπεδα και αγροτεμάχια)	-	-	86.031	**86.031**
Ακίνητα υπό κατασκευή	-	-	393	**393**
	-	-	488.598	**488.598**
Επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση				
Οικιστικά	-	-	5.090	**5.090**
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	-	-	6.146	**6.146**
Βιοτεχνίες και βιομηχανίες	-	-	5.816	**5.816**
Ξενοδοχεία	-	-	4.283	**4.283**
Γη (οικόπεδα και αγροτεμάχια)	-	-	23.105	**23.105**
Ακίνητα υπό κατασκευή	-	-	126	**126**
	-	-	44.566	**44.566**
Ιδιόκτητα ακίνητα				
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	-	11.939	251.491	**263.430**
Ιδιόκτητα ακίνητα που κατέχονται προς πώληση				
Ξενοδοχεία	-	-	25.681	**25.681**
Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας				
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	18.927	-	**18.927**
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	-	22.623	-	**22.623**
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	11.930	-	**11.930**
Δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος	-	76	-	**76**
Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς σε δείκτες τιμών μετοχών	-	580	-	**580**
Δικαιώματα με ρήτρα ανάπτυξης ΑΕΠ	-	13	-	**13**
	-	54.149	-	**54.149**
Παράγωγα αντισταθμίσεων καθαρής επένδυσης				
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	8.449	-	**8.449**
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων				
Επενδύσεις προς εμπορία	16.205	-	-	**16.205**
Άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	431	17.711	-	**18.142**
	16.636	17.711	-	**34.347**
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	719.373	205	3.688	**723.266**
	736.009	92.453	814.024	**1.642.486**
Άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μη επιμετρημένα στην εύλογη αξία				
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	-	1.620.413	-	**1.620.413**
Δάνεια και απαιτήσεις – επενδύσεις	-	1.682.511	-	**1.682.511**
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	-	-	18.365.310	**18.365.310**
	-	3.302.924	18.365.310	**21.668.234**

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τα μοντέλα αποτίμησης (συνέχεια)

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	**Σύνολο**
2014	€000	€000	€000	**€000**
Υποχρεώσεις σε εύλογη αξία				
Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας				
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	433	-	**433**
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	-	7.196	-	**7.196**
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	3.773	-	**3.773**
Δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος	-	919	-	**919**
Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς σε δείκτες τιμών μετοχών	-	346	-	**346**
Συμβόλαια ανώτατου/κατώτατου ορίου επιτοκίων	-	153	-	**153**
	-	12.820	-	**12.820**
Παράγωγα αντισταθμίσεων εύλογης αξίας				
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	59.147	-	**59.147**
	-	71.967	-	**71.967**
Άλλες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις μη επιμετρημένες στην εύλογη αξία (επαναπαρουσίαση)				
Καταθέσεις από τράπεζες	-	162.388	-	**162.388**
Συμφωνίες επαναγοράς	-	592.113	-	**592.113**
Καταθέσεις πελατών	-	-	12.609.522	**12.609.522**
	-	754.501	12.609.522	**13.364.023**

Τα μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες, η χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες και τα ομόλογα είναι χρηματοοικονομικά μέσα των οποίων η λογιστική αξία είναι μία λογική προσέγγιση της εύλογης αξίας, επειδή έχουν από τη φύση τους ως επί το πλείστον κυρίως μικρή διάρκεια ή αναπροσαρμόζονται τακτικά στις τρέχουσες τιμές της αγοράς.

Κατά τη διάρκεια των ετών 2015 και 2014 δεν υπήρχαν σημαντικές μεταφορές μεταξύ του Επίπεδου 1 και Επίπεδου 2.

22. **Επιμέτρηση της εύλογης αξίας** (συνέχεια)

Η κίνηση των περιουσιακών στοιχείων στο Επίπεδο 3 που επιμετρούνται στην εύλογη αξία παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2015					2014				
	Επενδύσεις σε ακίνητα	**Επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση**	**Ιδιόκτητα ακίνητα**	**Ιδιόκτητα ακίνητα που κατέχονται προς πώληση**	**Χρηματο-οικονομικά μέσα**	Επενδύσεις σε ακίνητα	Επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση	Ιδιόκτητα ακίνητα	Ιδιόκτητα ακίνητα που κατέχονται προς πώληση	Χρηματο-οικονομικά μέσα
	€000	**€000**	**€000**	**€000**	**€000**	€000	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	**488.598**	**44.566**	**251.491**	**25.681**	**3.688**	495.658	-	361.984	-	4.308
Προσθήκες	**114.404**	**1.927**	**1.456**	**-**	**339**	117.257	-	2.950	-	-
Πωλήσεις και διαγραφές	**(13.923)**	**(18.238)**	**(191)**	**-**	**(45)**	(19.531)	(1.975)	(530)	-	(855)
Πώληση δραστηριοτήτων στην Ουκρανία	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	(34.395)	-	-	-	-
Πώληση δραστηριοτήτων στη Ρωσία	**-**	**(31.051)**	**-**	**-**	**-**	-	-	-	-	-
Μεταφορά από τα ιδιόκτητα ακίνητα στις επενδύσεις σε ακίνητα (Σημ. 25)	**16.782**	**-**	**(16.782)**	**-**	**-**	19.847	-	(19.847)	-	-
Μεταφορά στα αποθέματα ακινήτων (Σημ. 27)	**(492.927)**	**(247)**	**(541)**	**-**	**-**	(893)	-	-	-	-
Μεταφορά από τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 25)	**-**	**-**	**25.681**	**(25.681)**	**-**	-	-	-	-	-
Μεταφορά στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 25 & 29)	**(21.908)**	**21.908**	**(25.400)**	**25.400**	**-**	(46.841)	46.841	(65.764)	65.764	-
Μεταφορά σε εξοπλισμό (Σημ. 25)	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	(277)	-	-	-	-
Μεταφορές (σε)/από Επίπεδα 1 και 2	**(7.317)**	**-**	**-**	**-**	**321**	-	-	-	-	-
Καθαρά κέρδη από μεταβολές στην εύλογη αξία που αναγνωρίστηκαν στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων	**-**	**-**	**-**	**-**	**50.695**	-	-	-	-	416
Αποσβέσεις έτους – συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**-**	**-**	**(2.688)**	**-**	**-**	-	-	(2.609)	-	-
Αποσβέσεις έτους – μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	-	-	(1.655)	-	-
Απομείωση έτους – συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**-**	**-**	**(311)**	**-**	**-**	-	-	(1.460)	-	(181)
Ζημιά απομείωσης από επιμέτρηση σε εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης – μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	-	-	-	(57.579)	-
(Ζημιές)/κέρδη επανεκτιμήσεων – συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**(49.801)**	**(2.774)**	**(4.795)**	**-**	**-**	(11.771)	(300)	3.028	-	-
Κέρδη επανεκτιμήσεων – μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	949	-	212	-	-
Συναλλαγματικές διαφορές	**720**	**(1.073)**	**25**	**-**	**255**	(31.405)	-	(24.818)	17.496	-
31 Δεκεμβρίου	**34.628**	**15.018**	**227.945**	**25.400**	**55.253**	488.598	44.566	251.491	25.681	3.688

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Πολιτική αποτίμησης και ανάλυση ευαισθησίας στοιχείων

Χρηματοοικονομικά μέσα
Οι τακτικές αποτίμησης για χρηματοοικονομικά μέσα που αποτιμούνται στο Επίπεδο 3 ορίζονται από την Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών στοιχείων/Υποχρεώσεων (ALCO).

Επενδύσεις σε ακίνητα, επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση και ιδιόκτητα ακίνητα
Η μέθοδος αποτίμησης ακινήτων καθορίζεται από το Τμήμα Ακινήτων και Εκτιμήσεων του Συγκροτήματος. Η κύρια μέθοδος αποτίμησης ακινήτων που εφαρμόζεται από το Συγκρότημα είναι η συγκριτική μέθοδος αγοράς, αναπροσαρμοσμένη για τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς και των καταστάσεων που αφορούν τα συγκεκριμένα ακίνητα. Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, το Συγκρότημα χρησιμοποιεί επίσης τη μέθοδο κεφαλαιοποίησης εισοδήματος. Οι πιο κάτω πίνακες περιγράφουν βασικές παραμέτρους που χρησιμοποιήθηκαν στις εκτιμήσεις για τις επενδύσεις σε ακίνητα, επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση και τα ιδιόκτητα ακίνητα.

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Πολιτική αποτίμησης και ανάλυση ευαισθησίας στοιχείων (συνέχεια)

Ανάλυση επενδύσεων σε ακίνητα και επενδύσεων σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση

Είδος και χώρα	2015	Ετήσια εκτιμημένη αξία μίσθωσης ανά τ.μ.	Ετήσια αύξηση ενοικίου	Εκτιμημένο κόστος κτιρίου ανα τ.μ.	Απόδοση	Εκτιμημένη εύλογη αξία ανά τ.μ.	Εκτιμημένο κόστος γης ανά τ.μ.	Γη	Εμβαδόν κτιρίου	Ηλικία κτιρίου
Οικιστικά	**€000**							**τ.μ.**	**τ.μ.**	**Χρόνια**
Ηνωμένο Βασίλειο	2.095	€548	δ/ε	δ/ε	δ/ε	€12.965	δ/ε	δ/ε	156	46
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα										
Κύπρος	24.427	€54-€353	δ/ε	€658-€1.302	4%-6%	€1.060-€7.059	€95-€1.053	1.591-30.001	68-4.788	5-32
Ελλάδα	2.450	€480	δ/ε	δ/ε	7%-10%	€3.926	δ/ε	447	624	8
Ηνωμένο Βασίλειο	5.222	€110-€230	δ/ε	δ/ε	δ/ε	€1.013-€3.123	δ/ε	δ/ε	233-954	26-116
	32.099									
Βιοτεχνίες και βιομηχανίες										
Ρωσία	583	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε
Ξενοδοχεία										
Ρουμανία	8.466	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	10.337	4.789	40
Γη (οικόπεδα και αγροτεμάχια)										
Κύπρος	13.720	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	€248-€750	4.627-21.053	δ/ε	δ/ε
Σύνολο	**56.963**									

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Πολιτική αποτίμησης και ανάλυση ευαισθησίας στοιχείων (συνέχεια)

Ανάλυση ιδιόκτητων ακινήτων

Είδος και χώρα	**2015**	**Ετήσια εκτιμημένη αξία μίσθωσης ανά τ.μ.**	**Ετήσια αύξηση ενοικίου**	**Εκτιμημένο κόστος κτιρίου ανά τ.μ.**	**Απόδοση**	**Εκτιμημένη εύλογη αξία ανά τ.μ.**	**Εκτιμημένο κόστος γης ανά τ.μ.**	**Γη**	**Εμβαδόν κτιρίου**	**Ηλικία κτιρίου**
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	**€000**							**τ.μ.**	**τ.μ.**	**Χρόνια**
Κύπρος	224.479	€23-€434	δ/ε	€674-€2.102	5%-6%	€566-€8.860	€139-€3.007	390-53.155	94-10.985	8-36
Ρουμανία	3.466	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε
Ηνωμένο Βασίλειο	12.364	€181-€671	5%-6%	δ/ε	5%-7%	€2.704-€13.982	δ/ε	173-1.740	173-1.689	Ανακαινίστηκε το 2009
Σύνολο	**240.309**									

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Πολιτική αποτίμησης και ανάλυση ευαισθησίας στοιχείων (συνέχεια)

Ανάλυση επενδύσεων σε ακίνητα και επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση

Είδος και χώρα	2014	Ετήσια εκτιμημένη αξία μίσθωσης ανά τ.μ.	Ετήσια αύξηση ενοικίου	Εκτιμημένο κόστος κτιρίου ανα τ.μ.	Απόδοση	Εκτιμημένη εύλογη αξία ανά τ.μ.	Εκτιμημένο κόστος γης ανά τ.μ.	Γη	Εμβαδόν κτιρίου	Ηλικία κτιρίου
Οικιστικά	**€000**							**τ.μ.**	**τ.μ.**	**Χρόνια**
Κύπρος	19.966	€13-€166	δ/ε	€268-€1.186	δ/ε	€219-€3.495	€50-€1.350	335-8.057	41-2.526	5-54
Ελλάδα	46.896	€28	δ/ε	€77-€663	9%	€22-€2.894	€8-€400	114-26.896	3-10.441	2-79
Ρουμανία	27.520	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	€689-€1.379	€6-€974	237-38.717	43-24.753	5-77
Ρωσία	5.090	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	€48-€2.038	δ/ε	301-3.500	28-800	δ/ε
	99.472									
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα										
Κύπρος	90.375	€32-€353	δ/ε	€239-€1.140	4%-6%	€495-€7.059	€98-€6.651	175-9.948	54-15.265	10-52
Ελλάδα	60.317	€6-€635	δ/ε	€92-€318	6%-10%	€33-€8.028	€20-€300	265-8.582	17-5.743	4-70
Ρουμανία	1.200	€72	δ/ε	δ/ε	16%	€318	δ/ε	1.372	3.772	34
Ηνωμένο Βασίλειο	1.315	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε
Ρωσία	4.836	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	€61-€1.314	δ/ε	270-5.307	18-1.940	δ/ε
	158.043									
Βιοτεχνίες και βιομηχανίες										
Κύπρος	9.506	€24-€141	δ/ε	€243-€1.300	5%-7%	€850-€1.658	€65-€1.350	664-25.497	664-5.250	30
Ελλάδα	51.186	€6-€36	11%	€46-€422	8%-11%	€12-€949	€1-€200	451-136.620	300-27.146	3-68
Ρωσία	5.816	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	€10-€747	δ/ε	29-11.582	17-10.167	δ/ε
	66.508									
Ξενοδοχεία										
Κύπρος	77.075	δ/ε	δ/ε	€739	4%-5%	€518-€1.037	€150-€335	5.604-40.764	2.730-12.386	14-25
Ελλάδα	13.870	€15-€59	δ/ε	δ/ε	10%-11%	€395-€1.459	δ/ε	1.390-32.631	619-8.073	8-59
Ρουμανία	8.541	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	10.337	4.789	40
	99.486									

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Πολιτική αποτίμησης και ανάλυση ευαισθησίας στοιχείων (συνέχεια)

Ανάλυση επενδύσεων σε ακίνητα και επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

Είδος και χώρα	2014	Ετήσια εκτιμημένη αξία μίσθωσης ανά τ.μ.	Ετήσια αύξηση ενοικίου	Εκτιμημένο κόστος κτιρίου ανά τ.μ.	Απόδοση	Εκτιμημένη εύλογη αξία ανά τ.μ.	Εκτιμημένο κόστος γης ανά τ.μ.	Γη	Εμβαδόν κτιρίου	Ηλικία κτιρίου
Γη (οικόπεδα και αγροτεμάχια)	**€000**							**τ.μ.**	**τ.μ.**	**Χρόνια**
Κύπρος	84.722	€1-€26	δ/ε	€530-€1.317	5%	€1-€3.036	€1-€3.036	90-67.225	950	δ/ε
Ελλάδα	6.846	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	€1-€798	δ/ε	88-170.701	δ/ε	δ/ε
Ρωσία	17.568	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	€10-€108	680-8.117.500	89-1.709	δ/ε
	109.136									
Ακίνητα υπό κατασκευή										
Κύπρος	393	δ/ε	δ/ε	€385-€400	δ/ε	δ/ε	€139-€165	1.812	285	δ/ε
Ρωσία	126	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	€150-€217	δ/ε	735	45-182	δ/ε
	519									
Σύνολο	**533.164**									

22. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Πολιτική αποτίμησης και ανάλυση ευαισθησίας στοιχείων (συνέχεια)

Ανάλυση ιδιόκτητων ακινήτων

Είδος και χώρα	2014	Ετήσια εκτιμημένη αξία μίσθωσης ανά τ.μ.	Ετήσια αύξηση ενοικίου	Εκτιμημένο κόστος κτιρίου ανά τ.μ.	Απόδοση	Εκτιμημένη εύλογη αξία ανά τ.μ.	Εκτιμημένο κόστος γης ανά τ.μ.	Γη	Εμβαδόν κτιρίου	Ηλικία κτιρίου
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	**€000**							**τ.μ.**	**τ.μ.**	**Χρόνια**
Κύπρος	244.705	€23-€340	δ/ε	€133-€6.321	5%-6%	€200-€6.667	€125-€3.429	390-51.947	68-15.805	8-34
Ρουμανία	3.274	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε
Ηνωμένο Βασίλειο	15.451	€181-€671	5%-6%	δ/ε	5%-7%	€2.704-€13.982	δ/ε	173-1.740	173-1.689	Ανακαινίστηκε το 2009
Σύνολο	**263.430**									

Ανάλυση ευαισθησίας

Οι πλείστες εκτιμήσεις των ακινήτων του Συγκροτήματος έχουν κατηγοριοποιηθεί ως Επίπεδο 3. Σημαντικές αυξήσεις/μειώσεις στις εκτιμημένες αξίες ανά τετραγωνικό μέτρο για ακίνητα που εκτιμούνται βάσει της συγκριτικής μεθόδου αγοράς ή σημαντικές αυξήσεις/μειώσεις στην εκτιμημένη αξία μίσθωσης ή απόδοσης για ακίνητα που εκτιμήθηκαν βάσει της μεθόδου κεφαλαιοποίησης εισοδήματος θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε σημαντικά ψηλότερη/χαμηλότερη εύλογη αξία στα ακίνητα.

23. Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

	2015	2014
	€000	€000
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες πριν τις προβλέψεις	**21.385.065**	21.240.277
Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (Σημ. 44)	**(4.193.433)**	(3.071.954)
	17.191.632	18.168.323

Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες περιλαμβάνουν ενυπόθηκα δάνεια ύψους €1.003 εκ. (2014: €1.123 εκ.) στην Κύπρο τα οποία έχουν παραχωρηθεί ως εξασφάλιση για την έκδοση καλυμμένου αξιόγραφου από την Εταιρία κατά το 2011 στο πλαίσιο του Προγράμματος Έκδοσης Καλυμμένων Αξιογράφων (Σημ. 33).

Στις 31 Δεκεμβρίου 2014, τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση περιλαμβάνουν επίσης δάνεια ύψους €30 εκ. τα οποία παραχωρήθηκαν ως εξασφαλίσεις σύμφωνα με τους όρους της Ρωσικής κυβέρνησης για συμμετοχή σε ένα πρόγραμμα παροχής δανείων για στήριξη μικρομεσαίων επιχειρήσεων στη Ρωσία.

Επιπρόσθετες αναλύσεις και πληροφορίες αναφορικά με τον πιστωτικό κίνδυνο καθώς και ανάλυση των προβλέψεων για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες παρατίθενται στη Σημείωση 44.

24. Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους

	2015	2014
	€000	€000
Μετοχές	**9.288**	14.049
Ομόλογα	**58.440**	64.543
Αμοιβαία κεφάλαια	**344.331**	318.969
Ενυπόθηκα και άλλα δάνεια	**1.668**	1.859
Τραπεζικές καταθέσεις	**48.886**	60.492
	462.613	459.912
Ακίνητα	**12.790**	13.080
	475.403	472.992

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους κατηγοριοποιούνται στις επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

24. Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους (συνέχεια)

Η ανάλυση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους τα οποία επιμετρούνται στην εύλογη αξία, κατά επίπεδο, παρουσιάζεται πιο κάτω:

	Επίπεδο 1	**Επίπεδο 2**	**Επίπεδο 3**	**Σύνολο**
2015	**€000**	**€000**	**€000**	**€000**
Μετοχές	**7.852**	**-**	**1.436**	**9.288**
Ομόλογα	**27.881**	**30.559**	**-**	**58.440**
Αμοιβαία κεφάλαια	**344.331**	**-**	**-**	**344.331**
Ενυπόθηκα και άλλα δάνεια	**1.668**	**-**	**-**	**1.668**
	381.732	**30.559**	**1.436**	**413.727**

2014				
Μετοχές	12.606	-	1.443	14.049
Ομόλογα	22.229	42.314	-	64.543
Αμοιβαία κεφάλαια	318.969	-	-	318.969
Ενυπόθηκα και άλλα δάνεια	1.859	-	-	1.859
	355.663	42.314	1.443	399.420

Οι τραπεζικές καταθέσεις είναι χρηματοοικονομικά μέσα των οποίων η λογιστική αξία είναι μια λογική προσέγγιση της εύλογης αξίας, επειδή έχουν από τη φύση τους μικρή διάρκεια ή αναπροσαρμόζονται τακτικά στις τρέχουσες τιμές αγοράς.

Η κίνηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που κατατάχθηκαν στο Επίπεδο 3 παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2015	2014
	€000	€000
1 Ιανουαρίου	**1.443**	1.816
Μεταφορά στο επίπεδο 1	**-**	(517)
Μη πραγματοποιηθέντες (ζημιές)/κέρδη που αναγνωρίστηκαν στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων	**(7)**	144
31 Δεκεμβρίου	**1.436**	1.443

Κατά το 2015 και 2014 δεν υπήρχαν οποιεσδήποτε σημαντικές μεταφορές μεταξύ των Επίπεδο 1 και Επίπεδο 2.

25. Ακίνητα και εξοπλισμός

	Ακίνητα	Εξοπλισμός	**Σύνολο**
2015	€000	€000	**€000**
Λογιστική αξία 1 Ιανουαρίου	267.126	23.294	**290.420**
Προσθήκες	2.620	6.089	**8.709**
Επανεκτίμηση	(4.795)	-	**(4.795)**
Μεταφορά σε επενδύσεις ακινήτων (Σημ. 22)	(16.782)	-	**(16.782)**
Μεταφορά στα αποθέματα ακινήτων (Σημ. 27)	(541)	-	**(541)**
Μεταφορά από ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση	25.681	-	**25.681**
Μεταφορά σε ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση	(25.400)	-	**(25.400)**
Πωλήσεις και διαγραφές	(191)	(222)	**(413)**
Αποσβέσεις έτους - συνεχιζόμενες δραστηριότητες (Σημ. 14)	(4.689)	(7.568)	**(12.257)**
Απομείωση έτους - συνεχιζόμενες δραστηριότητες (Σημ. 16)	(311)	-	**(311)**
Συναλλαγματικές διαφορές	223	(201)	**22**
Λογιστική αξία 31 Δεκεμβρίου	**242.941**	**21.392**	**264.333**

1 Ιανουαρίου 2015			
Κόστος ή εκτιμημένη αξία	301.535	165.080	**466.615**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(34.409)	(141.786)	**(176.195)**
Λογιστική αξία	**267.126**	**23.294**	**290.420**

31 Δεκεμβρίου 2015			
Κόστος ή εκτιμημένη αξία	278.285	147.602	**425.887**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(35.344)	(126.210)	**(161.554)**
Λογιστική αξία	**242.941**	**21.392**	**264.333**

25. Ακίνητα και εξοπλισμός (συνέχεια)

	Ακίνητα	Εξοπλισμός	**Σύνολο**
2014	€000	€000	**€000**
Λογιστική αξία 1 Ιανουαρίου	379.193	35.211	**414.404**
Προσθήκες	4.454	3.910	**8.364**
Επανεκτίμηση	7.511	-	**7.511**
Μεταφορά (σε)/από επενδύσεις ακινήτων (Σημ. 22)	(19.847)	277	**(19.570)**
Μεταφορά σε ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 29)	(68.157)	(3.039)	**(71.196)**
Πωλήσεις και διαγραφές	(1.852)	(1.319)	**(3.171)**
Αποσβέσεις έτους - συνεχιζόμενες δραστηριότητες (Σημ. 14)	(4.860)	(8.565)	**(13.425)**
Αποσβέσεις έτους – μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(1.863)	(1.291)	**(3.154)**
Απομείωση έτους – συνεχιζόμενες δραστηριότητες (Σημ. 16)	(1.460)	-	**(1.460)**
Συναλλαγματικές διαφορές	(25.993)	(1.890)	**(27.883)**
Λογιστική αξία 31 Δεκεμβρίου	**267.126**	**23.294**	**290.420**

1 Ιανουαρίου 2014			
Κόστος ή εκτιμημένη αξία	417.036	182.974	**600.010**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(37.843)	(147.763)	**(185.606)**
Λογιστική αξία	**379.193**	**35.211**	**414.404**

31 Δεκεμβρίου 2014			
Κόστος ή εκτιμημένη αξία	301.535	165.080	**466.615**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(34.409)	(141.786)	**(176.195)**
Λογιστική αξία	**267.126**	**23.294**	**290.420**

Η λογιστική αξία των ακινήτων του Συγκροτήματος αποτελείται από:

	2015	2014
	€000	€000
Ιδιόκτητα ακίνητα	**240.309**	263.430
Δαπάνες βελτίωσης σε μισθωμένα ακίνητα	**2.632**	3.696
	242.941	267.126

Τα ιδιόκτητα ακίνητα περιλαμβάνουν γη αξίας €89.272 χιλ. (2014: €96.987 χιλ.) για την οποία δεν υπολογίζονται αποσβέσεις.

25. Ακίνητα και εξοπλισμός (συνέχεια)

Η πολιτική του Συγκροτήματος είναι να διενεργεί επανεκτιμήσεις των ιδιόκτητων ακινήτων περιοδικά (κάθε 3 - 5 χρόνια). Ως αποτέλεσμα των οικονομικών συνθηκών που επικρατούσαν στην Κύπρο και την επίδραση τους στην αγορά ακινήτων, το Συγκρότημα πραγματοποίησε επανεκτιμήσεις στις 31 Δεκεμβρίου 2014 και 31 Δεκεμβρίου 2015. Ως αποτέλεσμα, καθαρή ζημιά από επανεκτίμηση ύψους €4.795 χιλ. (2014: κέρδος ύψους €7.511 χιλ.) αναγνωρίστηκε στην ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων και ζημιά από απομείωση ύψους €311 χιλ. (2014: ζημιά ύψους €1.460 χιλ.) αναγνωρίστηκε στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Οι εκτιμήσεις γίνονται από ανεξάρτητους προσοντούχους εκτιμητές με βάση την τρέχουσα αγοραία αξία των ακινήτων, χρησιμοποιώντας παρατηρημένες τιμές και/ή πρόσφατες συναλλαγές της αγοράς αναλόγως της τοποθεσίας του ακινήτου. Λεπτομέρειες για τις τεχνικές εκτιμήσεων και τις παραμέτρους που χρησιμοποιήθηκαν παρουσιάζονται στη Σημείωση 22.

Η λογιστική αξία των ιδιόκτητων ακινήτων με βάση το κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις στις 31 Δεκεμβρίου 2015 θα ήταν €164.503 χιλ. (2014: €181.818 χιλ.).

26. Άυλα περιουσιακά στοιχεία

	Λογισμικά προγράμματα	Ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής σε ισχύ	**Σύνολο**
2015	€000	€000	**€000**
Λογιστική αξία 1 Ιανουαρίου	15.577	111.825	**127.402**
Προσθήκες	11.827	-	**11.827**
Αύξηση στην αξία των ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής σε ισχύ	-	1.499	**1.499**
Αποσβέσεις έτους – συνεχιζόμενες δραστηριότητες (Σημ. 14)	(7.001)	-	**(7.001)**
Συναλλαγματικές διαφορές	61	-	**61**
Λογιστική αξία 31 Δεκεμβρίου	**20.464**	**113.324**	**133.788**
1 Ιανουαρίου 2015			
Κόστος	123.027	111.825	**234.852**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομείωση	(107.450)	-	**(107.450)**
Λογιστική αξία	**15.577**	**111.825**	**127.402**
31 Δεκεμβρίου 2015			
Κόστος	130.151	113.324	**243.475**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομείωση	(109.687)	-	**(109.687)**
Λογιστική αξία	**20.464**	**113.324**	**133.788**

26. Άυλα περιουσιακά στοιχεία (συνέχεια)

	Λογισμικά προγράμματα	Ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής σε ισχύ	**Σύνολο**
	€000	€000	**€000**
2014			
Λογιστική αξία 1 Ιανουαρίου	24.797	105.783	**130.580**
Προσθήκες	9.663	-	**9.663**
Αύξηση στην αξία των ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής σε ισχύ	-	6.042	**6.042**
Πωλήσεις και διαγραφές	(2.592)	-	**(2.592)**
Αποσβέσεις έτους – συνεχιζόμενες δραστηριότητες (Σημ. 14)	(7.000)	-	**(7.000)**
Αποσβέσεις έτους – μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(1.679)	-	**(1.679)**
Μεταφορά στις ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 29)	(6.990)	-	**(6.990)**
Συναλλαγματικές διαφορές	(622)	-	**(622)**
Λογιστική αξία 31 Δεκεμβρίου	**15.577**	**111.825**	**127.402**

1 Ιανουαρίου 2014			
Κόστος	132.821	105.783	**238.604**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομείωση	(108.024)	-	**(108.024)**
Λογιστική αξία	**24.797**	**105.783**	**130.580**

31 Δεκεμβρίου 2014			
Κόστος	123.027	111.825	**234.852**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις και απομείωση	(107.450)	-	**(107.450)**
Λογιστική αξία	**15.577**	**111.825**	**127.402**

Το 2014, διαγραφή ύψους €1.342 χιλ., που περιλαμβάνεται στις πωλήσεις και διαγραφές, συμπεριλαμβάνεται στα έξοδα αναδιάρθρωσης στα 'Άλλα λειτουργικά έξοδα' (Σημ. 14).

26. Άυλα περιουσιακά στοιχεία (συνέχεια)

Αποτίμηση των ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής σε ισχύ

Η αναλογιστική εκτίμηση της αξίας των ασφαλιστικών εργασιών κλάδου ζωής σε ισχύ βασίζεται σε παραδοχές για τη μελλοντική θνησιμότητα, τις εξαγορές συμβολαίων, τα έξοδα διαχείρισης και πωλήσεων και την απόδοση των επενδύσεων. Οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν κατά την αναλογιστική εκτίμηση της αξίας των ασφαλιστικών εργασιών σε ισχύ είναι:

	2015	2014
Επιτόκιο προεξόφλησης (μετά τη φορολογία)	**10,0%**	10,0%
Απόδοση επενδύσεων	**5,0%**	5,5%
Πληθωρισμός εξόδων	**4,0%**	5,0%

27. Αποθέματα ακινήτων

Το Δεκέμβριο 2015, το Συγκρότημα άλλαξε το επιχειρηματικό του μοντέλο σε σχέση με ακίνητα που αποκτήθηκαν από πελάτες ως μέρος των προσπαθειών του Συγκροτήματος να παρέχει λύσεις σε δανειολήπτες που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες και ακίνητα που αποκτήθηκαν μέσω της απόκτησης ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας το 2013, σε μοντέλο που περιλαμβάνει την ενεργή διαχείριση αυτών των ακινήτων με πρόθεση να πωληθούν. Για τη διεκπεραίωση της στρατηγικής του, συστάθηκε η Διεύθυνση Διαχείρισης Ακινήτων (ΔΔΑ). Με τη σύσταση της ΔΔΑ και ορισμένων άλλων ενεργειών που λήφθηκαν από το Συγκρότημα, το Συγκρότημα έχει εκτιμήσει ότι για τη πλειονότητα των ακινήτων που προηγουμένως ταξινομούνταν ως επενδύσεις σε ακίνητα, έχει υπάρξει αλλαγή στη χρήση και γι' αυτό αυτά τα ακίνητα έχουν μεταφερθεί από επενδύσεις σε ακίνητα σε αποθέματα ακινήτων. Αυτό έχει οδηγήσει σε αλλαγή της βάσης επιμέτρησης αυτών των ακινήτων από την εύλογη αξία στη χαμηλότερη αξία μεταξύ του κόστους και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Ως αποτέλεσμα, κατά το 2015 αναγνωρίστηκε απομείωση ύψους €17.792 χιλ. (Σημ. 16) στην 'Απομείωση μη χρηματοοικονομικών μέσων' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Η λογιστική αξία των αποθεμάτων καθορίζεται ως η χαμηλότερη τιμή μεταξύ του κόστους και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Απομείωση αναγνωρίζεται αν η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία είναι χαμηλότερη τους κόστους του αποθέματος ακινήτων. Στις 31 Δεκεμβρίου 2015, αποθέματα ύψους €496.594 χιλ. (2014: €1.060 χιλ.) επιμετρούνται στην καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία που είναι περίπου η εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης.

Τα αποθέματα ακινήτων συμπεριλαμβάνουν οικιστικά, γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα, βιοτεχνίες και βιομηχανίες, ξενοδοχεία, γη (οικόπεδα και αγροτεμάχια) και ακίνητα υπό κατασκευή. Τα αποθέματα ακινήτων που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση για διευκολύνσεις χρηματοδότησης από κεντρικές τράπεζες στα πλαίσια πράξεων νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος και του Μηχανισμού Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA) ανέρχονται σε €21.875 χιλ.

Η λογιστική αξία των αποθεμάτων ακινήτων αναλύεται στους πίνακες πιο κάτω.

27. **Αποθέματα ακινήτων** (συνέχεια)

	2015	2014
	€000	€000
Λογιστική αξία 1 Ιανουαρίου	**12.662**	14.110
Προσθήκες	**32.216**	605
Πωλήσεις	**(4.298)**	(920)
Μεταφορά από επενδύσεις ακινήτων (Σημ. 22)	**492.927**	893
Μεταφορά από ιδιόκτητα ακίνητα (Σημ. 25)	**541**	-
Μεταφορά από/(σε) ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση	**247**	(1.530)
Απομείωση (Σημ. 16)	**(17.792)**	-
Συναλλαγματικές διαφορές	**(645)**	(496)
Λογιστική αξία 31 Δεκεμβρίου	**515.858**	12.662

Ανάλυση ανά είδος και χώρα	**Κύπρος**	**Ελλάδα**	**Ρουμανία**	**Σύνολο**
2015	**€000**	**€000**	**€000**	**€000**
Οικιστικά	17.664	39.222	13.030	**69.916**
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	122.885	63.934	13.553	**200.372**
Βιοτεχνίες και βιομηχανίες	18.174	59.279	513	**77.966**
Ξενοδοχεία	73.630	2.221	-	**75.851**
Γη (οικόπεδα και αγροτεμάχια)	75.494	6.347	9.547	**91.388**
Ακίνητα υπό κατασκευή	365	-	-	**365**
Σύνολο	**308.212**	**171.003**	**36.643**	**515.858**
2014				
Οικιστικά	-	431	202	**633**
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	74	461	-	**535**
Γη (οικόπεδα και αγροτεμάχια)	10.551	168	775	**11.494**
Σύνολο	**10.625**	**1.060**	**977**	**12.662**

28. Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία

	2015	2014
	€000	€000
Εισπρακτέα από πωλήσεις δραστηριοτήτων	**98.454**	101.550
Μερίδιο αντασφαλιστών στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων (Σημ. 32)	**56.763**	66.177
Φόροι επιστρεπτέοι	**38.204**	48.607
Χρεώστες	**23.020**	21.279
Προπληρωμένα έξοδα	**1.411**	1.279
Περιουσιακά στοιχεία προγραμμάτων αφυπηρέτησης (Σημ. 13)	**1.203**	42
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	**62.725**	83.898
	281.780	322.832

Στις 31 Δεκεμβρίου 2015 τα εισπρακτέα ποσά που αφορούν την πώληση δραστηριοτήτων, αφορά την πώληση των δραστηριοτήτων στην Ουκρανία και τη Ρωσία (Σημ. 51.3.1 και 51.2.1 αντίστοιχα), ενώ το υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2014 αφορούσε εξολοκλήρου τις δραστηριότητες στην Ουκρανία.

Κατά το 2015, αναγνωρίστηκε ζημιά απομείωσης ύψους €21.571 χιλ. που αφορά τα λοιπά περιουσιακά στοιχεία (Σημ. 15).

29. Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση

Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση

	2015	2014
	€000	€000
Ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση	**26.168**	741.877
Θυγατρική που εξαγοράστηκε με σκοπό να πωληθεί	**-**	115.965
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση:		
- επενδύσεις σε ακίνητα	**22.335**	11.130
- επένδυση σε κοινοπραξία	**-**	73.683
	48.503	942.655

Μη τρέχουσες υποχρεώσεις και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση

	2015	2014
	€000	€000
Ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση	**3.677**	589.223
Θυγατρική που εξαγοράστηκε με σκοπό να πωληθεί	**-**	25.198
	3.677	614.421

29. Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

Τα ακόλουθα Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονταν προς πώληση στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 31 Δεκεμβρίου 2014:

Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση

Επενδύσεις σε ακίνητα
Οι επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση είναι ακίνητα για τα οποία η διοίκηση έχει δεσμευθεί ως προς την πώλησή τους και έχει προχωρήσει σε ένα ενεργό πρόγραμμα για την ολοκλήρωση της πώλησης αυτής. Οι πωλήσεις αναμένεται να ολοκληρωθούν εντός 12 μηνών από την ημερομηνία ταξινόμησής. Οι επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση επιμετρούνται στην εύλογη αξία. Τα αποτελέσματα από την αλλαγή στην εύλογη αξία τους παρουσιάζονται στις 'Ζημιές από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων και περιλαμβάνονται στον επιχειρηματικό τομέα της Κύπρου για τις επενδύσεις σε ακίνητα στην Κύπρο και στον τομέα Άλλες χώρες για τις επενδύσεις σε ακίνητα στην Ελλάδα, Ηνωμένο Βασίλειο και Ρουμανία. Η ανάλυση των επενδύσεων σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση ανά χώρα και οι βασικές παράμετροι που χρησιμοποιήθηκαν παρουσιάζονται στη Σημ. 22.

Επένδυση σε κοινοπραξία
Στις 31 Δεκεμβρίου 2014, η επένδυση του Συγκροτήματος σε κοινοπραξία που κατέχεται προς πώληση αφορούσε το MDSF που αγοράστηκε από το Συγκρότημα ως μέρος της εξαγοράς ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας το 2013. Το Συγκρότημα κατείχε περίπου το 90% των μονάδων του ταμείου.

Κατά την επιμέτρηση σε εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης, αναγνωρίστηκε ζημιά απομείωσης ύψους €29.757 χιλ. το 2014. Αυτή η ζημιά απομείωσης αναγνωρίστηκε στην 'Απομείωση μη χρηματοοικονομικών μέσων' στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων (Σημ. 16) και αποτελεί μέρος του λειτουργικού τομέα της Κύπρου (Σημ. 5). Η επένδυση πωλήθηκε τον Απρίλιο του 2015, με τίμημα πώλησης που ανήλθε σε περίπου €84.000 χιλ. και το κέρδος από την πώληση ανήλθε σε €10.005 χιλ. (Σημ. 10) και κυρίως αντιπροσωπεύει τη μεταφορά των σχετικών συναλλαγματικών αποθεματικών στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Θυγατρικές που εξαγοράστηκαν με σκοπό να πωληθούν
Στις 31 Δεκεμβρίου 2014, οι θυγατρικές που εξαγοράστηκαν με σκοπό να πωληθούν αφορούσαν το Συγκρότημα Αφροδίτη (Σημ. 5), το οποίο εξαγοράστηκε από το Συγκρότημα το Νοέμβριο του 2014, ως μέρος της στρατηγικής του για τη διαχείριση μεγάλων χρηματοδοτικών ανοιγμάτων των δανειοληπτών και το Συγκρότημα ήταν σε διαδικασία πώλησής του. Ως εκ τούτου το Συγκρότημα το είχε ταξινομήσει κατά την αρχική αναγνώριση ως θυγατρική που εξαγοράστηκε με σκοπό να πωληθεί και επιμετρήθηκε στην εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης κατά την αρχική αναγνώρισή του. Τα αποτελέσματα του Συγκροτήματος Αφροδίτη για την περίοδο μέχρι την πώληση του και το κέρδος από την πώληση παρουσιάζεται στις μη-συνεχιζόμενες δραστηριότητες στη Σημ. 5.

Τον Σεπτέμβριο του 2015, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε την πώληση μεριδίου 65% στο συγκρότημα Αφροδίτη, σε μια επενδυτική δομή που διοικείται από ξένη θεσμική εταιρία διαχείρισης επενδύσεων για το ποσό των €500 χιλ. Μετά την πώληση, το Συγκρότημα διατήρησε 10% δικαίωμα μειοψηφίας στο συγκρότημα Αφροδίτη. Η συναλλαγή περιλάμβανε επίσης την αναδιάρθρωση του οφειλόμενου χρέους από αυτές τις εταιρίες στο Συγκρότημα.

Ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση

Στις 31 Δεκεμβρίου 2015 η ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση αφορά τις ξενοδοχειακές εργασίες του Συγκροτήματος (Kermia) για τις οποίες η διοίκηση αναμένει ότι είναι πολύ πιθανό η πώληση να ολοκληρωθεί εντός 12 μηνών. Η ομάδα εκποίησης κατηγοριοποιήθηκε ως ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση στις 31 Δεκεμβρίου 2014 αλλά αφού η πώληση δεν έγινε κατηγοριοποιήθηκε εκτός της ομάδας εκποίησης που κατέχεται προς πώληση τον Μάρτιο του 2015 και επανακατηγοριοποιήθηκε ως ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση όταν το σχέδιο πώλησης επανεκκίνησε και αξιολογήθηκαν παράγοντες που πληρούν τα κριτήρια για κατηγοριοποίηση ως ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση. Επιπρόσθετα, στις 31 Δεκεμβρίου 2014 οι δραστηριότητες του Συγκροτήματος στη Ρωσία κατηγοριοποιήθηκαν ως ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση. Το Σεπτέμβριο του 2015 το Συγκρότημα ολοκλήρωσε την πώληση της πλειοψηφίας των Ρωσικών δραστηριοτήτων (Σημ. 51.2.1) με εξαίρεση ενός δανειακού χαρτοφυλακίου. Το μέρος των δραστηριοτήτων που δεν πωλήθηκε έπαυσε να κατέχεται προς πώληση.

29. Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

Ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

Οι κύριες κατηγορίες των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων των ομάδων εκποίησης που κατέχονται προς πώληση στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 31 Δεκεμβρίου 2014 είναι:

2015	**Ξενοδοχειακές εργασίες (Kermia)**
Περιουσιακά στοιχεία	**€000**
Ακίνητα και εξοπλισμός	**25.400**
Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία	**768**
	26.168
Υποχρεώσεις	
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	**3.677**
	22.491

2014	Δραστηριότητες στη Ρωσία	Ξενοδοχειακές εργασίες (Kermia)	**Σύνολο**
Περιουσιακά στοιχεία	€000	€000	**€000**
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	85.952	-	**85.952**
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	35.994	-	**35.994**
Επενδύσεις	348	-	**348**
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	549.830	-	**549.830**
Ακίνητα και εξοπλισμός	-	25.681	**25.681**
Επενδύσεις σε ακίνητα	33.436	-	**33.436**
Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία	9.868	768	**10.636**
	715.428	26.449	**741.877**
Υποχρεώσεις			
Καταθέσεις από τράπεζες	29.650	-	**29.650**
Καταθέσεις πελατών	545.620	-	**545.620**
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	589	-	**589**
Ομολογιακά δάνεια	1.770	-	**1.770**
Δανειακό κεφάλαιο	2.301	-	**2.301**
Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα και λοιπές υποχρεώσεις	6.071	3.222	**9.293**
	586.001	3.222	**589.223**
	129.427	**23.227**	**152.654**

Το 2014, αμέσως πριν την κατηγοριοποίηση των δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος στην Ρωσία ως ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση, υπολογίστηκε το ανακτήσιμο ποσό για τα ακίνητα και εξοπλισμό και άυλα περιουσιακά στοιχεία και αναγνωρίστηκε ζημιά απομείωσης ύψους €526 χιλ. Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος και παρουσιάζονται μετά την αφαίρεση των προβλέψεων απομείωσης. Οι επενδύσεις σε ακίνητα επιμετρούνται στην εύλογη αξία.

29. Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

Ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

Μετά την κατηγοριοποίηση των δραστηριοτήτων στη Ρωσία ως ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση και την επιμέτρησή της σε εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης, αναγνωρίστηκε απομείωση ύψους €84.098 χιλ., για να μειώσει τη λογιστική αξία των μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων της ομάδας που εμπίπτει στις απαιτήσεις επιμέτρησης (δηλαδή των ακινήτων και του εξοπλισμού, άυλων και άλλων μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων) της ομάδας εκποίησης σε εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης το 2014. Κατά το 2015 αναγνωρίστηκε επιπρόσθετη απομείωση ύψους €3.288 χιλ. Συνεπώς, η λογιστική αξία των μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων μειώθηκε στο μηδέν πριν την πώληση. Η απομείωση καθώς και η ζημιά στην πώληση και τα αποτελέσματα για την περίοδο μέχρι την πώληση συμπεριλαμβάνονται στις ζημιές των μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων (Σημ. 5).

Το μέρος των αποτελεσμάτων των Ρωσικών δραστηριοτήτων που δεν πωλήθηκαν περιλαμβάνονται στις συνεχιζόμενες δραστηριότητες στον επιχειρηματικό τομέα Άλλες Χώρες (Σημ. 5).

Τα αποτελέσματα των ξενοδοχειακών εργασιών (Kermia) περιλαμβάνονται στις συνεχιζόμενες δραστηριότητες του Συγκροτήματος και στον επιχειρηματικό τομέα της Κύπρου (Σημ. 5).

Οι καθαρές ταμειακές ροές από τις Ρωσικές δραστηριότητες είναι:

	2015	2014
	€000	€000
Εργασίες	**(34.108)**	28.160
Επενδυτικές	**(15.927)**	(5.946)
Χρηματοδοτικές	**(1.733)**	2.059
Καθαρή ταμειακή (εκροή)/εισροή για το έτος	**(51.768)**	24.273

Τα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών των δραστηριοτήτων στη Ρωσία κατά την ημερομηνία πώλησης τους ανέρχονταν σε €75.009 χιλ.

Τα συσσωρευμένα ποσά που συμπεριλαμβάνονται στα ενοποιημένα λοιπά συνολικά εισοδήματα όσον αφορά τα Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση είναι:

	2015	2014
	€000	€000
Αποθεματικό επανεκτίμησης επενδύσεων διαθεσίμων προς πώληση	**-**	973
Αποθεματικό επανεκτίμησης ακινήτων	**17.619**	24.772
Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος	**-**	(18.008)
Αποθεματικό των ομάδων που κατέχονται προς πώληση	**17.619**	7.737

30. Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες

Η χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες αποτελείται από δανεισμό από την ΚΤΚ στα πλαίσια των πράξεων νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, περιλαμβανομένων των συνήθων μηχανισμών χρηματοδότησης και του μηχανισμού παροχής έκτακτης ρευστότητας (ELA), όπως παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα:

	2015	2014
	€000	€000
Μηχανισμός παροχής έκτακτης ρευστότητας (ELA)	**3.802.058**	7.403.741
Πράξεις νομισματικής πολιτικής	**150.000**	380.001
Στοχευμένες πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (ΣΠΠΜΑ)	**500.792**	500.031
	4.452.850	8.283.773

Η χρηματοδότηση μέσω πράξεων νομισματικής πολιτικής φέρει τόκο ίσο με το επιτόκιο για πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος.

Το 2014, το Συγκρότημα συμμετείχε στις στοχευμένες πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (ΣΠΠΜΑ) της ΕΚΤ. Το επιτόκιο για τις ΣΠΠΜΑ είναι καθορισμένο σε 15 μονάδες βάσης για όλη τη διάρκειά τους (δηλαδή σταθερή επιβάρυνση 10 μονάδων βάσης πέραν του κόστους πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης που επικρατούσαν κατά το χρόνο κατανομής). Οι ΣΠΠΜΑ λήγουν το 2018.

Η χρηματοδότηση της Εταιρίας μέσω του μηχανισμού παροχής έκτακτης ρευστότητας (ELA) φέρει τόκο ίσο με το επιτόκιο της διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος, συν ένα περιθώριο.

Λεπτομέρειες σχετικά με τα επιβαρυμένα περιουσιακά στοιχεία που σχετίζονται με τις πιο πάνω διευκολύνσεις χρηματοδότησης παρουσιάζονται στη Σημείωση 46.

31. Καταθέσεις πελατών

	2015	2014
	€000	€000
Ανά κατηγορία κατάθεσης		
Όψεως	**4.987.078**	4.237.590
Ταμιευτηρίου	**1.033.991**	955.556
Προθεσμίας ή με προειδοποίηση	**8.159.612**	7.430.412
	14.180.681	12.623.558
Ανά γεωγραφικό τομέα		
Κύπρος	**12.691.090**	11.314.137
Ηνωμένο Βασίλειο	**1.486.551**	1.304.844
Ρουμανία	**3.040**	4.577
	14.180.681	12.623.558

31. Καταθέσεις πελατών (συνέχεια)

Ανά πελατειακό τομέα	Κύπρος	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	**Σύνολο**
2015	€000	€000	€000	**€000**
Μεγάλες επιχειρήσεις	978.672	40.425	2.242	**1.021.339**
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	455.133	236.616	461	**692.210**
Ιδιώτες	6.995.757	1.134.334	337	**8.130.428**
Αναδιαρθρώσεις χρεών				
– Μεγάλες επιχειρήσεις	189.196	-	-	**189.196**
– Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	35.363	-	-	**35.363**
Ανακτήσεις χρεών				
– Μεγάλες επιχειρήσεις	7.865	-	-	**7.865**
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	3.710.742	-	-	**3.710.742**
Διαχείριση περιουσίας	318.362	75.176	-	**393.538**
	12.691.090	**1.486.551**	**3.040**	**14.180.681**
2014				
Μεγάλες επιχειρήσεις	646.993	39.946	2.946	**689.885**
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	382.929	213.623	1.317	**597.869**
Ιδιώτες	6.307.379	971.071	314	**7.278.764**
Αναδιαρθρώσεις χρεών				
– Μεγάλες επιχειρήσεις	216.784	-	-	**216.784**
– Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	39.982	-	-	**39.982**
Ανακτήσεις χρεών				
– Μεγάλες επιχειρήσεις	8.466	-	-	**8.466**
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	3.467.017	-	-	**3.467.017**
Διαχείριση περιουσίας	244.587	80.204	-	**324.791**
	11.314.137	**1.304.844**	**4.577**	**12.623.558**

Οι καταθέσεις ανά γεωγραφικό τομέα είναι με βάση τη χώρα στην οποία έγινε η κατάθεση.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2014, οι καταθέσεις των Ρωσικών δραστηριοτήτων που πωλήθηκαν το Σεπτέμβριο του 2015 κατηγοριοποιούνται ως καταθέσεις που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 29).

32. Υποχρεώσεις ασφαλιστήριων συμβολαίων

	2015			2014		
	Σύνολο	**Μερίδιο αντασφαλιστών**	**Μερίδιο Συγκροτήματος**	Σύνολο	Μερίδιο αντασφαλιστών	Μερίδιο Συγκροτήματος
Κλάδος ζωής	**€000**	**€000**	**€000**	€000	€000	€000
Υποχρεώσεις ασφαλιστήριων συμβολαίων κλάδου ζωής	**510.729**	**(30.396)**	**480.333**	514.074	(35.542)	478.532
Γενικός κλάδος						
Πρόβλεψη για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα	**24.029**	**(11.533)**	**12.496**	24.891	(11.782)	13.109
Λοιπές υποχρεώσεις						
Εκκρεμείς απαιτήσεις	**32.083**	**(14.834)**	**17.249**	37.581	(18.853)	18.728
Απόθεμα κινδύνων σε ισχύ	**61**	**-**	**61**	125	-	125
Απόθεμα εξισορρόπησης	**23**	**-**	**23**	30	-	30
Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων γενικού κλάδου	**56.196**	**(26.367)**	**29.829**	62.627	(30.635)	31.992
	566.925	**(56.763)**	**510.162**	576.701	(66.177)	510.524

Το μερίδιο αντασφαλιστών περιλαμβάνεται στα 'Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία' (Σημ. 28).

Υποχρεώσεις ασφαλιστήριων συμβολαίων κλάδου ζωής

Η κίνηση των υποχρεώσεων για ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής και αντασφαλιστικών περιουσιακών στοιχείων κατά τη διάρκεια του έτους παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2015			2014		
	Σύνολο	**Μερίδιο αντασφαλιστών**	**Μερίδιο Συγκροτήματος**	Σύνολο	Μερίδιο αντασφαλιστών	Μερίδιο Συγκροτήματος
	€000	**€000**	**€000**	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	**514.074**	**(35.542)**	**478.532**	480.085	(31.752)	448.333
Νέα συμβόλαια	**8.403**	**(1.035)**	**7.368**	6.756	(877)	5.879
Μεταβολή στις υποχρεώσεις υφιστάμενων συμβολαίων	**(11.748)**	**6.181**	**(5.567)**	27.233	(2.913)	24.320
31 Δεκεμβρίου	**510.729**	**(30.396)**	**480.333**	514.074	(35.542)	478.532

32. Υποχρεώσεις ασφαλιστήριων συμβολαίων (συνέχεια)

Υποχρεώσεις ασφαλιστήριων συμβολαίων γενικού κλάδου

Η κίνηση των υποχρεώσεων για ασφαλιστήρια συμβόλαια γενικού κλάδου και αντασφαλιστικών περιουσιακών στοιχείων κατά έτος παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2015			2014		
	Σύνολο	**Μερίδιο αντασφαλιστών**	**Μερίδιο Συγκροτήματος**	Σύνολο	Μερίδιο αντασφαλιστών	Μερίδιο Συγκροτήματος
Πρόβλεψη για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα	**€000**	**€000**	**€000**	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	**24.891**	**(11.782)**	**13.109**	30.768	(15.478)	15.290
Ασφάλιστρα	**64.828**	**(36.927)**	**27.901**	66.856	(38.218)	28.638
Δεδουλευμένα ασφάλιστρα	**(65.690)**	**37.176**	**(28.514)**	(72.733)	41.914	(30.819)
31 Δεκεμβρίου	**24.029**	**(11.533)**	**12.496**	24.891	(11.782)	13.109

Η πρόβλεψη για μη δεδουλευμένα ασφάλιστρα και αντασφάλιστρα αντιπροσωπεύουν το ποσό των ασφαλίστρων για ασφαλιστήρια συμβόλαια τα οποία δεν έχουν λήξει κατά την ημερομηνία αναφοράς.

	2015			2014		
	Σύνολο	**Μερίδιο αντασφαλιστών**	**Μερίδιο Συγκροτήματος**	Σύνολο	Μερίδιο αντασφαλιστών	Μερίδιο Συγκροτήματος
Εκκρεμείς απαιτήσεις και αναπροσαρμογές για ζημιές	**€000**	**€000**	**€000**	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	**37.581**	**(18.853)**	**18.728**	40.922	(21.157)	19.765
Ποσό που πληρώθηκε για απαιτήσεις που διευθετήθηκαν κατά το έτος	**(28.175)**	**14.423**	**(13.752)**	(24.093)	9.759	(14.334)
Αύξηση στις υποχρεώσεις για απαιτήσεις	**22.677**	**(10.404)**	**12.273**	20.752	(7.455)	13.297
31 Δεκεμβρίου	**32.083**	**(14.834)**	**17.249**	37.581	(18.853)	18.728
Απαιτήσεις που έχουν γνωστοποιηθεί	**30.125**	**(13.916)**	**16.209**	34.838	(17.542)	17.296
Απαιτήσεις που έχουν επισυμβεί αλλά δεν έχουν γνωστοποιηθεί	**1.958**	**(918)**	**1.040**	2.743	(1.311)	1.432
	32.083	**(14.834)**	**17.249**	37.581	(18.853)	18.728

33. Ομολογιακά δάνεια

	Συμβατικό επιτόκιο	**2015**	2014 (επαναπαρουσίαση)
Μεσοπρόθεσμα ομολογιακά δάνεια		**€000**	€000
€2 εκατ. 2010/2016	Απόδοση δείκτη DJ EUROSTOXX 50	**531**	531
USD 2 εκατ. 2010/2016	Απόδοση δείκτη S&P 500	**181**	162
		712	693

Τα ομολογιακά δάνεια είναι μη εξασφαλισμένα και η αποπληρωμή τους έχει την ίδια προτεραιότητα όπως οι υποχρεώσεις έναντι των καταθετών και των άλλων πιστωτών του Συγκροτήματος.

Μεσοπρόθεσμα ομολογιακά δάνεια

Η Εταιρία διατηρεί Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Έκδοσης Μεσοπρόθεσμων Ομολογιακών Δανείων (EMTN Programme) υπό το οποίο μπορεί να εκδοθούν ομολογιακά δάνεια ύψους μέχρι συνολικού ονομαστικού ποσού €4.000 εκατ. (2014: €4.000 εκατ.).

Καλυμμένα Αξιόγραφα

Η Εταιρία διατηρεί πρόγραμμα για την έκδοση Καλυμμένου Αξιόγραφου σύμφωνα με τον περί Καλυμμένων Αξιογράφων Νόμο της Κύπρου και την περί Καλυμμένων Αξιογράφων Οδηγία της ΚΤΚ.

Στο πλαίσιο του Προγράμματος, η Εταιρία εξέδωσε τον Δεκέμβριο του 2011 καλυμμένο αξιόγραφο ύψους €1.000 εκατ. Οι όροι έκδοσης του καλυμμένου αξιόγραφου ύψους €1.000 εκατ. το οποίο είναι εξασφαλισμένο με ενυπόθηκα οικιστικά δάνεια στην Κύπρο, έχουν αναθεωρηθεί το 2014 και η αναθεωρημένη διάρκειά του είναι μέχρι τις 12 Ιουνίου 2017.

Στις 29 Σεπτεμβρίου 2015 τροποποιήθηκαν οι όροι του προγράμματος για την έκδοση καλυμμένου αξιόγραφου και του διακρατούμενου καλυμμένου αξιόγραφου ύψους €1.000 εκατ. σε δομή conditional-pass-through. Στα πλαίσια της αναδιάρθρωσης, €350.000 χιλ. του διακρατούμενου καλυμμένου αξιόγραφου επαναγοράστηκαν και ακυρώθηκαν. Το υπόλοιπο του διακρατούμενου καλυμμένου αξιόγραφου που εκκρεμεί μετά τις πιο πάνω συναλλαγές, ανήλθε σε €650.000 χιλ. με νέα ημερομηνία λήξης στις 12 Δεκεμβρίου 2018. Η πιστωτική αξιολόγηση του καλυμμένου αξιόγραφου αναβαθμίστηκε στην επενδυτική κατηγορία (investment grade) και αποτελεί αποδεκτό περιουσιακό στοιχείο για τις πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος.

Το καλυμμένο αξιόγραφο φέρει επιτόκιο ίσο με το τριμηνιαίο επιτόκιο Euribor πλέον 3,25% ετησίως.

Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που χρησιμοποιούνται ως εξασφάλιση για το καλυμμένο αξιόγραφο παρουσιάζονται στη Σημείωση 46.

Η υποχρέωση από την έκδοση καλυμμένου αξιόγραφου δεν παρουσιάζεται στα ομολογιακά δάνεια στον ενοποιημένο ισολογισμό, γιατί το αξιόγραφο που έχει εκδοθεί, κατέχεται από την Εταιρία.

Ομόλογα εγγυημένα από την Κυπριακή κυβέρνηση

Η Εταιρία κατέχει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις ως εκδότης των δύο ομολόγων εγγυημένων από την Κυβέρνηση, ύψους €500 εκατ. το καθένα. Τον Νοέμβριο 2014, η διάρκεια των ομολόγων παρατάθηκε για περαιτέρω περίοδο τριών ετών. Τα ομόλογα φέρουν ετήσιο σταθερό επιτόκιο 5%. Τα ομόλογα είναι εγγυημένα από την Κυπριακή Κυβέρνηση και εκδόθηκαν σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία και τα διατάγματα για τον περί της 'Παραχώρησης Κυβερνητικών Εγγυήσεων για τη Σύναψη Δανείων και/ή την Έκδοση Ομολόγων από Πιστωτικά Ιδρύματα Νόμο'. Η υποχρέωση από την έκδοση αυτών των ομολόγων δεν παρουσιάζεται στα ομολογιακά δάνεια στον ενοποιημένο ισολογισμό, γιατί οι σχετικοί τίτλοι που εκδόθηκαν κατέχονται εξ' ολοκλήρου από την Εταιρία. Τα ομόλογα είναι ενεχυριασμένα ως εξασφάλιση για τη λήψη χρηματοδότησης από κεντρικές τράπεζες. Τα ομόλογα είναι εισηγμένα στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου.

34. Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα και λοιπές υποχρεώσεις

	2015	2014
	€000	€000
Φόροι πληρωτέοι	**23.308**	25.069
Έκτακτη εισφορά για την άμυνα πληρωτέα	**6.354**	8.289
Υποχρέωση προγραμμάτων αφυπηρέτησης (Σημ. 13)	**12.588**	16.201
Προβλέψεις για επιδικίες ή υπό διαιτησία διαφορές (Σημ. 39)	**34.749**	27.329
Προβλέψεις για απομείωση χρηματοοικονομικών εγγυήσεων και ανειλημμένων υποχρεώσεων (Σημ. 15 και Σημ. 39)	**44.348**	85.751
Υποχρεώσεις για συμβάσεις συνδεδεμένες με επενδύσεις υπό διαχείριση	**4.954**	4.984
Δεδουλευμένα έξοδα και λοιπές προβλέψεις	**59.850**	43.390
Αναβαλλόμενα έσοδα	**7.820**	8.024
Μετοχές που υπόκεινται σε προσωρινά διατάγματα	**-**	(441)
Υποχρεώσεις στη διαδικασία διακανονισμού	**29.905**	31.708
Λοιπές υποχρεώσεις	**58.955**	100.127
	282.831	350.431

Προβλέψεις για επιδικίες ή υπό διαιτησία διαφορές

Η κίνηση για το έτος στις προβλέψεις για επιδικίες ή υπό διαιτησία διαφορές παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2015	2014
	€000	€000
1 Ιανουαρίου	**27.329**	52.312
Αύξηση προβλέψεων για το έτος – συνεχιζόμενες δραστηριότητες (Σημ. 14)	**11.904**	11.345
Αύξηση προβλέψεων για το έτος – μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**-**	704
Χρήση προβλέψεων	**(225)**	(800)
Αποδέσμευση προβλέψεων για το έτος – μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες (Σημ. 39)	**-**	(36.000)
Αποδέσμευση προβλέψεων για το έτος – συνεχιζόμενες δραστηριότητες (Σημ. 14)	**(4.300)**	-
Συναλλαγματικές διαφορές	**41**	(78)
31 Δεκεμβρίου	**34.749**	27.483
Μείον: ποσά που κατέχονται προς πώληση	**-**	(154)
	34.749	27.329

Οι προβλέψεις για επιδικίες ή υπό διαιτησία διαφορές δεν περιλαμβάνουν απαιτήσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων που προκύπτουν στα πλαίσια των συνήθων εργασιών των ασφαλιστικών εταιριών του Συγκροτήματος αφού περιλαμβάνονται στις υποχρεώσεις ασφαλιστήριων συμβολαίων (Σημ. 32).

Περισσότερες πληροφορίες παρουσιάζονται στη Σημείωση 39.

35. Μετοχικό κεφάλαιο

	2015		2014	
	Αριθμός μετοχών (χιλ.)	**€000**	Αριθμός μετοχών (χιλ.)	€000
Εγκεκριμένο				
Συνήθεις μετοχές €0,10 η κάθε μια	**47.677.593**	**4.767.759**	47.677.593	4.767.759
Εκδοθέν				
1 Ιανουαρίου	**8.922.378**	**892.238**	4.683.985	4.683.985
Μετατροπή καταθέσεων και δομημένων προϊόντων σε μετοχές (bail-in)	**-**	**-**	150	150
Μετοχές που υπόκεινται σε προσωρινά διατάγματα που έχουν αποσυρθεί/ακυρωθεί	**-**	**-**	58.625	58.625
Επιπρόσθετες μετοχές που εκδόθηκαν στη Λαϊκή Τράπεζα για την εξαγορά κατά το 2013	**-**	**-**	12.951	12.951
Μείωση στην ονομαστική αξία του μετοχικού κεφαλαίου	**-**	**-**	-	(4.280.140)
Έκδοση μετοχών	**567**	**56**	4.166.667	416.667
31 Δεκεμβρίου	**8.922.945**	**892.294**	8.922.378	892.238

Εγκεκριμένο μετοχικό κεφάλαιο

Στις 28 Αυγούστου 2014, σε Έκτακτη Γενική Συνέλευση, εγκρίθηκε μείωση στο εγκεκριμένο μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρίας από €4.767.759 χιλ. διαιρεμένο σε 4.767.759.272 συνήθεις μετοχές ονομαστικής αξίας €1,00 η κάθε μία, σε €476.776 χιλ. διαιρεμένο σε 4.767.759.272 συνήθεις μετοχές ονομαστικής αξίας €0,10 η κάθε μία.

Κατόπιν της μείωσης της ονομαστικής αξίας ανά μετοχή, το εγκεκριμένο μετοχικό κεφάλαιο αυξήθηκε από €476.776 χιλ. διαιρεμένο σε 4.767.759.272 συνήθεις μετοχές ονομαστικής αξίας €0,10 η κάθε μία σε €4.767.759 χιλ. διαιρεμένο σε 47.677.592.720 συνήθεις μετοχές ονομαστικής αξίας €0,10 η κάθε μία, με τη δημιουργία 42.909.833.448 νέων συνήθων μετοχών, ονομαστικής αξίας €0,10 η κάθε μία, οι οποίες έχουν τα ίδια δικαιώματα (rank pari passu) από όλες τις απόψεις μεταξύ τους και με όλες τις άλλες συνήθεις μετοχές της Εταιρίας.

Εκδοθέν μετοχικό κεφάλαιο

2015
Κατά το 2015, το εκδοθέν μετοχικό κεφάλαιο αυξήθηκε κατά 567 χιλ. μετοχές ονομαστικής αξίας €0,10 η κάθε μία.

2014
Κατά τη διάρκεια του 2014 η Εταιρία μείωσε την ονομαστική αξία του εγκεκριμένου μετοχικού κεφαλαίου της από €1,00 η κάθε μία σε €0,10 η κάθε μία.

Κατά τον Αύγουστο του 2014, η ονομαστική αξία των εκδομένων συνήθων μετοχών μειώθηκε από €1,00 η κάθε μία σε €0,10 η κάθε μία. Επιπρόσθετα, το Σεπτέμβριο του 2014 η Εταιρία ολοκλήρωσε την Αύξηση Κεφαλαίου ύψους €1 δις, που αποτελούσε μια ιδιωτική τοποθέτηση σε καταρτισμένους θεσμικούς επενδυτές και μια προσφορά σε υφιστάμενους μετόχους για να αποκτήσουν μέχρι το 20% της έκδοσης. Ως αποτέλεσμα το εκδοθέν μετοχικό κεφάλαιο αυξήθηκε κατά 4.166.667 χιλ. μετοχές ονομαστικής αξίας €0,10 οδηγώντας σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας κατά €416.667 χιλ. Η τιμή έκδοσης ανά συνήθη μετοχή ήταν €0,24. Επιπρόσθετα, το εκδοθέν μετοχικό κεφάλαιο αυξήθηκε κατά 58.625 χιλ. μετοχές, ως αποτέλεσμα της ακύρωσης και απόσυρσης προσωρινών διαταγμάτων κατά το 2014 που απαγόρευαν στην Εταιρία να μετατρέπει τις καταθέσεις σε μετοχές ως συνέπεια της διάσωσης με ίδια μέσα (bail-in) κατά το 2013. Κατά συνέπεια, 12.951 χιλ. μετοχές εκδόθηκαν στη Λαϊκή Τράπεζα σύμφωνα με τις πρόνοιες των διαταγμάτων.

Όλες οι εκδομένες μετοχές φέρουν τα ίδια δικαιώματα.

35. Μετοχικό κεφάλαιο (συνέχεια)

Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο

Το αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο το οποίο τηρείται με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 55 του περί Εταιριών Νόμου, Κεφ. 113 δεν είναι διαθέσιμο για διανομή υπό μορφή μερίσματος στους μετόχους.

Κατά το 2015, ως αποτέλεσμα της έκδοσης 567 χιλ. μετοχών ονομαστικής αξίας €0,10 η κάθε μία στην τιμή των €0,24 ανά μετοχή, το αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο της Εταιρίας αυξήθηκε κατά €79 χιλ.

Κατά το 2014, ως αποτέλεσμα της έκδοσης 4.166.667 χιλ. μετοχών ονομαστικής αξίας €0,10 η κάθε μία, στην τιμή των €0,24 ανά μετοχή, το αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο της Εταιρίας αυξήθηκε κατά €583.333 χιλ. Έξοδα συναλλαγής ύψους €30.794 χιλ. που σχετίζονται με την έκδοση νέων μετοχών αφαιρέθηκαν από το αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο.

Αποθεματικό από μείωση κεφαλαίου

Το αποθεματικό από μείωση κεφαλαίου δημιουργήθηκε το 2014 με τη μείωση της ονομαστικής αξίας των συνήθων μετοχών από €1,00 η κάθε μία σε €0,10 η κάθε μία. Η μείωση κεφαλαίου ανερχόταν σε €4.280.140 χιλ. από την οποία ποσό ύψους €2.327.654 χιλ. χρησιμοποιήθηκε για τη διαγραφή συσσωρευμένων ζημιών και ποσό €1.952.486 χιλ. πιστώθηκε στο αποθεματικό από μείωση κεφαλαίου.

Μετοχές που υπόκεινται σε προσωρινά διατάγματα

Μετά την έκδοση των Διαταγμάτων Διάσωσης με Ίδια Μέσα το 2013, αριθμός επηρεαζόμενων καταθετών καταχώρησε αγωγές κατά της Εταιρίας και άλλων μερών (Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, Υπουργείο Οικονομικών κτλ.) στη βάση, μεταξύ άλλων, ότι ο 'Περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμος του 2013' και τα διάφορα Διατάγματα που εκδόθηκαν με βάση το Νόμο για να εφαρμοστεί η μετατροπή των καταθέσεων σε μετοχές, αντίκεινται στο Σύνταγμα της Δημοκρατίας και στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Για κάποιες από τις αγωγές, εκδόθηκαν προσωρινά διατάγματα τα οποία απαγόρευαν στην Εταιρία να μετατρέψει τις καταθέσεις των εν λόγω αιτητών σε μετοχές. Η Εταιρία υπερασπίστηκε σθεναρά τις αγωγές των καταθετών, οι οποίες εκκρεμούσαν ενώπιον των Επαρχιακών Δικαστηρίων.

Οι μετοχές οι οποίες αποτελούν αντικείμενο των εν λόγω προσωρινών διαταγμάτων και οι οποίες εκδόθηκαν με βάση το περί διάσωσης με ίδια μέσα διάταγμα (bail-in), αναγνωρίζονταν στα ίδια κεφάλαια στον ενοποιημένο ισολογισμό ως 'Μετοχές που υπόκεινται σε προσωρινά διατάγματα', με αντίστοιχη χρέωση στα 'Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα και λοιπές υποχρεώσεις' στις συνολικές υποχρεώσεις. Στις 31 Δεκεμβρίου 2015 δεν υπήρχαν συνήθεις μετοχές που υπόκεινται σε προσωρινά διατάγματα (2014: €441 χιλ.).

Ίδιες μετοχές της Εταιρίας

Οι μετοχές της Εταιρίας που κατέχονται από οντότητες που ελέγχονται από το Συγκρότημα αφαιρούνται από τα ίδια κεφάλαια κατά την αγορά, πώληση, έκδοση ή ακύρωση αυτών των μετοχών. Δεν αναγνωρίζεται οποιοδήποτε κέρδος ή ζημιά στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Ο αριθμός αυτών των μετοχών στις 31 Δεκεμβρίου 2015 ήταν 5.136 χιλ. ονομαστικής αξίας €0,10 η κάθε μία (2014: 20.751 χιλ. ονομαστικής αξίας €0,10 η κάθε μία). Η συνολική αξία κτήσης των ιδίων μετοχών ανήλθε σε €41.301 χιλ. (2014: €88.051 χιλ.).

Μέρος αυτών των μετοχών που κατέχονται από οντότητες που ελέγχονται από το Συγκρότημα προέκυψαν από τη μετατροπή σε μετοχές καταθέσεων που είχαν οι οντότητες αυτές στην Εταιρία (bail-in), οι οποίες θα πρέπει να πωληθούν στο εγγύς μέλλον.

Επιπρόσθετα, στις 31 Δεκεμβρίου 2015 η θυγατρική εταιρία του Συγκροτήματος που διεξάγει ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής είχε στην κατοχή της 2.889 χιλ. (2014: 3.156 χιλ.) μετοχές της Εταιρίας ως μέρος των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επενδύονται προς όφελος των ασφαλιζομένων (Σημ. 24). Η αξία κτήσεως των μετοχών αυτών ήταν €25.333 χιλ. (2014: €25.333 χιλ.).

35. Μετοχικό κεφάλαιο (συνέχεια)

Δικαιώματα Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών

Στις 24 Νοεμβρίου 2015, η Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρίας εξουσιοδότησε το Διοικητικό Συμβούλιο να καταρτίσει και εφαρμόσει ένα Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων και επέτρεψε στην Εταιρία την ευελιξία για αύξηση της αναλογίας μεταξύ των κυμαινόμενων στοιχείων αμοιβής και των σταθερών στοιχείων αμοιβής με ανώτατο όριο ύψους το 100% της σταθερής αμοιβής για μέλη της ανώτατης διεύθυνσης ('Απόφαση Μετόχων'). Το Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων περιλαμβάνει τη χορήγηση δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών σε συγκεκριμένη ομάδα υπαλλήλων του Συγκροτήματος και σύμφωνα με τους υφιστάμενους όρους της Απόφασης Μετόχων:

(i) ο συνολικός αριθμός μετοχών που μπορεί να εκδοθεί και να παραχωρηθεί στα πλαίσια του Μακροπρόθεσμου Σχεδίου Παροχής Κινήτρων δεν θα υπερβαίνει τις 178.458.891 συνήθεις μετοχές ονομαστικής αξίας €0,10 η κάθε μία,
(ii) η τιμή εξάσκησης θα καθοριστεί σε €0,25 ανά μετοχή,
(iii) τα δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών που θα κατοχυρωθούν θα μπορούν να εξασκηθούν μόνο μετά από τρία χρόνια από την ημερομηνία παραχώρησής τους, και
(iv) τα δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών που δεν θα εξασκηθούν μέχρι τις 31 Μαρτίου 2026 θα παύσουν να έχουν οποιαδήποτε ισχύ.

Τα δικαιώματα θα σχεδιαστούν ώστε να κατοχυρώνονται μόνο εφόσον πληρούνται ορισμένες βασικές προϋποθέσεις απόδοσης, που περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων, την πλήρη αποπληρωμή της χρηματοδότησης από τον Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA), την άρση των περιορισμών μερισμάτων, την ακύρωση των κυβερνητικών εγγυήσεων και την απόδοση των επιλεγμένων υπαλλήλων.

Το Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων τελεί υπό την αίρεση εξασφάλισης εποπτικής έγκρισης. Συνεπώς η αρχική προτεινόμενη ημερομηνία παραχώρησης σύμφωνα με την Απόφαση Μετόχων στις 31 Μαρτίου 2016 θα αναβληθεί μέχρι τη λήψη όλων των απαιτούμενων εγκρίσεων από τις εποπτικές αρχές για το Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων.

Μέχρι την ημερομηνία έκδοσης αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων δεν εκδόθηκαν οποιαδήποτε δικαιώματα μετοχών.

36. Μερίσματα

Η Εταιρία υπόκειται σε απαγόρευση διανομής μερισμάτων από τις εποπτικές αρχές και ως εκ τούτου, κατά τη διάρκεια των ετών 2015 και 2014 δεν προτάθηκε και δεν πληρώθηκε μέρισμα.

37. Συσσωρευμένες ζημιές

Το μόνο αποθεματικό που είναι διανεμητέο ως μέρισμα είναι τα αδιανέμητα κέρδη.

Εταιρίες, φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου, που δεν διανέμουν τουλάχιστον το 70% των κερδών τους μετά τη φορολογία όπως προσδιορίζονται από τον περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα Νόμο κατά τη διάρκεια των δύο ετών από το τέλος του φορολογικού έτους στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται, θα θεωρείται πως έχουν διανέμει αυτό το ποσό ως μέρισμα. Έκτακτη αμυντική εισφορά προς 20% για τα έτη 2012 και 2013 και 17% για το 2014 και μετέπειτα είναι πληρωτέα πάνω σε αυτή τη λογιζόμενη διανομή μερίσματος στην έκταση που οι μέτοχοι της Εταιρίας (άτομα και εταιρίες), κατά το τέλος της περιόδου των δύο ετών από το τέλος του φορολογικού έτους στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται, είναι άμεσα ή έμμεσα φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου. Λογιζόμενη διανομή δεν εφαρμόζεται αναφορικά με κέρδη που αναλογούν άμεσα ή έμμεσα σε μετόχους που δεν είναι φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου.

Το ποσό της λογιζόμενης διανομής μερίσματος μειώνεται με οποιοδήποτε πραγματικό μέρισμα που έχει πληρωθεί για το έτος στο οποίο αναφέρονται τα κέρδη.

Αυτή η έκτακτη εισφορά για την άμυνα καταβάλλεται από την Εταιρία για λογαριασμό των μετόχων της.

Κατά τη διάρκεια του 2015 και 2014 δεν πληρώθηκε οποιαδήποτε λογιζόμενη διανομή μερίσματος από την Εταιρία.

38. Συναλλαγές για λογαριασμό πελατών

Το Συγκρότημα προσφέρει υπηρεσίες διαχείρισης κεφαλαίων και θεματοφυλακής που συνεπάγονται την κατοχή ή επένδυση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων για λογαριασμό πελατών του. Το Συγκρότημα δεν έχει ευθύνη έναντι των πελατών του για τυχόν αφερεγγυότητα άλλων τραπεζών ή οργανισμών. Τα περιουσιακά στοιχεία υπό διαχείριση και θεματοφυλακή δεν περιλαμβάνονται στον ενοποιημένο ισολογισμό του Συγκροτήματος, εκτός εάν έχουν τοποθετηθεί με το Συγκρότημα. Το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων υπό διαχείριση και θεματοφυλακή στις 31 Δεκεμβρίου 2015 ήταν €1.012.357 χιλ. (2014: €951.293 χιλ.).

39. Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις

Ως μέρος των υπηρεσιών που προσφέρονται σε πελάτες, το Συγκρότημα εισέρχεται σε διάφορες αμετάκλητες ανειλημμένες και ενδεχόμενες υποχρεώσεις. Αυτές περιλαμβάνουν χρηματοοικονομικές εγγυήσεις, πιστώσεις εισαγωγής και άλλα όρια δανείων που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν ακόμα χρησιμοποιηθεί.

Παρόλο που αυτές οι υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται στον ενοποιημένο ισολογισμό, εμπεριέχουν πιστωτικό κίνδυνο και ως εκ τούτου περιλαμβάνονται στη μέγιστη έκθεση του Συγκροτήματος σε πιστωτικό κίνδυνο (Σημ. 44).

Κατά τη διάρκεια του έτους, το Συγκρότημα έχει αναστρέψει πρόβλεψη ύψους €41.403 χιλ. (Σημ. 15 και 34) για αυτές τις υποχρεώσεις.

Συμφωνίες για κεφαλαιουχικές δαπάνες

Οι υποχρεώσεις που απορρέουν από συμφωνίες για κεφαλαιουχικές δαπάνες σε ακίνητα, εξοπλισμό και άυλα περιουσιακά στοιχεία στις 31 Δεκεμβρίου 2015 ανέρχονται σε €17.099 χιλ. (2014: €5.203 χιλ.).

Επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές

Το Συγκρότημα αντιμετωπίζει νομικές και κανονιστικές προκλήσεις, πολλές από τις οποίες δεν είναι στον έλεγχό του. Η έκταση της επίδρασης των προκλήσεων τις οποίες το Συγκρότημα ήδη αντιμετωπίζει ή πιθανόν να αντιμετωπίσει στο μέλλον, δεν μπορεί πάντοτε να προβλεφθεί με βεβαιότητα αλλά μπορεί να επηρεάσει σημαντικά τη φήμη, τις εργασίες, τα οικονομικά αποτελέσματα, την κατάσταση, καθώς και τις προοπτικές του. Ταυτόχρονα, οι περισσότερες περιπτώσεις και θέματα αφορούν την περίοδο πριν από την έκδοση των Διαταγμάτων Εξυγίανσης και τα προβλήματα που δημιουργήθηκαν ως αποτέλεσμα των εν λόγω Διαταγμάτων. Στις περισσότερες περιπτώσεις, το Συγκρότημα θεωρεί ότι κατέχει βάσιμες τακτικές υπεράσπισης που θα χρησιμοποιήσει κατά τη διάρκεια των σχετικών νομικών διαδικασιών.

Εκτός από τα θέματα που περιγράφονται πιο κάτω, το Συγκρότημα δεν θεωρεί ότι οποιαδήποτε θέματα είναι σημαντικά είτε σε ατομική βάση είτε συλλογικά. Όταν μια πρόβλεψη σε ατομική βάση είναι σημαντική, αναφέρεται ότι έγινε πρόβλεψη και καθορίζεται το ποσό. Η αναγνώριση οποιασδήποτε πρόβλεψης δεν καθιστά παραδοχή αδικοπραγίας ή νομικής υποχρέωσης.

Παρόλο που η έκβαση αυτών των θεμάτων είναι από τη φύση τους αβέβαιη, η διεύθυνση πιστεύει ότι, με βάση τη διαθέσιμη πληροφόρηση, έχουν γίνει κατάλληλες προβλέψεις σε σχέση με τις νομικές διαδικασίες και τα κανονιστικά θέματα στις 31 Δεκεμβρίου 2015, και ως εκ τούτου δεν προβλέπεται ότι οι εκκρεμούσες επιδικίες και άλλες διαδικασίες θα έχουν σημαντική επίπτωση στη χρηματοοικονομική κατάσταση του Συγκροτήματος. Δεν είναι πρακτικά εφικτό να υπολογιστεί η συνολική εκτίμηση της ενδεχόμενης υποχρέωσης για νομικές διαδικασίες και κανονιστικά θέματα της Εταιρίας.

Έρευνες και δικαστικές υποθέσεις τίτλων που εκδόθηκαν από την Εταιρία
Αριθμός πελατών έχουν καταχωρήσει αγωγές εναντίον της Εταιρίας ισχυριζόμενοι ότι είχαν παραπλανηθεί σε αγορά χρεωστικών τίτλων, που είχαν εκδοθεί από την Εταιρία, απαιτώντας διάφορες θεραπείες, περιλαμβανομένης και της επιστροφής των χρημάτων που είχαν καταβάλει. Η Εταιρία υπερασπίζεται τις εν λόγω απαιτήσεις, οι οποίες εκκρεμούν ενώπιον δικαστηρίων, στην Κύπρο και την Ελλάδα.

Τα χρεόγραφα και αξιόγραφα κεφαλαίου για τα οποία έχουν ασκηθεί αγωγές είναι τα ακόλουθα: Αξιόγραφα Κεφαλαίου 2007, Μετατρέψιμα Χρεόγραφα 2008, Μετατρέψιμα Αξιόγραφα Κεφαλαίου (ΜΑΚ) 2009 και Μετατρέψιμα Αξιόγραφα Ενισχυμένου Κεφαλαίου (ΜΑΕΚ).

39. Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις (συνέχεια)

Επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές (συνέχεια)

Έρευνες και δικαστικές υποθέσεις τίτλων που εκδόθηκαν από την Εταιρία (συνέχεια)
Η Εταιρία παρατηρεί ότι οι αγωγές αυτές διαφέρουν σημαντικά μεταξύ τους. Σε πολλές περιπτώσεις (συμπεριλαμβανομένων όλων των θεσμικών επενδυτών και επενδυτών που είχαν λάβει επενδυτικές συμβουλές από ανεξάρτητους συμβούλους επενδύσεων πριν προχωρήσουν με την αγορά), η Εταιρία πιστεύει ότι έχει μια σειρά από βάσιμες υπερασπίσεις, που θα προβάλει κατά τη διάρκεια των διαδικασιών, ιδίως όσον αφορά τους θεσμικούς κατόχους. Στην περίπτωση των ιδιωτών επενδυτών, ιδίως όταν μπορεί να τεκμηριωθεί ότι τα αρμόδια στελέχη της Εταιρίας τους 'έπεισαν' να προχωρήσουν με την αγορά ή/και σκόπευαν να προσφέρουν 'επενδυτική συμβουλή', η Εταιρία πιθανόν να αντιμετωπίσει μεγαλύτερες προκλήσεις. Σε κάθε περίπτωση, η κατάληξη των αγωγών στα δικαστήρια της Κύπρου και της Ελλάδας πιθανόν να διαρκέσει αρκετά χρόνια. Έχει γίνει πρόβλεψη με βάση την καλύτερη εκτίμηση της διεύθυνσης για πιθανές εκροές.

Επιπλέον, η ΚΤΚ διενήργησε έρευνα σε σχέση με την έκδοση αξιογράφων κεφαλαίου από την Εταιρία και κατέληξε ότι η Εταιρία παραβίασε ορισμένες κανονιστικές απαιτήσεις σχετικά με την έκδοση Μετατρέψιμων Αξιογράφων Κεφαλαίου το 2009, αλλά δεν διαπιστώθηκε καμία παράβαση κανονιστικών απαιτήσεων σε σχέση με την έκδοση των Μετατρέψιμων Αξιογράφων Ενισχυμένου Κεφαλαίου (ΜΑΕΚ). Η ΚΤΚ επέβαλε στην Εταιρία πρόστιμο €4 χιλ. το 2013. Η Εταιρία έχει καταχωρήσει προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο της Κύπρου ενάντια στην απόφαση και στην επιβολή προστίμου από την ΚΤΚ. Αυτή η προσφυγή εξακολουθεί να εκκρεμεί στο Διοικητικό Δικαστήριο.

Έρευνα Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (ΕΚ) Ελλάδος
Το 2014 η Εταιρία ήταν υπό διερεύνηση στην Ελλάδα από την ΕΚ Ελλάδος, σε σχέση με την έκδοση των Μετατρέψιμων Αξιογράφων Κεφαλαίου το 2009 και την έκδοση των ΜΑΕΚ και πιο συγκεκριμένα, κατά πόσον η Εταιρία παραβίασε ορισμένες διατάξεις της Ελληνικής νομοθεσίας αναφορικά με την παροχή επενδυτικών συμβουλών χωρίς να έχει συνάψει τις απαιτούμενες συμφωνίες με τους πελάτες ή χωρίς να έχει πραγματοποιήσει τον απαιτούμενο έλεγχο καταλληλότητας, σύμφωνα με τον Ελληνικό Νόμο ο οποίος μετέφερε την Ευρωπαϊκή Οδηγία για τις Αγορές Χρηματοπιστωτικών Μέσων και του εφαρμοστέου κανονισμού.

Η έρευνα της ΕΚ Ελλάδος συμπληρώθηκε περί τα τέλη του 2014. Σύμφωνα με την απόφαση η οποία εκδόθηκε τον Φεβρουάριο του 2015, η Εταιρία παραχώρησε ακριβή και επαρκή πληροφόρηση στους ενδεχομένους επενδυτές μέσω ενημερωτικών δελτίων για τα ΜΑΚ και ΜΑΕΚ όσον αφορά τα χαρακτηριστικά και τις ιδιαιτερότητές τους και τους κινδύνους σε σχέση με την επένδυση σε αυτά. Η ΕΚ Ελλάδος αποφάσισε επίσης ότι η Εταιρία παρείχε επενδυτική συμβουλή στους ενδεχόμενους επενδυτές κατά την προώθηση των αξιογράφων και παρέλειψε να συμμορφωθεί με την υποχρέωσή της να διενεργήσει αξιολόγηση καταλληλότητας για τους ενδεχόμενους επενδυτές, σύμφωνα με τις πρόνοιες του νόμου και των συναφών κανονισμών. Για αυτή την παράβαση επιβλήθηκε στην Εταιρία πρόστιμο €10 χιλ. Τον Απρίλιο του 2015 η Εταιρία κατέθεσε προσφυγή στο αρμόδιο Διοικητικό Δικαστήριο, αμφισβητώντας την απόφαση της ΕΚ της Ελλάδος. Αν και η απόφαση της ΕΚ Ελλάδος γι' αυτό το θέμα δεν θα είναι δεσμευτική στα Ελληνικά ή Κυπριακά δικαστήρια η απόφαση αυτή μπορεί να τεθεί ενώπιον του δικαστηρίου από τους ενάγοντες σε ενδεχόμενη προσφυγή εναντίον της Εταιρίας. Σε γενικές γραμμές αν και αναμένονται πολλές επιδικίες, δεν θεωρείται όταν ολοκληρωθούν ότι θα έχουν σημαντική επίπτωση στην χρηματοοικονομική κατάσταση του Συγκροτήματος.

Επιπρόσθετα από τα πιο πάνω, η ΕΚ Ελλάδος βρίσκεται στη διαδικασία διερεύνησης θεμάτων που αφορούν την επένδυση του Συγκροτήματος σε ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου.

Έρευνες Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (ΕΚ) Κύπρου
Στις 2 Αυγούστου 2013, η ΕΚ Κύπρου δημοσίευσε τα συμπεράσματά της σχετικά με την έρευνα που διεξήγαγε στην Εταιρία σε σχέση με τη μη δημοσιοποίηση τον Ιούνιο του 2012 σημαντικών πληροφοριών στους επενδυτές σχετικά με το ύψος του κεφαλαιακού ελλείμματος σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ΕΑΤ. Η ΕΚ Κύπρου κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Εταιρία έχει παραβεί τον 'περί των Πράξεων Προσώπων που Κατέχουν Εμπιστευτικές Πληροφορίες και των Πράξεων Χειραγώγησης της Αγοράς (Κατάχρηση Αγοράς) Νόμο του 2005' και στις 27 Νοεμβρίου 2013 επέβαλε διοικητικό πρόστιμο στην Εταιρία ύψους €70 χιλ. Στις 27 Νοεμβρίου 2013 η ΕΚ Κύπρου επέβαλε επίσης διοικητικά πρόστιμα σε ορισμένα από τα τότε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Οι προσφυγές και το πρόστιμο που καταχώρησε η Εταιρία ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου ενάντια στην απόφαση της ΕΚ Κύπρου εξακολουθούν να εκκρεμούν.

39. Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις (συνέχεια)

Επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές (συνέχεια)

Έρευνες Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (ΕΚ) Κύπρου (συνέχεια)
Η ΕΚ Κύπρου έχει επίσης ολοκληρώσει κατά τη διάρκεια του 2013 και 2014 την έρευνά της, όσον αφορά την έκθεση του Συγκροτήματος σε ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου, σχετικά με τη μη δημοσιοποίηση σημαντικών πληροφοριών και άλλων ελλείψεων εταιρικής διακυβέρνησης. Η ΕΚ Κύπρου έχει εκδώσει δύο αποφάσεις, καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι η Εταιρία παραβίασε ορισμένους νόμους σχετικά με τη δημοσιοποίηση πληροφοριών και επέβαλε διοικητικά πρόστιμα στην Εταιρία συνολικού ύψους €1.110 χιλ. Έχει επίσης επιβάλει πρόστιμα σε ορισμένα από τα τότε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και της διοίκησης της Εταιρίας. Η Εταιρία καταχώρησε προσφυγές ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου σχετικά με τις αποφάσεις της ΕΚ Κύπρου και τα πρόστιμα που της επιβλήθηκαν. Στο μεταξύ, η ΕΚ Κύπρου έχει καταθέσει αγωγές εναντίον της Εταιρίας για τη μη καταβολή αυτών των προστίμων και του πρόστιμου των €70 χιλ. που αναφέρεται πιο πάνω.

Η ΕΚ Κύπρου διενήργησε επίσης έρευνα αναφορικά με το ποσό της υπεραξίας της CB Uniastrum Bank LLC που αναγνωρίστηκε στις ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις του Συγκροτήματος το 2012. Κατά το τέλος του 2014, η Εταιρία και ορισμένοι πρώην αξιωματούχοι και μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου κλήθηκαν να υποβάλουν γραπτές παραστάσεις αναφορικά με την έρευνα, οι οποίες και υποβλήθηκαν. Το θέμα βρίσκεται τώρα ενώπιον της ΕΚ Κύπρου. Σύμφωνα με πληροφορίες που λήφθηκαν από την ΕΚ Κύπρου, έχει παραπέμψει η ίδια το θέμα στον Γενικό Εισαγγελέα για εξέταση τυχόν ποινικών ζητημάτων ή ζητημάτων που απορρέουν από αυτό.

Η ΕΚ Κύπρου διενεργεί επίσης έρευνα αναφορικά με την επάρκεια των προβλέψεων για απομείωση δανείων και χορηγήσεων που αναγνωρίστηκαν από την Εταιρία για το έτος 2011 και έχει ζητήσει γραπτές παραστάσεις από την Εταιρία και από ορισμένους πρώην αξιωματούχους και μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου αναφορικά με το θέμα οι οποίες δεν έχουν υποβληθεί στην ΕΚ Κύπρου.

Η ΕΚ Κύπρου έχει ολοκληρώσει μια έρευνα αναφορικά με την επαναταξινόμηση των ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου την 1η Απριλίου 2010 η οποία εξακολουθεί να εκκρεμεί ενώπιον του Γενικού Εισαγγελέα και της ΕΚ Κύπρου.

Επιπρόσθετα, η ΕΚ Κύπρου βρίσκεται στη διαδικασία διερεύνησης:
- Θεμάτων που αφορούν πιθανή χειραγώγηση της αγοράς για την περίοδο 1 Νοεμβρίου 2009 μέχρι 30 Ιουνίου 2010 μεταγενέστερα της επένδυσης της Εταιρίας στην Banca Transilvania.
- Τη μη δημοσιοποίηση πληροφοριών σε σχέση με την υποβολή αιτήματος από την Εταιρία στο Υπουργείο Οικονομικών για παραχώρηση πρόσθετων κρατικών εγγυήσεων ύψους μέχρι €3 δις, για ομόλογα που η Εταιρία θα μπορούσε να εκδώσει για σκοπούς άντλησης ρευστότητας.
- Την επάρκεια των προβλέψεων για απομείωση δανείων και χορηγήσεων που αναγνωρίστηκαν από την Εταιρία για το έτος 2013 ενόψει των αποτελεσμάτων του Ελέγχου Ποιότητας Στοιχείων Ενεργητικού.

Οι αποφάσεις της ΕΚ Κύπρου δεν είναι δεσμευτικές για τα δικαστήρια. Σε περίπτωση που πρόσωπο επιθυμεί να απαιτήσει αποζημίωση ή οποιαδήποτε άλλη θεραπεία από την Εταιρία, θα πρέπει να καταχωρήσει από την αρχή αγωγή κατά της Εταιρίας ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Οι πιο πάνω έρευνες βρίσκονται σε εξέλιξη και ως εκ τούτου δεν είναι εφικτό σε αυτό το στάδιο το Συγκρότημα να εκτιμήσει αξιόπιστα τις πιθανές συνέπειές τους, παρόλο που κρίνεται ότι οποιαδήποτε προκύπτουσα υποχρέωση ή αποζημίωση θα έχει σημαντική επίδραση στο Συγκρότημα.

Δικαστικές υποθέσεις για Διάσωση με Ίδια Μέσα
Καταθέτες
Αριθμός επηρεαζόμενων καταθετών καταχώρησε αγωγές κατά της Εταιρίας και άλλων μερών (όπως η ΚΤΚ και το Υπουργείο Οικονομικών της Κύπρου) στη βάση, μεταξύ άλλων, ότι ο 'περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμος του 2013' και τα διάφορα Διατάγματα που εκδόθηκαν δυνάμει του Νόμου για να εφαρμοστεί η μετατροπή των καταθέσεων σε μετοχές, αντίκεινται στο Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας και στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Αγωγές εκ μέρους των επηρεαζόμενων καταθετών καταχωρήθηκαν ενώπιον των Επαρχιακών Δικαστηρίων και στόχος τους είναι η επιδίκαση αποζημιώσεων για τη ζημιά που ισχυρίζονται ότι έχουν υποστεί από το κούρεμα των καταθέσεων τους, ως αποτέλεσμα των σχετικών Διαταγμάτων. Σε κάποιες από αυτές τις αγωγές εκδόθηκαν προσωρινά απαγορευτικά διατάγματα τα οποία απαγόρευαν στην Εταιρία να μετατρέψει τις καταθέσεις των εν λόγω αιτητών σε μετοχές. Η Εταιρία έλαβε ενεργά μέτρα και πέτυχε την αποδέσμευση και ακύρωση των προσωρινών διαταγμάτων. Ταυτόχρονα, η Εταιρία υπερασπίζεται σθεναρά τη θέση της ενάντια στις ενέργειες των καταθετών.

39. Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις (συνέχεια)

Επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές (συνέχεια)

Δικαστικές υποθέσεις για Διάσωση με Ίδια Μέσα (συνέχεια)

Μέτοχοι

Υπάρχουν επίσης πολυάριθμες προσφυγές ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου, καταχωρημένες από μετόχους εναντίον της Κυβέρνησης και της ΚΤΚ σε σχέση με την απομείωση του ποσοστού συμμετοχής τους, ως αποτέλεσμα του Νόμου περί Εξυγίανσης και των Διαταγμάτων που εκδόθηκαν βάσει αυτού. Στόχος αυτών των δικαστικών διαδικασιών ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου ήταν να επιτευχθεί η ακύρωση και ο παραμερισμός των Διαταγμάτων ως αντισυνταγματικά και/ή παράνομα και/ή αντικανονικά. Η Εταιρία εμφανίζεται στις διαδικασίες αυτές ως ενδιαφερόμενο μέρος και έχει υποστηρίξει πως, όπως και στην περίπτωση των καταθετών, οι αγωγές θα πρέπει να κριθούν στο πλαίσιο του ιδιωτικού δικαίου. Κατά την παρούσα ημερομηνία, τόσο ο Νόμος περί Εξυγίανσης, όσο και τα Διατάγματα δεν έχουν ακυρωθεί από τα δικαστήρια και έτσι παραμένουν νομικά έγκυρα και σε ισχύ. Στις 9 Οκτωβρίου 2014 το Ανώτατο Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι οι διαδικασίες αυτές εμπίπτουν στο πλαίσιο του δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου (ενώπιον των Επαρχιακών Δικαστηρίων), αποδεχόμενο έτσι τη θέση της Εταιρίας και ως εκ τούτου, όλες οι προσφυγές ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου (υπό την αναθεωρητική του δικαιοδοσία) απορρίφθηκαν. Αναμένεται ότι μελλοντικά θα ασκηθούν αγωγές για αποζημιώσεις ενώπιον των Επαρχιακών Δικαστηρίων.

Αγωγές που βασίζονται σε συμψηφισμό

Ορισμένες αγωγές έχουν καταχωρηθεί από πελάτες κατά της Εταιρίας. Σύμφωνα με τις αγωγές αυτές η εφαρμογή της Διάσωσης με Ίδια Μέσα σύμφωνα με τα περί Διάσωσης με Ίδια Μέσα Διατάγματα δεν εκτελέστηκε σωστά σε σχέση με αυτούς και, ειδικότερα, ότι δεν έγιναν σεβαστά τα δικαιώματά τους για συμψηφισμό.

Καταθέτες και μέτοχοι της Λαϊκής Τράπεζας

Η Εταιρία έχει συνενωθεί ως εναγόμενος σε ορισμένες αγωγές που έχουν εγερθεί εναντίον της Λαϊκής Τράπεζας από τους καταθέτες, μετόχους και κατόχους πιστωτικών τίτλων της. Αυτές οι αγωγές έχουν εγερθεί σε παρόμοια βάση με αυτές που έχουν εγερθεί από τους καταθέτες και μετόχους της Εταιρίας που έχουν επηρεαστεί από την εφαρμογή της Διάσωσης με Ίδια Μέσα όπως περιγράφονται πιο πάνω.

Εφαρμογή των Διαταγμάτων

Περιστασιακά, άλλες αγωγές εγείρονται εναντίον της Εταιρίας σε σχέση με την εφαρμογή των Διαταγμάτων που εκδόθηκαν μετά την εφαρμογή του Νόμου περί Εξυγίανσης (όσον αφορά τον τρόπο και τη μεθοδολογία με την οποία τα εν λόγω Διατάγματα έχουν εφαρμοστεί).

Νομική θέση του Συγκροτήματος

Όλες οι πιο πάνω αγωγές αμφισβητούνται έντονα από το Συγκρότημα, σε στενή διαβούλευση με τις αρμόδιες πολιτειακές και κυβερνητικές αρχές. Η θέση του Συγκροτήματος είναι ότι ο Νόμος περί Εξυγίανσης και τα Διατάγματα υπερισχύουν όλων των άλλων νόμων. Ως έχουν τα πράγματα, τόσο ο Νόμος περί Εξυγίανσης όσο και τα Διατάγματα που εκδόθηκαν δυνάμει αυτού είναι συνταγματικά και νόμιμα, δεδομένου ότι έχουν θεσπιστεί σωστά και δεν έχουν μέχρι στιγμής ακυρωθεί από οποιοδήποτε δικαστήριο.

Έρευνα Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού

Μετά από έρευνα, η οποία ξεκίνησε το 2010, η Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού (ΕΠΑ) της Κύπρου εξέδωσε πόρισμα τον Απρίλιο του 2014 ισχυριζόμενη παραβάσεις του Κυπριακού και του Ευρωπαϊκού Νόμου περί Ανταγωνισμού σχετικά με τις δραστηριότητες ή/και παραλείψεις από την Εταιρία, μεταξύ άλλων, σε ότι αφορά συναλλαγές πληρωμών με κάρτες. Η ΕΠΑ ισχυρίστηκε ότι η συμπεριφορά αγοράς της εταιρίας JCC Payment Systems Ltd (JCC), μιας εταιρίας επεξεργασίας συναλλαγών με κάρτες που ανήκει και ελέγχεται από τις τράπεζες μετόχους της οι οποίες συμπεριλαμβάνουν και την Εταιρία (η Εταιρία κατέχει το 75% των μετοχών της JCC), μαζί με τη συμπεριφορά άλλων τραπεζών, παραβιάζει το δίκαιο του ανταγωνισμού σε διάφορα σημεία.

Υπήρχε επίσης ένας ισχυρισμός σχετικά με τις συμφωνίες της Εταιρίας με την American Express, ότι αυτές οι αποκλειστικές συμφωνίες παραβίαζαν το Νόμο περί ανταγωνισμού. Η Εταιρία υπερασπίστηκε σθεναρά τις σχετικές διαδικασίες, αλλά η ΕΠΑ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Εταιρία (από κοινού με άλλες τράπεζες και ιδρύματα, και συγκεκριμένα τη JCC) έχει παραβιάσει επί των δύο θεμάτων τις σχετικές διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας για την προστασία του ανταγωνισμού. Η ΕΠΑ έχει καλέσει για νέες δηλώσεις όσον αφορά το ύψος του διοικητικού προστίμου που θα επιβληθεί στην Εταιρία. Η Εταιρία έχει παραθέσει απόψεις και εισηγήσεις, ούτως ώστε, το διοικητικό πρόστιμο που θα επιβληθεί να περιοριστεί (αν και η ΕΠΑ έχει την εξουσία να επιβάλει πρόστιμο ως ποσοστό του κύκλου εργασιών της Εταιρίας). Στο παρόν στάδιο, οι διαδικασίες ενώπιον της ΕΠΑ δεν προχωρούν λόγω μιας άλλης Δικαστικής απόφασης ότι η σύνθεση της ΕΠΑ είναι αντίθετη με τον νόμο.

39. Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις (συνέχεια)

Επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές (συνέχεια)

Έρευνα Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού (συνέχεια)
Σε κάθε περίπτωση, η Εταιρία θα καταθέσει προσφυγή ενώπιον του Διοικητικού Δικαστηρίου για να αμφισβητήσει την απόφαση της ΕΠΑ. Η προσφυγή θα κατατεθεί μετά τη γνωστοποίηση του προστίμου. Σε αυτό το στάδιο δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθεί το ποσό του προστίμου που δυνατόν να επιβληθεί στην Εταιρία, παρόλο που η Εταιρία δεν πιστεύει ότι το εν λόγω πρόστιμο θα έχει σημαντική επίδραση στη χρηματοοικονομική κατάσταση του Συγκροτήματος.

CNP Διαιτησία
Η CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd (εταιρία στην οποία το Συγκρότημα κατέχει το 49,9% και αποκτήθηκε ως μέρος της εξαγοράς ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας) είχε ορισμένες αποκλειστικές συμφωνίες με τη Λαϊκή Τράπεζα αναφορικά με τα ασφαλιστικά προϊόντα που προσφέρονταν στην Κύπρο μέσω της δημιουργίας μιας κυπριακής εταιρίας (CNP Κύπρου). Η CNP France κατείχε ποσοστό ύψους 50,1% των μετοχών της CNP Κύπρου και η Λαϊκή Τράπεζα ποσοστό ύψους 49,9% των μετοχών. Στο πλαίσιο της γενικής συμφωνίας μεταξύ των συμβαλλομένων, υπήρχαν δύο συμβάσεις μεταξύ της CNP και της Λαϊκής Τράπεζας, Σύμβαση Μετόχων και Σύμβαση Διανομής. Όσον αφορά τη Σύμβαση Μετόχων, η Εταιρία (σύμφωνα με τον Νόμο περί Εξυγίανσης και τα Διατάγματα που εκδόθηκαν βάσει αυτού) διαδέχτηκε τη συμμετοχή της Λαϊκής Τράπεζας και έγινε μέτοχος της CNP Κύπρου με ποσοστό συμμετοχής ύψους 49,9%.

Μετά την ένταξη της Λαϊκής Τράπεζας σε καθεστώς εξυγίανσης, η CNP κίνησε διαδικασία διαιτησίας στο Λονδίνο υπό την αιγίδα του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου, υποστηρίζοντας ότι η Εταιρία είναι διάδοχος της Λαϊκής Τράπεζας σε σχέση και με τις δύο συμβάσεις της Σύμβασης Μετοχών και της Σύμβασης Διανομής, και ότι οι εν λόγω Συμβάσεις (ιδίως η Σύμβαση Διανομής) έχουν παραβιαστεί. Η CNP διεκδικεί ποσά ύψους περίπου €240 εκατ. (περιλαμβανομένου τόκου και μεικτά ποσά για φορολογίες). Η Εταιρία εκτιμά ότι έχει βάσιμες υπερασπίσεις όσον αφορά και τις δύο διαδικασίες και προτίθεται να τις αντικρούσει σθεναρά. Μία από τις υπερασπίσεις που έθεσε η Εταιρία είναι η ματαίωση (frustration) των συμβάσεων, αφού λόγω των πολύ σημαντικών αλλαγών του Μαρτίου 2013, οι Συμβάσεις που είχαν συναφθεί μεταξύ της CNP και της Λαϊκής Τράπεζας είναι αδύνατον να λειτουργήσουν στο πλαίσιο των νέων συνθηκών που προκύπτουν από τα γεγονότα του Μάρτη 2013. Η ακρόαση της διαδικασίας της επιδιαιτησίας προγραμματίζεται να πραγματοποιηθεί τον Ιούνιο του 2016.

Λοιπές επιδικίες
Το Συγκρότημα εμπλέκεται σε αριθμό άλλων δικαστικών διαδικασιών που σχετίζονται με τις συνήθεις εργασίες του, κυρίως σε Κύπρο και Ελλάδα.

Υποθέσεις Ταμείου Προνοίας
Εκκρεμούν είκοσι τρείς αγωγές ενώπιον του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών από πρώην υπαλλήλους σε σχέση με τα συνταξιοδοτικά ωφελήματά τους. Οι υπάλληλοι αυτοί συνταξιοδοτήθηκαν ή/και αποχώρησαν από την Εταιρία το 1999 και ισχυρίζονται ότι η Εταιρία ή/και το Ταμείο Προνοίας της Εταιρίας δεν υπολόγισαν ορθά τα ωφελήματα τους. Σε περίπτωση που οι αγωγές εκδικαστούν υπέρ των πρώην υπαλλήλων, το συνολικό ποσό αποζημίωσης θα ανέλθει γύρω στα €24 εκατ. Έχει γίνει πρόβλεψη με βάση τη βέλτιστη εκτίμηση της διοίκησης για πιθανές εκροές.

Τον Δεκέμβριο 2015, το Ταμείο Προνοίας Υπαλλήλων Τράπεζας Κύπρου κατέθεσε αγωγή εναντίων της Εταιρίας διεκδικώντας €70 εκατ. για συνεισφορές από την Εταιρία με τον ισχυρισμό ότι η απαίτηση βασίζεται σε συμφωνία με την συντεχνία ημερομηνίας 31 Δεκεμβρίου 2011. Η υπόθεση βρίσκεται σε αρχικό στάδιο. Με βάση τα γεγονότα δεν είναι πρακτικό σε αυτό το στάδιο να εκτιμηθεί η κατάληξη της υπόθεσης καθώς και η χρονική ή κάποια πιθανή επίπτωση στην Εταιρία. Ωστόσο, σε αυτό το στάδιο η Εταιρία δεν αναμένει σημαντική επίπτωση.

Επιδικίες εργοδότησης
Πρώην ανώτερα στελέχη της Εταιρίας έχουν κινήσει αγωγές για άδικη απόλυση και για τα δικαιώματά τους στο ταμείο προνοίας εναντίον της Εταιρίας και των Καταπιστευματοδόχων του ταμείου προνοίας της Εταιρίας. Η Εταιρία δεν θεωρεί ότι οποιαδήποτε αποτελέσματα στο πλαίσιο των υποθέσεων αυτών αναμένεται να έχουν σημαντική επίπτωση στην χρηματοοικονομική κατάσταση της Εταιρίας.

39. Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις (συνέχεια)

Επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές (συνέχεια)

Λοιπές επιδικίες (συνέχεια)

Υπόθεση Ελλάδας

Για μια νομική διαφωνία (που αφορά αγωγή από την Εταιρία εναντίον της Θέμις και αγωγή από την Θέμις εναντίον της Εταιρίας), σχετικά με τις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες στην Ελλάδα (υπόθεση Θέμις), αναγνωρίστηκε πρόβλεψη σε προηγούμενες περιόδους (30 Σεπτεμβρίου 2014: €38.950 χιλ.), μετά από δικαστική απόφαση του Δικαστηρίου Αθηνών (η οποία απέρριψε τη θέση της Εταιρίας και προάσπισε τη θέση της Θέμις). Αυτή η πρόβλεψη αναστράφηκε στις 31 Δεκεμβρίου 2014 μετά από την ακύρωση της απόφασης από τον Άρειο Πάγο τον Μάρτιο 2015. Ο Άρειος Πάγος αποφάσισε περαιτέρω ότι, τα αιτήματα αυτά (το αίτημα της Εταιρίας εναντίον της Θέμις για ποσό περίπου €25 εκατ. που μεταφέρθηκε στην Τράπεζα Πειραιώς ΑΕ τον Μάρτιο του 2013, ως επίσης και το αίτημα της Θέμις ενάντια στην Εταιρία για παρόμοιο ποσό) θα επανεξεταστούν από τον Άρειο Πάγο επί της ουσίας τους μετά από προτροπή του επηρεαζόμενου μέρους. Και οι δύο υποθέσεις έχουν οριστεί για εκδίκαση τον Απρίλιο του 2016. Η Εταιρία έχει αποζημιώσει την Τράπεζα Πειραιώς ΑΕ (που απέκτησε τις δραστηριότητες της Εταιρίας στην Ελλάδα τον Μάρτιο 2013) μέσω εγγυητικής επιστολής, για οποιαδήποτε απαίτηση εναντίον της σε σχέση με την παρούσα υπόθεση. Το Συγκρότημα ωστόσο δεν αναμένει ότι το αποτέλεσμα αυτή της υπόθεσης θα έχει σημαντική επίπτωση της χρηματοοικονομικής θέσης του Συγκροτήματος.

Επιδικία δανείου σε Ελβετικό Φράγκο στην Κύπρο και Ηνωμένο Βασίλειο

Νομικές ενέργειες έχουν κινηθεί κατά της Εταιρίας από δανειζόμενους που έχουν δανειστεί σε ξένο νόμισμα (κυρίως σε Ελβετικό Φράγκο). Ο κύριος ισχυρισμός σε αυτές τις υποθέσεις ήταν ότι η Εταιρία απέκρυψε και/ή παραποίησε στοιχεία, παραβιάζοντας την ισχύουσα νομοθεσία. Η Εταιρία προτίθεται να αμφισβητήσει σθεναρά αυτές τις νομικές διαδικασίες.

Υποθέσεις Ηνωμένου Βασιλείου εναντίον της Εταιρίας

Η Εταιρία είναι ο εναγόμενος σε ορισμένες διαδικασίες με τον ισχυρισμό ότι η Εταιρία είναι νομικά υπεύθυνη για διάφορες υποτιθέμενες παρατυπίες που αφορούν, μεταξύ άλλων, την εκ των προτέρων και παραπλανητική πώληση των δανείων για την αγορά ακινήτων στην Κύπρο από Βρετανούς υπηκόους. Η υπεράσπιση της Εταιρίας θα διαφοροποιηθεί ανάλογα με το αν οι αγοραστές μπορούν να κατηγοριοποιηθούν ως καταναλωτές ή επενδυτές. Ωστόσο, επί του παρόντος όλες οι διαδικασίες στο Ηνωμένο Βασίλειο έχουν ανασταλεί, ούτως ώστε τα ενδιαφερόμενα μέρη να έχουν χρόνο να διαπραγματευτούν πιθανούς διακανονισμούς.

Υπόθεση Ουκρανίας εναντίον της Εταιρίας

Τον Οκτώβριο του 2015, Ουκρανική επιχείρηση καταχώρησε αγωγή εναντίον της Εταιρίας και άλλων μερών ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου στο Λονδίνο (High Court in London) απαιτώντας, μεταξύ άλλων, απόφαση/διάταγμα σύμφωνα με το οποίο δεν ανήκει στην Εταιρία οποιοσδήποτε τίτλος και η Εταιρία δεν έχει οποιαδήποτε δικαιώματα δυνάμει της αρχικής συμφωνίας δανείου που συνάφθηκε με την Λαϊκή Τράπεζα και έπειτα μεταφέρθηκε στην Alfa group στο πλαίσιο της πώλησης των δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος στην Ουκρανία. Επίσης, το Νοέμβριο του 2015 κινήθηκαν και τοπικές/παρεμπίπτουσες αγωγές ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας σε ενίσχυση της αγωγής στο Λονδίνο. Η Εταιρία αμφισβητεί σθεναρά τις αγωγές και στις δύο δικαιοδοσίες. Σε κάθε περίπτωση, ανεξαρτήτως των αποτελεσμάτων τους, τέτοιες αγωγές δεν αναμένονται να έχουν σημαντική επίπτωση στην χρηματοοικονομική θέση του Συγκροτήματος.

Ιδιωτικές Ποινικές Διώξεις

Προς το παρόν υπάρχουν τέσσερις ιδιωτικές ποινικές διώξεις από συγκεκριμένους πελάτες της Εταιρίας εναντίον της Εταιρίας και ορισμένων από τους Διοικητικούς Συμβούλους και αξιωματούχους με τις οποίες προωθούνται οι διαφορές τους και τα παράπονά τους. Πρόκειται για διώξεις οι οποίες έχουν καταχωρηθεί από ιδιώτες και όχι από το Κράτος. Η Εταιρία έχει ζητήσει από τον Γενικό Εισαγγελέα να αναστείλει τις ποινικές (nolle prosequi). Αριθμός ιδιωτικών ποινικών διώξεων που έχουν καταχωρηθεί αρχικά έχουν ήδη ανασταλεί από το Γενικό Εισαγγελέα.

Στη βάση νομικής γνωμοδότησης, η Εταιρία θεωρεί ότι αυτές οι ποινικές διώξεις έχουν εγερθεί για 'σκοπό ενόχλησης.' Σε κάθε περίπτωση, οι εν λόγω ποινικές διώξεις δεν αναμένονται να έχουν οποιοδήποτε ουσιώδη συνέπεια στην χρηματοοικονομική θέση του Συγκροτήματος.

39. Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις (συνέχεια)

Επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές (συνέχεια)

Λοιπές επιδικίες (συνέχεια)
Γενικές Ποινικές Έρευνες
Ως μέρος των ερευνών και ανακρίσεων σε σχέση με την οικονομική κρίση η οποία κορυφώθηκε τον Μάρτιο 2013, ο Γενικός Εισαγγελέας και η Αστυνομία διεξάγουν διάφορες έρευνες (εμπιστευτικά). Η Εταιρία συνεργάζεται πλήρως με τις αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας και παρέχει όλη την απαιτούμενη πληροφόρηση. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που είναι διαθέσιμες επί του παρόντος, η Εταιρία είναι της άποψης ότι περαιτέρω έρευνες ή απαιτήσεις που ενδέχεται να προκύψουν από τις εν λόγω έρευνες δεν θα έχουν σημαντική επίπτωση στην χρηματοοικονομική κατάσταση του Συγκροτήματος.

Ο Γενικός Εισαγγελέας έχει καταχωρήσει ποινική αγωγή εναντίον της Εταιρίας και πέντε πρώην μελών του Διοικητικού Συμβουλίου για ισχυριζόμενη παράβαση του άρθρου 302 (συνομωσία για εξαπάτηση) του Ποινικού Κώδικα και του Άρθρου 19 του Περί των Πράξεων Προσώπων που κατέχουν Εμπιστευτικές Πληροφορίες και των Πράξεων Χειραγώγησης της Αγοράς (Κατάχρηση Αγοράς) Νόμος. Το ισχυριζόμενο αδίκημα αναφέρεται στη μη δημοσιοποίηση σε εύθετο χρόνο της αύξησης του κεφαλαιακού ελλείμματος της Εταιρίας το 2012. Η Εταιρία αρνείται όλους τους ισχυρισμούς. Η ακρόαση έχει ξεκινήσει και η μέγιστη ποινή που μπορεί να επιβληθεί στην Εταιρία, εάν κριθεί ένοχη, θα είναι η επιβολή προστίμου το οποίο δεν αναμένεται να είναι ουσιώδες.

Ο Γενικός Εισαγγελέας έχει καταχωρήσει ακόμα μια ποινική υπόθεση εναντίον της Εταιρίας και έξι πρώην μελών του Διοικητικού Συμβουλίου για ισχυριζόμενη παραβίαση του Άρθρου 19 του Περί των Πράξεων Προσώπων που κατέχουν Εμπιστευτικές Πληροφορίες και των Πράξεων Χειραγώγησης της Αγοράς (Κατάχρηση Αγοράς) Νόμου, σε σχέση με τα Ελληνικά Κυβερνητικά ομόλογα. Η υπόθεση είχε οριστεί για πρώτη εμφάνιση τον Δεκέμβριο του 2015 και το ισχυριζόμενο αδίκημα είναι σχετικά με τη μη δημοσιοποίηση της αγοράς και πώλησης τον Ελληνικών Κυβερνητικών ομολόγων σε καθορισμένο χρονικό διάστημα. Η Εταιρία αρνείται όλους τους ισχυρισμούς. Η ακρόαση της υπόθεσης δεν έχει ακόμα οριστεί και η μέγιστη ποινή της Εταιρίας, εάν κριθεί ένοχη, θα είναι η επιβολή προστίμου το οποίο δεν αναμένεται να είναι ουσιώδες.

Άλλες ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Το Συγκρότημα ως μέρος της διαδικασίας πώλησης κάποιων από των δραστηριοτήτων του, παραχώρησε διαβεβαιώσεις και εγγυητικές στους αγοραστές. Αυτές σχετίζονται με, περιλαμβανομένων άλλων, την ιδιοκτησία δανείων, την εγκυρότητα των υποθηκών και άλλων θεμάτων που συμφωνήθηκαν με τους αγοραστές. Σε περίπτωση αθέτησης των διαβεβαιώσεων και των εγγυητικών, το Συγκρότημα μπορεί να υποχρεωθεί να επαναγοράσει το δάνειο με τα υπάρχοντα προβλήματα και/ή να αποζημιώσει τους αγοραστές.

Έχει γίνει πρόβλεψη βάσει βέλτιστης εκτίμησης από τη διοίκηση για πιθανές εκροές, όπου εκτιμήθηκε ότι οι εκροές είναι πιθανές.

40. Καθαρή ταμειακή ροή από εργασίες

	2015	2014 (επαναπαρουσίαση)
	€000	€000
(Ζημιές)/κέρδη πριν τη φορολογία από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**(379.992)**	11.716
Ζημιές πριν τη φορολογία από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**(65.062)**	(307.718)
Αναπροσαρμογές για:		
Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και άλλες ζημιές από πιστωτικές διευκολύνσεις πελατών και κέρδος από αποαναγνώριση και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές για δάνεια που αποκτήθηκαν	**1.002.130**	921.301
Αποσβέσεις ακινήτων και εξοπλισμού	**12.257**	16.579
Αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων	**7.001**	8.679
Απομείωση ακινήτων και εξοπλισμού	**1.203**	1.460
Απομείωση σε εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης των ομάδων εκποίησης	**3.288**	113.855
Απομείωση άλλων χρηματοοικονομικών μέσων	**43.503**	56.540
Ζημιές από την πώληση μη συνεχιζόμενων δραστηριοτήτων	**17.392**	114.228
Αποσβέσεις διαφορών προεξοφλήσεων/υπέρ το άρτιο και κέρδος από αποπληρωμή ομολόγων	**(65.215)**	(53.764)
Ζημιές από πωλήσεις και διαγραφές ακινήτων και εξοπλισμού και άυλων περιουσιακών στοιχείων	**70**	2.273
Ζημιές από πωλήσεις επενδύσεων σε ακίνητα και επενδύσεων σε ακίνητα που κρατούνται για πώληση	**665**	170
Ζημιές από τη μεταβολή στην εύλογη αξία επενδύσεων σε ακίνητα και επενδύσεων σε ακίνητα που κρατούνται για πώληση	**52.575**	11.122
Τόκοι από επενδύσεις σε ομόλογα	**(7.037)**	(140.732)
Μερίσματα	**(900)**	(338)
Καθαρά κέρδη από την πώληση επενδύσεων σε μετοχές	**(1.075)**	(48.907)
Καθαρά κέρδη από την πώληση επενδύσεων σε ομόλογα	**(49.504)**	(102.837)
Μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών	**(5.923)**	(4.852)
Ζημιά/(κέρδος) από τη μεταβολή στην εύλογη αξία ομολόγων σε αντισταθμίσεις εύλογης αξίας	**11.600**	(2.162)
Απομείωση επένδυσης συγγενούς εταιρίας	**-**	2.078
Κέρδος από πώληση κοινοπραξιών	**(10.005)**	-
Απομείωση στα αποθέματα ακινήτων	**17.792**	-
Τόκοι χρηματοδότησης από κεντρικές τράπεζες	**78.187**	138.643
Τόκοι ομολογιακού δανείου	**25**	86
Μεταβολή στην παρούσα αξία των ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής σε ισχύ	**(1.499)**	(6.042)
	661.476	731.378
Μεταβολή σε:		
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	**119.140**	88.053
Καταθέσεις από τράπεζες	**51.029**	(66.684)
Υποχρεωτικές καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	**362.954**	283.715
Καταθέσεις πελατών	**1.503.754**	(1.648.459)
Αξία ασφαλιστήριων συμβολαίων ζωής σε ισχύ και υποχρεώσεις	**(12.187)**	(4.541)
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	**(51.339)**	1.730.517
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	**6.373**	139.921
Αναβαλλόμενα έσοδα και προπληρωμένα έξοδα	**446**	(233)
Λοιπές υποχρεώσεις	**(44.366)**	40.607
Δεδουλευμένα έξοδα και αναβαλλόμενα έσοδα	**16.042**	13.548
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	**30.418**	(45.171)
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	**(16.438)**	(9.187)
Συμφωνίες επαναγοράς	**(211.531)**	(14.322)
Δανειακό κεφάλαιο	**475**	(918)
Αποθέματα ακινήτων (πωλήσεις)	**5.617**	-
	2.421.863	1.238.224
Φόροι που πληρώθηκαν	**(3.485)**	(4.223)
Καθαρή ταμειακή ροή από εργασίες	**2.418.378**	1.234.001

40. Καθαρή ταμειακή ροή από εργασίες (συνέχεια)

Μη ταμειακές συναλλαγές

2015

Πώληση της πλειοψηφίας των δραστηριοτήτων στη Ρωσία
Στις 25 Σεπτεμβρίου 2015, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε την πώληση της πλειοψηφίας των δραστηριοτήτων του στη Ρωσία. Ως μέρος της συμφωνίας πώλησης, τα μέρη συμφώνησαν σε μια διευθέτηση ανταλλαγής περιουσιακών στοιχείων που περιλάμβανε την ανταλλαγή ορισμένων περιουσιακών στοιχείων μεταξύ τους που οδήγησε σε εισπρακτέο ποσό για το Συγκρότημα ύψους €41.849 χιλ.

Πώληση του συγκροτήματος Αφροδίτη
Κατά το 2015 το Συγκρότημα πώλησε τη συμμετοχή ύψους 65% στο συγκρότημα Αφροδίτη. Η συναλλαγή περιλάμβανε την αναδιάρθρωση του οφειλόμενου χρέους από αυτό το συγκρότημα στην Εταιρία. Περισσότερες πληροφορίες παρουσιάζονται στη Σημείωση 29.

2014
Διάσωση με ίδια μέσα
Καταθέσεις που υπόκεινται σε προσωρινά διατάγματα που έχουν αποσυρθεί και ακυρωθεί το 2014 ύψους €58.625 χιλ. μετατράπηκαν σε εκδοθέν μετοχικό κεφάλαιο. Οι καταθέσεις πελατών μειώθηκαν κατά το ίδιο ποσό με αντίστοιχη πίστωση στα 'Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα και λοιπές υποχρεώσεις'.

Περισσότερες πληροφορίες για την ανακεφαλαιοποίηση της Εταιρίας σύμφωνα με τα Διατάγματα Διάσωσης με Ίδια Μέσα παρουσιάζονται στη Σημείωση 35.

Ως αποτέλεσμα της απόσυρσης και ακύρωσης των προσωρινών διαταγμάτων κατά το 2014, όπως περιγράφεται στη Σημείωση 35, 12.951 χιλ. επιπρόσθετες μετοχές εκδόθηκαν στη Λαϊκή Τράπεζα σε σχέση με την εξαγορά του 2013.

Πώληση Ουκρανικών δραστηριοτήτων
Τον Απρίλιο του 2014, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε την πώληση των δραστηριοτήτων του στην Ουκρανία. Το τίμημα της πώλησης ανήλθε σε €198.860 χιλ. και αποτελείτο από το εισπραχθέν ποσό των €98.860 χιλ. και το αναβαλλόμενο ποσό των €100.000 χιλ. μέχρι τις 31 Μαρτίου 2015. Το 2015 οι όροι αποπληρωμής του εισπρακτέου ποσού και του σχετικού επιτοκίου τροποποιήθηκαν. Το εισπρακτέο ποσό είναι πληρωτέο στο Συγκρότημα βάσει ενός προγράμματος αποπληρωμής με χρονική διάρκεια μέχρι την 1 Ιουνίου 2019. Τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις των δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος στην Ουκρανία κατά την ημερομηνία πώλησής τους παρουσιάζονται στη Σημείωση 51.3.1.

Μείωση στην ονομαστική αξία των συνήθων μετοχών και επιπρόσθετο μετοχικό κεφάλαιο
Κατά τη διάρκεια του 2014, η Εταιρία μείωσε την ονομαστική αξία των εκδοθέντων συνήθων μετοχών από €1,00 η καθεμία σε €0,10 η καθεμία και το συνολικό ποσό από τη μείωση χρησιμοποιήθηκε για τη διαγραφή συσσωρευμένων ζημιών της Εταιρίας καθώς και για τη δημιουργία αποθεματικού από μείωση κεφαλαίου.

Υφιστάμενες καταθέσεις πελατών ύψους €106.000 χιλ. χρησιμοποιήθηκαν για αγορά νέων μετοχών ως μέρος της Αύξησης Κεφαλαίου του 2014.

Πληροφορίες αναφορικά με τη μείωση στην ονομαστική αξία των συνήθων μετοχών και για την Αύξηση Κεφαλαίου του 2014 παρουσιάζονται στη Σημείωση 35.

Καθαρή ταμειακή ροή για εργασίες - τόκοι και μερίσματα

	2015	2014
	€000	€000
Τόκοι που πληρώθηκαν	**(342.158)**	(477.593)
Τόκοι που εισπράχθηκαν	**1.270.146**	1.251.613
Μερίσματα που εισπράχθηκαν	**900**	338
	928.888	774.358

41. Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών

Τα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών αποτελούνται από:

	2015	2014
	€000	€000
Μετρητά και μη υποχρεωτικές καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	**1.299.795**	655.263
Ομόλογα αποπληρωτέα εντός τριών μηνών	**21.451**	179.398
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες αποπληρωτέες εντός τριών μηνών από την αρχική τους λήξη	**1.085.098**	1.304.358
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες και δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες αποπληρωτέα εντός τριών μηνών που κατέχονται προς πώληση	**-**	99.582
	2.406.344	2.238.601

Ανάλυση μετρητών και καταθέσεων με κεντρικές τράπεζες και δανείων και απαιτήσεων σε τράπεζες

	2015	2014
	€000	€000
Μετρητά και μη υποχρεωτικές καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	**1.299.795**	655.263
Υποχρεωτικές καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	**122.807**	484.202
Σύνολο μετρητών και καταθέσεων με κεντρικές τράπεζες (Σημ. 19)	**1.422.602**	1.139.465

Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες αποπληρωτέες εντός τριών μηνών από την αρχική τους λήξη	**1.085.098**	1.304.358
Άλλα δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες που υπόκεινται σε περιορισμούς	**82.123**	70.771
Άλλα δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	**147.159**	271.757
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων σε τράπεζες (Σημ. 19)	**1.314.380**	1.646.886

Τα άλλα δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες που υπόκεινται σε περιορισμούς αφορούν εξασφαλίσεις συναλλαγών σε παράγωγα ύψους €82.123 χιλ. (2014: €70.771 χιλ.) τα οποία δεν είναι άμεσα διαθέσιμα για χρήση από το Συγκρότημα, αλλά γίνονται διαθέσιμα όταν οι συναλλαγές τερματίζονται.

42. Λειτουργικές μισθώσεις - Το Συγκρότημα ως μισθωτής

Τα συνολικά μελλοντικά ελάχιστα μισθώματα βάσει μη ακυρωτέων λειτουργικών μισθώσεων στις 31 Δεκεμβρίου παρουσιάζονται πιο κάτω:

	2015	2014
	€000	€000
Μέχρι ενός έτους	**1.615**	2.309
Από ένα μέχρι πέντε έτη	**3.680**	3.845
Πέραν των πέντε ετών	**472**	1.057
	5.767	7.211

Τα πιο πάνω αφορούν κυρίως ενοίκια των καταστημάτων και γραφείων του Συγκροτήματος.

43. Ανάλυση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την αναμενόμενη ημερομηνία λήξης

	2015			2014		
	Εντός ενός έτους	**Πέραν του ενός έτους**	**Σύνολο**	Εντός ενός έτους	Πέραν του ενός έτους	Σύνολο
Περιουσιακά στοιχεία	**€000**	**€000**	**€000**	€000	€000	€000
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	**1.300.846**	**121.756**	**1.422.602**	660.104	479.361	1.139.465
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	**1.212.418**	**101.962**	**1.314.380**	1.522.315	124.571	1.646.886
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	**13.939**	**84**	**14.023**	61.896	702	62.598
Επενδύσεις	**348.596**	**660.691**	**1.009.287**	571.863	1.969.059	2.540.922
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	**5.147.878**	**12.043.754**	**17.191.632**	4.487.855	13.680.468	18.168.323
Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους	**17.243**	**458.160**	**475.403**	20.906	452.086	472.992
Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία	**87.690**	**194.090**	**281.780**	234.670	88.162	322.832
Ακίνητα, εξοπλισμός και άυλα περιουσιακά στοιχεία	**485**	**397.636**	**398.121**	8.086	409.736	417.822
Επενδύσεις σε ακίνητα	**-**	**34.628**	**34.628**	-	488.598	488.598
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες	**-**	**107.753**	**107.753**	-	116.776	116.776
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	**8.828**	**447.703**	**456.531**	9.905	446.966	456.871
Αποθέματα ακινήτων	**90.115**	**425.743**	**515.858**	1.799	10.863	12.662
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση	**48.503**	**-**	**48.503**	942.655	-	942.655
	8.276.541	**14.993.960**	**23.270.501**	8.522.054	18.267.348	26.789.402
Υποχρεώσεις						
Καταθέσεις από τράπεζες	**206.997**	**35.140**	**242.137**	114.143	48.245	162.388
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	**2.744.764**	**1.708.086**	**4.452.850**	1.554.000	6.729.773	8.283.773
Συμφωνίες επαναγοράς	**111.605**	**256.546**	**368.151**	230.305	349.377	579.682
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	**16.032**	**38.367**	**54.399**	13.371	58.596	71.967
Καταθέσεις πελατών	**4.981.609**	**9.199.072**	**14.180.681**	4.416.865	8.206.693	12.623.558
Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων	**80.118**	**486.807**	**566.925**	93.837	482.864	576.701
Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα και λοιπές υποχρεώσεις	**219.346**	**63.485**	**282.831**	317.664	32.767	350.431
Ομολογιακά δάνεια	**712**	**-**	**712**	-	693	693
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	**415**	**40.392**	**40.807**	565	44.176	44.741
Μη κυκλοφορούντες υποχρεώσεις και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση	**3.677**	**-**	**3.677**	614.421	-	614.421
	8.365.275	**11.827.895**	**20.193.170**	7.355.171	15.953.184	23.308.355

43. Ανάλυση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την αναμενόμενη ημερομηνία λήξης (συνέχεια)

Οι κύριες παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τον καθορισμό της αναμενόμενης ημερομηνίας λήξης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων παρουσιάζονται πιο κάτω.

Μέρος της χρηματοδότησης από κεντρικές τράπεζες έχει συμπεριληφθεί στην πέραν του ενός έτους κατηγορία, καθώς εκτιμάται ότι θα εξακολουθήσει να είναι αναγκαία και διαθέσιμη. Ωστόσο σημειώνεται, ότι η αναχρηματοδότηση μέσω των πράξεων νομισματικής πολιτικής και η παροχή έκτακτης ρευστότητας (ELA) έχουν συμβατική λήξη εντός ενός έτους, ενώ η χρηματοδότηση μέσω ΣΠΠΜΑ έχει συμβατική λήξη πέραν του ενός έτους.

Οι επενδύσεις κατηγοριοποιούνται στην ανάλογη χρονική ζώνη βάσει των προοπτικών πώλησης. Στις περισσότερες περιπτώσεις αυτή είναι η ημερομηνία λήξης, εκτός αν υπάρχει ένδειξη ότι η λήξη τους θα παραταθεί ή υπάρχει πρόθεση για πώληση, ή αντικατάσταση τους με κάποια παρόμοια. Το τελευταίο, αφορά περιπτώσεις όπου το Συγκρότημα έχει εξασφαλισμένο δανεισμό, που απαιτεί την εκχώρηση ομολόγων και αυτά τα ομόλογα λήγουν πριν τη λήξη του εξασφαλισμένου δανεισμού. Η λήξη των ομολόγων επεκτείνεται για να καλύψει την περίοδο του εξασφαλισμένου δανεισμού.

Τα εξυπηρετούμενα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στην Κύπρο κατηγοριοποιούνται βάσει του συμβατικού χρονοδιαγράμματος αποπληρωμής. Τα παρατραβήγματα ταξινομούνται στην κατηγορία πέραν του ενός έτους. Τα απομειωμένα δάνεια όπως ορίζονται στη Σημείωση 44, μετά την αφαίρεση ατομικής και συλλογικής πρόβλεψης, καθώς και τα δάνεια σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών, κατηγοριοποιούνται στην κατηγορία πέραν του ενός έτους εκτός από τις αναμενόμενες εισπράξεις που συμπεριλαμβάνονται σε χρονικές ζώνες, με βάση τα ιστορικά ποσά που εισπράχθηκαν κατά τους τελευταίους μήνες.

Ένα ποσοστό των καταθέσεων πελατών στην Κύπρο με λήξη εντός ενός έτους μεταφέρεται στην κατηγορία πέραν του ενός έτους, βάσει της παρατηρήσιμης συμπεριφοράς των πελατών. Στο Ηνωμένο Βασίλειο, τη Ρουμανία και τα Channel Islands κατηγοριοποιούνται βάσει της συμβατικής τους λήξης.

Οι επενδύσεις προς εμπορία κατηγοριοποιούνται με λήξη εντός ενός έτους.

Η αναμενόμενη ημερομηνία λήξης των προπληρωμών, δεδουλευμένων εσόδων και λοιπών περιουσιακών στοιχείων και δεδουλευμένων, αναβαλλόμενων εσόδων και λοιπών υποχρεώσεων είναι η ίδια με τη συμβατική τους λήξη. Αν δεν έχουν συμβατική λήξη, η αναμενόμενη ημερομηνία λήξης είναι το χρονικό πλαίσιο που το περιουσιακό στοιχείο αναμένεται να ρευστοποιηθεί και η υποχρέωση αναμένεται να διακανονιστεί.

44. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος

Στα πλαίσια των συνήθων δραστηριοτήτων του, το Συγκρότημα εκτίθεται σε πιστωτικό κίνδυνο, ο οποίος παρακολουθείται με διάφορους μηχανισμούς ελέγχου σε όλες τις εταιρίες του Συγκροτήματος ώστε να αποφεύγεται η συσσώρευση υπέρμετρων κινδύνων και να τιμολογούνται οι πιστωτικές διευκολύνσεις και τα προϊόντα λαμβάνοντας υπόψη τον κίνδυνο αυτό.

Ο πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που απορρέει από την πιθανή αδυναμία ενός ή περισσοτέρων πελατών να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους έναντι του Συγκροτήματος.

Η Υπηρεσία Πιστωτικού Κινδύνου καθορίζει τις αρχές χρηματοδότησης του Συγκροτήματος και βεβαιώνεται για την εφαρμογή της πιστωτικής πολιτικής σε κάθε τομέα και βεβαιώνεται για την ποιότητα του δανειακού χαρτοφυλακίου του Συγκροτήματος μέσω έγκαιρου εντοπισμού των προβληματικών πελατών. Ο πιστωτικός κίνδυνος από συνδεόμενους λογαριασμούς ενοποιείται και παρακολουθείται σε ενοποιημένη βάση.

Η Υπηρεσία Πιστωτικού Κινδύνου, προστατεύει την αποτελεσματική διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου σε όλα τα στάδια του πιστωτικού κύκλου βεβαιώνεται για την ποιότητα των αποφάσεων και επεξεργάζεται και διασφαλίζει ότι η πιστωτική λειτουργία επιβολής κυρώσεων χρήζει σωστής διαχείρισης.

Οι χρηματοδοτικές πολιτικές συνδυάζονται με σύγχρονες μεθόδους αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των πελατών (credit rating και credit scoring systems).

44. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Το δανειακό χαρτοφυλάκιο αναλύεται με βάση εκτιμήσεις για την πιστοληπτική ικανότητα των πελατών, τον τομέα της οικονομίας και τη χώρα δραστηριότητάς τους.

Ο πιστωτικός κίνδυνος για το Συγκρότημα είναι διεσπαρμένος τόσο γεωγραφικά όσο και στους διάφορους κλάδους της οικονομίας. Η Υπηρεσία Πιστωτικού Κινδύνου καθορίζει τους απαγορευτικούς/επικίνδυνους κλάδους της οικονομίας και καθορίζει αυστηρότερη πολιτική στους κλάδους αυτούς ανάλογα με το βαθμό επικινδυνότητάς τους.

Η Υπηρεσία Διαχείρισης Κινδύνων Αγοράς αξιολογεί τον πιστωτικό κίνδυνο για όλες τις επενδύσεις σε ρευστά διαθέσιμα (κυρίως δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες και ομόλογα) και υποβάλλει εισηγήσεις για τον καθορισμό ορίων σε τράπεζες και χώρες στην Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων (ALCO) για έγκριση.

Μετά τα γεγονότα του Μαρτίου 2013 που σχετίζονται με την ανακεφαλαιοποίηση και την αναδιάρθρωση του, το Συγκρότημα έχει εφαρμόσει πιο αυστηρά κριτήρια δανεισμού και έχει μειώσει σημαντικά τα όρια έγκρισης των διαφόρων πιστωτικών αρχών. Από τότε, τα κριτήρια δανεισμού και εγκριμένα όρια αναθεωρούνται με δυναμικό τρόπο για να εξασφαλίσουν τις νέες συνθήκες αγοράς και να πληρούν την Δήλωση Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων του Συγκροτήματος.

44. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο και εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές διευκολύνσεις

Η μέγιστη έκθεση του Συγκροτήματος σε πιστωτικό κίνδυνο αναλύεται κατά γεωγραφικό τομέα ως ακολούθως:

	2015	2014
Στον ισολογισμό	**€000**	€000
Κύπρος	**18.851.208**	21.443.313
Ελλάδα	**57.032**	156.043
Ρωσία	**93.432**	625.207
Ηνωμένο Βασίλειο	**1.673.293**	1.525.666
Ρουμανία	**266.695**	478.432
	20.941.660	24.228.661

Εκτός ισολογισμού		
Κύπρος	**2.736.014**	3.067.737
Ελλάδα	**131.172**	185.271
Ρωσία	**20.000**	79.926
Ηνωμένο Βασίλειο	**21.063**	18.225
Ρουμανία	**307**	317
	2.908.556	3.351.476

Σύνολο στον ισολογισμό και εκτός ισολογισμού		
Κύπρος	**21.587.222**	24.511.050
Ελλάδα	**188.204**	341.314
Ρωσία	**113.432**	705.133
Ηνωμένο Βασίλειο	**1.694.356**	1.543.891
Ρουμανία	**267.002**	478.749
	23.850.216	27.580.137

Το Συγκρότημα προσφέρει στους πελάτες του εγγυήσεις για τις οποίες μπορεί να χρειαστεί να προβεί σε πληρωμές για λογαριασμό τους και εισέρχεται σε δεσμεύσεις για επέκταση των πιστωτικών διευκολύνσεων για την εξασφάλιση των αναγκών ρευστότητάς τους.

Οι πιστωτικές και εγγυητικές επιστολές (περιλαμβανομένων και των ορίων πιστώσεων) δεσμεύουν το Συγκρότημα σε πληρωμές για λογαριασμό των πελατών του σε περίπτωση συγκεκριμένης πράξης, που συνήθως αφορά την εισαγωγή ή εξαγωγή εμπορευμάτων. Αυτές οι δεσμεύσεις εκθέτουν το Συγκρότημα σε κινδύνους παρόμοιους με αυτούς των δανείων και απαιτήσεων και ως εκ τούτου παρακολουθούνται χρησιμοποιώντας τις ίδιες πολιτικές και μηχανισμούς ελέγχου.

44. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο και εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές διευκολύνσεις (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες
Η Υπηρεσία Πιστωτικού Κινδύνου καθορίζει το ποσό και το είδος της εξασφάλισης και τις άλλες πιστωτικές αναβαθμίσεις που απαιτούνται για τη χορήγηση νέων δανείων σε πελάτες.

Οι κύριες κατηγορίες των εξασφαλίσεων που λαμβάνει το Συγκρότημα είναι υποθήκες ακινήτων, εξασφαλίσεις μετρητών/δεσμευμένες καταθέσεις, τραπεζικές εγγυήσεις, κυβερνητικές εγγυήσεις, ενεχυριάσεις μετοχών και χρεογράφων δημόσιων εταιριών, ομόλογα σταθερής και κυμαινόμενης επιβάρυνσης επί εταιρικών περιουσιακών στοιχείων, εκχώρηση ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής, εκχώρηση δικαιωμάτων σε συγκεκριμένα συμβόλαια και προσωπικές και εταιρικές εγγυήσεις.

Η διεύθυνση του Συγκροτήματος παρακολουθεί τις αλλαγές στην αγοραία αξία των εξασφαλίσεων σε συνεχή βάση και, όπου χρειάζεται, λαμβάνει επιπρόσθετες εξασφαλίσεις με βάση τη σχετική συμφωνία.

Άλλα χρηματοοικονομικά μέσα
Οι εξασφαλίσεις που λαμβάνονται για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία εκτός από δάνεια και απαιτήσεις, καθορίζονται ανάλογα με τη φύση του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Συνήθως τα ομόλογα και άλλα χρεόγραφα δεν είναι εξασφαλισμένα, εκτός από τα ομόλογα που είναι διασφαλισμένα με περιουσιακά στοιχεία (asset-backed securities) και άλλα παρόμοια μέσα, τα οποία εξασφαλίζονται με χαρτοφυλάκιο χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων. Επιπρόσθετα, κάποια ομόλογα φέρουν κυβερνητική εγγύηση.

Το Συγκρότημα έχει επιλέξει να χρησιμοποιεί τη σύμβαση ISDA Master Agreement για την καταχώρηση των συναλλαγών του σε παράγωγα. Η σύμβαση αυτή παρέχει το συμβατικό πλαίσιο το οποίο διέπει τη διεξαγωγή ενός πλήρους φάσματος συναλλαγών σε μη οργανωμένες αγορές (over-the-counter) και δεσμεύει συμβατικά τα αντισυμβαλλόμενα μέρη να συμψηφίζουν όλες τις ανοικτές συναλλαγές οι οποίες διέπονται από τη σύμβαση στην περίπτωση που κάποιο από τα αντισυμβαλλόμενα μέρη την αθετήσει. Στις περισσότερες περιπτώσεις τα αντισυμβαλλόμενα μέρη υπογράφουν σύμβαση Credit Support Annex (CSA) σε συνδυασμό με τη σύμβαση ISDA Master Agreement. Η σύμβαση CSA παρέχει εξασφαλίσεις στα αντισυμβαλλόμενα μέρη έτσι ώστε να μετριαστεί ο ενδεχόμενος κίνδυνος που εμπεριέχεται στις ανοιχτές τους θέσεις.

Ο κίνδυνος διακανονισμού προκύπτει όταν γίνεται μια πληρωμή μετρητών ή αξιών, με αντάλλαγμα την αναμενόμενη είσπραξη αξιών ή μετρητών. Το Συγκρότημα καθορίζει ημερήσια όρια διακανονισμού για κάθε αντισυμβαλλόμενο μέρος. Ο κίνδυνος διακανονισμού μετριάζεται όταν οι συναλλαγές πραγματοποιούνται μέσω οργανωμένων συστημάτων πληρωμής ή βάσει παράδοσης έναντι πληρωμής.

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει τη μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο, τις εμπράγματες και μετρήσιμες εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές αναβαθμίσεις που έχουν ληφθεί και την καθαρή έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο, που είναι η έκθεση μετά από τις ζημιές απομείωσης και τις εμπράγματες και μετρήσιμες εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές αναβαθμίσεις. Οι προσωπικές εγγυήσεις είναι επιπρόσθετο είδος εξασφάλισης, που όμως δεν περιλαμβάνονται στις πιο κάτω πληροφορίες γιατί δεν είναι εφικτό να υπολογιστεί η εύλογή τους αξία.

Η εύλογη αξία των εξασφαλίσεων που παρουσιάζονται στους πιο κάτω πίνακες περιορίζεται στην λογιστική αξία των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες.

44. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο και εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές διευκολύνσεις (συνέχεια)

	Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο	Εύλογη αξία εξασφαλίσεων και πιστωτικών αναβαθμίσεων που έχουν ληφθεί από το Συγκρότημα							**Καθαρή έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο**
		Μετρητά	Χρεόγραφα	Πιστωτικές/ εγγυητικές επιστολές	Ακίνητα	Άλλα	Πλεόνασμα εξασφαλίσεων	Καθαρή εξασφάλιση	
2015	**€000**	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	**€000**
Καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες (Σημ. 19)	**1.268.585**	-	-	-	-	-	-	-	**1.268.585**
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες (Σημ. 19)	**1.314.380**	28.667	-	-	-	-	-	28.667	**1.285.713**
Επενδύσεις προς εμπορία – ομόλογα (Σημ. 20)	**317**	-	-	-	-	-	-	-	**317**
Ομόλογα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (Σημ. 20)	**17.430**	-	-	-	-	-	-	-	**17.430**
Ομόλογα που ταξινομήθηκαν ως διαθέσιμα προς πώληση και δάνεια και απαιτήσεις (Σημ. 20)	**898.869**	-	-	-	-	-	-	-	**898.869**
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (Σημ. 21)	**14.023**	-	-	-	-	-	-	-	**14.023**
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (Σημ. 23)	**17.191.632**	484.628	253.305	377.011	23.791.204	348.057	(9.717.984)	15.536.221	**1.655.411**
Χρεώστες (Σημ. 28)	**23.020**	-	-	-	-	-	-	-	**23.020**
Μερίδιο αντασφαλιστών στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων (Σημ. 28)	**56.763**	-	-	-	-	-	-	-	**56.763**
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	**156.641**	-	4.600	-	19.043	-	-	23.643	**132.998**
Σύνολο στον ισολογισμό	**20.941.660**	**513.295**	**257.905**	**377.011**	**23.810.247**	**348.057**	**(9.717.984)**	**15.588.531**	**5.353.129**
Ενδεχόμενες υποχρεώσεις									
Αποδοχές και εγγυήσεις εξ'αποδοχών	**8.385**	717	-	-	13.124	32	(7.478)	6.395	**1.990**
Εγγυητικές	**793.111**	52.455	687	73.436	187.437	10.442	(237)	324.220	**468.891**
Ανειλημμένες υποχρεώσεις									
Ενέγγυες πιστώσεις	**18.441**	1.123	9	71	8.245	495	-	9.943	**8.498**
Όρια δανείων και απαιτήσεων που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιηθεί	**2.088.619**	30.445	1.302	1.744	336.646	14.433	(28.544)	356.026	**1.732.593**
Σύνολο εκτός ισολογισμού	**2.908.556**	**84.740**	**1.998**	**75.251**	**545.452**	**25.402**	**(36.259)**	**696.584**	**2.211.972**
Συνολική έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο	**23.850.216**	**598.035**	**259.903**	**452.262**	**24.355.699**	**373.459**	**(9.754.243)**	**16.285.115**	**7.565.101**

44. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο και εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές διευκολύνσεις (συνέχεια)

	Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο	Εύλογη αξία εξασφαλίσεων και πιστωτικών αναβαθμίσεων που έχουν ληφθεί από το Συγκρότημα							**Καθαρή έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο**
		Μετρητά	Χρεόγραφα	Πιστωτικές/ εγγυητικές επιστολές	Ακίνητα	Άλλα	Πλεόνασμα εξασφαλίσεων	Καθαρή εξασφάλιση	
2014	**€000**	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	**€000**
Καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες (Σημ. 19)	**954.412**	-	-	-	-	-	-	-	**954.412**
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες (Σημ. 19)	**1.646.886**	3.316	-	-	-	-	-	3.316	**1.643.570**
Επενδύσεις προς εμπορία – ομόλογα (Σημ. 20)	**1**	-	-	-	-	-	-	-	**1**
Ομόλογα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (Σημ. 20)	**17.151**	-	-	-	-	-	-	-	**17.151**
Ομόλογα που ταξινομήθηκαν ως διαθέσιμα προς πώληση και δάνεια και απαιτήσεις (Σημ. 20)	**2.491.167**	-	-	-	-	-	-	-	**2.491.167**
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (Σημ. 21)	**62.598**	16.685	-	-	-	-	-	16.685	**45.913**
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (Σημ. 23)	**18.168.323**	599.824	370.302	1.395.931	24.762.117	238.068	(11.366.689)	15.999.553	**2.168.770**
Περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 29)	**625.207**	250	-	8.299	1.160.777	20.562	(688.682)	501.206	**124.001**
Χρεώστες (Σημ. 28)	**21.279**	-	-	-	-	-	-	-	**21.279**
Μερίδιο αντασφαλιστών στις υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων (Σημ. 28)	**66.177**	-	-	-	-	-	-	-	**66.177**
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	**175.460**	-	-	-	-	-	-	-	**175.460**
Σύνολο στον ισολογισμό	**24.228.661**	**620.075**	**370.302**	**1.404.230**	**25.922.894**	**258.630**	**(12.055.371)**	**16.520.760**	**7.707.901**
Ενδεχόμενες υποχρεώσεις									
Αποδοχές και εγγυήσεις εξ'αποδοχών	**9.227**	6	-	-	1.311	-	(840)	477	**8.750**
Εγγυητικές	**972.673**	102.555	1.705	14.803	700.181	8.167	(33.715)	793.696	**178.977**
Εγγυητικές που σχετίζονται με την ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση	**8.547**	1.499	-	-	9.662	996	(3.991)	8.166	**381**
Ανειλημμένες υποχρεώσεις									
Ενέγγυες πιστώσεις	**16.217**	-	-	-	-	-	-	-	**16.217**
Όρια δανείων και απαιτήσεων που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιηθεί	**2.273.433**	210	-	-	45.649	-	(29.236)	16.623	**2.256.810**
Όρια δανείων και απαιτήσεων που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιηθεί για ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση	**71.379**	-	-	-	-	-	-	-	**71.379**
Σύνολο εκτός ισολογισμού	**3.351.476**	**104.270**	**1.705**	**14.803**	**756.803**	**9.163**	**(67.782)**	**818.962**	**2.532.514**
Συνολική έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο	**27.580.137**	**724.345**	**372.007**	**1.419.033**	**26.679.697**	**267.793**	**(12.123.153)**	**17.339.722**	**10.240.415**

44. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

Υπάρχουν περιορισμοί στη συγκέντρωση δανείων που επιβάλλονται από τον περί Τραπεζικών Εργασιών Νόμο της Κύπρου και τη σχετική Οδηγία της ΚΤΚ. Σύμφωνα με αυτούς τους περιορισμούς, οι τράπεζες δεν δικαιούνται να δανείσουν περισσότερο από 25% της κεφαλαιακής βάσης σε ένα συγκρότημα πελατών. Η πολιτική διάθεσης ανάληψης κινδύνων του Συγκροτήματος επιβάλλει αυστηρότερα συγκεντρωτικά όρια και το Συγκρότημα λαμβάνει μέτρα για να μειώσει σταδιακά αυτές τις εκθέσεις οι οποίες έχουν υπερβεί τα εσωτερικά όρια κατά την πάροδο του χρόνου.

Επιπρόσθετα, οι θυγατρικές του Συγκροτήματος στο εξωτερικό πρέπει να συμμορφώνονται με τις οδηγίες σχετικά με μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα, όπως αυτές καθορίζονται από τις εποπτικές αρχές των χωρών στις οποίες δραστηριοποιούνται.

Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση
Η αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση αφορά τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που αποκτήθηκαν ως μέρος της εξαγοράς ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας κατά το 2013. Σύμφωνα με τις πρόνοιες του ΔΠΧΑ 3, η αναπροσαρμογή αυτή έχει επιφέρει μείωση στα μεικτά υπόλοιπα των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες. Ωστόσο για σκοπούς γνωστοποίησης, σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 7, καθώς και για σκοπούς παρακολούθησης του πιστωτικού κινδύνου, η εν λόγω αναπροσαρμογή δεν συμπεριλήφθηκε στα μεικτά υπόλοιπα των δανείων και απαιτήσεων.

44. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (συνέχεια)

Η συγκέντρωση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες του Συγκροτήματος ανά χώρα και κλάδο της οικονομίας παρουσιάζονται πιο κάτω:

	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Ρωσία	**Σύνολο**	**Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση**	**Μεικτά δάνεια μετά από αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση**
2015	€000	€000	€000	€000	€000	**€000**	**€000**	**€000**
Ανά κλάδο της οικονομίας								
Εμπόριο	2.267.092	-	23.138	12.360	57.704	**2.360.294**	**(121.192)**	**2.239.102**
Βιομηχανία	801.536	-	9.214	7.604	15.066	**833.420**	**(31.596)**	**801.824**
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	1.463.129	-	98.871	6.209	-	**1.568.209**	**(77.444)**	**1.490.765**
Κατασκευές	3.976.254	-	27.119	56.830	10.457	**4.070.660**	**(335.803)**	**3.734.857**
Ακίνητα	2.130.028	43.443	927.423	250.956	69.132	**3.420.982**	**(137.185)**	**3.283.797**
Ιδιώτες	7.282.322	216	44.627	5.684	-	**7.332.849**	**(268.496)**	**7.064.353**
Επαγγελματικές και άλλες υπηρεσίες	1.595.010	-	64.398	38.834	96.542	**1.794.784**	**(101.913)**	**1.692.871**
Λοιποί κλάδοι	1.145.327	24.866	12.325	28.759	-	**1.211.277**	**(133.781)**	**1.077.496**
	20.660.698	**68.525**	**1.207.115**	**407.236**	**248.901**	**22.592.475**	**(1.207.410)**	**21.385.065**
Ανά πελατειακό τομέα								
Μεγάλες επιχειρήσεις	9.222.429	68.309	918.423	386.973	232.733	**10.828.867**	**(666.631)**	**10.162.236**
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	4.408.096	-	248.647	17.523	9.520	**4.683.786**	**(263.630)**	**4.420.156**
Ιδιώτες								
- στεγαστικά	4.285.156	-	17.336	1.306	-	**4.303.798**	**(108.267)**	**4.195.531**
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	2.152.950	216	22.709	1.434	6.648	**2.183.957**	**(154.174)**	**2.029.783**
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	528.795	-	-	-	-	**528.795**	**(8.056)**	**520.739**
Διαχείριση περιουσίας	63.272	-	-	-	-	**63.272**	**(6.652)**	**56.620**
	20.660.698	**68.525**	**1.207.115**	**407.236**	**248.901**	**22.592.475**	**(1.207.410)**	**21.385.065**

44. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (συνέχεια)

	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Ρωσία	**Σύνολο**	**Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση**	**Μεικτά δάνεια μετά από αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση**
2015	€000	€000	€000	€000	€000	**€000**	**€000**	**€000**
Ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη								
Μεγάλες επιχειρήσεις	2.188.777	68.309	918.423	305.980	219.040	**3.700.529**	**(83.695)**	**3.616.834**
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1.502.261	-	248.647	17.523	9.520	**1.777.951**	**(46.973)**	**1.730.978**
Ιδιώτες								
- στεγαστικά	3.657.181	-	17.336	1.306	-	**3.675.823**	**(45.585)**	**3.630.238**
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	1.409.855	216	22.709	1.434	-	**1.434.214**	**(36.834)**	**1.397.380**
Αναδιαρθρώσεις χρεών								
- μεγάλες επιχειρήσεις	4.692.503	-	-	35.736	-	**4.728.239**	**(251.865)**	**4.476.374**
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1.376.635	-	-	-	-	**1.376.635**	**(67.758)**	**1.308.877**
Ανακτήσεις χρεών								
- μεγάλες επιχειρήσεις	2.341.149	-	-	45.257	13.693	**2.400.099**	**(331.071)**	**2.069.028**
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1.529.200	-	-	-	-	**1.529.200**	**(148.899)**	**1.380.301**
- στεγαστικά	627.975	-	-	-	-	**627.975**	**(62.682)**	**565.293**
- λοιπά καταναλωτικά	743.095	-	-	-	6.648	**749.743**	**(117.340)**	**632.403**
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	528.795	-	-	-	-	**528.795**	**(8.056)**	**520.739**
Διαχείριση περιουσίας	63.272	-	-	-	-	**63.272**	**(6.652)**	**56.620**
	20.660.698	**68.525**	**1.207.115**	**407.236**	**248.901**	**22.592.475**	**(1.207.410)**	**21.385.065**

44. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (συνέχεια)

	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	**Σύνολο**	**Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση**	**Μεικτά δάνεια μετά από αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση**
2014	€000	€000	€000	€000	**€000**	**€000**	**€000**
Ανά κλάδο της οικονομίας							
Εμπόριο	2.280.096	-	22.058	12.904	**2.315.058**	**(169.687)**	**2.145.371**
Βιομηχανία	819.309	-	10.079	7.620	**837.008**	**(46.564)**	**790.444**
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	1.411.823	-	87.487	6.379	**1.505.689**	**(94.943)**	**1.410.746**
Κατασκευές	3.839.921	-	46.487	47.164	**3.933.572**	**(407.901)**	**3.525.671**
Ακίνητα	2.030.507	44.274	645.641	279.266	**2.999.688**	**(170.448)**	**2.829.240**
Ιδιώτες	7.447.640	234	37.733	8.767	**7.494.374**	**(336.364)**	**7.158.010**
Επαγγελματικές και άλλες υπηρεσίες	1.503.453	-	51.446	39.342	**1.594.241**	**(122.444)**	**1.471.797**
Λοιποί κλάδοι	1.867.190	129.632	13.183	116.753	**2.126.758**	**(217.760)**	**1.908.998**
	21.199.939	**174.140**	**914.114**	**518.195**	**22.806.388**	**(1.566.111)**	**21.240.277**
Ανά πελατειακό τομέα							
Μεγάλες επιχειρήσεις	9.435.472	173.906	488.868	486.900	**10.585.146**	**(868.788)**	**9.716.358**
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	4.504.394	-	392.422	27.992	**4.924.808**	**(339.515)**	**4.585.293**
Ιδιώτες							
- στεγαστικά	4.358.366	-	24.327	1.577	**4.384.270**	**(125.294)**	**4.258.976**
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	2.228.198	234	8.497	1.726	**2.238.655**	**(210.372)**	**2.028.283**
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	603.557	-	-	-	**603.557**	**(12.472)**	**591.085**
Διαχείριση περιουσίας	69.952	-	-	-	**69.952**	**(9.670)**	**60.282**
	21.199.939	**174.140**	**914.114**	**518.195**	**22.806.388**	**(1.566.111)**	**21.240.277**

44. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (συνέχεια)

	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	**Σύνολο**	**Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση**	**Μεικτά δάνεια μετά από αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση**
2014	€000	€000	€000	€000	**€000**	**€000**	**€000**
Ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη							
Μεγάλες επιχειρήσεις	2.028.081	173.906	488.868	400.806	**3.091.661**	**(168.703)**	**2.922.958**
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1.715.930	-	392.422	27.992	**2.136.344**	**(77.973)**	**2.058.371**
Ιδιώτες							
- στεγαστικά	3.795.958	-	24.327	1.577	**3.821.862**	**(56.086)**	**3.765.776**
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	1.538.872	234	8.497	1.726	**1.549.329**	**(83.560)**	**1.465.769**
Αναδιαρθρώσεις χρεών							
- μεγάλες επιχειρήσεις	5.317.892	-	-	35.609	**5.353.501**	**(348.013)**	**5.005.488**
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1.401.022	-	-	-	**1.401.022**	**(110.044)**	**1.290.978**
Ανακτήσεις χρεών							
- μεγάλες επιχειρήσεις	2.089.499	-	-	50.485	**2.139.984**	**(352.072)**	**1.787.912**
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1.387.442	-	-	-	**1.387.442**	**(151.498)**	**1.235.944**
- στεγαστικά	562.408	-	-	-	**562.408**	**(69.208)**	**493.200**
- λοιπά καταναλωτικά	689.326	-	-	-	**689.326**	**(126.812)**	**562.514**
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	603.557	-	-	-	**603.557**	**(12.472)**	**591.085**
Διαχείριση περιουσίας	69.952	-	-	-	**69.952**	**(9.670)**	**60.282**
	21.199.939	**174.140**	**914.114**	**518.195**	**22.806.388**	**(1.566.111)**	**21.240.277**

Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στην Κύπρο περιλαμβάνουν δάνεια που χορηγήθηκαν από την Εταιρία στην Κύπρο σε Ελληνικές οντότητες ως μέρος των συνήθων εργασιών της λογιστικής αξίας ύψους €81.078 χιλ. (2014: €94.703 χιλ.) και δάνεια στην Κύπρο με εξασφαλίσεις στην Ελλάδα λογιστικής αξίας ύψους €69.983 χιλ. (2014: €71.473 χιλ.).

44. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση

Η συγκέντρωση των δανείων κι απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση ανά χώρα και κλάδο της οικονομίας παρουσιάζονται πιο κάτω:

	Ρωσία	
	2015	2014
Ανά κλάδο της οικονομίας	**€000**	€000
Εμπόριο	**-**	160.632
Βιομηχανία	**-**	59.466
Κατασκευές	**-**	43.932
Ακίνητα	**-**	131.943
Ιδιώτες	**-**	294.733
Επαγγελματικές και άλλες υπηρεσίες	**-**	275.018
	-	965.724

Ανά πελατειακό τομέα		
Μεγάλες επιχειρήσεις	**-**	507.838
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	**-**	163.152
Ιδιώτες		
- στεγαστικά	**-**	25.999
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	**-**	204.867
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	**-**	63.868
	-	965.724

Ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη		
Μεγάλες επιχειρήσεις	**-**	507.838
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	**-**	163.152
Ιδιώτες		
- στεγαστικά	**-**	25.999
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	**-**	204.867
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	**-**	63.868
	-	965.724

44. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Συγκέντρωση έκθεσης ανά νόμισμα δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Ρωσία	**Σύνολο**	**Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση**	**Μεικτά δάνεια μετά από αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση**
2015	€000	€000	€000	€000	€000	**€000**	**€000**	**€000**
Ευρώ	19.261.905	68.525	28.423	405.998	16.099	**19.780.950**	**(1.128.137)**	**18.652.813**
Δολάριο Αμερικής	250.757	-	507	22	137.204	**388.490**	**(11.540)**	**376.950**
Αγγλική Στερλίνα	49.052	-	1.154.110	93	-	**1.203.255**	**(10.121)**	**1.193.134**
Ρωσικό Ρούβλι	108	-	-	-	95.598	**95.706**	**(1)**	**95.705**
Ρουμανικό Λέι	1	-	-	1.123	-	**1.124**	**-**	**1.124**
Ελβετικό Φράγκο	1.028.865	-	13.492	-	-	**1.042.357**	**(51.761)**	**990.596**
Άλλα νομίσματα	70.010	-	10.583	-	-	**80.593**	**(5.850)**	**74.743**
	20.660.698	**68.525**	**1.207.115**	**407.236**	**248.901**	**22.592.475**	**(1.207.410)**	**21.385.065**
2014								
Ευρώ	19.692.806	172.587	41.166	516.875	-	**20.423.434**	**(1.453.728)**	**18.969.706**
Δολάριο Αμερικής	279.609	-	866	21	-	**280.496**	**(12.212)**	**268.284**
Αγγλική Στερλίνα	56.206	-	854.962	95	-	**911.263**	**(16.359)**	**894.904**
Ρωσικό Ρούβλι	555	-	-	-	-	**555**	**(2)**	**553**
Ρουμανικό Λέι	1	-	-	1.204	-	**1.205**	**-**	**1.205**
Ελβετικό Φράγκο	1.078.751	1.553	12.326	-	-	**1.092.630**	**(77.424)**	**1.015.206**
Άλλα νομίσματα	92.011	-	4.794	-	-	**96.805**	**(6.386)**	**90.419**
	21.199.939	**174.140**	**914.114**	**518.195**	**-**	**22.806.388**	**(1.566.111)**	**21.240.277**

44. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Συγκέντρωση έκθεσης ανά νόμισμα δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση

	Ρωσία	
	2015	2014
	€000	€000
Ευρώ	**-**	98.575
Δολάριο Αμερικής	**-**	193.991
Ρωσικό Ρούβλι	**-**	673.158
	-	965.724

Ποιότητα χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

Η ποιότητα του χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες του Συγκροτήματος παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα:

	2015			2014		
	Μεικτά δάνεια πριν από αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	**Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση**	**Μεικτά δάνεια μετά από αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση**	Μεικτά δάνεια πριν από αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	Μεικτά δάνεια μετά από αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση
	€000	**€000**	**€000**	€000	€000	€000
Ενήμερα	**10.442.903**	**(173.260)**	**10.269.643**	9.629.157	(181.393)	9.447.764
Σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα	**3.048.929**	**(60.803)**	**2.988.126**	4.281.050	(106.020)	4.175.030
Απομειωμένα	**9.100.643**	**(973.347)**	**8.127.296**	8.896.181	(1.278.698)	7.617.483
	22.592.475	**(1.207.410)**	**21.385.065**	22.806.388	(1.566.111)	21.240.277

Τα δάνεια σε καθυστέρηση είναι τα δάνεια με καθυστερημένες πληρωμές ή με υπέρβαση των εγκριμένων ορίων τους. Τα απομειωμένα δάνεια είναι τα δάνεια τα οποία δεν θεωρούνται πλήρως ανακτήσιμα και για τα οποία έχει αναγνωριστεί πρόβλεψη απομείωσης σε ατομική βάση ή για τα οποία υφίστανται ζημιές κατά την αρχική αναγνώριση ή πελατών στην Υπηρεσία Ανάκτησης Χρεών.

Κατά το 2015 οι συνολικές μη συμβατικές διαγραφές που αναγνωρίστηκαν ήταν €172.670 χιλ. (2014: μηδέν). Το υπόλοιπο των μεικτών δανείων αυτών των πελατών στις 31 Δεκεμβρίου 2015 ήταν €280.575 χιλ., εκ των οποίων €56.548 χιλ. ήταν σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών αλλά δεν ήταν απομειωμένα και €198.296 χιλ. ήταν απομειωμένα.

44. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Ποιότητα χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (συνέχεια)

Ενήμερα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες
Η ποιότητα των ενήμερων δανείων και απαιτήσεων από πελάτες παρακολουθείται από το Συγκρότημα χρησιμοποιώντας εσωτερικά συστήματα. Στον πιο κάτω πίνακα αναλύεται η ποιότητα πιστωτικού κινδύνου των ενήμερων δανείων και απαιτήσεων από πελάτες.

	Κατηγορία 1	**Κατηγορία 2**	**Κατηγορία 3**	**Σύνολο**
2015	**€000**	**€000**	**€000**	**€000**
Κύπρος	5.572.036	1.441.298	2.244.258	**9.257.592**
Ελλάδα	-	-	216	**216**
Ηνωμένο Βασίλειο	1.009.277	63.300	20.803	**1.093.380**
Ρουμανία	45.962	35.141	10.551	**91.654**
Ρωσία	-	61	-	**61**
	6.627.275	**1.539.800**	**2.275.828**	**10.442.903**

2014				
Κύπρος	5.853.811	844.316	2.049.957	**8.748.084**
Ελλάδα	234	-	-	**234**
Ηνωμένο Βασίλειο	718.105	27.449	27.608	**773.162**
Ρουμανία	47.467	39.179	21.031	**107.677**
	6.619.617	**910.944**	**2.098.596**	**9.629.157**

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που δεν ήταν σε καθυστέρηση ή σε υπέρβαση των ορίων τους κατά τη διάρκεια των τελευταίων δώδεκα μηνών, κατατάσσονται στην Κατηγορία 1.

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που ήταν σε καθυστέρηση ή σε υπέρβαση των ορίων τους μέχρι και 30 συνεχόμενες μέρες κατά τη διάρκεια των πρώτων έξι μηνών του έτους ή μέχρι και 15 συνεχόμενες μέρες κατά τη διάρκεια των τελευταίων έξι μηνών του έτους, κατατάσσονται στην Κατηγορία 2.

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που ήταν σε καθυστέρηση ή υπέρβαση των ορίων τους για περισσότερες από 30 συνεχόμενες μέρες κατά τη διάρκεια των πρώτων έξι μηνών του έτους ή για περισσότερο από 15 συνεχόμενες μέρες κατά τη διάρκεια των τελευταίων έξι μηνών του έτους, κατατάσσονται στην Κατηγορία 3.

44. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Ποιότητα χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που είναι σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα

	2015	2014
Σε καθυστέρηση:	**€000**	€000
- μέχρι 30 μέρες	**468.791**	550.070
- από 31 μέχρι 90 μέρες	**351.450**	480.961
- από 91 μέχρι 180 μέρες	**144.362**	432.947
- από 181 μέχρι 365 μέρες	**258.920**	908.614
- πέραν του ενός έτους	**1.825.406**	1.908.458
	3.048.929	4.281.050

Η εύλογη αξία των εξασφαλίσεων που κατέχει το Συγκρότημα (στο βαθμό που αυτές μειώνουν τον πιστωτικό κίνδυνο) για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που είναι σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα στις 31 Δεκεμβρίου 2015 είναι €2.466.960 χιλ. (2014: €3.459.628 χιλ.). Η εύλογη αξία των εξασφαλίσεων περιορίζεται στην μεικτή λογιστική αξία των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες.

Απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

	2015		2014	
	Μεικτά δάνεια και απαιτήσεις	**Εύλογη αξία εξασφαλίσεων**	Μεικτά δάνεια και απαιτήσεις	Εύλογη αξία εξασφαλίσεων
	€000	**€000**	€000	€000
Κύπρος	**8.414.868**	**5.596.169**	8.265.182	6.045.030
Ελλάδα	**68.309**	**17.945**	173.906	19.950
Ρωσία	**247.319**	**94.417**	-	-
Ηνωμένο Βασίλειο	**56.584**	**10.821**	81.840	50.198
Ρουμανία	**313.563**	**170.080**	375.253	219.462
	9.100.643	**5.889.432**	8.896.181	6.334.640

Η εύλογη αξία των εξασφαλίσεων που παρουσιάζεται πιο πάνω έχει υπολογιστεί με βάση το βαθμό που οι εξασφαλίσεις αυτές μειώνουν τον πιστωτικό κίνδυνο και περιορίζεται στην μεικτή λογιστική αξία των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες.

	2015	2014
Απομειωμένα:	**€000**	€000
- χωρίς καθυστερήσεις	**875.488**	1.045.979
- μέχρι 30 μέρες	**78.176**	83.946
- από 31 μέχρι 90 μέρες	**24.353**	133.984
- από 91 μέχρι 180 μέρες	**65.382**	136.512
- από 181 μέχρι 365 μέρες	**310.167**	671.093
- πέραν του ενός έτους	**7.747.077**	6.824.667
	9.100.643	8.896.181

44. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Ποιότητα χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση

	Ρωσία	
	2015	2014
	€000	€000
Ενήμερα	**-**	435.912
Σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα:		
- μέχρι 30 μέρες	**-**	12.655
- από 31 μέχρι 90 μέρες	**-**	10.178
- από 91 μέχρι 180 μέρες	**-**	7.166
- από 181 μέχρι 365 μέρες	**-**	17.246
- πέραν του ενός έτους	**-**	84.663
	-	131.908
Απομειωμένα:		
- χωρίς καθυστερήσεις	**-**	106.624
- μέχρι 30 μέρες	**-**	65.538
- από 31 μέχρι 90 μέρες	**-**	8.049
- από 91 μέχρι 180 μέρες	**-**	6.463
- από 181 μέχρι 365 μέρες	**-**	14.385
- πέραν του ενός έτους	**-**	196.845
	-	397.904
	-	965.724

Δεν υπάρχουν δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες τα οποία κατέχονται προς πώληση στις 31 Δεκεμβρίου 2015. Η εύλογη αξία των εξασφαλίσεων δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που ήταν απομειωμένα και δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που ήταν σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα, και τα οποία κατατάσσονται ως κατέχοντα προς πώληση στις 31 Δεκεμβρίου 2014, ανέρχονταν σε €154.543 χιλ. και €15.192 χιλ. αντίστοιχα.

Πρόβλεψη για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες περιλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση

Η κίνηση των προβλέψεων για απομείωση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες, περιλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση, παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα:

	Κύπρος	Ελλάδα	Ρωσία	Άλλες χώρες	**Σύνολο**
2015	€000	€000	€000	€000	**€000**
1 Ιανουαρίου	2.867.345	9.275	415.894	195.334	**3.487.848**
Πώληση δραστηριοτήτων στη Ρωσία	-	-	(238.012)	-	**(238.012)**
Συναλλαγματικές και άλλες διαφορές	80.372	-	(310)	1.538	**81.600**
Μεταφορά μεταξύ γεωγραφικών τομέων	(63.380)	6.329	-	57.051	**-**
Διαγραφές απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων	(151.812)	(16.700)	(62.313)	(63.022)	**(293.847)**
Δεδουλευμένοι τόκοι απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων	(197.009)	(2.134)	(146)	(1.430)	**(200.719)**
Εισπράξεις από προηγουμένως διαγραφέντα δάνεια και απαιτήσεις	2.671	-	-	5.270	**7.941**
Επιβάρυνση για το έτος – συνεχιζόμενες δραστηριότητες (Σημ. 15)	1.193.563	37.063	37.239	38.092	**1.305.957**
Επιβάρυνση για το έτος - μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες (Σημ. 5)	-	-	42.665	-	**42.665**
31 Δεκεμβρίου	**3.731.750**	**33.833**	**195.017**	**232.833**	**4.193.433**
Απομείωση σε ατομική βάση	**3.255.398**	**29.458**	**194.805**	**227.579**	**3.707.240**
Συλλογική απομείωση	**476.352**	**4.375**	**212**	**5.254**	**486.193**

44. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Πρόβλεψη για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες περιλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

	Κύπρος	Ελλάδα	Ρωσία	Άλλες χώρες	**Σύνολο**
2014	€000	€000	€000	€000	**€000**
1 Ιανουαρίου	2.554.672	189	286.366	235.043	**3.076.270**
Πώληση δραστηριοτήτων στην Ουκρανία	-	-	-	(137.645)	**(137.645)**
Συναλλαγματικές και άλλες διαφορές	27.764	-	(134.406)	(10.567)	**(117.209)**
Διαγραφές απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων	(46.976)	(12)	(187)	(57)	**(47.232)**
Δεδουλευμένοι τόκοι απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων/διακανονισμοί	(162.213)	(1.071)	(301)	(7.136)	**(170.721)**
Εισπράξεις από προηγουμένως διαγραφέντα δάνεια και απαιτήσεις	230	-	-	1.267	**1.497**
Επιβάρυνση για το έτος – συνεχιζόμενες δραστηριότητες (Σημ. 15)	493.868	10.169	151.294	75.901	**731.232**
Επιβάρυνση για το έτος - μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες (Σημ. 5)	-	-	113.128	38.528	**151.656**
31 Δεκεμβρίου	**2.867.345**	**9.275**	**415.894**	**195.334**	**3.487.848**
Απομείωση σε ατομική βάση	**2.274.162**	**9.275**	**286.924**	**186.649**	**2.757.010**
Συλλογική απομείωση	**593.183**	**-**	**128.970**	**8.685**	**730.838**

Δεν υπάρχουν δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες τα οποία κατατάσσονται ως κατέχοντα προς πώληση στις 31 Δεκεμβρίου 2015. Το υπόλοιπο της πρόβλεψης για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες στις 31 Δεκεμβρίου 2014 περιλαμβάνει €415.894 χιλ. για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση. Ο πιο πάνω πίνακας δεν περιλαμβάνει την πρόβλεψη για απομείωση χρηματοοικονομικών εγγυήσεων και ανειλημμένων υποχρεώσεων που περιλαμβάνεται στα 'Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα και λοιπές υποχρεώσεις' (Σημ. 34).

Η ζημιά απομείωσης επιμετρείται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας του δανείου και της παρούσας αξίας των εκτιμημένων μελλοντικών ταμειακών ροών, περιλαμβανομένων ταμειακών ροών που μπορεί να προκύψουν από εγγυήσεις και εμπράγματες εξασφαλίσεις.

Η λογιστική αξία του δανείου μειώνεται μέσω της χρήσης ενός λογαριασμού πρόβλεψης και το ποσό της ζημιάς αναγνωρίζεται στην ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Δάνεια μαζί με τις σχετικές προβλέψεις τους, διαγράφονται όταν δεν υπάρχει ρεαλιστική προοπτική για μελλοντική ανάκτησή τους. Μέρος των διαγραφών, περιλαμβανομένων μη συμβατικών διαγραφών, μπορεί επίσης να προκύψει όταν εκτιμάται ότι δεν υπάρχει εφικτή προοπτική για ανάκτηση των μελλοντικών ταμειακών ροών. Επιπλέον οι διαγραφές μπορεί να αντικατοπτρίζουν ενέργειες αναδιάρθρωσης με πελάτε3 που υπόκεινται στους όρους συμφωνία και την ικανοποιητική επίδοση.

44. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Πρόβλεψη για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες περιλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

Οι παραδοχές που έχουν γίνει αφορούν τις μελλοντικές αλλαγές στις αξίες ακινήτων, καθώς και το χρονικό ορίζοντα της ρευστοποίησης της εξασφάλισης, το κόστος φορολογίας και τα έξοδα ανάκτησης και μετέπειτα πώλησης της εξασφάλισης. Έχει χρησιμοποιηθεί ο ανάλογος δείκτης για τον υπολογισμό της τρέχουσας αγοραίας αξίας των ακινήτων, ενώ έγιναν παραδοχές με βάση ένα μακροοικονομικό σενάριο για τις μελλοντικές αλλαγές στις αξίες των ακινήτων. Το χρονικό πλαίσιο είσπραξης των εξασφαλίσεων ακινήτων έχει υπολογιστεί σε 3 έτη κατά μέσο όρο, με εξαίρεση συγκεκριμένων περιπτώσεων όπου έχει χρησιμοποιηθεί μια διαφορετική περίοδος βασισμένη σε συγκεκριμένα στοιχεία και περιστάσεις και για πελάτες της Υπηρεσίας Ανάκτησης Χρεών όπου έχει χρησιμοποιηθεί περίοδος 6 χρόνων. Σύμφωνα με τις περί της Απομείωσης Δανείων και των Διαδικασιών Διενέργειας Προβλέψεων Οδηγίες 2014 και 2015 της ΚΤΚ, η συσσωρευμένη μέση μελλοντική μεταβολή της αξίας των ακινήτων κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου έχει περιοριστεί στο μηδέν. Επιπλέον η ρευστοποιήσιμη αξία των εξασφαλίσεων υπολογίστηκε κατά μέσω όρο σε 10% χαμηλότερη από την προβλεπόμενη αγοραία αξία των εξασφαλίσεων.

Οποιεσδήποτε αλλαγές σε αυτές τις παραδοχές ή διαφορές μεταξύ των παραδοχών που έγιναν και των πραγματικών αποτελεσμάτων θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε σημαντικές αλλαγές στα ποσά των απαιτούμενων προβλέψεων για απομείωση δανείων και απαιτήσεων.

Ανάλυση ευαισθησίας
Το Συγκρότημα έχει προβεί σε ανάλυση ευαισθησίας σε συγκεκριμένες παραδοχές στην απομείωση δανείων σχετικά με το δανειακό χαρτοφυλάκιο στην Κύπρο. Η επίδραση στις προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων παρουσιάζεται πιο κάτω.

	Αύξηση/(μείωση) στις προβλέψεις απομείωσης δανείων και απαιτήσεων
Αλλαγές στις παραδοχές προβλέψεων:	**€000**
Αύξηση του χρονικού πλαισίου είσπραξης των εξασφαλίσεων από υποθήκες κατά 1 χρόνο (σε μέσο όρο 4 χρόνων) για τους πελάτες που είχαν αξιολογηθεί σε συλλογική βάση, εξαιρουμένων των πελατών στην Υπηρεσία Ανάκτησης Χρεών	43.820
Μείωση του χρονικού πλαισίου είσπραξης των εξασφαλίσεων από υποθήκες κατά 1 χρόνο (σε μέσο όρο 2 χρόνων) για τους πελατών που είχαν αξιολογηθεί σε συλλογική βάση, εξαιρουμένων των πελατών στην Υπηρεσία Ανάκτησης Χρεών	(39.466)
Μείωση του πραγματικού ανακτήσιμου ποσού των εξασφαλίσεων πελατών που αξιολογήθηκαν σε ατομική βάση με αναγνωρισμένη ζημιά απομείωσης και όλων των πελατών στην Υπηρεσία Ανάκτησης Χρεών κατά 5% σε σύγκριση με το αναμενόμενο ανακτήσιμο ποσό που εφαρμόστηκε στους υπολογισμούς προβλέψεων	140.344
Μείωση του πραγματικού ανακτήσιμου ποσού των εξασφαλίσεων πελατών που αξιολογήθηκαν σε ατομική βάση με αναγνωρισμένη ζημιά απομείωσης και όλων των πελατών στην Υπηρεσία Ανάκτησης Χρεών κατά 10% σε σύγκριση με το αναμενόμενο ανακτήσιμο ποσό που εφαρμόστηκε στους υπολογισμούς προβλέψεων	284.574
Αύξηση του πραγματικού ανακτήσιμου ποσού των εξασφαλίσεων πελατών που αξιολογήθηκαν σε ατομική βάση με αναγνωρισμένη ζημιά απομείωσης και όλων των πελατών στην Υπηρεσία Ανάκτησης Χρεών κατά 5% σε σύγκριση με το αναμενόμενο ανακτήσιμο ποσό που εφαρμόστηκε στους υπολογισμούς προβλέψεων	(139.417)
Αύξηση του πραγματικού ανακτήσιμου ποσού των εξασφαλίσεων πελατών που αξιολογήθηκαν σε ατομική βάση με αναγνωρισμένη ζημιά απομείωσης και όλων των πελατών στην Υπηρεσία Ανάκτησης Χρεών κατά 10% σε σύγκριση με το αναμενόμενο ανακτήσιμο ποσό που εφαρμόστηκε στους υπολογισμούς προβλέψεων	(274.406)
Αύξηση του χρονικού πλαισίου είσπραξης των εξασφαλίσεων κατά 1 χρόνο και μείωση ρευστοποίησης κατά 20%, πελατών που έχουν αξιολογηθεί ατομικά για απομείωση και με αναγνωρισμένη ζημιά απομείωσης και πελατών που έχουν αξιολογηθεί συλλογικά για απομείωση	(110.645)
Μείωση του χρονικού πλαισίου είσπραξης των εξασφαλίσεων κατά 1 χρόνο και αύξηση ρευστοποίησης κατά 20%, σε πελάτες που έχουν αξιολογηθεί ατομικά για απομείωση και με αναγνωρισμένη ζημιά απομείωσης και σε πελάτες που έχουν αξιολογηθεί συλλογικά για απομείωση	115.500

44. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Ληφθείσες εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές αναβαθμίσεις

Η λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους μέσω κατάσχεσης εξασφάλισης ήταν ως εξής:

	2015	2014
	€000	€000
Οικιστικά ακίνητα	**2.108**	5.477
Εμπορικά και άλλα ακίνητα	**123.323**	102.243
	125.431	107.720

Η συνολική λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια των χρόνων μέσω κατάσχεσης εξασφάλισης από δάνεια και απαιτήσεις πελατών και που κατέχονται από το Συγκρότημα στις 31 Δεκεμβρίου 2015 ανέρχονται σε €455.416 χιλ. και περιλαμβάνουν ποσά ύψους €6.552 χιλ. που αφορούν εμπορικά και άλλα ακίνητα που κατέχονται προς πώληση (2014: €440.751 χιλ. και περιλαμβάνουν ποσά ύψους €7.461 χιλ. που αφορούν οικιστικά ακίνητα και €17.932 χιλ. που αφορούν εμπορικά και άλλα ακίνητα για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση).

Οι πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων που ανακτήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους ανήλθαν σε €29.499 χιλ. (2014: €15.929 χιλ.)

Ρυθμίσεις

Τα ρυθμιστικά μέτρα προκύπτουν στις περιπτώσεις στις οποίες ο πελάτης θεωρείται ότι δεν είναι σε θέση να ανταποκριθεί στους όρους και τις προϋποθέσεις της σύμβασης λόγω οικονομικών δυσκολιών. Λαμβάνοντας υπόψη αυτές τις δυσκολίες, το Συγκρότημα αποφασίζει να τροποποιήσει τους όρους της σύμβασης παραχωρώντας στον πελάτη τη δυνατότητα να εξυπηρετήσει το χρέος ή να αναχρηματοδοτήσει τη σύμβαση, είτε μερικώς, είτε συνολικά.

Η πρακτική της επέκτασης ρυθμιστικών μέτρων συνιστά είτε προσωρινή είτε μόνιμη παραχώρηση συγκατάβασης στον πελάτη. Η παραχώρηση μπορεί να περιλαμβάνει την αναδιάρθρωση των συμβατικών όρων του δανείου ή την πληρωμή με κάποια μορφή εκτός από μετρητά, όπως μια διευθέτηση όπου ο δανειολήπτης μεταφέρει δεσμευμένες εξασφαλίσεις στο Συγκρότημα. Ως εκ τούτου, αποτελεί μια αντικειμενική ένδειξη απομείωσης και απαιτείται όπως αξιολογηθεί το ενδεχόμενο απομείωσης του δανείου.

Τροποποιήσεις σε δάνεια και απαιτήσεις που δεν επηρεάζουν διευθετήσεις σε πληρωμές, όπως η αναδιάρθρωση των εξασφαλίσεων ή ασφαλιστικών διευθετήσεων, δε θεωρούνται επαρκείς για την ένδειξη απομείωσης καθώς από μόνες τους δεν αποτελούν απαραίτητα ένδειξη πιστωτικών δυσκολιών που να επηρεάζουν την ικανότητα πληρωμής.

Δάνεια και απαιτήσεις που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης θεωρούνται όλα τα δάνεια για τα οποία το Συγκρότημα έχει προβεί σε τροποποίηση του προγράμματος αποπληρωμής (πρόβλεψη περιόδου χάριτος, αναστολή καταβολής μίας ή περισσότερων δόσεων, μείωση του ποσού της δόσης και/ή διαγραφή καθυστερημένων δόσεων κεφαλαίου ή τόκου) και τρεχούμενοι λογαριασμοί/παρατραβήγματα των οποίων το όριο έχει αυξηθεί με αποκλειστικό σκοπό την κάλυψη της υπέρβασης.

Ένας λογαριασμός για να πληροί τις προϋποθέσεις για αναδιάρθρωση πρέπει να πληροί συγκεκριμένα κριτήρια περιλαμβανομένου του κριτηρίου βιωσιμότητας της επιχείρησης του πελάτη. Ο βαθμός στον οποίο το Συγκρότημα προβαίνει σε αναδιάρθρωση λογαριασμών με βάση το πλαίσιο των υφιστάμενων πολιτικών του μπορεί να ποικίλει ανάλογα με την άποψή του για τις επικρατούσες οικονομικές συνθήκες και άλλους παράγοντες που μπορεί να αλλάξουν από χρόνο σε χρόνο. Επιπλέον, εξαιρέσεις από τις πολιτικές και τις πρακτικές μπορεί να γίνουν σε συγκεκριμένες περιπτώσεις λόγω νομοθετικών ή κανονιστικών συμφωνιών ή εντολών.

Οι ρυθμίσεις μπορεί να περιλαμβάνουν μέτρα για την αναδιάρθρωση της επιχείρησης του δανειολήπτη (λειτουργική αναδιάρθρωση) και/ή μέτρα για την αναδιάρθρωση χρηματοδότησης (χρηματοοικονομική αναδιάρθρωση) του δανειολήπτη.

44. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Ρυθμίσεις (συνέχεια)

Οι επιλογές αναδιάρθρωσης δύναται να είναι βραχυπρόθεσμου ή μακροπρόθεσμου χαρακτήρα ή συνδυασμός των δυο. Το Συγκρότημα έχει αναπτύξει και διαδώσει βιώσιμες λύσεις αναδιάρθρωσης, οι οποίες είναι κατάλληλες για το δανειολήπτη και αποδεκτές από το Συγκρότημα.

Βραχυπρόθεσμες αναδιαρθρώσεις ορίζονται ως οι λύσεις αναδιάρθρωσης με διάρκεια αποπληρωμής μικρότερη των δύο ετών. Στις περιπτώσεις δανείων για κατασκευή εμπορικών ακινήτων και για τη χρηματοδότηση έργων (project finance), η διάρκεια βραχυπρόθεσμων σχεδίων αναδιάρθρωσης δεν δύναται να υπερβεί τον ένα χρόνο.

Οι βραχυπρόθεσμες λύσεις αναδιαρθρώσεων μπορεί να περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- Μόνο τόκοι: κατά τη διάρκεια μίας καθορισμένης βραχυπρόθεσμης περιόδου, καταβάλλεται μόνο ο τόκος των πιστωτικών διευκολύνσεων και δεν γίνεται καμία αποπληρωμή κεφαλαίου.
- Μειωμένες πληρωμές: μείωση του ποσού των δόσεων αποπληρωμής για μια καθορισμένη βραχυπρόθεσμη περίοδο, προκειμένου να προσαρμοστούν στη νέα κατάσταση ταμειακών ροών του δανειολήπτη.
- Κεφαλαιοποίηση καθυστερήσεων ή/και τόκων: η κεφαλαιοποίηση των καθυστερήσεων ή/και των δεδουλευμένων τόκων, δηλαδή απάλειψη των καθυστερημένων οφειλών και κεφαλαιοποίηση των μη καταβληθέντων τόκων για αποπληρωμή βάσει του αναθεωρημένου προγράμματος.
- Περίοδος χάριτος: συμφωνία που επιτρέπει στο δανειολήπτη καθορισμένη καθυστέρηση αναφορικά με την εκπλήρωση των υποχρεώσεων αποπληρωμής συνήθως σε σχέση με το κεφάλαιο.
- Μείωση επιτοκίου: μόνιμη ή προσωρινή μείωση του επιτοκίου (σταθερού ή κυμαινόμενου) σε ένα δίκαιο και εφικτό επιτόκιο.

Οι μακροπρόθεσμες λύσεις αναδιαρθρώσεων μπορεί να περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- Παράταση της διάρκειας αποπληρωμής: παράταση της διάρκειας αποπληρωμής του δανείου, η οποία επιτρέπει τη μείωση του ποσού των δόσεων με την επέκταση των αποπληρωμών σε μεγαλύτερη περίοδο.
- Πρόσθετη εξασφάλιση: όταν λαμβάνονται πρόσθετα βάρη επί των μη βεβαρημένων περιουσιακών στοιχείων ως επιπρόσθετη εξασφάλιση από το δανειολήπτη, προκειμένου να αντισταθμιστεί ο υψηλότερος κίνδυνος έκθεσης και ως μέρος της διαδικασίας αναδιάρθρωσης.
- Ρύθμιση των κυρώσεων σε δανειακές συμβάσεις: προσωρινή ή μόνιμη κατάργηση κυρώσεων για παραβιάσεις συμβατικών όρων σε δανειακές συμβάσεις.
- Επαναπρογραμματισμός των πληρωμών: το υφιστάμενο συμβατικό πρόγραμμα αποπληρωμής προσαρμόζεται σε ένα νέο βιώσιμο πρόγραμμα αποπληρωμής το οποίο βασίζεται σε μία ρεαλιστική εκτίμηση, των τρέχουσων και προβλεπόμενων, ταμειακών ροών του δανειολήπτη.
- Ενίσχυση των υφιστάμενων εξασφαλίσεων: μία λύση αναδιάρθρωσης μπορεί για παράδειγμα να συνεπάγεται τη δέσμευση επιπρόσθετων εξασφαλίσεων, προκειμένου να αποζημιωθεί για τη μείωση στα επιτόκια ή για να σταθμιστούν τα πλεονεκτήματα που ο δανειολήπτης λαμβάνει από την αναδιάρθρωση.
- Νέες πιστωτικές διευκολύνσεις: δύναται να χορηγηθούν νέες πιστωτικές διευκολύνσεις ως μέρος της συμφωνίας αναδιάρθρωσης, οι οποίες μπορεί να συνεπάγονται τη δέσμευση πρόσθετων εξασφαλίσεων και στις περιπτώσεις διευθετήσεων μεταξύ πιστωτών, την εισαγωγή όρων προκειμένου να αντισταθμιστεί ο πρόσθετος κίνδυνος που αναλαμβάνει το Συγκρότημα παρέχοντας νέα χρηματοδότηση σε δανειολήπτη που παρουσιάζει οικονομικές δυσκολίες.
- Ενοποίηση χορηγήσεων: ενοποίηση αριθμού ανοιγμάτων σε ένα δάνειο, ή σε ένα περιορισμένο αριθμό δανείων.
- Συμφωνίες ανταλλαγής χρέους με μετοχικό κεφάλαιο (Debt/equity swaps): μέρος του χρέους μετατρέπεται σε μετοχικό κεφάλαιο το οποίο λαμβάνεται από το Συγκρότημα, ώστε το υπόλοιπο του χρέους να προσαρμόζεται στο σωστό μέγεθος βάση των ταμειακών ροών του δανειολήπτη για να επιτρέψει στο Συγκρότημα να εισπράξει το λαβείν του από την αποπληρωμή της προσαρμοσμένης χορήγησης και την ενδεχόμενη πώληση του μετοχικού κεφαλαίου στην εταιρία. Η λύση αυτή θα πρέπει να χρησιμοποιείται μόνο σε απομακρυσμένες περιπτώσεις και μόνο όταν έχουν εξαντληθεί όλες οι άλλες προσπάθειες για αναδιάρθρωση και μετά που διασφαλίζεται η συμμόρφωση με τη νομοθεσία περί πιστωτικών ιδρυμάτων.
- Συμφωνίες ανταλλαγής χρέους με περιουσιακά στοιχεία (Debt/asset swaps): Συμφωνία μεταξύ του Συγκροτήματος και του δανειολήπτη για την οικειοθελή πώληση του εξασφαλισμένου περιουσιακού στοιχείου για την μερική ή ολική αποπληρωμή του δανείου. Το περιουσιακό στοιχείο μπορεί να αποκτηθεί από το Συγκρότημα και οποιοδήποτε υπόλοιπο δανείου να αναδιαρθρωθεί με ένα κατάλληλο σχέδιο αποπληρωμής με βάση την επανεξετασμένη ικανότητα αποπληρωμής του δανειολήπτη.

44. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Ρυθμίσεις (συνέχεια)

- Διαγραφή χρεών: ακύρωση μέρους ή του συνολικού ποσού χορηγήσεων που παραμένει ανεξόφλητο από το δανειολήπτη. Το Συγκρότημα εφαρμόζει τη διαγραφή χρεών (debt forgiveness) μόνο σαν τελευταία επιλογή και σε σπάνιες περιπτώσεις, αφού λάβει υπόψη τη δυνατότητα αποπληρωμής του πελάτη στο χρονικό πλαίσιο που συμφωνήθηκε και την πιθανότητα η διαγραφή να οδηγήσει σε ηθικό κίνδυνο (moral hazard).
- Διαχωρισμός και πάγωμα: το χρέος του πελάτη διαχωρίζεται σε βιώσιμο και μη βιώσιμο μέρος. Το βιώσιμο μέρος αναδιαρθρώνεται και συνεχίζει να λειτουργεί. Το μη βιώσιμο μέρος 'παγώνεται' για την περίοδο της αναδιάρθρωσης του βιώσιμου μέρους. Στην λήξη της αναδιάρθρωσης, το παγωμένο μέρος είτε διαγράφεται κατά αναλογία (βασισμένο πάνω στην πραγματική αποπληρωμή του βιώσιμου μέρους) ή αναδιαρθρώνεται.

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης

Οι παρακάτω πίνακες δείχνουν τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες του Συγκροτήματος που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης ανά κλάδο δραστηριότητας, γεωγραφική περιοχή και πιστωτική ποιοτική κατάταξη, καθώς και τις προβλέψεις για απομείωση και τις εμπράγματες εξασφαλίσεις που κατέχονται για τα δάνεια που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης. Σχετική πληροφόρηση γνωστοποιείται για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης και τα οποία κατέχονται προς πώληση.

44. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης (συνέχεια)

	Κύπρος	Ελλάδα	Ρωσία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Ουκρανία	**Σύνολο**
2015	€000	€000	€000	€000	€000	€000	**€000**
1 Ιανουαρίου	7.024.847	75.778	234.659	136.421	184.585	-	**7.656.290**
Πώληση δραστηριοτήτων στην Ρωσία	-	-	(118.313)	-	-	-	**(118.313)**
Νέα δάνεια και απαιτήσεις που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης μέσα στο έτος	2.189.524	-	24.097	32.695	-	-	**2.246.316**
Περιουσιακά στοιχεία που δεν τυγχάνουν πλέον αναδιάρθρωσης (περιλαμβανομένων αποπληρωμών)	(1.125.219)	(35.927)	-	(66.606)	(32.396)	-	**(1.260.148)**
Διαγραφές δανείων και απαιτήσεων που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης	(80.896)	(16.700)	-	-	(33.888)	-	**(131.484)**
Δεδουλευμένοι τόκοι δανείων και απαιτήσεων που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης	337.231	1.714	10.424	5.538	1.687	-	**356.594**
Συναλλαγματικές διαφορές	46.137	-	(12.491)	8.184	(803)	-	**41.027**
31 Δεκεμβρίου	**8.391.624**	**24.865**	**138.376**	**116.232**	**119.185**	**-**	**8.790.282**
2014							
1 Ιανουαρίου	7.070.764	-	187.031	107.624	127.308	62.051	**7.554.778**
Νέα δάνεια και απαιτήσεις που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης μέσα στο έτος	1.838.478	69.732	240.080	84.269	28.258	4.481	**2.265.298**
Περιουσιακά στοιχεία που δεν τυγχάνουν πλέον αναδιάρθρωσης (περιλαμβανομένων αποπληρωμών)	(2.139.356)	-	(95.774)	(66.101)	(35.928)	(3.975)	**(2.341.134)**
Διαγραφές δανείων και απαιτήσεων που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης	(56)	-	-	-	-	-	**(56)**
Δεδουλευμένοι τόκοι δανείων και απαιτήσεων που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης	310.271	6.046	17.459	5.673	3.040	2.460	**344.949**
Μεταφορά	(58.671)	-	-	(3.385)	62.056	-	**-**
Πώληση δραστηριοτήτων στην Ουκρανία	-	-	-	-	-	(65.017)	**(65.017)**
Συναλλαγματικές διαφορές	3.417	-	(114.137)	8.341	(149)	-	**(102.528)**
31 Δεκεμβρίου	**7.024.847**	**75.778**	**234.659**	**136.421**	**184.585**	**-**	**7.656.290**

Η κατηγοριοποίηση των δανείων ως δάνεια που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης διακόπτεται όταν πληρούνται όλα τα απαιτούμενα κριτήρια της ΕΑΤ για διακοπή της ταξινόμησης ως ρυθμιζόμενα δάνεια. Αυτά παρατίθενται στις αναφορές βάσει των Εκτελεστικών Τεχνικών Προτύπων (ΕΤΠ) ΕΑΤ σχετικά με τις αναδιαρθρώσεις και τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2014, τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης στη Ρωσία, ταξινομήθηκαν ως ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση.

44. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης (συνέχεια)

Ποιότητα χαρτοφυλακίου

	Κύπρος	Ελλάδα	Ρωσία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	**Σύνολο**
2015	€000	€000	€000	€000	€000	**€000**
Ενήμερα	3.636.868	-	-	84.829	60.182	**3.781.879**
Σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα	1.591.934	-	699	29.229	297	**1.622.159**
Απομειωμένα	3.162.822	24.865	137.677	2.174	58.706	**3.386.244**
	8.391.624	**24.865**	**138.376**	**116.232**	**119.185**	**8.790.282**
2014						
Ενήμερα	2.546.020	-	61.677	109.269	70.899	**2.787.865**
Σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα	1.764.528	-	16.468	21.814	3.247	**1.806.057**
Απομειωμένα	2.714.299	75.778	156.514	5.338	110.439	**3.062.368**
	7.024.847	**75.778**	**234.659**	**136.421**	**184.585**	**7.656.290**

Στις 31 Δεκεμβρίου 2014, το σύνολο των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης στη Ρωσία, ταξινομήθηκε ως ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση.

Οι συγκριτικές πληροφορίες πιο πάνω, περιλαμβάνουν δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που αποκτήθηκαν από την Λαϊκή Τράπεζα, και είχαν τύχει αναδιάρθρωσης πριν από την ημερομηνία εξαγοράς (29 Μαρτίου 2013) που προηγουμένως παρουσιάζονταν ξεχωριστά.

44. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης (συνέχεια)

Εύλογη αξία των εξασφαλίσεων

	Κύπρος	Ρωσία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	**Σύνολο**
2015	€000	€000	€000	€000	**€000**
Ενήμερα	3.360.868	-	84.722	59.930	**3.505.520**
Σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα	1.407.575	696	29.182	178	**1.437.631**
Απομειωμένα	2.709.602	49.297	1.668	39.696	**2.800.263**
	7.478.045	**49.993**	**115.572**	**99.804**	**7.743.414**
2014					
Ενήμερα	2.241.882	58.144	108.699	70.899	**2.479.624**
Σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα	1.534.072	15.764	21.579	3.150	**1.574.565**
Απομειωμένα	2.556.664	86.725	3.267	50.943	**2.697.599**
	6.332.618	**160.633**	**133.545**	**124.992**	**6.751.788**

Η εύλογη αξία των εξασφαλίσεων που παρουσιάζονται πιο πάνω υπολογίστηκε με βάση το βαθμό στον οποίο η εξασφάλιση μετριάζει τον πιστωτικό κίνδυνο. Η εύλογη αξία των εξασφαλίσεων στις 31 Δεκεμβρίου 2014 περιλαμβάνει την εύλογη αξία των εξασφαλίσεων για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης και κατέχονται προς πώληση.

44. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης (συνέχεια)

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου

	Κύπρος	Ελλάδα	Ρωσία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	**Σύνολο**
2015	€000	€000	€000	€000	€000	**€000**
Ανά κλάδο της οικονομίας						
Εμπόριο	707.105	-	31.580	-	2.936	**741.621**
Βιομηχανία	282.449	-	14.207	136	1.258	**298.050**
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	743.585	-	-	7.072	6.196	**756.853**
Κατασκευές	2.155.778	-	8.081	14.862	2.444	**2.181.165**
Ακίνητα	1.069.156	-	-	59.190	82.739	**1.211.085**
Ιδιώτες	2.526.554	-	-	4.393	153	**2.531.100**
Επαγγελματικές και άλλες υπηρεσίες	584.836	-	84.508	19.517	22.697	**711.558**
Λοιποί κλάδοι	322.161	24.865	-	11.062	762	**358.850**
	8.391.624	**24.865**	**138.376**	**116.232**	**119.185**	**8.790.282**
Ανά πελατειακό τομέα						
Μεγάλες επιχειρήσεις	4.368.307	24.865	133.932	99.603	116.385	**4.743.092**
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1.720.453	-	4.444	12.519	2.647	**1.740.063**
Ιδιώτες						
- στεγαστικά	1.685.668	-	-	-	-	**1.685.668**
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	568.986	-	-	4.110	153	**573.249**
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	42.481	-	-	-	-	**42.481**
Διαχείριση περιουσίας	5.729	-	-	-	-	**5.729**
	8.391.624	**24.865**	**138.376**	**116.232**	**119.185**	**8.790.282**

44. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης (συνέχεια)

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου (συνέχεια)

	Κύπρος	Ελλάδα	Ρωσία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	**Σύνολο**
2015	€000	€000	€000	€000	€000	**€000**
Ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη						
Μεγάλες επιχειρήσεις	647.785	24.865	133.932	99.603	115.639	**1.021.824**
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	550.664	-	4.444	12.519	2.647	**570.274**
Ιδιώτες						
- στεγαστικά	1.562.149	-	-	-	-	**1.562.149**
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	468.368	-	-	4.110	153	**472.631**
Αναδιαρθρώσεις χρεών						
- μεγάλες επιχειρήσεις	3.040.868	-	-	-	626	**3.041.494**
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	798.010	-	-	-	-	**798.010**
Ανακτήσεις χρεών						
- μεγάλες επιχειρήσεις	679.654	-	-	-	120	**679.774**
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	371.779	-	-	-	-	**371.779**
- στεγαστικά	123.519	-	-	-	-	**123.519**
- λοιπά καταναλωτικά	100.618	-	-	-	-	**100.618**
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	42.481	-	-	-	-	**42.481**
Διαχείριση περιουσίας	5.729	-	-	-	-	**5.729**
	8.391.624	**24.865**	**138.376**	**116.232**	**119.185**	**8.790.282**

44. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης (συνέχεια)

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου (συνέχεια)

	Κύπρος	Ελλάδα	Ρωσία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	**Σύνολο**
2014	€000	€000	€000	€000	€000	**€000**
Ανά κλάδο της οικονομίας						
Εμπόριο	530.047	-	49.794	645	2.935	**583.421**
Βιομηχανία	226.724	-	23.934	3.630	523	**254.811**
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	550.447	-	-	9.467	6.213	**566.127**
Κατασκευές	1.867.156	-	29.411	18.239	1.088	**1.915.894**
Ακίνητα	849.667	-	-	83.656	89.933	**1.023.256**
Ιδιώτες	2.121.324	-	-	2.411	63	**2.123.798**
Επαγγελματικές και άλλες υπηρεσίες	355.101	-	131.520	17.798	21.366	**525.785**
Λοιποί κλάδοι	524.381	75.778	-	575	62.464	**663.198**
	7.024.847	**75.778**	**234.659**	**136.421**	**184.585**	**7.656.290**
Ανά πελατειακό τομέα						
Μεγάλες επιχειρήσεις	3.590.159	75.778	210.689	75.085	180.885	**4.132.596**
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1.490.020	-	17.733	60.756	3.636	**1.572.145**
Ιδιώτες						
- στεγαστικά	1.405.686	-	1.463	62	-	**1.407.211**
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	492.791	-	4.774	518	64	**498.147**
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	32.355	-	-	-	-	**32.355**
Διαχείριση περιουσίας	13.836	-	-	-	-	**13.836**
	7.024.847	**75.778**	**234.659**	**136.421**	**184.585**	**7.656.290**

44. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης (συνέχεια)

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου (συνέχεια)

	Κύπρος	Ελλάδα	Ρωσία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	**Σύνολο**
2014	€000	€000	€000	€000	€000	**€000**
Ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη						
Μεγάλες επιχειρήσεις	412.853	75.778	210.689	75.085	180.069	**954.474**
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	564.493	-	17.733	60.756	3.636	**646.618**
Ιδιώτες						
- στεγαστικά	1.316.481	-	1.463	62	-	**1.318.006**
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	409.038	-	4.774	518	64	**414.394**
Αναδιαρθρώσεις χρεών						
- μεγάλες επιχειρήσεις	2.613.905	-	-	-	699	**2.614.604**
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	629.956	-	-	-	-	**629.956**
Ανακτήσεις χρεών						
- μεγάλες επιχειρήσεις	563.401	-	-	-	117	**563.518**
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	295.571	-	-	-	-	**295.571**
- στεγαστικά	89.205	-	-	-	-	**89.205**
- λοιπά καταναλωτικά	83.753	-	-	-	-	**83.753**
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	32.355	-	-	-	-	**32.355**
Διαχείριση περιουσίας	13.836	-	-	-	-	**13.836**
	7.024.847	**75.778**	**234.659**	**136.421**	**184.585**	**7.656.290**

Στις 31 Δεκεμβρίου 2014, το σύνολο των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης στη Ρωσία, ταξινομήθηκε ως ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση.

44. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης (συνέχεια)

Προβλέψεις για απομείωση

	Κύπρος	Ελλάδα	Ρωσία	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	**Σύνολο**
2015	€000	€000	€000	€000	€000	**€000**
Απομείωση σε ατομική βάση	1.144.475	22.966	113.177	1.396	35.694	**1.317.708**
Συλλογική απομείωση	207.106	-	49	266	1.813	**209.234**
	1.351.581	**22.966**	**113.226**	**1.662**	**37.507**	**1.526.942**
2014						
Απομείωση σε ατομική βάση	732.657	15.310	103.704	1.836	60.385	**913.892**
Συλλογική απομείωση	203.113	-	10.133	12	1.671	**214.929**
	935.770	**15.310**	**113.837**	**1.848**	**62.056**	**1.128.821**

Οι προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης στις 31 Δεκεμβρίου 2014 και παρουσιάζονται πιο πάνω περιλαμβάνουν προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης τα οποία κατέχονται προς πώληση.

44. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Πιστωτική ποιότητα των περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος τα οποία εκτίθενται σε πιστωτικό κίνδυνο, εξαιρουμένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες - ανάλυση πιστοληπτικής διαβάθμισης

Καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες και δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες
Οι καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες και δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες αναλύονται σύμφωνα με την πιστοληπτική διαβάθμιση των Moody's ως ακολούθως:

	2015	2014
	€000	€000
Aaa – Aa3	**555.594**	896.788
A1 – A3	**643.540**	768.592
Baa1 – Baa3	**146.428**	123.309
Ba1 – Ba3	**36.954**	23.965
B1 – B3	**957.074**	483.053
Caa - C	**8.750**	4.510
Χωρίς διαβάθμιση	**205.924**	261.758
Λοιπά ποσά εισπρακτέα από τράπεζες	**28.701**	39.323
	2.582.965	2.601.298

Η κατηγορία B1-B3 πιο πάνω περιλαμβάνει ποσό ύψους €121.756 χιλ. το οποίο αφορά κυρίως υποχρεωτικές καταθέσεις για σκοπούς ρευστότητας με την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου. Στις 31 Δεκεμβρίου 2015, τραπεζικά υπόλοιπα με λογιστική αξία ύψους €134.291 χιλ. ήταν απομειωμένα, με συνολική ζημιά απομείωσης ύψους €28.605 χιλ. (2014: €18.940 χιλ.).

Καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες και δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες που κατέχονται προς πώληση
Οι καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες και δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες που αποτελούν μέρος των ομάδων εκποίησης που κατέχονται προς πώληση αναλύονται σύμφωνα με την πιστοληπτική διαβάθμιση των Moody's ως ακολούθως:

	2015	2014
	€000	€000
A1 – A3	**-**	16.098
Baa1 – Baa3	**-**	38.159
Ba1 – Ba3	**-**	1.976
B1 – B3	**-**	46
Χωρίς διαβάθμιση	**-**	17.137
	-	73.416

44. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Πιστωτική ποιότητα των περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος τα οποία εκτίθενται σε πιστωτικό κίνδυνο, εξαιρουμένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες - ανάλυση πιστοληπτικής διαβάθμισης (συνέχεια)

Ομόλογα
Οι επενδύσεις σε ομόλογα αναλύονται σύμφωνα με την πιστοληπτική διαβάθμιση των Moody's, τον εκδότη και την ταξινόμησή τους ως ακολούθως:

	2015	2014
	€000	€000
Aaa – Aa3	**402.830**	615.766
A1 – A3	**-**	5.268
Baa1 – Baa3	**54.626**	86.560
B1 – B3	**459.159**	1.800.349
Caa - C	**1**	376
	916.616	2.508.319
Εκδόθηκαν από:		
- Κυπριακή κυβέρνηση	**459.159**	1.800.349
- άλλες κυβερνήσεις	**421.037**	676.487
- τράπεζες και άλλους οργανισμούς	**36.420**	31.483
	916.616	2.508.319
Κατηγοριοποιούνται ως:		
- επενδύσεις προς εμπορία	**317**	1
- επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	**17.430**	17.151
- επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	**461.934**	707.858
- επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως δάνεια και απαιτήσεις	**436.935**	1.783.309
	916.616	2.508.319

45. Διαχείριση κινδύνων – Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς είναι ο κίνδυνος που προκύπτει από τυχόν αρνητικές μεταβολές στις τιμές αγοράς από αλλαγές στα επιτόκια, στις τιμές συναλλάγματος και στις τιμές αξιών. Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς είναι υπεύθυνο για την παρακολούθηση του κινδύνου που προκύπτει από αυτές τις αλλαγές με στόχο την ελαχιστοποίηση της επίδρασης στα κέρδη και τα κεφάλαια. Το τμήμα παρακολουθεί επίσης τον κίνδυνο ρευστότητας και τον πιστωτικό κίνδυνο με αντισυμβαλλόμενους και χώρες. Το Τμήμα Κινδύνου Αγοράς είναι υπεύθυνο για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τις διάφορες πολιτικές και διαδικασίες που αφορούν τον κίνδυνο αγοράς.

Κίνδυνος επιτοκίων

Ο κίνδυνος επιτοκίων είναι ο κίνδυνος η εύλογη αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών ενός χρηματοοικονομικού μέσου να παρουσιάσει διακυμάνσεις εξαιτίας μεταβολών στα επιτόκια της αγοράς. Ο κίνδυνος επιτοκίων προκύπτει λόγω του ετεροχρονισμού στην αναπροσαρμογή των επιτοκίων σε περιουσιακά στοιχεία, υποχρεώσεις και στοιχεία εκτός ισολογισμού.

Ο κίνδυνος επιτοκίων επιμετρείται με τη μέθοδο ανάλυσης ευαισθησίας του ανοίγματος (sensitivity gap analysis), υπολογίζοντας τη διαφορά μεταξύ των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων των οποίων τα επιτόκια αναπροσαρμόζονται σε κάθε χρονική ζώνη και για κάθε νόμισμα ξεχωριστά. Για να υπολογιστεί η επίδραση στα καθαρά έσοδα από τόκους εφαρμόζεται μεταβολή στο επιτόκιο σε κάθε στοιχείο του ισολογισμού, για τον αριθμό ημερών μεταξύ της ημερομηνίας αναπροσαρμογής και του ορίζοντα ενός έτους.

Για τη διαχείριση του κινδύνου επιτοκίων υπάρχουν όρια μέγιστης ζημιάς από αναντιστοιχίες των επιτοκίων για κάθε τραπεζική μονάδα του Συγκροτήματος. Υπάρχουν διαφορετικά όρια για το Ευρώ και για τα ξένα νομίσματα. Τα όρια μέγιστης ζημιάς ισχύουν για κάθε ένα από τα επόμενα τρία χρόνια. Τα όρια αυτά καθορίζονται σαν ποσοστό επί των κεφαλαίων του Συγκροτήματος καθώς και σαν ποσοστό επί των καθαρών εισοδημάτων από τόκους (όταν είναι θετικά) και κατανέμονται στις διάφορες τραπεζικές μονάδες του Συγκροτήματος ανάλογα με τη συνεισφορά τους στα καθαρά έσοδα από τόκους. Υπάρχουν επίσης μικρά όρια ανοικτής επιτοκιακής θέσης για περιόδους πέραν των τριών ετών.

Ανάλυση ευαισθησίας
Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει την επίδραση στα καθαρά έσοδα από τόκους του Συγκροτήματος, για περίοδο ενός έτους, ως αποτέλεσμα λογικά αναμενόμενων μεταβολών στα επιτόκια των κύριων νομισμάτων:

	Ευρώ	**Δολάριο Αμερικής**	**Αγγλική Στερλίνα**	**Άλλα νομίσματα**	**Σύνολο**
Μεταβολή στα επιτόκια	**€000**	**€000**	**€000**	**€000**	**€000**
2015					
+5% στο Ρωσικό Ρούβλι +0,75% στο Δολάριο Αμερικής + 0,5% σε όλα τα άλλα νομίσματα	**14.244**	**10.281**	**4.524**	**(570)**	**28.479**
-5% στο Ρωσικό Ρούβλι -0,25% στο Ιαπωνικό Γιεν -0,5% στο Ευρώ Euribor ΕΚΤ -1% στο Βασικό Επιτόκιο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας -0,5% σε όλα τα άλλα νομίσματα	**(24.120)**	**(7.275)**	**(3.454)**	**532**	**(34.317)**
2014					
+5% στο Ρωσικό Ρούβλι + 0,5% σε όλα τα άλλα νομίσματα	19.799	5.015	3.835	(5.857)	22.792
-7% στο Ρωσικό Ρούβλι -0,25% στην Αγγλική Στερλίνα, στο Ελβετικό Φράγκο και Δολάριο Αμερικής -0,1% στο Ιαπωνικό Γιεν και στο Ευρώ -0,5% σε όλα τα άλλα νομίσματα	(3.879)	(2.508)	(1.917)	8.019	(285)

45. Διαχείριση κινδύνων – Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Κίνδυνος επιτοκίων (συνέχεια)

Ανάλυση ευαισθησίας (συνέχεια)
Επιπρόσθετα από τις πιο πάνω διακυμάνσεις στα καθαρά έσοδα από τόκους, οι μεταβολές στα επιτόκια επηρεάζουν τα αποτελέσματα του Συγκροτήματος αφού επιφέρουν μεταβολές στην εύλογη αξία των επενδύσεων που ταξινομήθηκαν ως επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (περιλαμβανομένων των επενδύσεων προς εμπορία) και στην εύλογη αξία παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων.

Τυχόν μεταβολές στα επιτόκια της αγοράς επηρεάζουν επίσης τα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος. Η επίδραση στα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος προκύπτει από μεταβολές στην εύλογη αξία ομολόγων με σταθερό επιτόκιο που ταξινομήθηκαν ως επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση (εκτός απομειωμένων).

Η ανάλυση ευαισθησίας βασίζεται στην παραδοχή μιας παράλληλης μετακίνησης της καμπύλης απόδοσης επιτοκίων. Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει την επίδραση στις ζημιές πριν τη φορολογία και στα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος, από λογικά αναμενόμενες μεταβολές στα επιτόκια των κύριων νομισμάτων.

	Επίδραση στις ζημιές πριν τη φορολογία	**Επίδραση στα ίδια κεφάλαια**
Μεταβολή στα επιτόκια	**€000**	**€000**
2015		
+5% στο Ρωσικό Ρούβλι +0,75% στο Δολάριο Αμερικής +0,5% σε όλα τα άλλα νομίσματα	**572**	**(97)**
-5% στο Ρωσικό Ρούβλι -0,25% στο Ιαπωνικό Γιεν -0,5% σε όλα τα άλλα νομίσματα	**(572)**	**97**
2014		
+5% στο Ρωσικό Ρούβλι +0,5% σε όλα τα άλλα νομίσματα	2.258	(337)
-7% στο Ρωσικό Ρούβλι -0,25% στην Αγγλική Στερλίνα, στο Ελβετικό Φράγκο και Δολάριο Αμερικής -0,1% στο Ιαπωνικό Γιεν και στο Ευρώ -0,5% σε όλα τα άλλα νομίσματα	(466)	71

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος η εύλογη αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών ενός χρηματοοικονομικού μέσου να παρουσιάσει διακυμάνσεις λόγω μεταβολών στις ισοτιμίες ξένου συναλλάγματος.

Για τη διαχείριση του συναλλαγματικού κινδύνου, η Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων (ALCO) έχει εγκρίνει όρια για τη συνολική ανοικτή συναλλαγματική θέση. Τα όρια συναλλαγματικής θέσης είναι χαμηλότερα από αυτά που έχουν καθοριστεί από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου. Τα όρια αυτά παρακολουθούνται σε καθημερινή βάση από τους λειτουργούς διαχείρισης κινδύνων αγοράς σε όλες τις τραπεζικές μονάδες του Συγκροτήματος, οι οποίοι αποστέλλουν στο τμήμα Κινδύνου Αγοράς κατάσταση με τις ανοικτές συναλλαγματικές θέσεις κάθε μέρα.

Το Συγκρότημα δεν διατηρεί χαρτοφυλάκιο εμπορίας συναλλάγματος.

45. Διαχείριση κινδύνων – Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Συναλλαγματικός κίνδυνος (συνέχεια)

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει το συναλλαγματικό κίνδυνο που απορρέει από τα χρηματοοικονομικά μέσα του Συγκροτήματος. Η ανάλυση προϋποθέτει λογικά αναμενόμενες μεταβολές στις τιμές συναλλάγματος κύριων νομισμάτων έναντι του Ευρώ, με βάση κυρίως τις διακυμάνσεις των τιμών στο παρελθόν. Η επίδραση στις ζημιές μετά τη φορολογία περιλαμβάνει τη μεταβολή στα καθαρά έσοδα από τόκους που προκύπτει κατά τη μεταβολή της συναλλαγματικής ισοτιμίας.

	Μεταβολή στη συναλλαγματική ισοτιμία	**Επίδραση στις ζημιές μετά τη φορολογία**	**Επίδραση στα ίδια κεφάλαια**
2015	**%**	**€000**	**€000**
Δολάριο Αμερικής	**+10**	**1.753**	**-**
Ρωσικό Ρούβλι	**+40**	**5.819**	**78.573**
Ρουμανικό Λέι	**+10**	**1**	**3.634**
Ελβετικό Φράγκο	**+20**	**9.344**	**-**
Αγγλική Στερλίνα	**+10**	**515**	**(18.304)**
Ιαπωνικό Γιεν	**+10**	**490**	**-**
Άλλα νομίσματα	**+10**	**111**	**-**
Δολάριο Αμερικής	**-10**	**(1.434)**	**-**
Ρωσικό Ρούβλι	**-40**	**(2.494)**	**(33.674)**
Ρουμανικό Λέι	**-10**	**(1)**	**(2.974)**
Ελβετικό Φράγκο	**-20**	**(6.229)**	**-**
Αγγλική Στερλίνα	**-10**	**(422)**	**14.976**
Ιαπωνικό Γιεν	**-10**	**(401)**	**-**
Άλλα νομίσματα	**-10**	**(91)**	**-**

Η επίδραση στα ίδια κεφάλαια προκύπτει από αντισταθμιστικά μέσα που χρησιμοποιήθηκαν για να καλύψουν μέρος των καθαρών περιουσιακών στοιχείων των θυγατρικών που το νόμισμα λειτουργίας τους δεν είναι το Ευρώ. Τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία των δραστηριοτήτων εξωτερικού επανεκτιμούνται και επηρεάζουν τα ίδια κεφάλαια, αλλά αυτή η επίδραση δεν λαμβάνεται υπόψη στην πιο πάνω ανάλυση ευαισθησίας, γιατί αφορά μόνο χρηματοοικονομικά μέσα που έχουν άμεση επίδραση είτε στα κέρδη/ζημιές μετά τη φορολογία είτε στα ίδια κεφάλαια.

45. Διαχείριση κινδύνων – Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Συναλλαγματικός κίνδυνος (συνέχεια)

	Μεταβολή στη συναλλαγματική ισοτιμία	**Επίδραση στις ζημιές μετά τη φορολογία**	**Επίδραση στα ίδια κεφάλαια**
2014	**%**	**€000**	**€000**
Δολάριο Αμερικής	+10	9.717	(11.664)
Ρωσικό Ρούβλι	+40	(1.065)	(11.952)
Ρουμανικό Λέι	+10	(2)	4.165
Ελβετικό Φράγκο	+20	6.506	-
Αγγλική Στερλίνα	+10	1.904	(16.110)
Ιαπωνικό Γιεν	+10	854	-
Άλλα νομίσματα	+10	65	-
Δολάριο Αμερικής	-10	(7.950)	9.543
Ρωσικό Ρούβλι	-40	456	5.122
Ρουμανικό Λέι	-10	2	(3.408)
Ελβετικό Φράγκο	-20	(4.337)	-
Αγγλική Στερλίνα	-10	(1.558)	13.181
Ιαπωνικό Γιεν	-10	(699)	-
Άλλα νομίσματα	-10	(53)	-

Κίνδυνος τιμών

Κίνδυνος από μεταβολές στις τιμές των μετοχών
Ο κίνδυνος ζημιών από μεταβολές στις τιμές των μετοχών προκύπτει από δυσμενείς μεταβολές στις τιμές των επενδύσεων σε μετοχές που κατέχει το Συγκρότημα.

Οι επενδύσεις σε μετοχές είναι εκτός της διάθεσης ανάληψης κινδύνων του Συγκροτήματος. Το Συγκρότημα παρακολουθεί το τρέχον χαρτοφυλάκιο που αποκτήθηκε από το Συγκρότημα κυρίως ως μέρος της εξαγοράς ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας, με στόχο να ρευστοποιήσει σταδιακά όλες τις θέσεις για τις οποίες υπάρχει αγορά. Στα πλαίσια διαχείρισης προβληματικών δανείων μπορεί να αποκτηθούν μετοχές που πωλούνται από το Συγκρότημα μόλις είναι εφικτό.

Οι μεταβολές στις τιμές μετοχών που ταξινομήθηκαν ως επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων επηρεάζουν τα αποτελέσματα του Συγκροτήματος, ενώ οι μεταβολές στις τιμές των μετοχών στην κατηγορία διαθέσιμες προς πώληση επηρεάζουν τα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος (εκτός εάν προκύψει απομείωση).

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται η επίδραση στις ζημιές πριν τη φορολογία και στα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος από μεταβολές στις τιμές των μετοχών που κατέχονται, ως αποτέλεσμα λογικά αναμενόμενων μεταβολών στους σχετικούς χρηματιστηριακούς δείκτες.

45. Διαχείριση κινδύνων – Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Κίνδυνος τιμών (συνέχεια)

Κίνδυνος από μεταβολές στις τιμές των μετοχών (συνέχεια)

	Μεταβολή στο δείκτη	**Επίδραση στις ζημιές πριν τη φορολογία**	**Επίδραση στα ίδια κεφάλαια**
2015	**%**	**€000**	**€000**
Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	**+30**	**2.164**	**1.509**
Χρηματιστήριο Αθηνών	**+50**	**-**	**83**
Άλλα Χρηματιστήρια και μη εισηγμένες	**+20**	**1.721**	**1.916**
Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	**-30**	**(2.298)**	**(1.376)**
Χρηματιστήριο Αθηνών	**-50**	**(58)**	**(25)**
Άλλα Χρηματιστήρια και μη εισηγμένες	**-20**	**(1.768)**	**(1.869)**
2014			
Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	+30	1.075	3.406
Χρηματιστήριο Αθηνών	+35	-	100
Χρηματιστήριο Μόσχας	+35	-	258
Άλλα Χρηματιστήρια και μη εισηγμένες	+20	1.887	384
Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	-30	(1.609)	(2.872)
Χρηματιστήριο Αθηνών	-35	(14)	(86)
Χρηματιστήριο Μόσχας	-35	(75)	(182)
Άλλα Χρηματιστήρια και μη εισηγμένες	-20	(1.887)	(384)

45. Διαχείριση κινδύνων – Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Κίνδυνος τιμών (συνέχεια)

Κίνδυνος από μεταβολές στις τιμές των ομολόγων
Ο κίνδυνος από μεταβολές στις τιμές των ομολόγων είναι ο κίνδυνος ζημιάς ως αποτέλεσμα δυσμενών μεταβολών στις τιμές των ομολόγων που έχει στην κατοχή του το Συγκρότημα. Οι τιμές των ομολόγων μεταβάλλονται όταν αλλάξει ο πιστωτικός κίνδυνος του εκδότη και/ή όταν αλλάξει το επιτόκιο για τους τίτλους σταθερού επιτοκίου. Το Συγκρότημα επενδύει σημαντικό μέρος των ρευστών περιουσιακών του στοιχείων σε ομόλογα, εκδομένα κυρίως από κυβερνήσεις και τράπεζες. Η μέση διαβάθμιση των ομολόγων του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2015 με βάση τις πιστοληπτικές διαβαθμίσεις του οίκου Moody's ήταν Baa2 (2014: Ba3).

Οι διακυμάνσεις στις τιμές ομολόγων που ταξινομήθηκαν ως επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, επηρεάζουν τα αποτελέσματα του Συγκροτήματος, ενώ οι διακυμάνσεις στις τιμές ομολόγων που ταξινομήθηκαν ως διαθέσιμα προς πώληση επηρεάζουν τα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος (εκτός εάν προκύψει απομείωση).

Στον πίνακα πιο κάτω παρουσιάζεται η επίδραση στις ζημιές πριν τη φορολογία και τα ίδια κεφάλαια του Συγκροτήματος από λογικά αναμενόμενες μεταβολές στις τιμές των ομολόγων, βάσει παρατηρήσεων στις μεταβολές του πιστωτικού κινδύνου κατά τα προηγούμενα χρόνια.

	Επίδραση στις ζημιές πριν τη φορολογία	**Επίδραση στα ίδια κεφάλαια**
Μεταβολή στην τιμή αγοράς	**€000**	**€000**
2015		
+5,5%	**2.002**	**25.188**
-5,5%	**(2.002)**	**(25.188)**
2014		
+4,5%	1.779	31.530
-4,5%	(1.779)	(31.530)

46. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης

Ο κίνδυνος ρευστότητας προκύπτει από την πιθανή αδυναμία του Συγκροτήματος να αποπληρώσει πλήρως ή έγκαιρα τις τρέχουσες και μελλοντικές υποχρεώσεις του. Στον κίνδυνο αυτό περιλαμβάνεται και η πιθανότητα το Συγκρότημα να χρειαστεί χρηματοδότηση σε υψηλότερα επιτόκια ή να πωλήσει περιουσιακά στοιχεία με έκπτωση για να αποπληρώσει πλήρως και έγκαιρα τις υποχρεώσεις του.

Αντικατοπτρίζει την πιθανότητα οι εισερχόμενες και εξερχόμενες πληρωμές να μην αντιστοιχούν μεταξύ τους και λαμβάνει υπόψη τις μη αναμενόμενες καθυστερήσεις στις αποπληρωμές ή απροσδόκητα υψηλές εκροές. Ο κίνδυνος ρευστότητας περιλαμβάνει επίσης τον κίνδυνο μη αναμενόμενων αυξήσεων στο κόστος χρηματοδότησης του χαρτοφυλακίου των περιουσιακών στοιχείων και τον κίνδυνο μη ρευστοποίησης μιας θέσης σε σωστό χρονικό πλαίσιο, με λογικούς όρους.

Για να περιοριστεί αυτός ο κίνδυνος, η διοίκηση στοχεύει στην επίτευξη διαφοροποιημένων πηγών χρηματοδότησης πέραν από την κύρια καταθετική βάση του Συγκροτήματος, και έχει υιοθετήσει μια πολιτική διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων με κύριο γνώμονα τη ρευστότητα και την παρακολούθηση των ταμειακών ροών και της ρευστότητας σε καθημερινή βάση. Το Συγκρότημα έχει αναπτύξει διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου και σχέδια έκτακτης ανάγκης για τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας. Αυτές περιλαμβάνουν την εκτίμηση των αναμενόμενων ταμειακών ροών και της διαθεσιμότητας εξασφαλίσεων που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την εξασφάλιση επιπλέον χρηματοδότησης, εάν απαιτηθεί.

46. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Διοίκηση και δομή

Το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει την πολιτική διάθεσης ανάληψης κινδύνων ρευστότητας του Συγκροτήματος ως το επίπεδο κινδύνου στο οποίο πρέπει να λειτουργεί το Συγκρότημα.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, εγκρίνει την Πολιτική Διαχείρισης Ρευστότητας και επανεξετάζει, σχεδόν σε κάθε συνεδρίαση, την κατάσταση ρευστότητας του Συγκροτήματος. Επίσης παρέχεται πληροφόρηση για τις εισροές/εκροές.

Η επιτροπή ALCO κάθε μονάδας είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση της θέσης ρευστότητας της μονάδας της και για τον έλεγχο της συμμόρφωσης με τις εγκεκριμένες πολιτικές. Η επιτροπή ALCO είναι υπεύθυνη για να καθορίζει τις πολιτικές για αποτελεσματική διαχείριση και παρακολούθηση της ρευστότητας στο Συγκρότημα. Παρακολουθεί επίσης τη θέση ρευστότητας των κύριων τραπεζικών μονάδων τουλάχιστον σε μηνιαία βάση. Δεδομένης της τρέχουσας θέσης ρευστότητας της Εταιρίας, η επιτροπή ALCO θεωρεί την παρακολούθηση των ρευστών διαθέσιμων και των ταμειακών εισροών/εκροών της Εταιρίας στην Κύπρο, ως υψίστης σημασίας.

Η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων της κάθε τραπεζικής μονάδας είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση της ρευστότητας στην εν λόγω μονάδα. Η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων Συγκροτήματος είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση της ρευστότητας σε επίπεδο Συγκροτήματος και για την επίβλεψη των δραστηριοτήτων της τραπεζικής μονάδας κάθε χώρας, για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με εσωτερικές και εποπτικές πολιτικές αναφορικά με τη ρευστότητα και για την παροχή καθοδήγησης ως προς τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται αναφορικά με τις ανάγκες ρευστότητας. Μεσοπρόθεσμος στόχος της κάθε μονάδας είναι όπως αυτή χρηματοδοτεί τις δικές της ανάγκες. Η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων Συγκροτήματος αξιολογεί σε συνεχή βάση και ενημερώνει σε τακτά χρονικά διαστήματα την επιτροπή ALCO για την επάρκεια των ρευστών διαθεσίμων και προβαίνει σε ενέργειες για ενίσχυση της ρευστότητας του Συγκροτήματος.

Η ρευστότητα παρακολουθείται επίσης σε ημερήσια βάση από το τμήμα Κινδύνου Αγοράς, ένα ανεξάρτητο τμήμα, υπεύθυνο για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης της κάθε μονάδας χωριστά, καθώς και του Συγκροτήματος στο σύνολό του, με τους εσωτερικούς κανονισμούς και όρια, καθώς και τα όρια που θέτουν οι εποπτικές αρχές στις χώρες όπου δραστηριοποιείται το Συγκρότημα. Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς ενημερώνει τουλάχιστον μηνιαίως την επιτροπή ALCO για την εποπτική θέση ρευστότητας των διαφόρων μονάδων και του Συγκροτήματος. Επίσης παρουσιάζει τα αποτελέσματα των ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων στην επιτροπή ALCO.

Η ρευστότητα ελέγχεται και διευθύνεται σε συνεχή βάση μέσω:

(i) Διάθεση ανάληψης κινδύνου: συστάθηκε ομάδα διάθεσης ανάληψης κινδύνου Συγκροτήματος σε συνδυασμό με τα κατάλληλα όρια για τη διαχείριση όλων των κινδύνων, συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων ρευστότητας.
(ii) Όρια ρευστότητας: μια σειρά από εσωτερικά και ρυθμιστικά όρια παρακολουθούνται σε ημερήσια, μηνιαία και τριμηνιαία βάση. Έχει εισηχθεί ένα σύστημα φωτεινού σηματοδότη (RAG), προκειμένου να εντοπίσει περιπτώσεις επιδείνωσης των δεικτών, όπου ισχύει.
(iii) Δείκτες έγκαιρης προειδοποίησης: παρακολούθηση μιας σειράς δεικτών της αγοράς για τα πρώτα σημάδια του κινδύνου ρευστότητας στην αγορά ή ειδικά για το Συγκρότημα. Αυτοί είναι σχεδιασμένοι για να εντοπίσουν την εμφάνιση αυξημένου κίνδυνου ρευστότητας για να μεγιστοποιήσουν το διαθέσιμο χρόνο για την εκτέλεση των κατάλληλων περιοριστικών μέτρων.
(iv) Σχέδιο Χρηματοδότησης Εκτάκτου Ανάγκης: διατήρηση Σχεδίου Χρηματοδότησης Εκτάκτου Ανάγκης το οποίο έχει σχεδιαστεί για να παρέχει ένα πλαίσιο για να διαχειρίζεται αποτελεσματικά μια κρίση ρευστότητας. Το σχέδιο αυτό παρέχει ένα σχέδιο επικοινωνίας και περιλαμβάνει δράσεις διαχείρισης για να ανταποκριθεί στις πιέσεις ρευστότητας.
(v) Σχέδιο Ανάκαμψης: το Συγκρότημα έχει αναπτύξει ένα Σχέδιο Ανάκαμψης. Οι βασικοί στόχοι είναι να παρέχει στο Συγκρότημα μια σειρά από επιλογές για να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητα της επιχείρησης σε πιέσεις, να καθορίσει Δείκτες Έγκαιρης Προειδοποίησης και να επιτρέψει στο Συγκρότημα να είναι επαρκώς προετοιμασμένο να ανταποκριθεί σε ακραίες συνθήκες.

46. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Προσωρινοί περιορισμοί στην ανάληψη καταθέσεων

Από τις αρχές Απριλίου 2015, δεν υπάρχουν πλέον περιοριστικά μέτρα ούτε είναι σε ισχύ έλεγχοι διακίνησης κεφαλαίων στην Κύπρο.

Διαδικασία παρακολούθησης

Καθημερινή
Η καθημερινή παρακολούθηση των ταμειακών ροών και των άμεσα ρευστών διαθεσίμων είναι σημαντική για να εξασφαλιστεί η απρόσκοπτη συνέχιση των δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος. Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς ετοιμάζει σχετική έκθεση για υποβολή στην ΚΤΚ και ΕΚΤ/Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό (ΕΕΜ), υποδεικνύοντας τις ταμειακές εισροές και εκροές οι οποίες παρατηρήθηκαν σε υπόλοιπα πελατών και σε άλλα υπόλοιπα καθώς επίσης και το αρχικό και τελικό υπόλοιπο μετρητών. Επίσης, η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων Συγκροτήματος παρακολουθεί σε ημερήσια βάση τις εισροές και εκροές στα κύρια νομίσματα τα οποία χρησιμοποιεί το Συγκρότημα.

Εβδομαδιαία
Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς ετοιμάζει σε εβδομαδιαία βάση, κατάσταση που παρουσιάζει την ασυμφωνία ρευστότητας του Ευρώ και ξένων νομισμάτων η οποία υποβάλλεται στην ΚΤΚ.

Μηνιαία
Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς ετοιμάζει εκθέσεις που αφορούν τη συμμόρφωση με εσωτερικούς και εποπτικούς δείκτες ρευστότητας για όλες τις τραπεζικές μονάδες και για το Συγκρότημα οι οποίοι υποβάλλονται στην Επιτροπή ALCO, Εκτελεστική Επιτροπή και Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου του Συγκροτήματος. Υπολογίζονται επίσης οι αναμενόμενες ροές σε σενάρια ακραίων καταστάσεων και συγκρίνονται με τα προβλεπόμενα διαθέσιμα αποθέματα ρευστότητας. Επίσης παρουσιάζονται στην Επιτροπή ALCO τα ποσοστά ανανέωσης των καταθέσεων τακτής προθεσμίας και οι καταθέσεις ανά ληκτότητα.

Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς ενημερώνει μηνιαίως την ΚΤΚ/ΕΚΤ για τον Δείκτη Κάλυψης Ρευστότητας (ΔΚΡ).

Η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων Συγκροτήματος ετοιμάζει και υποβάλλει έκθεση ρευστότητας προς την επιτροπή ALCO και την Εκτελεστική Επιτροπή σε μηνιαία βάση, που υποδεικνύει τη θέση ρευστότητας του Συγκροτήματος, καθώς και συνοπτικές πληροφορίες για τις εισροές και εκροές. Επιπλέον, στην έκθεση αυτή, η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων Συγκροτήματος δείχνει τις προβλέψεις των αναμενόμενων εισροών και εκροών καλύπτοντας περίοδο δύο μηνών.

Τριμηνιαία
Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς διενεργεί ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για κρίση στην Τράπεζα, κρίση στην αγορά και συνδυασμός των δύο προηγούμενων και παρουσιάζει τα αποτελέσματα στην επιτροπή ALCO. Η απαίτηση είναι να έχουν επαρκή αποθέματα για να μπορέσει η Εταιρία να επιβιώσει κατά τη διάρκεια δύο χρονικών πλαισίων και συγκεκριμένα για τις πρώτες δύο εβδομάδες και στη συνέχεια η Εταιρία να έχει επαρκή ικανότητα για να αντλήσει ρευστότητα για περίοδο 3 μηνών από την ημέρα της προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων και για τα τρία σενάρια.

Τα αποθέματα ρευστότητας αποτελούνται από: χαρτονομίσματα, υπόλοιπα με ΚΤΚ (εξαιρουμένων των Ελάχιστων Αποθεματικών (MRR)), ενδοτραπεζικούς τρεχούμενους λογαριασμούς, τοποθετήσεις σε χρηματαγορά μέχρι τον ορίζοντα αντοχής και μη επιβαρυμένα/διαθέσιμα ομόλογα σε τρέχουσες τιμές αγοράς μείον ένα ποσοστό περικοπής.

Ο σχεδιασμός των ασκήσεων αντοχής ακολούθησε τις βέλτιστες οδηγίες, μετά από διαβούλευση με εμπειρογνώμονες και βασίστηκε στους κινδύνους ρευστότητας που αναγνωρίζονται διεθνώς από την Προληπτική Εποπτική Αρχή (ΠΕΑ) και τη ΔΕΕΑ της ΕΑΤ. Οι παραδοχές των ασκήσεων αντοχής περιλαμβάνονται στην Πολιτική Ρευστότητας του Συγκροτήματος, οι οποίες εξετάζονται σε ετήσια βάση και εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Ωστόσο, κάθε φορά που κρίνεται αναγκαίο να τροποποιηθούν οι παραδοχές κατά τη διάρκεια του έτους, ζητείται έγκριση από την ALCO και την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου. Τα κύρια θέματα στα διάφορα σενάρια είναι: εκροές καταθέσεων, χρηματοδότηση από αγορές (wholesale funding), αποπληρωμές δανείων, ανειλημμένες υποχρεώσεις εκτός ισολογισμού, εμπορεύσιμα χρεόγραφα και εξασφαλίσεις μετρητών για παράγωγα.

46. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Διαδικασία παρακολούθησης (συνέχεια)

Τριμηνιαία (συνέχεια)
Επιπλέον, το τμήμα Κινδύνου Αγοράς ενημερώνει την ΚΤΚ/ΕΚΤ σε τριμηνιαία βάση για τον Δείκτη Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης, το Δείκτη Μόχλευσης και διάφορες άλλες εκθέσεις ρευστότητας, που περιλαμβάνονται στη βραχυπρόθεσμη άσκηση του ΕΕΜ με βάση τις οδηγίες της ΔΕΕΑ.

Ετήσια
Η Εταιρία ολοκλήρωσε στα μέσα Μαΐου 2015 την Εσωτερική Διαδικασία Αξιολόγησης Ρευστοτικής Επάρκειας. Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς συντόνισε την ετοιμασία της έκθεσης, η οποία συζητήθηκε στην επιτροπή ALCO και εγκρίθηκε από το Συμβούλιο μέσω της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων και υποβλήθηκε στην ΚΤΚ/ΕΚΤ.

Το Συγκρότημα, σαν μέρος των διαδικασιών του για παρακολούθηση και διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας, διαθέτει Σχέδιο Χρηματοδότησης Εκτάκτου Ανάγκης για τη διαχείριση δυσκολιών ρευστότητας. Στο σχέδιο, αναλύονται τα μέτρα που θα ληφθούν όταν παρουσιαστούν προβλήματα στη ρευστότητα, τα οποία κλιμακώνονται με ειδική σύγκλιση της επιτροπής ALCO. Το σχέδιο καθορίζει τα μέλη της Επιτροπής καθώς και μία σειρά πιθανών μέτρων που μπορεί να ληφθούν. Αυτό το σχέδιο καθώς και η Πολιτική Ρευστότητας του Συγκροτήματος αναθεωρούνται από την επιτροπή ALCO τουλάχιστον χρονιαία κατά τη διάρκεια της Εσωτερικής Διαδικασίας Αξιολόγησης Ρευστοτικής Επάρκειας. Η επιτροπή ALCO υποβάλλει την επικαιροποιημένη πολιτική με εισηγήσεις στο Διοικητικό Συμβούλιο μέσω της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου για έγκριση. Η εγκεκριμένη πολιτική κοινοποιείται στον ΕΕΜ.

Δείκτες ρευστότητας

Ο δείκτης ρευστών διαθεσίμων επί του συνόλου των καταθέσεων και άλλων υποχρεώσεων που λήγουν τους επόμενους δώδεκα μήνες ετοιμάζεται σε μηνιαία βάση από το τμήμα Κινδύνου Αγοράς και παρακολουθείται από την επιτροπή ALCO. Τα ρευστά διαθέσιμα ορίζονται ως μετρητά, καταθέσεις στη διατραπεζική αγορά που λήγουν εντός τριάντα ημερών, καθώς και ομόλογα και μετοχές, με περικοπές σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες των εποπτικών αρχών. Οι συνολικές καταθέσεις αποτελούνται από όλες τις καταθέσεις πελατών ανεξάρτητα από τη λήξη τους και οι άλλες υποχρεώσεις περιλαμβάνουν όλες τις μη πελατειακές καταθέσεις/υποχρεώσεις που λήγουν εντός των επόμενων δώδεκα μηνών.

Ο δείκτης ρευστών διαθεσίμων του Συγκροτήματος ήταν ως ακολούθως:

	2015	2014
	%	%
31 Δεκεμβρίου	**18,25**	20,97
Μέσος δείκτης	**18,31**	15,27
Μέγιστος δείκτης	**21,62**	20,97
Ελάχιστος δείκτης	**15,64**	12,11

Οι ελάχιστοι δείκτες ρευστότητας για τις δραστηριότητες στην Κύπρο όπως καθορίζονται από την ΚΤΚ ανέρχονται σε: 20% για το Ευρώ και 70% για τα ξένα νομίσματα. Σημειώνεται ότι στον υπολογισμό των πιο πάνω δεικτών, καθώς και για τη ρυθμιστική έκθεση της ΚΤΚ, ο Μηχανισμός Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA) θεωρείται ως μακροπρόθεσμη υποχρέωση. Επί του παρόντος, η Εταιρία δεν πληροί τις εποπτικές απαιτήσεις ρευστότητας σε σχέση με τις δραστηριότητες της στην Κύπρο.

Κατά τις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 31 Δεκεμβρίου 2014 οι άλλες τραπεζικές μονάδες του Συγκροτήματος πληρούσαν τους εποπτικούς δείκτες ρευστών διαθέσιμων. Οι εποπτικές απαιτήσεις της Ρουμανίας καταργήθηκαν από το Νοέμβριο 2015. Σημειώνεται ότι στις 31 Δεκεμβρίου 2014 το υποκατάστημα στη Ρουμανία είχε μια μικρή ρυθμιστική παράβαση.

46. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Δείκτες ρευστότητας (συνέχεια)

Ο δείκτης δανείων και απαιτήσεων προς καταθέσεις παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2015	2014
	%	%
31 Δεκεμβρίου	**120,92**	141,48
Μέσος δείκτης τριμήνου	**133,57**	146,85
Μέγιστος δείκτης τριμήνου	**141,48**	150,96
Ελάχιστος δείκτης τριμήνου	**120,92**	141,71

Πηγές χρηματοδότησης

Επί του παρόντος οι κύριες πηγές ρευστότητας του Συγκροτήματος αποτελούν η καταθετική του βάση και η χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες, είτε μέσω πράξεων νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος είτε μέσω του Μηχανισμού Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA).

Το Συγκρότημα διαθέτει σήμερα περιορισμένη πρόσβαση στη διατραπεζική αγορά και την αγορά πιστωτικών τίτλων που σε συνδυασμό με τη μείωση των καταθέσεων στην Κύπρο το 2013, τη μετατροπή καταθέσεων σε μετοχές και την εξαγορά ορισμένων εργασιών της Λαϊκής Τράπεζας τον Μάρτιο του 2013, έχει οδηγήσει σε αυξημένη εξάρτηση για χρηματοδότηση από τις κεντρικές τράπεζες. Σημειώνεται ότι, κατά το 2015, η εξάρτηση για χρηματοδότηση από τη ΕΚΤ μειώθηκε δραματικά. Στις 31 Δεκεμβρίου 2015, η χρηματοδότηση από το Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA) ανήλθε σε €3.802.058 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2014: €7.403.741 χιλ.) (Σημ. 30).

Η ρευστότητα που αντλείται από κεντρικές τράπεζες υπόκειται στους σχετικούς κανονισμούς και πρέπει να έχει ως εξασφάλιση αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία. Το 2014 το Συγκρότημα έλαβε μέρος στις στοχευμένες πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (ΣΠΠΜΑ) της ΕΚΤ (Σημ. 30).

Η χρηματοδότηση προς το Συγκρότημα μέσω του Μηχανισμού Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA) έχει βραχυπρόθεσμη λήξη (συνήθως 2-3 εβδομάδες), καλύπτοντας την περίοδο μέχρι την επόμενη προγραμματισμένη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ. Η χρηματοδότηση από πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος έχει εύρος διάρκειας από βραχυπρόθεσμες πράξεις σε μακροπρόθεσμες πράξεις.

Η χρηματοδότηση από την Εταιρία προς τις θυγατρικές της, για σκοπούς ρευστότητας, είναι πληρωτέα σύμφωνα με τους όρους των σχετικών συμφωνιών. Για δανεισμό που δίδεται για κεφαλαιακή ενίσχυση (δανειακό κεφάλαιο μειωμένης εξασφάλισης) απαιτείται συνήθως η προέγκριση των εποπτικών αρχών για αποπληρωμή πριν τη λήξη και για την Bank of Cyprus UK Ltd απαιτείται επίσης προέγκριση για την τελική αποπληρωμή. Οι θυγατρικές της Εταιρίας, Bank of Cyprus UK Ltd και Bank of Cyprus (Channel Islands) Ltd, δεν μπορούν να έχουν τοποθετήσεις με το Συγκρότημα πέραν των μέγιστων ορίων που καθορίζονται από την τοπική εποπτική αρχή.

Οποιαδήποτε καινούρια χρηματοδότηση στις θυγατρικές, χρειάζεται έγκριση από την ΕΚΤ.

Οι θυγατρικές θα μπορούν να διανέμουν μερίσματα σε μετρητά στην Εταιρία, υπό την προϋπόθεση ότι δεν παραβιάζουν τις εποπτικές απαιτήσεις όσον αφορά το κεφάλαιο και τη ρευστότητα τους. Επί του παρόντος, υπάρχουν συγκεκριμένες θυγατρικές για τις οποίες υπάρχει εισήγηση από τις αρμόδιες εποπτικές αρχές για αποφυγή της διανομής μερίσματος.

46. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Απαιτήσεις εγγυήσεων

Η λογιστική αξία των επιβαρυμένων περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 31 Δεκεμβρίου 2014, συνοψίζεται πιο κάτω:

	2015	2014
	€000	€000
Μετρητά και άλλα ρευστά διαθέσιμα	**154.896**	191.968
Επενδύσεις	**892.728**	2.435.766
Δάνεια και απαιτήσεις	**12.882.139**	13.531.026
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση	**-**	54.536
Ακίνητα	**93.500**	99.468
	14.023.263	16.312.764

Τα μετρητά χρησιμοποιούνται κυρίως για να καλύψουν εξασφαλίσεις που χρειάζονται για (i) παράγωγα και συμφωνίες επαναγοράς, (ii) εμπορικές συναλλαγές και εγγυητικές που εκδόθηκαν και (iii) καλυμμένο αξιόγραφο.

Οι επενδύσεις χρησιμοποιούνται κυρίως ως εξασφάλιση για συμφωνίες επαναγοράς με την ΕΚΤ και άλλες εμπορικές τράπεζες καθώς επίσης και ως συμπληρωματικά περιουσιακά στοιχεία για το καλυμμένο αξιόγραφο, ενώ τα δάνεια χρησιμοποιούνται κυρίως ως εξασφάλιση για χρηματοδότηση από την ΚΤΚ και για το καλυμμένο αξιόγραφο.

Στην περίπτωση του Μηχανισμού Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA), όπου η εξασφάλιση συνήθως δεν αποδεσμεύεται κατά την αποπληρωμή της χρηματοδότησης, μπορεί να υπάρξει ένα εγγενές απόθεμα που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για περαιτέρω χρηματοδότηση αν απαιτείται.

Επιπλέον, ομόλογα εγγυημένα από την Κυπριακή κυβέρνηση ύψους €1.000 εκατ. έχουν χρησιμοποιηθεί ως εξασφάλιση για χρηματοδότηση από την ΚΤΚ (Σημ. 33).

Στις 29 Σεπτεμβρίου 2015 τροποποιήθηκαν οι όροι του προγράμματος για την έκδοση καλυμμένου αξιόγραφου και του διακρατούμενου καλυμμένου αξιόγραφου ύψους €1.000 εκατ. σε Conditional Pass-Through. Στα πλαίσια της αναδιάρθρωσης, €350.000 χιλ. του διακρατούμενου καλυμμένου αξιόγραφου επαναγοράστηκαν και ακυρώθηκαν. Το υπόλοιπο του διακρατούμενου καλυμμένου αξιόγραφου που εκκρεμεί μετά τις πιο πάνω συναλλαγές, ανήλθε σε €650.000 χιλ. με νέα ημερομηνία λήξης στις 12 Δεκεμβρίου 2018. Η πιστωτική αξιολόγηση του καλυμμένου αξιόγραφου αναβαθμίστηκε στην επενδυτική κατηγορία (investment grade) και αποτελεί αποδεκτό περιουσιακό στοιχείο για τις πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος. Από τις 2 Οκτωβρίου 2015 το καλυμμένο αξιόγραφο έχει χρησιμοποιηθεί ως εξασφάλιση για δανεισμό από την ΕΚΤ. Μέσω αυτής της συναλλαγής, η Εταιρία άντλησε €550.000 χιλ. από την ΕΚΤ για αποπληρωμή χρηματοδότησης από το Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA). Πριν από την αναβάθμιση του, το καλυμμένο αξιόγραφο χρησιμοποιείτο ως εξασφάλιση για χρηματοδότηση από το Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA).

Τα περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται ως εξασφάλιση για το καλυμμένο αξιόγραφο περιλαμβάνονται ήδη στον πιο πάνω πίνακα.

Πρόσφατες εξελίξεις

Η Κύπρος έχει εξέλθει από τη Σύμβαση Δανειακής Διευκόλυνσης το Μάρτιο 2016. Οι αξιολογήσεις της πιστοληπτικής ικανότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας από τους κύριους οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας συνεχίζουν να είναι κάτω από τον επενδυτικό βαθμό, αν και η τάση είναι ανοδική. Ως αποτέλεσμα, η ΕΚΤ δεν θα μπορεί πλέον να αποδέχεται τα ομόλογα της Κυπριακής Δημοκρατίας στο πρόγραμμα αγοράς περιουσιακών στοιχείων, ή ως αποδεκτή ασφάλεια για τις πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, όπως ίσχυε, λόγω του ότι η χώρα ήταν κάτω από ένα πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής. Αυτή η αλλαγή μπορεί να οδηγήσει σε ψηλότερο κόστος δανεισμού για το Συγκρότημα. Επιπρόσθετα, οποιαδήποτε αποδυνάμωση της δέσμευσης για δημοσιονομική πειθαρχία και μεταρρύθμιση στο μέλλον μπορεί να επιφέρει πίεση στην αγορά. Το Συγκρότημα έχει μειώσει προληπτικά την εξάρτησή του σε πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, εν αναμονή της υλοποίησης του πιο πάνω κινδύνου.

46. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Πρόσφατες εξελίξεις (συνέχεια)

Η πιο πάνω αλλαγή, αναμένεται να μειώσει σημαντικά τα διαθέσιμα αποθεματικά της ΕΚΤ. Τα διαθέσιμα αποθεματικά αντιπροσωπεύουν το ποσό που θα μπορούσε να διατεθεί από την ΕΚΤ βάσει των εξασφαλίσεων που εκχωρήθηκαν. Τα διαθέσιμα αποθεματικά αντιπροσωπεύουν το ποσό που θα μπορούσε να διατεθεί από την ΕΚΤ βάσει των εξασφαλίσεων που εκχωρήθηκαν.

Ανάλυση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την εναπομένουσα συμβατική λήξη

Η ανάλυση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων του Συγκροτήματος με βάση την εναπομένουσα συμβατική λήξη στις 31 Δεκεμβρίου βασίζεται σε μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές, αναλυμένες σε χρονικές ζώνες ανάλογα με τον αριθμό ημερών που απομένουν από τις 31 Δεκεμβρίου μέχρι την ημερομηνία της συμβατικής λήξης.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
Η ανάλυση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων δεν συμπεριλαμβάνει οποιεσδήποτε ταμειακές ροές από τόκους εισπρακτέους. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία έχουν πολύ μεγαλύτερη διάρκεια από τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις και οι ταμειακές ροές από τόκους εισπρακτέους σε μη προεξοφλημένη βάση ξεπερνούν κατά πολύ τις ταμειακές ροές από τόκους πληρωτέους σε μη προεξοφλημένη βάση (με βάση τη συμβατική λήξη των υποχρεώσεων). Ως εκ τούτου, οι μη προεξοφλημένες ταμειακές εισροές από τόκους εισπρακτέους θα υπερέβαιναν κατά πολύ τις μη-προεξοφλημένες ταμειακές εκροές σε τόκους που καταβάλλονται, βελτιώνοντας έτσι τεχνητά τη ρευστότητα.

Οι τρεχούμενοι λογαριασμοί, τα παρατραβήγματα καθώς και οι αλληλόχρεοι λογαριασμοί και οι καθυστερήσεις παρουσιάζονται στην πρώτη χρονική περίοδο λήξης, η οποία αντικατοπτρίζει τη συμβατική τους λήξη. Τα υπόλοιπα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες αναλύονται σύμφωνα με το συμβατικό πρόγραμμα αποπληρωμής τους.

Τα δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες αναλύονται σύμφωνα με τις μέρες που απομένουν από τις 31 Δεκεμβρίου μέχρι τη συμβατική ημερομηνία λήξης τους. Ποσά που έχουν τοποθετηθεί ως εξασφάλιση συναλλαγών (κυρίως παραγώγων και δανείων) έχουν κατανεμηθεί στις διάφορες χρονικές ζώνες με βάση είτε τη λήξη τους (στην περίπτωση των δανείων), είτε αναλογικά σύμφωνα με τις λήξεις των παραγώγων (όπου οι εξασφαλίσεις δεν είχαν συγκεκριμένη λήξη).

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία χωρίς συμβατική λήξη (όπως τις μετοχές) περιλαμβάνονται στο 'πέραν των πέντε ετών', εκτός αν ταξινομείται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, όπου σ' αυτή την περίπτωση περιλαμβάνονται στο εντός ενός μηνός.

Οι επενδύσεις ταξινομούνται στην αντίστοιχη χρονική ζώνη, σύμφωνα με τη συμβατική τους ημερομηνία λήξης.

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις
Όλες οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις για την αποπληρωμή των οποίων απαιτείται προειδοποίηση τοποθετήθηκαν στις σχετικές χρονικές ζώνες ως εάν να είχε δοθεί προειδοποίηση στις 31 Δεκεμβρίου, παρόλο που το Συγκρότημα αναμένει πως οι περισσότεροι πελάτες δεν θα απαιτήσουν αποπληρωμή των υποχρεώσεων προς αυτούς τη συντομότερη δυνατή ημερομηνία. Οι εμπρόθεσμες καταθέσεις τοποθετούνται στις διάφορες χρονικές ζώνες σύμφωνα με τη συμβατική τους λήξη. Παρόλο που πελάτες μπορεί να ζητήσουν την απόσυρση των καταθέσεων τους πριν τη λήξη (καταβάλλοντας το ανάλογο κόστος σύμφωνα με την κατηγορία καταθέσεων), το Συγκρότημα διατηρεί το δικαίωμα να μην αποδεχτεί το αίτημά τους.

Τα ποσά που παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα δεν συμφωνούν με τα υπόλοιπα στον ισολογισμό γιατί ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει όλες τις ταμειακές ροές (συμπεριλαμβανομένων και των τόκων μέχρι τη λήξη) σε μη προεξοφλημένη βάση.

Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα
Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα ταξινομήθηκαν ανάλογα με τον τρόπο διακανονισμού των ταμειακών ροών σε καθαρή ή ακαθάριστη βάση.

Στην περίπτωση που ο διακανονισμός γίνεται σε καθαρή βάση, μετά από συμψηφισμό των εισπρακτέων και πληρωτέων ποσών, η εύλογη αξία των παραγώγων συμπεριλαμβάνεται στα περιουσιακά στοιχεία ή στις υποχρεώσεις στη χρονική ζώνη που αντιστοιχεί στην εναπομένουσα λήξη του παραγώγου.

46. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Ανάλυση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την εναπομένουσα συμβατική λήξη (συνέχεια)

Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (συνέχεια)
Στην περίπτωση που ο διακανονισμός γίνεται σε μεικτή βάση, ή σε καθαρή βάση αλλά τα εν λόγω παράγωγα είναι αντισταθμιστικά μέσα σε αντισταθμίσεις ταμειακών ροών, τότε τα ποσά αυτά παρουσιάζονται σε ξεχωριστό πίνακα και οι αντίστοιχες ταμειακές ροές ταξινομούνται στις χρονικές ζώνες, σύμφωνα με τις μέρες που απομένουν μέχρι την είσπραξη ή πληρωμή τους.

Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις
Τα όρια δανείων και απαιτήσεων είναι ανειλημμένες υποχρεώσεις παροχής διευκολύνσεων σε πελάτες. Τα όρια παραχωρούνται για συγκεκριμένη χρονική περίοδο και μπορούν να ακυρωθούν από το Συγκρότημα μετά από σχετική ειδοποίηση προς τον πελάτη. Οι πελάτες συνήθως δεν χρησιμοποιούν το μέγιστο των ορίων που τους έχει παραχωρηθεί.

	Σε πρώτη ζήτηση και εντός ενός μηνός	Μεταξύ ενός και τριών μηνών	Μεταξύ τριών μηνών και ενός έτους	Μεταξύ ενός και πέντε ετών	Πέραν των πέντε ετών	**Σύνολο**
2015	€000	€000	€000	€000	€000	**€000**
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία						
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	1.373.351	20.898	27.943	410	-	**1.422.602**
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	1.045.275	13.865	45.027	191.869	18.344	**1.314.380**
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	28.378	-	6.719	14.769	919	**50.785**
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	6.990.238	229.696	1.043.964	3.529.475	5.398.259	**17.191.632**
Εύλογη αξία παραγώγων διακανονιζόμενα σε καθαρή βάση	12.615	733	593	39	43	**14.023**
Μη εμπορεύσιμες επενδύσεις	57.136	51.367	203.219	485.305	161.475	**958.502**
Άλλα περιουσιακά στοιχεία	31.459	8.192	9.348	123.787	6.875	**179.661**
Σύνολο μη προεξοφλημένων περιουσιακών στοιχείων	**9.538.452**	**324.751**	**1.336.813**	**4.345.654**	**5.585.915**	**21.131.585**
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις						
Καταθέσεις από τράπεζες	181.358	-	16.946	8.505	38.395	**245.204**
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	3.953.955	-	-	502.846	-	**4.456.801**
Συμφωνίες επαναγοράς	-	29.826	82.217	288.676	9.679	**410.398**
Καταθέσεις πελατών	7.675.374	2.273.718	3.767.389	561.323	2.658	**14.280.462**
Ομολογιακά δάνεια	-	-	712	-	-	**712**
Εύλογη αξία παραγώγων διακανονιζόμενα σε καθαρή βάση	6.865	3.658	5.266	33.826	4.544	**54.159**
Λοιπές υποχρεώσεις	84.527	18.475	31.366	6.278	2.338	**142.984**
Σύνολο μη προεξοφλημένων υποχρεώσεων	**11.902.079**	**2.325.677**	**3.903.896**	**1.401.454**	**57.614**	**19.590.720**

46. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Ανάλυση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την εναπομένουσα συμβατική λήξη (συνέχεια)

Η ανάλυση πιο κάτω, περιλαμβάνει περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις που κατέχονται προς πώληση.

	Σε πρώτη ζήτηση και εντός ενός μηνός	Μεταξύ ενός και τριών μηνών	Μεταξύ τριών μηνών και ενός έτους	Μεταξύ ενός και πέντε ετών	Πέραν των πέντε ετών	**Σύνολο**
2014	€000	€000	€000	€000	€000	**€000**
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία						
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	1.040.222	78.860	98.729	7.606	-	**1.225.417**
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	1.258.382	25.821	28.687	284.468	85.522	**1.682.880**
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	11.940	-	168	21.359	880	**34.347**
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	5.804.731	465.695	2.434.111	3.886.131	6.127.485	**18.718.153**
Εύλογη αξία παραγώγων διακανονιζόμενα σε καθαρή βάση	-	7	11.437	616	13	**12.073**
Μη εμπορεύσιμες επενδύσεις	68.383	182.774	1.299.473	424.208	532.085	**2.506.923**
Άλλα περιουσιακά στοιχεία	11.208	4.007	133.980	48.519	6	**197.720**
Σύνολο μη προεξοφλημένων περιουσιακών στοιχείων	**8.194.866**	**757.164**	**4.006.585**	**4.672.907**	**6.745.991**	**24.377.513**
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις						
Καταθέσεις από τράπεζες	112.263	851	28.357	37.834	26.028	**205.333**
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	7.783.773	-	-	500.000	-	**8.283.773**
Συμφωνίες επαναγοράς	-	13.920	220.554	175.529	188.035	**598.038**
Καταθέσεις πελατών	7.542.467	2.272.674	3.101.767	512.280	2.208	**13.431.396**
Ομολογιακά δάνεια	1.535	492	242	693	-	**2.962**
Εύλογη αξία παραγώγων διακανονιζόμενα σε καθαρή βάση	143	108	3.531	17.818	35.320	**56.920**
Δανειακό κεφάλαιο	-	-	2.358	-	-	**2.358**
Λοιπές υποχρεώσεις	60.772	10.250	26.193	6.395	33.445	**137.055**
Σύνολο μη προεξοφλημένων υποχρεώσεων	**15.500.953**	**2.298.295**	**3.383.002**	**1.250.549**	**285.036**	**22.717.835**

46. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Ανάλυση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την εναπομένουσα συμβατική λήξη (συνέχεια)

Η ανάλυση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την εναπομένουσα συμβατική λήξη για τις ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση παρουσιάζεται πιο κάτω:

	Σε πρώτη ζήτηση και εντός ενός μηνός	Μεταξύ ενός και τριών μηνών	Μεταξύ τριών μηνών και ενός έτους	Μεταξύ ενός και πέντε ετών	Πέραν των πέντε ετών	**Σύνολο**
2014	€000	€000	€000	€000	€000	**€000**
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία						
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	85.952	-	-	-	-	**85.952**
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	29.435	-	79	1.081	5.399	**35.994**
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	91.214	41.255	152.539	231.537	33.285	**549.830**
Μη εμπορεύσιμες επενδύσεις	209	-	-	-	139	**348**
Άλλα περιουσιακά στοιχεία	48	933	-	-	-	**981**
Σύνολο μη προεξοφλημένων περιουσιακών στοιχείων	**206.858**	**42.188**	**152.618**	**232.618**	**38.823**	**673.105**
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις						
Καταθέσεις από τράπεζες	1.967	311	25.543	4.220	-	**32.041**
Καταθέσεις πελατών	137.823	126.487	459.472	29.070	61	**752.913**
Ομολογιακά δάνεια	1.535	-	242	-	-	**1.777**
Εύλογη αξία παραγώγων διακανονιζόμενα σε καθαρή βάση	575	-	-	-	-	**575**
Δανειακό κεφάλαιο	-	-	2.358	-	-	**2.358**
Λοιπές υποχρεώσεις	82	1.048	-	-	-	**1.130**
Σύνολο μη προεξοφλημένων υποχρεώσεων	**141.982**	**127.846**	**487.615**	**33.290**	**61**	**790.794**

46. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Ανάλυση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την εναπομένουσα συμβατική λήξη (συνέχεια)

	Σε πρώτη ζήτηση και εντός ενός μηνός	Μεταξύ ενός και τριών μηνών	Μεταξύ τριών μηνών και ενός έτους	Μεταξύ ενός και πέντε ετών	Πέραν των πέντε ετών	**Σύνολο**
2015	€000	€000	€000	€000	€000	**€000**
Παράγωγα διακανονιζόμενα σε μεικτή βάση						
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία						
Συμβατικά ποσά εισπρακτέα	931.730	57.648	1.196	-	-	**990.574**
Συμβατικά ποσά πληρωτέα	(920.083)	(56.874)	(1.175)	-	-	**(978.132)**
	11.647	**774**	**21**	**-**	**-**	**12.442**
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις						
Συμβατικά ποσά εισπρακτέα	408.995	160.095	167.212	-	-	**736.302**
Συμβατικά ποσά πληρωτέα	(414.868)	(161.442)	(169.407)	-	-	**(745.717)**
	(5.873)	**(1.347)**	**(2.195)**	**-**	**-**	**(9.415)**
Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις						
Ενδεχόμενες υποχρεώσεις						
Αποδοχές και εγγυήσεις εξ' αποδοχών	3.587	2.750	2.048	-	-	**8.385**
Εγγυητικές	66.251	140.400	245.352	254.419	86.689	**793.111**
Ανειλημμένες υποχρεώσεις						
Ενέγγυες πιστώσεις	2.259	8.028	4.116	2.643	1.395	**18.441**
Όρια δανείων και απαιτήσεων που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιηθεί	2.069.129	19.490	-	-	-	**2.088.619**
	2.141.226	**170.668**	**251.516**	**257.062**	**88.084**	**2.908.556**

46. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Ανάλυση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την εναπομένουσα συμβατική λήξη (συνέχεια)

	Σε πρώτη ζήτηση και εντός ενός μηνός	Μεταξύ ενός και τριών μηνών	Μεταξύ τριών μηνών και ενός έτους	Μεταξύ ενός και πέντε ετών	Πέραν των πέντε ετών	**Σύνολο**
2014	€000	€000	€000	€000	€000	**€000**
Παράγωγα διακανονιζόμενα σε μεικτή βάση						
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία						
Συμβατικά ποσά εισπρακτέα	1.085.899	54.330	17.718	-	90.782	**1.248.729**
Συμβατικά ποσά πληρωτέα	(1.071.311)	(52.892)	(17.186)	-	(68.534)	**(1.209.923)**
	14.588	**1.438**	**532**	**-**	**22.248**	**38.806**
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις						
Συμβατικά ποσά εισπρακτέα	71.922	39.377	557	-	42.813	**154.669**
Συμβατικά ποσά πληρωτέα	(75.618)	(39.799)	(833)	-	(43.203)	**(159.453)**
	(3.696)	**(422)**	**(276)**	**-**	**(390)**	**(4.784)**
Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις						
Ενδεχόμενες υποχρεώσεις						
Αποδοχές και εγγυήσεις εξ' αποδοχών	2.763	3.781	1.788	-	895	**9.227**
Εγγυητικές	66.915	41.517	166.413	454.084	243.744	**972.673**
Ανειλημμένες υποχρεώσεις						
Ενέγγυες πιστώσεις	2.208	4.380	8.140	94	1.395	**16.217**
Όρια δανείων και απαιτήσεων που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιηθεί	2.256.587	16.846	-	-	-	**2.273.433**
	2.328.473	**66.524**	**176.341**	**454.178**	**246.034**	**3.271.550**

Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις των ομάδων εκποίησης που κατέχονται προς πώληση

Εγγυητικές	-	64	8.483	-	-	**8.547**
Όρια δανείων και απαιτήσεων που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιηθεί	2.420	3.661	28.367	32.640	4.291	**71.379**
	2.420	**3.725**	**36.850**	**32.640**	**4.291**	**79.926**

47. Διαχείριση κινδύνων – Ασφαλιστικός κίνδυνος

Ο ασφαλιστικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος όπου σύμφωνα με τους όρους ενός ασφαλιστηρίου συμβολαίου, ένα ασφαλιζόμενο συμβάν θα υποχρεώσει το Συγκρότημα να καταβάλει παροχές αβέβαιου μεγέθους σε ακαθόριστη χρονική στιγμή. Ο ασφαλιστικός κίνδυνος είναι, λόγω της φύσης των ασφαλιστηρίων συμβολαίων, τυχαίος και ως εκ τούτου απρόβλεπτος.

Σε ένα χαρτοφυλάκιο ασφαλιστηρίων συμβολαίων όπου εφαρμόζεται η θεωρία των πιθανοτήτων στην τιμολόγηση και τις προβλέψεις, ο κυριότερος ασφαλιστικός κίνδυνος που αντιμετωπίζει το Συγκρότημα είναι οι πραγματικές απαιτήσεις και πληρωμές ωφελημάτων να υπερβούν την λογιστική αξία των υποχρεώσεων. Αυτό μπορεί να συμβεί σε περίπτωση που η συχνότητα ή η δριμύτητα των απαιτήσεων και ωφελημάτων είναι μεγαλύτερη της αναμενόμενης. Η πραγματοποίηση ασφαλιζόμενων συμβάντων είναι τυχαία και ο πραγματικός αριθμός και το κόστος των απαιτήσεων και ωφελημάτων διαφέρει από χρόνο σε χρόνο σε σύγκριση με αυτά που έχουν υπολογιστεί χρησιμοποιώντας στατιστικές ή αναλογιστικές μεθόδους.

Το Συγκρότημα μειώνει την έκθεσή του στον ασφαλιστικό κίνδυνο μέσω της διασποράς του χαρτοφυλακίου σε μεγάλο αριθμό ασφαλιστηρίων συμβολαίων. Η μεταβλητότητα του κινδύνου μειώνεται επίσης μέσω της σωστής επιλογής και εφαρμογής στρατηγικής ανάληψης και εκτίμησης κινδύνου (underwriting) καθώς και της χρήσης αντασφάλισης. Παρόλο που το Συγκρότημα κατέχει αντασφαλιστική κάλυψη, δεν απαλλάσσεται από τις άμεσες υποχρεώσεις του προς τους ασφαλιζομένους και κατά συνέπεια το Συγκρότημα είναι εκτεθειμένο σε πιστωτικό κίνδυνο σε περίπτωση όπου οι αντασφαλιστές αδυνατούν να τηρήσουν τις συμβατικές τους υποχρεώσεις στα πλαίσια αντασφάλισης. Γι' αυτό το λόγο η πιστοληπτική ικανότητα των αντασφαλιστών εκτιμάται λαμβάνοντας υπόψην την οικονομική τους ευρωστία και τη διαβάθμιση τους.

Ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής
Οι κυριότεροι παράγοντες που μπορούν να επηρεάσουν τη συχνότητα απαιτήσεων είναι οι επιδημίες, οι εκτεταμένες αλλαγές στον τρόπο ζωής και οι φυσικές καταστροφές.

Η στρατηγική ανάληψης και εκτίμησης κινδύνου έχει σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η διασπορά των κινδύνων αναφορικά με το είδος του κινδύνου και το επίπεδο των ασφαλιζομένων ωφελημάτων. Αυτό επιτυγχάνεται, σε μεγάλο βαθμό, με ιατρικούς ελέγχους ώστε η παρούσα κατάσταση υγείας και το οικογενειακό ιατρικό ιστορικό να λαμβάνονται υπόψη στην τιμολόγηση των προϊόντων και με συχνή ανασκόπηση των πραγματικών απαιτήσεων και της τιμολόγησης προϊόντων. Το Συγκρότημα διατηρεί το δικαίωμα μη αποδοχής συμβολαίου, επιβολής επιπρόσθετων χρεώσεων και απόρριψης πληρωμής δόλιας απαίτησης.

Οι πιο σημαντικοί κίνδυνοι που αφορούν ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ατυχημάτων και υγείας απορρέουν από αλλαγές στον τρόπο ζωής, και από κλιματολογικές και περιβαλλοντικές αλλαγές. Οι κίνδυνοι περιορίζονται με την εφαρμογή αυστηρής στρατηγικής επιλογής και ανάληψης κινδύνου στο στάδιο εκτίμησης κινδύνου και με τον έλεγχο και διερεύνηση για πιθανές δόλιες απαιτήσεις.

Το Συγκρότημα χρησιμοποιεί ανάλυση με βάση την κεκτημένη αξία, η οποία παρέχει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο για την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων που αντιμετωπίζει, την κατανόηση της αστάθειας των κερδών και τον προγραμματισμό των εργασιών. Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει την ευαισθησία της κεκτημένης αξίας σε μεταβολές παραδοχών που επιδρούν ουσιαστικά στα αποτελέσματα.

	2015	2014
Μεταβολή στην κεκτημένη αξία	**€000**	€000
Μεταβολή στα επιτόκια +0,25%	**93**	101
Μεταβολή στα έξοδα +10%	**(2.639)**	(2.930)
Μεταβολή στα ποσοστά διατηρησιμότητας +10%	**(953)**	(997)
Μεταβολή στα ποσοστά θνησιμότητας +10%	**(6.711)**	(6.703)

Οι πιο πάνω μεταβλητές δεν είναι γραμμικές. Σε κάθε υπολογισμό ευαισθησίας αλλαγών σε βασικές οικονομικές μεταβλητές, όλες οι υπόλοιπες παραδοχές παραμένουν αμετάβλητες, εκτός εάν επηρεάζονται άμεσα από τις αναθεωρημένες οικονομικές συνθήκες.

47. Διαχείριση κινδύνων – Ασφαλιστικός κίνδυνος (συνέχεια)

Ασφαλιστήρια συμβόλαια κλάδου ζωής (συνέχεια)
Αλλαγές σε βασικές μη οικονομικές μεταβλητές δεν περιλαμβάνουν μέτρα τα οποία θα μπορούσαν να ληφθούν από τη διοίκηση για μετριασμό των επιπτώσεων, ούτε λαμβάνονται υπόψη επακόλουθες αλλαγές στη συμπεριφορά των αντισυμβαλλομένων. Σε κάθε υπολογισμό ευαισθησίας, όλες οι υπόλοιπες παραδοχές παραμένουν επομένως αμετάβλητες.

Μερικά από τα σενάρια ευαισθησίας που παρουσιάζονται για τις αλλαγές στις οικονομικές και μη-οικονομικές μεταβλητές μπορεί να έχουν επακόλουθες συνέπειες στη βάση αποτίμησης όταν ένα προϊόν αποτιμάται σε μια ενεργή βάση, η οποία επικαιροποιείται ώστε να αντικατοπτρίζει τις τρέχουσες οικονομικές συνθήκες.

Ενώ το μέγεθος της ανάλυσης ευαισθησίας θα αντανακλά σε μεγάλο βαθμό, το μέγεθος του κλεισίματος της κεκτημένη αξίας, κάθε μεταβλητή θα έχει διαφορετικό αντίκτυπο στις διάφορες συνιστώσες της κεκτημένης αξίας. Επιπλέον, άλλοι παράγοντες, όπως το εγγενές κόστος και η διαχρονική αξία των δικαιωμάτων προαίρεσης και εγγυήσεων, η αναλογία των επενδύσεων μεταξύ μετοχών και ομολόγων και το είδος των ασφαλιστικών εργασιών περιλαμβανομένου για παράδειγμα, το εύρος των ασφαλιστηρίων συμβολαίων με συμμετοχή στα κέρδη σε σχέση με ασφαλιστήρια συμβόλαια χωρίς συμμετοχή στα κέρδη και το βαθμό στον οποίο τα ασφάλιστρα από τα τελευταία επενδύονται σε αντίστοιχα περιουσιακά στοιχεία, θα έχει επίσης σημαντικό αντίκτυπο στις αναλύσεις ευαισθησίας.

Ασφαλιστήρια συμβόλαια γενικού κλάδου
Ο κίνδυνος ενός ασφαλιστηρίου συμβολαίου γενικού κλάδου προκύπτει από την αβεβαιότητα του ποσού και του χρόνου παρουσίασης της απαίτησης. Κατά συνέπεια, το ύψος του κινδύνου καθορίζεται από τη συχνότητα τέτοιων απαιτήσεων, τη δριμύτητα αλλά και την εξέλιξή τους από τη μία περίοδο στην άλλη.

Για τις ασφάλειες γενικού κλάδου, οι κύριοι κίνδυνοι προκύπτουν από μεγάλα καταστροφικά γεγονότα όπως φυσικές καταστροφές. Αυτοί οι κίνδυνοι ποικίλουν ανάλογα με την τοποθεσία, τον τύπο και τη φύση τους. Η μεταβλητότητα του κινδύνου μετριάζεται με διασπορά του κινδύνου ζημιάς σε ένα μεγάλο χαρτοφυλάκιο ασφαλιστηρίων συμβολαίων, αφού η πιθανότητα να επηρεαστεί σημαντικά ένα μεγάλο χαρτοφυλάκιο με διαφοροποιημένους κινδύνους είναι μικρότερη. Η έκθεση του Συγκροτήματος σε κινδύνους από ασφαλιστήρια συμβόλαια γενικού κλάδου επίσης μετριάζεται με τη λήψη των εξής μέτρων: εφαρμογή αυστηρών κριτηρίων αξιολόγησης και αποδοχής ασφαλιστικών κινδύνων, εφαρμογή μέτρων αυστηρού ελέγχου όλων των απαιτήσεων που προκύπτουν, άμεσος έλεγχος και διαχείριση των απαιτήσεων για μείωση της πιθανότητας αρνητικής εξέλιξης με την πάροδο του χρόνου, και χρήση αποτελεσματικών αντασφαλιστικών διευθετήσεων για ελαχιστοποίηση των επιπτώσεων των κινδύνων, ιδίως για καταστροφικά γεγονότα.

48. Διαχείριση κεφαλαίου

Ο κύριος στόχος της διαχείρισης κεφαλαίου του Συγκροτήματος είναι η διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις σχετικές εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις, καθώς επίσης και η διατήρηση ισχυρών δεικτών πιστοληπτικής διαβάθμισης και υγιών δεικτών κεφαλαιακής επάρκειας έτσι ώστε να μπορεί να υποστηρίζει τις εργασίες του και να μεγιστοποιεί την αξία προς τους ιδιοκτήτες του.

Οι κανονισμοί κεφαλαιακής επάρκειας που διέπουν τις δραστηριότητες του Συγκροτήματος καθορίζονται από την ΚΤΚ/ΕΚΤ.

Το Συγκρότημα συμμορφώθηκε με τις ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις (Πυλώνας Ι και Πυλώνας ΙΙ) για το 2015.

Επιπρόσθετα, θυγατρικές εταιρίες του Συγκροτήματος που διεξάγουν τραπεζικές εργασίες στο εξωτερικό συμμορφώνονται με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις των τοπικών εποπτικών αρχών στις χώρες όπου λειτουργούν. Οι θυγατρικές ασφαλιστικές εταιρίες του Συγκροτήματος συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της Υπηρεσίας Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιριών, περιλαμβανομένου του ελάχιστου περιθωρίου φερεγγυότητας. Οι ρυθμισμένες επενδυτικές εταιρίες του Συγκροτήματος συμμορφώνονται με τις εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις των νόμων και κανονισμών της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

Οι γνωστοποιήσεις του Πυλώνα 3 (μη-ελεγμένες) που απαιτούνται αναφορικά με τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (ΕΕ) 575/2013 είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος www.bankofcyprus.com (Σχέσεις Επενδυτών).

49. Συναλλαγές με συνδεόμενα πρόσωπα

	2015	2014	**2015**	2014
	Αριθμός συμβούλων		**€000**	€000
Δάνεια και απαιτήσεις σε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και συνδεδεμένα πρόσωπα:				
- λιγότερο του 1% των καθαρών περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος ανά σύμβουλο	**9**	10	**369**	382
	9	10	**369**	382
Δάνεια και απαιτήσεις σε άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη και συνδεδεμένα πρόσωπα			**3.871**	4.317
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων στις 31 Δεκεμβρίου			**4.240**	4.699
Δάνεια και απαιτήσεις στις 31 Δεκεμβρίου:				
- μέλη Διοικητικού Συμβουλίου και άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη			**3.354**	3.615
- συνδεδεμένα πρόσωπα			**886**	1.084
			4.240	4.699
Έσοδα από τόκους για το έτος			**138**	205
Καταθέσεις στις 31 Δεκεμβρίου:				
- μέλη Διοικητικού Συμβουλίου και άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη			**3.366**	18.368
- συνδεδεμένα πρόσωπα			**3.147**	11.206
			6.513	29.574
Έξοδα από τόκους καταθέσεων για το έτος			**187**	398

49. Συναλλαγές με συνδεόμενα πρόσωπα (συνέχεια)

Ο πιο πάνω πίνακας δεν περιλαμβάνει υπόλοιπα για μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και των συνδεδεμένων τους προσώπων που παραιτήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους.

Τα έσοδα και έξοδα από τόκους παρουσιάζονται για την περίοδο κατά την οποία ήταν μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή υπηρέτησαν ως βασικά διευθυντικά στελέχη.

Επιπρόσθετα από τα δάνεια και απαιτήσεις, υπήρχαν ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις προς μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και συνδεδεμένων τους προσώπων που απορρέουν κυρίως από πιστώσεις, εγγυήσεις και μη χρησιμοποιηθέντα όρια, ύψους €135 χιλ. (2014: €175 χιλ.). Κατά τις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014 δεν υπήρχαν σύμβουλοι και συνδεδεμένα τους πρόσωπα των οποίων το σύνολο των δανείων και απαιτήσεων να υπερέβαινε το 1% των καθαρών περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος ανά σύμβουλο. Υπήρχαν επίσης ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις προς άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη και συνδεδεμένα τους πρόσωπα ύψους €856 χιλ. (2014: €689 χιλ.).

Το σύνολο των ακάλυπτων ποσών των δανείων και απαιτήσεων και ενδεχόμενων και ανειλημμένων υποχρεώσεων προς μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, άλλων βασικών διευθυντικών στελεχών και συνδεδεμένων τους προσώπων (χρησιμοποιώντας αξίες καταναγκαστικής πώλησης για εμπράγματες εξασφαλίσεις και χωρίς τον προσδιορισμό αξίας για οποιαδήποτε άλλα είδη εξασφαλίσεων) στις 31 Δεκεμβρίου 2015 ανήλθε σε €1.094 χιλ. (2014: €1.586 χιλ.).

Κατά τη διάρκεια του έτους δεν υπήρξαν συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα των υφιστάμενων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ή με μέλη που παραιτήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους.

Κατά το 2014, δεν υπήρξαν συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα των υφιστάμενων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου εκτός του κ. Ξάνθου Βράχα που είναι οικονομικός διευθυντής της εταιρίας Universal Insurance Agency Ltd στην οποία πληρώθηκαν από το Συγκρότημα €137 χιλ. ασφάλιστρα.

Τα συνδεδεμένα πρόσωπα περιλαμβάνουν τους συζύγους, τα ανήλικα τέκνα και εταιρίες στις οποίες οι σύμβουλοι/ άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη κατέχουν, άμεσα ή έμμεσα, τουλάχιστον 20% του δικαιώματος ψήφου σε γενική συνέλευση ή είναι εκτελεστικοί σύμβουλοι ή έχουν με οποιοδήποτε τρόπο τον έλεγχό τους.

Όλες οι συναλλαγές με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και με τα συνδεδεμένα τους πρόσωπα γίνονται με συνήθεις εμπορικούς όρους που ισχύουν για συγκρίσιμες συναλλαγές με πελάτες παρόμοιας πιστοληπτικής ικανότητας. Όσον αφορά τα άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη και τα συνδεδεμένα τους πρόσωπα, αριθμός πιστωτικών διευκολύνσεων τους έχει χορηγηθεί με βάση τους ισχύοντες όρους όπως ισχύουν και για το υπόλοιπο προσωπικό του Συγκροτήματος.

49. Συναλλαγές με συνδεόμενα πρόσωπα (συνέχεια)

Αμοιβές και απολαβές μελών Διοικητικού Συμβουλίου και άλλων βασικών διευθυντικών στελεχών

	2015	2014
Αμοιβή διοικητικών συμβούλων	**€000**	€000
Εκτελεστικοί		
Μισθοί και άλλα βραχυπρόθεσμα ωφελήματα	**1.061**	859
Εισφορές εργοδότη	**66**	51
Δαπάνη προγράμματος παροχής ωφελημάτων αφυπηρέτησης	**128**	113
	1.255	1.023
Μη εκτελεστικοί		
Αμοιβές	**822**	424
Σύνολο αμοιβών διοικητικών συμβούλων	**2.077**	1.447
Αμοιβή άλλων βασικών διευθυντικών στελεχών		
Μισθοί και άλλα βραχυπρόθεσμα ωφελήματα	**3.328**	2.231
Τερματισμός ωφελημάτων	**-**	250
Εισφορές εργοδότη	**164**	166
Δαπάνη προγράμματος παροχής ωφελημάτων αφυπηρέτησης	**178**	210
Σύνολο αμοιβών άλλων βασικών διευθυντικών στελεχών	**3.670**	2.857
Σύνολο	**5.747**	4.304

Οι αμοιβές και τα ωφελήματα περιλαμβάνονται για την περίοδο που υπηρετούσαν ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.

Εκτελεστικοί Σύμβουλοι
Οι μισθοί και άλλα βραχυπρόθεσμα ωφελήματα των Εκτελεστικών Συμβούλων αναλύονται πιο κάτω:

	2015	2014
	€000	€000
John Patrick Hourican (Ανώτατος Εκτελεστικός Διευθυντής)	**910**	844
Χριστόδουλος Πατσαλίδης (Διευθυντής Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης - διορίστηκε στις 20 Νοεμβρίου 2014)	**151**	15
	1.061	859

49. Συναλλαγές με συνδεόμενα πρόσωπα (συνέχεια)

Αμοιβές και απολαβές μελών Διοικητικού Συμβουλίου και άλλων βασικών διευθυντικών στελεχών (συνέχεια)

Εκτελεστικοί Σύμβουλοι (συνέχεια)
Η δαπάνη προγράμματος παροχής ωφελημάτων αφυπηρέτησης για το 2015 ύψους €128 χιλ. (2014: €113 χιλ.) αφορά τους: κ. John Patrick Hourican €110 χιλ. (2014: €111 χιλ.) και Δρ. Χριστόδουλο Πατσαλίδη €18 χιλ. (2014:€2 χιλ.).

Μη εκτελεστικοί Σύμβουλοι

	2015	2014
	€000	€000
Josef Ackermann	**150**	8
Wilbur L. Ross Jr.	**120**	6
Vladimir Strzhalkovskiy	**21**	50
Arne Berggren	**107**	2
Maksim Goldman	**116**	2
Μιχάλης Σπανός	**100**	2
Ιωάννης Ζωγραφάκης	**115**	30
Μάριος Καλοχωρίτης	**93**	25
Κρίστης Χασάπης	**-**	60
Ανδρέας Γιασεμίδης	**-**	32
Άδωνης Παπακωνσταντίνου	**-**	31
Anjelica Anshakova	**-**	24
Eriskhan Kurazov	**-**	12
Anton Smetanin	**-**	12
Dmitry Chichikashvili	**-**	20
Kirill Parinov	**-**	5
Κωνσταντίνος Κατσαρός	**-**	35
Μαρίνος Γιαλελή	**-**	33
Ξάνθος Βράχας	**-**	28
Μάριος Γιαννάς	**-**	7
	822	424

Οι αμοιβές των Μη εκτελεστικών Συμβούλων περιλαμβάνουν αμοιβές ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας και των θυγατρικών της, καθώς και των επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη
Οι αμοιβές των άλλων βασικών διευθυντικών στελεχών περιλαμβάνουν την αμοιβή των μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής από την ημερομηνία διορισμού τους ως μέλη της Επιτροπής και άλλων διευθυντών που αναφέρονται απευθείας στον Ανώτατο Εκτελεστικό Διευθυντή.

Ο τερματισμός ωφελημάτων το 2014, αφορά ωφελήματα πρόωρης αφυπηρέτησης που πληρώθηκαν σε ένα από τα βασικά διευθυντικά στελέχη που αποχώρησε από το Συγκρότημα το 2014.

50. Εταιρίες του Συγκροτήματος

Οι κύριες θυγατρικές εταιρίες και υποκαταστήματα που περιλαμβάνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Συγκροτήματος, η χώρα καταστατικής τους έδρας, οι δραστηριότητές τους και το ποσοστό που κατέχει η Εταιρία (άμεσα ή έμμεσα) στις 31 Δεκεμβρίου 2015 σε αυτές είναι:

Εταιρία	Χώρα	Δραστηριότητες	Ποσοστό συμμετοχής (%)
Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ	Κύπρος	Εμπορική τράπεζα	Δ/Ε
Κυπριακός Οργανισμός Επενδύσεων και Αξιών Λτδ (CISCO)	Κύπρος	Διαχείριση χαρτοφυλακίων, επενδυτικές και χρηματιστηριακές εργασίες	100
Γενικές Ασφάλειες Κύπρου Λτδ	Κύπρος	Ασφάλειες γενικού κλάδου	100
EuroLife Ltd	Κύπρος	Ασφάλειες κλάδου ζωής	100
Κέρμια Λτδ	Κύπρος	Ανάπτυξη και διαχείριση ακινήτων	100
Kermia Properties & Investments Ltd	Κύπρος	Ανάπτυξη και διαχείριση ακινήτων	100
Kermia Hotels Ltd	Κύπρος	Ξενοδοχειακές επιχειρήσεις	100
Cytrustees Investment Public Company Ltd	Κύπρος	Επενδυτική εταιρία κλειστού τύπου	53
Finerose Properties Ltd	Κύπρος	Χρηματοδοτικές υπηρεσίες	100
LPC Holdings and Investments Public Ltd (πρώην Laiki Capital Public Co Ltd)	Κύπρος	Μητρική εταιρία	67
JCC Payment Systems Ltd	Κύπρος	Υπηρεσίες διεκπεραίωσης συναλλαγών με κάρτες	75
CLR Investment Fund Public Ltd	Κύπρος	Επενδυτική εταιρία	20
Auction Yard Ltd	Κύπρος	Εταιρία δημοπρασίας	100
Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ (υποκατάστημα της Εταιρίας)	Ελλάδα	Διαχείριση εγγυήσεων και κατοχή ακινήτων	Δ/Ε
Κύπρου Ζωής (υποκατάστημα της EuroLife Ltd)	Ελλάδα	Ασφάλειες κλάδου ζωής	Δ/Ε
Κύπρου Ασφαλιστική (υποκατάστημα των Γενικών Ασφαλειών Κύπρου Λτδ)	Ελλάδα	Ασφάλειες γενικού κλάδου	Δ/Ε
Bank of Cyprus UK Ltd	Ηνωμένο Βασίλειο	Εμπορική τράπεζα	100
BOC Financial Services Ltd	Ηνωμένο Βασίλειο	Πρακτόρευση χρηματοεπενδυτικών προϊόντων	100
Bank of Cyprus (Channel Islands) Ltd	Channel Islands	Εμπορική τράπεζα	100
Bank of Cyprus Romania (υποκατάστημα της Εταιρίας)	Ρουμανία	Εμπορική τράπεζα	Δ/Ε
Cyprus Leasing Romania IFN SA	Ρουμανία	Χρηματοδοτικές μισθώσεις	100
MC Investment Assets Management LLC	Ρωσία	Διαχείριση προβληματικών περιουσιακών στοιχείων	100
Kyprou Finance (NL) B.V.	Ολλανδία	Χρηματοδοτικές υπηρεσίες	100

50. Εταιρίες του Συγκροτήματος (συνέχεια)

Επιπρόσθετα από τις πιο πάνω εταιρίες, η Εταιρία κατείχε στις 31 Δεκεμβρίου 2015 το 100% του μετοχικού κεφαλαίου των πιο κάτω εταιριών. Η κύρια δραστηριότητά τους είναι η κατοχή και διαχείριση ακινήτων και άλλων περιουσιακών στοιχείων.

Κύπρος: Timeland Properties Ltd, Cobhan Properties Ltd, Bramwell Properties Ltd, Birkdale Properties Ltd, Newington Properties Ltd, Innerwick Properties Ltd, Lameland Properties Ltd, Fairford Properties Ltd, Citlali Properties Ltd, Endar Properties Ltd, Ramendi Properties Ltd, Ligisimo Properties Ltd, Thames Properties Ltd, Moonland Properties Ltd, Polkima Properties Ltd, Nalmosa Properties Ltd, Smooland Properties Ltd, Emovera Properties Ltd, Estaga Properties Ltd, Skellom Properties Ltd, Blodar Properties Ltd, Spaceglowing Properties Ltd, Threefield Properties Ltd, Lepidoland Properties Ltd, Stamoland Properties Ltd, Ecunaland Properties Ltd, Tebane Properties Ltd, Cranmer Properties Ltd, Calomland Properties Ltd, Vieman Ltd, Les Coraux Estates Ltd, Natakon Company Ltd, Karmazi (Apartments) Ltd, Kermia Palace Enterprises Ltd, Oceania Ltd, Dominion Industries Ltd, Ledra Estates Ltd, Eurolife Properties Ltd, Laiki Lefkothea Center Ltd, Labancor Ltd, Paneuropean Ltd, Philiki Ltd, Cyprialife Ltd, Imperial Life Assurance Ltd, Philiki Management Services Ltd, Nelcon Transport Co. Ltd, Steparco Ltd, Joberco Ltd, Zecomex Ltd, Domita Estates Ltd, Memdes Estates Ltd, Obafemi Holdings Ltd, Pamaco Platres Complex Ltd, Gosman Properties Ltd, Odaina Properties Ltd, Vameron Properties Ltd, Thryan Properties Ltd, Icecastle Properties Ltd, Otoba Properties Ltd, Edoric Properties Ltd, Belvesi Properties Ltd, Ingane Properties Ltd, Indene Properties Ltd, Canosa Properties Ltd, Silen Properties Ltd, Kernland Properties Ltd, Unduma Properties Ltd, Iperi Properties Ltd, Warmbaths Properties Ltd, Danoma Properties Ltd, Kimrar Properties Ltd, Jobelis Properties Ltd, Tavoni Properties Ltd, Metin Properties Ltd, Pekiro Properties Ltd, Melsolia Properties Ltd, Nimoland Properties Ltd, Lozzaria Properties Ltd, Koralmon Properties Ltd, Petrassimo Properties Ltd, Kedonian Properties Ltd, Lasteno Properties Ltd, Armozio Properties Ltd, Spacous Properties Ltd, Calinora Properties Ltd, Marcozaco Properties Ltd, Soluto Properties Ltd, Solomaco Properties Ltd, Linaland Properties Ltd, Besadoco Properties Ltd, Mainport Properties Ltd, Tezia Properties Ltd, Andaz Properties Ltd, Unital Properties Ltd, Astromeria Properties Ltd, Neraland Properties Ltd, Gilfront Properties Ltd, Canemia Properties Ltd, Orzo Properties Ltd, Pariza Properties Ltd, Wingstreet Properties Ltd, Nolory Properties Ltd, Lynoco Properties Ltd, Renalandia Properties Ltd, Fitrus Properties Ltd, Lisbo Properties Ltd, Mantinec Properties Ltd και Browneye Properties Ltd.

Ρουμανία: Otherland Properties Dorobanti SRL, Pittsburg Properties SRL, Battersee Real Estate SRL, Trecoda Real Estate SRL, Green Hills Properties SRL, Bocaland Properties SRL, Buchuland Properties SRL, Commonland Properties SRL, Romaland Properties SRL, Janoland Properties SRL, Blindingqueen Properties SRL, Fledgego Properties SRL, Hotel New Montana SRL, Loneland Properties SRL, Unknownplan Properties SRL, Frozenport Properties SRL, Imoreth Properties SRL, Inroda Properties SRL, Melgred Properties SRL, Tantora Properties SRL, Zunimar Properties SRL, Allioma Properties SRL, Mirodi Properties SRL, Nallora Properties SRL, Nikaba Properties SRL και Selilar Properties SRL.

Επίσης η Εταιρία κατέχει το 100% των πιο κάτω ενδιάμεσων μητρικών εταιριών:

Κύπρος: Otherland Properties Ltd, Pittsburg Properties Ltd, Battersee Properties Ltd, Trecoda Properties Ltd, Bonayia Properties Ltd, Bocaland Properties Ltd, Buchuland Properties Ltd, Commonland Properties Ltd, Romaland Properties Ltd, BC Romanoland Properties Ltd, Blindingqueen Properties Ltd, Fledgego Properties Ltd, Janoland Properties Ltd, Threerich Properties Ltd, Loneland Properties Ltd, Unknownplan Properties Ltd, Frozenport Properties Ltd, Imoreth Properties Ltd, Inroda Properties Ltd, Melgred Properties Ltd, Tantora Properties Ltd, Zunimar Properties Ltd, Selilar Properties Ltd, Mirodi Properties Ltd, Nallora Properties Ltd, Nikaba Properties Ltd, Allioma Properties Ltd και Hydrobius Ltd.

Επίσης, το Συγκρότημα κατέχει 100% των πιο κάτω αδρανών Εταιριών:

Κύπρος: Laiki Bank (Nominees) Ltd, Laiki EDAK Ltd και BOC Secretarial Company Ltd.

Ελλάδα: Κύπρου Εμπορική ΑΕ και Κύπρου Ακίνητα ΑΕ.

Όλες οι εταιρίες του Συγκροτήματος ενοποιούνται ως θυγατρικές με τη μέθοδο της πλήρους ενοποίησης.

50. Εταιρίες του Συγκροτήματος (συνέχεια)

Αλλαγή στην κατοχή συμφερόντων στην MC Investment Assets Management LLC

Στα πλαίσια της πώλησης της πλειοψηφίας των δραστηριοτήτων του στη Ρωσία το Σεπτέμβριο 2015, το Συγκρότημα αύξησε το συμφέρον του στην MC Investment Assets Management LLC σε 100% από 80%. Αυτή η συναλλαγή αντικατοπτρίστηκε ως μεταβολή στα κεφάλαια από τα δικαιώματα μειοψηφίας στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας.

Έλεγχος της CLR Investment Fund Public Ltd (CLR) χωρίς σημαντική συμμετοχή

Το Συγκρότημα θεωρεί ότι ασκεί έλεγχο στην CLR μέσω του ελέγχου των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και εκτίθεται σε κυμαινόμενες αποδόσεις μέσω της συμμετοχής του.

Διάλυση και πώληση θυγατρικών εταιριών

Στις 31 Δεκεμβρίου 2015, οι ακόλουθες θυγατρικές ήταν σε διαδικασία διάλυσης ή σε διαδικασία διαγραφής: Samarinda Navigation Co Ltd, Κύπρου Χρηματοδοτικές Μισθώσεις ΑΕ, BOC Ventures Ltd, Tefkros Investments Ltd, Tefkros Investments (CI) Ltd, Salecom Ltd, Longtail Properties Ltd, Turnmill Properties Ltd, Limestone Holdings Ltd, Bank of Cyprus Mutual Funds Ltd, Diners Club (Cyprus) Ltd, Leasing Finance LLC, Corner LLC και Omiks Finance LLC.

Οι εταιρίες Misthosis Funding Plc και Misthosis Funding (Holding) Ltd, διαλύθηκαν στις 13 Ιουνίου και 30 Ιουνίου 2015 αντίστοιχα.

Η εταιρία Elswick Properties Ltd πωλήθηκε στις 27 Ιουλίου 2015. Η εταιρία Guarded Path Properties Ltd διαγράφηκε κατά το 2015.

51. Εξαγορές και πωλήσεις

51.1 Εξαγορές κατά το 2015

51.1.1 Εξαγορά των μετοχών της Laiki Financial Services Ltd (LFS)

Στις 30 Ιανουαρίου 2015, η Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων της LFS ενέκρινε την πώληση των μετοχών της LFS στην Εταιρία για €3 εκατ. Προηγουμένως, η LCP Holdings and Investments Public Ltd (πρώην Laiki Capital Public Co Ltd), θυγατρική της Εταιρίας, κατείχε το 100% της LFS. Ως αποτέλεσμα, η αύξηση του ποσοστού κατοχής της Εταιρίας στην LFS από 67% σε 100% λογίζεται ως συναλλαγή στα ίδια κεφάλαια.

Το Νοέμβριο του 2015, η CISCO, θυγατρική της Εταιρίας, έκδωσε 1.000 χιλ. μετοχές ονομαστικής αξίας €1,71 η κάθε μία, με συνολικό ποσό υπέρ το άρτιο €534 χιλ., για τη μεταβίβαση της επένδυσης της Εταιρίας στην LFS στη CISCO. Μετά την ολοκλήρωση της μεταφοράς των μετοχών, η LFS διαλύθηκε χωρίς εκκαθάριση, βάση Σχεδίου Αναδιάρθρωσης και Συγχώνευσης και τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία της LFS μεταφέρθηκαν στη CISCO βάση δικαστικής απόφασης.

51.2 Πωλήσεις κατά το 2015

51.2.1 Πώληση της πλειοψηφίας των δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος στη Ρωσία

Στις 25 Σεπτεμβρίου 2015, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε την πώληση της πλειοψηφίας των δραστηριοτήτων του στη Ρωσία, που αποτελείται από (i) το ποσοστό συμμετοχής του στη θυγατρική BOC Russia (Holdings) Ltd ύψους 100%, το ποσοστό συμμετοχής του στη θυγατρική τράπεζα στη Ρωσία, CB Uniastrum Bank LLC, ύψους 80% και το ποσοστό συμμετοχής του στη θυγατρική εταιρία χρηματοδοτικών μισθώσεων στη Ρωσία, Leasing Company Uniastrum Leasing LLC, ύψους 80% και (ii) ορισμένα δανειακά ανοίγματα στη Ρωσία.

Η λογιστική ζημιά από την πώληση ανέρχεται σε €23.032 χιλ., η οποία αποτελείται από ζημιά ύψους €28.237 χιλ., από τη μεταφορά των σχετικών αποθεματικών μετατροπής ξένου συναλλάγματος στον ενοποιημένο λογαριασμό αποτελεσμάτων και κέρδη ύψους €5.205 χιλ. έναντι της καθαρής λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων την ημερομηνία πώλησης. Ως μέρος της συμφωνίας πώλησης, τα μέρη συμφώνησαν σε μια διευθέτηση ανταλλαγής περιουσιακών στοιχείων που περιλάμβανε την ανταλλαγή ορισμένων περιουσιακών στοιχείων μεταξύ τους που οδήγησε σε εισπρακτέο ποσό για το Συγκρότημα ύψους €41.849 χιλ. κατά την ημερομηνία της πώλησης.

51. Εξαγορές και πωλήσεις (συνέχεια)

51.2 Πωλήσεις κατά το 2015 (συνέχεια)

51.2.1 Πώληση της πλειοψηφίας των δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος στη Ρωσία (συνέχεια)

Μετά την πώληση των δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος στη Ρωσία, η εναπομένουσα καθαρή έκθεση στις 31 Δεκεμβρίου 2015 (στον ισολογισμό και εκτός ισολογισμού) στη Ρωσία ανέρχεται σε €113.738 χιλ. και αποτελείται κυρίως από δάνεια σε πελάτες και το αναβαλλόμενο μέρος της διευθέτησης ανταλλαγής περιουσιακών στοιχείων λογιστικής αξίας €38.940 χιλ.

Τα αποτελέσματα του Συγκροτήματος από τις δραστηριότητες στη Ρωσία από 1 Ιανουαρίου 2015 μέχρι την ημερομηνία πώλησης παρουσιάζονται στη Σημείωση 5 αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων και κατηγοριοποιούνται ως μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες.

Τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις των δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος στη Ρωσία κατά την ημερομηνία πώλησής τους παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

Περιουσιακά στοιχεία	**€000**
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	**64.291**
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	**26.269**
Επενδύσεις	**12.726**
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	**343.909**
Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία	**41.950**
	489.145
Υποχρεώσεις	
Καταθέσεις από τράπεζες	**24.422**
Καταθέσεις πελατών	**494.274**
Ομολογιακά δάνεια	**139**
Δανειακό κεφάλαιο	**2.673**
Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα και λοιπές υποχρεώσεις	**4.976**
	526.484
Καθαρές υποχρεώσεις	**(37.339)**

Το τίμημα πώλησης αναλύεται πιο κάτω:

	€000
Καθαρό τίμημα πώλησης που εισπράχθηκε, εκ των οποίων:	**2.896**
- Εκροές μετρητών και αντίστοιχα μετρητών	**(3.945)**

Οι καθαρές ταμειακές ροές των δραστηριοτήτων στη Ρωσία παρουσιάζονται στη Σημ. 29.

51.2.2 Πώληση του συγκροτήματος Αφροδίτη

Το Σεπτέμβριο του 2015, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε την πώληση συμμετοχής ύψους 65% στο Aphrodite Hills Resort Ltd και Aphrodite Hills (Λάκκος του Φράγκου) Ltd. Περισσότερες πληροφορίες παρουσιάζονται στη Σημείωση 29.

51. Εξαγορές και πωλήσεις (συνέχεια)

51.2 Πωλήσεις κατά το 2015 (συνέχεια)

51.2.3 Πώληση της Κύπρου Χρηματοδοτικές Μισθώσεις ΑΕ

Μετά την πώληση των εργασιών χρηματοδοτικών μισθώσεων του Συγκροτήματος στην Ελλάδα στην Τράπεζα Πειραιώς ΑΕ με βάση το Διάταγμα που εκδόθηκε στις 26 Μαρτίου 2013, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε τη μεταβίβαση της νομικής ιδιοκτησίας της θυγατρικής του, Κύπρου Χρηματοδοτικές Μισθώσεις ΑΕ (Kyprou Leasing SA), στην Τράπεζα Πειραιώς ΑΕ κατά τη διάρκεια του πρώτου τριμήνου του 2015.

51.3 Πωλήσεις κατά το 2014

51.3.1 Πώληση δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος στην Ουκρανία

Τον Απρίλιο του 2014, το Συγκρότημα ολοκλήρωσε την πώληση των δραστηριοτήτων του στην Ουκρανία, που αποτελείτο από (i) το ποσοστό συμμετοχής 99,77% στη θυγατρική τράπεζα στην Ουκρανία, PJSC Bank of Cyprus, (ii) τη χρηματοδότηση που παραχωρήθηκε από την Εταιρία στην PJSC Bank of Cyprus, και (iii) τα δανειακά ανοίγματα στην Ουκρανία, στην Alfa group. Το τίμημα της πώλησης ανήλθε σε €198.860 χιλ. και αποτελείτο από το εισπραχθέν ποσό ύψους €98.860 χιλ. και το αναβαλλόμενο ποσό ύψους €100.000 χιλ. μέχρι τις 31 Μαρτίου 2015. Το 2015 οι όροι αποπληρωμής του εισπρακτέου ποσού και του σχετικού επιτοκίου τροποποιήθηκαν. Το εισπρακτέο ποσό είναι πληρωτέο στο Συγκρότημα βάσει ενός προγράμματος αποπληρωμής με χρονική διάρκεια μέχρι την 1 Ιουνίου 2019.

Η λογιστική ζημιά από την πώληση ανήλθε σε €114.228 χιλ. και αντιπροσωπεύει τη διαφορά του τιμήματος πώλησης και της καθαρής λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που πωλήθηκαν, καθώς και τη μεταφορά σχετικών αποθεματικών ξένου συναλλάγματος ύψους €55.796 χιλ. κατά την ημερομηνία της πώλησης.

Τα αποτελέσματα του Συγκροτήματος από τις δραστηριότητες στην Ουκρανία, από 1 Ιανουαρίου 2014 μέχρι την ημερομηνία πώλησής τους, παρουσιάζονται στη Σημείωση 5 αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων και κατηγοριοποιούνται ως μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες.

Τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις των δραστηριοτήτων του Συγκροτήματος στην Ουκρανία κατά την ημερομηνία πώλησής τους, παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

	€000
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	**10.181**
Δάνεια και καταθέσεις σε τράπεζες	**15.924**
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	**250.076**
Επενδύσεις σε ακίνητα	**34.395**
Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία	**1.168**
Καταθέσεις πελατών	**(47.235)**

Η καθαρή ταμειακή ροή του Συγκροτήματος από τις δραστηριότητες στην Ουκρανία παρουσιάζεται πιο κάτω:

	€000
Καθαρή ταμειακή ροή για εργασίες και καθαρή μείωση στα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών	**(999)**

51. Εξαγορές και πωλήσεις (συνέχεια)

51.3 Πωλήσεις κατά το 2014 (συνέχεια)

51.3.2 Πώληση του δανειακού χαρτοφυλακίου στο Ηνωμένο Βασίλειο

Στις 31 Οκτωβρίου 2014 η Εταιρία ολοκλήρωσε την πώληση ενός δανειακού χαρτοφυλακίου του Συγκροτήματος στο Ηνωμένο Βασίλειο, που αποτελείτο, ως επί το πλείστον, από δάνεια εξασφαλισμένα με κατοικίες και εμπορικά ακίνητα.

Αυτό το δανειακό χαρτοφυλάκιο, αγοράστηκε από το Συγκρότημα μέσω της εξαγοράς ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας το Μάρτιο 2013.

51.3.3 Πώληση περιουσιακών στοιχείων στη Ρουμανία

Στις 11 Σεπτεμβρίου 2014, το Συγκρότημα ως μέρος της στρατηγικής του για επικέντρωσή στις κύριες αγορές του, ολοκλήρωσε την πώληση περιουσιακών στοιχείων που σχετίζονται με την Grand Hotel Enterprises Society Ltd (GHES), εταιρία περιορισμένης ευθύνης που συστάθηκε στη Ρουμανία και ιδιοκτήτρια του JW Marriott Bucharest Grand Hotel στην STRABAG SE, που συστάθηκε στην Αυστρία. Τα περιουσιακά στοιχεία περιλάμβαναν (i) δανειακή σύμβαση μεταξύ της GHES, ως δανειζόμενου, και της Τράπεζας Κύπρου Ρουμανίας (υποκατάστημα της Εταιρίας) ως δανειστή, (ii) 1.474.482 μετοχές, που αντιπροσώπευαν το 35,292% του εκδομένου μετοχικού κεφαλαίου της GHES, που εκδόθηκαν από την GHES σε εταιρία συνδεδεμένη με την Εταιρία, και (iii) σύμβαση δανείου μειωμένης εξασφάλισης μεταξύ της GHES, ως δανειζόμενου και εταιρίας συνδεδεμένης με την Εταιρία ως δανειστή.

Το τίμημα πώλησης ανήλθε σε €95 εκατ. και η λογιστική ζημιά από τη συναλλαγή ανήλθε σε €1.424 χιλ.

52. Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες

Μερίδιο στα κέρδη/(ζημιές) συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών

	2015	2014
	€000	€000
CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd	**6.709**	9.412
Interfund Investments Plc	**(786)**	(13)
Marfin Diversified Strategy Fund Plc	**-**	(4.547)
Rosequeens Properties SRL	**-**	-
	5.923	4.852

Λογιστική αξία της επένδυσης σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες

	2015	2014
	€000	€000
CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd	**105.540**	108.467
Interfund Investments Plc	**2.201**	2.987
Byron Capital Partners Ltd	**-**	5.322
Aris Capital Management LLC	**-**	-
Rosequeens Properties Limited	**-**	-
Rosequeens Properties SRL	**-**	-
Τσίρος (Άγιος Τύχων) Λτδ	**12**	-
	107.753	116.776

52. Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες (συνέχεια)

Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες

CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd
Ως μέρος της εξαγοράς ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας το 2013, αποκτήθηκε από το Συγκρότημα, το 49,9% της CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd, μητρική εταιρία συγκροτήματος ασφαλιστικών εταιριών στην Κύπρο και στην Ελλάδα.

Τα κύρια οικονομικά μεγέθη της συγγενούς εταιρίας είναι ως ακολούθως:

	2015	2014
	€000	€000
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	**676.915**	696.415
Υποχρεώσεις	**(465.416)**	(479.046)
Καθαρά περιουσιακά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης της αξίας των συμβολαίων σε ισχύ	**211.499**	217.369

Η CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd κατέχει καταθέσεις σε εταιρίες του Συγκροτήματος ύψους €15.255 χιλ. Οι συναλλαγές μεταξύ της CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd και του Συγκροτήματος παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

	2015	2014
	€000	€000
Έσοδα από μερίσματα	**7.580**	-
Έξοδα από τόκους πληρωτέα από το Συγκρότημα	**239**	303
Άλλα έξοδα πληρωτέα από το Συγκρότημα	**239**	293
Άλλα έσοδα εισπρακτέα από το Συγκρότημα	**2**	247

Interfund Investments Plc
Το Συγκρότημα κατέχει 23,12% στην Interfund Investments Plc, η οποία δραστηριοποιείται στην Κύπρο ως επενδυτική εταιρία κλειστού τύπου και είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου.

Τα κύρια οικονομικά μεγέθη της συγγενούς εταιρίας είναι ως ακολούθως:

	2015	2014
	€000	€000
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	**9.691**	13.110
Υποχρεώσεις	**(166)**	(190)
Καθαρά περιουσιακά στοιχεία	**9.525**	12.920
Αγοραία αξία επένδυσης στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	**1.372**	1.477

Κατά τη διάρκεια του έτους δεν υπήρξαν σημαντικές συναλλαγές μεταξύ του Συγκροτήματος και της συγγενούς εταιρίας.

Rosequeens Properties Limited και Rosequeens Properties SRL
Το Συγκρότημα κατέχει πραγματικό ποσοστό ύψους 33% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας Rosequeens Properties SRL, η οποία είναι εγγεγραμμένη στη Ρουμανία και είναι ιδιοκτήτρια εμπορικού κέντρου στην Ρουμανία. Το μερίδιο αποκτήθηκε αφού η Εταιρία έλαβε μέρος σε διαδικασία δημόσιου πλειστηριασμού στα πλαίσια διακανονισμού οφειλόμενων χρεών ύψους €21 εκατ. περίπου. Το μερίδιο του Συγκροτήματος στα καθαρά περιουσιακά στοιχεία της συγγενούς εταιρίας στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014 είχε μηδενική λογιστική αξία, αφού η εταιρία είχε αρνητικά καθαρά περιουσιακά στοιχεία.

52. Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες (συνέχεια)

Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες (συνέχεια)

Aris Capital Management LLC
Το Συγκρότημα κατέχει 30% της Aris Capital Management LLC που μεταφέρθηκε στο Συγκρότημα μετά την εξαγορά ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας. Κατά τη διάρκεια του 2014, το Συγκρότημα αναγνώρισε ζημιά απομείωσης ύψους €2.078 χιλ. (Σημ. 16). Κατά τη διάρκεια του 2015 και 2014 δεν υπήρχαν σημαντικά υπόλοιπα ή συναλλαγές μεταξύ του Συγκροτήματος και της συγγενούς εταιρίας.

Grand Hotel Enterprises Society Ltd
Τον Σεπτέμβριο του 2014, το Συγκρότημα πώλησε το 35,292% που κατείχε στη συγγενή εταιρία Grand Hotel Enterprises Society Ltd, η οποία είχε μηδενική λογιστική αξία κατά την ημερομηνία της πώλησης.

Επενδύσεις σε κοινοπραξίες

MDSF και BCP
Η επένδυση του Συγκροτήματος σε κοινοπραξίες αποτελείτο από την BCP και το MDSF, η οποία μεταφέρθηκε στο Συγκρότημα μετά την εξαγορά ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας το 2013. Η BCP κατείχε το 100% των μετοχών διαχείρισης του MDSF. Το Συγκρότημα ήταν μέρος μιας μετοχικής συμφωνίας με τον άλλο μέτοχο της BCP, και η συμφωνία αυτή καθόριζε αριθμό θεμάτων που απαιτούσαν τη συναίνεση και των δύο μετόχων. Το Συγκρότημα θεωρούσε ότι έλεγχε από κοινού τη BCP (ποσοστό συμμετοχής 70%) και μέσω της BCP είχε επίσης από κοινού έλεγχο στο MDSF.

Η επένδυση στο MDSF ταξινομήθηκε στα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση από τις 31 Δεκεμβρίου 2014 και πωλήθηκε τον Απρίλιο του 2015 (Σημ. 29). Επίσης το 2015, η BCP εξαγόρασε όλες τις μετοχές που κατείχε το Συγκρότημα.

Κατά τη διάρκεια του 2015 και 2014 δεν υπήρχαν σημαντικές συναλλαγές μεταξύ του Συγκροτήματος και των κοινοπραξιών.

Τσίρος (Άγιος Τύχων) Λτδ
Το Συγκρότημα κατέχει από κοινού το 50% του μετοχικού κεφαλαίου στην Τσίρος (Άγιος Τύχων) Λτδ. Η μετοχική συμφωνία με τον άλλο μέτοχο της Τσίρος (Άγιος Τύχων) Λτδ καθορίζει αριθμό θεμάτων που απαιτούν τη συναίνεση και των δύο μετόχων, επομένως το Συγκρότημα θεωρεί ότι έχει από κοινού έλεγχο στην εταιρία.

53. Αναφορά ανά χώρα

Το άρθρο 89 της Οδηγίας Κεφαλαιακών Απαιτήσεων IV (CRD IV) απαιτεί από τις τράπεζες να γνωστοποιούν σε ενοποιημένη βάση, τις ακόλουθες πληροφορίες για όλες τις χώρες όπου δραστηριοποιείται το Συγκρότημα. Ο πιο κάτω πίνακας περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τα ακόλουθα στοιχεία του Συγκροτήματος για το έτος 2015:

Χώρα	Άλλα λειτουργικά εισοδήματα	Μέσος όρος αριθμού υπαλλήλων	(Ζημιές)/κέρδη πριν τη φορολογία	Λογιστικά έξοδα/(έσοδα) φορολογίας στα κέρδη/(ζημιές)	Εταιρικός φόρος που πληρώθηκε/ (επιστράφηκε)	Κρατικές επιδοτήσεις που εισπράχτηκαν
	€000		€000	€000	€000	€000
Κύπρος	976.028	4.339	(440.471)	5.223	2.302	-
Ρωσία	45.923	1.050	(72.218)	(13)	45	-
Ηνωμένο Βασίλειο	122.958	205	103.280	840	559	-
Ρουμανία	4.945	45	(6.679)	67	50	-
Ελλάδα	(11.146)	10	(27.521)	2.621	1.371	-
Channel Islands	959	1	(1.344)	-	-	-
Ολλανδία	(15)	-	(101)	135	(214)	-
	1.139.652	**5.650**	**(445.054)**	**8.873**	**4.113**	**-**

Ο πιο πάνω πίνακας περιλαμβάνει πληροφορίες για συνεχιζόμενες και μη-συνεχιζόμενες δραστηριότητες. Οι εργασίες των εταιριών του Συγκροτήματος ανά γεωγραφικό τομέα παρουσιάζονται στη Σημείωση 50.

Άλλα λειτουργικά εισοδήματα: περιλαμβάνει τα καθαρά έσοδα από τόκους, τα καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες, τα καθαρά κέρδη/(ζημιές) από διαπραγμάτευση συναλλάγματος, τα καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα, τα καθαρά έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες, τις ζημιές από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα και τα λοιπά έσοδα/(έξοδα).

Αριθμός υπαλλήλων: ο αριθμός υπαλλήλων έχει υπολογιστεί ως ο μέσος όρος αριθμού υπαλλήλων, σε τριμηνιαία βάση, οι οποίοι εργοδοτούνταν από το Συγκρότημα κατά το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2015.

(Ζημιές)/κέρδη πριν τη φορολογία: οι (ζημιές)/κέρδη πριν τη φορολογία αφορούν (ζημιές)/κέρδη μετά την αφαίρεση των εσόδων/(εξόδων) μεταξύ των τομέων.

Λογιστικά έξοδα/(έσοδα) φορολογίας στα κέρδη/(ζημιές): περιλαμβάνει τον εταιρικό φόρο και την αμυντική εισφορά της Κύπρου. Η αναβαλλόμενη φορολογία για το έτος εξαιρείται από τα παραπάνω.

Εταιρικός φόρος που πληρώθηκε: περιλαμβάνει πληρωμές που έγιναν κατά το 2015, εταιρικού φόρου (περιλαμβάνει φόρο για ασφαλιστικές εργασίες) και αμυντική εισφορά της Κύπρου. Δεν περιλαμβάνει φόρους που παρακρατήθηκαν.

54. Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς

54.1 Πρόγραμμα αποχώρησης προσωπικού

Τον Φεβρουάριο του 2016 το Συγκρότημα ανακοίνωσε Πρόγραμμα αποχώρησης προσωπικού για το μόνιμο προσωπικό. Η αποζημίωση κατά την έξοδο είναι εφάπαξ αποζημίωση με συγκεκριμένους όρους.

54.2 Οδηγία 2014/59/ΕΕ για την ανάκαμψη και την εξυγίανση τραπεζών

Η ΕΕ Οδηγία 2014/59/ΕΕ (Οδηγία) για την Ανάκαμψη και την Εξυγίανση Τραπεζών θεσπίζει πλαίσιο για την ανάκαμψη και την εξυγίανση των πιστωτικών ιδρυμάτων της ΕΕ. Η Οδηγία περιλαμβάνει την έννοια της απορρόφησης ζημιάς και ελάχιστο ποσό ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων μειωμένης και υψηλής εξασφάλισης που υπόκεινται στο εργαλείο διάσωσης με ίδια μέσα.

Η Οδηγία έχει επίσης σημαντικές επιπτώσεις χρηματοδότησης για τα πιστωτικά ιδρύματα, που περιλαμβάνουν την εγκαθίδρυση προχρηματοδοτημένων ταμείων εξυγίανσης ύψους 1% επί των καλυμμένων καταθέσεων του τροποποιημένου Σχεδίου Εγγυημένων Καταθέσεων (ΣΕΚ) που θα δημιουργηθεί μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2024.

Η Οδηγία έχει εφαρμοστεί στην Κύπρο.

Η ΕΕ έχει επίσης εγκαθιδρύσει έναν Ενιαίο Μηχανισμό Εξυγίανσης (ΕΜΕ), κάτω από τον Κανονισμό 806/2014 Ενιαίου Μηχανισμού Εξυγίανσης ως μέρος της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ένωσης. Κάτω από τον ΕΜΕ, ισχύει μια ενιαία διαδικασία εξυγίανσης για όλα τα πιστωτικά ιδρύματα που εποπτεύονται από τον ΕΕΜ. Αυτή η διαδικασία συντονίζεται από το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (ΕΣΕ). Η Εταιρία υπόκειται στην εποπτεία του ΕΕΜ και ανάλογα στον ΕΜΕ.

Ο Κανονισμός ΕΜΕ είναι στενά συνδεδεμένος με την Οδηγία. Για τα πιστωτικά ιδρύματα στον ΕΕΜ, το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης λαμβάνει τη θέση της σχετικής αρχής εξυγίανσης κάθε κράτους που ιδρύθηκε βάσει της Οδηγίας. Η Εταιρία εποπτεύεται από το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης.

54.3 Σχέδιο Εγγυημένων Καταθέσεων

Η Οδηγία 2014/49/ΕΕ περί του τροποποιημένου Σχεδίου Εγγυημένων Καταθέσεων (Οδηγία) απαιτεί όπως τα Κράτη Μέλη ιδρύσουν ένα σχέδιο εγγυημένων καταθέσεων. Η τροποποιημένη Οδηγία προβλέπει όπως τα σχέδια εγγυημένων καταθέσεων κάθε χώρας πρέπει να είναι προχρηματοδοτημένα, με τα ταμεία να δημιουργούνται επί σειρά ετών. Τα ταμεία των σχεδίων εγγυημένων καταθέσεων σε κάθε χώρα πρέπει τουλάχιστον να ανέρχονται σε 0,8% των καλυμμένων καταθέσεων μέχρι τις 3 Ιουλίου 2024. Η εφαρμογή της νομοθεσίας στην Κύπρο ψηφίστηκε στις 11 Φεβρουαρίου 2016 που τροποποιεί το υφιστάμενο Σχέδιο Εγγυημένων Καταθέσεων.

54.4 Φερεγγυότητα ΙΙ

Την 1 Ιανουαρίου 2016 τέθηκε σε εφαρμογή η Οδηγία 2009/138/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου και οι σχετικοί Κανονισμοί αναφορικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης (Φερεγγυότητα ΙΙ). Η νέα Οδηγία εισάγει σημαντικά αυξημένες απαιτήσεις τόσο σε ποσοτικό όσο και σε ποιοτικό επίπεδο για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις.

Οι θυγατρικές ασφαλιστικές εταιρίες του Συγκροτήματος ακολουθώντας ένα λεπτομερές σχέδιο δράσης κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών, βρίσκονται σε θέση να ανταποκρίνονται πλήρως στις νέες απαιτήσεις με την εφαρμογή της Οδηγίας από 1 Ιανουαρίου 2016. Στη φάση προετοιμασίας, οι θυγατρικές εταιρίες του Συγκροτήματος εφάρμοσαν σημαντικές αναβαθμίσεις σε θέματα εταιρικής διακυβέρνησης, διαχείρισης κινδύνων και κανονιστικής συμμόρφωσης.

54.5 Πρόθεση για Εισαγωγή στην Κύρια Αγορά του Χρηματιστηρίου Λονδίνου

Στις 31 Μαρτίου 2016, το Συγκρότημα ανακοίνωσε την πρόθεση του να επιδιώξει την εισαγωγή του στην κύρια αγορά του Χρηματιστηρίου Λονδίνου (ΧΛ). Το Συγκρότημα σκοπεύει επίσης να διατηρήσει την διαπραγμάτευση των μετοχών του στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Το Συγκρότημα δεν σκοπεύει να διατηρήσει την διαπραγμάτευση των μετοχών του στο Χρηματιστήριο Αθηνών, καθώς δεν έχει πλέον τραπεζικές δραστηριότητες στην Ελλάδα.

54. Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς (συνέχεια)

54.5 Πρόθεση για Εισαγωγή στην Κύρια Αγορά του Χρηματιστηρίου Λονδίνου (συνέχεια)

Το Συγκρότημα στοχεύει στην ολοκλήρωση του έργου και την υλοποίηση της εισαγωγής στο ΧΛ κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2016, η οποία εισαγωγή υπόκειται σε σχετικές εγκρίσεις, αξιολόγηση των διαφόρων τεχνικών πτυχών και των συνθηκών αγοράς.

Ernst & Young Cyprus Ltd
Jean Nouvel Tower
6 Stasinou Avenue
P.O.Box 21656
1511 Nicosia, Cyprus

Tel: +357 22209999
Fax: +357 22209998
ey.com/cy

Έκθεση Ανεξάρτητου Ελεγκτή

Προς τα μέλη της Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ

Έκθεση επί των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων

Έχουμε ελέγξει τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ (η 'Εταιρία') και των θυγατρικών της (μαζί με την Εταιρία, το 'Συγκρότημα') στις σελίδες 16 μέχρι 209, οι οποίες αποτελούνται από τον ενοποιημένο ισολογισμό στις 31 Δεκεμβρίου 2015, και την ενοποιημένη κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων, την ενοποιημένη κατάσταση συνολικών εισοδημάτων, την ενοποιημένη κατάσταση μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και την ενοποιημένη κατάσταση ταμειακών ροών για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Ευθύνη του Διοικητικού Συμβουλίου για τις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας είναι υπεύθυνο για την κατάρτιση ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων που να δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (‘ΔΠΧΑ’) όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις απαιτήσεις του περί Εταιριών Νόμου της Κύπρου, Κεφ. 113, και για τέτοιες εσωτερικές δικλείδες τις οποίες το Διοικητικό Συμβούλιο θεωρεί απαραίτητες για την κατάρτιση των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδη ανακρίβεια, είτε οφείλεται σε απάτη ή σε λάθος.

Ευθύνη του Ελεγκτή

Η δική μας ευθύνη είναι να εκφράσουμε γνώμη επί αυτών των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων με βάση τον έλεγχό μας. Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου. Τα Πρότυπα αυτά απαιτούν όπως συμμορφωνόμαστε με κανόνες δεοντολογίας και να σχεδιάζουμε και διενεργούμε τον έλεγχο με σκοπό την απόκτηση λελογισμένης διασφάλισης για το εάν οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα.

Ο έλεγχος περιλαμβάνει τη διενέργεια διαδικασιών για την απόκτηση ελεγκτικών τεκμηρίων σχετικά με τα ποσά και τις γνωστοποιήσεις στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις. Οι επιλεγόμενες διαδικασίες βασίζονται στην κρίση του ελεγκτή, περιλαμβανομένης της εκτίμησης των κινδύνων ουσιώδους ανακρίβειας των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, οφειλομένου είτε σε απάτη είτε σε λάθος. Κατά τη διενέργεια αυτών των εκτιμήσεων κινδύνων, ο ελεγκτής εξετάζει τις εσωτερικές δικλείδες που σχετίζονται με την κατάρτιση ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της οντότητας που δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλείδων της οντότητας. Ο έλεγχος περιλαμβάνει επίσης την αξιολόγηση της καταλληλότητας των λογιστικών πολιτικών που χρησιμοποιήθηκαν και του λελογισμένου των λογιστικών εκτιμήσεων που έγιναν από το Διοικητικό Συμβούλιο, καθώς και την αξιολόγηση της συνολικής παρουσίασης των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα για να παράσχουν βάση για την ελεγκτική μας γνώμη.

Γνώμη

Κατά τη γνώμη μας, οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα της οικονομικής θέσης του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2015, και της χρηματοοικονομικής επίδοσης και των ταμειακών ροών του για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις απαιτήσεις του περί Εταιριών Νόμου της Κύπρου, Κεφ. 113.

Έμφαση θέματος

Ernst & Young Cyprus Ltd is a member firm of Ernst & Young Global Ltd.
Ernst & Young Cyprus Ltd is a limited liability company incorporated in Cyprus with registration number HE 222520. A list of the directors' names is available at the company's registered office, Jean Nouvel Tower, 6 Stasinou Avenue, 1060 Nicosia, Cyprus.
Offices: Nicosia, Limassol.

Εφιστούμε την προσοχή σας στη σημείωση 4 'Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές' των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων όπου γίνεται αναφορά στις σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για την ετοιμασία των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων και των σχετικών αβεβαιοτήτων. Στη γνώμη μας δεν διατυπώνεται επιφύλαξη σε σχέση με το θέμα αυτό.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Σύμφωνα με τις επιπρόσθετες απαιτήσεις των περί Ελεγκτών και Υποχρεωτικών Ελέγχων των Ετήσιων και των Ενοποιημένων Λογαριασμών Νόμου του 2009 και 2013, αναφέρουμε τα πιο κάτω:

- Έχουμε πάρει όλες τις πληροφορίες και εξηγήσεις που θεωρήσαμε αναγκαίες για σκοπούς του ελέγχου μας.
- Κατά τη γνώμη μας, έχουν τηρηθεί από την Εταιρία κατάλληλα λογιστικά βιβλία, στην έκταση που φαίνεται από την εξέταση από εμάς αυτών των βιβλίων.
- Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις συμφωνούν με τα λογιστικά βιβλία.
- Κατά τη γνώμη μας και από όσα καλύτερα έχουμε πληροφορηθεί και σύμφωνα με τις εξηγήσεις που μας δόθηκαν, οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρέχουν τις απαιτούμενες από τον περί Εταιριών Νόμο της Κύπρου, Κεφ. 113, πληροφορίες με τον απαιτούμενο τρόπο.
- Κατά τη γνώμη μας, οι πληροφορίες που δίνονται στην Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου στις σελίδες 3 μέχρι 15 συνάδουν με τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

Σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Οδηγίας ΟΔ190-2007-04 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς της Κύπρου, αναφέρουμε ότι έχει πραγματοποιηθεί δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης για τις πληροφορίες που αφορούν οι παράγραφοι (α), (β), (γ), (στ) και (ζ) του άρθρου 5 της Οδηγίας ΟΔ190-2007-04, η οποία αποτελεί ειδικό τμήμα της Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου.

Building a better working world

Άλλο Θέμα

Αυτή η έκθεση, περιλαμβανομένης και της γνώμης, ετοιμάστηκε για τα μέλη της Εταιρίας ως σώμα και μόνο σύμφωνα με το Άρθρο 34 του περί Ελεγκτών και Υποχρεωτικών Ελέγχων των Ετήσιων και των Ενοποιημένων Λογαριασμών Νόμου του 2009 και 2013 και για κανένα άλλο σκοπό. Δίνοντας αυτή τη γνώμη δεν αποδεχόμαστε ή αναλαμβάνουμε ευθύνη για οποιοδήποτε άλλο σκοπό ή προς οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο στη γνώση του οποίου αυτή η έκθεση δυνατόν να περιέλθει.

Σάββας Πεντάρης
Εγκεκριμένος Λογιστής και Εγγεγραμμένος Ελεγκτής
εκ μέρους και για λογαριασμό της

Ernst & Young Cyprus Limited
Εγκεκριμένοι Λογιστές και Εγγεγραμμένοι Ελεγκτές

Λευκωσία
31 Μαρτίου 2016

Δήλωση των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Υπευθύνων της Εταιρίας για τη Σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων [1]

(σύμφωνα με τις πρόνοιες του Νόμου 190(Ι)/2007 αναφορικά με τις Προϋποθέσεις Διαφάνειας)

Εμείς, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και οι υπεύθυνοι της Εταιρίας για τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων της Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ (η 'Εταιρία') για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015, τα ονόματα των οποίων καταγράφονται πιο κάτω, επιβεβαιώνουμε ότι, εξ όσων γνωρίζουμε:

(α) οι οικονομικές καταστάσεις στις σελίδες 214 μέχρι 351

(i) καταρτίστηκαν σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και τις πρόνοιες του περί Εταιριών Νόμου της Κύπρου,

(ii) παρέχουν αληθινή και δίκαιη εικόνα των περιουσιακών στοιχείων, των υποχρεώσεων, της οικονομικής κατάστασης και του κέρδους ή ζημιάς της Εταιρίας και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις ως σύνολο, και

(β) η Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου παρέχει μια δίκαιη ανασκόπηση των εξελίξεων και της απόδοσης των εργασιών καθώς και της θέσης της Εταιρίας και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στις οικονομικές καταστάσεις ως σύνολο, μαζί με περιγραφή των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.

Prof. Dr. Josef Ackermann	Πρόεδρος
Wilbur L. Ross Jr	Αντιπρόεδρος
Maksim Goldman	Αντιπρόεδρος
Arne Berggren	Μη εκτελεστικός Σύμβουλος
Μάριος Καλοχωρίτης	Μη εκτελεστικός Σύμβουλος
Μιχάλης Σπανός	Μη εκτελεστικός Σύμβουλος
Ιωάννης Ζωγραφάκης	Μη εκτελεστικός Σύμβουλος
John Patrick Hourican	Εκτελεστικός Σύμβουλος
Δρ. Χριστόδουλος Πατσαλίδης	Εκτελεστικός Σύμβουλος
Ελίζα Λειβαδιώτου	Οικονομική Διευθύντρια

31 Μαρτίου 2016

(1) Αποτελεί μετάφραση του αγγλικού κειμένου το οποίο έχει εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 31 Μαρτίου 2016.

Σελίδα

Κατάσταση Λογαριασμού Αποτελεσμάτων 216

Κατάσταση Συνολικών Εισοδημάτων 217

Ισολογισμός 218

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων 219

Κατάσταση Ταμειακών Ροών 221

Σημειώσεις στις Οικονομικές Καταστάσεις
1. Πληροφορίες για την Εταιρία 222
2. Λειτουργικό περιβάλλον στην Κύπρο 222
3. Περίληψη λογιστικών πολιτικών 224
4. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές 226
5. Έσοδα από τόκους 235
6. Έξοδα από τόκους 236
7. Έσοδα και έξοδα από αμοιβές και προμήθειες 236
8. Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από διαπραγμάτευση συναλλάγματος 236
9. Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση θυγατρικών 237
10. Λοιπά έσοδα 238
11. Δαπάνες προσωπικού 238
12. Άλλα λειτουργικά έξοδα 245
13. Απομείωση χρηματοοικονομικών μέσων και κέρδος από αποαναγνώριση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές για δάνεια που αποκτήθηκαν 246
14. Απομείωση μη χρηματοοικονομικών μέσων 246
15. Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες 247
16. Φορολογία 247
17. Κέρδη κατά μετοχή 251
18. Μετρητά, καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες και δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες 251
19. Επενδύσεις 252
20. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα 257
21. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας 259
22. Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες 271
23. Υπόλοιπα και συναλλαγές με εταιρίες του Συγκροτήματος 272
24. Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες 274
25. Ακίνητα και εξοπλισμός 277
26. Άυλα περιουσιακά στοιχεία 279
27. Αποθέματα ακινήτων 280
28. Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία 281
29. Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση 281
30. Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες 282
31. Καταθέσεις πελατών 283
32. Ομολογιακά δάνεια 284
33. Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα και λοιπές υποχρεώσεις 285
34. Μετοχικό κεφάλαιο 286
35. Μερίσματα 288
36. Συσσωρευμένες ζημιές 288
37 Συναλλαγές για λογαριασμό πελατών 288
38. Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις 289
39. Καθαρή ταμειακή ροή από εργασίες 296
40. Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών 298
41. Λειτουργικές μισθώσεις
- Η Εταιρία ως μισθωτής 298

Σελίδα

42. Ανάλυση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την αναμενόμενη ημερομηνία λήξης 299
43. Διαχείριση κινδύνων – Πιστωτικός κίνδυνος 300
44. Διαχείριση κινδύνων – Κίνδυνος αγοράς 325
45. Διαχείριση κινδύνων – Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης 331
46. Διαχείριση κεφαλαίου 342
47. Συναλλαγές με συνδεόμενα πρόσωπα 342
48. Εταιρίες του Συγκροτήματος 346
49. Εξαγορές και πωλήσεις 348
50. Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς 350

		2015	2014
	Σημ.	**€000**	€000
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες			
Κύκλος εργασιών		**1.231.142**	1.513.037
Έσοδα από τόκους	5	**1.084.545**	1.383.355
Έξοδα από τόκους	6	**(269.123)**	(374.057)
Καθαρά έσοδα από τόκους		**815.422**	1.009.298
Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	7	**145.279**	143.596
Έξοδα από αμοιβές και προμήθειες	7	**(8.460)**	(7.838)
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από διαπραγμάτευση συναλλάγματος	8	**11.571**	(9.547)
Έσοδα από μερίσματα από θυγατρικές και συγγενείς εταιρίες	23	**33.542**	16.850
Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση θυγατρικών	9	**24.166**	163.981
Ζημιές από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα	21	**(35.550)**	(23.893)
Λοιπά έσοδα	10	**11.146**	4.302
		997.116	1.296.749
Δαπάνες προσωπικού	11	**(202.379)**	(203.844)
Άλλα λειτουργικά έξοδα	12	**(194.088)**	(196.740)
		600.649	896.165
Κέρδος από απαναγνώριση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές για δάνεια που αποκτήθηκαν	13	**305.089**	47.338
Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και άλλες ζημιές από πιστωτικές διευκολύνσεις	13	**(1.229.627)**	(728.448)
Απομείωση άλλων χρηματοοικονομικών μέσων	13	**(69.041)**	(253.139)
Απομείωση μη χρηματοοικονομικών μέσων	14	**(40.452)**	(252.130)
Ζημιές πριν τη φορολογία από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		**(433.382)**	(290.214)
Φορολογία	16	**(4.272)**	(357)
Ζημιές μετά τη φορολογία από συνεχιζόμενες δραστηριότητες		**(437.654)**	(290.571)
Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες			
Κέρδη μετά τη φορολογία από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	15	**-**	36.000
Ζημιές για το έτος		**(437.654)**	(254.571)

Βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές κατά μετοχή (σεντ) - συνεχιζόμενες δραστηριότητες	17	**(4,9)**	(4,9)
Βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές κατά μετοχή (σεντ)	17	**(4,9)**	(4,3)

		2015	2014
		€000	€000
	Σημ.		
Ζημιές για το έτος		**(437.654)**	(254.571)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα			
Λοιπά συνολικά εισοδήματα που πρόκειται να επανακατηγοριοποιηθούν στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερες περιόδους			
Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος			
Κέρδη/(ζημιές) από τη μετατροπή της καθαρής επένδυσης σε υποκαταστήματα του εξωτερικού		**41**	(3.775)
Κέρδη από αντισταθμίσεις της καθαρής επένδυσης σε υποκαταστήματα του εξωτερικού	20	**-**	2.580
		41	(1.195)
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση			
Καθαρά κέρδη από τη μεταβολή στην εύλογη αξία πριν τη φορολογία		**33.342**	5.240
Μεταφορά στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων λόγω απομείωσης	13	**1.515**	7.032
Μεταφορά στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων λόγω πώλησης		**(1.846)**	(52.634)
		33.011	(40.362)
		33.052	(41.557)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα που δεν πρόκειται να επανακατηγοριοποιηθούν στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων σε μεταγενέστερες περιόδους			
Επανεκτίμηση ακινήτων			
(Ζημιές)/κέρδη από τη μεταβολή στην εύλογη αξία πριν τη φορολογία	25	**(6.072)**	6.271
Φορολογία	16	**4.038**	(1.883)
		(2.034)	4.388
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) για προγράμματα καθορισμένων παροχών			
Κέρδη/(ζημιές) κατά την επαναμέτρηση των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών	11	**695**	(6.665)
		(1.339)	(2.277)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα/(ζημιές) μετά τη φορολογία		**31.713**	(43.834)
Συνολικές ζημιές για το έτος		**(405.941)**	(298.405)

		2015	2014
	Σημ.	**€000**	€000
Περιουσιακά στοιχεία			
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	18	**1.111.354**	668.292
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	18	**1.112.337**	1.462.824
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	20	**14.022**	62.585
Επενδύσεις	19	**512.631**	1.831.297
Επενδύσεις που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση	19	**421.032**	669.786
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	22	**16.005.878**	17.329.208
Υπόλοιπα με εταιρίες του Συγκροτήματος	23	**735.579**	809.959
Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχειά	28	**167.486**	181.752
Αποθέματα ακινήτων	27	**276.095**	822
Επενδύσεις σε ακίνητα	21	**11.688**	250.888
Ακίνητα και εξοπλισμός	25	**198.227**	221.106
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	26	**14.773**	13.105
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες	24	**97.293**	102.615
Επενδύσεις σε εταιρίες του Συγκροτήματος	48	**207.781**	236.369
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	16	**456.479**	456.479
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση	29	**9.767**	114.060
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων		**21.352.422**	24.411.147
Υποχρεώσεις			
Καταθέσεις από τράπεζες		**237.860**	159.765
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	30	**4.452.850**	8.283.773
Συμφωνίες επαναγοράς		**368.151**	579.682
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	20	**54.408**	71.761
Καταθέσεις πελατών	31	**12.694.130**	11.329.157
Υπόλοιπα με εταιρίες του Συγκροτήματος	23	**568.486**	550.683
Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα και λοιπές υποχρεώσεις	33	**233.084**	283.735
Ομολογιακά δάνεια	32	**712**	693
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	16	**19.868**	23.219
Σύνολο υποχρεώσεων		**18.629.549**	21.282.468
Ίδια κεφάλαια			
Μετοχικό κεφάλαιο	34	**892.294**	892.238
Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	34	**551.368**	551.289
Αποθεματικό από μείωση κεφαλαίου	34	**1.952.486**	1.952.486
Μετοχές που υπόκεινται σε προσωρινά διατάγματα	34	**-**	441
Αποθεματικά επανεκτίμησης και άλλα αποθεματικά		**76.462**	5.506
Συσσωρευμένες ζημιές	36	**(749.737)**	(273.281)
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		**2.722.873**	3.128.679
Σύνολο υποχρεώσεων και ιδίων κεφαλαίων		**21.352.422**	24.411.147

Prof. Dr. J. Ackerman	Πρόεδρος	**κ. J. P. Hourican**	Ανώτατος Εκτελεστικός Διευθυντής
κ. Ι. Ζωγραφάκης	Σύμβουλος	**Δρ. Χρ. Πατσαλίδης**	Διευθυντής Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης
		κα. Ε. Λειβαδιώτου	Οικονομική Διευθύντρια

	Μετοχικό κεφάλαιο (Σημ. 34)	Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο (Σημ. 34)	Αποθεματικό από μείωση κεφαλαίου (Σημ. 34)	Μετοχές που υπόκεινται σε προσωρινά διατάγματα (Σημ. 34)	Συσσωρευ-μένες ζημιές (Σημ. 36)	Αποθεματικό επανεκτίμησης ακινήτων	Αποθεματικό επανεκτίμησης επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση	Άλλα αποθε-ματικά	Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος	Ίδιες Μετοχές (Σημ. 34)	**Σύνολο ιδίων κεφαλαίων**
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	**€000**
1 Ιανουαρίου 2015	**892.238**	**551.289**	**1.952.486**	**441**	**(273.281)**	**74.537**	**(277)**	**6.059**	**(9.314)**	**(65.499)**	**3.128.679**
Ζημιές για το έτος	-	-	-	-	(437.654)	-	-	-	-	-	**(437.654)**
Λοιπά συνολικά εισοδήματα/(ζημιές) μετά τη φορολογία	-	-	-	-	695	(2.034)	33.011	-	41	-	**31.713**
Συνολικές (ζημιές)/εισοδήματα για το έτος	-	-	-	-	(436.959)	(2.034)	33.011	-	41	-	**(405.941)**
Έκδοση μετοχών	56	79	-	-	-	-	-	-	-	-	**135**
Πωλήσεις ιδίων μετοχών	-	-	-	(441)	(28.209)	-	-	-	-	28.650	**-**
Μεταφορά μεταξύ αποθεματικών	-	-	-	-	(11.288)	-	-	-	11.288	-	**-**
31 Δεκεμβρίου 2015	**892.294**	**551.368**	**1.952.486**	**-**	**(749.737)**	**72.503**	**32.734**	**6.059**	**2.015**	**(36.849)**	**2.722.873**

	Μετοχικό κεφάλαιο (Σημ. 34)	Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο (Σημ. 34)	Αποθεματικό από μείωση κεφαλαίου (Σημ. 34)	Μετοχές που υπόκεινται σε προσωρινά διατάγματα (Σημ. 34)	Συσσωρευ-μένες ζημιές (Σημ. 36)	Αποθεματικό επανεκτίμησης ακινήτων	Αποθεματικό επανεκτί-μησης επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση	Άλλα αποθε-ματικά	Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγμα-τος	Ίδιες Μετοχές (Σημ. 34)	**Σύνολο ιδίων κεφαλαίων**
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	**€000**
1 Ιανουαρίου 2014	**4.683.985**	**-**	**-**	**58.922**	**(2.327.159)**	**70.560**	**40.085**	**6.059**	**(8.119)**	**(65.499)**	**2.458.834**
Ζημιές για το έτος	-	-	-	-	(254.571)	-	-	-	-	-	**(254.571)**
Λοιπές συνολικές (ζημιές)/εισοδήματα μετά τη φορολογία	-	-	-	-	(6.665)	4.388	(40.362)	-	(1.195)	-	**(43.834)**
Συνολικές (ζημιές)/εισοδήματα για το έτος	-	-	-	-	(261.236)	4.388	(40.362)	-	(1.195)	-	**(298.405)**
Μετατροπή καταθέσεων και δομημένων προϊόντων σε μετοχές	150	-	-	-	-	-	-	-	-	-	**150**
Έκδοση μετοχών	416.667	583.333	-	-	-	-	-	-	-	-	**1.000.000**
Έξοδα έκδοσης μετοχικού κεφαλαίου	-	(32.044)	-	-	-	-	-	-	-	-	**(32.044)**
Μείωση στην ονομαστική αξία του μετοχικού κεφαλαίου	(4.280.140)	-	1.952.486	-	2.327.654	-	-	-	-	-	**-**
Μετοχές που υπόκεινται σε προσωρινά διατάγματα που έχουν αποσυρθεί/ακυρωθεί	58.625	-	-	(58.481)	-	-	-	-	-	-	**144**
Επιπρόσθετες μετοχές που εκδόθηκαν στη Λαϊκή Τράπεζα για την εξαγορά του 2013	12.951	-	-	-	(12.951)	-	-	-	-	-	**-**
Μεταφορά πραγματοποιηθέντων κερδών από πωλήσεις ακινήτων	-	-	-	-	411	(411)	-	-	-	-	**-**
31 Δεκεμβρίου 2014	**892.238**	**551.289**	**1.952.486**	**441**	**(273.281)**	**74.537**	**(277)**	**6.059**	**(9.314)**	**(65.499)**	**3.128.679**

		2015	2014
	Σημ.	**€000**	€000
Καθαρή ταμειακή ροή από εργασίες	39	**2.664.196**	1.275.890
Ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες			
Αγορές ομολόγων, κρατικών αξιόγραφων και μετοχών		**(5.549)**	-
Εισπράξεις από πωλήσεις/αποπληρωμές επενδύσεων:			
- ομόλογα και κρατικά αξιόγραφα		**1.536.815**	1.045.820
- μετοχές		**5.588**	88.541
Τόκοι που εισπράχθηκαν από επενδύσεις σε ομόλογα και κρατικά αξιόγραφα		**14.637**	42.147
Μέρισμα που εισπράχθηκε		**25.674**	17.040
Τίμημα που πληρώθηκε για την αύξηση ποσοστού συμμετοχής σε/αγορά θυγατρικών		**(3.000)**	(520)
(Ποσά που πληρώθηκαν)/καθαρές εισπράξεις από πώληση θυγατρικών εταιριών και δραστηριοτήτων		**(3.445)**	98.860
Εισπράξεις από πώληση κοινοπραξιών		**89.011**	-
Αγορές ακινήτων και εξοπλισμού		**(5.635)**	(2.074)
Εισπράξεις από πωλήσεις ακινήτων και εξοπλισμού και άυλων περιουσιακών στοιχείων		**147**	2.953
Αγορές άυλων περιουσιακών στοιχείων		**(7.424)**	(4.399)
Εισπράξεις από πωλήσεις επενδύσεων σε ακίνητα και επενδύσεων σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση		**12.794**	454
Καθαρή ταμειακή ροή από επενδυτικές δραστηριότητες		**1.659.613**	1.288.822
Ταμειακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες			
Εισπράξεις από έκδοση μετοχών		**135**	894.000
Έξοδα έκδοσης μετοχών που πληρώθηκαν		**-**	(29.620)
Καθαρή αποπληρωμή για χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες		**(3.830.923)**	(2.672.504)
Τόκοι χρηματοδότησης από κεντρικές τράπεζες		**(78.187)**	(138.643)
Καθαρή ταμειακή ροή για χρηματοδοτικές δραστηριότητες		**(3.908.975)**	(1.946.767)
Καθαρή αύξηση στα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών για το έτος		**414.834**	617.945
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών			
1 Ιανουαρίου		**1.486.608**	900.181
Συναλλαγματικές διαφορές		**987**	(31.518)
Καθαρή αύξηση στα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών για το έτος		**414.834**	617.945
31 Δεκεμβρίου	40	**1.902.429**	1.486.608

Πληροφορίες για τις μη ταμειακές συναλλαγές παρουσιάζονται στη Σημείωση 39.

1. Πληροφορίες για την Εταιρία

Η Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ (η 'Εταιρία') είναι η ιθύνουσα εταιρία του Συγκροτήματος Τράπεζας Κύπρου (το 'Συγκρότημα'). Οι κύριες δραστηριότητες της Εταιρίας κατά τη διάρκεια του έτους συνέχισαν να είναι η παροχή τραπεζικών, χρηματοοικονομικών υπηρεσιών και η διαχείριση και πώληση ακινήτων.

Η Εταιρία συστάθηκε στην Κύπρο ως εταιρία περιορισμένης ευθύνης το 1930 σύμφωνα με τον περί Εταιριών Νόμο της Κύπρου. Η Εταιρία έχει κύρια εισαγωγή στο Χρηματιστήριο Αξιών της Κύπρου και δευτερογενή εισαγωγή στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Θεωρείται επίσης δημόσια εταιρία σύμφωνα με τον περί Φόρου Εισοδήματος Νόμο της Κύπρου.

Οικονομικές καταστάσεις
Οι οικονομικές καταστάσεις της Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015 εγκρίθηκαν για έκδοση με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου στις 31 Μαρτίου 2016.

2. Λειτουργικό περιβάλλον στην Κύπρο

Η οικονομική ανάκαμψη ξεκίνησε το πρώτο τρίμηνο του 2015 και συνεχίστηκε κατά τη διάρκεια του χρόνου με επιταχυνόμενο ρυθμό. Έτσι το πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΑΕΠ) σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, αυξήθηκε κατά 2,7% το τέταρτο τρίμηνο (σε προσαρμοσμένη βάση). Για ολόκληρο το έτος, το πραγματικό ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 1,6% σε σχέση με μείωση 2,5% τον προηγούμενο χρόνο (Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου). Η ανάπτυξη επηρεάστηκε κυρίως από τον τουρισμό, τις επιχειρηματικές υπηρεσίες και τις χρηματοοικονομικές και ασφαλιστικές υπηρεσίες από πλευρά προσφοράς. Από πλευράς δαπανών, η ανάπτυξη οφειλόταν κυρίως στις επενδύσεις σε κτήρια, μέταλλα και μηχανήματα και εξοπλισμό μεταφοράς. Η ανάπτυξη του έτους υποστηρίχτηκε επίσης από την υποτίμηση του Ευρώ και την πτώση της τιμής του πετρελαίου.

Οι προοπτικές μεσοπρόθεσμα παραμένουν θετικές σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Το πραγματικό ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί κατά περίπου 2% ετησίως κατά το 2016-2017. Οι αρνητικοί παράγοντες στις προοπτικές σχετίζονται με τα υψηλά επίπεδα των μη εξυπηρετούμενων δανείων και στην επιδείνωση του εξωτερικού περιβάλλοντος. Μια χειροτέρευση του εξωτερικού περιβάλλοντος θα έθετε σε κίνδυνο μια ανοικτή οικονομία όπως είναι η Κύπρος. Αυτό μπορεί να προκύψει από επιδείνωση των συνθηκών στην Ελλάδα, συνεχιζόμενη ύφεση στη Ρωσία και επιπλέον υποτίμηση του ρουβλίου, ασθενέστερη ανάπτυξη στην Ευρωζώνη και στο Ηνωμένο Βασίλειο ή επιδείνωση των πιστωτικών συνθηκών στην παγκόσμια αγορά ομολόγων. Αντιθέτως, οι θετικοί παράγοντες στις οικονομικές προοπτικές σχετίζονται με μεγαλύτερη περίοδο χαμηλής τιμής πετρελαίου, βελτιωμένες συνθήκες στην Ελλάδα και βελτίωση στο διεθνές επενδυτικό κλίμα.

Στην αγορά εργασίας, η ανεργία κορυφώθηκε στο τέταρτο τρίμηνο του 2013 στο 16,6% (σε προσαρμοσμένη βάση) και έκτοτε μειώνεται (σύμφωνα με το Eurostat). Το ποσοστό ανεργίας το 2015 ανήλθε σε μέσο όρο στο 15,6% σύμφωνα με το Eurostat και αναμένεται να μειωθεί περαιτέρω μεσοπρόθεσμα, φτάνοντας στο 13,3% μέχρι το 2017, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Οι τιμές καταναλωτή μειώνονταν κάθε χρόνο από το 2013 και μετά, με πτώση κατά 1,4% και 2,1% το 2014 και το 2015 αντίστοιχα (Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου). Έτσι η οικονομική αναπροσαρμογή περιλάμβανε μείωση τόσο στις ποσότητες όσο και στις τιμές, γεγονός που εξηγεί γιατί το ονομαστικό ΑΕΠ μειώθηκε με ταχύτερο ρυθμό από το πραγματικό ΑΕΠ. Ωστόσο, αυτό ήταν μέρος της εσωτερικής υποτίμησης, που ήταν ένας από τους στόχους του προγράμματος οικονομικής προσαρμογής. Η πτώση των τιμών καταναλωτή αντανακλά επίσης την πτώση των τιμών των βασικών εμπορευμάτων και ειδικά του πετρελαίου. Αναμένεται ότι οι τιμές καταναλωτή θα αυξηθούν ελαφρώς το 2016, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Στα δημόσια οικονομικά η Κύπρος σημείωσε σημαντική πρόοδο κατά τη διάρκεια του προγράμματος. Σύμφωνα με τη Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, το δημοσιονομικό έλλειμμα έχει σχεδόν εξαλειφθεί, φτάνοντας κοντά στο μηδέν το 2014 από 5,7% του ΑΕΠ το 2011. Αυτό αποτελεί μια αναπροσαρμογή πάνω από €1 δις σε μια οικονομία που είναι λίγο μεγαλύτερη από €17 δις. Η δημοσιοοικονομική εξυγίανση εμπλέκει σημαντικές περικοπές δαπανών συμπεριλαμβανομένων μισθών και συντάξεων. Οι πληρωμές τόκων έχουν επίσης μειωθεί και έχουν τεθεί όρια στις δαπάνες των υπουργείων. Όσον αφορά τα εισοδήματα, η καλύτερη από την αναμενόμενη επίδοση οδήγησε σε ψηλότερες άμεσες και έμμεσες φορολογικές εισπράξεις και εισφορές κοινωνικών ασφαλίσεων. Ο προϋπολογισμός αναμένεται να εισέλθει σε πλεόνασμα το 2016-2017, έστω και οριακά, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

2. Λειτουργικό περιβάλλον στην Κύπρο (συνέχεια)

Το γενικό δημόσιο χρέος αυξήθηκε στο 108,2% του ΑΕΠ το 2014 σύμφωνα με το Eurostat και αυξήθηκε ελαφρώς το 2015 σύμφωνα με την εξέλιξη του προϋπολογισμού. Το δημόσιο χρέος αναμένεται να μειωθεί στο 94,6% του ΑΕΠ μέχρι το 2017 σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Αυτό θα είναι μέσα στα πλαίσια της δημοσιονομικής εξυγίανσης και των σχετικά θετικών οικονομικών προοπτικών. Το μεικτό χρέος αναμένεται να μειωθεί σημαντικά όταν ληφθεί υπόψη η ανταλλαγή περιουσιακών στοιχείων με την Κεντρική Τράπεζα Κύπρου. Δεν αναμένονται μεσοπρόθεσμα να υπάρξουν μέτρα διακριτικής ευχέρειας για μείωση του ελλείμματος και περαιτέρω βελτίωση του δημοσιονομικού ισοζυγίου θα προέρχεται από περαιτέρω βελτιώσεις στην οικονομική δραστηριότητα.

Το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο ολοκλήρωσε τον ένατο έλεγχο του προγράμματος οικονομικής προσαρμογής τον Ιανουάριο του 2016 και έγκρινε την εκταμίευση €126 εκατ., φέρνοντας τις συνολικές εκταμιεύσεις του προγράμματος προσαρμογής συνολικά σε περίπου €1 δις. Οι συνολικές εκταμιεύσεις από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ΕΜΣ) ανέρχονται σε €6,3 δις, από το σύνολο δεσμευμένου ποσού ύψους €9 δις. Συνεπώς, περίπου 30% της χρηματοδότησης του προγράμματος οικονομικής προσαρμογής παραμένει αναξιοποίητο. Ο όγδοος έλεγχος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δεν έχει ακόμη ολοκληρωθεί λόγω του ότι ένα τελευταίο προαπαιτούμενο δεν έχει εκπληρωθεί.

Σε δήλωση της Εκτελεστικής Επιτροπής του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου στις 27 Ιανουαρίου 2016 μετά την ολοκλήρωση του ένατου ελέγχου, η επίδοση της Κύπρου σύμφωνα με το πρόγραμμα σημειώθηκε ως: 'Τα μακροοικονομικά επιτεύγματα κάτω από το πρόγραμμα χρηματοδοτικής υποστήριξης ήταν ευνοϊκά. Τα οικονομικά και δημοσιονομικά αποτελέσματα είναι καλύτερα από τα αναμενόμενα, τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια έχουν σταθεροποιηθεί και η ρευστότητα των τραπεζών εξακολουθεί να βελτιώνεται. Παρόλα αυτά, με τις πρόσφατες καθυστερήσεις στην υλοποίηση διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, υπάρχει ανάγκη για επανεργοποίηση της υλοποίησης των μεταρρυθμίσεων για προστασία της εμπιστοσύνης και της μακροπρόθεσμης ανάπτυξης. Παράλληλα, το δημόσιο χρέος και τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια χρειάζεται να μειωθούν από τα υφιστάμενα υψηλά τους επίπεδα. Η επίσπευση της αναδιάρθρωσης των μη εξυπηρετούμενων δανείων είναι ζωτικής σημασίας για την αναβίωση του δανεισμού της και τη βελτίωση των προοπτικών ανάπτυξης. Μετά την πρόσφατη ψήφιση σημαντικών νομοσχεδίων, τα εργαλεία για αναδιαρθρώσεις δανείων είναι τώρα διαθέσιμα. Παρ' όλα αυτά, η πρόοδος του νομοθετικού πλαισίου για διευκόλυνση της τιτλοποίησης δανείων και της μεταβίβασης τίτλων ιδιοκτησίας ακινήτων καινούργιων υποθέσεων πρέπει να επισπευθεί'.

Το Πρόγραμμα Μακροοικονομικής Προσαρμογής του ΕΜΣ λήγει στις 31 Μαρτίου 2016 και η κυβέρνηση αποφάσισε να το τερματίσει χωρίς άλλη διευθέτηση. Το Eurogroup κατά τη συνεδρίασή του στις 7 Μαρτίου 2016 επαίνεσε τις Κυπριακές αρχές για τη συνολική επιτυχή εφαρμογή του προγράμματος και υπογράμμισε την ανάγκη για περαιτέρω μεταρρυθμίσεις για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας της Κυπριακής οικονομίας. Μετά από αυτή την εξέλιξη, το πρόγραμμα του ΔΝΤ το οποίο λήγει επισήμως στις 14 Μαΐου 2016, έχει ακυρωθεί από τη Κυπριακή Δημοκρατία.

Η Κύπρος θα παραμείνει υπό εποπτεία μετά το πρόγραμμα, μέχρι να καταβληθεί τουλάχιστον το 75% της χρηματοδότησης που έλαβε. Στα πλαίσια της εποπτείας του προγράμματος, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με την ΕΚΤ θα προβαίνουν σε τακτικούς ελέγχους για την ανάλυση των δημοσιονομικών και χρηματοπιστωτικών εξελίξεων και θα ετοιμάζουν εξαμηνιαία έκθεση αξιολόγησης, η οποία δυνατό να περιλαμβάνει συστάσεις για λήψη περαιτέρω μέτρων, όταν αυτό είναι απαραίτητο.

Αναγνωρίζοντας την πρόοδο που έχει επιτευχθεί στο δημοσιονομικό τομέα και την ανάκαμψη της οικονομίας, καθώς επίσης και τη θεσμοθέτηση της συνολικής μεταρρύθμισης του πλαισίου εκποιήσεων και αφερεγγυότητας τον Απρίλιο 2015, οι διεθνείς οίκοι πιστοληπτικής αξιολόγησης αναβάθμισαν την πιστοληπτική ικανότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας, ανοίγοντάς της το δρόμο για άντληση χρηματοδότησης από τις διεθνείς αγορές κεφαλαίου. Τον Μάιο του 2015 και τον Οκτώβριο του 2015, η Κυπριακή Κυβέρνηση προέβηκε στην έκδοση ομόλογου ύψους €1 δις λήξης το 2022, με απόδοση 4,00% ετησίως και έκδοση ομολόγου λήξης το 2025 ύψους €1 δις με απόδοση 4,25% ετησίως.

2. Λειτουργικό περιβάλλον στην Κύπρο (συνέχεια)

2.1 Νομοθετικό πλαίσιο για την αφερεγγυότητα και τις εκποιήσεις

Τα νομοθετήματα που αποτελούν το πλαίσιο αφερεγγυότητας τέθηκαν σε ισχύ το Μάιο του 2015 και ως αποτέλεσμα τέθηκε σε ισχύ ο νόμος για τις εκποιήσεις που είχε ψηφιστεί από την Κυπριακή Βουλή τον Σεπτέμβριο του 2014.

Η εφαρμογή του νόμου για τις εκποιήσεις είναι πιθανόν να επιτύχει τα ακόλουθα:

- Βελτίωση της διαπραγματευτικής δύναμης της Εταιρίας έναντι των πελατών που αθέτησαν τις υποχρεώσεις τους,
- Μείωση του χρονικού πλαισίου είσπραξης σε περίπτωση ανάκτησης ενός περιουσιακού στοιχείου από πελάτες που αθέτησαν τις υποχρεώσεις τους,
- Δυνατότητα βελτίωσης της διαχείρισης κινδύνου ρευστότητας της Εταιρίας καθώς έσοδα από νωρίτερη αποπληρωμή δανείων και/ή καλύτερη αποπληρωμή των δανείων θα διευκολύνει τη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της Εταιρίας.

Οι κύριοι στόχοι του νομοθετικού πλαισίου αφερεγγυότητας είναι ο εκσυγχρονισμός και η αύξηση της αποτελεσματικότητας των αγωγών ρευστοποίησης και της διαδικασίας πτώχευσης για φυσικά πρόσωπα και εταιρίες και η δημιουργία κατάλληλων κινήτρων για την εξόφληση του χρέους, συμβάλλοντας έτσι στη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, ενώ ταυτόχρονα παρέχει προστασία και ωφελήματα για τους οφειλέτες συμπεριλαμβανομένων των εξής:

- Προστασία της κύριας κατοικίας των οφειλετών με βάση αυστηρά κριτήρια επιλεξιμότητας.
- Πρόνοια για την οικονομική επαναδραστηριοποίηση πτωχεύσαντων φυσικών προσώπων όπου είναι δυνατόν.
- Παροχή κινήτρων για τη διάσωση και την αποκατάσταση των εταιριών.
- Εισαγωγή ενός νέου μηχανισμού που θα παρέχει απαλλαγή σε χρεώστες χωρίς εισόδημα ή περιουσιακά στοιχεία και χαμηλό συνολικό χρέος.

Σε γενικές γραμμές, η Εταιρία θεωρεί το νέο νόμο για την αφερεγγυότητα και τις εκποιήσεις ως ένα χρήσιμο εργαλείο που αναμένεται να υποβοηθήσει και να ενισχύσει το υφιστάμενο νομικό και λειτουργικό πλαίσιο.

3. Περίληψη λογιστικών πολιτικών

3.1 Βάση ετοιμασίας

Οι οικονομικές καταστάσεις ετοιμάστηκαν με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους, εκτός από τα ακίνητα που κρατούνται για ίδια χρήση και τις επενδύσεις σε ακίνητα, τις επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση, τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, τα οποία επιμετρούνται στην εύλογη αξία, τα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση που επιμετρούνται σε εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης και τα αποθέματα ακινήτων που επιμετρούνται στην καθαρή ανακτήσιμη αξία όταν αυτή είναι χαμηλότερη από το κόστος. Οι λογιστικές αξίες των αναγνωρισμένων περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που είναι αντισταθμισμένα μέσα σε αντισταθμίσεις εύλογης αξίας και θα είχαν επιμετρηθεί στο κόστος, αναπροσαρμόζονται με τις μεταβολές στην εύλογη αξία που προκύπτουν από τους κινδύνους που αντισταθμίζονται.

Παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων
Οι οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε Ευρώ (€) και όλα τα ποσά στρογγυλοποιούνται στην πλησιέστερη χιλιάδα εκτός αν αναφέρεται διαφορετικά.

Η Εταιρία παρουσιάζει τον ισολογισμό της γενικά κατά σειρά ρευστότητας. Η ανάλυση σχετικά με την αναμενόμενη είσπραξη ή διακανονισμό των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων σε χρόνο μικρότερο και μεγαλύτερο των δώδεκα μηνών από την ημερομηνία του ισολογισμού παρουσιάζεται στη Σημείωση 42.

Αυτές είναι οι οικονομικές καταστάσεις της ιθύνουσας Εταιρίας Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ και περιλαμβάνουν τα υποκαταστήματα της Εταιρίας στην Ελλάδα και Ρουμανία.

Δήλωση συμμόρφωσης
Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την ΕΕ και τις πρόνοιες του περί Εταιριών Νόμου της Κύπρου, Κεφ. 113.

3. Περίληψη λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

3.2 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές και στις γνωστοποιήσεις

Οι λογιστικές πολιτικές που εφαρμόστηκαν για την ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας συνάδουν με αυτές που εφαρμόστηκαν για την ετοιμασία των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων του Συγκροτήματος, περίληψη των οποίων παρουσιάζεται στη Σημείωση 3 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015.

Επιπρόσθετα έχουν εφαρμοστεί οι πιο κάτω πολιτικές:

Επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες
Οι επενδύσεις σε θυγατρικές, συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες επιμετρούνται σε κόστος μείον απομείωση.

Οι λογιστικές πολιτικές που εφαρμόστηκαν συνάδουν με αυτές του προηγούμενου οικονομικού έτους, εκτός από την υιοθέτηση νέων και τροποποιημένων προτύπων και διερμηνειών τα οποία περιγράφονται στη Σημείωση 3.2.1 πιο κάτω.

3.2.1 Νέα και τροποποιημένα πρότυπα και διερμηνείες

Η Εταιρία εφάρμοσε, για πρώτη φορά, ορισμένα πρότυπα και τροποποιήσεις τα οποία εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2015. Η Εταιρία δεν έχει εφαρμόσει νωρίτερα οποιοδήποτε άλλο πρότυπο, διερμηνεία ή τροποποίηση που έχει εκδοθεί αλλά δεν έχει τεθεί σε ισχύ.

Η φύση και η επίδραση αυτών των αλλαγών περιγράφονται παρακάτω. Παρόλο που αυτά τα νέα πρότυπα και τροποποιήσεις εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά το 2015, δεν είχαν σημαντική επίδραση στις ετήσιες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας. Η φύση και η επίπτωση του κάθε νέου προτύπου ή διερμηνείας περιγράφεται παρακάτω:

ΕΔΔΠΧΑ 21: Εισφορές
Η Επιτροπή Διερμηνειών κλήθηκε να εξετάσει πώς μια οικονομική οντότητα πρέπει να λογιστικοποιεί τις υποχρεώσεις για να πληρώσει εισφορές που επιβάλλονται από τις κυβερνήσεις, πλην των φόρων εισοδήματος, στις οικονομικές της καταστάσεις. Η ερμηνεία αυτή είναι μια ερμηνεία του ΔΛΠ 37 Προβλέψεις, ενδεχόμενες υποχρεώσεις και ενδεχόμενα περιουσιακά στοιχεία. Το ΔΛΠ 37 καθορίζει τα κριτήρια για την αναγνώριση μιας υποχρέωσης, μία εκ των οποίων είναι η απαίτηση για την οικονομική οντότητα να έχει μια παρούσα υποχρέωση ως αποτέλεσμα ενός γεγονότος του παρελθόντος (γνωστό και ως δεσμευτικό γεγονός). Η Διερμηνεία διευκρινίζει ότι το δεσμευτικό γεγονός που δημιουργεί μια υποχρέωση καταβολής εισφοράς είναι η δραστηριότητα που περιγράφεται στη σχετική νομοθεσία που ενεργοποιεί την πληρωμή της εισφοράς. Ο Ειδικός Φόρος επί των καταθέσεων Πιστωτικών Ιδρυμάτων στην Κύπρο και ο Φόρος Ακίνητης Ιδιοκτησίας είναι στοιχεία που εμπίπτουν σε αυτή την Διερμηνεία, παρόλα αυτά δεν υπήρξε επίπτωση στην αναγνώριση τους στις οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015.

Κύκλος Ετησίων Αναβαθμίσεων 2011-2013
Το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΣΔΛΠ) έχει εκδώσει τον *Κύκλο Ετήσιων Αναβαθμίσεων των ΔΠΧΑ 2011 -2013*, ο οποίος είναι μια συλλογή των τροποποιήσεων των ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2015 με δικαίωμα να εφαρμοστούν νωρίτερα, από την 1 Ιουλίου 2014.

ΔΠΧΑ 3 Συνενώσεις επιχειρήσεων
Η τροποποίηση εφαρμόζεται μελλοντικά και διευκρινίζει τις εξαιρέσεις στο πεδίο εφαρμογής του ΔΠΧΑ 3:
- Οι από κοινού συμφωνίες, όχι μόνο κοινοπραξίες είναι εκτός του πεδίου ΔΠΧΑ 3.
- Αυτό το πεδίο εφαρμογής της εξαίρεσης εφαρμόζεται μόνο στη λογιστική αντιμετώπιση στις οικονομικές καταστάσεις της ίδιας της από κοινού συμφωνίας και έτσι η τροποποίηση δεν σχετίζεται με την Εταιρία.

ΔΠΧΑ 13 Επιμέτρηση Εύλογης αξίας
Η τροποποίηση εφαρμόζεται μελλοντικά και διευκρινίζει ότι το πεδίο εφαρμογής της εξαίρεσης χαρτοφυλακίου του ΔΠΧΑ 13 μπορεί να εφαρμοστεί όχι μόνο στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και στις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις, αλλά επίσης σε άλλες συμβάσεις εντός του πεδίου εφαρμογής του ΔΛΠ 39. Η Εταιρία δεν εφαρμόζει το πεδίο εφαρμογής της εξαίρεσης του ΔΠΧΑ 13.

3. Περίληψη λογιστικών πολιτικών (συνέχεια)

3.2 Αλλαγές στις λογιστικές πολιτικές και στις γνωστοποιήσεις (συνέχεια)

3.2.1 Νέα και τροποποιημένα πρότυπα και διερμηνείες (συνέχεια)

ΔΛΠ 40 Επενδύσεις σε ακίνητα
Η περιγραφή των παρεμπίπτουσων υπηρεσιών στο ΔΛΠ 40 διαφέρει μεταξύ των επενδύσεων σε ακίνητα και των ακινήτων που χρησιμοποιούνται για ίδια χρήση (δηλ. ακίνητα και εξοπλισμός). Η τροποποίηση εφαρμόζεται μελλοντικά και διευκρινίζει ότι ο προσδιορισμός του εάν μια συγκεκριμένη συναλλαγή πληροί τον ορισμό της αγοράς ενός περιουσιακού στοιχείου ή συνένωσης επιχειρήσεων, ορίζεται στο ΔΠΧΑ 3 και όχι από την περιγραφή των παρεμπίπτουσων υπηρεσιών του ΔΛΠ 40. Σε προηγούμενες περιόδους, η Εταιρία στηρίχτηκε στο ΔΠΧΑ 3, όχι στο ΔΛΠ 40 για να καθορίσει κατά πόσο η απόκτηση είναι περιουσιακό στοιχείο ή συνένωση επιχειρήσεων. Έτσι αυτή η τροποποίηση δεν είχε επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας.

4. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές

Η ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων απαιτεί όπως το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας και η διοίκηση να προβαίνει σε κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές, οι οποίες μπορεί να έχουν ουσιώδη επίπτωση στα ποσά που αναγνωρίζονται στις οικονομικές καταστάσεις και στις σχετικές γνωστοποιήσεις, όπως επίσης στις γνωστοποιήσεις για ενδεχόμενες υποχρεώσεις. Η αβεβαιότητα σε σχέση με αυτές τις παραδοχές και εκτιμήσεις μπορεί να οδηγήσει σε αποτελέσματα τα οποία απαιτούν σημαντική προσαρμογή στη λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων ή των υποχρεώσεων που επηρεάζονται σε μελλοντικές περιόδους.

Οι βασικές παραδοχές για το μέλλον και άλλοι κύριοι παράγοντες αβεβαιότητας των εκτιμήσεων κατά την ημερομηνία αναφοράς, που έχουν σημαντικό κίνδυνο να προκαλέσουν ουσιώδεις προσαρμογές στις λογιστικές αξίες των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων κατά το επόμενο οικονομικό έτος, περιγράφονται πιο κάτω. Η Εταιρία στήριξε τις παραδοχές και τις εκτιμήσεις του σε παραμέτρους που ήταν διαθέσιμες κατά την ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων. Οι υφιστάμενες συνθήκες και παραδοχές σε σχέση με τις μελλοντικές εξελίξεις, μπορεί ωστόσο να αλλάξουν λόγω αλλαγών στην αγορά ή σε συνθήκες πέραν του ελέγχου της Εταιρίας. Οι αλλαγές αυτές αντανακλώνται στις παραδοχές, όταν συμβούν.

4.1 Συνεχιζόμενη δραστηριότητα

Η διοίκηση έχει προβεί σε εκτίμηση της ικανότητας της Εταιρίας και του Συγκροτήματος να συνεχίσουν ως δρώσες οικονομικές μονάδες.

Οι συνθήκες που επικρατούσαν κατά τη διάρκεια του 2015, καθώς και οι εξελίξεις μέχρι την ημερομηνία έγκρισης αυτών των οικονομικών καταστάσεων, που έχουν ληφθεί υπόψη από τη διοίκηση για την αξιολόγηση της ικανότητας να συνεχίσουν ως δρώσες οικονομικές μονάδες περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, το μακροοικονομικό περιβάλλον στην Κύπρο όπως περιγράφεται στη Σημείωση 2 καθώς και τα ακόλουθα.

4.1.1 Δείκτες εποπτικών κεφαλαίων

Στις 31 Δεκεμβρίου 2015 ο δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) του Συγκροτήματος ανήλθε σε 14,0% (με μεταβατικές διατάξεις) και σε ατομική βάση σε 14,2% (με μεταβατικές διατάξεις).

Σύμφωνα με τους Κανονισμούς Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) και την Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων IV (CRD IV), ο ελάχιστος δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) καθορίστηκε από την ΚΤΚ σε 8%, με μεταβατικές διατάξεις (κεφαλαιακές απαιτήσεις Πυλώνα Ι). Επίσης, το Συγκρότημα υπόκειται σε επιπρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις για κινδύνους που δεν καλύπτονται από τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα Ι (συμπληρωματικές πρόνοιες του Πυλώνα ΙΙ). Ο απαιτούμενος δείκτης CET1 με βάση τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ καθορίστηκε από την ΕΚΤ στο 3,75%, καταλήγοντας σε ένα συνολικό ελάχιστο δείκτη CET1 ύψους 11,75%. Η κεφαλαιακή επάρκεια του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2015 ξεπερνά τις ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα Ι και τις συμπληρωματικές απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ, παρέχοντας στο Συγκρότημα απόθεμα απορρόφησης ζημιών. Σημειώνεται όμως ότι η αξιολόγηση των κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον Πυλώνα ΙΙ γίνεται σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή και συνεπώς υπόκειται σε αλλαγές με την πάροδο του χρόνου.

4. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

4.1 Συνεχιζόμενη δραστηριότητα (συνέχεια)

4.1.2 Διαδικασία Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ)

Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), στο πλαίσιο του εποπτικού της ρόλου βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) 1024/2013, διεξήγαγε κατά τη διάρκεια του 2015 την ετήσια Διαδικασία Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης καθώς και επιτόπου ελέγχους. Η ΔΕΕΑ είναι μια ολιστική αξιολόγηση, που περιλαμβάνει μεταξύ άλλων: το επιχειρηματικό μοντέλο του Συγκροτήματος, την εσωτερική διακυβέρνηση και το σύστημα ελέγχου, τους κινδύνους στο κεφάλαιο και την επάρκεια των κεφαλαίων για την κάλυψη αυτών των κινδύνων και τους κινδύνους στη ρευστότητα και την επάρκεια των πηγών ρευστότητας για την κάλυψη των κινδύνων αυτών. Ο στόχος της ΔΕΕΑ είναι να σχηματίσει η ΕΚΤ μια επικαιροποιημένη εποπτική εικόνα όσον αφορά τους κινδύνους και τη βιωσιμότητα του Συγκροτήματος και να αποτελέσει τη βάση για εποπτικά μέτρα και διάλογο της ΕΚΤ με το Συγκρότημα. Η ΕΚΤ πραγματοποίησε επιτόπια επιθεώρηση της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου με ημερομηνία αναφοράς την 31 Δεκεμβρίου 2014, η οποία περιλάμβανε τη θεώρηση και αξιολόγηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων του Συγκροτήματος καθώς και των δανείων που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης και είναι εξυπηρετούμενα.

Στο πλαίσιο του συνεχούς εποπτικού διαλόγου με την ΕΚΤ σε σχέση με το ΔΕΕΑ, η Εταιρία αποφάσισε να προχωρήσει σε συγκεκριμένες τροποποιήσεις στις παραδοχές που χρησιμοποιεί αναφορικά με τις προβλέψεις. Για την τροποποίηση των παραδοχών αυτών, η Εταιρία έλαβε υπόψη τη στρατηγική της για τη διαχείριση των προβληματικών δανείων, καθώς και άλλα διαθέσιμα στοιχεία, αντικατοπτρίζοντας ένα αυξημένο επίπεδο συντηρητισμού εντός ενός αποδεκτού εύρους. Οι αλλαγές αυτές σχετίζονται με την επέκταση της περιόδου ανάκτησης και την εφαρμογή επιπρόσθετων εκπτώσεων στη ρευστοποιήσιμη αξία των εξασφαλίσεων των πιο επιβαρυμένων, μη εξυπηρετούμενων χαρτοφυλακίων, με τις δύο τροποποιήσεις να προκύπτουν από τη στρατηγικής της Εταιρίας για ανάκτηση των προβληματικών δανείων.

Η ΕΚΤ έχει ενημερώσει το Συγκρότημα ότι θα συμμετέχει στην άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων του ΕΕΜ για τη ΔΕΕΑ, η οποία θα πραγματοποιηθεί στο υψηλότερο επίπεδο της ενοποίησης. Η άσκηση θα πρέπει να βασίζεται στην μεθοδολογία της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (ΕΑΤ) όπως τροποποιήθηκε, με βάση την αρχή της αναλογικότητας και λαμβάνοντας υπόψη τα κατώτατα όρια σημαντικότητας. Η άσκηση, η οποία ξεκίνησε το Φεβρουάριο του 2016, αναμένεται να ολοκληρωθεί στις αρχές του τρίτου τριμήνου του 2016 και τα αποτελέσματά της θα ληφθούν υπόψη στη συνολική αξιολόγηση του ΕΕΜ για το Συγκρότημα ως μέρος της ΔΕΕΑ για το 2016.

4.1.3 Ποιότητα χαρτοφυλακίου

Οι προκλήσεις στο μακροοικονομικό περιβάλλον της Κύπρου επηρεάζουν την ποιότητα χαρτοφυλακίου του Συγκροτήματος. Τα δάνεια του Συγκροτήματος που είναι απομειωμένα όπως καθορίζονται στη Σημείωση 43 ή σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών μειώθηκαν κατά 10% το 2015 και ανήλθαν σε €11.329 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2015, αντιπροσωπεύοντας το 50% του συνόλου των δανείων. Το ποσοστό κάλυψης των δανείων με προβλέψεις βελτιώθηκε σε 48% (συγκριτικά με 41% στις 31 Δεκεμβρίου 2014), ενώ λαμβάνοντας υπόψη τις εμπράγματες εξασφαλίσεις σε εύλογη αξία, τα δάνεια που είναι απομειωμένα ή σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών καλύπτονται πλήρως. Οι μη εξυπηρετούμενες χορηγήσεις (ΜΕΧ) του Συγκροτήματος όπως ορίζονται από την Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών ανήλθαν σε €13.968 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και αναλογούν στο 62% του συνόλου των δανείων. Το ποσοστό κάλυψης των ΜΕΧ ανήλθε σε 39% στις 31 Δεκεμβρίου 2015.

Η στρατηγική της Εταιρίας όσον αφορά την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων είναι η δημιουργία ανεξάρτητων, κεντρικοποιημένων και εξειδικευμένων μονάδων αναδιάρθρωσης και ανάκτησης χρεών για τη διαχείριση των μεγάλων ή προβληματικών δανείων. Η πιο εποικοδομητική επικοινωνία της Εταιρίας με τους δανειολήπτες, σε συνδυασμό με τους βελτιωμένους οικονομικούς δείκτες της Κυπριακής οικονομίας, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην προσπάθεια της Εταιρίας να περιορίσει και να αντιστρέψει την τάση στα προβληματικά δάνεια.

Η ψήφιση της νομοθεσίας για τις εκποιήσεις και την αφερεγγυότητα (Σημ. 2.1) και του νόμου που διέπει την πώληση δανείων, παρέχουν στην Εταιρία πρόσθετα εργαλεία και εξουσίες για να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις της ποιότητας του χαρτοφυλακίου της.

4. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

4.1 Συνεχιζόμενη δραστηριότητα (συνέχεια)

4.1.4 Ρευστότητα

Η περιορισμένη πρόσβαση που διαθέτει η Εταιρία για άντληση ρευστότητας από τη διατραπεζική αγορά και την αγορά πιστωτικών τίτλων, σε συνδυασμό με τη μείωση καταθέσεων στην Κύπρο το 2013, τη μετατροπή καταθέσεων σε μετοχές και την εξαγορά ορισμένων εργασιών της Cyprus Popular Bank Public Co Ltd (Λαϊκή Τράπεζα) το Μάρτιο του 2013 είχαν ως αποτέλεσμα την αυξημένη εξάρτηση από το Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA).

Επί του παρόντος, η Εταιρία δεν πληροί τις εποπτικές απαιτήσεις ρευστότητας σε σχέση με τις δραστηριότητες της στην Κύπρο. Επιπρόσθετες πληροφορίες για τη ρευστότητα και λεπτομέρειες για τους εποπτικούς δείκτες ρευστότητας περιλαμβάνονται στη Σημείωση 45.

Το ύψος της χρηματοδότησης από τον ELA στις 31 Δεκεμβρίου 2015 ανήλθε σε €3,8 δις (Σημ. 30), από €7,4 δις στις 31 Δεκεμβρίου 2014. Στις 31 Μαρτίου 2016, το ύψος της χρηματοδότησης από τον ELA έχει περαιτέρω μειωθεί κατά €500 εκατ. σε €3,3 δις. Η Εταιρία σχεδιάζει να προβεί σε περαιτέρω αποπληρωμές του ELA, ο ρυθμός των οποίων θα εξαρτηθεί από τις εκάστοτε συνθήκες της αγοράς.

Μετά την πρόσφατη αναδιάρθρωση του Προγράμματος καλυμμένων Αξιογράφων της Εταιρίας και των ομολογιακών δανείων που εκδόθηκαν από την Εταιρία που είχαν ως αποτέλεσμα την αναβάθμιση της πιστοληπτικής τους αξιολόγησης σε Baa3 από την Moody's Investors Service, το καλυμμένο αξιόγραφο έγινε αποδεκτό ως εξασφάλιση για νομισματικές πράξεις του Ευρωσυστήματος. Συνεπώς, τον Οκτώβριο 2015 αυτή η αποδοχή παρείχε πρόσβαση για δανεισμό από την ΕΚΤ που χρησιμοποιήθηκε για περαιτέρω αποπληρωμές του ELA. Η Εταιρία σκοπεύει επίσης να επαναρχίσει την έκδοση χρεωστικών τίτλων στις αγορές ως μέρος της μελλοντικής του χρηματοδοτικής στρατηγικής, το οποίο υπόκειται στις συνθήκες που επικρατούν στην αγορά και το επενδυτικό ενδιαφέρον.

Από τις αρχές Απριλίου 2015 δεν υπάρχουν περιοριστικά μέτρα ή έλεγχοι διακίνησης κεφαλαίων στην Κύπρο. Στις 31 Ιανουαρίου 2015, η Εταιρία αποδέσμευσε την τελευταία δόση των δωδεκάμηνων εμπρόθεσμων δεσμευμένων καταθέσεων ύψους περίπου €300 εκατ. από το σύνολο ύψους €2,8 δις που είχαν δεσμευτεί βάσει των διαταγμάτων ανακεφαλαιοποίησης της Εταιρίας που ολοκληρώθηκε τον Ιούλιο του 2013.

Παρά την πλήρη κατάργηση των ελέγχων διακίνησης κεφαλαίων τον Απρίλιο του 2015, οι καταθέσεις πελατών στην Κύπρο αυξήθηκαν κατά €1.377 εκατ. κατά το 2015 φτάνοντας στα €12.691 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2015 σε σχέση με €11.314 εκατ. στις 31 Δεκεμβρίου 2014. Η Εταιρία επισημαίνει επίσης ότι δεδομένης της σημαντικής μείωσης του δανεισμού από τον ELA από το μέγιστο επίπεδο των €11,4 δις τον Απρίλιο του 2013 και του γεγονότος ότι δεν υπήρχε σημαντική αποδέσμευση περιουσιακών στοιχείων που είναι εκχωρημένα ως εξασφάλιση από την ΚΤΚ, αναμένεται ότι η Εταιρία θα είναι σε θέση να αντλήσει επιπρόσθετο δανεισμό από την ΚΤΚ, αν προκύψει ανάγκη.

Η Κύπρος έχει εξέλθει από τη Σύμβαση Δανειακής Διευκόλυνσης το Μάρτιο 2016. Οι αξιολογήσεις της πιστοληπτικής ικανότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας από τους κύριους οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας συνεχίζουν να είναι κάτω από τον επενδυτικό βαθμό, αν και η τάση είναι ανοδική. Ως αποτέλεσμα, η ΕΚΤ δεν θα μπορεί πλέον να αποδέχεται τα ομόλογα της Κυπριακής Δημοκρατίας στο πρόγραμμα αγοράς περιουσιακών στοιχείων, ή ως αποδεκτή ασφάλεια για τις πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, όπως ίσχυε, λόγω του ότι η χώρα ήταν κάτω από ένα πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής. Αυτή η αλλαγή μπορεί να οδηγήσει σε ψηλότερο κόστος δανεισμού για το Συγκρότημα. Επιπρόσθετα, οποιαδήποτε αποδυνάμωση της δέσμευσης για δημοσιονομική πειθαρχία και μεταρρύθμιση στο μέλλον μπορεί να επιφέρει πίεση στην αγορά. Το Συγκρότημα έχει μειώσει προληπτικά την εξάρτησή του σε πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, εν αναμονή της υλοποίησης του πιο πάνω κινδύνου. Η πιο πάνω αλλαγή, αναμένεται να μειώσει σημαντικά τα διαθέσιμα αποθεματικά της ΕΚΤ. Τα διαθέσιμα αποθεματικά αντιπροσώπευαν το ποσό που θα μπορούσε να διατεθεί από την ΕΚΤ, βάσει των εξασφαλίσεων που εκχωρήθηκαν.

4. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

4.1 Συνεχιζόμενη δραστηριότητα (συνέχεια)

4.1.4 Ρευστότητα (συνέχεια)

Παρά το γεγονός ότι η Εταιρία δεν έχει λάβει συγκεκριμένες εγγυήσεις, η διοίκηση αναμένει ότι θα συνεχίσει να έχει πρόσβαση στις διευκολύνσεις ρευστότητας από κεντρικές τράπεζες, σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια, η Βουλή των Αντιπροσώπων ενέκρινε στις 27 Ιανουαρίου 2014 την έκδοση επιπρόσθετων κυβερνητικών εγγυήσεων μέχρι €2,9 δις. Η Εταιρία αναμένει ότι θα είναι σε θέση να χρησιμοποιήσει τις εν λόγω εγγυήσεις, οι οποίες υπόκεινται σε έγκριση από το Υπουργείο Οικονομικών.

Επιπρόσθετα, τον Νοέμβριο του 2014 παρατάθηκε η λήξη των υφιστάμενων εγγυημένων κυβερνητικών ομολόγων ύψους €1 δις για ακόμη τρία χρόνια, μέχρι τον Νοέμβριο του 2017. Σημειώνεται ότι το εγκεκριμένο Σχέδιο Αναδιάρθρωσης του Συγκροτήματος περιλάμβανε χρηματοδότηση από τον ELA καθόλη τη διάρκειά του.

4.1.5 Επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές

Η διοίκηση έχει επίσης αξιολογήσει τις επιπτώσεις δικαστικών διαδικασιών, απαιτήσεων και ερευνών κατά της Εταιρίας που περιλαμβάνουν αυτές που αφορούν τη μετατροπή καταθέσεων σε μετοχές και την απορρόφηση ζημιών από τους κατόχους μετοχών και πιστωτικών τίτλων της Εταιρίας. Η Εταιρία έχει λάβει νομικές συμβουλές σε σχέση με τις απαιτήσεις αυτές.

Παρά τη μοναδικότητα των εν λόγω απαιτήσεων και τις αβεβαιότητες που προκύπτουν από αυτή την πρωτοφανή κατάσταση, με βάση την υπάρχουσα διαθέσιμη πληροφόρηση και το πλαίσιο του νόμου ως έχει σήμερα, η διοίκηση θεωρεί ότι οι εν λόγω απαιτήσεις είναι πιθανότερο να μην έχουν ουσιώδη αρνητική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση και στην κεφαλαιακή επάρκεια της Εταιρίας (Σημ. 38).

4.1.6 Αξιολόγηση συνεχιζόμενης δραστηριότητας

Η διοίκηση του Συγκροτήματος πιστεύει ότι το Συγκρότημα λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για τη διατήρηση της βιωσιμότητας του και την ανάπτυξη των εργασιών του στα πλαίσια των οικονομικών συνθηκών που επικρατούν.

Η διοίκηση του Συγκροτήματος, έχοντας λάβει υπόψη τους παράγοντες και τις αβεβαιότητες που υπήρχαν κατά την ημερομηνία αναφοράς όπως περιγράφονται πιο πάνω, έχει ικανοποιηθεί ότι το Συγκρότημα έχει τα μέσα ώστε να συνεχίσει την επιχειρησιακή του δραστηριότητα κατά το προβλεπτό μέλλον και ως εκ τούτου, οι οικονομικές καταστάσεις συνεχίζουν να ετοιμάζονται με βάση την αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας για τους ακόλουθους λόγους:

- Ο δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 στις 31 Δεκεμβρίου 2015 ανήλθε σε 14,0%, ψηλότερο από τον ελάχιστο απαιτούμενο δείκτη ύψους 11,75% σχετικά με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ.
- Η ρευστότητα του Συγκροτήματος και της Εταιρίας και οι θετικές καθαρές πελατειακές ροές στην Κύπρο, που συνεχίστηκαν κατά τη διάρκεια του 2015.
- Η μεγάλη μείωση της εξάρτησής του από τη χρηματοδότηση από τον ELA που στις 31 Μαρτίου 2016 ανέρχεται σε €3,3 δις, σε σύγκριση με €3,8 δις στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και με το υψηλότερο επίπεδο ύψους €11,4 δις τον Απρίλιο 2013. Το Συγκρότημα προτίθεται να επαναρχίσει την έκδοση ομολογιακών τίτλων στις αγορές ως μέρος της χρηματοδοτικής του στρατηγικής, νοουμένου ότι οι συνθήκες της αγοράς το επιτρέπουν.
- Οι βελτιωμένοι δείκτες πιστοληπτικής αξιολόγησης τόσο της Εταιρίας (αναβάθμιση της Μακροπρόθεσμης Αξιολόγησης Αθέτησης από τον οίκο αξιολόγησης Fitch Ratings από 'CC' σε 'CCC' τον Απρίλιο 2015) όσο και της Κυπριακής Δημοκρατίας (αναβάθμιση από τους οίκους αξιολόγησης Fitch Ratings κατά δύο βαθμίδες σε B+ με θετικό ορίζοντα τον Οκτώβριο 2015, από S&P's κατά μία βαθμίδα, σε BB- με θετικό ορίζοντα τον Σεπτέμβριο 2015 και Moody's Investors Service κατά δύο βαθμίδες σε B1 με σταθερό ορίζοντα τον Νοέμβριο 2015). Στις 18 Μαρτίου 2016, οι S&P's επιβεβαίωσαν την μακροπρόθεσμη και βραχυπρόθεσμη αξιολόγηση της Κυπριακής Δημοκρατίας, με θετικό ορίζοντα.

4. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

4.2 Πρόβλεψη για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

Η Εταιρία προβαίνει σε εξέταση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες για να αξιολογήσει εάν χρειάζεται να καταχωρηθεί πρόβλεψη για απομείωση στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Ειδικότερα, η διοίκηση χρειάζεται να υπολογίσει το ύψος και το χρονικό πλαίσιο των μελλοντικών ταμειακών ροών για να καθορίσει το ποσό της απαιτούμενης πρόβλεψης και ο υπολογισμός της ζημιάς απομείωσης βασίζεται σε κρίσεις. Τέτοιες εκτιμήσεις βασίζονται σε παραδοχές για έναν αριθμό παραγόντων και ως εκ τούτου οι πραγματικές ζημιές απομείωσης μπορεί να διαφέρουν.

Η λογιστική αξία του δανείου μειώνεται μέσω της χρήσης λογαριασμού πρόβλεψης και το ποσό της ζημιάς αναγνωρίζεται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Τα δάνεια και οι σχετικές προβλέψεις διαγράφονται όταν δεν είναι εφικτή η μελλοντική είσπραξή τους. Μέρος των διαγραφών, περιλαμβανομένων μη συμβατικών διαγραφών, μπορεί επίσης να προκύψει όταν εκτιμάται ότι δεν υπάρχει εφικτή προοπτική για ανάκτηση των μελλοντικών ταμειακών ροών. Επιπλέον οι διαγραφές μπορεί να αντικατοπτρίζουν ενέργειες αναδιάρθρωσης με πελάτες που υπόκεινται στους όρους συμφωνίας και την ικανοποιητική επίδοση.

Ένας πολύ σημαντικός παράγοντας για την εκτίμηση της πρόβλεψης είναι το χρονικό πλαίσιο και το καθαρό ανακτήσιμο ποσό από την ανάκτηση εξασφαλίσεων που κυρίως περιλαμβάνουν γη και κτήρια. Η Εταιρία μπορεί να αλλάξει ορισμένες εκτιμήσεις από περίοδο σε περίοδο, ωστόσο είναι ανέφικτο να υπολογιστεί η επίδραση των εκτιμήσεων λόγω των αλληλοεπιδράσεων αυτών των εκτιμήσεων και καθώς το προφίλ του πληθυσμού των δανείων αλλάζει από περίοδο σε περίοδο.

Οι παραδοχές που έχουν γίνει αφορούν τις μελλοντικές αλλαγές στις αξίες ακινήτων, καθώς και το χρονικό ορίζοντα της ρευστοποίησης της εξασφάλισης, το κόστος φορολογίας και τα έξοδα ανάκτησης και μετέπειτα πώλησης της εξασφάλισης. Έχει χρησιμοποιηθεί ο ανάλογος δείκτης για τον υπολογισμό της τρέχουσας αγοραίας αξίας των ακινήτων, ενώ έγιναν παραδοχές με βάση ένα μακροοικονομικό σενάριο για τις μελλοντικές αλλαγές στις αξίες των ακινήτων. Το χρονικό πλαίσιο είσπραξης των εξασφαλίσεων ακινήτων έχει υπολογιστεί σε 3 έτη κατά μέσο όρο, με εξαίρεση συγκεκριμένων περιπτώσεων όπου έχει χρησιμοποιηθεί μια διαφορετική περίοδος βασισμένη σε συγκεκριμένα στοιχεία και περιστάσεις και για πελάτες της Υπηρεσίας Ανάκτησης Χρεών όπου έχει χρησιμοποιηθεί περίοδος 6 χρόνων. Σύμφωνα με τις περί της Απομείωσης Δανείων και των Διαδικασιών Διενέργειας Προβλέψεων Οδηγίες 2014 και 2015 της ΚΤΚ, η συσσωρευμένη μέση μελλοντική μεταβολή της αξίας των ακινήτων κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου έχει περιοριστεί στο μηδέν. Επιπλέον η ρευστοποιήσιμη αξία των εξασφαλίσεων υπολογίστηκε κατά μέσο όρο σε 10% χαμηλότερη από την προβλεπόμενη αγοραία αξία των εξασφαλίσεων.

Οποιεσδήποτε αλλαγές σε αυτές τις παραδοχές ή διαφορές μεταξύ των παραδοχών που έγιναν και τα πραγματικά αποτελέσματα θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε σημαντικές αλλαγές στα ποσά των απαιτούμενων προβλέψεων για απομείωση δανείων και απαιτήσεων.

Για περιουσιακά στοιχεία που είναι σημαντικά σε ατομική βάση, υπολογίζονται προβλέψεις για απομείωση σε ατομική βάση λαμβάνοντας υπόψη όλες τις σχετικές παραμέτρους που επηρεάζουν τις αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές (για παράδειγμα, τις επιχειρηματικές προοπτικές του πελάτη, την ανακτήσιμη αξία της εξασφάλισης, τη θέση της Εταιρίας σε σχέση με τους άλλους πιστωτές, την αξιοπιστία των πελατειακών πληροφοριών και το πιθανό κόστος κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εργασίας). Το ποσό της πρόβλεψης για απομείωση, είναι η διαφορά μεταξύ των προεξοφλημένων αναμενόμενων ταμειακών ροών (προεξοφλημένες με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο του δανείου), και τη λογιστική του αξία. Ο υπολογισμός των μελλοντικών ταμειακών ροών είναι υποκειμενικός. Επίσης, οι εκτιμήσεις αλλάζουν με την πάροδο του χρόνου καθώς νέες πληροφορίες γίνονται διαθέσιμες ή εξελίσσονται οι διαδικασίες ανάκτησης. Σαν αποτέλεσμα, γίνονται συχνές αλλαγές στις προβλέψεις για απομείωση με τη λήψη αποφάσεων σε ατομική βάση. Σαν αποτέλεσμα των αλλαγών αυτών στις εκτιμήσεις, γίνονται αλλαγές στις προβλέψεις και υπάρχει άμεση επίδραση στο κόστος της πρόβλεψης για απομείωση.

4. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

4.2 Πρόβλεψη για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (συνέχεια)

Επιπρόσθετα εκτός από τις προβλέψεις για απομείωση σε ατομική βάση, η Εταιρία προβαίνει και σε πρόβλεψη για απομείωση σε συλλογική βάση. Η Εταιρία υιοθετεί μια τυποποιημένη προσέγγιση για τις προβλέψεις σε συλλογική βάση που περιλαμβάνει τον καθορισμό πιθανοτήτων και ποσοστών ζημιών σε περίπτωση αθέτησης του δανείου για κάθε χαρτοφυλάκιο δανείων. Η μεθοδολογία αυτή υπόκειται σε αβεβαιότητα εν μέρει λόγω του ότι δεν είναι πρακτικό να εντοπιστούν οι ζημιές του κάθε δανείου σε ατομική βάση, λόγω του μεγάλου αριθμού δανείων στο κάθε χαρτοφυλάκιο. Επιπλέον, η χρήση ιστορικών πληροφοριών για τον καθορισμό πιθανότητας αθέτησης και ποσοστών ζημιάς συμπληρώνεται από σημαντικές εκτιμήσεις από τη διοίκηση για να αξιολογηθεί κατά πόσο οι τρέχουσες οικονομικές και πιστωτικές συνθήκες είναι τέτοιες, έτσι ώστε να αξιολογηθεί κατά πόσον το πραγματικό επίπεδο των ζημιών είναι μεγαλύτερο ή μικρότερο από αυτό που προκύπτει από την ιστορική εμπειρία.

Ο έλεγχος απομείωσης περιλαμβάνει και τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις εκτός ισολογισμού, δηλαδή τις εγγυήσεις ή αμετάκλητα όρια πιστωτικών διευκολύνσεων. Οι υποχρεώσεις εκτός υπολογισμού για περιουσιακά στοιχεία που αξιολογούνται σε ατομική βάση απαιτούν εκτιμήσεις σε σχέση με την πιθανότητα, την χρονική περίοδο και το ποσό των ταμειακών εκροών, διαφορετικά οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις εκτός ισολογισμού ελέγχονται για απομείωση σε συλλογική βάση, λαμβάνοντας υπόψη την πιθανότητα ζημιάς του χαρτοφυλακίου στο οποίο περιλαμβάνονται οι εντός ισολογισμού υποχρεώσεις του πελάτη. Το Συγκρότημα μπορεί να αλλάξει τις παραδοχές από περίοδο σε περίοδο παρόλο αυτά δεν είναι πρακτικά εφικτό να εκτιμήσει την επίδραση τέτοιων μεμονωμένων εκτιμήσεων λόγω αλληλοεπιδράσεων μεταξύ των παραδοχών και ενώ τα χαρακτηριστικά του συνόλου της έκθεσης εκτός ισολογισμού μεταβάλλεται από περίοδο σε περίοδο.

Υπό κανονικές συνθήκες, η χρήση της ιστορικής εμπειρίας παρέχει τις πιο αντικειμενικές και σχετικές πληροφορίες για την αξιολόγηση της ιστορικής ζημιάς σε κάθε χαρτοφυλάκιο. Σε ορισμένες περιπτώσεις όμως, η χρήση της ιστορικής εμπειρίας παρέχει λιγότερη σχετική πληροφόρηση όσον αφορά τις πραγματοποιηθείσες ζημιές σε ένα χαρτοφυλάκιο κατά την ημέρα του ισολογισμού. Για παράδειγμα, όταν υπάρχουν αλλαγές στο οικονομικό ή εποπτικό περιβάλλον ή αλλαγές στη συμπεριφορά των πελατών, οι πιο πρόσφατες τάσεις στους παράγοντες κινδύνου του χαρτοφυλακίου δεν απεικονίζονται πλήρως. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η πρόβλεψη για απομείωση που προκύπτει αποκλειστικά από τη χρήση της ιστορικής εμπειρίας προσαρμόζεται ούτως ώστε οι πιο πρόσφατοι παράγοντες κινδύνου να λαμβάνονται υπόψη.

Το συνολικό ποσό της πρόβλεψης για απομείωση δανείων και απαιτήσεων της Εταιρίας είναι εκ φύσεως αβέβαιο, λόγω της ευαισθησίας του στις οικονομικές και πιστωτικές συνθήκες διαφόρων γεωγραφικών περιοχών. Οι οικονομικές και πιστωτικές συνθήκες στις διάφορες γεωγραφικές περιοχές επηρεάζονται από πολλούς παράγοντες με υψηλό βαθμό αλληλεξάρτησης, ως εκ τούτου το ποσό πρόβλεψης για απομείωση των δανείων της Εταιρίας ως σύνολο δεν επηρεάζεται από μόνο ένα συγκεκριμένο παράγοντα. Διαφορετικοί παράγοντες κινδύνου εφαρμόζονται σε κάθε χώρα έτσι ώστε να αντικατοπτρίζουν τις τοπικές οικονομικές συνθήκες και τους τοπικούς νόμους και κανονισμούς. Οι παραδοχές στις οποίες βασίζονται αυτές οι εκτιμήσεις είναι υποκειμενικές. Η μεθοδολογία και οι παραδοχές που χρησιμοποιούνται για να υπολογιστούν οι προβλέψεις για απομείωση αναθεωρούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα. Είναι πιθανόν οι πραγματικές συνθήκες στο επόμενο οικονομικό έτος να διαφέρουν από τις παραδοχές που έχουν γίνει, με αποτέλεσμα να υπάρχουν σημαντικές αναπροσαρμογές στη λογιστική αξία των δανείων και απαιτήσεων.

Περισσότερες πληροφορίες για τις προβλέψεις για απομείωση και σχετική πληροφόρηση παρουσιάζονται στη Σημείωση 43.

4. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

4.3 Εύλογη αξία επενδύσεων και παραγώγων

Η καλύτερη απόδειξη της εύλογης αξίας είναι η τιμή διαπραγμάτευσης σε μια ενεργή αγορά. Αν η αγορά στην οποία διαπραγματεύεται ένα χρηματοοικονομικό μέσο δεν είναι ενεργή, τότε χρησιμοποιείται μια μέθοδος αποτίμησης. Η πλειοψηφία των μεθόδων αποτίμησης που χρησιμοποιούνται από την Εταιρία, βασίζονται αποκλειστικά σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς με αποτέλεσμα η αποτίμηση της εύλογης αξίας να είναι αρκετά αξιόπιστη. Ωστόσο, συγκεκριμένα χρηματοοικονομικά μέσα αποτιμούνται με βάση μεθόδους που χρησιμοποιούν ένα ή περισσότερα σημαντικά δεδομένα τα οποία δεν είναι παρατηρήσιμα. Οι μέθοδοι αποτίμησης που βασίζονται σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα απαιτούν περισσότερη κρίση από πλευράς της διοίκησης για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας, σε σχέση με αυτή που απαιτείται για μεθόδους που στηρίζονται αποκλειστικά σε παρατηρήσιμα δεδομένα.

Οι μέθοδοι αποτίμησης που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας περιλαμβάνουν συγκρίσεις με παρόμοια χρηματοοικονομικά μέσα για τα οποία υπάρχουν παρατηρήσιμες τιμές, χρησιμοποίηση μοντέλων προεξοφλημένων ταμειακών ροών και άλλες μεθόδους αποτίμησης που χρησιμοποιούνται συνήθως από τους συμμετέχοντες στην αγορά. Οι μέθοδοι αποτίμησης περιλαμβάνουν παραδοχές που θα χρησιμοποιούσαν και άλλοι συμμετέχοντες στην αγορά καθώς και παραδοχές για την καμπύλη απόδοσης επιτοκίων, τις συναλλαγματικές ισοτιμίες, τις μεταβλητότητες και το ρυθμό αθέτησης οφειλών. Κατά την αποτίμηση μέσων με τη μέθοδο σύγκρισης με άλλα παρόμοια μέσα, η διοίκηση λαμβάνει υπόψη τη λήξη, τη δομή και τη διαβάθμιση του μέσου το οποίο χρησιμοποιείται ως συγκρίσιμο.

Η Εταιρία χρησιμοποιεί μοντέλα που βασίζονται σε μη παρατηρήσιμα δεδομένα μόνο για την αποτίμηση μη εισηγμένων μετοχών. Σε αυτές τις περιπτώσεις γίνονται εκτιμήσεις για να ληφθούν υπόψη αβεβαιότητες στις εύλογες αξίες που προκύπτουν από την έλλειψη δεδομένων της αγοράς, όπως για παράδειγμα η έλλειψη ρευστότητας. Μη παρατηρήσιμα δεδομένα που χρησιμοποιούνται σε αποτιμήσεις είναι εκ φύσεως αβέβαια διότι υπάρχουν ελάχιστα ή καθόλου διαθέσιμα στοιχεία στην αγορά για να καθορίσουν αν μια συναλλαγή έχει διεκπεραιωθεί σε καθαρή εμπορική βάση κάτω από κανονικές επιχειρηματικές συνθήκες. Τα μη παρατηρήσιμα δεδομένα καθορίζονται βάση των καλύτερων διαθέσιμων πληροφοριών.

Περισσότερες πληροφορίες για την εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων παρουσιάζονται στη Σημείωση 21.

4.4 Απομείωση επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση

Οι μετοχές διαθέσιμες προς πώληση υφίστανται απομείωση όταν η μείωση της εύλογης αξίας τους σε σχέση με την τιμή κόστους είναι σημαντική ή παρατεταμένη. Ο προσδιορισμός της σημαντικής ή παρατεταμένης μείωσης απαιτεί εκτίμηση από τη διοίκηση. Η διοίκηση έχει αξιολογήσει ότι ζημιά ύψους 25% ή πέραν του 25% θεωρείται σημαντική, εκτός από τις περιπτώσεις επενδυτικών εταιριών όπου καθορίζονται ψηλότερα όρια. Σύμφωνα με τις αξιολογήσεις της διοίκησης, παρατεταμένη θεωρείται περίοδος 12 μηνών και άνω. Παράγοντες που λαμβάνονται υπόψη σε αυτές τις εκτιμήσεις περιλαμβάνουν την αναμενόμενη μεταβλητότητα στις τιμές των μετοχών. Επιπρόσθετα, απομείωση πιθανόν να προκύπτει όταν υπάρχουν ενδείξεις για σημαντικές αρνητικές μεταβολές στην τεχνολογία, την αγορά, το οικονομικό ή το νομικό περιβάλλον στο οποίο δραστηριοποιείται η εκδότρια εταιρία.

Τα ομόλογα διαθέσιμα προς πώληση υφίστανται απομείωση όταν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις απομείωσης λόγω ενός ή περισσότερων γεγονότων που συνέβηκαν μετά την αρχική αναγνώριση της επένδυσης και το γεγονός (ή γεγονότα) επηρεάζουν τις αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές της επένδυσης. Η πολιτική της Εταιρίας απαιτεί όπως γίνει ατομική αξιολόγηση για ενδεχόμενη απομείωση σε ομόλογα των οποίων η εύλογη αξία κατά την ημερομηνία του ισολογισμού είναι μικρότερη του 90% του αποσβεσμένου κόστους του ομολόγου. Η αξιολόγηση λαμβάνει υπόψη ένα αριθμό παραγόντων, όπως η οικονομική κατάσταση του εκδότη, η παραβίαση των όρων του συμβολαίου, η πιθανότητα ο εκδότης να κηρύξει πτώχευση ή να προβεί σε χρηματοοικονομική αναδιοργάνωση και ως εκ τούτου απαιτεί σημαντική κρίση.

Περισσότερες πληροφορίες για την απομείωση επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση παρουσιάζονται στις Σημειώσεις 13 και 19.

4. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

4.5 Επαναταξινόμηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Η Εταιρία ταξινομεί τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στις ακόλουθες κατηγορίες: στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, διαθέσιμα προς πώληση, επενδύσεις που κρατούνται μέχρι τη λήξη ή δάνεια και απαιτήσεις. Η κατάλληλη ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων καθορίζεται κατά την αρχική τους αναγνώριση. Επιπρόσθετα, με τις τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 39 και το ΔΠΧΑ 7, 'Επαναταξινόμηση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων' οι οποίες εγκρίθηκαν από το ΣΔΛΠ και υιοθετήθηκαν από την ΕΕ τον Οκτώβρη του 2008, επιτρέπεται η επαναταξινόμηση ορισμένων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων από την κατηγορία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (περιουσιακά στοιχεία για εμπορία) και την κατηγορία διαθέσιμα προς πώληση, στην κατηγορία δάνεια και απαιτήσεις. Για να επαναταξινομηθούν τα περιουσιακά στοιχεία, θα πρέπει να υπάρχει ξεκάθαρη αλλαγή στην πρόθεση της διοίκησης σε σχέση με τα περιουσιακά στοιχεία αφού τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία πρέπει να πληρούν τον ορισμό των δανείων και απαιτήσεων κατά την ημερομηνία επαναταξινόμησής τους. Επιπλέον, θα πρέπει κατά την ημερομηνία της επαναταξινόμησης να υπάρχει η πρόθεση και η ικανότητα διακράτησης του περιουσιακού στοιχείου για το προβλεπτό μέλλον. Με την επαναταξινόμηση, δεν υπάρχει η δυνατότητα για μεταγενέστερη επαναταξινόμηση στην κατηγορία για εμπορία ή την κατηγορία διαθέσιμα προς πώληση.

Η διοίκηση χρειάζεται να κρίνει κάνοντας τις αναγκαίες παραδοχές εάν υπάρχει ενεργός αγορά για το υπό εξέταση χρηματοοικονομικό στοιχείο ώστε να πληροί τον ορισμό των δανείων και απαιτήσεων. Η διοίκηση πρέπει επίσης να προβαίνει σε κρίσεις και παραδοχές για τον καθορισμό της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων κατά την ημερομηνία επαναταξινόμησής τους, η οποία αποτελεί τη βάση του αποσβεσμένου κόστους στην κατηγορία δάνεια και απαιτήσεις. Η απόφαση που πρέπει να λάβει η διοίκηση και για τα δύο αυτά θέματα μπορεί να αποδειχτεί ιδιαίτερα δύσκολη όταν το οικονομικό περιβάλλον και οι συνθήκες στις χρηματοοικονομικές αγορές είναι πολύ ρευστές και αβέβαιες. Η αλλαγή στην πρόθεση για διακράτηση των περιουσιακών στοιχείων για το προβλεπτό μέλλον είναι ένα άλλο θέμα που απαιτεί σημαντική κρίση από τη διοίκηση. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία προτείνονται για επαναταξινόμηση πρέπει να εγκριθούν από την Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων του Συγκροτήματος με βάση τα γεγονότα και τις περιστάσεις του κάθε υπό εξέταση χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου και λαμβάνοντας υπόψη τη δυνατότητα και ευλογοφάνεια της προτεινόμενης στρατηγικής για διακράτησή του.

Επιπρόσθετα από τα πιο πάνω, απαιτείται η κρίση της διοίκησης για να βεβαιώσει ότι η αναμενόμενη αποπληρωμή του περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει την εκτιμημένη εύλογη αξία του και η απόδοση του περιουσιακού στοιχείου θα βελτιστοποιηθεί με τη διακράτησή του για το προβλεπτό μέλλον.

Πληροφορίες σε σχέση με τα περιουσιακά στοιχεία που επαναταξινομήθηκαν παρουσιάζονται στη Σημείωση 19.

4.6 Ωφελήματα αφυπηρέτησης

Το κόστος ωφελημάτων για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών υπολογίζεται με βάση αναλογιστικές εκτιμήσεις, κατά τις οποίες χρησιμοποιούνται παραδοχές για τους προεξοφλητικούς συντελεστές, τα ποσοστά μακροπρόθεσμης απόδοσης των περιουσιακών στοιχείων, το ρυθμό αύξησης των μισθών, τα ποσοστά θνησιμότητας και τις μελλοντικές αυξήσεις στα ωφελήματα αφυπηρέτησης, όπου είναι αναγκαίο. Η διοίκηση της Εταιρίας κάνει αυτές τις παραδοχές βασιζόμενη σε προσδοκίες της αγοράς κατά την ημερομηνία του ισολογισμού, χρησιμοποιώντας τις καλύτερες δυνατές εκτιμήσεις για κάθε παράμετρο, καλύπτοντας την περίοδο κατά την οποία η υποχρέωση θα διακανονιστεί. Για τον καθορισμό του κατάλληλου προεξοφλητικού συντελεστή, η διοίκηση λαμβάνει υπόψη την καμπύλη επιτοκίων με βάση εταιρικά ομόλογα υψηλής διαβάθμισης. Η επιλογή των λοιπών παραμέτρων απαιτεί ορισμένες κρίσεις.

Οι μελλοντικές αυξήσεις των μισθών βασίζονται στις αναμενόμενες μελλοντικές τιμές του πληθωρισμού της συγκεκριμένης χώρας συν ένα περιθώριο που αντανακλά την καλύτερη δυνατή εκτίμηση για παραμέτρους που σχετίζονται με παραγωγικότητα, ωρίμανση και προαγωγές. Τα ποσοστά μακροπρόθεσμης απόδοσης των περιουσιακών στοιχείων του κάθε προγράμματος βασίζονται στη σύνθεση των επενδύσεών του, λαμβάνοντας έτσι υπόψη το διαφορετικό ρυθμό απόδοσης για κάθε κατηγορία περιουσιακών στοιχείων. Οι εκτιμήσεις για τις μελλοντικές τιμές του πληθωρισμού που επηρεάζουν τους μισθούς και η αναμενόμενη απόδοση των περιουσιακών στοιχείων αντικατοπτρίζουν τις καλύτερες δυνατές εκτιμήσεις της διοίκησης για αυτές τις μεταβλητές, μετά από διαβούλευση με τους συμβούλους της Εταιρίας και απαιτούν σημαντικές κρίσεις. Λόγω της μακροχρόνιας φύσης των προγραμμάτων, οι εκτιμήσεις αυτές είναι εξ ορισμού αβέβαιες.

Περισσότερες πληροφορίες για τα ωφελήματα αφυπηρέτησης παρουσιάζονται στη Σημείωση 11.

4. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

4.7 Φόρος εισοδήματος

Η Εταιρία δραστηριοποιείται και επομένως υπόκειται σε φόρο εισοδήματος σε διάφορες χώρες. Αυτό απαιτεί εκτιμήσεις για τον προσδιορισμό της πρόβλεψης φόρου εισοδήματος κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Η Εταιρία αναγνωρίζει υποχρεώσεις για φόρο εισοδήματος σε σχέση με συναλλαγές και υπολογισμούς των οποίων ο φορολογικός χειρισμός είναι αβέβαιος. Όπου η τελική φορολογία διαφέρει από τα αρχικά ποσά που αναγνωρίστηκαν στο λογαριασμό αποτελεσμάτων, οι διαφορές επηρεάζουν το έξοδο φορολογίας, τις φορολογικές υποχρεώσεις και τις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις της περιόδου όπου συμφωνείται ο τελικός προσδιορισμός της φορολογίας με τις φορολογικές αρχές.

Η Εταιρία αναγνωρίζει απαιτήσεις για αναβαλλόμενη φορολογία σε σχέση με φορολογικές ζημιές, στο βαθμό που είναι πιθανόν να υπάρχουν φορολογητέα κέρδη στο μέλλον έναντι των οποίων να χρησιμοποιηθούν οι ζημιές. Ο καθορισμός του ποσού της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που μπορεί να αναγνωριστεί, απαιτεί την άσκηση κρίσης και βασίζεται στο χρονισμό και το επίπεδο των μελλοντικών φορολογικών κερδών, σε συνάρτηση με μελλοντικές στρατηγικές φορολογικού σχεδιασμού. Αυτές οι μεταβλητές έχουν καθοριστεί με βάση σημαντικές παραδοχές της διοίκησης και είναι εξ ορισμού αβέβαιες. Είναι δυνατόν οι πραγματικές συνθήκες στο μέλλον να είναι διαφορετικές από τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν, με αποτέλεσμα σημαντικές αναπροσαρμογές στη λογιστική αξία των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων.

Περισσότερες πληροφορίες για τη φορολογία παρατίθενται στη Σημείωση 16.

4.8 Ταξινόμηση ακινήτων

Η Εταιρία καθορίζει κατά πόσο ένα ακίνητο ταξινομείται ως επενδύσεις σε ακίνητα ή αποθέματα ακινήτων ως ακολούθως:

- Οι επενδύσεις σε ακίνητα περιλαμβάνουν γη και κτήρια που δεν χρησιμοποιούνται από ή στις δραστηριότητες της Εταιρίας, ούτε είναι προς πώληση στη διεξαγωγή συνήθων εργασιών, αλλά κατέχονται κυρίως για έσοδα από ενοίκια και κεφαλαιουχικό κέρδος. Αυτά τα κτήρια ουσιαστικά ενοικιάζονται σε ενοικιαστές και δεν προορίζονται να πωληθούν στα πλαίσια των συνήθων εργασιών.
- Τα αποθέματα ακινήτων περιλαμβάνουν ακίνητα που κατέχονται με την πρόθεση να πωληθούν. Κυρίως αυτά σχετίζονται με ανακτηθέντα ακίνητα και ακίνητα που αποκτήθηκαν μέσω της εξαγοράς ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας το 2013, που λόγω της σύστασης της Διεύθυνση Διαχείρισης Ακινήτων (ΔΔΑ) από την Εταιρία το 2015, διαχειρίζονται με σκοπό να πωληθούν.

4.9 Εύλογη αξία ακινήτων για ίδια χρήση και ακινήτων για επένδυση

Η λογιστική πολιτική της Εταιρίας σε σχέση τόσο με τα ακίνητα που κατέχει η Εταιρία για ίδια χρήση όσο και τα ακίνητα που κατέχονται για επένδυση απαιτεί την επιμέτρησή τους σε εύλογη αξία. Στην περίπτωση των ακινήτων που κατέχονται για ίδια χρήση, η εκτίμηση γίνεται σε τακτά διαστήματα ούτως ώστε η λογιστική αξία να μην διαφέρει ουσιωδώς από την εύλογη αξία, ενώ στην περίπτωση των ακινήτων για επένδυση η εκτίμηση γίνεται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς. Οι εκτιμήσεις γίνονται από προσοντούχους εκτιμητές μέσω εφαρμογής ενός μοντέλου αποτίμησης όπως συνίσταται από την Επιτροπή Διεθνών Προτύπων Εκτίμησης.

Ανάλογα με τη φύση του εν λόγω ακινήτου και την υπάρχουσα πληροφόρηση στην αγορά, για τον καθορισμό της εύλογης αξίας του ακινήτου για ίδια χρήση και του ακινήτου για επένδυση μπορεί να απαιτηθεί η χρήση εκτιμήσεων όπως οι μελλοντικές ταμειακές ροές από το ακίνητο και ο κατάλληλος συντελεστής προεξόφλησης των ροών αυτών. Όλες αυτές οι εκτιμήσεις βασίζονται στις συνθήκες που επικρατούν στην τοπική αγορά κατά την ημερομηνία ισολογισμού.

Από την περίοδο επιτάχυνσης της οικονομικής κρίσης στην Κύπρο το 2010, οι συναλλαγές στα εμπορικά και οικιστικά ακίνητα κατέγραψαν μια σημαντική μείωση και σύμφωνα με τους τοπικούς δημοσιευμένους δείκτες, οι τιμές έχουν μειωθεί κατά 15% με 45% από το 2011 (ανάλογα με τη περιοχή και το είδος του ακινήτου). Οι καταναγκαστικές πωλήσεις αναμένεται να επιταχυνθούν ως αποτέλεσμα των πιέσεων στις τράπεζες για ανάκτηση των ακινήτων που εξασφαλίζουν δάνεια. Η έντονη αβεβαιότητα που επικρατεί αναφορικά με τις οικονομικές εξελίξεις στην Κύπρο και ειδικά στο χρηματοπιστωτικό τομέα και τον τομέα ακινήτων, καθιστά την πρόβλεψη των μελλοντικών εξελίξεων στην αγορά ακινήτων εξαιρετικά δύσκολη.

Για τις εκτιμήσεις τους, οι εκτιμητές έχουν χρησιμοποιήσει τη γνώση τους για την αγορά και την επαγγελματική τους κρίση και δεν έχουν βασιστεί αποκλειστικά σε ιστορικά στοιχεία συναλλαγών, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο βαθμός της αβεβαιότητας είναι αυξημένος σε σχέση με την ύπαρξη μιας πιο ενεργούς αγοράς για τον καθορισμό της αγοραίας αξίας των ακινήτων.

4. Σημαντικές κρίσεις, εκτιμήσεις και παραδοχές (συνέχεια)

4.9 Εύλογη αξία ακινήτων για ίδια χρήση και ακινήτων για επένδυση (συνέχεια)

Περισσότερες πληροφορίες για τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν περιλαμβάνονται στη Σημείωση 21.

4.10 Αποθέματα ακινήτων - εκτίμηση της καθαρής ανακτήσιμης αξίας

Τα αποθέματα ακινήτων αποτιμώνται στο χαμηλότερο του κόστους και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Η εκτιμώμενη τιμή πώλησης καθορίζεται με αναφορά την εύλογη αξία των ακινήτων αναπροσαρμοσμένη για την επίδραση συγκεκριμένων περιστάσεων σχετικά με τη διαδικασία πώλησης του κάθε ακινήτου. Ανάλογα με την αξία του εν λόγω ακινήτου και την υπάρχουσα πληροφόρηση στην αγορά, ο καθορισμός του κόστους πώλησης μπορεί να απαιτήσει επαγγελματική κρίση η οποία περιλαμβάνει ένα μεγάλο βαθμό αβεβαιότητας που οφείλεται σε μειωμένη δραστηριότητα της αγοράς.

Περισσότερες πληροφορίες για τα αποθέματα ακινήτων παρουσιάζονται στη Σημείωση 27.

4.11 Προβλέψεις

Για να καθοριστεί αν μια παρούσα υποχρέωση υπάρχει και για να εκτιμηθεί η πιθανότητα, το χρονικό πλαίσιο και το ποσό για οποιαδήποτε εκροή χρειάζονται εκτιμήσεις. Προβλέψεις για επιδικίες, υπό διαιτησία διαφορές ή κανονιστικές υποθέσεις απαιτούν μεγαλύτερο βαθμό κρίσης από άλλα είδη προβλέψεων.

Λεπτομερής περιγραφή για τη φύση της αβεβαιότητας και των παραδοχών και την επίδραση στο ποσό και τη χρονική περίοδο για επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές περιλαμβάνεται στη Σημείωση 38.

5. Έσοδα από τόκους

	2015	2014
	€000	€000
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	**967.081**	1.140.841
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες και κεντρικές τράπεζες	**9.445**	37.399
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	**13.494**	16.184
Επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως δάνεια και απαιτήσεις	**88.455**	177.225
	1.078.475	1.371.649
Επενδύσεις προς εμπορία	**-**	1
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	**5.331**	10.966
Άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	**739**	739
	1.084.545	1.383.355

Οι τόκοι από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες περιλαμβάνουν τόκους στο ανακτήσιμο ποσό των απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων ύψους €215.145 χιλ. (2014: €261.002 χιλ.).

6. Έξοδα από τόκους

	2015	2014
	€000	€000
Καταθέσεις πελατών	**140.724**	178.619
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες και καταθέσεις από τράπεζες	**99.041**	156.505
Συμφωνίες επαναγοράς	**7.583**	11.910
	247.348	347.034
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	**21.775**	27.023
	269.123	374.057

7. Έσοδα και έξοδα από αμοιβές και προμήθειες

Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες

	2015	2014
	€000	€000
Αμοιβές και προμήθειες που σχετίζονται με χορηγήσεις	**82.133**	78.974
Άλλες τραπεζικές προμήθειες	**61.487**	62.392
Αμοιβές από αμοιβαία κεφάλαια και διαχείριση χαρτοφυλακίων	**1.534**	1.892
Λοιπές προμήθειες	**125**	338
	145.279	143.596

Οι αμοιβές από αμοιβαία κεφάλαια και διαχείριση χαρτοφυλακίων περιλαμβάνουν έσοδα ύψους €1.534 χιλ. (2014: €1.860 χιλ.) από καταπιστευματικές και συναφείς δραστηριότητες.

Έξοδα από αμοιβές και προμήθειες

	2015	2014
	€000	€000
Τραπεζικές προμήθειες	**8.276**	7.719
Αμοιβές από αμοιβαία κεφάλαια και διαχείριση χαρτοφυλακίων	**184**	119
	8.460	7.838

8. Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από διαπραγμάτευση συναλλάγματος

Τα καθαρά κέρδη/(ζημιές) από διαπραγμάτευση συναλλάγματος αποτελούνται από τη μετατροπή χρηματικών περιουσιακών στοιχείων σε ξένο νόμισμα κατά την ημερομηνία αναφοράς, τα πραγματοποιηθέντα συναλλαγματικά κέρδη/(ζημιές) από συναλλαγές σε ξένο νόμισμα που έχουν διακανονιστεί κατά τη διάρκεια του έτους, καθώς και από τη μεταβολή στην εύλογη αξία παραγώγων ξένου συναλλάγματος.

9. Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση θυγατρικών

	2015	2014 (επαναπαρουσίαση)
	€000	€000
Χρηματοοικονομικά μέσα προς εμπορία:		
- μετοχές	**179**	490
- ομόλογα	**14**	1
- παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	**(13.257)**	11.764
Άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων:		
- ομόλογα	**464**	1.717
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από πώληση επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση:		
- μετοχές	**1.060**	48.907
- ομόλογα	**(11)**	2.868
Καθαρά κέρδη από πώληση/αποπληρωμή δανείων και απαιτήσεων:		
- ομόλογα	**49.513**	99.911
Πραγματοποιηθέντα κέρδη από πώληση δανείων	**35**	11.444
Μεταβολή στην εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων σε αντισταθμίσεις εύλογης αξίας:		
- αντισταθμιστικά μέσα	**9.354**	(11.897)
- αντισταθμισμένα μέσα	**(11.099)**	10.290
Ζημιά από πώληση θυγατρικών	**(25.612)**	(11.514)
Κέρδη από πώληση κοινοπραξιών (Σημ. 29)	**13.526**	-
	24.166	163.981

Το κέρδος από πώληση ομολόγων που ταξινομούνται ως δάνεια και απαιτήσεις κατά το 2014 και 2015 αφορά το κέρδος από την πρόωρη αποπληρωμή ομολόγου της Κυπριακής κυβέρνησης.

Τα κέρδη από πώληση κοινοπραξιών αφορούν κυρίως την πώληση της Marfin Diversified Strategy Fund Plc (MDSF) τον Απρίλιο του 2015. Περισσότερες πληροφορίες παρουσιάζονται στη Σημείωση 29.

Η ζημιά από πώληση θυγατρικών το 2015 αφορά τη ζημιά από την πώληση θυγατρικών της Εταιρίας, σε σχέση με την πώληση των Ρωσικών δραστηριοτήτων (Σημ. 49.2.1) και κέρδη από την πώληση του συγκροτήματος Αφροδίτη (Σημ. 49.2.2). Η ζημιά από πώληση θυγατρικών το 2014 αφορά τη ζημιά από την πώληση των Ουκρανικών θυγατρικών και συναφών περιουσιακών στοιχείων (Σημ. 49.3.1).

Τα πραγματοποιηθέντα κέρδη από πώληση δανείων το 2014 αφορούν κυρίως την πώληση δανείων στη Σερβία και την πώληση του μεγαλύτερου μέρους ενός δανειακού χαρτοφυλακίου στο Ηνωμένο Βασίλειο, που αποκτήθηκαν το 2013 από τη Λαϊκή Τράπεζα.

Επιπρόσθετα, τα κέρδη από πώληση μετοχών διαθέσιμων προς πώληση το 2014, αφορούν κυρίως κέρδη από την πώληση της επένδυσης σε μετοχές στη Ρουμανική τράπεζα Banca Transilvania τον Απρίλιο του 2014.

10. Λοιπά έσοδα

	2015	2014
	€000	€000
Έσοδα από μερίσματα – από τρίτους	**571**	190
Ζημιές από πωλήσεις και διαγραφές ακινήτων και εξοπλισμού και άυλων περιουσιακών στοιχείων	**(41)**	(2.055)
Ενοίκια από επενδύσεις σε ακίνητα	**595**	630
Λοιπά έσοδα	**10.021**	5.537
	11.146	4.302

11. Δαπάνες προσωπικού

	2015	2014
	€000	€000
Μισθοί	**159.769**	158.349
Εισφορές εργοδότη σε κυβερνητικά ταμεία κοινωνικών ασφαλίσεων και συντάξεων	**25.432**	23.669
Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης	**17.178**	21.511
	202.379	203.529
Αποζημίωση πρόωρης αφυπηρέτησης και προγράμματα εθελούσιας εξόδου	**-**	315
	202.379	203.844

Ο αριθμός προσωπικού της Εταιρίας στις 31 Δεκεμβρίου 2015 ανήλθε σε 4.045 (2014: 4.213).

Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης

Επιπρόσθετα των εισφορών εργοδότη σε κυβερνητικά ταμεία κοινωνικών ασφαλίσεων και συντάξεων, η Εταιρία λειτουργεί προγράμματα για παροχή πρόσθετων ωφελημάτων αφυπηρέτησης, όπως περιγράφεται πιο κάτω:

	2015	2014
	€000	€000
Προγράμματα καθορισμένων παροχών	**91**	(288)
Προγράμματα καθορισμένων εισφορών	**17.087**	21.799
	17.178	21.511

Κύπρος
Το βασικό πρόγραμμα αφυπηρέτησης για το μόνιμο προσωπικό της Εταιρίας στην Κύπρο (99% του συνολικού προσωπικού της Εταιρίας) είναι ένα πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών. Το πρόγραμμα αυτό προέβλεπε εισφορές εργοδότη ύψους 14% μέχρι τις 31 Μαΐου 2015 και 9% μετέπειτα και εισφορές υπαλλήλου 3%-10% επί του μεικτού μισθού του υπαλλήλου. Το πρόγραμμα διαχειρίζεται από Επιτροπή, η οποία διορίζεται από τα μέλη.

Μικρός αριθμός μελών του προσωπικού που δεν συμμετέχουν στο βασικό πρόγραμμα αφυπηρέτησης, είναι μέλη άλλου προγράμματος συνταξιοδότησης το οποίο είναι κλειστό για νέα μέλη και μπορούν να λαμβάνουν μέρος ή το σύνολο του ωφελήματος αφυπηρέτησής τους με την καταβολή σύνταξης διά βίου. Η διαχείριση του ταμείου γίνεται από Διαχειριστική Επιτροπή που απαρτίζεται από αντιπροσώπους τόσο των μελών όσο και του εργοδότη.

11. Δαπάνες προσωπικού (συνέχεια)

Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης (συνέχεια)

Ελλάδα
Στα πλαίσια της πώλησης των Ελληνικών δραστηριοτήτων το 2013, το προσωπικό και οι σχετικές υποχρεώσεις που απορρέουν από το πρόγραμμα καθορισμένων παροχών στην Ελλάδα μεταφέρθηκαν στην Τράπεζα Πειραιώς. Για όλο το προσωπικό υπήρχε πρόγραμμα αποζημίωσης βάσει νομοθεσίας σε περίπτωση απόλυσης ή εφάπαξ καταβολή αποζημίωσης κατά την κανονική αφυπηρέτηση, με συντελεστές που καθορίζει η Ελληνική νομοθεσία. Όλα τα πληρωτέα ωφελήματα από το πρόγραμμα καθορισμένων παροχών πληρώθηκαν από τα περιουσιακά στοιχεία της Εταιρίας, καθώς αυτό το πρόγραμμα δεν είναι χρηματοδοτούμενο.

Ηνωμένο Βασίλειο
Τα προηγούμενα χρόνια, η Εταιρία ανέλαβε την υποχρέωση του προγράμματος καθορισμένων παροχών των υπαλλήλων της στο Ηνωμένο Βασίλειο το οποίο έκλεισε το Δεκέμβριο του 2008 όσον αφορά τη συσσώρευση μελλοντικών ωφελημάτων για τα ενεργά μέλη του.

Ρουμανία
Η Εταιρία δε λειτουργεί προγράμματα παροχής ωφελημάτων αφυπηρέτησης στη Ρουμανία.

Ανάλυση των αποτελεσμάτων των αναλογιστικών εκτιμήσεων για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών

	2015	2014
Ποσά που αναγνωρίστηκαν στον ισολογισμό	**€000**	€000
Υποχρεώσεις (Σημ. 33)	**12.559**	15.731
Περιουσιακά στοιχεία (Σημ. 28)	**(20)**	(42)
	12.539	15.689

Ένα από τα σχέδια που είναι χρηματοδοτούμενο, παρουσιάζει χρηματοδοτικό πλεόνασμα ύψους €15.066 χιλ. (2014: €14.000 χιλ.) το οποίο δεν αναγνωρίζεται ως περιουσιακό στοιχείο, έχοντας υπόψη ότι η Εταιρία δεν κατέχει άνευ όρων δικαίωμα στα μελλοντικά οικονομικά οφέλη, είτε μέσω επιστροφής χρημάτων ή μέσω μείωσης στις μελλοντικές εισφορές.

Τα ποσά που αναγνωρίστηκαν στον ισολογισμό και η κίνηση στην καθαρή παρούσα αξία της υποχρέωσης παρουσιάζονται πιο κάτω:

11. Δαπάνες προσωπικού (συνέχεια)

Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης (συνέχεια)

Ανάλυση των αποτελεσμάτων των αναλογιστικών εκτιμήσεων για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών (συνέχεια)

	Παρούσα αξία της υποχρέωσης	**Εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων των προγραμμάτων**	**Καθαρό ποσό πριν την επίδραση του ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου αναγνώρισης στο πλεόνασμα**	**Επίδραση ελάχιστης απαίτησης για χρηματοδότηση ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου αναγνώρισης στο πλεόνασμα**	**Καθαρή περιουσιακή υποχρέωση καθορισμένων παροχών**
	€000	**€000**	**€000**	**€000**	**€000**
1 Ιανουαρίου 2015	84.508	(82.740)	1.768	13.921	**15.689**
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	22	-	22	-	**22**
Κέρδη από περικοπές και διακανονισμούς	(190)	-	(190)	-	**(190)**
Καθαρά έξοδα/(έσοδα) από τόκους	2.905	(2.646)	259	-	**259**
Συνολικό ποσό που αναγνωρίστηκε στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων	2.737	(2.646)	91	-	**91**
Επαναμετρήσεις:					
- Απόδοση περιουσιακών στοιχείων προγραμμάτων μη συμπεριλαμβανομένων ποσών που έχουν συμπεριληφθεί στα καθαρά έξοδα από τόκους	-	2.292	2.292	-	**2.292**
- Αναλογιστικά κέρδη από αλλαγές σε οικονομικές παραδοχές	(3.600)	-	(3.600)	-	**(3.600)**
- Εμπειρικές προσαρμογές	(531)	-	(531)	-	**(531)**
- Αλλαγή λόγω της επίδρασης του ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου αναγνώρισης στο πλεόνασμα	-	-	-	1.144	**1.144**
Συνολικό ποσό που αναγνωρίστηκε στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων	(4.131)	2.292	(1.839)	1.144	**(695)**
Συναλλαγματικές διαφορές	3.988	(3.037)	951	-	**951**
Εισφορές:					
- Εργοδότη	-	(3.497)	(3.497)	-	**(3.497)**
Παροχές που καταβλήθηκαν από τα προγράμματα	(4.449)	4.449	-	-	-
31 Δεκεμβρίου 2015	**82.653**	**(85.179)**	**(2.526)**	**15.065**	**12.539**

11. Δαπάνες προσωπικού (συνέχεια)

Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης (συνέχεια)

Ανάλυση των αποτελεσμάτων των αναλογιστικών εκτιμήσεων για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών (συνέχεια)

	Παρούσα αξία της υποχρέωσης	**Εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων των προγραμμάτων**	**Καθαρό ποσό πριν την επίδραση του ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου αναγνώρισης στο πλεόνασμα**	**Επίδραση ελάχιστης απαίτησης για χρηματοδότηση ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου αναγνώρισης στο πλεόνασμα**	**Καθαρή περιουσιακή υποχρέωση καθορισμένων παροχών**
	€000	**€000**	**€000**	**€000**	**€000**
1 Ιανουαρίου 2014	70.312	(75.772)	(5.460)	14.449	**8.989**
Κόστος τρέχουσας υπηρεσίας	16	-	16	-	**16**
Κέρδη από περικοπές και διακανονισμούς	(223)	-	(223)	-	**(223)**
Καθαρά έξοδα/(έσοδα) από τόκους	3.080	(3.161)	(81)	-	**(81)**
Συνολικό ποσό που αναγνωρίστηκε στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων	2.873	(3.161)	(288)	-	**(288)**
Επαναμετρήσεις:					
- Απόδοση περιουσιακών στοιχείων προγραμμάτων μη συμπεριλαμβανομένων ποσών που έχουν συμπεριληφθεί στα καθαρά έξοδα από τόκους	-	(4.672)	(4.672)	-	**(4.672)**
- Αναλογιστικές ζημιές από αλλαγές σε οικονομικές παραδοχές	11.832	-	11.832	-	**11.832**
- Εμπειρικές προσαρμογές	33	-	33	-	**33**
- Αλλαγή λόγω της επίδρασης του ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου αναγνώρισης στο πλεόνασμα	-	-	-	(528)	**(528)**
Συνολικό ποσό που αναγνωρίστηκε στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων	11.865	(4.672)	7.193	(528)	**6.665**
Συναλλαγματικές διαφορές	3.669	(3.062)	607	-	**607**
Εισφορές:					
- Εργοδότη	-	(284)	(284)	-	**(284)**
Παροχές που καταβλήθηκαν από τα προγράμματα	(4.211)	4.211	-	-	-
31 Δεκεμβρίου 2014	**84.508**	**(82.740)**	**1.768**	**13.921**	**15.689**

11. Δαπάνες προσωπικού (συνέχεια)

Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης (συνέχεια)

Ανάλυση των αποτελεσμάτων των αναλογιστικών εκτιμήσεων για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών (συνέχεια)
Η πραγματική απόδοση των περιουσιακών στοιχείων των προγραμμάτων για το έτος 2015 ήταν κέρδος ύψους €354 χιλ. (2014: κέρδος ύψους €7.833 χιλ.).

Τα περιουσιακά στοιχεία των χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων συνήθως κατέχονται από ξεχωριστά καταπιστεύματα, είτε ως συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία, είτε ως μέρος ενός γενικού σχεδίου ή είτε ως ασφαλιστικά συμβόλαια. Τα περιουσιακά στοιχεία που διατηρούνται σε καταπίστευμα, διέπονται από τους τοπικούς κανονισμούς και την πρακτική σε κάθε χώρα.

Τα περιουσιακά στοιχεία των προγραμμάτων συνταξιοδότησης επενδύονται σε διάφορες επενδυτικές κατηγορίες, προκειμένου να διατηρηθεί μια ισορροπία μεταξύ κινδύνου και απόδοσης. Οι επενδύσεις είναι καλά διαφοροποιημένες ώστε να περιοριστεί η οικονομική επίδραση αποτυχίας οποιασδήποτε μεμονωμένης επένδυσης. Μέσω των σχεδίων καθορισμένων παροχών, η Εταιρία είναι εκτεθειμένη σε αριθμό κινδύνων όπως περιγράφονται πιο κάτω:

Κίνδυνος επιτοκίου	Η Εταιρία εκτίθεται σε κίνδυνο επιτοκίου, λόγω της ασυμφωνίας της διάρκειας των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων.
Αλλαγές στις αποδόσεις των ομολόγων	Η μείωση των αποδόσεων των εταιρικών ομολόγων θα αυξήσει τις υποχρεώσεις, αν και αυτό θα αντισταθμιστεί εν μέρει από την αύξηση της αξίας των ομολόγων.
Κίνδυνος πληθωρισμού	Η Εταιρία αντιμετωπίζει κίνδυνο πληθωρισμού, δεδομένου ότι οι υποχρεώσεις είναι είτε άμεσα (μέσω της αύξησης των συντάξεων), είτε έμμεσα (μέσω της αύξησης των μισθών), εκτεθειμένες σε κινδύνους πληθωρισμού. Επενδύσεις που οι αποδόσεις τους συνδέονται με τον πληθωρισμό (δηλαδή πραγματικές αποδόσεις μέσω των επενδύσεων όπως μετοχές, τιμαριθμοποιημένα ομόλογα και περιουσιακά στοιχεία, των οποίων η αυξημένη απόδοση συνδέεται με αύξηση του πληθωρισμού) θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την καλύτερη αντιστοιχία με τις αναμενόμενες αυξήσεις των υποχρεώσεων.
Μεταβλητότητα περιουσιακών στοχείων	Οι υποχρεώσεις υπολογίζονται χρησιμοποιώντας προεξοφλητικό επιτόκιο που ορίζεται σε συνάρτηση με τις αποδόσεις των εταιρικών ομολόγων. Εάν τα περιουσιακά στοιχεία έχουν χαμηλότερη απόδοση, αυτό θα δημιουργήσει έλλειμμα.

Οι κύριες κατηγορίες των περιουσιακών στοιχείων των προγραμμάτων σαν ποσοστό του συνόλου των περιουσιακών τους στοιχείων είναι:

	2015	2014
Μετοχές	**42%**	41%
Ομόλογα	**46%**	42%
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	**12%**	17%
	100%	100%

Τα περιουσιακά στοιχεία των χρηματοδοτούμενων προγραμμάτων περιλαμβάνουν μετοχικούς τίτλους που έχει εκδώσει η Εταιρία, η εύλογη αξία των οποίων είναι €2.407 χιλ. στις 31 Δεκεμβρίου 2015 (2014: €3.577 χιλ.).

Η Εταιρία αναμένει ότι θα συνεισφέρει στα προγράμματα καθορισμένων παροχών €1.974 χιλ. για το 2016.

Στο τέλος της λογιστικής περιόδου, η μέση διάρκεια της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών ήταν 18,5 χρόνια.

11. Δαπάνες προσωπικού (συνέχεια)

Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης (συνέχεια)

Κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν στις αναλογιστικές εκτιμήσεις
Η παρούσα αξία των υποχρεώσεων των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών υπολογίζεται ετησίως με την αναλογιστική μέθοδο Προβεβλημένης Πιστωτικής Μονάδας (Projected Unit Credit method) από ανεξάρτητους αναλογιστές. Οι κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για την αποτίμηση των σχεδίων αφυπηρέτησης της Εταιρίας κατά το 2015 και 2014 παρουσιάζονται πιο κάτω:

2015	**Κύπρος**	**Ελλάδα**	**Ηνωμένο Βασίλειο**
Προεξοφλητικό επιτόκιο	2,32%	2,30%-2,80%	3,90%
Συντελεστής πληθωρισμού	1,75%	1,75%	3,10%
Ρυθμός μελλοντικής αύξησης μισθών	0% για το 2016 και 2% μετέπειτα	0% για το 2016 και 2% μετέπειτα	δ/ε
Αύξηση συνταξιοδοτικού συντελεστή	0% για το 2016 και 2% μετέπειτα	δ/ε	3,05%
Προσδόκιμος ζωή για τους συνταξιούχους σε ηλικία 60 χρονών	23,5 χρόνια Α 29,6 χρόνια Θ	δ/ε	δ/ε
Προσδόκιμος ζωή για τους συνταξιούχους σε ηλικία 65 χρονών	δ/ε	δ/ε	23,9 χρόνια Α 25,4 χρόνια Θ

2014			
Προεξοφλητικό επιτόκιο	1,87%	1,83%-2,30%	3,70%
Συντελεστής πληθωρισμού	1,75%	1,75%	3,10%
Ρυθμός μελλοντικής αύξησης μισθών	0% για το 2015-2016 και 3% μετέπειτα	0% για το 2015-2016 και 3% μετέπειτα	δ/ε
Αύξηση συνταξιοδοτικού συντελεστή	0%-2%	δ/ε	3,00%
Προσδόκιμος ζωή για τους συνταξιούχους σε ηλικία 60 χρονών	24,0 χρόνια Α 30,1 χρόνια Θ	δ/ε	δ/ε
Προσδόκιμος ζωή για τους συνταξιούχους σε ηλικία 65 χρονών	δ/ε	δ/ε	23,8 χρόνια Α 25,3 χρόνια Θ

Το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιήθηκε στις αναλογιστικές εκτιμήσεις απεικονίζει το ποσοστό στο οποίο οι υποχρεώσεις θα μπορούσαν να διακανονιστούν και καθορίζεται σύμφωνα με τις αποδόσεις της αγοράς κατά την ημερομηνία αναφοράς σε εταιρικά ομόλογα υψηλής ποιότητας με κατάλληλο νόμισμα και διάρκεια. Για τα προγράμματα της Εταιρίας στην Ευρωζώνη (Κύπρο και Ελλάδα) που αποτελούν το 18% των υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών, η Εταιρία υιοθέτησε τη μέθοδο επιτοκιακής καμπύλης χρησιμοποιώντας εταιρικό ομόλογο διαβάθμισης AA- από τον διεθνή δείκτη iBoxx Euro Corporates AA10+. Για το πρόγραμμα της Εταιρίας στο Ηνωμένο Βασίλειο που αποτελεί το 82% των υποχρεώσεων καθορισμένων παροχών, η Εταιρία υιοθέτησε τη μέθοδο επιτοκιακής καμπύλης χρησιμοποιώντας το προεξοφλητικό επιτόκιο που έχει καθοριστεί με βάση τις αποδόσεις των εταιρικών ομολόγων διαβάθμισης AA- με διάρκεια που συνάδει με τις υποχρεώσεις του σχεδίου. Με αυτή τη μέθοδο, η κάθε μελλοντική πληρωμή υποχρέωσης προεξοφλήθηκε με διαφορετικό προεξοφλητικό επιτόκιο που αντανακλά τη χρονική στιγμή της πληρωμής της υποχρέωσης.

11. Δαπάνες προσωπικού (συνέχεια)

Επιβάρυνση για ωφελήματα αφυπηρέτησης (συνέχεια)

Κύριες αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν στις αναλογιστικές εκτιμήσεις (συνέχεια)
Για να καταλήξει στις παραδοχές για το αναμενόμενο ποσοστό απόδοσης στα περιουσιακά στοιχεία των προγραμμάτων, η Εταιρία, σε συνεννόηση με τους συμβούλους αναλογιστές, χρησιμοποιεί παραδοχές που αφορούν μελλοντικά γεγονότα για κάθε κατηγορία περιουσιακών στοιχείων και οι οποίες αντικατοπτρίζουν τις συνθήκες της αγοράς και μελλοντικές προβλέψεις κατά την ημερομηνία αναφοράς. Το προβλεπόμενο ποσοστό απόδοσης των επενδύσεων και οι σχετικές παραδοχές αναπροσαρμόζονται ετησίως λαμβάνοντας υπόψη αναθεωρημένες προβλέψεις για τις μελλοντικές αποδόσεις της κάθε κατηγορίας περιουσιακών στοιχείων, αλλαγές στη νομοθεσία που δυνατό να επηρεάσουν την επενδυτική στρατηγική, καθώς και μεταβολές στη στοχευμένη στρατηγική κατανομή των περιουσιακών στοιχείων.

Η ποσοτική ανάλυση ευαισθησίας για σημαντικές παραδοχές στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 31 Δεκεμβρίου 2014 παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2015		2014	
Μεταβλητές	**Μεταβολή +0,5%**	**Μεταβολή -0,5%**	Μεταβολή +0,5%	Μεταβολή -0,5%
Προεξοφλητικό επιτόκιο	**-9,1%**	**9,7%**	-9,0%	9,7%
Ρυθμός ανάπτυξης πληθωρισμού	**6,5%**	**-6,1%**	6,3%	-5,9%
Ρυθμός ανάπτυξης μισθοδοσίας	**0%**	**0%**	0%	0%
Ρυθμός ανάπτυξης συντάξεων	**0,9%**	**-0,9%**	1,1%	-1,0%
	Σύν 1 χρόνο	**Μείον 1 χρόνο**	Σύν 1 χρόνο	Μείον 1 χρόνο
Προσδόκιμο ζωής	**-1,4%**	**1,8%**	-1,5%	1,9%

Η πιο πάνω ανάλυση ευαισθησίας (με εξαίρεση την ευαισθησία πληθωρισμού), βασίζεται στην αλλαγή μιας παραδοχής διατηρώντας τις άλλες παραδοχές σταθερές. Στην πράξη, είναι απίθανο να συμβεί και κάποιες αλλαγές στις παραδοχές μπορεί να συσχετίζονται. Η ευαισθησία στον πληθωρισμό πιο πάνω περιλαμβάνει αλλαγές σε οποιανδήποτε αύξηση ωφελημάτων σε σχέση με τον πληθωρισμό. Για τον υπολογισμό της ευαισθησίας της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών σε σημαντικές παραδοχές, έχει χρησιμοποιηθεί η ίδια μέθοδος όπως υπολογίζεται η συνταξιοδοτική υποχρέωση που αναγνωρίζεται στον ισολογισμό. Οι μέθοδοι και τα είδη των παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν για την ετοιμασία της ανάλυσης ευαισθησίας δεν έχουν αλλάξει σε σχέση με προηγούμενες περιόδους.

12. Άλλα λειτουργικά έξοδα

	2015	2014
	€000	€000
Έξοδα επιδιόρθωσης και συντήρησης ακινήτων και εξοπλισμού	**19.361**	16.206
Λοιπά έξοδα ακινήτων	**14.851**	11.761
Λειτουργικές μισθώσεις ακινήτων και εξοπλισμού	**10.199**	12.739
Ειδικός φόρος επί των καταθέσεων πιστωτικών ιδρυμάτων στην Κύπρο	**17.347**	19.220
Συμβουλευτικές και άλλες επαγγελματικές αμοιβές	**14.643**	17.598
Ασφάλειες	**14.603**	14.122
Έξοδα διαφήμισης και προβολής	**11.778**	12.231
Αποσβέσεις ακινήτων και εξοπλισμού (Σημ. 25)	**8.237**	9.116
Αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων (Σημ. 26)	**5.756**	5.756
Έξοδα επικοινωνίας	**7.237**	9.425
Πρόβλεψη και διακανονισμοί επιδικιών ή υπό διαιτησία διαφορών (Σημ. 33)	**7.316**	6.260
Εκτυπωτικά έξοδα και έξοδα γραφικής ύλης	**3.445**	4.257
Έξοδα τοπικών μεταφορών μετρητών	**2.749**	2.457
Εισφορά σε ταμείο προστασίας καταθετών	**-**	1
Λοιπά λειτουργικά έξοδα	**13.436**	19.786
	150.958	160.935
Έξοδα συμβούλων και άλλα έξοδα αναδιάρθρωσης	**43.130**	35.805
	194.088	196.740

Τα έξοδα αναδιάρθρωσης αποτελούνται κυρίως από το κόστος εξωτερικών συμβούλων που αφορά την πώληση δραστηριοτήτων καθώς και τέλη για τις δραστηριότητες αναδιάρθρωσης δανείων πελατών τα οποία δεν είναι μέρος του πραγματικού επιτοκίου και άλλα έξοδα, περιλαμβανομένων τελών μεταβίβασης ακινήτων που αφορούν την αναδιάρθρωση και εξόδων για κλείσιμο υποκαταστημάτων και δραστηριοτήτων.

Οι συμβουλευτικές και άλλες επαγγελματικές αμοιβές περιλαμβάνουν τις αμοιβές (συμπεριλαμβανομένων των φόρων) των ανεξάρτητων ελεγκτών της Εταιρίας, για τις ελεγκτικές και λοιπές επαγγελματικές υπηρεσίες που παρασχέθηκαν τόσο στην Κύπρο όσο και στο εξωτερικό, ως ακολούθως:

	2015	2014
	€000	€000
Έλεγχος των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας	**1.173**	921
Λοιπές υπηρεσίες ελεγκτικής φύσης	**1.850**	130
Φορολογικές υπηρεσίες	**370**	245
Λοιπές υπηρεσίες	**331**	1.270
	3.724	2.566

13. Απομείωση χρηματοοικονομικών μέσων και κέρδος από αποαναγνώριση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές για δάνεια που αποκτήθηκαν

	2015	2014
	€000	€000
Κέρδος από αποαναγνώριση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές για δάνεια που αποκτήθηκαν	**(305.089)**	(47.338)

Καθαρές προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και άλλες ζημιές από πιστωτικές διευκολύνσεις		
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (Σημ. 43)	**1.271.030**	642.697
Χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και ανειλημμένες υποχρεώσεις (Σημ. 33)	**(41.403)**	85.751
	1.229.627	728.448

Καθαρή απομείωση άλλων χρηματοοικονομικών μέσων		
Ομόλογα διαθέσιμα προς πώληση	**1.291**	7.032
Αμοιβαία κεφάλαια διαθέσιμα προς πώληση	**1.206**	-
Ομόλογα δανείων και απαιτήσεων	**(169)**	-
Απομείωση υπολοίπων με εταιρίες του Συγκροτήματος (Σημ.23)	**27.039**	198.066
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες (Σημ. 43)	**19.604**	18.940
Άλλα εισπρακτέα	**20.070**	29.101
	69.041	253.139

Το κέρδος από αποαναγνώριση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές για δάνεια που αποκτήθηκαν, προέκυψε από το διακανονισμό των δανείων που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια του 2013 μέσω της εξαγοράς ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας, σε αξία η οποία είναι μεγαλύτερη από τη λογιστική τους αξία κατά την ημερομηνία του διακανονισμού καθώς και από αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές αυτών των δανείων σε σχέση με τις αρχικές προσδοκίες.

14. Απομείωση μη χρηματοοικονομικών μέσων

	2015	2014
	€000	€000
Αποθέματα ακινήτων (Σημ. 27)	**9.709**	-
Ακίνητα για ιδία χρήση (Σημ. 25)	**288**	1.460
Επένδυση σε συγγενή εταιρία	**-**	7.753
Επαναμέτρηση επένδυσης σε κοινοπραξία που κατέχεται προς πώληση σε εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης (Σημ. 29)	**-**	20.491
Επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρίες (Σημ. 48)	**30.455**	141.426
Επαναμέτρηση επενδύσεων σε θυγατρικές εταιρίες που κατέχονται προς πώληση σε εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης (Σημ. 29)	**-**	81.000
	40.452	252.130

15. Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες

	2015	2014
	€000	€000
Αναστροφή άλλων λειτουργικών εξόδων και κέρδος μετά τη φορολογία	**-**	36.000

Η αναστροφή των άλλων λειτουργικών εξόδων σχετίζεται με την αναστροφή νομικής πρόβλεψης και περισσότερες πληροφορίες παρουσιάζονται στη Σημείωση 38.

16. Φορολογία

	2015	2014
	€000	€000
Τρέχουσα φορολογία:		
- Κύπρου	**1.565**	-
- εξωτερικού	**-**	1.000
Έκτακτη εισφορά για την άμυνα της Κυπριακής Δημοκρατίας	**11**	4
Αναβαλλόμενη φορολογία	**687**	(647)
Αναπροσαρμογή φόρων προηγούμενων ετών	**2.009**	-
	4.272	357

Η συμφιλίωση της φορολογίας εισοδήματος με τις ζημιές πριν τη φορολογία όπως εκτιμάται με βάση τους ισχύοντες φορολογικούς συντελεστές παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2015	2014
	€000	€000
Ζημιά πριν τη φορολογία από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**(433.382)**	(290.214)
Φόρος με τους κανονικούς συντελεστές στην Κύπρο	**(54.162)**	(36.273)
Φορολογική επίδραση:		
- δαπανών που δεν εκπίπτουν για σκοπούς φορολογίας	**18.823**	45.898
- εσόδων που δεν φορολογούνται	**(15.177)**	(16.970)
- διαφορών στους φορολογικούς συντελεστές μεταξύ - Κύπρου και εξωτερικού	**2.187**	(18.279)
- ζημιών που δεν αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενη φορολογία	**50.592**	25.981
	2.263	357
Αναπροσαρμογή φορολογίας προηγούμενων ετών	**2.009**	-
	4.272	357

Η ζημιά από την πώληση των Ρωσικών θυγατρικών και του συγκροτήματος Αφροδίτη το 2015 και των Ουκρανικών θυγατρικών το 2014, περιλαμβάνεται στα 'Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση θυγατρικών εταιριών' και εκπίπτει μερικώς από τη φορολογία.

Η εταιρική φορολογία στην Κύπρο υπολογίζεται με συντελεστή 12,5% στο φορολογητέο εισόδημα (2014: 12,5%).

Η έκτακτη εισφορά για την άμυνα στα εισοδήματα από ενοίκια είναι 3% (2014: 3%) και στα έσοδα από τόκους από τη διεξαγωγή μη συνήθων εργασιών είναι 30% (2014: 30%).

16. Φορολογία (συνέχεια)

Τα κέρδη της Εταιρίας από δραστηριότητες στο εξωτερικό φορολογούνται με τους συντελεστές που ισχύουν στις αντίστοιχες χώρες, που κατά το 2015 ήταν: Ελλάδα 29% (2014: 26%) και Ρουμανία 16% (2014: 16%).

Η Εταιρία υπόκειται σε φόρο εισοδήματος στις διάφορες χώρες που δραστηριοποιείται και ο υπολογισμός της φορολογίας και των φορολογικών προβλέψεων της Εταιρίας περιλαμβάνει απαραιτήτως ένα βαθμό εκτιμήσεων και παραδοχών. Υπάρχουν συναλλαγές και υπολογισμοί για τους οποίους ο τελικός φορολογικός χειρισμός είναι αβέβαιος και δεν μπορεί να προσδιοριστεί μέχρι να επιτευχθεί συμφωνία με την αρμόδια φορολογική αρχή. Η Εταιρία έχει μια σειρά ανοιχτών φορολογικών δηλώσεων με διάφορες φορολογικές αρχές και υποχρεώσεις που συνδέονται με αυτά τα ανοικτά θέματα που χρήζουν κρίση, τα οποία βασίζονται σε εκτιμήσεις κατά πόσο θα προκύψουν επιπρόσθετοι φόροι. Σε περίπτωση που το τελικό αποτέλεσμα από τους φόρους αυτών των υποθέσεων διαφέρει από τα ποσά που είχαν αρχικά κατακυρωθεί, οι διαφορές αυτές θα επηρεάσουν τις τρέχουσες και αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις κατά την περίοδο στην οποία γίνεται αυτός ο προσδιορισμός.

Οι συσσωρευμένες φορολογικές ζημιές παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

	Συνολικές φορολογικές ζημιές	**Φορολογικές ζημιές για τις οποίες έχει αναγνωριστεί αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση**	**Φορολογικές ζημιές για τις οποίες δεν έχει αναγνωριστεί αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση**
31 Δεκεμβρίου 2015	**€000**	**€000**	**€000**
Λήξη εντός 4 ετών	**4.293.207**	**295.584**	**3.997.623**
Λήξη από 5 εώς 10 έτη	**400.992**	**-**	**400.992**
Λήξη από 11 εώς 15 έτη	**7.378.801**	**3.336.000**	**4.042.801**
	12.073.000	**3.631.584**	**8.441.416**

31 Δεκεμβρίου 2014			
Λήξη εντός 4 ετών	4.139.002	297.148	3.841.854
Λήξη από 5 εώς 10 έτη	196.066	-	196.066
Λήξη από 11 εώς 15 έτη	7.378.801	3.336.000	4.042.801
	11.713.869	3.633.148	8.080.721

Οι πλείστες αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αφορούν κυρίως φορολογικές ζημιές της Λαϊκής Τράπεζας που μεταφέρθηκαν στην Εταιρία, ως αποτέλεσμα της εξαγοράς στις 29 Μαρτίου 2013. Οι φορολογικές ζημιές μεταφέρθηκαν σύμφωνα με τον 'περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμο', ο οποίος καθορίζει πως τυχόν συσσωρευμένες ζημιές του μεταφέροντος πιστωτικού ιδρύματος κατά τη μεταφορά, μεταφέρονται στο αποκτήσαν πιστωτικό ίδρυμα και μπορούν να χρησιμοποιηθούν από αυτό για περίοδο μέχρι 15 χρόνων από το τέλος του έτους μεταφοράς. Στην περίπτωση της εξαγοράς της Λαϊκής Τράπεζας από την Εταιρία, οι ζημιές αυτές μπορούν να χρησιμοποιηθούν μέχρι το 2028. Οι μεταφερθείσες φορολογικές ζημιές, εξακολουθούν να υπόκεινται σε έγκριση και συμφωνία με τις φορολογικές αρχές της Κύπρου. Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις που αναγνωρίστηκαν στις συγκεκριμένες ζημιές μπορούν να συμψηφιστούν με μελλοντικά κέρδη της Εταιρίας μέχρι το 2028 με φορολογικό συντελεστή ύψους 12,5%.

Η αναγνώριση αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης επί των μη χρησιμοποιημένων φορολογικών ζημιών βασίζεται σε προβλέψεις της διοίκησης, λαμβάνοντας υπόψη τις διαθέσιμες πληροφορίες και κάνοντας διάφορες παραδοχές σχετικά με τον μελλοντικό ρυθμό αύξησης των χορηγήσεων πελατών, των καταθέσεων, την εξέλιξη της χρηματοδότησης, το ποσοστό απομείωσης δανείων και την τιμολόγηση, και λαμβάνοντας υπόψη την πιθανότητα ανάκτησης της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης μέχρι την ημερομηνία λήξεώς της.

16. Φορολογία (συνέχεια)

Η Εταιρία πραγματοποίησε τις εκτιμήσεις της σχετικά με το ανακτήσιμο ποσό της αναβαλλόμενης φορολογικής της απαίτησης στις 31 Δεκεμβρίου 2015, λαμβάνοντας υπόψη τα πραγματικά αποτελέσματα για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015, το μειωμένο ρυθμό ανάπτυξης των δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών, τη βελτιωμένη δομή χρηματοδότησης με δείκτη δανείων προς καταθέσεις ύψους 121%, τη σημαντική εισροή καταθέσεων και τη μείωση της χρηματοδότησης του ELA.

Λαμβάνοντας υπόψη την πραγματική απόδοση της Εταιρίας, τους βασικούς στόχους της στρατηγικής της Εταιρίας καθώς και το μακροοικονομικό περιβάλλον στην Κύπρο όπως περιγράφεται στη Σημείωση 2, η Διοίκηση ετοίμασε αναλυτικές οικονομικές προβλέψεις μέχρι το τέλος του 2018 και ακολούθως τις χρησιμοποίησε για να αναπτύξει τις παραδοχές για τα επόμενα έτη μέχρι το 2028. Οι βασικές παραδοχές, μεταξύ άλλων, περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- Νέες χορηγήσεις δανείων και αποπληρωμές
- Την εξέλιξη εσόδων/εξόδων από τόκους δανείων και καταθέσεων
- Την μορφή χρηματοδότησης και το σχετικό κόστος
- Διαφοροποιημένες ροές εσόδων
- Το επίπεδο λειτουργικών εξόδων, συμπεριλαμβανομένου προγράμματος αποχώρησης προσωπικού
- Το επίπεδο των απομειωμένων δανείων ή δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών (διόρθωση προβληματικών δανείων, κόστος κινδύνου)

Οι χρηματοοικονομικές προβλέψεις έχουν λάβει υπόψη τους βασικούς στόχους της στρατηγικής της Εταιρίας οι οποίοι παρουσιάζονται πιο κάτω:

- Σημαντική μείωση του επιπέδου των ληξιπρόθεσμων δανείων.
- Ομαλοποίηση της χρηματοδοτικής δομής και πλήρης εξόφληση του ELA.
- Επικέντρωση στις κύριες δραστηριότητες στην Κύπρο μέσω της χρηματοδότησης υποσχόμενων τομέων της οικονομίας και έξοδος από μη κύριες αγορές.
- Επίτευξη ενός ορθολογιστικού μοντέλου λειτουργίας.
- Διατήρηση κατάλληλης κεφαλαιακής επάρκειας με την εσωτερική δημιουργία κεφαλαίων μέσω της κερδοφορίας, της απομόχλευσης και της πώλησης μη κύριων περιουσιακών στοιχείων.
- Δημιουργία αξίας για τους μετόχους και για άλλα ενδιαφερόμενα μέρη.

Με βάση τα πιο πάνω, η Διοίκηση έχει καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ύψους €456.479 χιλ. για την Εταιρία στις 31 Δεκεμβρίου 2015 είναι ανακτήσιμη.

Κατά το 2015 και το 2014, δεν χρησιμοποιήθηκαν σημαντικές ζημιές προηγούμενων ετών.

Οι φορολογικές ζημιές αφορούν την ίδια δικαιοδοσία με την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

Αναβαλλόμενη φορολογία

Η καθαρή αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση αφορά:

	2015	2014
	€000	€000
Διαφορά μεταξύ κεφαλαιουχικών εκπτώσεων και αποσβέσεων	**6.518**	5.831
Επανεκτίμηση ακινήτων	**13.350**	17.388
Φορολογικές ζημιές που μεταφέρονται στα επόμενα έτη	**(453.948)**	(453.948)
Άλλες προσωρινές διαφορές	**(2.531)**	(2.531)
Καθαρή αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	**(436.611)**	(433.260)

Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	**(456.479)**	(456.479)
Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση	**19.868**	23.219
Καθαρή αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	**(436.611)**	(433.260)

Η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση αφορά δραστηριότητες στην Κύπρο.

16. Φορολογία (συνέχεια)

Αναβαλλόμενη φορολογία (συνέχεια)

Η κίνηση της καθαρής αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2015	2014
	€000	€000
1 Ιανουαρίου	**(433.260)**	(434.496)
Αναβαλλόμενη φορολογία που αναγνωρίστηκε στον λογαριασμό αποτελεσμάτων	**687**	(647)
Αναβαλλόμενη φορολογία που αναγνωρίστηκε στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων	**(4.038)**	1.883
31 Δεκεμβρίου	**(436.611)**	(433.260)

Η Εταιρία συμψηφίζει τις φορολογικές απαιτήσεις με τις φορολογικές υποχρεώσεις όταν και μόνο έχει νομικά ισχυρό δικαίωμα να συμψηφίσει τις τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις έναντι των τρέχοντων φορολογικών υποχρεώσεων.

Η ανάλυση του καθαρού αναβαλλόμενου φορολογικού εξόδου/(εσόδου) που αναγνωρίστηκε στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2015	2014
	€000	€000
Διαφορά μεταξύ κεφαλαιουχικών εκπτώσεων και αποσβέσεων	**687**	(647)

Η ανάλυση της καθαρής αναβαλλόμενης φορολογίας που αναγνωρίστηκε στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2015	2014
	€000	€000
Χρονικές διαφορές στις επανεκτιμήσεις ακινήτων (έσοδα)/έξοδα	**(4.038)**	1.883

17. Κέρδη κατά μετοχή

	2015	2014
Βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές κατά μετοχή		
Ζημιές για το έτος (€ χιλ.)	**(437.654)**	(254.571)
Μεσοσταθμικός αριθμός μετοχών που ήταν εκδομένες κατά τη διάρκεια του έτους, εξαιρουμένων των ιδίων μετοχών (χιλ.)	**8.922.923**	5.941.934
Βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές κατά μετοχή (€ σεντ)	**(4,9)**	(4,3)

Βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές κατά μετοχή – συνεχιζόμενες δραστηριότητες		
Ζημιές μετά τη φορολογία – συνεχιζόμενες δραστηριότητες (€ χιλ.)	**(437.654)**	(290.571)
Μεσοσταθμικός αριθμός μετοχών που ήταν εκδομένες κατά τη διάρκεια του έτους, εξαιρουμένων των ιδίων μετοχών (χιλ.)	**8.922.923**	5.941.934
Βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές κατά μετοχή – συνεχιζόμενες δραστηριότητες (€ σεντ)	**(4,9)**	(4,9)

Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη κατά μετοχή – μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες		
Κέρδη μετά τη φορολογία – μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες (€ χιλ.)	**-**	36.000
Μεσοσταθμικός αριθμός μετοχών που ήταν εκδομένες κατά τη διάρκεια του έτους, εξαιρουμένων των ιδίων μετοχών (χιλ.)	**8.922.923**	5.941.934
Βασικά και προσαρμοσμένα κέρδη κατά μετοχή – μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες (€ σεντ)	**-**	0,6

18. Μετρητά, καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες και δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες

	2015	2014
	€000	€000
Μετρητά	**153.742**	184.435
Καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	**957.612**	483.857
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	**1.111.354**	668.292

Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	**1.112.337**	1.462.824

Οι καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες περιλαμβάνουν υποχρεωτικές καταθέσεις για σκοπούς ρευστότητας οι οποίες ανέρχονται σε €122.347 χιλ. (2014: €483.857 χιλ.).

Η ανάλυση των καταθέσεων με κεντρικές τράπεζες και των δανείων και απαιτήσεων σε τράπεζες από ανεξάρτητους οίκους αξιολόγησης παρουσιάζεται στη Σημείωση 43.

Τα δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες φέρουν τόκο με βάση το διατραπεζικό επιτόκιο της σχετικής χρονικής περιόδου και του σχετικού νομίσματος.

19. Επενδύσεις

	2015	2014
	€000	€000
Επενδύσεις		
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	**19.727**	19.168
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	**55.969**	28.820
Επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως δάνεια και απαιτήσεις	**436.935**	1.783.309
	512.631	1.831.297

Οι επενδύσεις που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση σε συμφωνίες επαναγοράς με τράπεζες παρουσιάζονται πιο κάτω:

	2015	2014
	€000	€000
Επενδύσεις που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση		
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	**421.032**	669.786

Όλες οι επενδύσεις που έχουν εκχωρηθεί ως εξασφάλιση στα πλαίσια των συμφωνιών επαναγοράς, μπορούν είτε να πωληθούν, είτε να επανεκχωρηθούν από τον αντισυμβαλλόμενο.

Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

	Επενδύσεις προς εμπορία		**Άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων**		**Σύνολο**	
	2015	2014	**2015**	2014	**2015**	2014
	€000	€000	**€000**	€000	**€000**	€000
Ομόλογα	**-**	-	**17.430**	16.979	**17.430**	16.979
Μετοχές	**2.297**	2.189	**-**	-	**2.297**	2.189
	2.297	2.189	**17.430**	16.979	**19.727**	19.168
Ομόλογα						
Κυπριακής κυβέρνησης	**-**	-	**17.430**	16.979	**17.430**	16.979
Εισηγμένα στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	**-**	-	**17.430**	16.979	**17.430**	16.979
Μετοχές						
Εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	**2.297**	2.189	**-**	-	**2.297**	2.189

Τα ομόλογα στην κατηγορία άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων είχαν κατηγοριοποιηθεί αρχικά στην κατηγορία αυτή, για να απαλειφθεί μια ανακολουθία σε σχέση με την επιμέτρηση των παραγώγων που χρησιμοποιούνταν για την οικονομική αντιστάθμιση αυτών των μέσων.

19. Επενδύσεις (συνέχεια)

Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση

	2015	2014
	€000	€000
Ομόλογα	**437.402**	684.552
Μετοχές	**39.258**	12.727
Αμοιβαία κεφάλαια	**341**	1.327
	477.001	698.606

Ομόλογα		
Κυπριακής κυβέρνησης	**4.437**	-
Γαλλικής κυβέρνησης	**290.205**	489.606
Άλλων κυβερνήσεων	**130.832**	174.056
Τραπεζών και άλλων οργανισμών	**11.928**	20.890
	437.402	684.552
Εισηγμένα στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	**4.437**	59
Εισηγμένα σε άλλα χρηματιστήρια	**432.965**	684.493
	437.402	684.552
Γεωγραφική κατανομή με βάση την έδρα του εκδότη		
Κύπρος	**4.437**	59
Γαλλία	**290.205**	489.606
Γερμανία	**45.686**	46.187
Ιταλία	**23.234**	53.572
Ηνωμένο Βασίλειο	**-**	6.191
Άλλες Ευρωπαϊκές χώρες	**61.912**	74.297
Ευρωπαϊκό Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας και Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων	**11.928**	14.640
	437.402	684.552

Μετοχές		
Εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	**4.663**	11.166
Εισηγμένες σε άλλα χρηματιστήρια	**271**	1.472
Μη εισηγμένες	**34.324**	89
	39.258	12.727

Στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 31 Δεκεμβρίου 2014, δεν υπήρχαν επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση σε ομόλογα, οι οποίες αξιολογήθηκαν σε ατομική βάση ως απομειωμένες.

Τα αμοιβαία κεφάλαια διαθέσιμα προς πώληση δεν είναι εισηγμένα και είναι εκδομένα σε άλλες χώρες.

19. Επενδύσεις (συνέχεια)

Επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως δάνεια και απαιτήσεις

	2015	2014
	€000	€000
Ομόλογα	**436.935**	1.783.309
Κυπριακής κυβέρνησης	**436.935**	1.782.998
Τραπεζών και άλλων οργανισμών	**-**	311
	436.935	1.783.309
Εισηγμένα στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	**436.935**	1.783.309
Γεωγραφική κατανομή με βάση την έδρα του εκδότη		
Κύπρος	**436.935**	1.783.309

Τα δάνεια και απαιτήσεις στις 31 Δεκεμβρίου 2015 περιλαμβάνουν ομόλογα ύψους €21.451 χιλ. (2014: €169.365 χιλ.) που αξιολογήθηκαν σε ατομική βάση ως απομειωμένα.

Επαναταξινόμηση επενδύσεων

Επαναταξινόμηση επενδύσεων προς εμπορία στην κατηγορία δάνεια και απαιτήσεις
Την 1 Απριλίου 2010, λόγω της κρίσης στις παγκόσμιες αγορές, η Εταιρία προσδιόρισε τις επενδύσεις τις οποίες δεν είχε πρόθεση να εμπορευτεί ή να πωλήσει στο προσεχές προβλεπτό μέλλον. Αυτές οι επενδύσεις σε ομόλογα επαναταξινομήθηκαν από την κατηγορία επενδύσεις προς εμπορία στην κατηγορία δάνεια και απαιτήσεις.

Επαναταξινόμηση επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση στην κατηγορία δάνεια και απαιτήσεις
Την 1 Οκτωβρίου 2008 και στις 30 Ιουνίου 2011 η Εταιρία επαναταξινόμησε ορισμένα ομόλογα από την κατηγορία επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση στην κατηγορία δάνεια και απαιτήσεις, ενόψει του γεγονότος ότι δεν υπήρχε ενεργός αγορά για τα εν λόγω ομόλογα και η Εταιρία είχε την πρόθεση και τη δυνατότητα να τα κρατήσει για το προβλεπτό μέλλον.

Επαναταξινόμηση επενδύσεων που κρατούνται μέχρι τη λήξη στις επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση
Την 1 Νοεμβρίου 2012, στα πλαίσια βελτιστοποίησης των δεικτών κεφαλαιακής επάρκειας και ρευστότητάς της, η Εταιρία επαναξιολόγησε τις πολιτικές της σε σχέση με το χαρτοφυλάκιο επενδύσεών της και αποφάσισε να επαναταξινομήσει όλα τα ομόλογα τα οποία προηγουμένως είχαν ταξινομηθεί ως επενδύσεις που κρατούνται μέχρι τη λήξη, σε επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση, έτσι ώστε να είναι σε θέση να πωλήσει τα εν λόγω ομόλογα αν και εφόσον χρειαστεί. Ως αποτέλεσμα, σύμφωνα με τις λογιστικές πολιτικές της Εταιρίας και τα ΔΠΧΑ, η Εταιρία δεν δικαιούτο να ταξινομήσει οποιανδήποτε επένδυση στην κατηγορία επενδύσεις που κρατούνται μέχρι τη λήξη μέχρι τον Νοέμβριο 2014.

19. Επενδύσεις (συνέχεια)

Επαναταξινόμηση επενδύσεων (συνέχεια)

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζονται τα ομόλογα τα οποία έχουν επαναταξινομηθεί από την Εταιρία, κατά ημερομηνία επαναταξινόμησης.

	Ημερομηνία επαναταξινόμησης	Λογιστική και εύλογη αξία κατά την ημερομηνία επαναταξι-νόμησης	31 Δεκεμβρίου 2015		31 Δεκεμβρίου 2014		Έτος 2015		Πραγματικό επιτόκιο κατά την ημερομηνία επαναταξινό-μησης
			Λογιστική αξία	Εύλογη αξία	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία	Επιπρόσθετα κέρδη στο λογαριασμό αποτελεσμάτων αν τα ομόλογα δεν είχαν επαναταξινο-μηθεί	Επιπρόσθετα κέρδη/(ζημιές) στα λοιπά συνολικά εισοδήματα αν τα ομόλογα δεν είχαν επαναταξινο-μηθεί	
		€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	
Επαναταξινόμηση επενδύσεων προς εμπορία:									
- στα δάνεια και απαιτήσεις	1 Απριλίου 2010	34.810	35.255	35.227	36.722	35.056	171	-	1,2%-4,4%
Επαναταξινόμηση επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση:									
- στα δάνεια και απαιτήσεις	1 Οκτωβρίου 2008	129.497	119.683	126.913	120.235	120.289	-	7.230	4,6%-4,7%
- στα δάνεια και απαιτήσεις	30 Ιουνίου 2011	151.967	90.600	87.327	92.613	84.046	-	(3.273)	2,8%-6,3%
Επαναταξινόμηση επενδύσεων που κρατούνται μέχρι τη λήξη:									
- στις επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	1 Νοεμβρίου 2012	42.151	41.763	41.763	43.358	43.358	-	-	0,4%-3,1%

19. Επενδύσεις (συνέχεια)

Επαναταξινόμηση επενδύσεων (συνέχεια)

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζονται τα ομόλογα τα οποία έχουν επαναταξινομηθεί από την Εταιρία, κατά ημερομηνία επαναταξινόμησης.

	Ημερομηνία επαναταξινόμησης	Λογιστική και εύλογη αξία κατά την ημερομηνία επαναταξι-νόμησης	31 Δεκεμβρίου 2014		31 Δεκεμβρίου 2013		Έτος 2014		Πραγματικό επιτόκιο κατά την ημερομηνία επαναταξινό-μησης
			Λογιστική αξία	Εύλογη αξία	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία	Επιπρόσθετα κέρδη στο λογαριασμό αποτελεσμάτων αν τα ομόλογα δεν είχαν επαναταξινο-μηθεί	Επιπρόσθετα κέρδη/(ζημιές) στα λοιπά συνολικά εισοδήματα αν τα ομόλογα δεν είχαν επαναταξινο-μηθεί	
		€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	
Επαναταξινόμηση επενδύσεων προς εμπορία:									
- στα δάνεια και απαιτήσεις	1 Απριλίου 2010	34.810	36.722	35.056	38.059	32.204	2.852	-	1,2%-4,4%
Επαναταξινόμηση επενδύσεων διαθέσιμων προς πώληση:									
- στα δάνεια και απαιτήσεις	1 Οκτωβρίου 2008	154.248	156.566	156.728	156.283	136.809	-	162	4,6%-4,7%
- στα δάνεια και απαιτήσεις	30 Ιουνίου 2011	155.249	174.785	165.977	176.586	149.088	-	(8.808)	2,8%-6,3%
Επαναταξινόμηση επενδύσεων που κρατούνται μέχρι τη λήξη:									
- στις επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	1 Νοεμβρίου 2012	72.794	73.813	73.813	75.160	75.160	-	-	0,4%-3,1%

20. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Η αξία συμβολαίων και η εύλογη αξία των παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων παρουσιάζονται πιο κάτω:

	2015			2014		
	Αξία συμβολαίων	**Εύλογη αξία**		Αξία συμβολαίων	Εύλογη αξία	
		Περιουσιακά στοιχεία	**Υποχρεώσεις**		Περιουσιακά στοιχεία	Υποχρεώσεις
	€000	**€000**	**€000**	€000	€000	€000
Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας						
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	**208.729**	**1.112**	**5.666**	108.595	18.923	433
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	**1.484.763**	**12.235**	**5.729**	1.269.498	22.623	6.990
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	**34.511**	**141**	**2.305**	205.661	11.930	3.773
Δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος	**175**	**8**	**167**	995	76	919
Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς σε δείκτες τιμών μετοχών	**1.515**	**477**	**441**	3.113	580	346
Συμβόλαια ανώτατου/κατώτατου ορίου επιτοκίων	**6.562**	**-**	**53**	10.388	-	153
Δικαιώματα με ρήτρα ανάπτυξης ΑΕΠ	**-**	**-**	**-**	1	4	-
	1.736.255	**13.973**	**14.361**	1.598.251	54.136	12.614
Παράγωγα τα οποία πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική						
Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας - συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	**425.900**	**45**	**39.570**	674.883	-	59.147
Αντισταθμίσεις καθαρής επένδυσης - προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	**33.386**	**4**	**477**	60.616	8.449	-
	459.286	**49**	**40.047**	735.499	8.449	59.147
Σύνολο	**2.195.541**	**14.022**	**54.408**	2.333.750	62.585	71.761

Η χρήση των παράγωγων αποτελεί μέρος των συνήθων εργασιών της Εταιρίας. Τα παράγωγα χρησιμοποιούνται για τη διαχείριση της έκθεσης της Εταιρίας που προκύπτει από τη διακύμανση των επιτοκίων, των τιμών συναλλάγματος και των δεικτών τιμών μετοχών. Παράγωγα διατίθενται επίσης σε πελάτες ως προϊόντα διαχείρισης κινδύνων.

Τα προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος είναι ανέκκλητες συμφωνίες αγοράς ή πώλησης συγκεκριμένης ποσότητας ξένου συναλλάγματος σε συγκεκριμένη μελλοντική ημερομηνία και τιμή.

20. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (συνέχεια)

Τα συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος περιλαμβάνουν απλά συμβόλαια και συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος και επιτοκίων. Τα απλά συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος διέπουν την ανταλλαγή δύο νομισμάτων στην τρέχουσα τιμή και τη δέσμευση επανανταλλαγής τους σε συγκεκριμένη τιμή στη λήξη του συμβολαίου. Τα συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος και επιτοκίων είναι συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων όπου οι ταμειακές ροές είναι σε διαφορετικά νομίσματα.

Στα συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων δύο μέρη συμφωνούν να ανταλλάσσουν τόκους με βάση ένα σταθερό και ένα κυμαινόμενο επιτόκιο με περιοδικές πληρωμές, πάνω σε καθορισμένο ονομαστικό ποσό και τόκους σε καθορισμένες χρονικές περιόδους, όπως καθορίζονται στο συμβόλαιο.

Τα δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος παρέχουν το δικαίωμα, αλλά δεν υποχρεώνουν τον αγοραστή, είτε να αγοράσει, είτε να πωλήσει το συνάλλαγμα σε συγκεκριμένη συναλλαγματική τιμή και κατά τη διάρκεια συγκεκριμένης περιόδου.

Τα δικαιώματα προαίρεσης αγοράς επιτοκίων, συναλλάγματος και σε δείκτες τιμών μετοχών παρέχουν το δικαίωμα αλλά όχι την υποχρέωση στον αγοραστή, είτε να αγοράσει είτε να πωλήσει τις υποκείμενες αξίες σε συγκεκριμένη τιμή πριν ή κατά συγκεκριμένη ημερομηνία.

Τα συμβόλαια ανώτατου και κατώτατου ορίου επιτοκίων προστατεύουν τον κάτοχό τους από τις διακυμάνσεις των επιτοκίων πάνω ή κάτω από ένα συγκεκριμένο επιτόκιο για συγκεκριμένη χρονική περίοδο.

Ο πιστωτικός κίνδυνος από τα παράγωγα αντιπροσωπεύει το κόστος αναπλήρωσης των συμβολαίων κατά την ημερομηνία αναφοράς. Ο κίνδυνος που απορρέει από αυτές τις πράξεις τυγχάνει χειρισμού στα πλαίσια των διαδικασιών διαχείρισης πιστωτικού κινδύνου της Εταιρίας, που ακολουθούνται για όλες τις παρεχόμενες πιστωτικές διευκολύνσεις σε πελάτες και χρηματοοικονομικούς οργανισμούς.

Η αξία των συμβολαίων ορισμένων παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων παρέχει μια βάση σύγκρισής τους με άλλα μέσα που αναγνωρίζονται στον ισολογισμό, χωρίς όμως να υποδηλώνει κατ'ανάγκη το ύψος των μελλοντικών ταμειακών ροών ή της παρούσας εύλογης αξίας τους, και επομένως δεν υποδεικνύει την έκθεση της Εταιρίας σε πιστωτικό κίνδυνο ή σε κίνδυνο της αγοράς.

Η εύλογη αξία των παραγώγων μπορεί να είναι θετική (περιουσιακό στοιχείο) ή αρνητική (υποχρέωση) ως αποτέλεσμα των μεταβολών στα επιτόκια της αγοράς, στις τιμές ξένου συναλλάγματος, ή στους δείκτες τιμών μετοχών, σύμφωνα με τους όρους του σχετικού συμβολαίου. Η συνολική καθαρή εύλογη αξία των παραγώγων μπορεί να μεταβάλλεται σημαντικά με την πάροδο του χρόνου.

Αντισταθμιστική λογιστική

Η Εταιρία εφαρμόζει αντισταθμιστική λογιστική εύλογη αξίας μέσω παραγώγων νοουμένου ότι τηρούνται τα απαιτούμενα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική. Επίσης, προβαίνει σε συναλλαγές σε παράγωγα τα οποία αποτελούν οικονομική αντιστάθμιση κινδύνων (αντιστάθμιση μεταβολών στις τιμές επιτοκίων ή συναλλάγματος) τα οποία δεν πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική. Ως αποτέλεσμα, τα παράγωγα αυτά αναγνωρίζονται ως παράγωγα για σκοπούς εμπορίας και τα κέρδη ή οι ζημιές από τη μεταβολή της εύλογης αξία τους αναγνωρίζονται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Μεταβολές στην εύλογη αξία των παραγώγων που καθορίζονται ως μέσο αντιστάθμισης εύλογης αξίας και στην εύλογη αξία των αντισταθμισμένων μέσων αναγνωρίζονται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων.

Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας

Η Εταιρία χρησιμοποιεί συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων για να αντισταθμίσει τον κίνδυνο επιτοκίων που προκύπτει από πιθανή αρνητική μεταβολή στην εύλογη αξία ομολόγων διαθέσιμων προς πώληση, που φέρουν σταθερό επιτόκιο και δανείων και καταθέσεων πελατών σταθερού επιτοκίου.

20. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (συνέχεια)

Αντισταθμιστική λογιστική (συνέχεια)

Αντισταθμίσεις καθαρής επένδυσης
Ο ισολογισμός της Εταιρίας επηρεάζεται από συναλλαγματικές διαφορές μεταξύ του Ευρώ και των άλλων νομισμάτων λειτουργίας των υποκαταστημάτων εξωτερικού. Η Εταιρία αντισταθμίζει τον δομικό συναλλαγματικό κίνδυνο όταν κρίνει ότι το κόστος αυτής της αντιστάθμισης είναι εντός αποδεκτών πλαισίων (σε σχέση με τον υποκείμενο κίνδυνο). Αυτές οι αντισταθμίσεις πραγματοποιούνται μέσω δανεισμού στο ίδιο νόμισμα με το νόμισμα λειτουργίας των υποκαταστημάτων εξωτερικού και μέσω προθεσμιακών συμβολαίων συναλλάγματος.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2015, καταθέσεις και προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος ύψους €178.101 χιλ. και €33.386 χιλ. αντίστοιχα (2014: €249.967 χιλ. και €60.616 χιλ. αντίστοιχα) έχουν προσδιοριστεί ως αντισταθμιστικά μέσα.

21. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει τη λογιστική και εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της Εταιρίας.

	2015		2014	
	Λογιστική αξία	**Εύλογη αξία**	Λογιστική αξία	Εύλογη αξία
	€000	**€000**	€000	€000
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία				
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	**1.111.354**	**1.111.354**	668.292	668.292
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	**1.112.337**	**1.102.191**	1.462.824	1.438.851
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	**19.727**	**19.727**	19.168	19.168
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	**477.001**	**477.001**	698.606	698.606
Επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως δάνεια και απαιτήσεις	**436.935**	**445.521**	1.783.309	1.861.909
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	**14.022**	**14.022**	62.585	62.585
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	**16.005.878**	**16.999.781**	17.329.208	17.542.999
Υπόλοιπα με εταιρίες του Συγκροτήματος	**735.579**	**735.579**	809.959	809.959
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση	**-**	**-**	39.010	39.010
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	**145.977**	**145.977**	168.690	168.690
	20.058.810	**21.051.153**	23.041.651	23.310.069
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις				
Οφειλές σε κεντρικές τράπεζες και καταθέσεις από τράπεζες	**4.690.710**	**4.690.710**	8.443.538	8.443.538
Συμφωνίες επαναγοράς	**368.151**	**406.014**	579.682	592.113
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	**54.408**	**54.408**	71.761	71.761
Καταθέσεις πελατών	**12.694.130**	**12.700.673**	11.329.157	11.305.971
Υπόλοιπα με εταιρίες του Συγκροτήματος	**568.486**	**568.486**	550.683	550.683
Ομολογιακά δάνεια	**712**	**712**	693	693
Λοιπές υποχρεώσεις	**106.788**	**106.788**	136.919	136.919
	18.483.385	**18.527.791**	21.112.433	21.101.678

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων στον πιο πάνω πίνακα παρουσιάζεται κατά την ημερομηνία αναφοράς και δεν αντιπροσωπεύει οποιεσδήποτε προσδοκίες ως προς τη μελλοντική τους αξία.

21. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Η Εταιρία χρησιμοποιεί την ακόλουθη ιεραρχία για τον καθορισμό και τη γνωστοποίηση της εύλογης αξίας:

Επίπεδο 1: επενδύσεις που επιμετρούνται με βάση χρηματιστηριακές τιμές σε ενεργείς αγορές.

Επίπεδο 2: επενδύσεις που επιμετρούνται με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία όλα τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία της αγοράς.

Επίπεδο 3: επενδύσεις που επιμετρούνται αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία δεν είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.

Οι τεχνικές αποτίμησης που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό της εύλογης αξίας χρηματοοικονομικών μέσων και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που αποτιμούνται στην εύλογη αξία σε επαναλαμβανόμενη και μη επαναλαμβανόμενη βάση, καθώς και χρηματοοικονομικών μέσων και μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που δεν αποτιμούνται στην εύλογη αξία αλλά για τα οποία γνωστοποιείται η εύλογη αξία μέσω μοντέλων αποτίμησης, περιγράφονται πιο κάτω. Τα μοντέλα αυτά περιλαμβάνουν τις εκτιμήσεις της Εταιρίας σχετικά με τις παραδοχές που θα χρησιμοποιούσε ένας επενδυτής στην επιμέτρηση της εύλογης αξίας.

Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα
Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα που αποτιμούνται με τη χρήση μοντέλων αποτίμησης βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία της αγοράς αποτελούνται από συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων, συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος, δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος, προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος, δικαιώματα προαίρεσης αγοράς σε δείκτες τιμών μετοχών και συμβόλαια ανώτατου/κατώτατου ορίου επιτοκίων. Τα μοντέλα αποτίμησης που χρησιμοποιούνται συχνότερα περιλαμβάνουν τα μοντέλα προθεσμιακής τιμολόγησης (forward pricing models) και μοντέλα ανταλλαγής ταμειακών ροών (swap models), χρησιμοποιώντας υπολογισμούς παρούσας αξίας. Τα μοντέλα χρησιμοποιούν διάφορα δεδομένα συμπεριλαμβανομένων της πιστοληπτικής ικανότητας των αντισυμβαλλόμενων μερών, τρέχουσες ισοτιμίες συναλλάγματος, προθεσμιακές τιμές συναλλάγματος καθώς και καμπύλες επιτοκίων.

Προσαρμογές πιστωτικής αποτίμησης και προσαρμογές χρεωστικής αποτίμησης
Οι προσαρμογές πιστωτικής αποτίμησης (CVA) και προσαρμογές χρεωστικής αποτίμησης (DVA) ενσωματώνονται σε εκτιμήσεις των παραγώγων, ώστε να αντικατοπτρίζουν στην εύλογη αξία την επίδραση του κινδύνου του αντισυμβαλλόμενου μέρους και την πιστωτική ποιότητα της Εταιρίας αντίστοιχα.

Η Εταιρία υπολογίζει τις προσαρμογές πιστωτικής αποτίμησης εφαρμόζοντας την πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης (PD) του αντισυμβαλλόμενου μέρους, σε σχέση με τη μη αθέτηση υποχρέωσης της Εταιρίας, στην αναμενόμενη θετική έκθεση της Εταιρίας στον αντισυμβαλλόμενο και πολλαπλασιάζοντας το αποτέλεσμα με τη ζημιά που αναμένεται σε περίπτωση αθέτησης. Αντίθετα, η Εταιρία υπολογίζει τις προσαρμογές χρεωστικής αποτίμησης, εφαρμόζοντας τη δική της πιθανότητα αθέτησης υποχρέωσης, σε σχέση με τη μη αθέτηση του αντισυμβαλλόμενου, στην αναμενόμενη θετική έκθεση του αντισυμβαλλόμενου στην Εταιρία και πολλαπλασιάζοντας το αποτέλεσμα με τη ζημιά που αναμένεται σε περίπτωση αθέτησης. Και οι δύο υπολογισμοί υπολογίζονται για όλη τη διάρκεια της πιθανής έκθεσης.

Η αναμενόμενη έκθεση των παραγώγων υπολογίζεται σύμφωνα με τους νέους κανονισμούς κεφαλαιακών απαιτήσεων (CRR) και λαμβάνει υπόψη τις συμφωνίες συμψηφισμού, εφόσον αυτές υπάρχουν. Έχει υιοθετηθεί μια γενική παραδοχή για καθορισμό ζημιάς από αθέτηση υποχρέωσης (LGD) σύμφωνα με τα πρότυπα του κλάδου. Εναλλακτικές παραδοχές για τον καθορισμό ζημιάς από αθέτηση υπόσχεσης (LGD) μπορούν να υιοθετηθούν όταν αυτό υποστηρίζεται από τον τύπο της έκθεσης και τα διαθέσιμα δεδομένα.

Η Εταιρία δεν έχει στην κατοχή της σημαντικά παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα τα οποία αποτιμούνται με τη χρήση μοντέλων αποτίμησης που δεν είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία της αγοράς.

Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση και άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων
Οι επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση και άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων που αποτιμούνται με τη χρήση μοντέλων αποτίμησης ή τιμολόγησης, αποτελούνται κυρίως από μη εισηγμένες μετοχές και ομόλογα. Αυτά τα περιουσιακά στοιχεία αποτιμούνται χρησιμοποιώντας μοντέλα αποτίμησης που άλλοτε περιλαμβάνουν δεδομένα βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία αγοράς και άλλοτε βασισμένα σε παρατηρήσιμα και σε μη παρατηρήσιμα στοιχεία.

21. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις σε πελάτες
Η εύλογη αξία των δανείων και απαιτήσεων σε πελάτες βασίζεται στην παρούσα αξία των αναμενόμενων μελλοντικών ταμειακών ροών. Οι αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές έχουν υπολογιστεί βάσει των αναμενόμενων ποσοστών ζημιών ανά κατηγορία δανείου, λαμβάνοντας υπόψη την προσδοκώμενη πιστοληπτική ποιότητα των δανειοληπτών. Το προεξοφλητικό επιτόκιο περιλαμβάνει στοιχεία που αφορούν: το κόστος χρηματοδότησης και το κόστος κεφαλαίου.

Καταθέσεις πελατών
Η εύλογη αξία των καταθέσεων προσδιορίζεται με υπολογισμούς της παρούσας αξίας των μελλοντικών ταμειακών ροών. Ο συντελεστής προεξόφλησης λαμβάνει υπόψη το τρέχον επιτόκιο αγοράς και την πιστοληπτική αξιολόγηση της Εταιρίας. Η εύλογη αξία των καταθέσεων αποπληρωτέων σε πρώτη ζήτηση και των καταθέσεων που προστατεύονται από το Σχέδιο Προστασίας Καταθετών προσεγγίζει τη λογιστική τους αξία.

Συμφωνίες επαναγοράς
Οι συμφωνίες επαναγοράς είναι εξασφαλισμένες καταθέσεις τραπεζών. Με δεδομένο ότι η εξασφάλιση που παρέχει η Εταιρία είναι μεγαλύτερη από το ποσό που δανείζεται, ο υπολογισμός της εύλογης αξίας αυτών των συμφωνιών επαναγοράς λαμβάνει υπόψη μόνο την διαχρονική αξία του χρήματος.

Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες
Τα δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες με λήξη πέραν του ενός έτους, προεξοφλούνται με ένα κατάλληλο επιτόκιο χωρίς κίνδυνο (risk-free rate) συν το πιστωτικό περιθώριο του κάθε αντισυμβαλλομένου. Για βραχυπρόθεσμο δανεισμό, η εύλογη αξία προσεγγίζει τη λογιστική αξία.

Καταθέσεις από τράπεζες
Δεδομένου ότι σχεδόν όλες οι καταθέσεις από τράπεζες είναι βραχυπρόθεσμες, η εύλογη αξία προσεγγίζει τη λογιστική αξία.

Επενδύσεις σε ακίνητα
Οι επενδύσεις σε ακίνητα ταξινομούνται ως οικιστικά, γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα, βιομηχανίες, ξενοδοχεία, γη (οικόπεδα και αγροτεμάχια) και ακίνητα υπό κατασκευή. Η εύλογη αξία των επενδύσεων σε ακίνητα καθορίζεται από εκτιμήσεις που έγιναν από εξωτερικούς προσοντούχους, ανεξάρτητους εκτιμητές και εσωτερικούς προσοντούχους εκτιμητές. Περισσότερες πληροφορίες για τις μεθόδους που χρησιμοποιήθηκαν γνωστοποιούνται πιο κάτω.

Ακίνητα και εξοπλισμός
Τα ιδιόκτητα ακίνητα περιλαμβάνουν γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα. Η εύλογη αξία τους καθορίστηκε από εκτιμήσεις που έγιναν από εξωτερικούς προσοντούχους, ανεξάρτητους εκτιμητές και εσωτερικούς προσοντούχους εκτιμητές. Περισσότερες πληροφορίες για τις μεθόδους που χρησιμοποιήθηκαν γνωστοποιούνται πιο κάτω.

Στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τα μοντέλα αποτίμησης
Τα παρατηρήσιμα στοιχεία που χρησιμοποιούνται στα μοντέλα για τον υπολογισμό της εύλογης αξίας των μη εισηγμένων μετοχών και ομολόγων περιλαμβάνουν, όπου ισχύει, τρέχουσες και αναμενόμενες τιμές επιτοκίων της αγοράς, αναμενόμενα από την αγορά ποσοστά αθέτησης, τον κίνδυνο της χώρας και τον πιστωτικό κίνδυνο του αντισυμβαλλόμενου μέρους, καθώς και εκπτώσεις ρευστότητας της αγοράς.

21. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τα μοντέλα αποτίμησης (συνέχεια)
Η ανάλυση των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της Εταιρίας που επιμετρούνται στην εύλογη αξία ή για τα οποία η εύλογη αξία γνωστοποιείται, κατά επίπεδο παρουσιάζεται πιο κάτω:

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	**Σύνολο**
2015	€000	€000	€000	**€000**
Περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία				
Επενδύσεις σε ακίνητα				
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	-	-	11.688	**11.688**
Επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση				
Οικιστικά	-	2.095	-	**2.095**
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	-	5.222	2.450	**7.672**
	-	7.317	2.450	**9.767**
Ιδιόκτητα ακίνητα				
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	-	-	180.994	**180.994**
Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας				
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	1.112	-	**1.112**
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	-	12.235	-	**12.235**
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	141	-	**141**
Δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος	-	8	-	**8**
Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς σε δείκτες τιμών μετοχών	-	477	-	**477**
	-	13.973	-	**13.973**
Παράγωγα τα οποία πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική				
Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας – συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	45	-	**45**
Καθαρές επενδύσεις – προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	4	-	**4**
	-	49	-	**49**
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων				
Επενδύσεις προς εμπορία	2.297	-	-	**2.297**
Άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	-	17.430	-	**17.430**
	2.297	17.430	-	**19.727**
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	442.336	-	34.665	**477.001**
	444.633	38.769	229.797	**713.199**
Άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μη επιμετρημένα στην εύλογη αξία				
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	-	1.102.191	-	**1.102.191**
Δάνεια και απαιτήσεις – επενδύσεις	-	424.070	-	**424.070**
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	-	-	16.999.781	**16.999.781**
	-	1.526.261	16.999.781	**18.526.042**

21. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τα μοντέλα αποτίμησης (συνέχεια)
Για τις επενδύσεις σε μετοχές διαθέσιμες προς πώληση που κατηγοριοποιούνται σε Επίπεδο 3 ύψους €32.489 χιλ. μια αλλαγή στο συντελεστή μετατροπής κατά 10% θα είχε ως αποτέλεσμα αλλαγή στην αξία των επενδύσεων σε μετοχές κατά €475 χιλ.

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	**Σύνολο**
2015	€000	€000	€000	**€000**
Υποχρεώσεις σε εύλογη αξία				
Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας				
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	2.103	-	**2.103**
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	-	5.729	-	**5.729**
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	2.305	-	**2.305**
Δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος	-	167	-	**167**
Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς σε δείκτες τιμών μετοχών	-	441	-	**441**
Συμβόλαια ανώτατου/κατώτατου ορίου επιτοκίων	-	53	-	**53**
	-	10.798	-	**10.798**
Παράγωγα τα οποία πληρούν τα κριτήρια για αντισταθμιστική λογιστική				
Αντισταθμίσεις εύλογης αξίας – συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	39.570	-	**39.570**
Καθαρές επενδύσεις – προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	4.040	-	**4.040**
	-	43.610	-	**43.610**
	-	54.408	-	**54.408**
Άλλες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις μη επιμετρημένες στην εύλογη αξία				
Καταθέσεις από τράπεζες	-	237.860	-	**237.860**
Συμφωνίες επαναγοράς	-	406.014	-	**406.014**
Καταθέσεις πελατών	-	-	12.700.673	**12.700.673**
	-	643.874	12.700.673	**13.344.547**

21. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τα μοντέλα αποτίμησης (συνέχεια)

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	**Σύνολο**
2014	€000	€000	€000	**€000**
Περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία				
Επενδύσεις σε ακίνητα				
Οικιστικά	-	-	65.519	**65.519**
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	-	-	71.995	**71.995**
Βιοτεχνίες και βιομηχανίες	-	-	42.222	**42.222**
Ξενοδοχεία	-	-	23.081	**23.081**
Γη (οικόπεδα και αγροτεμάχια)	-	-	47.678	**47.678**
Ακίνητα υπό κατασκευή	-	-	393	**393**
	-	-	250.888	**250.888**
Επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση				
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	-	-	1.310	**1.310**
Γη (οικόπεδα και αγροτεμάχια)	-	-	57	**57**
	-	-	1.367	**1.367**
Ιδιόκτητα ακίνητα				
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	-	-	201.671	**201.671**
Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας				
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	18.923	-	**18.923**
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	-	22.623	-	**22.623**
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	11.930	-	**11.930**
Δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος	-	76	-	**76**
Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς σε δείκτες τιμών μετοχών	-	580	-	**580**
Δικαιώματα με ρήτρα ανάπτυξης ΑΕΠ	-	4	-	**4**
	-	54.136	-	**54.136**
Παράγωγα αντισταθμίσεων καθαρής επένδυσης				
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	8.449	**-**	**8.449**
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων				
Επενδύσεις προς εμπορία	2.189	-	-	**2.189**
Άλλες επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	-	16.979	-	**16.979**
	2.189	16.979	-	**19.168**
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	696.008	-	2.598	**698.606**
	698.197	79.564	456.524	**1.234.285**
Άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μη επιμετρημένα στην εύλογη αξία				
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	-	1.438.851	-	**1.438.851**
Δάνεια και απαιτήσεις – επενδύσεις	-	1.682.511	-	**1.682.511**
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	-	-	17.542.999	**17.542.999**
	-	3.121.362	17.542.999	**20.664.361**

21. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τα μοντέλα αποτίμησης (συνέχεια)

	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	**Σύνολο**
2014	€000	€000	€000	**€000**
Υποχρεώσεις σε εύλογη αξία				
Παράγωγα για σκοπούς εμπορίας				
Προθεσμιακά συμβόλαια συναλλάγματος	-	433	-	**433**
Συμβόλαια ανταλλαγής συναλλάγματος	-	6.990	-	**6.990**
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	3.773	-	**3.773**
Δικαιώματα προαίρεσης συναλλάγματος	-	919	-	**919**
Δικαιώματα προαίρεσης αγοράς σε δείκτες τιμών μετοχών	-	346	-	**346**
Συμβόλαια ανώτατου/κατώτατου ορίου επιτοκίων	-	153	-	**153**
	-	12.614	-	**12.614**
Παράγωγα αντισταθμίσεων εύλογης αξίας				
Συμβόλαια ανταλλαγής επιτοκίων	-	59.147	-	**59.147**
	-	71.761	-	**71.761**
Άλλες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις μη επιμετρημένες στην εύλογη αξία				
Καταθέσεις από τράπεζες	-	159.765	-	**159.765**
Συμφωνίες επαναγοράς	-	592.113	-	**592.113**
Καταθέσεις πελατών	-	-	11.305.971	**11.305.971**
	-	751.878	11.305.971	**12.057.849**

Τα μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες, η χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες και τα κρατικά ομόλογα είναι χρηματοοικονομικά μέσα των οποίων η λογιστική αξία είναι μία λογική προσέγγιση της εύλογης αξίας, επειδή έχουν από τη φύση τους ως επί το πλείστον μικρή διάρκεια ή αναπροσαρμόζονται τακτικά στις τρέχουσες τιμές της αγοράς.

Κατά τη διάρκεια των ετών 2015 και 2014 δεν υπήρχαν σημαντικές μεταφορές μεταξύ του Επίπεδου 1 και Επιπέδου 2.

21. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Η κίνηση των περιουσιακών στοιχείων στο Επίπεδο 3 που επιμετρούνται στην εύλογη αξία παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2015				2014			
	Επενδύσεις σε ακίνητα	**Επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση**	**Ιδιόκτητα ακίνητα**	**Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση**	Επενδύσεις σε ακίνητα	Επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση	Ιδιόκτητα ακίνητα	Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση
	€000	**€000**	**€000**	**€000**	€000	€000	€000	€000
1 Ιανουαρίου	**250.888**	**1.367**	**201.671**	**2.598**	198.629	-	216.034	3.074
Προσθήκες	**39.343**	**-**	**1.099**	**-**	59.626	-	658	-
Πωλήσεις και διαγραφές	**(3.853)**	**(9.946)**	**-**	**(33)**	(5)	(395)	(126)	(855)
Μεταφορά από/(προς) τα ιδιόκτητα ακίνητα στις επενδύσεις σε ακίνητα (Σημ. 25)	**13.690**	**-**	**(13.690)**	**-**	18.303	-	(18.303)	-
Μεταφορά στα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 29)	**(17.081)**	**17.081**	**-**	**-**	(1.842)	1.842	-	-
Μεταφορά στα αποθέματα ακινήτων (Σημ. 27)	**(282.855)**	**(247)**	**-**	**-**	(100)	-	-	-
Μεταφορά από πώληση της Κύπρου Χρηματοδοτικές Μισθώσεις ΑΕ στο υποκατάστημα της Ελλάδας	**43.454**	**4.286**	**-**	**-**	-	-	-	-
Μεταφορά στο Επίπεδο 2	**-**	**(7.317)**	**-**	**-**	-	-	-	-
Καθαρά κέρδη από μεταβολές στην εύλογη αξία που αναγνωρίστηκαν στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων	**-**	**-**	**-**	**31.845**	-	-	-	379
Αποσβέσεις έτους	**-**	**-**	**(1.726)**	**-**	-	-	(1.629)	-
Απομείωση έτους (Σημ. 25)	**-**	**-**	**(288)**	**-**	-	-	(1.460)	-
(Ζημιές)/κέρδη επανεκτίμησης	**(32.271)**	**(2.774)**	**(6.072)**	**-**	(23.723)	(80)	6.271	-
Συναλλαγματικές διαφορές	**373**	**-**	**-**	**255**	-	-	226	-
31 Δεκεμβρίου	**11.688**	**2.450**	**180.994**	**34.665**	250.888	1.367	201.671	2.598

Πολιτική αποτίμησης και ανάλυση ευαισθησίας στοιχείων

Χρηματοοικονομικά μέσα

Οι τακτικές αποτίμησης για χρηματοοικονομικά μέσα που αποτιμούνται στο Επίπεδο 3 ορίζονται από την Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων/Υποχρεώσεων (ALCO).

21. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Πολιτική αποτίμησης και ανάλυση ευαισθησίας στοιχείων (συνέχεια)

Επενδύσεις σε ακίνητα, επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση και ιδιόκτητα ακίνητα
Η μέθοδος αποτίμησης ακινήτων καθορίζεται από το Τμήμα Ακινήτων και Εκτιμήσεων του Συγκροτήματος. Η κύρια μέθοδος αποτίμησης ακινήτων που εφαρμόζεται από την Εταιρία είναι η συγκριτική μέθοδος αγοράς, αναπροσαρμοσμένη για τις τρέχουσες συνθήκες της αγοράς και των καταστάσεων που αφορούν τα συγκεκριμένα ακίνητα. Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, η Εταιρία χρησιμοποιεί επίσης τη μέθοδο κεφαλαιοποίησης εισοδήματος. Οι πιο κάτω πίνακες περιγράφουν τις βασικές παραμέτρους που χρησιμοποιήθηκαν στις εκτιμήσεις για τις επενδύσεις σε ακίνητα, επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση και τα ιδιόκτητα ακίνητα.

Ανάλυση επενδύσεων σε ακίνητα και επενδύσεων σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση

Είδος και χώρα	2015	Ετήσια εκτιμημένη αξία μίσθωσης ανά τ.μ.	Ετήσια αύξηση ενοικίου	Εκτιμημένο κόστος κτιρίου ανά τ.μ.	Απόδοση	Εκτιμημένη εύλογη αξία ανά τ.μ.	Εκτιμημένο κόστος γης ανά τ.μ.	Γη	Εμβαδόν κτιρίου	Ηλικία κτιρίου
Οικιστικά	**€000**							**τ.μ.**	**τ.μ.**	**Χρόνια**
Ηνωμένο Βασίλειο	2.095	€548	δ/ε	δ/ε	δ/ε	€12.965	δ/ε	δ/ε	156	46
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα										
Κύπρος	11.688	€117	δ/ε	€1.302	4%	€2.773	€152	30.001	4.323	13
Ελλάδα	2.450	€480	δ/ε	δ/ε	7%-10%	€3.926	δ/ε	447	624	8
Ηνωμένο Βασίλειο	5.222	€110-€230	δ/ε	δ/ε	δ/ε	€1.013-€3.123	δ/ε	δ/ε	233-954	26-116
	19.360									
Σύνολο	**21.455**									

Ανάλυση ιδιόκτητων ακινήτων

Είδος και χώρα	2015	Ετήσια εκτιμημένη αξία μίσθωσης ανά τ.μ.	Ετήσια αύξηση ενοικίου	Εκτιμημένο κόστος κτιρίου ανά τ.μ.	Απόδοση	Εκτιμημένη εύλογη αξία ανά τ.μ.	Εκτιμημένο κόστος γης ανά τ.μ.	Γη	Εμβαδόν κτιρίου	Ηλικία κτιρίου
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	**€000**							**τ.μ.**	**τ.μ.**	**Χρόνια**
Κύπρος	**180.994**	€23-€434	δ/ε	€674-€2.102	5%-6%	€566-€8.860	€138-€3.007	390-53.155	94-10.985	8-36

21. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Πολιτική αποτίμησης και ανάλυση ευαισθησίας στοιχείων (συνέχεια)

Ανάλυση επενδύσεων σε ακίνητα και επενδύσεων σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση

Είδος και χώρα	2014	Ετήσια εκτιμημένη αξία μίσθωσης ανά τ.μ.	Ετήσια αύξηση ενοικίου	Εκτιμημένο κόστος κτιρίου ανά τ.μ.	Απόδοση	Εκτιμημένη εύλογη αξία ανά τ.μ.	Εκτιμημένο κόστος γης ανά τ.μ.	Γη	Εμβαδόν κτιρίου	Ηλικία κτιρίου
Οικιστικά	**€000**							**τ.μ.**	**τ.μ.**	**Χρόνια**
Κύπρος	18.623	€14-€166	δ/ε	€268-€1.186	δ/ε	€463-€3.333	€50-€1.350	335-7.586	41-2.526	5-52
Ελλάδα	46.896	€28	δ/ε	€77-€663	9%	€22-€2.894	€8-€400	114-26.896	3-10.441	2-79
	65.519									
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα										
Κύπρος	36.513	€32-€353	δ/ε	€305	4%-6%	€495-€7.059	€1.053-€6.651	175-1.750	54-11.190	10-52
Ελλάδα	34.277	€6-€321	δ/ε	€92-€318	δ/ε	€33-€8.028	δ/ε	265-8.582	17-5.743	4-70
Ηνωμένο Βασίλειο	1.315	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε
Ρουμανία	1.200	€72	δ/ε	δ/ε	16%	€318	δ/ε	1.372	3.772	34
	73.305									
Βιοτεχνίες και βιομηχανίες										
Κύπρος	1.138	€24	δ/ε	€243-€296	δ/ε	δ/ε	€300-€350	1.940	1.840-1.894	δ/ε
Ελλάδα	41.084	€6-€30	δ/ε	δ/ε	δ/ε	€231- €473	δ/ε	δ/ε	1.283-3.122	δ/ε
	42.222									
Ξενοδοχεία										
Κύπρος	20.808	δ/ε	δ/ε	€739	5%	€518-€1.037	€210	1.115-19.115	2.730-12.386	25
Ελλάδα	2.273	€15	δ/ε	δ/ε	δ/ε	€544-€1.050	δ/ε	4.484	619-2.984	26-59
	23.081									

21. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Πολιτική αποτίμησης και ανάλυση ευαισθησίας στοιχείων (συνέχεια)

Ανάλυση επενδύσεων σε ακίνητα και επενδύσεων σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

Είδος και χώρα	2014	Ετήσια εκτιμημένη αξία μίσθωσης ανά τ.μ.	Ετήσια αύξηση ενοικίου	Εκτιμημένο κόστος κτιρίου ανά τ.μ.	Απόδοση	Εκτιμημένη εύλογη αξία ανά τ.μ.	Εκτιμημένο κόστος γης ανά τ.μ.	Γη	Εμβαδόν κτιρίου	Ηλικία κτιρίου
Γη (οικόπεδα και αγροτεμάχια)	**€000**							**τ.μ**	**τ.μ**	**Χρόνια**
Κύπρος	40.890	δ/ε	δ/ε	€900-€1.317	5%	€2-€3.063	€1-€3.036	90-67.225	δ/ε	δ/ε
Ελλάδα	6.845	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	€1-€798	δ/ε	88-170.701	δ/ε	δ/ε
	47.735									
Ακίνητα υπό κατασκευή										
Κύπρος	393	δ/ε	δ/ε	€385-€400	δ/ε	δ/ε	€139-€165	1.812	285	δ/ε
Σύνολο	**252.255**									

21. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Πολιτική αποτίμησης και ανάλυση ευαισθησίας στοιχείων (συνέχεια)

Ανάλυση ιδιόκτητων ακινήτων

Είδος και χώρα	**2014**	**Ετήσια εκτιμημένη αξία μίσθωσης ανά τ.μ.**	**Ετήσια αύξηση ενοικίου**	**Εκτιμημένο κόστος κτιρίου ανά τ.μ.**	**Απόδοση**	**Εκτιμημένη εύλογη αξία ανά τ.μ.**	**Εκτιμημένο κόστος γης ανά τ.μ.**	**Γη**	**Εμβαδόν κτιρίου**	**Ηλικία κτιρίου**
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	**€000**							**τ.μ**	**τ.μ**	**Χρόνια**
Κύπρος	198.158	€27-€340	1.300-1.367	€133-€1.883	5%-6%	€566-€6.667	€125-€2.118	390-51.947	68-15.805	11-34
Ηνωμένο Βασίλειο	3.513	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε	δ/ε
Σύνολο	**201.671**									

21. Επιμέτρηση της εύλογης αξίας (συνέχεια)

Πολιτική αποτίμησης και ανάλυση ευαισθησίας στοιχείων (συνέχεια)

Ανάλυση ευαισθησίας
Οι πλείστες εκτιμήσεις των ακινήτων της Εταιρίας έχουν κατηγοριοποιηθεί ως Επίπεδο 3. Σημαντικές αυξήσεις/μειώσεις στις εκτιμημένες αξίες ανά τετραγωνικό μέτρο για ακίνητα που εκτιμούνται βάσει της συγκριτικής μεθόδου αγοράς ή σημαντικές αυξήσεις/μειώσεις στην εκτιμημένη αξία μίσθωσης ή απόδοσης για ακίνητα που εκτιμήθηκαν βάσει της μεθόδου κεφαλαιοποίησης εισοδήματος θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε σημαντικά ψηλότερη/χαμηλότερη εύλογη αξία στα ακίνητα.

22. Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

	2015	2014
	€000	€000
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες πριν τις προβλέψεις	**19.986.349**	20.371.022
Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (Σημ. 43)	**(3.980.471)**	(3.041.814)
	16.005.878	17.329.208

Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες περιλαμβάνουν ενυπόθηκα δάνεια ύψους €1.003 εκατ. (2014: €1.123 εκατ.) στην Κύπρο τα οποία έχουν παραχωρηθεί ως εξασφάλιση για την έκδοση καλυμμένου αξιόγραφου από την Εταιρία κατά το 2011 στο πλαίσιο του Προγράμματος Έκδοσης Καλυμμένων Αξιογράφων (Σημ. 32).

Επιπρόσθετες αναλύσεις και πληροφορίες αναφορικά με τον πιστωτικό κίνδυνο καθώς και ανάλυση των προβλέψεων για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες παρατίθενται στη Σημείωση 43.

23. Υπόλοιπα και συναλλαγές με εταιρίες του Συγκροτήματος

Χρεωστικά υπόλοιπα με εταιρίες Συγκροτήματος

Όνομα εταιρίας Συγκροτήματος	**2015**	2014
	€000	€000
Κυπριακός Οργανισμός Επενδύσεων και Αξιών Λτδ (CISCO)	**1.072**	2.444
Γενικές Ασφάλειες Κύπρου Λτδ	**2.251**	-
EuroLife Ltd	**4.393**	2.966
Kermia Properties & Investments Ltd	**-**	19
Κέρμια Λτδ	**1.978**	4.715
Finerose Properties Ltd	**38.935**	30.000
Συγκρότημα Αφροδίτη	**-**	71.341
Bank of Cyprus (Channel Islands) Ltd	**24.905**	26.020
Κύπρου Χρηματοδοτικές Μισθώσεις ΑΕ	**-**	47.446
Κύπρου Εμπορική ΑΕ	**-**	291
Cyprus Leasing Romania IFN SA	**12.491**	14.278
CB Uniastrum Bank LLC	**-**	31.606
MC Investment Assets Management LLC	**2.631**	-
Kyprou Finance (NL) B.V	**317.142**	317.244
Bank of Cyprus UK Ltd	**71.010**	53.852
Obafemi Holdings Ltd	**6.822**	6.960
Εταιρίες του Συγκροτήματος που κατέχουν ακίνητα στην Κύπρο	**186.055**	140.162
Εταιρίες του Συγκροτήματος που κατέχουν ακίνητα στη Ρουμανία	**64.853**	59.613
Άλλες εταιρίες του Συγκροτήματος στην Κύπρο	**1.041**	1.002
Σύνολο	**735.579**	809.959

Η πρόβλεψη για απομείωση υπολοίπων με εταιρίες του Συγκροτήματος που αναγνωρίστηκε κατά τη διάρκεια του 2015 ανέρχεται σε €27.039 χιλ. (2014: €198.066 χιλ.) (Σημ. 13).

23. Υπόλοιπα και συναλλαγές με εταιρίες του Συγκροτήματος (συνέχεια)

Πιστωτικά υπόλοιπα με εταιρίες του Συγκροτήματος

Όνομα εταιρίας Συγκροτήματος	**2015**	2014
	€000	€000
JCC Payment Systems Ltd	**20.663**	8.067
Κυπριακός Οργανισμός Επενδύσεων και Αξιών Λτδ (CISCO)	**3.788**	2.218
Γενικές Ασφάλειες Κύπρου Λτδ	**33.129**	37.867
EuroLife Ltd	**31.143**	20.462
Kermia Properties & Investments Ltd	**5.526**	2.743
Κέρμια Λτδ	**685**	662
Bank of Cyprus (Channel Islands) Ltd	**59.620**	58.903
Κύπρου Ζωής (υποκατάστημα της EuroLife Ltd)	**2.094**	1.746
Kyprou Securities SA	**1.650**	-
Cyprus Leasing Romania IFN SA	**296**	527
CB Uniastrum Bank LLC	**-**	31.606
MC Investment Assets Management LLC	**8.077**	-
Cytrustees Investment Public Company Ltd	**1.041**	402
Kyprou Finance (NL) B.V	**369.316**	369.306
Bank of Cyprus UK Ltd	**28.624**	12.201
Obafemi Holdings Ltd	**122**	405
Εταιρίες Συγκροτήματος που κατέχουν ακίνητα στην Ρουμανία	**671**	603
Άλλες εταιρίες Συγκροτήματος στην Κύπρο	**2.041**	2.965
Σύνολο	**568.486**	550.683

23. Υπόλοιπα και συναλλαγές με εταιρίες του Συγκροτήματος (συνέχεια)

Μερίσματα που εισπράχθηκαν από θυγατρικές και συγγενείς εταιρίες

	2015	2014
	€000	€000
EuroLife Ltd	**13.500**	10.500
Γενικές Ασφάλειες Κύπρου Λτδ	**6.000**	5.000
JCC Payment Systems Ltd	**3.000**	1.313
LCP Holdings and Investments Public Ltd	**1.904**	-
Labancor Ltd	**1.558**	17
Auction Yard Ltd	**-**	20
CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd	**7.580**	-
	33.542	16.850

Συναλλαγές με εταιρίες του Συγκροτήματος

	2015	2014
	€000	€000
Έσοδα από τόκους	**21.314**	87.864
Έξοδα από τόκους	**6.249**	6.220
Έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	**2.943**	444
Έξοδα από αμοιβές και προμήθειες	**-**	13
Άλλα έσοδα	**280**	183
Άλλα λειτουργικά έξοδα	**1.106**	1.115

24. Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες

Λογιστική αξία της επένδυσης σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες

	2015	2014
	€000	€000
CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd	**95.068**	95.068
Interfund Investments Plc	**2.225**	2.225
Byron Capital Partners Ltd (BCP)	**-**	5.322
Aris Capital Management LLC	**-**	-
Rosequeens Properties Limited	**-**	-
Rosequeens Properties SRL	**-**	-
	97.293	102.615

24. Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες (συνέχεια)

Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες

CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd
Ως μέρος της εξαγοράς ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας το 2013, αποκτήθηκε από την Εταιρία το 49,9% της CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd, μητρική εταιρία συγκροτήματος ασφαλιστικών εταιριών στην Κύπρο και στην Ελλάδα.

Τα κύρια οικονομικά μεγέθη της συγγενούς εταιρίας είναι ως ακολούθως:

	2015	2014
	€000	€000
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	**676.915**	696.415
Υποχρεώσεις	**(465.416)**	(479.046)
Καθαρά περιουσιακά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένης της αξίας των συμβολαίων σε ισχύ	**211.499**	217.369

Η CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd κατέχει καταθέσεις στην Εταιρία ύψους €15.255 χιλ. Οι συναλλαγές μεταξύ της CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd και της Εταιρίας παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα:

	2015	2014
	€000	€000
Έξοδα από τόκους που πληρώθηκαν από την Εταιρία	**239**	303
Άλλα έξοδα που πληρώθηκαν από την Εταιρία	**239**	293
Άλλα έσοδα που εισπράχθηκαν από την Εταιρία	**2**	247

Interfund Investments Plc
Η Εταιρία κατέχει 23,12% στην Interfund Investments Plc, η οποία είναι επενδυτική εταιρία κλειστού τύπου και είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου.

Τα κύρια οικονομικά μεγέθη της συγγενούς εταιρίας είναι ως ακολούθως:

	2015	2014
	€000	€000
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	**9.691**	13.110
Υποχρεώσεις	**(166)**	(190)
Καθαρά περιουσιακά στοιχεία	**9.525**	12.920
Αγοραία αξία επένδυσης στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	**1.372**	1.477

Κατά τη διάρκεια του έτους δεν υπήρξαν σημαντικές συναλλαγές μεταξύ της Εταιρίας και της συγγενούς εταιρίας.

Rosequeens Properties Limited και Rosequeens Properties SRL
Η Εταιρία κατέχει πραγματικό ποσοστό ύψους 33% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας Rosequeens Properties SRL, η οποία είναι εγγεγραμμένη στη Ρουμανία και είναι ιδιοκτήτρια εμπορικού κέντρου στην Ρουμανία. Το μερίδιο αποκτήθηκε αφού η Εταιρία έλαβε μέρος σε διαδικασία δημόσιου πλειστηριασμού στα πλαίσια διακανονισμού οφειλόμενων χρεών ύψους €21 εκατ. περίπου. Η Εταιρία απομείωσε πλήρως την επένδυση αυτή σε προηγούμενα χρόνια.

24. Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες (συνέχεια)

Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες (συνέχεια)

Aris Capital Management LLC
Η Εταιρία κατέχει 30% της Aris Capital Management LLC που μεταφέρθηκε στην Εταιρία μετά την εξαγορά ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας. Κατά τη διάρκεια του 2015 και 2014, δεν υπήρχαν σημαντικές συναλλαγές μεταξύ της Εταιρίας και της συγγενούς εταιρίας. Η Εταιρία απομείωσε πλήρως την επένδυση αυτή κατά το 2014.

Grand Hotel Enterprises Society Ltd
Το Σεπτέμβριο του 2014, η Εταιρία πώλησε το 35,292% που κατείχε στη συγγενή εταιρία Grand Hotel Enterprises Society Ltd, η οποία είχε μηδενική λογιστική αξία κατά την ημερομηνία της πώλησης.

Επενδύσεις σε κοινοπραξίες

MDSF και BCP
Η επένδυση της Εταιρίας σε κοινοπραξίες αποτελείτο από την BCP και το MDSF, η οποία μεταφέρθηκε στην Εταιρία μετά την εξαγορά ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας το 2013. Η BCP κατείχε 100% των μετοχών διαχείρισης του MDSF. Η Εταιρία ήταν μέρος μιας μετοχικής συμφωνίας με τον άλλο μέτοχο της BCP, και η συμφωνία αυτή καθόριζε αριθμό θεμάτων που απαιτούσαν τη συναίνεση και των δύο μετόχων. Η Εταιρία θεωρούσε ότι έλεγχε από κοινού τη BCP (ποσοστό συμμετοχής 70%) και μέσω της BCP είχε επίσης από κοινού έλεγχο στο MDSF.

Η επένδυση στο MDSF ταξινομήθηκε στα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση από τις 31 Δεκεμβρίου 2014 και πωλήθηκε τον Απρίλιο του 2015 (Σημ. 29). Επίσης το 2015, η BCP εξαγόρασε όλες τις μετοχές που κατείχε η Εταιρία.

Κατά τη διάρκεια του 2015 και 2014 δεν υπήρχαν σημαντικές συναλλαγές μεταξύ της Εταιρίας και των κοινοπραξιών.

25. Ακίνητα και εξοπλισμός

	Ακίνητα	Εξοπλισμός	**Σύνολο**
2015	€000	€000	**€000**
Λογιστική αξία 1 Ιανουαρίου	205.340	15.766	**221.106**
Προσθήκες	1.769	3.866	**5.635**
Επανεκτίμηση	(6.072)	-	**(6.072)**
Μεταφορά σε επενδύσεις ακινήτων (Σημ. 21)	(13.726)	-	**(13.726)**
Πωλήσεις και διαγραφές	-	(188)	**(188)**
Αποσβέσεις έτους (Σημ. 12)	(3.426)	(4.811)	**(8.237)**
Απομείωση έτους (Σημ. 14)	(288)	-	**(288)**
Συναλλαγματικές διαφορές	(3)	-	**(3)**
Λογιστική αξία 31 Δεκεμβρίου	**183.594**	**14.633**	**198.227**
1 Ιανουαρίου 2015			
Κόστος ή εκτιμημένη αξία	237.871	104.113	**341.984**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(32.531)	(88.347)	**(120.878)**
Λογιστική αξία	**205.340**	**15.766**	**221.106**
31 Δεκεμβρίου 2015			
Κόστος ή εκτιμημένη αξία	217.821	100.845	**318.666**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(34.227)	(86.212)	**(120.439)**
Λογιστική αξία	**183.594**	**14.633**	**198.227**

25. Ακίνητα και εξοπλισμός (συνέχεια)

	Ακίνητα	Εξοπλισμός	**Σύνολο**
2014	€000	€000	**€000**
Λογιστική αξία 1 Ιανουαρίου	222.724	21.184	**243.908**
Προσθήκες	1.010	1.064	**2.074**
Επανεκτίμηση	6.271	-	**6.271**
Μεταφορά σε επενδύσεις ακινήτων (Σημ. 21)	(18.303)	-	**(18.303)**
Πωλήσεις και διαγραφές	(1.431)	(1.064)	**(2.495)**
Αποσβέσεις έτους (Σημ. 12)	(3.698)	(5.418)	**(9.116)**
Απομείωση έτους (Σημ. 14)	(1.460)	-	**(1.460)**
Συναλλαγματικές διαφορές	227	-	**227**
Λογιστική αξία 31 Δεκεμβρίου	**205.340**	**15.766**	**221.106**

1 Ιανουαρίου 2014			
Κόστος ή εκτιμημένη αξία	254.609	107.335	**361.944**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(31.885)	(86.151)	**(118.036)**
Λογιστική αξία	**222.724**	**21.184**	**243.908**

31 Δεκεμβρίου 2014			
Κόστος ή εκτιμημένη αξία	237.871	104.113	**341.984**
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	(32.531)	(88.347)	**(120.878)**
Λογιστική αξία	**205.340**	**15.766**	**221.106**

Η λογιστική αξία των ακινήτων της Εταιρίας αποτελείται από:

	2015	2014
	€000	€000
Ιδιόκτητα ακίνητα	**180.994**	201.671
Δαπάνες βελτίωσης σε μισθωμένα ακίνητα	**2.600**	3.669
	183.594	205.340

Τα ιδιόκτητα ακίνητα περιλαμβάνουν γη αξίας €74.816 χιλ. (2014: €80.978 χιλ.) για την οποία δεν υπολογίζονται αποσβέσεις.

25. **Ακίνητα και εξοπλισμός** (συνέχεια)

Η πολιτική της Εταιρίας είναι να διενεργεί επανεκτιμήσεις των ιδιόκτητων ακινήτων περιοδικά (κάθε 3-5 χρόνια). Ως αποτέλεσμα των οικονομικών συνθηκών που επικρατούσαν στην Κύπρο και την επίδραση τους στην αγορά ακινήτων, η Εταιρία πραγματοποίησε επανεκτιμήσεις στις 31 Δεκεμβρίου 2014 και 31 Δεκεμβρίου 2015. Ως αποτέλεσμα, αναγνωρίστηκε ζημιά από επανεκτίμηση ύψους €6.072 χιλ. (2014: κέρδος €6.271 χιλ.) στην κατάσταση συνολικών εισοδημάτων και ζημιά από απομείωση ύψους €288 χιλ. (2014: ζημιά €1.460 χιλ.) αναγνωρίστηκε στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Οι εκτιμήσεις γίνονται από ανεξάρτητους προσοντούχους εκτιμητές με βάση την τρέχουσα αγοραία αξία των ακινήτων, χρησιμοποιώντας παρατηρημένες τιμές και/ή πρόσφατες συναλλαγές της αγοράς αναλόγως της τοποθεσίας του ακινήτου. Λεπτομέρειες για τις τεχνικές εκτιμήσεων και τις παραμέτρους που χρησιμοποιήθηκαν παρουσιάζονται στη Σημείωση 21.

Η λογιστική αξία των ιδιόκτητων ακινήτων με βάση το κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις στις 31 Δεκεμβρίου 2015 θα ήταν €129.940 χιλ. (2014: €142.530 χιλ.).

26. **Άυλα περιουσιακά στοιχεία**

Λογισμικά προγράμματα

	2015	2014
	€000	€000
Λογιστική αξία 1 Ιανουαρίου	**13.105**	16.975
Προσθήκες	**7.424**	4.399
Πωλήσεις και διαγραφές	**-**	(2.513)
Αποσβέσεις έτους (Σημ. 12)	**(5.756)**	(5.756)
Λογιστική αξία 31 Δεκεμβρίου	**14.773**	13.105

1 Ιανουαρίου		
Κόστος	**98.726**	103.210
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	**(85.621)**	(86.235)
Λογιστική αξία	**13.105**	16.975

31 Δεκεμβρίου		
Κόστος	**106.143**	98.726
Συσσωρευμένες αποσβέσεις	**(91.370)**	(85.621)
Λογιστική αξία	**14.773**	13.105

27. Αποθέματα ακινήτων

Το Δεκέμβριο 2015, η Εταιρία άλλαξε το επιχειρηματικό της μοντέλο σε σχέση με ακίνητα που κατασχέθηκαν από πελάτες ως μέρος των προσπαθειών της Εταιρίας για να παρέχει λύσεις σε δανειολήπτες που αντιμετωπίζουν οικονομικές δυσκολίες και ακίνητα που αποκτήθηκαν μέσω της απόκτησης ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας το 2013, σε μοντέλο που περιλαμβάνει ενεργά τη διαχείριση αυτών των ακινήτων με πρόθεση να πωληθούν. Για τη διεκπεραίωση της στρατηγικής της, η Εταιρία δημιούργησε τη Διεύθυνση Διαχείρισης Ακινήτων (ΔΔΑ). Με τη σύσταση της ΔΔΑ και ορισμένων άλλων ενεργειών που λήφθηκαν από την Εταιρία, η Εταιρία έχει εκτιμήσει ότι για τη πλειονότητα των ακινήτων που προηγουμένως ταξινομούνταν ως επενδύσεις σε ακίνητα, έχει υπάρξει αλλαγή στη χρήση και γι' αυτό τέτοια ακίνητα έχουν μεταφερθεί από επενδύσεις σε ακίνητα σε αποθέματα ακινήτων. Αυτό έχει οδηγήσει σε αλλαγή της βάσης επιμέτρησης αυτών των ακινήτων από την εύλογη αξία στη χαμηλότερη αξία μεταξύ του κόστους και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Ως αποτέλεσμα κατά το 2015 αναγνωρίστηκε απομείωση ύψους €9.709 χιλ. (Σημ. 14) στην 'Απομείωση μη χρηματοοικονομικών μέσων' στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Η λογιστική αξία καθορίζεται ως η χαμηλότερη τιμή μεταξύ κόστους και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Απομείωση αναγνωρίζεται αν η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία είναι χαμηλότερη τους κόστους του αποθέματος ακινήτων. Στις 31 Δεκεμβρίου 2015 αποθέματα ύψους €256.831 χιλ. (2014: €822 χιλ.) επιμετρούνται στην καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία που είναι περίπου η εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης.

Τα αποθέματα ακινήτων συμπεριλαμβάνουν οικιστικά, γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα, βιοτεχνίες και βιομηχανίες, ξενοδοχεία, γη (οικόπεδα και αγροτεμάχια) και ακίνητα υπό κατασκευή. Τα αποθέματα ακινήτων που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση για διευκολύνσεις χρηματοδότησης από κεντρικές τράπεζες στα πλαίσια πράξεων νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος και του ELA ανέρχονται σε €21.875 χιλ.

Η λογιστική αξία των αποθεμάτων ακινήτων αναλύεται στους πίνακες πιο κάτω:

	2015	2014
	€000	€000
Λογιστική αξία 1 Ιανουαρίου	**822**	722
Προσθήκες	**1.880**	-
Μεταφορά από επενδύσεις ακινήτων (Σημ. 21)	**282.855**	100
Μεταφορά από μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 21)	**247**	-
Απομείωση (Σημ. 14)	**(9.709)**	-
Λογιστική αξία 31 Δεκεμβρίου	**276.095**	822

Ανάλυση ανά είδος και χώρα	**Κύπρος**	**Ελλάδα**	**Ρουμανία**	**Σύνολο**
2015	**€000**	**€000**	**€000**	**€000**
Οικιστικά	15.221	39.176	-	**54.397**
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	30.127	63.934	1.200	**95.261**
Βιοτεχνίες και βιομηχανίες	1.001	59.279	-	**60.280**
Ξενοδοχεία	18.763	2.221	-	**20.984**
Γη (οικόπεδα και αγροτεμάχια)	38.598	6.210	-	**44.808**
Ακίνητα υπό κατασκευή	365	-	-	**365**
Σύνολο	**104.075**	**170.820**	**1.200**	**276.095**
2014				
Οικιστικά	-	361	-	**361**
Γραφεία και άλλα εμπορικά ακίνητα	-	461	-	**461**
Σύνολο	**-**	**822**	**-**	**822**

28. Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία

	2015	2014
	€000	€000
Εισπρακτέα από πωλήσεις δραστηριοτήτων	**98.454**	101.550
Φόροι επιστρεπτέοι	**35.340**	45.584
Χρεώστες	**259**	137
Προπληρωμένα έξοδα	**268**	605
Περιουσιακά στοιχεία προγραμμάτων αφυπηρέτησης (Σημ. 11)	**20**	42
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	**33.145**	33.834
	167.486	181.752

Στις 31 Δεκεμβρίου 2015 τα εισπρακτέα ποσά από πωλήσεις δραστηριοτήτων, αφορούν την πώληση των δραστηριοτήτων στην Ουκρανία και τη Ρωσία (Σημ. 49.3.1 και 49.2.1), ενώ το υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2014 αφορούσε εξολοκλήρου τις δραστηριότητες στην Ουκρανία.

Κατά το 2015, αναγνωρίστηκε ζημιά απομείωσης ύψους €20.070 χιλ. που αφορά λοιπά περιουσιακά στοιχεία (Σημ. 13).

29. Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση

	2015	2014
	€000	€000
Επενδύσεις σε ακίνητα	**9.767**	1.367
Επένδυση σε κοινοπραξία	**-**	73.683
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	**-**	39.010
	9.767	114.060

Τα ακόλουθα μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία κατέχονταν προς πώληση στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014:

Επενδύσεις σε ακίνητα

Οι επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση είναι ακίνητα για τα οποία η διοίκηση έχει δεσμευθεί ως προς την πώλησή τους και έχει προχωρήσει σε ένα ενεργό πρόγραμμα για την ολοκλήρωση της πώλησης αυτής. Οι πωλήσεις αναμένεται να ολοκληρωθούν εντός 12 μηνών από την ημερομηνία ταξινόμησής. Οι επενδύσεις σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση επιμετρούνται στην εύλογη αξία. Τα αποτελέσματα από την αλλαγή στην εύλογη αξία τους παρουσιάζονται στις 'Ζημιές από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα' στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Η ανάλυση των επενδύσεων σε ακίνητα που κατέχονται προς πώληση ανά χώρα και οι βασικές παραμέτροι που χρησιμοποιήθηκαν παρουσιάζονται στη Σημ. 21.

Επένδυση σε κοινοπραξία

Στις 31 Δεκεμβρίου 2014, η επένδυση της Εταιρίας σε κοινοπραξία που κατέχεται προς πώληση αφορούσε το MDSF που αγοράστηκε από την Εταιρία ως μέρος της εξαγοράς ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας το 2013. Η Εταιρία κατείχε περίπου το 90% των μονάδων του ταμείου.

Κατά την επιμέτρηση σε εύλογη αξία μείον το κόστος πώλησης, αναγνωρίστηκε ζημιά απομείωσης ύψους €20.491 χιλ. το 2014. Αυτή η ζημιά απομείωσης αναγνωρίστηκε στην 'Απομείωση μη χρηματοοικονομικών μέσων' στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων (Σημ. 14). Η επένδυση πωλήθηκε τον Απρίλιο του 2015, με τίμημα πώλησης που ανήλθε σε περίπου €84.000 χιλ. και το κέρδος από την πώληση ανήλθε σε €13.526 χιλ. (Σημ. 9).

29. Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις που κατέχονται προς πώληση

Τα δάνεια και απαιτήσεις που κατέχονταν προς πώληση στις 31 Δεκεμβρίου 2014 αφορούσαν δάνεια που ήταν μέρος των δραστηριοτήτων της Εταιρίας στη Ρωσία, για τα οποία υπήρχε ενεργό σχέδιο πώλησης και η διοίκηση ανάμενε ότι ήταν πολύ πιθανό η πώληση να ολοκληρωθεί εντός 12 μηνών από την ημερομηνία ταξινόμησης τους. Τα δάνεια δεν πωλήθηκαν μαζί με τις θυγατρικες κατά το 2015 και στις 31 Δεκεμβρίου 2015 παρουσιάζονται στα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στον ισολογισμό.

Το Σεπτέμβριο του 2015 η Εταιρία ολοκλήρωσε την πώληση της πλειοψηφίας των δραστηριοτήτων στη Ρωσία. Επιπρόσθετες πληροφορίες για την πώληση περιλαμβάνονται στη Σημείωση 49.2.1. Στις 31 Δεκεμβρίου 2014, τα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση αφορούσαν δάνεια και απαιτήσεις που επιμετρούνταν σε αποσβεσμένο κόστος και παρουσιάζονταν μετά την αφαίρεση προβλέψεων απομείωσης. Επιπλέον, η επένδυση σε θυγατρικές που αφορούσε τις δραστηριότητες στη Ρωσία κατηγοριοποιήθηκε ως επένδυση που κατέχεται προς πώληση, και αναγνωρίστηκε απομείωση ύψους €81.000 χιλ. για το 2014, για να μειωθεί η λογιστική αξία σε μηδέν, με βάση εκτιμήσεις της διεύθυνσης. Η απομείωση συμπεριλήφθηκε στην 'Απομείωση μη χρηματοοικονομικών μέσων' στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων (Σημ. 14).

30. Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες

Η χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες αποτελείται από δανεισμό από την ΚΤΚ στα πλαίσια των πράξεων νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, περιλαμβανομένων των συνήθων μηχανισμών χρηματοδότησης και του μηχανισμού παροχής έκτακτης ρευστότητας (ELA) όπως παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα:

	2015	2014
	€000	€000
Μηχανισμός παροχής έκτακτης ρευστότητας (ELA)	**3.802.058**	7.403.741
Πράξεις νομισματικής πολιτικής	**150.000**	380.001
Στοχευμένες πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (ΣΠΠΜΑ)	**500.792**	500.031
	4.452.850	8.283.773

Η χρηματοδότηση μέσω πράξεων νομισματικής πολιτικής φέρει τόκο ίσο με το επιτόκιο για πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος.

Το 2014, η Εταιρία συμμετείχε στις ΣΠΠΜΑ της ΕΚΤ. Το επιτόκιο για τις ΣΠΠΜΑ είναι καθορισμένο σε 15 μονάδες βάσης για όλη τη διάρκειά τους (δηλαδή σταθερή επιβάρυνση 10 μονάδων βάσης πέραν του κόστους πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης που επικρατούσαν κατά το χρόνο κατανομής). Οι ΣΠΠΜΑ λήγουν το 2018.

Η χρηματοδότηση της Εταιρίας μέσω του ELA φέρει τόκο ίσο με το επιτόκιο της διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος, συν ένα περιθώριο.

Λεπτομέρειες σχετικά με τα επιβαρυμένα περιουσιακά στοιχεία που σχετίζονται με τις πιο πάνω διευκολύνσεις χρηματοδότησης παρουσιάζονται στη Σημείωση 45.

31. Καταθέσεις πελατών

	2015	2014
	€000	€000
Ανά κατηγορία κατάθεσης		
Όψεως	**4.675.564**	3.970.136
Ταμιευτηρίου	**762.993**	687.692
Προθεσμίας ή με προειδοποίηση	**7.255.573**	6.671.329
	12.694.130	11.329.157
Ανά γεωγραφικό τομέα		
Κύπρος	**12.691.090**	11.324.580
Ρουμανία	**3.040**	4.577
	12.694.130	11.329.157

Ανά πελατειακό τομέα	Κύπρος	Ρουμανία	**Σύνολο**
2015	€000	€000	**€000**
Μεγάλες επιχειρήσεις	978.672	2.242	**980.914**
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	455.133	461	**455.594**
Ιδιώτες	6.995.757	337	**6.996.094**
Αναδιαρθρώσεις χρεών			
– Μεγάλες επιχειρήσεις	189.196	-	**189.196**
– Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	35.363	-	**35.363**
Ανακτήσεις χρεών			
– Μεγάλες επιχειρήσεις	7.865	-	**7.865**
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	3.710.742	-	**3.710.742**
Διαχείριση περιουσίας	318.362	-	**318.362**
	12.691.090	**3.040**	**12.694.130**
2014			
Μεγάλες επιχειρήσεις	646.993	2.946	**649.939**
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	382.929	1.317	**384.246**
Ιδιώτες	6.317.822	314	**6.318.136**
Αναδιαρθρώσεις χρεών			
– Μεγάλες επιχειρήσεις	216.784	-	**216.784**
– Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	39.982	-	**39.982**
Ανακτήσεις χρεών			
– Μεγάλες επιχειρήσεις	8.466	-	**8.466**
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	3.467.017	-	**3.467.017**
Διαχείριση περιουσίας	244.587	-	**244.587**
	11.324.580	**4.577**	**11.329.157**

Οι καταθέσεις ανά γεωγραφικό τομέα είναι με βάση τη χώρα στην οποία έγινε η κατάθεση.

32. Ομολογιακά δάνεια

	Συμβατικό επιτόκιο	**2015**	2014
Μεσοπρόθεσμα ομολογιακά δάνεια		**€000**	€000
€2 εκατ. 2010/2016	Απόδοση δείκτη DJ EUROSTOXX 50	**531**	531
USD 2 εκατ. 2010/2016	Απόδοση δείκτη S&P 500	**181**	162
		712	693

Τα ομολογιακά δάνεια είναι μη εξασφαλισμένα και η αποπληρωμή τους έχει την ίδια προτεραιότητα όπως οι υποχρεώσεις έναντι των καταθετών και των άλλων πιστωτών της Εταιρίας.

Μεσοπρόθεσμα ομολογιακά δάνεια

Η Εταιρία διατηρεί Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Έκδοσης Μεσοπρόθεσμων Ομολογιακών Δανείων (EMTN Programme) υπό το οποίο μπορεί να εκδοθούν ομολογιακά δάνεια ύψους μέχρι συνολικού ονομαστικού ποσού €4.000 εκατ. (2014: €4.000 εκατ.).

Καλυμμένα Αξιόγραφα

Η Εταιρία διατηρεί πρόγραμμα για την έκδοση Καλυμμένου Αξιόγραφου σύμφωνα με τον περί Καλυμμένων Αξιογράφων Νόμο της Κύπρου και την περί Καλυμμένων Αξιογράφων Οδηγία της ΚΤΚ.

Στο πλαίσιο του Προγράμματος, η Εταιρία εξέδωσε τον Δεκέμβριο του 2011 καλυμμένο αξιόγραφο ύψους €1.000 εκατ. Οι όροι έκδοσης του καλυμμένου αξιόγραφου ύψους €1.000 εκατ. το οποίο είναι εξασφαλισμένο με ενυπόθηκα οικιστικά δάνεια στην Κύπρο, έχουν αναθεωρηθεί το 2014 και η αναθεωρημένη διάρκειά τους είναι μέχρι τις 12 Ιουνίου 2017.

Στις 29 Σεπτεμβρίου 2015 τροποποιήθηκαν οι όροι του προγράμματος για την έκδοση καλυμμένου αξιόγραφου και του διακρατούμενου καλυμμένου αξιόγραφου ύψους €1.000 εκατ. σε δομή Conditional Pass-Through. Στα πλαίσια της αναδιάρθρωσης, €350.000 χιλ. του διακρατούμενου καλυμμένου αξιόγραφου επαναγοράστηκαν και ακυρώθηκαν. Το υπόλοιπο του διακρατούμενου καλυμμένου αξιόγραφου που εκκρεμεί μετά τις πιο πάνω ενέργειες, ανήλθε σε €650.000 χιλ. με νέα ημερομηνία λήξης στις 12 Δεκεμβρίου 2018. Η πιστωτική αξιολόγηση του καλυμμένου αξιόγραφου αναβαθμίστηκε στην επενδυτική κατηγορία (investment grade) και ως αποτέλεσμα αποτελεί αποδεκτό περιουσιακό στοιχείο για τις πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος.

Το καλυμμένο αξιόγραφο φέρει ετήσιο επιτόκιο ίσο με το τριμηνιαίο επιτόκιο Euribor πλέον 3,25%.

Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που χρησιμοποιούνται ως εξασφάλιση για το καλυμμένο αξιόγραφο παρουσιάζονται στη Σημείωση 45.

Η υποχρέωση από την έκδοση καλυμμένου αξιόγραφου δεν παρουσιάζεται στα ομολογιακά δάνεια στον ισολογισμό, γιατί το αξιόγραφο που έχει εκδοθεί, κατέχεται από την Εταιρία.

Ομόλογα εγγυημένα από την Κυπριακή κυβέρνηση

Η Εταιρία κατέχει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις ως εκδότης των δύο ομολόγων εγγυημένων από την Κυπριακή κυβέρνηση, ύψους €500 εκατ. το καθένα. Τον Νοέμβριο 2014, η διάρκεια των ομολόγων παρατάθηκε για περαιτέρω περίοδο τριών ετών. Τα ομόλογα φέρουν ετήσιο σταθερό επιτόκιο 5%. Τα ομόλογα είναι εγγυημένα από την Κυπριακή κυβέρνηση και εκδόθηκαν σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία και τα διατάγματα για τον περί της 'Παραχώρησης Κυβερνητικών Εγγυήσεων για τη Σύναψη Δανείων και/ή την Έκδοση Ομολόγων από Πιστωτικά Ιδρύματα Νόμο'. Η υποχρέωση από την έκδοση αυτών των ομολόγων δεν παρουσιάζεται στα ομολογιακά δάνεια στον ισολογισμό, γιατί οι σχετικοί τίτλοι που εκδόθηκαν κατέχονται εξ' ολοκλήρου από την Εταιρία. Τα ομόλογα είναι ενεχυριασμένα ως εξασφάλιση για τη λήψη χρηματοδότησης από κεντρικές τράπεζες. Τα ομόλογα είναι εισηγμένα στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου.

33. Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα και λοιπές υποχρεώσεις

	2015	2014
	€000	€000
Φόροι πληρωτέοι	**15.387**	9.356
Έκτακτη εισφορά για την άμυνα πληρωτέα	**6.354**	8.289
Υποχρέωση προγραμμάτων αφυπηρέτησης (Σημ. 11)	**12.559**	15.731
Πρόβλεψη για επιδικίες ή υπό διαιτησία διαφορές (Σημ. 38)	**33.772**	17.987
Προβλέψεις για απομείωση χρηματοοικονομικών εγγυήσεων και υποχρεώσεων (Σημ. 13 και 38)	**44.348**	85.751
Δεδουλευμένα έξοδα και λοιπές προβλέψεις	**51.324**	37.209
Αναβαλλόμενα έσοδα	**7.278**	7.093
Μετοχές που υπόκεινται σε διατάγματα Δικαστηρίου (Σημ. 34)	**-**	(441)
Υποχρεώσεις στη διαδικασία διακανονισμού	**29.905**	31.708
Λοιπές υποχρεώσεις	**32.157**	71.052
	233.084	283.735

Πρόβλεψη για επιδικίες ή υπό διαιτησία διαφορές

Η κίνηση για το έτος στην πρόβλεψη για επιδικίες ή υπό διαιτησία διαφορές παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2015	2014
	€000	€000
1 Ιανουαρίου	**17.987**	47.728
Μεταφορά της πώλησης της Κύπρου Χρηματοδοτικές Μισθώσεις ΑΕ (Σημ. 49.2.3)	**8.500**	-
Αύξηση προβλέψεων για το έτος – συνεχιζόμενες δραστηριότητες (Σημ. 12)	**11.616**	9.710
Χρήση προβλέψεων	**(30)**	-
Αποδέσμευση προβλέψεων για το έτος – μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες (Σημ. 38)	**-**	(36.000)
Αποδέσμευση προβλέψεων για το έτος – συνεχιζόμενες δραστηριότητες (Σημ. 12)	**(4.300)**	(3.450)
Συναλλαγματικές διαφορές	**(1)**	(1)
31 Δεκεμβρίου	**33.772**	17.987

Περισσότερες πληροφορίες παρουσιάζονται στη Σημείωση 38.

34. Μετοχικό κεφάλαιο

	2015		2014	
	Αριθμός μετοχών (χιλ.)	**€000**	Αριθμός μετοχών (χιλ.)	€000
Εγκεκριμένο				
Συνήθεις μετοχές €0,10 η κάθε μια	**47.677.593**	**4.767.759**	47.677.593	4.767.759
Εκδοθέν				
1 Ιανουαρίου	**8.922.378**	**892.238**	4.683.985	4.683.985
Μετατροπή καταθέσεων και δομημένων προϊόντων σε μετοχές (bail-in)	**-**	**-**	150	150
Μετοχές που υπόκεινται σε προσωρινά διατάγματα που έχουν αποσυρθεί/ακυρωθεί	**-**	**-**	58.625	58.625
Επιπρόσθετες μετοχές που εκδόθηκαν στη Λαϊκή Τράπεζα για την εξαγορά κατά το 2013	**-**	**-**	12.951	12.951
Μείωση στην ονομαστική αξία του μετοχικού κεφαλαίου	**-**	**-**	-	(4.280.140)
Έκδοση μετοχών	**567**	**56**	4.166.667	416.667
31 Δεκεμβρίου	**8.922.945**	**892.294**	8.922.378	892.238

Εγκεκριμένο μετοχικό κεφάλαιο

Στις 28 Αυγούστου 2014, σε Έκτακτη Γενική Συνέλευση, εγκρίθηκε μείωση στο εγκεκριμένο μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρίας από €4.767.759 χιλ. διαιρεμένο σε 4.767.759.272 συνήθεις μετοχές ονομαστικής αξίας €1,00 η κάθε μια, σε €476.776 χιλ. διαιρεμένο σε 4.767.759.272 συνήθεις μετοχές ονομαστικής αξίας €0,10 η κάθε μια.

Κατόπιν της μείωσης της ονομαστικής αξίας ανά μετοχή, το εγκεκριμένο μετοχικό κεφάλαιο αυξήθηκε από €476.776 χιλ. διαιρεμένο σε 4.767.759.272 συνήθεις μετοχές ονομαστικής αξίας €0,10 η κάθε μια σε €4.767.759 χιλ. διαιρεμένο σε 47.677.592.720 συνήθεις μετοχές ονομαστικής αξίας €0,10 η κάθε μια, με τη δημιουργία 42.909.833.448 νέων συνήθων μετοχών, ονομαστικής αξίας €0,10 η κάθε μια, οι οποίες έχουν τα ίδια δικαιώματα (rank pari passu) από όλες τις απόψεις μεταξύ τους και με όλες τις άλλες συνήθεις μετοχές της Εταιρίας.

Εκδοθέν μετοχικό κεφάλαιο

2015

Κατά το 2015, το εκδοθέν μετοχικό κεφάλαιο αυξήθηκε κατά 567 χιλ. μετοχές ονομαστικής αξίας €0,10 η κάθε μία.

2014

Κατά τη διάρκεια του 2014 η Εταιρία μείωσε την ονομαστική αξία του εγκεκριμένου μετοχικού κεφαλαίου της από €1,00 η κάθε μία σε €0,10 η κάθε μία.

Κατά τον Αύγουστο του 2014, η ονομαστική αξία των εκδομένων συνήθων μετοχών μειώθηκε από €1,00 η κάθε μία σε €0,10 η κάθε μία. Επιπρόσθετα, το Σεπτέμβριο του 2014 η Εταιρία ολοκλήρωσε την Αύξηση Κεφαλαίου ύψους €1 δις, που αποτελούσε μια ιδιωτική τοποθέτηση σε καταρτισμένους θεσμικούς επενδυτές και μια προσφορά σε υφιστάμενους μετόχους για να αποκτήσουν μέχρι το 20% της έκδοσης. Ως αποτέλεσμα το εκδοθέν μετοχικό κεφάλαιο αυξήθηκε κατά 4.166.667 χιλ. μετοχές ονομαστικής αξίας €0,10 οδηγώντας σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας κατά €416.667 χιλ. Η τιμή έκδοσης ανά συνήθη μετοχή ήταν €0,24. Επιπρόσθετα, το εκδοθέν μετοχικό κεφάλαιο αυξήθηκε κατά 58.625 χιλ. μετοχές, ως αποτέλεσμα της ακύρωσης και απόσυρσης προσωρινών διαταγμάτων κατά το 2014 που απαγόρευαν στην Εταιρία να μετατρέπει τις καταθέσεις σε μετοχές ως συνέπεια της διάσωσης με ίδια μέσα (bail-in) κατά το 2013. Κατά συνέπεια, 12.951 χιλ. μετοχές εκδόθηκαν στη Λαϊκή Τράπεζα σύμφωνα με τις πρόνοιες των διαταγμάτων.

Όλες οι εκδομένες μετοχές φέρουν τα ίδια δικαιώματα.

34. Μετοχικό κεφάλαιο (συνέχεια)

Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο

Το αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο το οποίο τηρείται με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 55 του περί Εταιριών Νόμου, Κεφ. 113 δεν είναι διαθέσιμο για διανομή υπό μορφή μερίσματος στους μετόχους.

Κατά το 2015, ως αποτέλεσμα της έκδοσης 567 χιλ. μετοχών ονομαστικής αξίας €0,10 η κάθε μία στην τιμή των €0,24 ανά μετοχή, το αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο της Εταιρίας αυξήθηκε κατά €79 χιλ.

Κατά το 2014, ως αποτέλεσμα της έκδοσης 4.166.667 χιλ. μετοχών ονομαστικής αξίας €0,10 η κάθε μία, στην τιμή των €0,24 ανά μετοχή, το αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο της Εταιρίας αυξήθηκε κατά €583.333 χιλ. Έξοδα συναλλαγής ύψους €32.044 χιλ. που σχετίζονται με την έκδοση νέων μετοχών αφαιρέθηκαν από το αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο.

Αποθεματικό από μείωση κεφαλαίου

Το αποθεματικό από μείωση κεφαλαίου δημιουργήθηκε το 2014 με τη μείωση της ονομαστικής αξίας των συνήθων μετοχών από €1,00 η κάθε μία σε €0,10 η κάθε μία. Η μείωση κεφαλαίου ανερχόταν σε €4.280.140 χιλ. από την οποία ποσό ύψους €2.327.654 χιλ. χρησιμοποιήθηκε για τη διαγραφή συσσωρευμένων ζημιών και ποσό €1.952.486 χιλ. πιστώθηκε στο αποθεματικό από μείωση κεφαλαίου.

Μετοχές που υπόκεινται σε προσωρινά διατάγματα

Μετά την έκδοση των Διαταγμάτων Διάσωσης με Ίδια Μέσα το 2013, αριθμός επηρεαζόμενων καταθετών καταχώρησε αγωγές κατά της Εταιρίας και άλλων μερών (Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, Υπουργείο Οικονομικών, κτλ.) στη βάση, μεταξύ άλλων, ότι ο 'Περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμος του 2013' και τα διάφορα Διατάγματα που εκδόθηκαν με βάση το Νόμο για να εφαρμοστεί η μετατροπή των καταθέσεων σε μετοχές, αντίκεινται στο Σύνταγμα της Δημοκρατίας και στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Για κάποιες από τις αγωγές, εκδόθηκαν προσωρινά διατάγματα τα οποία απαγόρευαν στην Εταιρία να μετατρέψει τις καταθέσεις των εν λόγω αιτητών σε μετοχές. Η Εταιρία υπερασπίστηκε σθεναρά τις αγωγές των καταθετών, οι οποίες εκκρεμούσαν ενώπιον των Επαρχιακών Δικαστηρίων.

Οι μετοχές οι οποίες αποτελούν αντικείμενο των εν λόγω προσωρινών διαταγμάτων και οι οποίες εκδόθηκαν με βάση το περί διάσωσης με ίδια μέσα διάταγμα (bail-in), αναγνωρίζονταν στα ίδια κεφάλαια στον ισολογισμό ως 'Μετοχές που υπόκεινται σε προσωρινά διατάγματα', με αντίστοιχη χρέωση στα 'Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα και λοιπές υποχρεώσεις' στις συνολικές υποχρεώσεις. Στις 31 Δεκεμβρίου 2015 δεν υπήρχαν συνήθεις μετοχές που υπόκεινται σε προσωρινά διατάγματα (2014: €441 χιλ.).

Ίδιες μετοχές της Εταιρίας

Οι μετοχές της Εταιρίας που κατέχονται από την Εταιρία αφαιρούνται από τα ίδια κεφάλαια κατά την αγορά, πώληση, έκδοση ή ακύρωση αυτών των μετοχών. Δεν αναγνωρίζεται οποιοδήποτε κέρδος ή ζημιά στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Ο αριθμός αυτών των μετοχών στις 31 Δεκεμβρίου 2015 ήταν 684 χιλ. ονομαστικής αξίας €0,10 η κάθε μία (2014: 1.005 χιλ. ονομαστικής αξίας €0,10 η κάθε μία). Η συνολική αξία κτήσης των ιδίων μετοχών ανήλθε σε €36.849 χιλ. (2014: €65.499 χιλ.).

Δικαιώματα Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών

Στις 24 Νοεμβρίου 2015, η Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρίας εξουσιοδότησε το Διοικητικό Συμβούλιο να καταρτίσει και εφαρμόσει ένα Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων και επέτρεψε στην Εταιρία την ευελιξία για αύξηση της αναλογίας μεταξύ των κυμαινόμενων στοιχείων αμοιβής και των σταθερών στοιχείων αμοιβής με ανώτατο όριο ύψους το 100% της σταθερής αμοιβής για μέλη της ανώτατης διεύθυνσης ('Απόφαση Μετόχων'). Το Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων περιλαμβάνει τη χορήγηση δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών σε συγκεκριμένη ομάδα υπαλλήλων της Εταιρίας και σύμφωνα με τους υφιστάμενους όρους της Απόφασης Μετόχων:

34. Μετοχικό κεφάλαιο (συνέχεια)

Δικαιώματα Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών (συνέχεια)

(i) ο συνολικός αριθμός μετοχών που μπορεί να εκδοθεί και να παραχωρηθεί στα πλαίσια του Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων δεν θα υπερβαίνει τις 178.458.891 συνήθεις μετοχές ονομαστικής αξίας €0,10 η κάθε μία,
(ii) η τιμή εξάσκησης θα καθοριστεί σε €0,25 ανά μετοχή,
(iii) τα δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών που θα κατοχυρωθούν θα μπορούν να εξασκηθούν μόνο μετά από τρία χρόνια από την ημερομηνία παραχώρησής τους, και
(iv) τα δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών που δεν θα εξασκηθούν μέχρι τις 31 Μαρτίου 2026 θα παύσουν να έχουν οποιαδήποτε ισχύ.

Τα δικαιώματα θα σχεδιαστούν ώστε να κατοχυρώνονται μόνο εφόσον πληρούνται ορισμένες βασικές προϋποθέσεις απόδοσης, που περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων, την πλήρη αποπληρωμή της χρηματοδότησης από τον Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA), την άρση των περιορισμών μερισμάτων, την ακύρωση των κυβερνητικών εγγυήσεων και την απόδοση των επιλεγμένων υπαλλήλων.

Το Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Παροχής Κινήτρων τελεί υπό την αίρεση εξασφάλισης εποπτικής έγκρισης. Συνεπώς η αρχική προτεινόμενη ημερομηνία παραχώρησης σύμφωνα με την Απόφαση Μετόχων στις 31 Μαρτίου 2016 θα αναβληθεί μέχρι τη λήψη όλων των απαιτούμενων εγκρίσεων από τις εποπτικές αρχές για το Σχέδιο.

Μέχρι την ημερομηνία έκδοσης αυτών των οικονομικών καταστάσεων δεν εκδόθηκαν οποιαδήποτε δικαιώματα μετοχών.

35. Μερίσματα

Η Εταιρία υπόκειται σε απαγόρευση διανομής μερισμάτων από τις εποπτικές αρχές και ως εκ τούτου, κατά τη διάρκεια των ετών 2015 και 2014 δεν προτάθηκε και δεν πληρώθηκε μέρισμα.

36. Συσσωρευμένες ζημιές

Το μόνο αποθεματικό που είναι διανεμητέο ως μέρισμα είναι τα αδιανέμητα κέρδη.

Εταιρίες, φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου, που δεν διανέμουν τουλάχιστον το 70% των κερδών τους μετά τη φορολογία όπως προσδιορίζονται από τον περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα Νόμο, κατά τη διάρκεια των δύο ετών από το τέλος του φορολογικού έτους στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται, θα θεωρείται πως έχουν διανέμει αυτό το ποσό ως μέρισμα. Έκτακτη αμυντική εισφορά προς 20% για τα έτη 2012 και 2013 και 17% για το 2014 και μετέπειτα είναι πληρωτέα πάνω σε αυτή τη λογιζόμενη διανομή μερίσματος στην έκταση που οι μέτοχοι της Εταιρίας (άτομα και εταιρίες), κατά το τέλος της περιόδου των δύο ετών από το τέλος του φορολογικού έτους στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται, είναι άμεσα ή έμμεσα φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου. Λογιζόμενη διανομή δεν εφαρμόζεται αναφορικά με κέρδη που αναλογούν άμεσα ή έμμεσα σε μετόχους που δεν είναι φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου.

Το ποσό της λογιζόμενης διανομής μερίσματος μειώνεται με οποιοδήποτε πραγματικό μέρισμα που έχει πληρωθεί για το έτος στο οποίο αναφέρονται τα κέρδη.

Αυτή η έκτακτη εισφορά για την άμυνα καταβάλλεται από την Εταιρία για λογαριασμό των μετόχων της.

Κατά τη διάρκεια του 2015 και 2014 δεν πληρώθηκε οποιαδήποτε λογιζόμενη διανομή μερίσματος από την Εταιρία.

37. Συναλλαγές για λογαριασμό πελατών

Η Εταιρία προσφέρει υπηρεσίες διαχείρισης κεφαλαίων και θεματοφυλακής που συνεπάγονται την κατοχή ή επένδυση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων για λογαριασμό πελατών της. Η Εταιρία δεν έχει ευθύνη έναντι των πελατών της για τυχόν αφερεγγυότητα άλλων τραπεζών ή οργανισμών. Τα περιουσιακά στοιχεία υπό διαχείριση και θεματοφυλακή δεν περιλαμβάνονται στον ισολογισμό της Εταιρίας, εκτός εάν έχουν τοποθετηθεί με την Εταιρία. Το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων υπό διαχείριση και θεματοφυλακή στις 31 Δεκεμβρίου 2015 ήταν €768.995 χιλ. (2014: €738.000 χιλ.).

38. Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις

Ως μέρος των υπηρεσιών που προσφέρονται σε πελάτες, η Εταιρία εισέρχεται σε διάφορες αμετάκλητες ανειλημμένες και ενδεχόμενες υποχρεώσεις. Αυτές περιλαμβάνουν χρηματοοικονομικές εγγυήσεις, πιστώσεις εισαγωγής και άλλα όρια δανείων που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν ακόμα χρησιμοποιηθεί.

Παρόλο που αυτές οι υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται στον ισολογισμό, εμπεριέχουν πιστωτικό κίνδυνο και ως εκ τούτου περιλαμβάνονται στη μέγιστη έκθεση της Εταιρίας σε πιστωτικό κίνδυνο (Σημ. 43).

Κατά τη διάρκεια του έτους, η Εταιρία έχει αναστρέψει πρόβλεψη ύψους €41.403 χιλ. (Σημ. 13 και 33) για αυτές τις υποχρεώσεις.

Συμφωνίες για κεφαλαιουχικές δαπάνες

Οι υποχρεώσεις που απορρέουν από συμφωνίες για κεφαλαιουχικές δαπάνες σε ακίνητα, εξοπλισμό και άυλα περιουσιακά στοιχεία στις 31 Δεκεμβρίου 2015 ανέρχονται σε €12.673 χιλ. (2014: €4.388 χιλ.).

Επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές

Η Εταιρία αντιμετωπίζει νομικές και κανονιστικές προκλήσεις, πολλές από τις οποίες δεν είναι στον έλεγχό της. Η έκταση της επίδρασης των προκλήσεων τις οποίες η Εταιρία ήδη αντιμετωπίζει ή πιθανόν να αντιμετωπίσει στο μέλλον, δεν μπορεί πάντοτε να προβλεφθεί με βεβαιότητα αλλά μπορεί να επηρεάσει σημαντικά τη φήμη, τις εργασίες, τα οικονομικά αποτελέσματα, την κατάσταση, καθώς και τις προοπτικές της. Ταυτόχρονα, οι περισσότερες περιπτώσεις και θέματα αφορούν την περίοδο πριν από την έκδοση των Διαταγμάτων Εξυγίανσης και τα προβλήματα που δημιουργήθηκαν ως αποτέλεσμα των εν λόγω Διαταγμάτων. Στις περισσότερες περιπτώσεις, η Εταιρία θεωρεί ότι κατέχει βάσιμες τακτικές υπεράσπισης που θα χρησιμοποιήσει κατά τη διάρκεια των σχετικών νομικών διαδικασιών.

Εκτός από τα θέματα που περιγράφονται πιο κάτω, η Εταιρία δεν θεωρεί ότι οποιαδήποτε θέματα είναι σημαντικά είτε σε ατομική βάση είτε συλλογικά. Όταν μια πρόβλεψη σε ατομική βάση είναι σημαντική, αναφέρεται ότι έγινε πρόβλεψη και καθορίζεται το ποσό. Η αναγνώριση οποιασδήποτε πρόβλεψης δεν καθιστά παραδοχή αδικοπραγίας ή νομικής υποχρέωσης.

Παρόλο που η έκβαση αυτών των θεμάτων είναι από τη φύση τους αβέβαιη, η διεύθυνση πιστεύει ότι, με βάση τη διαθέσιμη πληροφόρηση, έχουν γίνει κατάλληλες προβλέψεις σε σχέση με τις νομικές διαδικασίες και τα κανονιστικά θέματα στις 31 Δεκεμβρίου 2015, και ως εκ τούτου δεν προβλέπεται ότι οι εκκρεμούσες επιδικίες και άλλες διαδικασίες θα έχουν σημαντική επίπτωση στη χρηματοοικονομική κατάσταση της Εταιρίας. Δεν είναι πρακτικά εφικτό να υπολογιστεί η συνολική εκτίμηση της ενδεχόμενης υποχρέωσης για νομικές διαδικασίες και κανονιστικά θέματα της Εταιρίας.

Έρευνες και δικαστικές υποθέσεις τίτλων που εκδόθηκαν από την Εταιρία
Αριθμός πελατών έχουν καταχωρήσει αγωγές εναντίον της Εταιρίας ισχυριζόμενοι ότι είχαν παραπλανηθεί σε αγορά χρεωστικών τίτλων, που είχαν εκδοθεί από την Εταιρία, απαιτώντας διάφορες θεραπείες, περιλαμβανομένης και της επιστροφής των χρημάτων που είχαν καταβάλει. Η Εταιρία υπερασπίζεται τις εν λόγω απαιτήσεις, οι οποίες εκκρεμούν ενώπιον δικαστηρίων, στην Κύπρο και την Ελλάδα.

Τα χρεόγραφα και αξιόγραφα κεφαλαίου για τα οποία έχουν ασκηθεί αγωγές είναι τα ακόλουθα: Αξιόγραφα Κεφαλαίου 2007, Μετατρέψιμα Χρεόγραφα 2008, Μετατρέψιμα Αξιόγραφα Κεφαλαίου (ΜΑΚ) 2009 και Μετατρέψιμα Αξιόγραφα Ενισχυμένου Κεφαλαίου (ΜΑΕΚ).

Η Εταιρία παρατηρεί ότι οι αγωγές αυτές διαφέρουν σημαντικά μεταξύ τους. Σε πολλές περιπτώσεις (συμπεριλαμβανομένων όλων των θεσμικών επενδυτών και επενδυτών που είχαν λάβει επενδυτικές συμβουλές από ανεξάρτητους συμβούλους επενδύσεων πριν προχωρήσουν με την αγορά), η Εταιρία πιστεύει ότι έχει μια σειρά από βάσιμες υπερασπίσεις, που θα προβάλει κατά τη διάρκεια των διαδικασιών, ιδίως όσον αφορά τους θεσμικούς κατόχους. Στην περίπτωση των ιδιωτών επενδυτών, ιδίως όταν μπορεί να τεκμηριωθεί ότι τα αρμόδια στελέχη της Εταιρίας τους 'έπεισαν' να προχωρήσουν με την αγορά ή/και σκόπευαν να προσφέρουν 'επενδυτική συμβουλή', η Εταιρία πιθανόν να αντιμετωπίσει μεγαλύτερες προκλήσεις. Σε κάθε περίπτωση, η κατάληξη των αγωγών στα δικαστήρια της Κύπρου και της Ελλάδας πιθανόν να διαρκέσει αρκετά χρόνια. Έχει γίνει πρόβλεψη με βάση την καλύτερη εκτίμηση της διεύθυνσης για πιθανές εκροές.

38. Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις (συνέχεια)

Επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές (συνέχεια)

Έρευνες και δικαστικές υποθέσεις τίτλων που εκδόθηκαν από την Εταιρία (συνέχεια)
Επιπλέον, η ΚΤΚ διενήργησε έρευνα σε σχέση με την έκδοση αξιογράφων κεφαλαίου από την Εταιρία και κατέληξε ότι η Εταιρία παραβίασε ορισμένες κανονιστικές απαιτήσεις σχετικά με την έκδοση Μετατρέψιμων Αξιογράφων Κεφαλαίου το 2009, αλλά δεν διαπιστώθηκε καμία παράβαση κανονιστικών απαιτήσεων σε σχέση με την έκδοση των Μετατρέψιμων Αξιογράφων Ενισχυμένου Κεφαλαίου (ΜΑΕΚ). Η ΚΤΚ επέβαλε στην Εταιρία πρόστιμο €4 χιλ. το 2013. Η Εταιρία έχει καταχωρήσει προσφυγή στο Ανώτατο Δικαστήριο της Κύπρου ενάντια στην απόφαση και στην επιβολή προστίμου από την ΚΤΚ. Αυτή η προσφυγή εξακολουθεί να εκκρεμεί στο Διοικητικό Δικαστήριο.

Έρευνα Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (ΕΚ) Ελλάδος
Το 2014 η Εταιρία ήταν υπό διερεύνηση στην Ελλάδα από την ΕΚ Ελλάδος, σε σχέση με την έκδοση των Μετατρέψιμων Αξιογράφων Κεφαλαίου το 2009 και την έκδοση των ΜΑΕΚ και πιο συγκεκριμένα, κατά πόσον η Εταιρία παραβίασε ορισμένες διατάξεις της Ελληνικής νομοθεσίας αναφορικά με την παροχή επενδυτικών συμβουλών χωρίς να έχει συνάψει τις απαιτούμενες συμφωνίες με τους πελάτες ή χωρίς να έχει πραγματοποιήσει τον απαιτούμενο έλεγχο καταλληλότητας, σύμφωνα με τον Ελληνικό Νόμο ο οποίος μετέφερε την Ευρωπαϊκή Οδηγία για τις Αγορές Χρηματοπιστωτικών Μέσων και του εφαρμοστέου κανονισμού.

Η έρευνα της ΕΚ Ελλάδος συμπληρώθηκε περί τα τέλη του 2014. Σύμφωνα με την απόφαση η οποία εκδόθηκε τον Φεβρουάριο του 2015, η Εταιρία παραχώρησε ακριβή και επαρκή πληροφόρηση στους ενδεχομένους επενδυτές μέσω ενημερωτικών δελτίων για τα ΜΑΚ και ΜΑΕΚ όσον αφορά τα χαρακτηριστικά και τις ιδιαιτερότητές τους και τους κινδύνους σε σχέση με την επένδυση σε αυτά. Η ΕΚ Ελλάδος αποφάσισε επίσης ότι η Εταιρία παρείχε επενδυτική συμβουλή στους ενδεχόμενους επενδυτές κατά την προώθηση των αξιογράφων και παρέλειψε να συμμορφωθεί με την υποχρέωσή της να διενεργήσει αξιολόγηση καταλληλότητας για τους ενδεχόμενους επενδυτές, σύμφωνα με τις πρόνοιες του νόμου και των συναφών κανονισμών. Για αυτή την παράβαση επιβλήθηκε στην Εταιρία πρόστιμο €10 χιλ. Τον Απρίλιο του 2015 η Εταιρία κατέθεσε προσφυγή στο αρμόδιο Διοικητικό Δικαστήριο, αμφισβητώντας την απόφαση της ΕΚ της Ελλάδος. Αν και η απόφαση της ΕΚ Ελλάδος γι' αυτό το θέμα δεν θα είναι δεσμευτική στα Ελληνικά ή Κυπριακά δικαστήρια η απόφαση αυτή μπορεί να τεθεί ενώπιον του δικαστηρίου από τους ενάγοντες σε ενδεχόμενη προσφυγή εναντίον της Εταιρίας. Σε γενικές γραμμές αν και αναμένονται πολλές επιδικίες, δεν θεωρείται όταν ολοκληρωθούν ότι θα έχουν σημαντική επίπτωση στην χρηματοοικονομική κατάσταση της Εταιρίας.

Επιπρόσθετα από τα πιο πάνω, η ΕΚ Ελλάδος βρίσκεται στη διαδικασία διερεύνησης θεμάτων που αφορούν την επένδυση της Εταιρίας σε ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου.

Έρευνες Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (ΕΚ) Κύπρου
Στις 2 Αυγούστου 2013, η ΕΚ Κύπρου δημοσίευσε τα συμπεράσματά της σχετικά με την έρευνα που διεξήγαγε στην Εταιρία σε σχέση με τη μη δημοσιοποίηση τον Ιούνιο του 2012 σημαντικών πληροφοριών στους επενδυτές σχετικά με το ύψος του κεφαλαιακού ελλείμματος σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ΕΑΤ. Η ΕΚ Κύπρου κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Εταιρία έχει παραβεί τον 'περί των Πράξεων Προσώπων που Κατέχουν Εμπιστευτικές Πληροφορίες και των Πράξεων Χειραγώγησης της Αγοράς (Κατάχρηση Αγοράς) Νόμο του 2005' και στις 27 Νοεμβρίου 2013 επέβαλε διοικητικό πρόστιμο στην Εταιρία ύψους €70 χιλ. Στις 27 Νοεμβρίου 2013 η ΕΚ Κύπρου επέβαλε επίσης διοικητικά πρόστιμα σε ορισμένα από τα τότε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου. Οι προσφυγές και το πρόστιμο που καταχώρησε η Εταιρία ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου ενάντια στην απόφαση της ΕΚ Κύπρου εξακολουθούν να εκκρεμούν.

Η ΕΚ Κύπρου έχει επίσης ολοκληρώσει κατά τη διάρκεια του 2013 και 2014 την έρευνά της, όσον αφορά την έκθεση της Εταιρίας σε ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου, σχετικά με τη μη δημοσιοποίηση σημαντικών πληροφοριών και άλλων ελλείψεων εταιρικής διακυβέρνησης. Η ΕΚ Κύπρου έχει εκδώσει δύο αποφάσεις, καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι η Εταιρία παραβίασε ορισμένους νόμους σχετικά με τη δημοσιοποίηση πληροφοριών και επέβαλε διοικητικά πρόστιμα στην Εταιρία συνολικού ύψους €1.110 χιλ. Έχει επίσης επιβάλει πρόστιμα σε ορισμένα από τα τότε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και της διοίκησης της Εταιρίας. Η Εταιρία καταχώρησε προσφυγές ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου σχετικά με τις αποφάσεις της ΕΚ Κύπρου και τα πρόστιμα που της επιβλήθηκαν. Στο μεταξύ, η ΕΚ Κύπρου έχει καταθέσει αγωγές εναντίον της Εταιρίας για τη μη καταβολή αυτών των προστίμων και του πρόστιμου των €70 χιλ. που αναφέρεται πιο πάνω.

38. Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις (συνέχεια)

Επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές (συνέχεια)

Έρευνες Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς (ΕΚ) Κύπρου (συνέχεια)
Η ΕΚ Κύπρου διενήργησε επίσης έρευνα αναφορικά με το ποσό της υπεραξίας της CB Uniastrum Bank LLC που αναγνωρίστηκε στις ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις του Συγκροτήματος το 2012. Κατά το τέλος του 2014, η Εταιρία και ορισμένοι πρώην αξιωματούχοι και μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου κλήθηκαν να υποβάλουν γραπτές παραστάσεις αναφορικά με την έρευνα, οι οποίες και υποβλήθηκαν. Το θέμα βρίσκεται τώρα ενώπιον της ΕΚ Κύπρου. Σύμφωνα με πληροφορίες που λήφθηκαν από την ΕΚ Κύπρου, έχει παραπέμψει η ίδια το θέμα στον Γενικό Εισαγγελέα για εξέταση τυχόν ποινικών ζητημάτων ή ζητημάτων που απορρέουν από αυτό.

Η ΕΚ Κύπρου διενεργεί επίσης έρευνα αναφορικά με την επάρκεια των προβλέψεων για απομείωση δανείων και χορηγήσεων που αναγνωρίστηκαν από την Εταιρία για το έτος 2011 και έχει ζητήσει γραπτές παραστάσεις από την Εταιρία και από ορισμένους πρώην αξιωματούχους και μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου αναφορικά με το θέμα οι οποίες δεν έχουν υποβληθεί στην ΕΚ Κύπρου.

Η ΕΚ Κύπρου έχει ολοκληρώσει μια έρευνα αναφορικά με την επαναταξινόμηση των ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου την 1η Απριλίου 2010 η οποία εξακολουθεί να εκκρεμεί ενώπιον του Γενικού Εισαγγελέα και της ΕΚ Κύπρου.

Επιπρόσθετα, η ΕΚ Κύπρου βρίσκεται στη διαδικασία διερεύνησης:
- Θεμάτων που αφορούν πιθανή χειραγώγηση της αγοράς για την περίοδο 1 Νοεμβρίου 2009 μέχρι 30 Ιουνίου 2010 μεταγενέστερα της επένδυσης της Εταιρίας στην Banca Transilvania.
- Τη μη δημοσιοποίηση πληροφοριών σε σχέση με την υποβολή αιτήματος από την Εταιρία στο Υπουργείο Οικονομικών για παραχώρηση πρόσθετων κρατικών εγγυήσεων ύψους μέχρι €3 δις, για ομόλογα που η Εταιρία θα μπορούσε να εκδώσει για σκοπούς άντλησης ρευστότητας.
- Την επάρκεια των προβλέψεων για απομείωση δανείων και χορηγήσεων που αναγνωρίστηκαν από την Εταιρία για το έτος 2013 ενόψει των αποτελεσμάτων του Ελέγχου Ποιότητας Στοιχείων Ενεργητικού.

Οι αποφάσεις της ΕΚ Κύπρου δεν είναι δεσμευτικές για τα δικαστήρια. Σε περίπτωση που πρόσωπο επιθυμεί να απαιτήσει αποζημίωση ή οποιαδήποτε άλλη θεραπεία από την Εταιρία, θα πρέπει να καταχωρήσει από την αρχή αγωγή κατά της Εταιρίας ενώπιον των αρμόδιων δικαστηρίων της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Οι πιο πάνω έρευνες βρίσκονται σε εξέλιξη και ως εκ τούτου δεν είναι εφικτό σε αυτό το στάδιο η Εταιρία να εκτιμήσει αξιόπιστα τις πιθανές συνέπειές τους, παρόλο που κρίνεται ότι οποιαδήποτε προκύπτουσα υποχρέωση ή αποζημίωση θα έχει σημαντική επίδραση στην Εταιρία.

Δικαστικές υποθέσεις για Διάσωση με Ίδια Μέσα
Καταθέτες
Αριθμός επηρεαζόμενων καταθετών καταχώρησε αγωγές κατά της Εταιρίας και άλλων μερών (όπως η ΚΤΚ και το Υπουργείο Οικονομικών της Κύπρου) στη βάση, μεταξύ άλλων, ότι ο 'περί Εξυγίανσης Πιστωτικών και Άλλων Ιδρυμάτων Νόμος του 2013' και τα διάφορα Διατάγματα που εκδόθηκαν δυνάμει του Νόμου για να εφαρμοστεί η μετατροπή των καταθέσεων σε μετοχές, αντίκεινται στο Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας και στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Αγωγές εκ μέρους των επηρεαζόμενων καταθετών καταχωρήθηκαν ενώπιον των Επαρχιακών Δικαστηρίων και στόχος τους είναι η επιδίκαση αποζημιώσεων για τη ζημιά που ισχυρίζονται ότι έχουν υποστεί από το κούρεμα των καταθέσεων τους, ως αποτέλεσμα των σχετικών Διαταγμάτων. Σε κάποιες από αυτές τις αγωγές εκδόθηκαν προσωρινά απαγορευτικά διατάγματα τα οποία απαγόρευαν στην Εταιρία να μετατρέψει τις καταθέσεις των εν λόγω αιτητών σε μετοχές. Η Εταιρία έλαβε ενεργά μέτρα και πέτυχε την αποδέσμευση και ακύρωση των προσωρινών διαταγμάτων. Ταυτόχρονα, η Εταιρία υπερασπίζεται σθεναρά τη θέση της ενάντια στις ενέργειες των καταθετών.

Μέτοχοι
Υπάρχουν επίσης πολυάριθμες προσφυγές ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου, καταχωρημένες από μετόχους εναντίον της Κυβέρνησης και της ΚΤΚ σε σχέση με την απομείωση του ποσοστού συμμετοχής τους, ως αποτέλεσμα του Νόμου περί Εξυγίανσης και των Διαταγμάτων που εκδόθηκαν βάσει αυτού. Στόχος αυτών των δικαστικών διαδικασιών ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου ήταν να επιτευχθεί η ακύρωση και ο παραμερισμός των Διαταγμάτων ως αντισυνταγματικά και/ή παράνομα και/ή αντικανονικά. Η Εταιρία εμφανίζεται στις διαδικασίες αυτές ως ενδιαφερόμενο μέρος και έχει υποστηρίξει πως, όπως και στην περίπτωση των καταθετών, οι αγωγές θα πρέπει να κριθούν στο πλαίσιο του ιδιωτικού δικαίου. Κατά την παρούσα ημερομηνία, τόσο ο Νόμος περί Εξυγίανσης, όσο και τα Διατάγματα δεν έχουν ακυρωθεί από τα δικαστήρια και έτσι παραμένουν νομικά έγκυρα και σε ισχύ.

38. Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις (συνέχεια)

Επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές (συνέχεια)

Δικαστικές υποθέσεις για Διάσωση με Ίδια Μέσα (συνέχεια)
Μέτοχοι (συνέχεια)
Στις 9 Οκτωβρίου 2014 το Ανώτατο Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι οι διαδικασίες αυτές εμπίπτουν στο πλαίσιο του δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου (ενώπιον των Επαρχιακών Δικαστηρίων), αποδεχόμενο έτσι τη θέση της Εταιρίας και ως εκ τούτου, όλες οι προσφυγές ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου (υπό την αναθεωρητική του δικαιοδοσία) απορρίφθηκαν. Αναμένεται ότι μελλοντικά θα ασκηθούν αγωγές για αποζημιώσεις ενώπιον των Επαρχιακών Δικαστηρίων.

Αγωγές που βασίζονται σε συμψηφισμό
Ορισμένες αγωγές έχουν καταχωρηθεί από πελάτες κατά της Εταιρίας. Σύμφωνα με τις αγωγές αυτές η εφαρμογή της Διάσωσης με Ίδια Μέσα σύμφωνα με τα περί Διάσωσης με Ίδια Μέσα Διατάγματα δεν εκτελέστηκε σωστά σε σχέση με αυτούς και, ειδικότερα, ότι δεν έγιναν σεβαστά τα δικαιώματά τους για συμψηφισμό.

Καταθέτες και μέτοχοι της Λαϊκής Τράπεζας
Η Εταιρία έχει συνενωθεί ως εναγόμενος σε ορισμένες αγωγές που έχουν εγερθεί εναντίον της Λαϊκής Τράπεζας από τους καταθέτες, μετόχους και κατόχους πιστωτικών τίτλων της. Αυτές οι αγωγές έχουν εγερθεί σε παρόμοια βάση με αυτές που έχουν εγερθεί από τους καταθέτες και μετόχους της Εταιρίας που έχουν επηρεαστεί από την εφαρμογή της Διάσωσης με Ίδια Μέσα όπως περιγράφονται πιο πάνω.

Εφαρμογή των Διαταγμάτων
Περιστασιακά, άλλες αγωγές εγείρονται εναντίον της Εταιρίας σε σχέση με την εφαρμογή των Διαταγμάτων που εκδόθηκαν μετά την εφαρμογή του Νόμου περί Εξυγίανσης (όσον αφορά τον τρόπο και τη μεθοδολογία με την οποία τα εν λόγω Διατάγματα έχουν εφαρμοστεί).

Νομική θέση της Εταιρίας
Όλες οι αγωγές αμφισβητούνται έντονα από την Εταιρία, σε στενή διαβούλευση με τις αρμόδιες πολιτειακές και κυβερνητικές αρχές. Η θέση της Εταιρίας είναι ότι ο Νόμος περί Εξυγίανσης και τα Διατάγματα υπερισχύουν όλων των άλλων νόμων. Ως έχουν τα πράγματα, τόσο ο Νόμος περί Εξυγίανσης όσο και τα Διατάγματα που εκδόθηκαν δυνάμει αυτού είναι συνταγματικά και νόμιμα, δεδομένου ότι έχουν θεσπιστεί σωστά και δεν έχουν μέχρι στιγμής ακυρωθεί από οποιοδήποτε δικαστήριο.

Έρευνα Επιτροπής Προστασίας του Ανταγωνισμού
Μετά από έρευνα, η οποία ξεκίνησε το 2010, η Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού (ΕΠΑ) της Κύπρου εξέδωσε πόρισμα τον Απρίλιο του 2014 ισχυριζόμενη παραβάσεις του Κυπριακού και του Ευρωπαϊκού Νόμου περί Ανταγωνισμού σχετικά με τις δραστηριότητες ή/και παραλείψεις από την Εταιρία, μεταξύ άλλων, σε ότι αφορά συναλλαγές πληρωμών με κάρτες. Η ΕΠΑ ισχυρίστηκε ότι η συμπεριφορά αγοράς της εταιρίας JCC Payment Systems Ltd (JCC), μιας εταιρίας επεξεργασίας συναλλαγών με κάρτες που ανήκει και ελέγχεται από τις τράπεζες μετόχους της οι οποίες συμπεριλαμβάνουν και την Εταιρία (η Εταιρία κατέχει το 75% των μετοχών της JCC), μαζί με τη συμπεριφορά άλλων τραπεζών, παραβιάζει το δίκαιο του ανταγωνισμού σε διάφορα σημεία.

Υπήρχε επίσης ένας ισχυρισμός σχετικά με τις συμφωνίες της Εταιρίας με την American Express, ότι αυτές οι αποκλειστικές συμφωνίες παραβίαζαν το νόμο περί Ανταγωνισμού. Η Εταιρία υπερασπίστηκε σθεναρά τις σχετικές διαδικασίες, αλλά η ΕΠΑ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Εταιρία (από κοινού με άλλες τράπεζες και ιδρύματα, και συγκεκριμένα τη JCC) έχει παραβιάσει επί των δύο θεμάτων τις σχετικές διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας για την προστασία του ανταγωνισμού. Η ΕΠΑ έχει καλέσει για νέες δηλώσεις όσον αφορά το ύψος του διοικητικού προστίμου που θα επιβληθεί στην Εταιρία. Η Εταιρία έχει παραθέσει απόψεις και εισηγήσεις, ούτως ώστε, το διοικητικό πρόστιμο που θα επιβληθεί να περιοριστεί (αν και η ΕΠΑ έχει την εξουσία να επιβάλει πρόστιμο ως ποσοστό του κύκλου εργασιών της Εταιρίας). Στο παρόν στάδιο, οι διαδικασίες ενώπιον της ΕΠΑ δεν προχωρούν λόγω μιας άλλης Δικαστικής απόφασης ότι η σύνθεση της ΕΠΑ είναι αντίθετη με τον νόμο. Σε κάθε περίπτωση, η Εταιρία θα καταθέσει προσφυγή ενώπιον του Διοικητικού Δικαστηρίου για να αμφισβητήσει την απόφαση της ΕΠΑ. Η προσφυγή θα κατατεθεί μετά τη γνωστοποίηση του προστίμου. Σε αυτό το στάδιο δεν είναι δυνατόν να εκτιμηθεί το ποσό του προστίμου που δυνατόν να επιβληθεί στην Εταιρία παρόλο που η Εταιρία δεν πιστεύει ότι το εν λόγω πρόστιμο θα έχει σημαντική επίπτωση στην χρηματοοικονομική κατάσταση της Εταιρίας.

38. Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις (συνέχεια)

Επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές (συνέχεια)

CNP Διαιτησία
Η CNP Cyprus Insurance Holdings Ltd (εταιρία στην οποία η Εταιρία κατέχει το 49,9% και αποκτήθηκε ως μέρος της εξαγοράς ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας) είχε ορισμένες αποκλειστικές συμφωνίες με τη Λαϊκή Τράπεζα αναφορικά με τα ασφαλιστικά προϊόντα που προσφέρονταν στην Κύπρο μέσω της δημιουργίας μιας κυπριακής εταιρίας (CNP Κύπρου). Η CNP France κατείχε ποσοστό ύψους 50,1% των μετοχών της CNP Κύπρου και η Λαϊκή Τράπεζα ποσοστό ύψους 49,9% των μετοχών. Στο πλαίσιο της γενικής συμφωνίας μεταξύ των συμβαλλομένων, υπήρχαν δύο συμβάσεις μεταξύ της CNP και της Λαϊκής Τράπεζας, Σύμβαση Μετόχων και Σύμβαση Διανομής. Όσον αφορά τη Σύμβαση Μετόχων, η Εταιρία (σύμφωνα με τον Νόμο περί Εξυγίανσης και τα Διατάγματα που εκδόθηκαν βάσει αυτού) διαδέχτηκε τη συμμετοχή της Λαϊκής Τράπεζας και έγινε μέτοχος της CNP Κύπρου με ποσοστό συμμετοχής ύψους 49,9%.

Μετά την ένταξη της Λαϊκής Τράπεζας σε καθεστώς εξυγίανσης, η CNP κίνησε διαδικασία διαιτησίας στο Λονδίνο υπό την αιγίδα του Διεθνούς Εμπορικού Επιμελητηρίου, υποστηρίζοντας ότι η Εταιρία είναι διάδοχος της Λαϊκής Τράπεζας σε σχέση και με τις δύο συμβάσεις, της Σύμβασης Μετοχών και της Σύμβασης Διανομής και ότι οι εν λόγω Συμβάσεις (ιδίως η Σύμβαση Διανομής) έχουν παραβιαστεί. Η CNP διεκδικεί ποσά ύψους περίπου €240 εκατ. (περιλαμβανομένου τόκου και μεικτά ποσά για φορολογίες). Η Εταιρία εκτιμά ότι έχει βάσιμες υπερασπίσεις όσον αφορά και τις δύο διαδικασίες και προτίθεται να τις αντικρούσει σθεναρά. Μία από τις υπερασπίσεις που έθεσε η Εταιρία είναι η ματαίωση (frustration) των συμβάσεων, αφού λόγω των πολύ σημαντικών αλλαγών του Μαρτίου 2013, οι Συμβάσεις που είχαν συναφθεί μεταξύ της CNP και της Λαϊκής Τράπεζας είναι αδύνατον να λειτουργήσουν στο πλαίσιο των νέων συνθηκών που προκύπτουν από τα γεγονότα του Μαρτίου 2013. Η ακρόαση της διαδικασίας της επιδιαιτησίας προγραμματίζεται να πραγματοποιηθεί τον *Ιούνιο του 2016.*

Λοιπές επιδικίες
Η Εταιρία εμπλέκεται σε αριθμό άλλων δικαστικών διαδικασιών που σχετίζονται με τις συνήθεις εργασίες του, κυρίως σε Κύπρο και Ελλάδα.

Υποθέσεις Ταμείου Προνοίας
Εκκρεμούν είκοσι τρείς αγωγές ενώπιον του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών από πρώην υπαλλήλους σε σχέση με τα συνταξιοδοτικά ωφελήματά τους. Οι υπάλληλοι αυτοί συνταξιοδοτήθηκαν ή/και αποχώρησαν από την Εταιρία το 1999 και ισχυρίζονται ότι η Εταιρία ή/και το Ταμείο Προνοίας της Εταιρίας δεν υπολόγισαν ορθά τα ωφελήματά τους. Σε περίπτωση που οι αγωγές εκδικαστούν υπέρ των πρώην υπαλλήλων, το συνολικό ποσό αποζημίωσης θα ανέλθει γύρω στα €24 εκατ. Έχει γίνει πρόβλεψη με βάση τη βέλτιστη εκτίμηση της διοίκησης για πιθανές εκροές.

Τον Δεκέμβριο 2015, το Ταμείο Προνοίας Υπαλλήλων Τράπεζας Κύπρου έχει καταθέσει αγωγή εναντίων της Εταιρίας διεκδικώντας €70 εκατ. για συνεισφορές από την Εταιρία με τον ισχυρισμό ότι η απαίτηση βασίζεται σε συμφωνία με την συντεχνία ημερομηνίας 31 Δεκεμβρίου 2011. Η υπόθεση βρίσκεται σε αρχικό στάδιο. Με βάση τα γεγονότα δεν είναι πρακτικό σε αυτό το στάδιο να εκτιμηθεί η κατάληξη της υπόθεσης καθώς και η χρονική ή κάποια πιθανή επίπτωση στην Εταιρία. Ωστόσο, σε αυτό το στάδιο η Εταιρία δεν αναμένει σημαντική επίπτωση.

Επιδικίες εργοδότησης
Πρώην ανώτερα στελέχη της Εταιρίας έχουν κινήσει αγωγές για άδικη απόλυση και για τα δικαιώματά τους στο ταμείο προνοίας εναντίον της Εταιρίας και των Καταπιστευματοδόχων του ταμείου προνοίας της Εταιρίας. Η Εταιρία δεν θεωρεί ότι οποιαδήποτε αποτελέσματα στο πλαίσιο των υποθέσεων αυτών αναμένεται να έχουν σημαντική επίπτωση στην χρηματοοικονομική κατάσταση της Εταιρίας.

Υπόθεση Ελλάδας
Για μια νομική διαφωνία (που αφορά αγωγή από την Εταιρία εναντίον της Θέμις και αγωγή από την Θέμις εναντίον της Εταιρίας), σχετικά με τις μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες στην Ελλάδα (υπόθεση Θέμις), αναγνωρίστηκε πρόβλεψη σε προηγούμενες περιόδους (30 Σεπτεμβρίου 2014: €38.950 χιλ.), μετά από δικαστική απόφαση του Δικαστηρίου Αθηνών (η οποία απέρριψε τη θέση της Εταιρίας και προάσπισε τη θέση της Θέμις). Αυτή η πρόβλεψη αναστράφηκε στις 31 Δεκεμβρίου 2014 μετά από την ακύρωση της απόφασης από τον Άρειο Πάγο τον Μάρτιο 2015. Ο Άρειος Πάγος αποφάσισε περαιτέρω ότι, τα αιτήματα αυτά (το αίτημα της Εταιρίας εναντίον της Θέμις για ποσό περίπου €25 εκατ. που μεταφέρθηκε στην Τράπεζα Πειραιώς Α.Ε. τον Μάρτιο του 2013, ως επίσης και το αίτημα της Θέμις ενάντια στην Εταιρία για παρόμοιο ποσό) θα επανεξεταστούν από τον Άρειο Πάγο επί της ουσίας τους μετά από προτροπή του επηρεαζόμενου μέρους. Και οι δύο υποθέσεις έχουν οριστεί για εκδίκαση τον Απρίλιο του 2016.

38. Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις (συνέχεια)

Επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές (συνέχεια)

Λοιπές επιδικίες (συνέχεια)
Υπόθεση Ελλάδας (συνέχεια)
Η Εταιρία έχει αποζημιώσει την Τράπεζα Πειραιώς Α.Ε. (που απέκτησε τις δραστηριότητες της Εταιρίας στην Ελλάδα τον Μάρτιο 2013) μέσω εγγυητικής επιστολής, για οποιαδήποτε απαίτηση εναντίον της σε σχέση με την παρούσα υπόθεση. Η Εταιρία ωστόσο δεν αναμένει ότι το αποτέλεσμα αυτή της υπόθεσης θα έχει σημαντική επίπτωση της χρηματοοικονομικής θέσης της Εταιρίας.

Επιδικία δανείου σε Ελβετικό Φράγκο στην Κύπρο και Ηνωμένο Βασίλειο
Νομικές ενέργειες έχουν κινηθεί κατά της Εταιρίας από δανειζόμενους που έχουν δανειστεί σε ξένο νόμισμα (κυρίως σε Ελβετικό Φράγκο). Ο κύριος ισχυρισμός σε αυτές τις υποθέσεις ήταν ότι η Εταιρία απέκρυψε και/ή παραποίησε στοιχεία, παραβιάζοντας την ισχύουσα νομοθεσία. Η Εταιρία προτίθεται να αμφισβητήσει σθεναρά αυτές τις νομικές διαδικασίες.

Υποθέσεις Ηνωμένου Βασιλείου εναντίον της Εταιρίας
Η Εταιρία είναι ο εναγόμενος σε ορισμένες διαδικασίες με τον ισχυρισμό ότι η Εταιρία είναι νομικά υπεύθυνη για διάφορες υποτιθέμενες παρατυπίες που αφορούν, μεταξύ άλλων, την εκ των προτέρων και παραπλανητική πώληση των δανείων για την αγορά ακινήτων στην Κύπρο από τους Βρετανούς υπηκόους. Η υπεράσπιση της Εταιρίας θα διαφοροποιηθεί ανάλογα με το αν οι αγοραστές μπορούν να κατηγοριοποιηθούν ως καταναλωτές ή επενδυτές. Ωστόσο, επί του παρόντος όλες οι διαδικασίες στο Ηνωμένο Βασίλειο έχουν ανασταλεί, ούτως ώστε τα ενδιαφερόμενα μέρη να έχουν χρόνο να διαπραγματευτούν πιθανούς διακανονισμούς.

Υπόθεση Ουκρανίας εναντίον της Εταιρίας
Τον Οκτώβριο του 2015, Ουκρανική επιχείρηση καταχώρησε αγωγή εναντίον της Εταιρίας και άλλων μερών ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου στο Λονδίνο (High Court in London) απαιτώντας, μεταξύ άλλων, απόφαση/διάταγμα σύμφωνα με το οποίο δεν ανήκει στην Εταιρία οποιοσδήποτε τίτλος και η Εταιρία δεν έχει οποιαδήποτε δικαιώματα δυνάμει της αρχικής συμφωνίας δανείου που συνάφθηκε με την Λαϊκή Τράπεζα και έπειτα μεταφέρθηκε στην Alfa group στο πλαίσιο της πώλησης των δραστηριοτήτων της Εταιρίας στην Ουκρανία. Επίσης, το Νοέμβριο του 2015 κινήθηκαν και τοπικές/παρεμπίπτουσες αγωγές ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας σε ενίσχυση της αγωγής στο Λονδίνο. Η Εταιρία αμφισβητεί σθεναρά τις αγωγές και στις δύο δικαιοδοσίες. Σε κάθε περίπτωση, ανεξαρτήτως των αποτελεσμάτων τους, τέτοιες αγωγές δεν αναμένονται να έχουν σημαντική επίπτωση στην χρηματοοικονομική θέση της Εταιρίας.

Ιδιωτικές Ποινικές Διώξεις
Προς το παρόν υπάρχουν τέσσερις ιδιωτικές ποινικές διώξεις από συγκεκριμένους πελάτες της Εταιρίας εναντίον της Εταιρίας και ορισμένων από τους Διοικητικούς Συμβούλους και αξιωματούχους με τις οποίες προωθούνται οι διαφορές τους και τα παράπονά τους. Πρόκειται για διώξεις οι οποίες έχουν καταχωρηθεί από ιδιώτες και όχι από το Κράτος. Η Εταιρία έχει ζητήσει από τον Γενικό Εισαγγελέα να αναστείλει τις ποινικές διώξεις (nolle preseque). Αριθμός ιδιωτικών ποινικών διώξεων που έχουν καταχωρηθεί αρχικά έχουν ήδη ανασταλεί από το Γενικό Εισαγγελέα.

Στη βάση νομικής γνωμοδότησης, η Εταιρία θεωρεί ότι αυτές οι ποινικές διώξεις έχουν εγερθεί για 'σκοπό ενόχλησης.' Σε κάθε περίπτωση, οι εν λόγω ποινικές διώξεις δεν αναμένονται να έχουν οποιοδήποτε ουσιώδη συνέπεια στην χρηματοοικονομική θέση της Εταιρίας.

Γενικές Ποινικές Έρευνες
Ως μέρος των ερευνών και ανακρίσεων σε σχέση με την οικονομική κρίση η οποία κορυφώθηκε τον Μάρτιο 2013, ο Γενικός Εισαγγελέας και η Αστυνομία διεξάγουν διάφορες έρευνες (εμπιστευτικά). Η Εταιρία συνεργάζεται πλήρως με τις αρχές της Κυπριακής Δημοκρατίας και παρέχει όλη την απαιτούμενη πληροφόρηση. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που είναι διαθέσιμες επί του παρόντος, η Εταιρία είναι της άποψης ότι περαιτέρω έρευνες ή απαιτήσεις που ενδέχεται να προκύψουν από τις εν λόγω έρευνες δεν θα έχουν σημαντική επίπτωση στην χρηματοοικονομική κατάσταση της Εταιρίας.

Ο Γενικός Εισαγγελέας έχει καταχωρήσει ποινική αγωγή εναντίον της Εταιρίας και πέντε πρώην μελών του Διοικητικού Συμβουλίου για ισχυριζόμενη παράβαση του άρθρου 302 (συνομωσία για εξαπάτηση) του Ποινικού Κώδικα και του Άρθρου 19 του Περί των Πράξεων Προσώπων που κατέχουν Εμπιστευτικές Πληροφορίες και των Πράξεων Χειραγώγησης της Αγοράς (Κατάχρηση Αγοράς) Νόμος. Το ισχυριζόμενο αδίκημα αναφέρεται στη μη δημοσιοποίηση σε εύθετο χρόνο της αύξησης του κεφαλαιακού ελλείμματος της Εταιρίας το 2012. Η Εταιρία αρνείται όλους τους ισχυρισμούς. Η ακρόαση έχει ξεκινήσει και η μεγίστη ποινή που μπορεί να επιβληθεί στην Εταιρία, εάν κριθεί ένοχη, θα είναι η επιβολή προστίμου το οποίο δεν αναμένεται να είναι ουσιώδες.

38. Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις (συνέχεια)

Επιδικίες και υπό διαιτησία διαφορές (συνέχεια)

Λοιπές επιδικίες (συνέχεια)
Γενικές Ποινικές Έρευνες (συνέχεια)
Ο Γενικός Εισαγγελέας έχει καταχωρήσει ακόμα μια ποινική υπόθεση εναντίον της Εταιρίας και έξι πρώην μελών του Διοικητικού Συμβουλίου για ισχυριζόμενη παραβίαση του Άρθρου 19 του Περί των Πράξεων Προσώπων που κατέχουν Εμπιστευτικές Πληροφορίες και των Πράξεων Χειραγώγησης της Αγοράς (Κατάχρηση Αγοράς) Νόμου, σε σχέση με τα Ελληνικά Κυβερνητικά ομόλογα. Η υπόθεση είχε οριστεί για πρώτη εμφάνιση τον Δεκέμβριο του 2015 και το ισχυριζόμενο αδίκημα είναι σχετικά με τη μη δημοσιοποίηση της αγοράς και πώλησης τον Ελληνικών Κυβερνητικών ομολόγων σε καθορισμένο χρονικό διάστημα. Η Εταιρία αρνείται όλους τους ισχυρισμούς. Η ακρόαση της υπόθεσης δεν έχει ακόμα οριστεί και η μέγιστη ποινή της Εταιρίας, εάν κριθεί ένοχη, θα είναι η επιβολή προστίμου το οποίο δεν αναμένεται να είναι ουσιώδες.

Άλλες ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Η Εταιρία ως μέρος της διαδικασίας πώλησης κάποιων από των δραστηριοτήτων της, παραχώρησε διαβεβαιώσεις και εγγυητικές στους αγοραστές. Αυτές σχετίζονται με, περιλαμβανομένων άλλων, την ιδιοκτησία δανείων, την εγκυρότητα των υποθηκών και άλλων θεμάτων που συμφωνήθηκαν με τους αγοραστές. Σε περίπτωση αθέτησης των διαβεβαιώσεων και των εγγυητικών, η Εταιρία μπορεί να υποχρεωθεί να επαναγοράσει το δάνειο με τα υπάρχοντα προβλήματα και/ή να αποζημιώσει τους αγοραστές.

Έχει γίνει πρόβλεψη βάσει βέλτιστης εκτίμησης από τη διοίκηση για πιθανές εκροές, όπου εκτιμήθηκε ότι οι εκροές είναι πιθανές.

39. Καθαρή ταμειακή ροή από εργασίες

	2015	2014
	€000	€000
Ζημιές πριν τη φορολογία από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**(433.382)**	(290.214)
Κέρδη πριν τη φορολογία από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**-**	36.000
Αναπροσαρμογές για:		
Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και άλλες ζημιές από πιστωτικές διευκολύνσεις πελατών και κέρδος από αποαναγνώριση και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές για δάνεια που αποκτήθηκαν	**924.538**	681.110
Αποσβέσεις ακινήτων και εξοπλισμού	**8.237**	9.116
Αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων	**5.756**	5.756
Απομείωση ακινήτων και εξοπλισμού	**288**	1.460
Απομείωση άλλων χρηματοοικονομικών μέσων	**42.002**	55.073
Απόσβεση διαφορών προεξοφλήσεων/υπέρ το άρτιο και κέρδος από αποπληρωμή ομολόγων	**(65.348)**	(53.764)
Ζημιές από πωλήσεις και διαγραφές ακινήτων και εξοπλισμού και άυλων περιουσιακών στοιχείων	**41**	2.055
Ζημιές από πωλήσεις επενδύσεων σε ακίνητα και επενδύσεων σε ακίνητα που κρατούνται για πώληση	**505**	90
Ζημιές από τη μεταβολή στην εύλογη αξία επενδύσεων σε ακίνητα και επενδύσεων σε ακίνητα που κρατούνται για πώληση	**35.045**	23.803
Ζημιές/(κέρδη) από πώληση θυγατρικών	**25.612**	(198.860)
Τόκοι από επενδύσεις σε ομόλογα	**(6.586)**	(140.385)
Μερίσματα	**(34.113)**	(17.040)
Απομείωση επενδύσεων σε εταιρίες του Συγκροτήματος, συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών	**30.455**	250.670
Πρόβλεψη απομείωσης υπολοίπων με εταιρίες του Συγκροτήματος	**27.039**	198.066
Καθαρά κέρδη από την πώληση επενδύσεων σε μετοχές	**(1.060)**	(48.907)
Καθαρά κέρδη από την πώληση επενδύσεων σε ομόλογα	**(49.502)**	(102.779)
Ζημιές/(κέρδη) από τη μεταβολή στην εύλογη αξία ομολόγων σε αντισταθμίσεις εύλογης αξίας	**11.600**	(2.240)
Κέρδος από πώληση κοινοπραξιών	**(13.526)**	-
Απομείωση στα αποθέματα ακινήτων	**9.709**	-
Τόκοι χρηματοδότησης από κεντρικές τράπεζες	**78.187**	138.643
	595.497	547.653
Μεταβολή σε:		
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	**119.019**	93.617
Καταθέσεις από τράπεζες	**77.069**	35.613
Υποχρεωτικές καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	**361.510**	(22.247)
Καταθέσεις πελατών	**1.364.973**	(1.310.292)
Χρεωστικά υπόλοιπα με εταιρίες του Συγκροτήματος	**114.839**	108.001
Πιστωτικά υπόλοιπα με εταιρίες του Συγκροτήματος	**17.803**	(12.896)
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	**220.574**	1.691.241
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	**7.281**	157.040
Αναβαλλόμενα έσοδα και προπληρωμένα έξοδα	**318**	(386)
Λοιπές υποχρεώσεις	**(47.036)**	43.993
Δεδουλευμένα έξοδα και αναβαλλόμενα έσοδα	**14.300**	13.038
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	**31.210**	(46.058)
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	**(559)**	(2.195)
Συμφωνίες επαναγοράς	**(211.531)**	(14.322)
	2.665.267	1.281.800
Φόροι που πληρώθηκαν	**(1.071)**	(5.910)
Καθαρή ταμειακή ροή από εργασίες	**2.664.196**	1.275.890

39. Καθαρή ταμειακή ροή από εργασίες (συνέχεια)

Μη ταμειακές συναλλαγές

2015

Πώληση της πλειοψηφίας των Ρωσικών θυγατρικών
Στις 25 Σεπτεμβρίου 2015, η Εταιρία ολοκλήρωσε την πώληση της πλειοψηφίας των Ρωσικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών της θυγατρικών. Ως μέρος της συμφωνίας πώλησης τα μέρη συμφώνησαν σε μια διευθέτηση ανταλλαγής περιουσιακών στοιχείων που περιλάμβανε την ανταλλαγή ορισμένων περιουσιακών στοιχείων μεταξύ τους που οδήγησε σε εισπρακτέο ποσό για την Εταιρία ύψους €41.849 χιλ. Περισσότερες πληροφορίες παρουσιάζονται στη Σημείωση 49.2.1.

Πώληση του συγκροτήματος Αφροδίτη
Κατά το 2015 η Εταιρία πώλησε τη συμμετοχή ύψους 65% στο συγκρότημα Αφροδίτη. Η συναλλαγή περιλάμβανε την αναδιάρθρωση του οφειλόμενου χρέους από το συγκρότημα Αφροδίτη στην Εταιρία. Περισσότερες πληροφορίες παρουσιάζονται στη Σημείωση 29.

2014

Διάσωση με ίδια μέσα
Καταθέσεις που υπόκεινται σε προσωρινά διατάγματα που έχουν αποσυρθεί και ακυρωθεί το 2014 ύψους €58.625 χιλ. μετατράπηκαν σε εκδοθέν μετοχικό κεφάλαιο. Οι καταθέσεις πελατών μειώθηκαν κατά το ίδιο ποσό με αντίστοιχη πίστωση στα 'Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα και λοιπές υποχρεώσεις'.

Περισσότερες πληροφορίες για την ανακεφαλαιοποίηση της Εταιρίας σύμφωνα με τα Διατάγματα Διάσωσης με Ίδια Μέσα παρουσιάζονται στη Σημείωση 34.

Ως αποτέλεσμα της απόσυρσης και ακύρωσης των προσωρινών διαταγμάτων κατά το 2014, όπως περιγράφεται στη Σημείωση 34, 12.951 χιλ. επιπρόσθετες μετοχές εκδόθηκαν στη Λαϊκή Τράπεζα σε σχέση με την εξαγορά του 2013.

Πώληση δραστηριοτήτων και θυγατρικών στην Ουκρανία
Τον Απρίλιο του 2014, η Εταιρία ολοκλήρωσε την πώληση των δραστηριοτήτων και θυγατρικών της Εταιρίας στην Ουκρανία. Το τίμημα της πώλησης ανήλθε σε €198.860 χιλ. και αποτελείτο από το εισπραχθέν ποσό των €98.860 χιλ. και το αναβαλλόμενο ποσό των €100.000 χιλ. μέχρι τις 31 Μαρτίου 2015. Το 2015 οι όροι αποπληρωμής του εισπρακτέου ποσού και του σχετικού επιτοκίου τροποποιήθηκαν. Το εισπρακτέο ποσό είναι πληρωτέο στην Εταιρία βάσει ενός προγράμματος αποπληρωμής με χρονική διάρκεια μέχρι την 1 Ιουνίου 2019.

Μείωση στην ονομαστική αξία των συνήθων μετοχών και επιπρόσθετο μετοχικό κεφάλαιο
Κατά τη διάρκεια του 2014, η Εταιρία μείωσε την ονομαστική αξία των εκδοθέν συνήθων μετοχών από €1,00 η καθεμία σε €0,10 η καθεμία και το συνολικό ποσό από τη μείωση χρησιμοποιήθηκε για τη διαγραφή συσσωρευμένων ζημιών της Εταιρίας καθώς και για τη δημιουργία αποθεματικού από μείωση κεφαλαίου.

Υφιστάμενες καταθέσεις πελατών ύψους €106.000 χιλ. χρησιμοποιήθηκαν για αγορά νέων μετοχών ως μέρος της Αύξησης Κεφαλαίου του 2014.

Πληροφορίες αναφορικά με τη μείωση στην ονομαστική αξία των συνήθων μετοχών και για την Αύξηση Κεφαλαίου του 2014 παρουσιάζονται στη Σημείωση 34.

Καθαρή ταμειακή ροή από εργασίες - τόκοι και μερίσματα

	2015	2014
	€000	€000
Τόκοι που πληρώθηκαν	**(268.106)**	(381.031)
Τόκοι που εισπράχθηκαν	**1.134.300**	1.157.470
Μερίσματα που εισπράχθηκαν	**34.113**	17.040
	900.307	793.479

40. Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών

Τα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών αποτελούνται από:

	2015	2014
	€000	€000
Μετρητά και μη υποχρεωτικές καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	**989.007**	184.435
Ομόλογα αποπληρωτέα εντός τριών μηνών	**21.451**	179.398
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες αποπληρωτέες εντός τριών μηνών από την αρχική τους λήξη	**891.971**	1.122.775
	1.902.429	1.486.608

Ανάλυση μετρητών και καταθέσεων με κεντρικές τράπεζες και δανείων και απαιτήσεων σε τράπεζες

	2015	2014
	€000	€000
Μετρητά και μη υποχρεωτικές καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	**989.007**	184.435
Υποχρεωτικές καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	**122.347**	483.857
Σύνολο μετρητών και καταθέσεων με κεντρικές τράπεζες (Σημ. 18)	**1.111.354**	668.292

Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες αποπληρωτέες εντός τριών μηνών από την αρχική τους λήξη	**891.971**	1.122.775
Άλλα δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες που υπόκεινται σε περιορισμούς	**82.123**	70.771
Άλλα δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	**138.243**	269.278
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων σε τράπεζες (Σημ. 18)	**1.112.337**	1.462.824

Τα άλλα δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες που υπόκεινται σε περιορισμούς αφορούν εξασφαλίσεις συναλλαγών σε παράγωγα ύψους €82.123 χιλ. (2014: €70.771 χιλ.) τα οποία δεν είναι άμεσα διαθέσιμα για χρήση από την Εταιρία, αλλά γίνονται διαθέσιμα όταν οι συναλλαγές τερματίζονται.

41. Λειτουργικές μισθώσεις – Η Εταιρία ως μισθωτής

Τα συνολικά μελλοντικά ελάχιστα μισθώματα βάσει μη ακυρωτέων λειτουργικών μισθώσεων στις 31 Δεκεμβρίου παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2015	2014
	€000	€000
Μέχρι ενός έτους	**1.537**	2.262
Από ένα μέχρι πέντε έτη	**3.680**	3.837
Πέραν των πέντε ετών	**472**	1.057
	5.689	7.156

Τα πιο πάνω αφορούν κυρίως ενοίκια των καταστημάτων και γραφείων της Εταιρίας.

42. Ανάλυση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την αναμενόμενη ημερομηνία λήξης

	2015			2014		
	Εντός ενός έτους	**Πέραν του ενός έτους**	**Σύνολο**	Εντός ενός έτους	Πέραν του ενός έτους	Σύνολο
	€000	**€000**	**€000**	€000	€000	€000
Περιουσιακά στοιχεία						
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	**989.598**	**121.756**	**1.111.354**	188.931	479.361	668.292
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	**1.010.375**	**101.962**	**1.112.337**	1.341.711	121.113	1.462.824
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	**13.938**	**84**	**14.022**	61.892	693	62.585
Επενδύσεις	**317.542**	**616.121**	**933.663**	542.338	1.958.745	2.501.083
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	**4.821.788**	**11.184.090**	**16.005.878**	3.590.524	13.738.684	17.329.208
Υπόλοιπα με εταιρίες του Συγκροτήματος	**192.677**	**542.902**	**735.579**	414.834	395.125	809.959
Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία	**11.049**	**156.437**	**167.486**	128.885	52.867	181.752
Ακίνητα, εξοπλισμός και άυλα περιουσιακά στοιχεία	**335**	**212.665**	**213.000**	-	234.211	234.211
Επενδύσεις σε ακίνητα	**-**	**11.688**	**11.688**	-	250.888	250.888
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες	**-**	**97.293**	**97.293**	-	102.615	102.615
Επενδύσεις σε εταιρίες του Συγκροτήματος	**-**	**207.781**	**207.781**	-	236.369	236.369
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	**8.828**	**447.651**	**456.479**	9.696	446.783	456.479
Αποθέματα ακινήτων	**62.683**	**213.412**	**276.095**	822	-	822
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση	**9.767**	**-**	**9.767**	114.060	-	114.060
	7.438.580	**13.913.842**	**21.352.422**	6.393.693	18.017.454	24.411.147
Υποχρεώσεις						
Καταθέσεις από τράπεζες	**204.697**	**33.163**	**237.860**	111.520	48.245	159.765
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	**2.744.764**	**1.708.086**	**4.452.850**	1.554.000	6.729.773	8.283.773
Συμφωνίες επαναγοράς	**111.605**	**256.546**	**368.151**	230.305	349.377	579.682
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	**16.041**	**38.367**	**54.408**	13.165	58.596	71.761
Καταθέσεις πελατών	**3.705.967**	**8.988.163**	**12.694.130**	3.317.231	8.011.926	11.329.157
Υπόλοιπα με εταιρίες του Συγκροτήματος	**199.170**	**369.316**	**568.486**	181.129	369.554	550.683
Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα και λοιπές υποχρεώσεις	**184.710**	**48.374**	**233.084**	265.539	18.196	283.735
Ομολογιακά δάνεια	**712**	**-**	**712**	-	693	693
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	**-**	**19.868**	**19.868**	-	23.219	23.219
	7.167.666	**11.461.883**	**18.629.549**	5.672.889	15.609.579	21.282.468

42. Ανάλυση περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την αναμενόμενη ημερομηνία λήξης (συνέχεια)

Οι κύριες παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τον καθορισμό της αναμενόμενης ημερομηνίας λήξης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων παρουσιάζονται πιο κάτω.

Μέρος της χρηματοδότησης από κεντρικές τράπεζες έχει συμπεριληφθεί στην πέραν του ενός έτους κατηγορία, καθώς εκτιμάται ότι θα εξακολουθήσει να είναι αναγκαία και διαθέσιμη. Ωστόσο σημειώνεται, ότι η αναχρηματοδότηση μέσω των πράξεων νομισματικής πολιτικής και η παροχή έκτακτης ρευστότητας (ELA) έχουν συμβατική λήξη εντός ενός έτους, ενώ η χρηματοδότηση μέσω ΣΠΠΜΑ έχει συμβατική λήξη πέραν του ενός έτους.

Οι επενδύσεις κατηγοριοποιούνται στην ανάλογη χρονική ζώνη βάσει των προοπτικών πώλησης. Στις περισσότερες περιπτώσεις αυτή είναι η ημερομηνία λήξης, εκτός αν υπάρχει ένδειξη ότι η λήξη τους θα παραταθεί ή υπάρχει πρόθεση για πώληση, ή αντικατάστασή τους με κάποια παρόμοια. Το τελευταίο, αφορά περιπτώσεις όπου η Εταιρία έχει εξασφαλισμένο δανεισμό, που απαιτεί την εκχώρηση ομολόγων και αυτά τα ομόλογα λήγουν πριν τη λήξη του εξασφαλισμένου δανεισμού. Η λήξη των ομολόγων επεκτείνεται για να καλύψει την περίοδο του εξασφαλισμένου δανεισμού.

Τα εξυπηρετούμενα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στην Κύπρο κατηγοριοποιούνται βάσει του συμβατικού χρονοδιαγράμματος αποπληρωμής. Τα παρατραβήγματα ταξινομούνται στην κατηγορία πέραν του ενός έτους. Τα απομειωμένα δάνεια όπως ορίζονται στη Σημείωση 43, μετά την αφαίρεση ατομικής και συλλογικής πρόβλεψης, καθώς και τα δάνεια σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών κατηγοριοποιούνται στην κατηγορία πέραν του ενός έτους εκτός από τις αναμενόμενες εισπράξεις που συμπεριλαμβάνονται σε χρονικές ζώνες, με βάση τα ιστορικά ποσά που εισπράχθηκαν κατά τους τελευταίους μήνες.

Ένα ποσοστό των καταθέσεων πελατών στην Κύπρο με λήξη εντός ενός έτους μεταφέρεται στην κατηγορία πέραν του ενός έτους, βάσει της παρατηρήσιμης συμπεριφοράς των πελατών. Στη Ρουμανία, οι καταθέσεις κατηγοριοποιούνται βάσει της συμβατικής τους λήξης.

Οι επενδύσεις προς εμπορία κατηγοριοποιούνται με λήξη εντός ενός έτους.

Η αναμενόμενη ημερομηνία λήξης των προπληρωμών, δεδουλευμένων εσόδων και λοιπών περιουσιακών στοιχείων και δεδουλευμένων, αναβαλλόμενων εσόδων και λοιπών υποχρεώσεων είναι η ίδια με τη συμβατική τους λήξη. Αν δεν έχουν συμβατική λήξη τότε η αναμενόμενη ημερομηνία λήξης είναι το χρονικό πλαίσιο που το περιουσιακό στοιχείο αναμένεται να ρευστοποιηθεί και η υποχρέωση αναμένεται να διακανονιστεί.

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος

Στα πλαίσια των συνήθων δραστηριοτήτων της, η Εταιρία εκτίθεται σε πιστωτικό κίνδυνο, ο οποίος παρακολουθείται με διάφορους μηχανισμούς ελέγχου ώστε να αποφεύγεται η συσσώρευση υπέρμετρων κινδύνων και να τιμολογούνται οι πιστωτικές διευκολύνσεις και τα προϊόντα λαμβάνοντας υπόψη τον κίνδυνο αυτό.

Ο πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος που απορρέει από την πιθανή αδυναμία ενός ή περισσοτέρων πελατών να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους έναντι της Εταιρίας.

Η Υπηρεσία Πιστωτικού Κινδύνου καθορίζει τις αρχές χρηματοδότησης της Εταιρίας και βεβαιώνεται για την εφαρμογή της πιστωτικής πολιτικής σε κάθε τομέα και την ποιότητα του δανειακού χαρτοφυλακίου της Εταιρίας μέσω έγκαιρου εντοπισμού των προβληματικών πελατών. Ο πιστωτικός κίνδυνος από συνδεόμενους λογαριασμούς ενοποιείται και παρακολουθείται σε ενοποιημένη βάση.

Η Υπηρεσία Πιστωτικού Κινδύνου, προστατεύει την αποτελεσματική διαχείριση του πιστωτικού κινδύνου σε όλα τα στάδια του πιστωτικού κύκλου, βεβαιώνεται για την ποιότητα των αποφάσεων και επεξεργάζεται και διασφαλίζει ότι η πιστωτική λειτουργία επιβολής κυρώσεων χρήζει σωστής διαχείρισης.

Οι χρηματοδοτικές πολιτικές συνδυάζονται με σύγχρονες μεθόδους αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας των πελατών (credit rating και credit scoring systems).

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Το δανειακό χαρτοφυλάκιο αναλύεται με βάση εκτιμήσεις για την πιστοληπτική ικανότητα των πελατών, τον τομέα της οικονομίας και τη χώρα δραστηριότητάς τους.

Ο πιστωτικός κίνδυνος για την Εταιρία είναι διεσπαρμένος τόσο γεωγραφικά όσο και στους διάφορους κλάδους της οικονομίας. Η Υπηρεσία Πιστωτικού Κινδύνου καθορίζει τους απαγορευτικούς/επικίνδυνους κλάδους της οικονομίας και καθορίζει αυστηρότερη πολιτική στους κλάδους αυτούς ανάλογα με το βαθμό επικινδυνότητας τους.

Η Υπηρεσία Διαχείρισης Κινδύνων Αγοράς αξιολογεί τον πιστωτικό κίνδυνο για όλες τις επενδύσεις σε ρευστά διαθέσιμα (κυρίως τοποθετήσεις σε τράπεζες και ομόλογα) και υποβάλλει εισηγήσεις για τον καθορισμό ορίων σε τράπεζες και χώρες στην Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων (ALCO) για έγκριση.

Μετά τα γεγονότα του Μαρτίου 2013 που σχετίζονται με την ανακεφαλαιοποίηση και την αναδιάρθρωση του Συγκροτήματος, η Εταιρία έχει εφαρμόσει πιο αυστηρά κριτήρια δανεισμού και έχει μειώσει σημαντικά τα όρια έγκρισης των διαφόρων πιστωτικών αρχών. Από τότε, τα κριτήρια δανεισμού και εγκεκριμένα όρια αναθεωρούνται με δυναμικό τρόπο για να εξασφαλίσουν τις νέες συνθήκες αγοράς και να πληρούν την Δήλωση Διάθεσης Ανάληψης Κινδύνων του Συγκροτήματος.

Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο και εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές διευκολύνσεις

Η μέγιστη έκθεση της Εταιρίας σε πιστωτικό κίνδυνο αναλύεται κατά γεωγραφικό τομέα ως ακολούθως:

	2015	2014
Στον ισολογισμό	**€000**	€000
Κύπρος	**19.423.767**	22.035.679
Ελλάδα	**48.126**	183.105
Ηνωμένο Βασίλειο	**16.545**	69.918
Ρουμανία	**319.477**	513.261
Ρωσία	**55.257**	39.010
	19.863.172	22.840.973

Εκτός ισολογισμού		
Κύπρος	**2.736.014**	3.098.819
Ελλάδα	**131.172**	185.271
Ρουμανία	**307**	317
Ρωσία	**20.000**	-
	2.887.493	3.284.407

Σύνολο στον ισολογισμό και εκτός ισολογισμού		
Κύπρος	**22.159.781**	25.134.498
Ελλάδα	**179.298**	368.376
Ηνωμένο Βασίλειο	**16.545**	69.918
Ρουμανία	**319.784**	513.578
Ρωσία	**75.257**	39.010
	22.750.665	26.125.380

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο και εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές διευκολύνσεις (συνέχεια)

Η Εταιρία προσφέρει στους πελάτες της εγγυήσεις για τις οποίες μπορεί να χρειαστεί να προβεί σε πληρωμές για λογαριασμό τους και εισέρχεται σε δεσμεύσεις για επέκταση των πιστωτικών διευκολύνσεων για την εξασφάλιση των αναγκών ρευστότητάς τους.

Οι πιστωτικές και εγγυητικές επιστολές (περιλαμβανομένων και των ορίων πιστώσεων) δεσμεύουν την Εταιρία σε πληρωμές, για λογαριασμό των πελατών της σε περίπτωση συγκεκριμένης πράξης, που συνήθως αφορά την εισαγωγή και εξαγωγή εμπορευμάτων. Αυτές οι δεσμεύσεις εκθέτουν την Εταιρία σε κινδύνους παρόμοιους με αυτούς των δανείων και απαιτήσεων και ως εκ τούτου παρακολουθούνται χρησιμοποιώντας τις ίδιες πολιτικές και μηχανισμούς ελέγχου.

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες
Η Υπηρεσία Πιστωτικού Κινδύνου καθορίζει το ποσό και το είδος της εξασφάλισης και τις άλλες πιστωτικές αναβαθμίσεις που απαιτούνται για τη χορήγηση νέων δανείων σε πελάτες.

Οι κύριες κατηγορίες των εξασφαλίσεων που λαμβάνει η Εταιρία είναι υποθήκες ακινήτων, εξασφαλίσεις μετρητών/δεσμευμένες καταθέσεις, τραπεζικές εγγυήσεις, κυβερνητικές εγγυήσεις, ενεχυριάσεις μετοχών και χρεογράφων δημόσιων εταιριών, ομόλογα σταθερής και κυμαινόμενης επιβάρυνσης επί εταιρικών περιουσιακών στοιχείων, εκχώρηση ασφαλιστηρίων συμβολαίων ζωής, εκχώρηση δικαιωμάτων σε συγκεκριμένα συμβόλαια και προσωπικές και εταιρικές εγγυήσεις.

Η διεύθυνση της Εταιρίας παρακολουθεί τις αλλαγές στην αγοραία αξία των εξασφαλίσεων σε συνεχή βάση και, όπου χρειάζεται, λαμβάνει επιπρόσθετες εξασφαλίσεις με βάση τη σχετική συμφωνία.

Άλλα χρηματοοικονομικά μέσα
Οι εξασφαλίσεις που λαμβάνονται για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία εκτός από δάνεια και απαιτήσεις, καθορίζονται ανάλογα με τη φύση του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Συνήθως τα ομόλογα και άλλα χρεόγραφα δεν είναι εξασφαλισμένα, εκτός από τα ομόλογα που είναι διασφαλισμένα με περιουσιακά στοιχεία (asset-backed securities) και άλλα παρόμοια μέσα, τα οποία εξασφαλίζονται με χαρτοφυλάκιο χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων. Επιπρόσθετα, κάποια ομόλογα φέρουν κυβερνητική εγγύηση.

Η Εταιρία έχει επιλέξει να χρησιμοποιεί τη σύμβαση ISDA Master Agreement για την καταχώρηση των συναλλαγών της σε παράγωγα. Η σύμβαση αυτή παρέχει το συμβατικό πλαίσιο το οποίο διέπει τη διεξαγωγή ενός πλήρους φάσματος συναλλαγών σε μη οργανωμένες αγορές (over-the-counter) και δεσμεύει συμβατικά τα αντισυμβαλλόμενα μέρη να συμψηφίζουν όλες τις ανοικτές συναλλαγές οι οποίες διέπονται από τη σύμβαση στην περίπτωση που κάποιο από τα αντισυμβαλλόμενα μέρη την αθετήσει. Στις περισσότερες περιπτώσεις τα αντισυμβαλλόμενα μέρη υπογράφουν σύμβαση Credit Support Annex (CSA) σε συνδυασμό με τη σύμβαση ISDA Master Agreement. Η σύμβαση CSA παρέχει εξασφαλίσεις στα αντισυμβαλλόμενα μέρη έτσι ώστε να μετριαστεί ο ενδεχόμενος κίνδυνος που εμπεριέχεται στις ανοιχτές τους θέσεις.

Ο κίνδυνος διακανονισμού προκύπτει όταν γίνεται μια πληρωμή μετρητών ή αξιών, με αντάλλαγμα την αναμενόμενη είσπραξη αξιών ή μετρητών. Η Εταιρία καθορίζει ημερήσια όρια διακανονισμού για κάθε αντισυμβαλλόμενο μέρος. Ο κίνδυνος διακανονισμού μετριάζεται όταν οι συναλλαγές πραγματοποιούνται μέσω οργανωμένων συστημάτων πληρωμής ή βάσει παράδοσης έναντι πληρωμής.

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει τη μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο, τις εμπράγματες και μετρήσιμες εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές αναβαθμίσεις που έχουν ληφθεί και την καθαρή έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο που είναι η έκθεση μετά από τις ζημιές απομείωσης και τις εμπράγματες και μετρήσιμες εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές αναβαθμίσεις. Οι προσωπικές εγγυήσεις είναι επιπρόσθετο είδος εξασφάλισης, που όμως δεν περιλαμβάνονται στις πιο κάτω πληροφορίες γιατί δεν είναι εφικτό να υπολογιστεί η εύλογή τους αξία.

Η εύλογη αξία των εξασφαλίσεων που παρουσιάζονται στους πιο κάτω πίνακες περιορίζεται στην λογιστική αξία των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες.

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο και εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές διευκολύνσεις (συνέχεια)

	Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο	Εύλογη αξία εξασφαλίσεων και πιστωτικών αναβαθμίσεων που έχουν ληφθεί από την Εταιρία							**Καθαρή έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο**
		Μετρητά	Χρεόγραφα	Πιστωτικές/ εγγυητικές επιστολές	Ακίνητα	Άλλα	Πλεόνασμα εξασφαλίσεων	Καθαρή εξασφάλιση	
2015	**€000**	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	**€000**
Καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες (Σημ. 18)	**957.612**	-	-	-	-	-	-	-	**957.612**
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες (Σημ. 18)	**1.112.337**	-	-	-	-	-	-	-	**1.112.337**
Ομόλογα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (Σημ. 19)	**17.430**	-	-	-	-	-	-	-	**17.430**
Ομόλογα που ταξινομήθηκαν ως διαθέσιμα προς πώληση και δάνεια και απαιτήσεις (Σημ. 19)	**874.337**	-	-	-	-	-	-	-	**874.337**
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (Σημ. 20)	**14.022**	-	-	-	-	-	-	-	**14.022**
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (Σημ. 22)	**16.005.878**	478.532	253.305	377.011	20.944.487	347.591	(8.058.447)	14.342.479	**1.663.399**
Χρεώστες (Σημ. 28)	**259**	-	-	-	-	-	-	-	**259**
Υπόλοιπα με εταιρίες του Συγκροτήματος (Σημ. 23)	**735.579**	-	-	-	-	-	-	-	**735.579**
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	**145.718**	-	4.600	-	19.043	-	-	23.643	**122.075**
Σύνολο στον ισολογισμό	**19.863.172**	**478.532**	**257.905**	**377.011**	**20.963.530**	**347.591**	**(8.058.447)**	**14.366.122**	**5.497.050**
Ενδεχόμενες υποχρεώσεις									
Αποδοχές και εγγυήσεις εξ' αποδοχών	**7.041**	666	-	-	4.352	32	-	5.050	**1.991**
Εγγυητικές	**792.883**	52.446	687	73.436	186.975	10.442	-	323.986	**468.897**
Ανειλημμένες υποχρεώσεις									
Ενέγγυες πιστώσεις	**18.441**	1.123	9	71	8.245	495	-	9.943	**8.498**
Όρια δανείων και απαιτήσεων που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιηθεί	**2.069.128**	30.339	1.302	1.744	288.908	14.433	-	336.726	**1.732.402**
Σύνολο εκτός ισολογισμού	**2.887.493**	**84.574**	**1.998**	**75.251**	**488.480**	**25.402**	**-**	**675.705**	**2.211.788**
Συνολική έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο	**22.750.665**	**563.106**	**259.903**	**452.262**	**21.452.010**	**372.993**	**(8.058.447)**	**15.041.827**	**7.708.838**

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο και εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές διευκολύνσεις (συνέχεια)

	Μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο	Εύλογη αξία εξασφαλίσεων και πιστωτικών αναβαθμίσεων που έχουν ληφθεί από την Εταιρία							**Καθαρή έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο**
		Μετρητά	Χρεόγραφα	Πιστωτικές/ εγγυητικές επιστολές	Ακίνητα	Άλλα	Πλεόνασμα εξασφαλίσεων	Καθαρή εξασφάλιση	
2014	**€000**	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	**€000**
Καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες (Σημ. 18)	**483.857**	-	-	-	-	-	-	-	**483.857**
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες (Σημ. 18)	**1.462.824**	3.316	-	-	-	-	-	3.316	**1.459.508**
Ομόλογα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (Σημ. 19)	**16.979**	-	-	-	-	-	-	-	**16.979**
Ομόλογα που ταξινομήθηκαν ως διαθέσιμα προς πώληση και δάνεια και απαιτήσεις (Σημ. 19)	**2.467.861**	-	-	-	-	-	-	-	**2.467.861**
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα (Σημ. 20)	**62.585**	16.685	-	-	-	-	-	16.685	**45.900**
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες (Σημ. 22)	**17.329.208**	568.011	370.302	1.390.577	22.576.575	238.068	(9.984.264)	15.159.269	**2.169.939**
Περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση (Σημ. 29)	**39.010**	-	-	-	72.124	-	(40.150)	31.974	**7.036**
Χρεώστες (Σημ. 28)	**137**	-	-	-	-	-	-	-	**137**
Υπόλοιπα με εταιρίες του Συγκροτήματος (Σημ. 23)	**809.959**	-	-	-	-	-	-	-	**809.959**
Λοιπά περιουσιακά στοιχεία	**168.553**	-	-	-	-	-	-	-	**168.553**
Σύνολο στον ισολογισμό	**22.840.973**	**588.012**	**370.302**	**1.390.577**	**22.648.699**	**238.068**	**(10.024.414)**	**15.211.244**	**7.629.729**
Ενδεχόμενες υποχρεώσεις									
Αποδοχές και εγγυήσεις εξ' αποδοχών	**8.332**	-	-	-	-	-	-	-	**8.332**
Εγγυητικές	**1.003.271**	102.544	1.705	14.803	697.755	8.167	(32.162)	792.812	**210.459**
Ανειλημμένες υποχρεώσεις									
Ενέγγυες πιστώσεις	**16.217**	-	-	-	-	-	-	-	**16.217**
Όρια δανείων και απαιτήσεων που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιηθεί	**2.256.587**	-	-	-	-	-	-	-	**2.256.587**
Σύνολο εκτός ισολογισμού	**3.284.407**	**102.544**	**1.705**	**14.803**	**697.755**	**8.167**	**(32.162)**	**792.812**	**2.491.595**
Συνολική έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο	**26.125.380**	**690.556**	**372.007**	**1.405.380**	**23.346.454**	**246.235**	**(10.056.576)**	**16.004.056**	**10.121.324**

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

Υπάρχουν περιορισμοί στη συγκέντρωση δανείων που επιβάλλονται από τον περί Τραπεζικών Εργασιών Νόμο της Κύπρου και τη σχετική Οδηγία της ΚΤΚ. Σύμφωνα με αυτούς τους περιορισμούς, οι τράπεζες δεν δικαιούνται να δανείσουν περισσότερο από 25% των ιδίων κεφαλαίων σε ένα συγκρότημα πελατών. Η πολιτική διάθεσης ανάληψης κινδύνων του Συγκροτήματος επιβάλλει αυστηρότερα συγκεντρωτικά όρια και η Εταιρία λαμβάνει μέτρα για να μειώσει σταδιακά αυτές τις εκθέσεις οι οποίες έχουν υπερβεί τα εσωτερικά όρια κατά την πάροδο του χρόνου.

Επιπρόσθετα, τα υποκαταστήματα της Εταιρίας στο εξωτερικό πρέπει να συμμορφώνονται με τις οδηγίες σχετικά με μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα, όπως αυτές καθορίζονται από τις εποπτικές αρχές των χωρών στις οποίες δραστηριοποιούνται.

Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση
Η αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση αφορά τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που αποκτήθηκαν ως μέρος της εξαγοράς ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας κατά το 2013. Σύμφωνα με τις πρόνοιες του ΔΠΧΑ 3, η αναπροσαρμογή αυτή έχει επιφέρει μείωση στα μεικτά υπόλοιπα των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες. Ωστόσο για σκοπούς γνωστοποίησης, σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 7, καθώς και για σκοπούς παρακολούθησης του πιστωτικού κινδύνου, η εν λόγω αναπροσαρμογή δεν συμπεριλήφθηκε στα μεικτά υπόλοιπα των δανείων και απαιτήσεων.

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (συνέχεια)

Η συγκέντρωση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες της Εταιρίας ανά χώρα και κλάδο της οικονομίας παρουσιάζονται πιο κάτω:

	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Ρωσία	**Σύνολο**	**Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση**	**Μεικτά δάνεια μετά από αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση**
2015	€000	€000	€000	€000	€000	**€000**	**€000**	**€000**
Ανά κλάδο της οικονομίας								
Εμπόριο	2.267.092	-	47	12.350	-	**2.279.489**	**(121.192)**	**2.158.297**
Βιομηχανία	801.536	-	-	7.590	-	**809.126**	**(31.596)**	**777.530**
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	1.463.129	-	2.268	6.209	-	**1.471.606**	**(77.444)**	**1.394.162**
Κατασκευές	3.976.156	-	774	45.510	-	**4.022.440**	**(335.803)**	**3.686.637**
Ακίνητα	2.130.028	43.443	39.547	249.630	6.648	**2.469.296**	**(137.185)**	**2.332.111**
Ιδιώτες	7.282.322	-	7.429	5.585	-	**7.295.336**	**(268.496)**	**7.026.840**
Επαγγελματικές και άλλες υπηρεσίες	1.595.010	-	830	37.880	13.693	**1.647.413**	**(101.913)**	**1.545.500**
Λοιποί κλάδοι	1.145.344	24.866	259	28.584	-	**1.199.053**	**(133.781)**	**1.065.272**
	20.660.617	**68.309**	**51.154**	**393.338**	**20.341**	**21.193.759**	**(1.207.410)**	**19.986.349**
Ανά πελατειακό τομέα								
Μεγάλες επιχειρήσεις	9.222.446	68.309	15.173	386.841	13.693	**9.706.462**	**(666.631)**	**9.039.831**
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	4.408.096	-	33.134	3.857	-	**4.445.087**	**(263.630)**	**4.181.457**
Ιδιώτες								
- στεγαστικά	4.285.058	-	-	1.306	-	**4.286.364**	**(108.267)**	**4.178.097**
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	2.152.950	-	2.847	1.334	6.648	**2.163.779**	**(154.174)**	**2.009.605**
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	528.795	-	-	-	-	**528.795**	**(8.056)**	**520.739**
Διαχείριση περιουσίας	63.272	-	-	-	-	**63.272**	**(6.652)**	**56.620**
	20.660.617	**68.309**	**51.154**	**393.338**	**20.341**	**21.193.759**	**(1.207.410)**	**19.986.349**

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (συνέχεια)

	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Ρωσία	**Σύνολο**	**Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση**	**Μεικτά δάνεια μετά από αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση**
2015	€000	€000	€000	€000	€000	**€000**	**€000**	**€000**
Ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη								
Μεγάλες επιχειρήσεις	2.188.794	68.309	15.173	305.848	-	**2.578.124**	**(83.695)**	**2.494.429**
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1.502.261	-	33.134	3.857	-	**1.539.252**	**(46.973)**	**1.492.279**
Ιδιώτες								
- στεγαστικά	3.657.083	-	-	1.306	-	**3.658.389**	**(45.585)**	**3.612.804**
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	1.409.855	-	2.847	1.334	-	**1.414.036**	**(36.834)**	**1.377.202**
Αναδιαρθρώσεις χρεών								
- Μεγάλες επιχειρήσεις	4.692.503	-	-	35.736	-	**4.728.239**	**(251.865)**	**4.476.374**
- Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1.376.635	-	-	-	-	**1.376.635**	**(67.758)**	**1.308.877**
Ανακτήσεις χρεών								
- Μεγάλες επιχειρήσεις	2.341.149	-	-	45.257	13.693	**2.400.099**	**(331.071)**	**2.069.028**
- Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1.529.200	-	-	-	-	**1.529.200**	**(148.899)**	**1.380.301**
- στεγαστικά	627.975	-	-	-	-	**627.975**	**(62.682)**	**565.293**
- λοιπά καταναλωτικά	743.095	-	-	-	6.648	**749.743**	**(117.340)**	**632.403**
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	528.795	-	-	-	-	**528.795**	**(8.056)**	**520.739**
Διαχείριση περιουσίας	63.272	-	-	-	-	**63.272**	**(6.652)**	**56.620**
	20.660.617	**68.309**	**51.154**	**393.338**	**20.341**	**21.193.759**	**(1.207.410)**	**19.986.349**

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (συνέχεια)

	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	**Σύνολο**	**Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση**	**Μεικτά δάνεια μετά από αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση**
2014	€000	€000	€000	€000	**€000**	**€000**	**€000**
Ανά κλάδο της οικονομίας							
Εμπόριο	2.279.905	-	36	12.799	**2.292.740**	**(169.687)**	**2.123.053**
Βιομηχανία	819.309	-	115	7.578	**827.002**	**(46.564)**	**780.438**
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	1.411.823	-	2.442	6.379	**1.420.644**	**(94.943)**	**1.325.701**
Κατασκευές	3.839.577	-	1.431	28.719	**3.869.727**	**(407.901)**	**3.461.826**
Ακίνητα	2.030.507	44.274	53.102	277.188	**2.405.071**	**(170.448)**	**2.234.623**
Ιδιώτες	7.447.642	-	-	8.647	**7.456.289**	**(336.364)**	**7.119.925**
Επαγγελματικές και άλλες υπηρεσίες	1.503.453	-	12.293	36.945	**1.552.691**	**(122.444)**	**1.430.247**
Λοιποί κλάδοι	1.867.205	129.632	83	116.049	**2.112.969**	**(217.760)**	**1.895.209**
	21.199.421	**173.906**	**69.502**	**494.304**	**21.937.133**	**(1.566.111)**	**20.371.022**
Ανά πελατειακό τομέα							
Μεγάλες επιχειρήσεις	9.435.300	173.906	25.272	486.304	**10.120.782**	**(868.788)**	**9.251.994**
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	4.504.392	-	41.184	4.750	**4.550.326**	**(339.515)**	**4.210.811**
Ιδιώτες							
- στεγαστικά	4.358.022	-	-	1.577	**4.359.599**	**(125.294)**	**4.234.305**
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	2.228.198	-	3.046	1.673	**2.232.917**	**(210.372)**	**2.022.545**
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	603.557	-	-	-	**603.557**	**(12.472)**	**591.085**
Διαχείριση περιουσίας	69.952	-	-	-	**69.952**	**(9.670)**	**60.282**
	21.199.421	**173.906**	**69.502**	**494.304**	**21.937.133**	**(1.566.111)**	**20.371.022**

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (συνέχεια)

	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	**Σύνολο**	**Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση**	**Μεικτά δάνεια μετά από αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση**
2014	€000	€000	€000	€000	**€000**	**€000**	**€000**
Ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη							
Μεγάλες επιχειρήσεις	2.027.909	173.906	25.272	400.210	**2.627.297**	**(168.703)**	**2.458.594**
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1.715.928	-	41.184	4.750	**1.761.862**	**(77.973)**	**1.683.889**
Ιδιώτες							
- στεγαστικά	3.795.614	-	-	1.577	**3.797.191**	**(56.086)**	**3.741.105**
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	1.538.872	-	3.046	1.673	**1.543.591**	**(83.560)**	**1.460.031**
Αναδιαρθρώσεις χρεών							
- Μεγάλες επιχειρήσεις	5.317.892	-	-	35.609	**5.353.501**	**(348.013)**	**5.005.488**
- Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1.401.022	-	-	-	**1.401.022**	**(110.044)**	**1.290.978**
Ανακτήσεις χρεών							
- Μεγάλες επιχειρήσεις	2.089.499	-	-	50.485	**2.139.984**	**(352.072)**	**1.787.912**
- Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1.387.442	-	-	-	**1.387.442**	**(151.498)**	**1.235.944**
- στεγαστικά	562.408	-	-	-	**562.408**	**(69.208)**	**493.200**
- λοιπά καταναλωτικά	689.326	-	-	-	**689.326**	**(126.812)**	**562.514**
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	603.557	-	-	-	**603.557**	**(12.472)**	**591.085**
Διαχείριση περιουσίας	69.952	-	-	-	**69.952**	**(9.670)**	**60.282**
	21.199.421	**173.906**	**69.502**	**494.304**	**21.937.133**	**(1.566.111)**	**20.371.022**

Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες στην Κύπρο περιλαμβάνουν δάνεια που χορηγήθηκαν από την Εταιρία στην Κύπρο σε Ελληνικές οντότητες τα οποία αποτελούν μέρος των συνήθων εργασιών της Εταιρίας στην Κύπρο, λογιστικής αξίας ύψους €81.078 χιλ. (2014: €94.703 χιλ.) και δάνεια στην Κύπρο με εξασφαλίσεις στην Ελλάδα λογιστικής αξίας ύψους €69.983 χιλ. (2014: €71.473 χιλ.).

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση

Η συγκέντρωση των δανείων κι απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση ανά χώρα και κλάδο της οικονομίας παρουσιάζονται πιο κάτω:

	Ρωσία	
	2015	2014
Ανά κλάδο της οικονομίας	**€000**	€000
Ακίνητα	**-**	27.028
Ιδιώτες	**-**	63.868
Επαγγελματικές και άλλες υπηρεσίες	**-**	13.144
	-	104.040

Ανά πελατειακό τομέα		
Μεγάλες επιχειρήσεις	**-**	40.172
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	**-**	63.868
	-	104.040

Ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη		
Μεγάλες επιχειρήσεις	**-**	40.172
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	**-**	63.868
	-	104.040

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Συγκέντρωση έκθεσης ανά νόμισμα δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	Ρωσία	**Σύνολο**	**Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση**	**Μεικτά δάνεια μετά από αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση**
2015	€000	€000	€000	€000	€000	**€000**	**€000**	**€000**
Ευρώ	19.261.824	68.309	2.260	392.100	13.693	**19.738.186**	**(1.128.137)**	**18.610.049**
Δολάριο Αμερικής	251.075	-	-	22	6.648	**257.745**	**(11.858)**	**245.887**
Αγγλική Στερλίνα	50.831	-	48.894	93	-	**99.818**	**(11.900)**	**87.918**
Ρωσικό Ρούβλι	108	-	-	-	-	**108**	**(1)**	**107**
Ρουμανικό Λέι	1	-	-	1.123	-	**1.124**	**-**	**1.124**
Ελβετικό Φράγκο	1.029.847	-	-	-	-	**1.029.847**	**(52.743)**	**977.104**
Άλλα νομίσματα	66.931	-	-	-	-	**66.931**	**(2.771)**	**64.160**
	20.660.617	**68.309**	**51.154**	**393.338**	**20.341**	**21.193.759**	**(1.207.410)**	**19.986.349**
2014								
Ευρώ	19.692.287	172.353	9.170	492.984	-	**20.366.794**	**(1.453.728)**	**18.913.066**
Δολάριο Αμερικής	279.609	-	-	21	-	**279.630**	**(12.212)**	**267.418**
Αγγλική Στερλίνα	56.206	-	60.332	95	-	**116.633**	**(16.359)**	**100.274**
Ρωσικό Ρούβλι	555	-	-	-	-	**555**	**(2)**	**553**
Ρουμανικό Λέι	1	-	-	1.204	-	**1.205**	**-**	**1.205**
Ελβετικό Φράγκο	1.078.751	1.553	-	-	-	**1.080.304**	**(77.424)**	**1.002.880**
Άλλα νομίσματα	92.012	-	-	-	-	**92.012**	**(6.386)**	**85.626**
	21.199.421	**173.906**	**69.502**	**494.304**	**-**	**21.937.133**	**(1.566.111)**	**20.371.022**

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Συγκέντρωση έκθεσης ανά νόμισμα δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση

	Ρωσία	
	2015	2014
	€000	€000
Ευρώ	**-**	98.412
Δολάριο Αμερικής	**-**	5.628
	-	104.040

Ποιότητα χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες

Η ποιότητα του χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες της Εταιρίας παρουσιάζεται στον ακόλουθο πίνακα:

	2015			2014		
	Μεικτά δάνεια πριν από αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	**Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση**	**Μεικτά δάνεια μετά από αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση**	Μεικτά δάνεια πριν από αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	Μεικτά δάνεια μετά από αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση
	€000	**€000**	**€000**	€000	€000	€000
Ενήμερα	**9.356.952**	**(173.260)**	**9.183.692**	8.867.087	(181.393)	8.685.694
Σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα	**2.993.746**	**(60.803)**	**2.932.943**	4.224.031	(106.020)	4.118.011
Απομειωμένα	**8.843.061**	**(973.347)**	**7.869.714**	8.846.015	(1.278.698)	7.567.317
	21.193.759	**(1.207.410)**	**19.986.349**	21.937.133	(1.566.111)	20.371.022

Τα δάνεια σε καθυστέρηση είναι τα δάνεια με καθυστερημένες πληρωμές ή με υπέρβαση των εγκριμένων ορίων τους. Τα απομειωμένα δάνεια είναι τα δάνεια τα οποία δεν θεωρούνται πλήρως ανακτήσιμα και για τα οποία έχει αναγνωριστεί πρόβλεψη απομείωσης σε ατομική βάση ή για τα οποία υφίστανται ζημιές κατά την αρχική αναγνώριση ή πελατών στην Υπηρεσία Ανάκτησης Χρεών.

Κατά το 2015 οι συνολικές μη συμβατικές διαγραφές που αναγνωρίστηκαν ήταν €172.670 χιλ. (2014: μηδέν). Το υπόλοιπο των μεικτών δανείων αυτών των πελατών στις 31 Δεκεμβρίου 2015 ήταν €280.575 χιλ., εκ των οποίων €56.548 χιλ. ήταν σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών αλλά δεν ήταν απομειωμένα και €198.296 ήταν απομειωμένα.

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Ποιότητα χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (συνέχεια)

Ενήμερα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες
Η ποιότητα των ενήμερων δανείων και απαιτήσεων από πελάτες παρακολουθείται από την Εταιρία χρησιμοποιώντας εσωτερικά συστήματα. Στον πιο κάτω πίνακα αναλύεται η ποιότητα πιστωτικού κινδύνου των ενήμερων δανείων και απαιτήσεων από πελάτες.

	Κατηγορία 1	**Κατηγορία 2**	**Κατηγορία 3**	**Σύνολο**
2015	**€000**	**€000**	**€000**	**€000**
Κύπρος	5.572.053	1.441.298	2.244.258	**9.257.609**
Ηνωμένο Βασίλειο	-	9.267	-	**9.267**
Ρουμανία	45.962	34.973	9.141	**90.076**
	5.618.015	**1.485.538**	**2.253.399**	**9.356.952**

2014				
Κύπρος	5.853.829	844.316	2.049.957	**8.748.102**
Ηνωμένο Βασίλειο	12.758	-	-	**12.758**
Ρουμανία	47.467	38.530	20.230	**106.227**
	5.914.054	**882.846**	**2.070.187**	**8.867.087**

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που δεν ήταν σε καθυστέρηση ή σε υπέρβαση των ορίων τους κατά τη διάρκεια των τελευταίων δώδεκα μηνών, κατατάσσονται στην Κατηγορία 1.

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που ήταν σε καθυστέρηση ή σε υπέρβαση των ορίων τους μέχρι και 30 συνεχόμενες μέρες κατά τη διάρκεια των πρώτων έξι μηνών του έτους, ή μέχρι και 15 συνεχόμενες μέρες κατά τη διάρκεια των τελευταίων έξι μηνών του έτους, κατατάσσονται στην Κατηγορία 2.

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που ήταν σε καθυστέρηση ή υπέρβαση των ορίων τους για περισσότερο από 30 συνεχόμενες μέρες κατά τη διάρκεια των πρώτων έξι μηνών του έτους ή για περισσότερο από 15 συνεχόμενες μέρες κατά τη διάρκεια των τελευταίων έξι μηνών του έτους, κατατάσσονται στην Κατηγορία 3.

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Ποιότητα χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που είναι σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα

	2015	2014
Σε καθυστέρηση:	**€000**	€000
- μέχρι 30 μέρες	**431.813**	510.112
- από 31 μέχρι 90 μέρες	**347.009**	475.525
- από 91 μέχρι 180 μέρες	**142.245**	430.473
- από 181 μέχρι 365 μέρες	**258.038**	905.630
- πέραν του ενός έτους	**1.814.641**	1.902.291
	2.993.746	4.224.031

Η εύλογη αξία των εξασφαλίσεων που κατέχει η Εταιρία (στο βαθμό που αυτές μειώνουν τον πιστωτικό κίνδυνο) για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που είναι σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα στις 31 Δεκεμβρίου 2015 είναι €2.391.828 χιλ. (2014: €3.385.020 χιλ.). Η εύλογη αξία των εξασφαλίσεων περιορίζεται στην συμβατική αξία των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες.

Απομειωμένα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες

	2015		2014	
	Μεικτά δάνεια και απαιτήσεις	**Εύλογη αξία εξασφαλίσεων**	Μεικτά δάνεια και απαιτήσεις	Εύλογη αξία εξασφαλίσεων
	€000	**€000**	€000	€000
Κύπρος	**8.414.868**	**5.596.169**	8.264.989	6.045.030
Ελλάδα	**68.309**	**17.945**	173.906	19.950
Ηνωμένο Βασίλειο	**37.196**	**2.845**	50.250	39.594
Ρουμανία	**302.347**	**165.994**	356.870	202.766
Ρωσία	**20.341**	**13.684**	-	-
	8.843.061	**5.796.637**	8.846.015	6.307.340

Η εύλογη αξία των εξασφαλίσεων που παρουσιάζεται πιο πάνω έχει υπολογιστεί με βάση το βαθμό που οι εξασφαλίσεις αυτές μειώνουν τον πιστωτικό κίνδυνο και περιορίζεται στην μεικτή λογιστική αξία των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες.

	2015	2014
Απομειωμένα:	**€000**	€000
- χωρίς καθυστερήσεις	**875.488**	1.045.065
- μέχρι 30 μέρες	**78.176**	83.946
- από 31 μέχρι 90 μέρες	**24.334**	132.771
- από 91 μέχρι 180 μέρες	**63.369**	135.397
- από 181 μέχρι 365 μέρες	**303.674**	659.701
- πέραν του ενός έτους	**7.498.020**	6.789.135
	8.843.061	8.846.015

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Ποιότητα χαρτοφυλακίου δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση

	Ρωσία	
	2015	2014
	€000	€000
Ενήμερα	**-**	21.389
Απομειωμένα:		
- χωρίς καθυστερήσεις	**-**	63.868
- πέραν του ενός έτους	**-**	18.783
	-	82.651
	-	104.040

Δεν υπάρχουν δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες τα οποία κατέχονται προς πώληση στις 31 Δεκεμβρίου 2015. Η εύλογη αξία των εξασφαλίσεων δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που ήταν απομειωμένα και τα οποία κατέχονταν προς πώληση στις 31 Δεκεμβρίου 2014 ανέρχονταν σε €10.680 χιλ.

Πρόβλεψη για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες, περιλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση

Η κίνηση των προβλέψεων για απομείωση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες, περιλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση, παρουσιάζεται στον πιο κάτω πίνακα:

	Κύπρος	Ελλάδα	Άλλες χώρες	**Σύνολο**
2015	€000	€000	€000	**€000**
1 Ιανουαρίου	2.865.782	9.086	231.976	**3.106.844**
Συναλλαγματικές και άλλες διαφορές	80.373	-	338	**80.711**
Μεταφορά μεταξύ γεωγραφικών τομέων	(62.010)	6.329	55.681	**-**
Διαγραφές απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων	(151.619)	(16.700)	(111.746)	**(280.065)**
Δεδουλευμένοι τόκοι απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων	(197.009)	(2.134)	(1.577)	**(200.720)**
Εισπράξεις από προηγουμένως διαγραφέντα δάνεια και απαιτήσεις	2.671	-	-	**2.671**
Επιβάρυνση για το έτος (Σημ. 13)	1.193.562	37.036	40.432	**1.271.030**
31 Δεκεμβρίου	**3.731.750**	**33.617**	**215.104**	**3.980.471**
Απομείωση σε ατομική βάση	**3.255.398**	**29.242**	**213.085**	**3.497.725**
Συλλογική απομείωση	**476.352**	**4.375**	**2.019**	**482.746**

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Πρόβλεψη για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες, περιλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

	Κύπρος	Ελλάδα	Άλλες χώρες	**Σύνολο**
2014	€000	€000	€000	**€000**
1 Ιανουαρίου	2.520.690	-	189.405	**2.710.095**
Πώληση δανείων	-	-	(97.683)	**(97.683)**
Συναλλαγματικές διαφορές	26.394	-	3.746	**30.140**
Διαγραφές απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων	(8.947)	-	-	**(8.947)**
Δεδουλευμένοι τόκοι απομειωμένων δανείων και απαιτήσεων/διακανονισμοί	(162.213)	(1.071)	(6.404)	**(169.688)**
Εισπράξεις από προηγουμένως διαγραφέντα δάνεια και απαιτήσεις	230	-	-	**230**
Επιβάρυνση για το έτος (Σημ. 13)	489.628	10.157	142.912	**642.697**
31 Δεκεμβρίου	**2.865.782**	**9.086**	**231.976**	**3.106.844**
Απομείωση σε ατομική βάση	**2.272.945**	**9.086**	**226.938**	**2.508.969**
Συλλογική απομείωση	**592.837**	**-**	**5.038**	**597.875**

Δεν υπάρχουν δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση στις 31 Δεκεμβρίου 2015. Το υπόλοιπο της πρόβλεψης για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες στις 31 Δεκεμβρίου 2014 περιλαμβάνει €65.030 χιλ. για δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που κατέχονται προς πώληση. Ο πιο πάνω πίνακας δεν περιλαμβάνει την πρόβλεψη για απομείωση χρηματοοικονομικών εγγυήσεων και ανειλημμένων υποχρεώσεων που περιλαμβάνεται στα 'Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα και λοιπές υποχρεώσεις' (Σημ. 33).

Η ζημιά απομείωσης επιμετρείται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας του δανείου και της παρούσας αξίας των εκτιμημένων μελλοντικών ταμειακών ροών, περιλαμβανομένων ταμειακών ροών που μπορεί να προκύψουν από εγγυήσεις και εμπράγματες εξασφαλίσεις.

Η λογιστική αξία του δανείου μειώνεται μέσω της χρήσης ενός λογαριασμού πρόβλεψης και το ποσό της ζημιάς αναγνωρίζεται στην κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων. Δάνεια μαζί με τις σχετικές προβλέψεις τους, διαγράφονται όταν δεν υπάρχει ρεαλιστική προοπτική για μελλοντική ανάκτησή τους. Μερικές διαγραφές συμπεριλαμβανομένων και μη συμβατικών διαγραφών, μπορεί να πραγματοποιηθούν όταν κρίνεται ότι δεν υπάρχει ρεαλιστική προοπτική ανάκτησης του ποσού πρόβλεψης. Επιπρόσθετα, οι διαγραφές μπορεί να αντικατοπτρίζουν δραστηριότητα αναδιάρθρωσης με πελάτες που υπόκεινται σε συμφωνημένους όρους και ικανοποιητικές επιδόσεις.

Οι παραδοχές που έχουν γίνει αφορούν τις μελλοντικές αλλαγές στις αξίες ακινήτων, καθώς και το χρονικό ορίζοντα της ρευστοποίησης της εξασφάλισης, το κόστος φορολογίας και τα έξοδα ανάκτησης και μετέπειτα πώλησης της εξασφάλισης. Έχει χρησιμοποιηθεί ο ανάλογος δείκτης για τον υπολογισμό της τρέχουσας αγοραίας αξίας των ακινήτων, ενώ έγιναν παραδοχές με βάση ένα μακροοικονομικό σενάριο για τις μελλοντικές αλλαγές στις αξίες των ακινήτων. Το χρονικό πλαίσιο είσπραξης των εξασφαλίσεων ακινήτων έχει υπολογιστεί σε 3 έτη κατά μέσο όρο, με εξαίρεση συγκεκριμένων περιπτώσεων όπου έχει χρησιμοποιηθεί μια διαφορετική περίοδος βασισμένη σε συγκεκριμένα στοιχεία και περιστάσεις και για πελάτες της Υπηρεσίας Ανάκτησης Χρεών όπου έχει χρησιμοποιηθεί περίοδος 6 χρόνων. Σύμφωνα με τις περί της Απομείωσης Δανείων και των Διαδικασιών Διενέργειας Προβλέψεων Οδηγίες 2014 και 2015 της ΚΤΚ, η συσσωρευμένη μέση μελλοντική μεταβολή της αξίας των ακινήτων κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου έχει περιοριστεί στο μηδέν. Επιπλέον η ρευστοποιήσιμη αξία των εξασφαλίσεων υπολογίστηκε κατά μέσω όρο σε 10% χαμηλότερη από την προβλεπόμενη αγοραία αξία των εξασφαλίσεων.

Οποιεσδήποτε αλλαγές σε αυτές τις παραδοχές ή διαφορές μεταξύ των παραδοχών που έγιναν και των πραγματικών αποτελεσμάτων θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε σημαντικές αλλαγές στα ποσά των απαιτούμενων προβλέψεων για απομείωση δανείων και απαιτήσεων.

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Πρόβλεψη για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες, περιλαμβανομένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες που κατέχονται προς πώληση (συνέχεια)

Ανάλυση ευαισθησίας
Η Εταιρία έχει προβεί σε ανάλυση ευαισθησίας σε συγκεκριμένες παραδοχές στην απομείωση δανείων σχετικά με το δανειακό χαρτοφυλάκιο στην Κύπρο. Η επίδραση στις προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων παρουσιάζεται πιο κάτω:

	Αύξηση/(μείωση) στις προβλέψεις απομείωσης δανείων και απαιτήσεων
Αλλαγές στις παραδοχές προβλέψεων:	**€000**
Αύξηση του χρονικού πλαισίου είσπραξης των εξασφαλίσεων από υποθήκες κατά 1 χρόνο (σε μέσο όρο 4 χρόνων) για τους πελάτες που είχαν αξιολογηθεί σε συλλογική βάση, εξαιρουμένων των πελατών στην Υπηρεσία Ανάκτησης Χρεών	43.820
Μείωση του χρονικού πλαισίου είσπραξης των εξασφαλίσεων από υποθήκες κατά 1 χρόνο (σε μέσο όρο 2 χρόνων) για τους πελατών που είχαν αξιολογηθεί σε συλλογική βάση, εξαιρουμένων των πελατών στην Υπηρεσία Ανάκτησης Χρεών	(39.466)
Μείωση του πραγματικού ανακτήσιμου ποσού των εξασφαλίσεων πελατών που αξιολογήθηκαν σε ατομική βάση με αναγνωρισμένη ζημιά απομείωσης και όλων των πελατών στην Υπηρεσία Ανάκτησης Χρεών κατά 5% σε σύγκριση με το αναμενόμενο ανακτήσιμο ποσό που εφαρμόστηκε στους υπολογισμούς προβλέψεων	140.344
Μείωση του πραγματικού ανακτήσιμου ποσού των εξασφαλίσεων πελατών που αξιολογήθηκαν σε ατομική βάση με αναγνωρισμένη ζημιά απομείωσης και όλων των πελατών στην Υπηρεσία Ανάκτησης Χρεών κατά 10% σε σύγκριση με το αναμενόμενο ανακτήσιμο ποσό που εφαρμόστηκε στους υπολογισμούς προβλέψεων	284.574
Αύξηση του πραγματικού ανακτήσιμου ποσού των εξασφαλίσεων πελατών που αξιολογήθηκαν σε ατομική βάση με αναγνωρισμένη ζημιά απομείωσης και όλων των πελατών στην Υπηρεσία Ανάκτησης Χρεών κατά 5% σε σύγκριση με το αναμενόμενο ανακτήσιμο ποσό που εφαρμόστηκε στους υπολογισμούς προβλέψεων	(139.417)
Αύξηση του πραγματικού ανακτήσιμου ποσού των εξασφαλίσεων πελατών που αξιολογήθηκαν σε ατομική βάση με αναγνωρισμένη ζημιά απομείωσης και όλων των πελατών στην Υπηρεσία Ανάκτησης Χρεών κατά 10% σε σύγκριση με το αναμενόμενο ανακτήσιμο ποσό που εφαρμόστηκε στους υπολογισμούς προβλέψεων	(274.406)
Αύξηση του χρονικού πλαισίου είσπραξης των εξασφαλίσεων κατά 1 χρόνο και μείωση ρευστοποίησης κατά 20%, πελατών που έχουν αξιολογηθεί ατομικά για απομείωση και με αναγνωρισμένη ζημιά απομείωσης και πελατών που έχουν αξιολογηθεί συλλογικά για απομείωση	(110.645)
Μείωση του χρονικού πλαισίου είσπραξης των εξασφαλίσεων κατά 1 χρόνο και αύξηση ρευστοποίησης κατά 20%, σε πελάτες που έχουν αξιολογηθεί ατομικά για απομείωση και με αναγνωρισμένη ζημιά απομείωσης και σε πελάτες που έχουν αξιολογηθεί συλλογικά για απομείωση	115.500

Ληφθείσες εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές αναβαθμίσεις

Η λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους μέσω κατάσχεσης εξασφαλίσεων ήταν ως εξής:

	2015	2014
	€000	€000
Οικιστικά ακίνητα	**1.946**	-
Εμπορικά και άλλα ακίνητα	**110.771**	85.825
	112.717	85.825

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Ληφθείσες εξασφαλίσεις και άλλες πιστωτικές αναβαθμίσεις (συνέχεια)

Η συνολική λογιστική αξία των περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια των χρόνων μέσω κατάσχεσης εξασφαλίσεων από δάνεια και απαιτήσεις πελατών και κατέχονται από την Εταιρία στις 31 Δεκεμβρίου 2015 ανέρχονται σε €421.110 χιλ. (2014: €339.958 χιλ.). Ποσό ύψους €6.552 χιλ. αφορά εξασφαλίσεις από δάνεια και απαιτήσεις πελατών που αποκτήθηκαν και κατέχονται προς πώληση (2014: €5.480 χιλ).

Οι πωλήσεις περιουσιακών στοιχείων που ανακτήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους ανήλθαν σε €28.883 χιλ. (2014: 1.654 χιλ.).

Ρυθμίσεις

Τα ρυθμιστικά μέτρα προκύπτουν στις περιπτώσεις στις οποίες ο πελάτης θεωρείται ότι δεν είναι σε θέση να ανταποκριθεί στους όρους και τις προϋποθέσεις της σύμβασης λόγω οικονομικών δυσκολιών. Λαμβάνοντας υπόψη αυτές τις δυσκολίες, η Εταιρία αποφασίζει να τροποποιήσει τους όρους της σύμβασης παραχωρώντας στον πελάτη τη δυνατότητα να εξυπηρετήσει το χρέος ή να αναχρηματοδοτήσει τη σύμβαση, είτε μερικώς, είτε συνολικά.

Η πρακτική της επέκτασης ρυθμιστικών μέτρων συνιστά είτε προσωρινή είτε μόνιμη παραχώρηση συγκατάβασης στον πελάτη. Η παραχώρηση μπορεί να περιλαμβάνει την αναδιάρθρωση των συμβατικών όρων του δανείου ή την πληρωμή με κάποια μορφή εκτός από μετρητά, όπως μια διευθέτηση όπου ο δανειολήπτης μεταφέρει δεσμευμένες εξασφαλίσεις στην Εταιρία. Ως εκ τούτου, αποτελεί μια αντικειμενική ένδειξη απομείωσης και απαιτείται όπως αξιολογηθεί το ενδεχόμενο απομείωσης του δανείου.

Τροποποιήσεις σε δάνεια και απαιτήσεις που δεν επηρεάζουν διευθετήσεις σε πληρωμές, όπως η αναδιάρθρωση των εξασφαλίσεων ή ασφαλιστικών διευθετήσεων, δε θεωρούνται επαρκείς για την ένδειξη απομείωσης καθώς από μόνες τους δεν αποτελούν απαραίτητα ένδειξη πιστωτικών δυσκολιών που να επηρεάζουν την ικανότητα πληρωμής.

Δάνεια και απαιτήσεις που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης θεωρούνται όλα τα δάνεια για τα οποία η Εταιρία έχει προβεί σε τροποποίηση του προγράμματος αποπληρωμής (πρόβλεψη περιόδου χάριτος, αναστολή καταβολής μίας ή περισσότερων δόσεων, μείωση του ποσού της δόσης και/ή διαγραφή καθυστερημένων δόσεων κεφαλαίου ή τόκου) και τρεχούμενοι λογαριασμοί/παρατραβήγματα των οποίων το όριο έχει αυξηθεί με αποκλειστικό σκοπό την κάλυψη της υπέρβασης.

Ένας λογαριασμός για να πληροί τις προϋποθέσεις για αναδιάρθρωση πρέπει να πληροί συγκεκριμένα κριτήρια περιλαμβανομένου του κριτηρίου βιωσιμότητας της επιχείρησης του πελάτη. Ο βαθμός στον οποίο η Εταιρία προβαίνει σε αναδιάρθρωση λογαριασμών με βάση το πλαίσιο των υφιστάμενων πολιτικών της μπορεί να ποικίλει ανάλογα με την άποψή της για τις επικρατούσες οικονομικές συνθήκες και άλλους παράγοντες που μπορεί να αλλάξουν από χρόνο σε χρόνο. Επιπλέον, εξαιρέσεις από τις πολιτικές και τις πρακτικές μπορεί να γίνουν σε συγκεκριμένες περιπτώσεις λόγω νομοθετικών ή κανονιστικών συμφωνιών ή εντολών.

Οι ρυθμίσεις μπορεί να περιλαμβάνουν μέτρα για την αναδιάρθρωση της επιχείρησης του δανειολήπτη (λειτουργική αναδιάρθρωση) και/ή μέτρα για την αναδιάρθρωση χρηματοδότησης (χρηματοοικονομική αναδιάρθρωση) του δανειολήπτη.

Οι επιλογές αναδιάρθρωσης δύναται να είναι βραχυπρόθεσμου ή μακροπρόθεσμου χαρακτήρα ή συνδυασμός των δυο. Η Εταιρία έχει αναπτύξει και διαδώσει βιώσιμες λύσεις αναδιάρθρωσης, οι οποίες είναι κατάλληλες για το δανειολήπτη και αποδεκτές από την Εταιρία.

Βραχυπρόθεσμες αναδιαρθρώσεις ορίζονται ως οι λύσεις αναδιάρθρωσης με διάρκεια αποπληρωμής μικρότερη των δύο ετών. Στις περιπτώσεις δανείων για κατασκευή εμπορικών ακινήτων και για τη χρηματοδότηση έργων (project finance), η διάρκεια βραχυπρόθεσμων σχεδίων αναδιάρθρωσης δεν δύναται να υπερβεί τον ένα χρόνο.

Οι βραχυπρόθεσμες λύσεις αναδιαρθρώσεων μπορεί να περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- Μόνο τόκοι: κατά τη διάρκεια μίας καθορισμένης βραχυπρόθεσμης περιόδου, καταβάλλεται μόνο ο τόκος των πιστωτικών διευκολύνσεων και δεν γίνεται καμία αποπληρωμή κεφαλαίου.
- Μειωμένες πληρωμές: μείωση του ποσού των δόσεων αποπληρωμής για μια καθορισμένη βραχυπρόθεσμη περίοδο, προκειμένου να προσαρμοστούν στη νέα κατάσταση ταμειακών ροών του δανειολήπτη.

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Ρυθμίσεις (συνέχεια)

- Κεφαλαιοποίηση καθυστερήσεων ή/και τόκων: η κεφαλαιοποίηση των καθυστερήσεων ή/και των δεδουλευμένων τόκων, δηλαδή απάλειψη των καθυστερημένων οφειλών και κεφαλαιοποίηση των μη καταβληθέντων τόκων για αποπληρωμή βάσει του αναθεωρημένου προγράμματος.
- Περίοδος χάριτος: συμφωνία που επιτρέπει στο δανειολήπτη καθορισμένη καθυστέρηση αναφορικά με την εκπλήρωση των υποχρεώσεων αποπληρωμής συνήθως σε σχέση με το κεφάλαιο.
- Μείωση επιτοκίου: Μόνιμη ή προσωρινή μείωση του επιτοκίου (σταθερού ή κυμαινόμενου) σε ένα δίκαιο και εφικτό επιτόκιο.

Οι μακροπρόθεσμες λύσεις αναδιαρθρώσεων μπορεί να περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- Παράταση της διάρκειας αποπληρωμής: παράταση της διάρκειας αποπληρωμής του δανείου, η οποία επιτρέπει τη μείωση του ποσού των δόσεων με την επέκταση των αποπληρωμών σε μεγαλύτερη περίοδο.
- Πρόσθετη εξασφάλιση: όταν λαμβάνονται πρόσθετα βάρη επί των μη βεβαρημένων περιουσιακών στοιχείων ως επιπρόσθετη εξασφάλιση από το δανειολήπτη, προκειμένου να αντισταθμιστεί ο υψηλότερος κίνδυνος έκθεσης και ως μέρος της διαδικασίας αναδιάρθρωσης.
- Ρύθμιση των κυρώσεων σε δανειακές συμβάσεις: προσωρινή ή μόνιμη κατάργηση κυρώσεων για παραβιάσεις συμβατικών όρων σε δανειακές συμβάσεις.
- Επαναπρογραμματισμός των πληρωμών: το υφιστάμενο συμβατικό πρόγραμμα αποπληρωμής προσαρμόζεται σε ένα νέο βιώσιμο πρόγραμμα αποπληρωμής το οποίο βασίζεται σε μία ρεαλιστική εκτίμηση, των τρέχουσων και προβλεπόμενων, ταμειακών ροών του δανειολήπτη.
- Ενίσχυση των υφιστάμενων εξασφαλίσεων: μία λύση αναδιάρθρωσης μπορεί για παράδειγμα να συνεπάγεται τη δέσμευση επιπρόσθετων εξασφαλίσεων, προκειμένου να αποζημιωθεί για τη μείωση στα επιτόκια ή για να σταθμιστούν τα πλεονεκτήματα που ο δανειολήπτης λαμβάνει από την αναδιάρθρωση.
- Νέες πιστωτικές διευκολύνσεις: δύναται να χορηγηθούν νέες πιστωτικές διευκολύνσεις ως μέρος της συμφωνίας αναδιάρθρωσης, οι οποίες μπορεί να συνεπάγονται τη δέσμευση πρόσθετων εξασφαλίσεων και στις περιπτώσεις διευθετήσεων μεταξύ πιστωτών, την εισαγωγή όρων προκειμένου να αντισταθμιστεί ο πρόσθετος κίνδυνος που αναλαμβάνει η Εταιρία παρέχοντας νέα χρηματοδότηση σε δανειολήπτη που παρουσιάζει οικονομικές δυσκολίες.
- Ενοποίηση χορηγήσεων: ενοποίηση αριθμού ανοιγμάτων σε ένα δάνειο, ή σε ένα περιορισμένο αριθμό δανείων.
- Συμφωνίες ανταλλαγής χρέους με μετοχικό κεφάλαιο (Debt/equity swaps): μέρος του χρέους μετατρέπεται σε μετοχικό κεφάλαιο το οποίο λαμβάνεται από την Εταιρία, ώστε το υπόλοιπο του χρέους να προσαρμόζεται στο σωστό μέγεθος βάση των ταμειακών ροών του δανειολήπτη για να επιτρέψει στην Εταιρία να εισπράξει το λαβείν της από την αποπληρωμή της προσαρμοσμένης χορήγησης και την ενδεχόμενη πώληση του μετοχικού κεφαλαίου στην εταιρία. Η λύση αυτή θα πρέπει να χρησιμοποιείται μόνο σε απομακρυσμένες περιπτώσεις και μόνο όταν έχουν εξαντληθεί όλες οι άλλες προσπάθειες για αναδιάρθρωση και μετά που διασφαλίζεται η συμμόρφωση με τη νομοθεσία περί πιστωτικών ιδρυμάτων.
- Συμφωνίες ανταλλαγής χρέους με περιουσιακά στοιχεία (Debt/asset swaps): συμφωνία μεταξύ της Εταιρίας και του δανειολήπτη για την οικειοθελή πώληση του εξασφαλισμένου περιουσιακού στοιχείου για την μερική ή ολική αποπληρωμή του δανείου. Το περιουσιακό στοιχείο μπορεί να αποκτηθεί από την Εταιρία και οποιοδήποτε υπόλοιπο δανείου να αναδιαρθρωθεί με ένα κατάλληλο σχέδιο αποπληρωμής με βάση την επανεξετασμένη ικανότητα αποπληρωμής του δανειολήπτη.
- Διαγραφή χρεών: ακύρωση μέρους ή του συνολικού ποσού χορηγήσεων που παραμένει ανεξόφλητο από το δανειολήπτη. Η Εταιρία εφαρμόζει τη διαγραφή χρεών (debt forgiveness) μόνο σαν τελευταία επιλογή και σε σπάνιες περιπτώσεις, αφού λάβει υπόψη τη δυνατότητα αποπληρωμής του πελάτη στο χρονικό πλαίσιο που συμφωνήθηκε και την πιθανότητα η διαγραφή να οδηγήσει σε ηθικό κίνδυνο (moral hazard).
- Διαχωρισμός και πάγωμα: το χρέος του πελάτη διαχωρίζεται σε βιώσιμο και μη βιώσιμο μέρος. Το βιώσιμο μέρος αναδιαρθρώνεται και συνεχίζει να λειτουργεί. Το μη βιώσιμο μέρος 'παγώνεται' για την περίοδο της αναδιάρθρωσης του βιώσιμου μέρους. Στην λήξη της αναδιάρθρωσης, το παγωμένο μέρος είτε διαγράφεται κατά αναλογία (βασισμένο πάνω στην πραγματική αποπληρωμή του βιώσιμου μέρους) ή αναδιαρθρώνεται.

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης

Οι παρακάτω πίνακες δείχνουν τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες της Εταιρίας που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης ανά κλάδο δραστηριότητας, γεωγραφική περιοχή και πιστωτική ποιοτική κατάταξη, καθώς και τις προβλέψεις για απομείωση και τις εμπράγματες εξασφαλίσεις που κατέχονται για τα δάνεια που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης.

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης (συνέχεια)

	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	**Σύνολο**
2015	€000	€000	€000	€000	**€000**
1 Ιανουαρίου	7.024.847	75.778	4.451	183.372	**7.288.448**
Νέα δάνεια και απαιτήσεις που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης μέσα στο έτος	2.189.524	-	-	-	**2.189.524**
Περιουσιακά στοιχεία που δεν τυγχάνουν πλέον αναδιάρθρωσης (περιλαμβανομένων αποπληρωμών)	(1.125.219)	(35.927)	(3.647)	(32.178)	**(1.196.971)**
Διαγραφές δανείων και απαιτήσεων που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης	(80.896)	(16.700)	-	(33.888)	**(131.484)**
Δεδουλευμένοι τόκοι δανείων και απαιτήσεων που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης	337.231	1.714	-	1.610	**340.555**
Συναλλαγματικές διαφορές	46.137	-	10	(795)	**45.352**
31 Δεκεμβρίου	**8.391.624**	**24.865**	**814**	**118.121**	**8.535.424**
2014					
1 Ιανουαρίου	7.070.764	-	-	107.445	**7.178.209**
Νέα δάνεια και απαιτήσεις που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης μέσα στο έτος	1.841.843	69.732	4.180	28.258	**1.944.013**
Περιουσιακά στοιχεία που δεν τυγχάνουν πλέον αναδιάρθρωσης (περιλαμβανομένων αποπληρωμών)	(2.139.356)	-	-	(15.843)	**(2.155.199)**
Διαγραφές δανείων και απαιτήσεων που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης	(56)	-	-	-	**(56)**
Δεδουλευμένοι τόκοι δανείων και απαιτήσεων που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης	310.271	6.046	-	1.770	**318.087**
Μεταφορά	(62.056)	-	-	62.056	**-**
Συναλλαγματικές διαφορές	3.437	-	271	(314)	**3.394**
31 Δεκεμβρίου	**7.024.847**	**75.778**	**4.451**	**183.372**	**7.288.448**

Η κατηγοριοποίηση των δανείων ως δάνεια που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης διακόπτεται όταν πληρούνται όλα τα απαιτούμενα κριτήρια της ΕΑΤ για διακοπή της ταξινόμησης ως ρυθμιζόμενα δάνεια. Αυτά παρατίθενται στις αναφορές βάσει των Εκτελεστικών Τεχνικών Προτύπων (ΕΤΠ) της ΕΑΤ σχετικά με τις αναδιαρθρώσεις και τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα.

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης (συνέχεια)

Ποιότητα χαρτοφυλακίου

	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	**Σύνολο**
2015	€000	€000	€000	€000	**€000**
Ενήμερα	3.636.868	-	106	60.182	**3.697.156**
Σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα	1.591.934	-	202	297	**1.592.433**
Απομειωμένα	3.162.822	24.865	506	57.642	**3.245.835**
	8.391.624	**24.865**	**814**	**118.121**	**8.535.424**
2014					
Ενήμερα	2.546.020	-	3.605	70.899	**2.620.524**
Σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα	1.764.528	-	91	3.247	**1.767.866**
Απομειωμένα	2.714.299	75.778	755	109.226	**2.900.058**
	7.024.847	**75.778**	**4.451**	**183.372**	**7.288.448**

Οι συγκριτικές πληροφορίες πιο πάνω περιλαμβάνουν δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που αποκτήθηκαν από τη Λαϊκή Τράπεζα και που είχαν τύχει αναδιάρθρωσης πριν την ημερομηνία εξαγοράς (29 Μαρτίου 2013) που προηγουμένως παρουσιάζονταν ξεχωριστά.

Εύλογη αξία των εξασφαλίσεων

	Κύπρος	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	**Σύνολο**
2015	€000	€000	€000	**€000**
Ενήμερα	3.360.868	-	59.931	**3.420.799**
Σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα	1.407.575	155	178	**1.407.908**
Απομειωμένα	2.709.602	-	38.924	**2.748.526**
	7.478.045	**155**	**99.033**	**7.577.233**
2014				
Ενήμερα	2.241.882	3.605	70.899	**2.316.386**
Σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα	1.534.072	91	3.150	**1.537.313**
Απομειωμένα	2.556.664	755	49.836	**2.607.255**
	6.332.618	**4.451**	**123.885**	**6.460.954**

Η εύλογη αξία των εξασφαλίσεων που παρουσιάζονται πιο πάνω υπολογίστηκε με βάση το βαθμό στον οποίο η εξασφάλιση μετριάζει τον πιστωτικό κίνδυνο.

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης (συνέχεια)

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου

	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	**Σύνολο**
2015	€000	€000	€000	€000	**€000**
Ανά κλάδο της οικονομίας					
Εμπόριο	707.105	-	-	2.936	**710.041**
Βιομηχανία	282.449	-	-	1.258	**283.707**
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	743.585	-	30	6.196	**749.811**
Κατασκευές	2.155.778	-	-	1.399	**2.157.177**
Ακίνητα	1.069.156	-	295	82.739	**1.152.190**
Ιδιώτες	2.526.554	-	451	153	**2.527.158**
Επαγγελματικές και άλλες υπηρεσίες	584.836	-	38	22.697	**607.571**
Λοιποί κλάδοι	322.161	24.865	-	743	**347.769**
	8.391.624	**24.865**	**814**	**118.121**	**8.535.424**
Ανά πελατειακό τομέα					
Μεγάλες επιχειρήσεις	4.368.307	24.865	27	116.385	**4.509.584**
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1.720.453	-	620	1.583	**1.722.656**
Ιδιώτες					
- στεγαστικά	1.685.668	-	-	-	**1.685.668**
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	568.986	-	167	153	**569.306**
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	42.481	-	-	-	**42.481**
Διαχείριση περιουσίας	5.729	-	-	-	**5.729**
	8.391.624	**24.865**	**814**	**118.121**	**8.535.424**
Ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη					
Μεγάλες επιχειρήσεις	647.785	24.865	27	115.639	**788.316**
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	550.664	-	620	1.583	**552.867**
Ιδιώτες					
- στεγαστικά	1.562.149	-	-	-	**1.562.149**
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	468.368	-	167	153	**468.688**
Αναδιαρθρώσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	3.040.868	-	-	626	**3.041.494**
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	798.010	-	-	-	**798.010**
Ανακτήσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	679.654	-	-	120	**679.774**
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	371.779	-	-	-	**371.779**
- στεγαστικά	123.519	-	-	-	**123.519**
- λοιπά καταναλωτικά	100.618	-	-	-	**100.618**
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	42.481	-	-	-	**42.481**
Διαχείριση περιουσίας	5.729	-	-	-	**5.729**
	8.391.624	**24.865**	**814**	**118.121**	**8.535.424**

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης (συνέχεια)

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου (συνέχεια)

	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	**Σύνολο**
2014	€000	€000	€000	€000	**€000**
Ανά κλάδο της οικονομίας					
Εμπόριο	530.047	-	-	2.935	**532.982**
Βιομηχανία	226.724	-	3.398	523	**230.645**
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	550.447	-	42	6.213	**556.702**
Κατασκευές	1.867.156	-	-	-	**1.867.156**
Ακίνητα	849.667	-	382	89.933	**939.982**
Ιδιώτες	2.121.324	-	-	63	**2.121.387**
Επαγγελματικές και άλλες υπηρεσίες	355.101	-	54	21.366	**376.521**
Λοιποί κλάδοι	524.381	75.778	575	62.339	**663.073**
	7.024.847	**75.778**	**4.451**	**183.372**	**7.288.448**
Ανά πελατειακό τομέα					
Μεγάλες επιχειρήσεις	3.590.159	75.778	3.472	180.885	**3.850.294**
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	1.490.020	-	721	2.423	**1.493.164**
Ιδιώτες					
- στεγαστικά	1.405.686	-	-	-	**1.405.686**
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	492.791	-	258	64	**493.113**
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	32.355	-	-	-	**32.355**
Διαχείριση περιουσίας	13.836	-	-	-	**13.836**
	7.024.847	**75.778**	**4.451**	**183.372**	**7.288.448**
Ανά πελατειακό τομέα υφιστάμενης διαχείρισης του πελάτη					
Μεγάλες επιχειρήσεις	412.853	75.778	3.472	180.069	**672.172**
Μικρομεσαίες επιχειρήσεις	564.493	-	721	2.423	**567.637**
Ιδιώτες					
- στεγαστικά	1.316.481	-	-	-	**1.316.481**
- καταναλωτικά, πιστωτικές κάρτες και λοιπά	409.038	-	258	64	**409.360**
Αναδιαρθρώσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	2.613.905	-	-	699	**2.614.604**
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	629.956	-	-	-	**629.956**
Ανακτήσεις χρεών					
- μεγάλες επιχειρήσεις	563.401	-	-	117	**563.518**
- μικρομεσαίες επιχειρήσεις	295.571	-	-	-	**295.571**
- στεγαστικά	89.205	-	-	-	**89.205**
- λοιπά καταναλωτικά	83.753	-	-	-	**83.753**
Διεθνείς τραπεζικές εργασίες	32.355	-	-	-	**32.355**
Διαχείριση περιουσίας	13.836	-	-	-	**13.836**
	7.024.847	**75.778**	**4.451**	**183.372**	**7.288.448**

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης (συνέχεια)

Προβλέψεις για απομείωση

	Κύπρος	Ελλάδα	Ηνωμένο Βασίλειο	Ρουμανία	**Σύνολο**
2015	€000	€000	€000	€000	**€000**
Απομείωση σε ατομική βάση	1.144.476	22.966	504	35.402	**1.203.348**
Συλλογική απομείωση	207.106	-	1	1.813	**208.920**
	1.351.582	**22.966**	**505**	**37.215**	**1.412.268**
2014					
Απόμειωση σε ατομική βάση	732.657	15.310	418	59.940	**808.325**
Συλλογική απομείωση	203.113	-	12	1.671	**204.796**
	935.770	**15.310**	**430**	**61.611**	**1.013.121**

Πιστωτική ποιότητα των περιουσιακών στοιχείων της Εταιρίας τα οποία εκτίθενται σε πιστωτικό κίνδυνο, εξαιρουμένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες - ανάλυση πιστοληπτικής διαβάθμισης

Καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες και δάνεια και απαιτήσεις τράπεζες
Οι καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες και τα δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες αναλύονται σύμφωνα με την πιστοληπτική διαβάθμιση των Moody's ως ακολούθως:

	2015	2014
	€000	€000
Aaa – Aa3	**169.626**	300.711
A1 – A3	**533.973**	719.810
Baa1 – Baa3	**146.428**	123.244
Ba1 – Ba3	**36.954**	23.965
B1 – B3	**957.021**	482.885
Caa - C	**685**	2.444
Χωρίς διαβάθμιση	**196.560**	254.299
Λοιπά ποσά εισπρακτέα από τράπεζες	**28.702**	39.323
	2.069.949	1.946.681

Η κατηγορία B1–B3 πιο πάνω περιλαμβάνει ποσό ύψους €121.756 χιλ. το οποίο αφορά κυρίως υποχρεωτικές καταθέσεις για σκοπούς ρευστότητας με την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου. Στις 31 Δεκεμβρίου 2015, τραπεζικά υπόλοιπα με λογιστική αξία ύψους €134.291 χιλ. ήταν απομειωμένα, με συνολική ζημιά απομείωσης ύψους €28.605 χιλ. (2014: €18.940 χιλ.).

43. Διαχείριση κινδύνων - Πιστωτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Πιστωτική ποιότητα των περιουσιακών στοιχείων της Εταιρίας τα οποία εκτίθενται σε πιστωτικό κίνδυνο, εξαιρουμένων των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες - ανάλυση πιστοληπτικής διαβάθμισης (συνέχεια)

Ομόλογα
Οι επενδύσεις σε ομόλογα αναλύονται σύμφωνα με την πιστοληπτική διαβάθμιση των Moody's, τον εκδότη και την ταξινόμησή τους ως ακολούθως:

	2015	2014
	€000	€000
Aaa – Aa3	**378.339**	592.664
A1 – A3	**-**	5.268
Baa1 – Baa3	**54.626**	86.560
B1 – B3	**458.802**	1.799.977
Caa - C	**-**	371
	891.767	2.484.840
Εκδόθηκαν από:		
- Κυπριακή κυβέρνηση	**458.802**	1.799.977
- άλλες κυβερνήσεις	**421.037**	663.662
- τράπεζες και άλλους οργανισμούς	**11.928**	21.201
	891.767	2.484.840
Κατηγοριοποιούνται ως:		
- επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	**17.430**	16.979
- επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	**437.402**	684.552
- επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως δάνεια και απαιτήσεις	**436.935**	1.783.309
	891.767	2.484.840

44. Διαχείριση κινδύνων – Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς είναι ο κίνδυνος που προκύπτει από τυχόν αρνητικές μεταβολές στις τιμές αγοράς από αλλαγές στα επιτόκια, στις τιμές συναλλάγματος και στις τιμές αξιών. Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς είναι υπεύθυνο για την παρακολούθηση του κινδύνου που προκύπτει από αυτές τις αλλαγές με στόχο την ελαχιστοποίηση της επίδρασης στα κέρδη και στα κεφάλαια. Το τμήμα παρακολουθεί επίσης τον κίνδυνο ρευστότητας και του πιστωτικού κινδύνου με αντισυμβαλλόμενους και χώρες και είναι υπεύθυνο για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τις διάφορες πολιτικές και διαδικασίες που αφορούν τον κίνδυνο αγοράς.

Κίνδυνος επιτοκίων

Ο κίνδυνος επιτοκίων είναι ο κίνδυνος η εύλογη αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών ενός χρηματοοικονομικού μέσου, να παρουσιάσει διακυμάνσεις εξαιτίας μεταβολών στα επιτόκια της αγοράς. Ο κίνδυνος επιτοκίων προκύπτει λόγω του ετεροχρονισμού στην αναπροσαρμογή των επιτοκίων σε περιουσιακά στοιχεία, υποχρεώσεις και στοιχεία εκτός ισολογισμού.

Ο κίνδυνος επιτοκίων επιμετρείται με τη μέθοδο ανάλυσης ευαισθησίας του ανοίγματος (sensitivity gap analysis), υπολογίζοντας τη διαφορά μεταξύ των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων των οποίων τα επιτόκια αναπροσαρμόζονται σε κάθε χρονική ζώνη και για κάθε νόμισμα ξεχωριστά. Η διαφορά αυτή πολλαπλασιάζεται με την υποτιθέμενη αλλαγή στα επιτόκια για την περίοδο από την αναπροσαρμογή του επιτοκίου μέχρι τους δώδεκα μήνες από την ημερομηνία της ανάλυσης, έτσι ώστε να υπολογιστεί η επίδραση της ετήσιας μεταβολής στα καθαρά έσοδα από τόκους για κάθε νόμισμα.

44. Διαχείριση κινδύνων – Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Κίνδυνος επιτοκίων (συνέχεια)

Για τη διαχείριση του κινδύνου επιτοκίων υπάρχουν όρια μέγιστης ζημιάς από αναντιστοιχίες των επιτοκίων για κάθε τραπεζική μονάδα της Εταιρίας. Υπάρχουν διαφορετικά όρια για το Ευρώ και για τα ξένα νομίσματα. Τα όρια μέγιστης ζημιάς ισχύουν για κάθε ένα από τα επόμενα τρία χρόνια. Τα όρια αυτά καθορίζονται σαν ποσοστό επί των κεφαλαίων της Εταιρίας καθώς και σαν ποσοστό επί των καθαρών εισοδημάτων από τόκους (όταν είναι θετικά) και κατανέμονται στις διάφορες τραπεζικές μονάδες της Εταιρίας ανάλογα με τη συνεισφορά τους στα καθαρά έσοδα από τόκους. Υπάρχουν επίσης μικρά όρια ανοικτής επιτοκιακής θέσης για περιόδους πέραν των τριών ετών.

Ανάλυση ευαισθησίας

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει την επίδραση στα καθαρά έσοδα από τόκους της Εταιρίας, για περίοδο ενός έτους, ως αποτέλεσμα λογικά αναμενόμενων μεταβολών στα επιτόκια των κύριων νομισμάτων:

	Ευρώ	**Δολάριο Αμερικής**	**Αγγλική Στερλίνα**	**Άλλα νομίσματα**	**Σύνολο**
Μεταβολή στα επιτόκια	**€000**	**€000**	**€000**	**€000**	**€000**
2015					
+5% στο Ρωσικό Ρούβλι +0,75% στο Δολάριο Αμερικής + 0,5% σε όλα τα άλλα νομίσματα	**13.820**	**10.568**	**132**	**1.720**	**26.240**
-5% στο Ρωσικό Ρούβλι -0,25% στο Ιαπωνικό Γιεν -0,5% στο Ευρώ Euribor ΕΚΤ -1% στο Βασικό Επιτόκιο της Ευρωπαϊκής Τράπεζας -0,5% σε όλα τα άλλα νομίσματα	**(23.895)**	**(7.489)**	**(241)**	**(1.767)**	**(33.392)**
2014					
+5% στο Ρωσικό Ρούβλι + 0,5% σε όλα τα άλλα νομίσματα	19.626	5.100	583	(1.477)	23.832
-7% στο Ρωσικό Ρούβλι -0,25% στην Αγγλική Στερλίνα, στο Ελβετικό Φράγκο και Δολάριο Αμερικής -0,1% στο Ιαπωνικό Γιεν και στο Ευρώ -0,5% σε όλα τα άλλα νομίσματα	(3.845)	(2.550)	(292)	1.883	(4.804)

Επιπρόσθετα από τις πιο πάνω διακυμάνσεις στα καθαρά έσοδα από τόκους, οι μεταβολές στα επιτόκια επηρεάζουν τα αποτελέσματα της Εταιρίας αφού επιφέρουν μεταβολές στην εύλογη αξία των επενδύσεων που ταξινομήθηκαν ως επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων (περιλαμβανομένων των επενδύσεων προς εμπορία) και στην εύλογη αξία παράγωγων χρηματοοικονομικών μέσων.

Τυχόν μεταβολές στα επιτόκια της αγοράς επηρεάζουν επίσης τα ίδια κεφάλαια της Εταιρίας. Η επίδραση στα ίδια κεφάλαια της Εταιρίας προκύπτει από μεταβολές στην εύλογη αξία ομολόγων με σταθερό επιτόκιο που ταξινομήθηκαν ως επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση (εκτός εάν προκύψει απομείωση).

Η ανάλυση ευαισθησίας βασίζεται στην παραδοχή μιας παράλληλης μετακίνησης της καμπύλης απόδοσης επιτοκίων. Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει την επίδραση στις ζημιές πριν τη φορολογία και στα ίδια κεφάλαια της Εταιρίας, από λογικά αναμενόμενες μεταβολές στα επιτόκια των κύριων νομισμάτων.

44. Διαχείριση κινδύνων – Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Κίνδυνος επιτοκίων (συνέχεια)

Ανάλυση ευαισθησίας (συνέχεια)

	Επίδραση στις ζημιές πριν τη φορολογία	**Επίδραση στα ίδια κεφάλαια**
Μεταβολή στα επιτόκια	**€000**	**€000**
2015		
+5% στο Ρωσικό Ρούβλι +0,75% στο Δολάριο Αμερικής +0,5% σε όλα τα άλλα νομίσματα	**1.192**	**(80)**
-5% στο Ρωσικό Ρούβλι -0,25% στο Ιαπωνικό Γιεν -0,5% σε όλα τα άλλα νομίσματα	**(1.192)**	**80**
2014		
+5% στο Ρωσικό Ρούβλι +0,5% σε όλα τα άλλα νομίσματα	2.526	(323)
-7% στο Ρωσικό Ρούβλι -0,25% στην Αγγλική Στερλίνα, στο Ελβετικό Φράγκο και Δολάριο Αμερικής -0,1% στο Ιαπωνικό Γιεν και στο Ευρώ -0,5% σε όλα τα άλλα νομίσματα	(520)	64

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Ο συναλλαγματικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος η εύλογη αξία των μελλοντικών ταμειακών ροών ενός χρηματοοικονομικού μέσου να παρουσιάσει διακυμάνσεις λόγω μεταβολών στις ισοτιμίες ξένου συναλλάγματος.

Για τη διαχείριση του συναλλαγματικού κινδύνου, η Επιτροπή Διαχείρισης Περιουσιακών Στοιχείων και Υποχρεώσεων (ALCO) έχει εγκρίνει όρια για τη συνολική συναλλαγματική θέση. Τα όρια συναλλαγματικής θέσης είναι χαμηλότερα από αυτά που έχουν καθοριστεί από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου. Τα όρια αυτά παρακολουθούνται σε καθημερινή βάση από τους λειτουργούς διαχείρισης κινδύνων αγοράς σε όλες τις τραπεζικές μονάδες της Εταιρίας οι οποίοι αποστέλλουν στο τμήμα Κινδύνου Αγοράς κατάσταση με τις ανοικτές συναλλαγματικές θέσεις κάθε μέρα.

Η Εταιρία δεν διατηρεί χαρτοφυλάκιο εμπορίας συναλλάγματος.

44. Διαχείριση κινδύνων – Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Συναλλαγματικός κίνδυνος (συνέχεια)

Ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει το συναλλαγματικό κίνδυνο που απορρέει από τα χρηματοοικονομικά μέσα της Εταιρίας. Η ανάλυση προϋποθέτει λογικά αναμενόμενες μεταβολές στις τιμές συναλλάγματος κύριων νομισμάτων έναντι του Ευρώ, με βάση κυρίως τις διακυμάνσεις των τιμών στο παρελθόν. Η επίδραση στις ζημιές μετά τη φορολογία περιλαμβάνει τη μεταβολή στα καθαρά έσοδα από τόκους που προκύπτει κατά τη μεταβολή της συναλλαγματικής ισοτιμίας.

	Μεταβολή στη συναλλαγματική ισοτιμία	**Επίδραση στις ζημιές μετά τη φορολογία**	**Επίδραση στα ίδια κεφάλαια**
2015	**%**	**€000**	**€000**
Δολάριο Αμερικής	**+10**	**1.753**	**-**
Ρωσικό Ρούβλι	**+40**	**84.392**	**-**
Ρουμανικό Λέι	**+10**	**1**	**3.634**
Ελβετικό Φράγκο	**+20**	**9.341**	**-**
Αγγλική Στερλίνα	**+10**	**(17.788)**	**-**
Ιαπωνικό Γιεν	**+10**	**492**	**-**
Άλλα νομίσματα	**+10**	**106**	**-**
Δολάριο Αμερικής	**-10**	**(1.434)**	**-**
Ρωσικό Ρούβλι	**-40**	**(36.168)**	**-**
Ρουμανικό Λέι	**-10**	**(1)**	**(2.974)**
Ελβετικό Φράγκο	**-20**	**(6.228)**	**-**
Αγγλική Στερλίνα	**-10**	**14.554**	**-**
Ιαπωνικό Γιεν	**-10**	**(403)**	**-**
Άλλα νομίσματα	**-10**	**(87)**	**-**

Η επίδραση στα ίδια κεφάλαια προκύπτει από αντισταθμιστικά μέσα που χρησιμοποιήθηκαν για να καλύψουν μέρος των καθαρών περιουσιακών στοιχείων των υποκαταστημάτων της Εταιρίας στο εξωτερικό που το νόμισμα λειτουργίας τους δεν είναι το Ευρώ. Τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία των δραστηριοτήτων εξωτερικού επανεκτιμούνται και επηρεάζουν τα ίδια κεφάλαια, αλλά αυτή η επίδραση δεν λαμβάνεται υπόψη στην πιο πάνω ανάλυση ευαισθησίας, γιατί αφορά μόνο χρηματοοικονομκά μέσα που έχουν άμεση επίδραση είτε στα κέρδη/ζημιές μετά τη φορολογία είτε στα ίδια κεφάλαια.

44. Διαχείριση κινδύνων – Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Συναλλαγματικός κίνδυνος (συνέχεια)

	Μεταβολή στη συναλλαγματική ισοτιμία	**Επίδραση στις ζημιές μετά τη φορολογία**	**Επίδραση στα ίδια κεφάλαια**
2014	**%**	**€000**	**€000**
Δολάριο Αμερικής	+10	(5.403)	-
Ρωσικό Ρούβλι	+40	(13.017)	-
Ρουμανικό Λέι	+10	(2)	4.165
Ελβετικό Φράγκο	+20	6.498	-
Αγγλική Στερλίνα	+10	(14.208)	-
Ιαπωνικό Γιεν	+10	853	-
Άλλα νομίσματα	+10	61	-
Δολάριο Αμερικής	-10	4.421	-
Ρωσικό Ρούβλι	-40	5.579	-
Ρουμανικό Λέι	-10	2	(3.408)
Ελβετικό Φράγκο	-20	(4.332)	-
Αγγλική Στερλίνα	-10	11.624	-
Ιαπωνικό Γιεν	-10	(698)	-
Άλλα νομίσματα	-10	(50)	-

Κίνδυνος τιμών

Κίνδυνος από μεταβολές στις τιμές των μετοχών
Ο κίνδυνος ζημιών από μεταβολές στις τιμές των μετοχών προκύπτει από δυσμενείς μεταβολές στις τιμές των επενδύσεων σε μετοχές που κατέχει η Εταιρία.

Οι επενδύσεις σε μετοχές είναι εκτός της διάθεσης ανάληψης κινδύνων του Συγκροτήματος. Η Εταιρία παρακολουθεί το τρέχον χαρτοφυλάκιο που αποκτήθηκε από την Εταιρία ως μέρος της εξαγοράς ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας, με στόχο να ρευστοποιήσει σταδιακά όλες τις θέσεις για τις οποίες υπάρχει αγορά. Στα πλαίσια διαχείρισης προβληματικών δανείων μπορεί να αποκτήσουν μετοχές που πωλούνται από την Εταιρία μόλις είναι εφικτό.

Οι μεταβολές στις τιμές μετοχών που ταξινομήθηκαν ως επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων επηρεάζουν τα αποτελέσματα της Εταιρίας, ενώ οι μεταβολές στις τιμές των μετοχών στην κατηγορία διαθέσιμες προς πώληση επηρεάζουν τα ίδια κεφάλαια της Εταιρίας (εκτός εάν προκύψει απομείωση).

Στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζεται η επίδραση στις ζημιές πριν τη φορολογία και στα ίδια κεφάλαια της Εταιρίας από μεταβολές στις τιμές των μετοχών που κατέχονται, ως αποτέλεσμα λογικά αναμενόμενων μεταβολών στους σχετικούς χρηματιστηριακούς δείκτες.

44. Διαχείριση κινδύνων – Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Κίνδυνος τιμών (συνέχεια)

Κίνδυνος από μεταβολές στις τιμές των μετοχών (συνέχεια)

	Μεταβολή στο δείκτη	**Επίδραση στις ζημιές πριν τη φορολογία**	**Επίδραση στα ίδια κεφάλαια**
2015	**%**	**€000**	**€000**
Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	**+30**	**689**	**1.459**
Χρηματιστήριο Αθηνών	**+50**	**-**	**13**
Άλλα Χρηματιστήρια και μη εισηγμένες	**+20**	**-**	**1.365**
Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	**-30**	**(791)**	**(1.358)**
Χρηματιστήριο Αθηνών	**-50**	**(4)**	**(9)**
Άλλα Χρηματιστήρια και μη εισηγμένες	**-20**	**(47)**	**(1.318)**

2014			
Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	+30	657	3.326
Χρηματιστήριο Αθηνών	+35	-	52
Χρηματιστήριο Μόσχας	+35	-	136
Άλλα Χρηματιστήρια και μη εισηγμένες	+20	-	369
Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου	-30	(3.502)	(421)
Χρηματιστήριο Αθηνών	-35	(13)	(39)
Χρηματιστήριο Μόσχας	-35	-	(136)
Άλλα Χρηματιστήρια και μη εισηγμένες	-20	-	(369)

Κίνδυνος από μεταβολές στις τιμές των ομολόγων

Ο κίνδυνος από μεταβολές στις τιμές των ομολόγων είναι ο κίνδυνος ζημιάς ως αποτέλεσμα δυσμενών μεταβολών στις τιμές των ομολόγων που έχει στην κατοχή της η Εταιρία. Οι τιμές των ομολόγων μεταβάλλονται όταν αλλάξει ο πιστωτικός κίνδυνος του εκδότη και/ή όταν αλλάξει το επιτόκιο για τους τίτλους σταθερού επιτοκίου. Η Εταιρία επενδύει σημαντικό μέρος των ρευστών περιουσιακών της στοιχείων σε ομόλογα, εκδομένα κυρίως από κυβερνήσεις και τράπεζες. Η μέση διαβάθμιση των ομολόγων της Εταιρίας στις 31 Δεκεμβρίου 2015 με βάση τις πιστοληπτικές διαβαθμίσεις του οίκου Moody's ήταν Baa2 (2014: Ba3).

44. Διαχείριση κινδύνων – Κίνδυνος αγοράς (συνέχεια)

Κίνδυνος τιμών (συνέχεια)

Κίνδυνος από μεταβολές στις τιμές των ομολόγων (συνέχεια)
Οι διακυμάνσεις στις τιμές ομολόγων που ταξινομήθηκαν ως επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, επηρεάζουν τα αποτελέσματα της Εταιρίας, ενώ οι διακυμάνσεις στις τιμές ομολόγων που ταξινομήθηκαν ως διαθέσιμα προς πώληση επηρεάζουν τα ίδια κεφάλαια της Εταιρίας (εκτός εάν προκύψει απομείωση).

Στον πίνακα πιο κάτω παρουσιάζεται η επίδραση στις ζημιές πριν τη φορολογία και τα ίδια κεφάλαια της Εταιρίας από λογικά αναμενόμενες μεταβολές στις τιμές των ομολόγων, βάσει παρατηρήσεων στις μεταβολές του πιστωτικού κινδύνου κατά τα προηγούμενα χρόνια.

	Επίδραση στις ζημιές πριν τη φορολογία	**Επίδραση στα ίδια κεφάλαια**
2015	**€000**	**€000**
+5,5%	**944**	**23.825**
-5,5%	**(944)**	**(23.825)**

2014		
+4,5%	752	30.494
-4,5%	(752)	(30.494)

45. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης

Ο κίνδυνος ρευστότητας προκύπτει από την πιθανή αδυναμία της Εταιρίας να αποπληρώσει πλήρως ή έγκαιρα τις τρέχουσες και μελλοντικές υποχρεώσεις της. Στον κίνδυνο αυτό περιλαμβάνεται και η πιθανότητα η Εταιρία να χρειαστεί να χρηματοδοτήσει σε υψηλότερα επιτόκια ή να πωλήσει περιουσιακά στοιχεία με έκπτωση για να αποπληρώσει πλήρως ή έγκαιρα τις υποχρεώσεις της.

Αντικατοπτρίζει την πιθανότητα οι εισερχόμενες και εξερχόμενες πληρωμές να μην αντιστοιχούν μεταξύ τους και λαμβάνει υπόψη τις μη αναμενόμενες καθυστερήσεις στις αποπληρωμές ή απροσδόκητα υψηλές εκροές. Ο κίνδυνος ρευστότητας περιλαμβάνει επίσης τον κίνδυνο μη αναμενόμενων αυξήσεων στο κόστος χρηματοδότησης του χαρτοφυλακίου των περιουσιακών στοιχείων και τον κίνδυνο μη ρευστοποίησης μιας θέσης σε σωστό χρονικό πλαίσιο, με λογικούς όρους.

Για να περιοριστεί αυτός ο κίνδυνος, η διοίκηση στοχεύει στην επίτευξη διαφοροποιημένων πηγών χρηματοδότησης πέραν από την κύρια καταθετική βάση της Εταιρίας, και έχει υιοθετήσει μια πολιτική διαχείρισης περιουσιακών στοιχείων με κύριο γνώμονα τη ρευστότητα και την παρακολούθηση των ταμειακών ροών και της ρευστότητας σε καθημερινή βάση. Η Εταιρία έχει αναπτύξει διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου και σχέδια έκτακτης ανάγκης για τη διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας. Αυτές περιλαμβάνουν την εκτίμηση των αναμενόμενων ταμειακών ροών και της διαθεσιμότητας εξασφαλίσεων που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την εξασφάλιση επιπλέον χρηματοδότησης, εάν απαιτηθεί.

45. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Οργάνωση και δομή

Το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει την πολιτική διάθεσης ανάληψης κινδύνων ρευστότητας της Εταιρίας ως το επίπεδο κινδύνου στο οποίο πρέπει να λειτουργεί η Εταιρία.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων, εγκρίνει την Πολιτική Διαχείρισης Ρευστότητας και επανεξετάζει, σχεδόν σε κάθε συνεδρίαση την κατάσταση ρευστότητας της Εταιρίας. Επίσης παρέχεται πληροφόρηση για τις εισροές/εκροές.

Η επιτροπή ALCO κάθε μονάδας είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση της θέσης ρευστότητας της μονάδας της και για τον έλεγχο της συμμόρφωσης με τις εγκεκριμένες πολιτικές. Η επιτροπή ALCO είναι υπεύθυνη για να καθορίζει τις πολιτικές για αποτελεσματική διαχείριση και παρακολούθηση της ρευστότητας στην Εταιρία. Παρακολουθεί επίσης τη θέση ρευστότητας των κύριων τραπεζικών μονάδων τουλάχιστον σε μηνιαία βάση. Δεδομένης της τρέχουσας θέσης ρευστότητας της Εταιρίας, η επιτροπή ALCO θεωρεί την παρακολούθηση των ρευστών διαθέσιμων και των ταμειακών εισροών/εκροών της Εταιρίας στην Κύπρο, ως υψίστης σημασίας.

Η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων της κάθε τραπεζικής μονάδας είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση της ρευστότητας στην εν λόγω μονάδα. Η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων Συγκροτήματος είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση της ρευστότητας σε επίπεδο Εταιρίας και για την επίβλεψη των δραστηριοτήτων της τραπεζικής μονάδας κάθε χώρας, για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με εσωτερικές και εποπτικές πολιτικές αναφορικά με τη ρευστότητα και για την παροχή καθοδήγησης ως προς τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται αναφορικά με τις ανάγκες ρευστότητας. Μεσοπρόθεσμος στόχος της κάθε μονάδας είναι όπως αυτή χρηματοδοτεί τις δικές της ανάγκες. Η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων Συγκροτήματος αξιολογεί σε συνεχή βάση και ενημερώνει σε τακτά χρονικά διαστήματα την επιτροπή ALCO για την επάρκεια των ρευστών διαθεσίμων και προβαίνει σε ενέργειες για ενίσχυση της ρευστότητας της Εταιρίας.

Η ρευστότητα παρακολουθείται επίσης σε ημερήσια βάση από το τμήμα Κινδύνου Αγοράς, ένα ανεξάρτητο τμήμα, υπεύθυνο για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης της κάθε μονάδας χωριστά, καθώς και της Εταιρίας στο σύνολό της, με τους εσωτερικούς κανονισμούς και όρια, καθώς και τα όρια που θέτουν οι εποπτικές αρχές στις χώρες όπου δραστηριοποιείται η Εταιρία. Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς ενημερώνει τουλάχιστον μηνιαίως την επιτροπή ALCO για την εποπτική θέση ρευστότητας των διαφόρων μονάδων και της Εταιρίας. Επίσης παρουσιάζει τα αποτελέσματα των ασκήσεων προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων στην επιτροπή ALCO.

Η ρευστότητα ελέγχεται και διευθύνεται σε συνεχή βάση μέσω:

(i) Διάθεση ανάληψης κινδύνου: συστάθηκε ομάδα διάθεσης ανάληψης κινδύνου Συγκροτήματος σε συνδυασμό με τα κατάλληλα όρια για τη διαχείριση όλων των κινδύνων, συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων ρευστότητας.

(ii) Όρια ρευστότητας: μια σειρά από εσωτερικά και ρυθμιστικά όρια παρακολουθούνται σε ημερήσια, μηνιαία και τριμηνιαία βάση. Εκεί όπου εφαρμόζεται στους δείκτες, έχει εισαχθεί ένα σύστημα φωτεινού σηματοδότη (RAG), προκειμένου να εντοπίσει περιπτώσεις επιδείνωσης των δεικτών.

(iii) Δείκτες έγκαιρης προειδοποίησης: παρακολούθηση μιας σειράς δεικτών της αγοράς για τα πρώτα σημάδια του κινδύνου ρευστότητας στην αγορά ή ειδικά για την Εταιρία. Αυτοί είναι σχεδιασμένοι για να εντοπίσουν την ανάγκη αυξημένου κίνδυνου ρευστότητας για να μεγιστοποιήσουν το διαθέσιμο χρόνο για την εκτέλεση των κατάλληλων δεικτών έγκαιρης προειδοποίησης.

(iv) Σχέδιο Χρηματοδότησης Εκτάκτου Ανάγκης: διατήρηση Σχεδίου Χρηματοδότησης Εκτάκτου Ανάγκης το οποίο έχει σχεδιαστεί για να παρέχει ένα πλαίσιο όπου θα μπορούσε να διαχειρίζεται αποτελεσματικά μια κρίση ρευστότητας. Το σχέδιο αυτό παρέχει ένα σχέδιο επικοινωνίας και περιλαμβάνει δράσεις διαχείρισης για να ανταποκριθεί στις πιέσεις ρευστότητας.

(v) Σχέδιο Ανάκαμψης: το Συγκρότημα έχει αναπτύξει ένα Σχέδιο Ανάκαμψης. Οι βασικοί στόχοι είναι να παρέχει στην Εταιρία μια σειρά από επιλογές για να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητα της επιχείρησης σε πιέσεις, να καθορίσει Δείκτες Έγκαιρης Προειδοποίησης και να επιτρέψει στην Εταιρία να είναι επαρκώς προετοιμασμένη να ανταποκριθεί σε ακραίες συνθήκες.

Προσωρινοί περιορισμοί στην ανάληψη καταθέσεων

Από τις αρχές Απριλίου 2015 δεν υπάρχουν πλέον περιοριστικά μέτρα ούτε είναι σε ισχύ έλεγχοι διακίνησης κεφαλαίων στην Κύπρο.

45. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Διαδικασία παρακολούθησης

Καθημερινή
Η καθημερινή παρακολούθηση των ταμειακών ροών και των άμεσα ρευστών διαθεσίμων είναι σημαντική για να εξασφαλιστεί η απρόσκοπτη συνέχιση των δραστηριοτήτων της Εταιρίας. Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς ετοιμάζει σχετική κατάσταση για υποβολή στην ΚΤΚ και ΕΚΤ/Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό (ΕΕΜ), υποδεικνύοντας τις ταμειακές εισροές και εκροές οι οποίες παρατηρήθηκαν τόσο σε υπόλοιπα πελατών όσο και σε άλλα υπόλοιπα καθώς επίσης και το αρχικό και τελικό υπόλοιπο σε μετρητά. Επίσης η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων Συγκροτήματος παρακολουθεί σε ημερήσια βάση τις εισροές και εκροές στα κύρια νομίσματα τα οποία χρησιμοποιεί η Εταιρία.

Εβδομαδιαία
Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς ετοιμάζει σε εβδομαδιαία βάση, κατάσταση που παρουσιάζει την ασυμφωνία ρευστότητας του Ευρώ και ξένων νομισμάτων η οποία υποβάλλεται στην ΚΤΚ.

Μηνιαία
Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς ετοιμάζει εκθέσεις που αφορούν τη συμμόρφωση με εσωτερικούς και εποπτικούς δείκτες ρευστότητας για όλες τις τραπεζικές μονάδες και για την Εταιρία οι οποίοι υποβάλλονται στις επιτροπές ALCO, EXCO και Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου. Υπολογίζονται επίσης οι αναμενόμενες ροές σε σενάρια ακραίων καταστάσεων και συγκρίνονται με τα προβλεπόμενα διαθέσιμα αποθέματα ρευστότητας. Επίσης υπολογίζονται και παρουσιάζονται στην επιτροπή ALCO τα ποσοστά ανανέωσης των καταθέσεων τακτής προθεσμίας και οι καταθέσεις ανά ληκτότητα.

Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς ενημερώνει μηνιαίως την ΚΤΚ/ΕΚΤ για τον Συντελεστή Κάλυψης Ρευστότητας (ΣΚΡ).

Η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων Συγκροτήματος ετοιμάζει και υποβάλλει έκθεση ρευστότητας προς την επιτροπή ALCO και την Εκτελεστική Επιτροπή σε μηνιαία βάση, που υποδεικνύει τη θέση ρευστότητας της Εταιρίας, καθώς και συνοπτικές πληροφορίες για τις εισροές και εκροές. Επιπλέον, στην έκθεση αυτή, η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων Συγκροτήματος δείχνει τις προβλέψεις των αναμενόμενων εισροών και εκροών καλύπτοντας περίοδο δύο μηνών.

Τριμηνιαία
Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς διενεργεί ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων για τρία σενάρια: κρίση στην Τράπεζα, κρίση στην αγορά και συνδυασμός των δύο προηγούμενων και παρουσιάζει τα αποτελέσματα στην επιτροπή ALCO. Η απαίτηση είναι να έχουν επαρκή αποθέματα για να μπορέσει η Εταιρία να επιβιώσει κατά τη διάρκεια δύο χρονικών πλαισίων και συγκεκριμένα για τις πρώτες δύο εβδομάδες και στη συνέχεια η Εταιρία να έχει επαρκή ικανότητα για να αντλήσει ρευστότητα για την περίοδο 3 μηνών της προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων και για τα τρία σενάρια.

Τα αποθέματα ρευστότητας αποτελούνται από: χαρτονομίσματα, υπόλοιπα με ΚΤΚ (εξαιρουμένων των Ελάχιστων Αποθεματικών (MRR)), ενδοτραπεζικούς τρεχούμενους λογαριασμούς, τοποθετήσεις σε χρηματαγορά μέχρι τον ορίζοντα αντοχής και μη επιβαρυμένα/διαθέσιμα ομόλογα σε τρέχουσες τιμές αγοράς μείον ένα ποσοστό περικοπής.

Ο σχεδιασμός των ασκήσεων αντοχής ακολούθησε τις βέλτιστες οδηγίες, μετά από διαβούλευση με εμπειρογνώμονες και βασίστηκε στους κινδύνους ρευστότητας που αναγνωρίζονται διεθνώς από τη Προληπτική Εποπτική Αρχή (ΠΕΑ) και την Διαδικασία Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ) της ΕΑΤ. Οι παραδοχές των ασκήσεων αντοχής περιλαμβάνονται στην Πολιτική Ρευστότητας του Συγκροτήματος, οι οποίες εξετάζονται σε ετήσια βάση και εγκρίνονται από το Διοικητικό Συμβούλιο. Ωστόσο, κάθε φορά που κρίνεται σκόπιμο να τροποποιηθούν οι παραδοχές κατά τη διάρκεια του έτους, ζητείται έγκριση από την ALCO και την Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου. Τα κύρια θέματα στα διάφορα σενάρια είναι: εκροές καταθέσεων, χρηματοδότηση από αγορές (wholesale funding), αποπληρωμές δανείων, ανειλημμένες υποχρεώσεις εκτός ισολογισμού, εμπορεύσιμα χρεόγραφα και εξασφαλίσεις μετρητών για τα παράγωγα.

Επιπλέον, το τμήμα Κινδύνου Αγοράς ενημερώνει την ΚΤΚ/ΕΚΤ σε τριμηνιαία βάση για το Δείκτη Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης και το Δείκτη Μόχλευσης και διάφορες άλλες εκθέσεις ρευστότητας όπως περιλαμβάνονται στη βραχυπρόθεσμη άσκηση του ΕΕΜ με βάση τις οδηγίες της ΔΕΕΑ.

45. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Διαδικασία παρακολούθησης (συνέχεια)

Ετήσια
Η Εταιρία ολοκλήρωσε στα μέσα Μαΐου 2015 την Εσωτερική Διαδικασία Αξιολόγησης Ρευστοτικής Επάρκειας. Το τμήμα Κινδύνου Αγοράς συντόνισε την ετοιμασία της έκθεσης, η οποία συζητήθηκε στην επιτροπή ALCO και εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο μέσω της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων και υποβλήθηκε στην ΚΤΚ/ΕΚΤ.

Η Εταιρία, σαν μέρος των διαδικασιών της για παρακολούθηση και διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας, διαθέτει Σχέδιο Χρηματοδότησης Εκτάκτου Ανάγκης. Στο σχέδιο, αναλύονται τα μέτρα που θα ληφθούν όταν παρουσιαστούν προβλήματα στη ρευστότητα, τα οποία κλιμακώνονται με ειδική σύγκλιση της επιτροπής ALCO. Το σχέδιο καθορίζει τα μέλη της επιτροπής καθώς και μία σειρά πιθανών μέτρων που μπορεί να ληφθούν. Αυτό το σχέδιο καθώς και η Πολιτική Ρευστότητας του Συγκροτήματος αναθεωρούνται από την επιτροπή ALCO τουλάχιστον χρονιαία κατά την διάρκεια της Εσωτερικής Διαδικασίας Αξιολόγησης Ρευστοτικής Επάρκειας. Η επιτροπή ALCO υποβάλλει την επικαιροποιημένη πολιτική με εισηγήσεις στο Διοικητικό Συμβούλιο μέσω της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων του Διοικητικού Συμβουλίου για έγκριση. Η εγκεκριμένη πολιτική κοινοποιείται στην ΕΕΜ.

Δείκτες ρευστότητας

Ο δείκτης ρευστών διαθεσίμων επί του συνόλου των καταθέσεων και άλλων υποχρεώσεων που λήγουν τους επόμενους δώδεκα μήνες ετοιμάζεται σε μηνιαία βάση από το τμήμα Κινδύνου Αγοράς και παρακολουθείται από την επιτροπή ALCO. Τα ρευστά διαθέσιμα ορίζονται ως μετρητά, καταθέσεις στη διατραπεζική αγορά που λήγουν εντός τριάντα ημερών, καθώς και ομόλογα και μετοχές, με περικοπές σύμφωνα με τις σχετικές οδηγίες των εποπτικών αρχών. Οι συνολικές καταθέσεις αποτελούνται από όλες τις καταθέσεις πελατών ανεξάρτητα από τη λήξη τους και οι άλλες υποχρεώσεις περιλαμβάνουν όλες τις μη πελατειακές καταθέσεις/υποχρεώσεις που λήγουν εντός των επόμενων δώδεκα μηνών.

Ο δείκτης ρευστών διαθεσίμων της Εταιρίας ήταν ως ακολούθως:

	2015	2014
	%	%
31 Δεκεμβρίου	**16,53**	18,36
Μέσος δείκτης	**16,19**	11,73
Μέγιστος δείκτης	**19,50**	18,36
Ελάχιστος δείκτης	**13,30**	8,04

Οι ελάχιστοι δείκτες ρευστότητας για τις δραστηριότητες στην Κύπρο όπως καθορίζονται από την ΚΤΚ ανέρχονται σε: 20% για το Ευρώ και 70% για τα ξένα νομίσματα. Σημειώνεται επίσης ότι στον υπολογισμό των πιο πάνω δεικτών, καθώς και για τη ρυθμιστική έκθεση της ΚΤΚ, ο ELA θεωρείται ως μακροπρόθεσμη υποχρέωση. Επί του παρόντος, η Εταιρία δεν πληροί τις εποπτικές απαιτήσεις ρευστότητας σε σχέση με τις δραστηριότητές της στην Κύπρο.

45. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Δείκτες ρευστότητας (συνέχεια)

Οι εποπτικές απαιτήσεις της Ρουμανίας καταργήθηκαν από το Νοέμβριο 2015. Σημειώνεται ότι στις 31 Δεκεμβρίου 2014 το υποκατάστημα στη Ρουμανία είχε μια μικρή ρυθμιστική παράβαση.

Ο δείκτης δανείων και απαιτήσεων προς καταθέσεις πελατών παρουσιάζεται πιο κάτω:

	2015	2014
	%	%
31 Δεκεμβρίου	**125,74**	152,69
Μέσος δείκτης τριμήνου	**142,14**	157,47
Μέγιστος δείκτης τριμήνου	**152,69**	161,47
Ελάχιστος δείκτης τριμήνου	**125,74**	152,69

Πηγές χρηματοδότησης

Επί του παρόντος, κύριες πηγές ρευστότητας της Εταιρίας αποτελούν η καταθετική της βάση και η χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες, είτε άμεσα από πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος είτε μέσω του ELA.

Η Εταιρία διαθέτει σήμερα περιορισμένη πρόσβαση στη διατραπεζική αγορά και την αγορά πιστωτικών τίτλων που σε συνδυασμό με τη μείωση των καταθέσεων στην Κύπρο το 2013, τη μετατροπή καταθέσεων σε μετοχές και την εξαγορά ορισμένων εργασιών της Λαϊκής Τράπεζας τον Μάρτιο του 2013, έχει οδηγήσει σε αυξημένη εξάρτηση για χρηματοδότηση από τις κεντρικές τράπεζες. Σημειώνεται ότι κατά το 2015, η εξάρτηση για χρηματοδότηση από την ΕΚΤ μειώθηκε δραματικά. Στις 31 Δεκεμβρίου 2015, η χρηματοδότηση από το ELA ανήλθε σε €3.802.058 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2014: €7.403.741 χιλ.) (Σημ. 30).

Η ρευστότητα που αντλείται από κεντρικές τράπεζες υπόκειται στους σχετικούς κανονισμούς και πρέπει να έχει ως εξασφάλιση αποδεκτά περιουσιακά στοιχεία. Το 2014 η Εταιρία έλαβε μέρος στις στοχευμένες πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης (ΣΠΠΜΑ) της ΕΚΤ (Σημ. 30).

Η χρηματοδότηση προς την Εταιρία μέσω του ELA έχει βραχυπρόθεσμη λήξη (συνήθως 2-3 εβδομάδες), καλύπτοντας την περίοδο μέχρι την επόμενη προγραμματισμένη συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου της ΕΚΤ. Η χρηματοδότηση από πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος έχει εύρος διάρκειας από βραχυπρόθεσμες πράξεις σε μακροπρόθεσμες πράξεις.

Η χρηματοδότηση από την Εταιρία προς τις θυγατρικές της, για σκοπούς ρευστότητας, είναι πληρωτέα σύμφωνα με τους όρους των σχετικών συμφωνιών. Για δανεισμό που δίδεται για κεφαλαιακή ενίσχυση (δανειακό κεφάλαιο μειωμένης εξασφάλισης) απαιτείται συνήθως η προέγκριση των εποπτικών αρχών για αποπληρωμή πριν τη λήξη και για την Bank of Cyprus UK Ltd απαιτείται επίσης προέγκριση για αποπληρωμή. Οι θυγατρικές της Εταιρίας, Bank of Cyprus UK Ltd και Bank of Cyprus (Channel Islands) Ltd, δεν μπορούν να έχουν τοποθετήσεις με την Εταιρία πέραν των μέγιστων ορίων που καθορίζονται από την τοπική εποπτική αρχή.

Οποιαδήποτε καινούρια χρηματοδότηση στις θυγατρικές, χρειάζεται έγκριση από την ΕΚΤ.

Οι θυγατρικές μπορούν να διανέμουν μερίσματα σε μετρητά στην Εταιρία, υπό την προϋπόθεση ότι δεν παραβιάζουν τις εποπτικές απαιτήσεις όσον αφορά το κεφάλαιο και τη ρευστότητα τους. Επί του παρόντος, υπάρχουν συγκεκριμένες θυγατρικές για τις οποίες υπάρχει εισήγηση από τις αρμόδιες εποπτικές αρχές για αποφυγή της διανομής μερίσματος.

45. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Απαιτήσεις εγγυήσεων

Η λογιστική αξία των επιβαρυμένων περιουσιακών στοιχείων της Εταιρίας κατά την 31 Δεκεμβρίου 2015 και 31 Δεκεμβρίου 2014, συνοψίζεται πιο κάτω:

	2015	2014
	€000	€000
Μετρητά και άλλα ρευστά διαθέσιμα	**154.896**	191.968
Επενδύσεις	**891.701**	2.435.766
Δάνεια και απαιτήσεις	**12.882.139**	13.531.026
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση	**-**	25.845
Ακίνητα	**93.500**	99.468
	14.022.236	16.284.073

Τα μετρητά χρησιμοποιούνται κυρίως για να καλύψουν εξασφαλίσεις που χρειάζονται για (i) παράγωγα και συμφωνίες επαναγοράς, (ii) για εμπορικές συναλλαγές και εγγυητικές που εκδόθηκαν και (iii) καλυμμένο αξιόγραφο.

Οι επενδύσεις χρησιμοποιούνται κυρίως ως εξασφάλιση για συμφωνίες επαναγοράς με την ΕΚΤ και άλλες εμπορικές τράπεζες καθώς επίσης και ως συμπληρωματικά περιουσιακά στοιχεία για το καλυμμένο αξιόγραφο, ενώ τα δάνεια χρησιμοποιούνται κυρίως ως εξασφάλιση για χρηματοδότηση από την ΚΤΚ και για το καλυμμένο αξιόγραφο.

Στην περίπτωση του ELA, όπου η εξασφάλιση συνήθως δεν αποδεσμεύεται κατά την αποπληρωμή της χρηματοδότησης, μπορεί να υπάρξει ένα εγγενές απόθεμα που θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για περαιτέρω χρηματοδότηση αν απαιτείται.

Επιπλέον, ομόλογα εγγυημένα από την Κυπριακή κυβέρνηση ύψους €1.000 εκατ. έχουν χρησιμοποιηθεί ως εξασφάλιση για χρηματοδότηση από την ΚΤΚ (Σημ. 32).

Στις 29 Σεπτεμβρίου 2015, τροποποιήθηκαν οι όροι του προγράμματος για την έκδοση καλυμμένου αξιόγραφου και του διακρατούμενου καλυμμένου αξιόγραφου ύψους €1.000 εκατ. σε δομή Conditional-Pass-Through. Στα πλαίσια της αναδιάρθρωσης, €350.000 χιλ. του διακρατούμενου καλυμμένου αξιόγραφου επαναγοράστηκαν και ακυρώθηκαν. Το υπόλοιπο του διακρατούμενου καλυμμένου αξιόγραφου που εκκρεμεί μετά τις πιο πάνω συναλλαγές ανήλθε σε €650.000 χιλ. με νέα ημερομηνία λήξης στις 12 Δεκεμβρίου 2018. Η πιστωτική αξιολόγηση του καλυμμένου αξιόγραφου αναβαθμίστηκε στην επενδυτική κατηγορία (investment grade) και αποτελεί αποδεκτό περιουσιακό στοιχείο για τις πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος. Από τις 2 Οκτωβρίου 2015 το καλυμμένο αξιόγραφο έχει χρησιμοποιηθεί ως εξασφάλιση για δανεισμό από την ΕΚΤ. Μέσω αυτής της συναλλαγής, η Εταιρία άντλησε €550.000 χιλ. από την ΕΚΤ για αποπληρωμή χρηματοδότησης από το Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA). Πριν από την αναβάθμιση του, το καλυμμένο αξιόγραφο χρησιμοποιείτο ως εξασφάλιση για χρηματοδότηση από το Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA).

Τα περιουσιακά στοιχεία που χρησιμοποιούνται ως εξασφάλιση για τα Καλυμμένα Αξιόγραφα περιλαμβάνονται ήδη στον πιο πάνω πίνακα.

Πρόσφατες εξελίξεις

Η Κύπρος έχει εξέλθει από τη Σύμβαση Δανειακής Διευκόλυνσης το Μάρτιο 2016. Οι αξιολογήσεις της πιστοληπτικής ικανότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας από τους κύριους οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας συνεχίζουν να είναι κάτω από τον επενδυτικό βαθμό, αν και η τάση είναι ανοδική. Ως αποτέλεσμα, η ΕΚΤ δεν θα μπορεί πλέον να αποδέχεται τα ομόλογα της Κυπριακής Δημοκρατίας στο πρόγραμμα αγοράς περιουσιακών στοιχείων, ή ως αποδεκτή ασφάλεια για τις πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, όπως ίσχυε, λόγω του ότι η χώρα ήταν κάτω από ένα πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής. Αυτή η αλλαγή μπορεί να οδηγήσει σε ψηλότερο κόστος δανεισμού για την Εταιρία. Επιπρόσθετα, οποιαδήποτε αποδυνάμωση της δέσμευσης για δημοσιονομική πειθαρχία και μεταρρύθμιση στο μέλλον μπορεί να επιφέρει πίεση στην αγορά. Η Εταιρία έχει μειώσει προληπτικά την εξάρτησή του σε πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, εν αναμονή της υλοποίησης του πιο πάνω κινδύνου. Η πιο πάνω αλλαγή, αναμένεται να μειώσει σημαντικά τα διαθέσιμα αποθεματικά της ΕΚΤ. Τα διαθέσιμα αποθεματικά αντιπροσωπεύαν το ποσό που θα μπορούσε να διατεθεί από την ΕΚΤ βάσει των εξασφαλίσεων που εκχωρήθηκαν.

45. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Ανάλυση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την εναπομένουσα συμβατική λήξη

Η ανάλυση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της Εταιρίας με βάση την εναπομένουσα συμβατική λήξη στις 31 Δεκεμβρίου βασίζεται σε μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές, αναλυμένες σε χρονικές ζώνες ανάλογα με τον αριθμό ημερών που απομένουν από τις 31 Δεκεμβρίου μέχρι την ημερομηνία της συμβατικής λήξης.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία
Η ανάλυση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων δεν συμπεριλαμβάνει οποιεσδήποτε ταμειακές ροές από τόκους εισπρακτέους. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία έχουν πολύ μεγαλύτερη διάρκεια από τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις και οι ταμειακές ροές από τόκους εισπρακτέους σε μη προεξοφλημένη βάση ξεπερνούν κατά πολύ τις ταμειακές ροές από τόκους πληρωτέους σε μη προεξοφλημένη βάση (μέχρι τη συμβατική λήξη των υποχρεώσεων). Ως εκ τούτου, οι μη προεξοφλημένες ταμειακές εισροές από τόκους εισπρακτέους θα υπερέβαιναν κατά πολύ τις μη-προεξοφλημένες ταμειακές εκροές σε τόκους που καταβάλλονται, βελτιώνοντας έτσι τεχνητά τη ρευστότητα.

Οι τρεχούμενοι λογαριασμοί, τα παρατραβήγματα καθώς και οι αλληλόχρεοι λογαριασμοί και οι καθυστερήσεις παρουσιάζονται στην πρώτη χρονική περίοδο λήξης, η οποία αντικατοπτρίζει τη συμβατική τους λήξη. Τα υπόλοιπα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες αναλύονται σύμφωνα με το συμβατικό πρόγραμμα αποπληρωμής τους.

Τα δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες αναλύονται σύμφωνα με τις μέρες που απομένουν από τις 31 Δεκεμβρίου μέχρι τη συμβατική ημερομηνία λήξης τους. Ποσά που έχουν τοποθετηθεί ως εξασφάλιση συναλλαγών (κυρίως παραγώγων και δανείων) έχουν κατανεμηθεί στις διάφορες χρονικές ζώνες με βάση είτε τη λήξη τους (στην περίπτωση των δανείων), είτε αναλογικά σύμφωνα με τις λήξεις των παραγώγων (όπου οι εξασφαλίσεις δεν είχαν συγκεκριμένη λήξη).

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία χωρίς συμβατική λήξη (όπως τις μετοχές) περιλαμβάνονται στην κατηγορία 'Πέραν των πέντε ετών', εκτός αν ταξινομείται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, όπου σ' αυτή την περίπτωση περιλαμβάνονται στην κατηγορία 'Σε πρώτη ζήτηση και εντός ενός μηνός'.

Οι επενδύσεις ταξινομούνται στην αντίστοιχη χρονική ζώνη, σύμφωνα με τη συμβατική ημερομηνία λήξης.

Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις
Όλες οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις για την αποπληρωμή των οποίων απαιτείται προειδοποίηση τοποθετήθηκαν στις σχετικές χρονικές ζώνες ως εάν να είχε δοθεί προειδοποίηση στις 31 Δεκεμβρίου, παρόλο που η Εταιρία αναμένει πως οι περισσότεροι πελάτες δεν θα απαιτήσουν αποπληρωμή των υποχρεώσεων προς αυτούς τη συντομότερη δυνατή ημερομηνία. Οι εμπρόθεσμες καταθέσεις τοποθετούνται στις διάφορες χρονικές ζώνες σύμφωνα με τη συμβατική τους λήξη. Παρόλο που πελάτες μπορεί να ζητήσουν την απόσυρση των καταθέσεων τους πριν τη λήξη (καταβάλλοντας το ανάλογο κόστος σύμφωνα με την κατηγορία καταθέσεων), η Εταιρία διατηρεί το δικαίωμα να μην αποδεχτεί το αίτημα τους.

Τα ποσά που παρουσιάζονται στον πιο κάτω πίνακα δεν συμφωνούν με τα υπόλοιπα στον ισολογισμό γιατί ο πιο κάτω πίνακας παρουσιάζει όλες τις ταμειακές ροές (συμπεριλαμβανομένων και των τόκων μέχρι τη λήξη) σε μη προεξοφλημένη βάση.

Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα
Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα ταξινομήθηκαν ανάλογα με τον τρόπο διακανονισμού των ταμειακών ροών σε καθαρή ή ακαθάριστη βάση.

Στην περίπτωση που ο διακανονισμός γίνεται σε καθαρή βάση, μετά από συμψηφισμό των εισπρακτέων και πληρωτέων ποσών, η εύλογη αξία των παραγώγων συμπεριλαμβάνεται στα περιουσιακά στοιχεία ή στις υποχρεώσεις στη χρονική ζώνη που αντιστοιχεί στην εναπομένουσα λήξη του παραγώγου.

Στην περίπτωση που ο διακανονισμός γίνεται σε μεικτή βάση, ή σε καθαρή βάση αλλά τα εν λόγω παράγωγα είναι αντισταθμιστικά μέσα σε αντισταθμίσεις ταμειακών ροών, τότε τα ποσά αυτά παρουσιάζονται σε ξεχωριστό πίνακα και οι αντίστοιχες ταμειακές ροές ταξινομούνται στις χρονικές ζώνες, σύμφωνα με τις μέρες που απομένουν μέχρι την είσπραξη ή πληρωμή τους.

45. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Ανάλυση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την εναπομένουσα συμβατική λήξη (συνέχεια)

Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις
Τα όρια δανείων και απαιτήσεων είναι ανειλημμένες υποχρεώσεις παροχής διευκολύνσεων σε πελάτες. Τα όρια παραχωρούνται για συγκεκριμένη χρονική περίοδο και μπορούν να ακυρωθούν από την Εταιρία μετά από σχετική ειδοποίηση προς τον πελάτη. Οι πελάτες συνήθως δεν χρησιμοποιούν το μέγιστο των ορίων που τους έχει παραχωρηθεί.

	Σε πρώτη ζήτηση και εντός ενός μηνός	Μεταξύ ενός και τριών μηνών	Μεταξύ τριών μηνών και ενός έτους	Μεταξύ ενός και πέντε ετών	Πέραν των πέντε ετών	**Σύνολο**
2015	€000	€000	€000	€000	€000	**€000**
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία						
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	1.062.261	20.744	27.939	410	-	**1.111.354**
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	858.603	6.745	36.774	191.869	18.346	**1.112.337**
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	1.378	-	6.719	10.711	919	**19.727**
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	6.884.219	172.935	880.654	2.945.186	5.122.884	**16.005.878**
Παράγωγα διακανονιζόμενα σε καθαρή βάση	12.615	733	590	39	45	**14.022**
Μη εμπορεύσιμες επενδύσεις	44.922	51.367	203.219	452.953	161.475	**913.936**
Άλλα περιουσιακά στοιχεία	9.819	5.837	6.999	123.322	-	**145.977**
Υπόλοιπα με εταιρίες του Συγκροτήματος	58.542	56.813	77.322	493.237	49.665	**735.579**
Σύνολο μη προεξοφλημένων περιουσιακών στοιχείων	**8.932.359**	**315.174**	**1.240.216**	**4.217.727**	**5.353.334**	**20.058.810**
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις						
Καταθέσεις από τράπεζες	177.080	-	16.808	8.505	38.395	**240.788**
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	3.953.955	-	-	502.846	-	**4.456.801**
Συμφωνίες επαναγοράς	-	29.826	82.217	288.676	9.679	**410.398**
Καταθέσεις πελατών	7.166.893	2.034.743	3.239.117	350.412	2.658	**12.793.823**
Ομολογιακά δάνεια	-	-	712	-	-	**712**
Παράγωγα διακανονιζόμενα σε καθαρή βάση	6.865	3.658	5.266	33.826	4.544	**54.159**
Λοιπές υποχρεώσεις	60.651	11.692	27.217	4.677	2.338	**106.575**
Υπόλοιπα με εταιρίες του Συγκροτήματος	160.843	23.634	14.814	371.916	-	**571.207**
Σύνολο μη προεξοφλημένων υποχρεώσεων	**11.526.287**	**2.103.553**	**3.386.151**	**1.560.858**	**57.614**	**18.634.463**

45. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Ανάλυση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την εναπομένουσα συμβατική λήξη (συνέχεια)

	Σε πρώτη ζήτηση και εντός ενός μηνός	Μεταξύ ενός και τριών μηνών	Μεταξύ τριών μηνών και ενός έτους	Μεταξύ ενός και πέντε ετών	Πέραν των πέντε ετών	**Σύνολο**
2014	€000	€000	€000	€000	€000	**€000**
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία						
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	483.595	78.706	98.384	7.607	-	**668.292**
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες	1.066.894	6.953	25.467	283.387	80.123	**1.462.824**
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	1.313	-	-	16.979	876	**19.168**
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	5.640.157	388.895	2.173.134	3.322.987	5.843.045	**17.368.218**
Παράγωγα διακανονιζόμενα σε καθαρή βάση	-	7	11.433	616	4	**12.060**
Μη εμπορεύσιμες επενδύσεις	67.470	169.456	1.299.096	413.947	531.946	**2.481.915**
Άλλα περιουσιακά στοιχεία	131	-	122.969	45.584	6	**168.690**
Υπόλοιπα με εταιρίες του Συγκροτήματος	93.711	267	320.857	26.530	368.594	**809.959**
Σύνολο μη προεξοφλημένων περιουσιακών στοιχείων	**7.353.271**	**644.284**	**4.051.340**	**4.117.637**	**6.824.594**	**22.991.126**
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις						
Καταθέσεις από τράπεζες	110.604	540	375	33.614	26.028	**171.161**
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες	7.783.773	-	-	500.000	-	**8.283.773**
Συμφωνίες επαναγοράς	-	13.920	220.554	175.529	188.035	**598.038**
Καταθέσεις πελατών	6.939.375	1.890.544	2.263.514	278.002	2.147	**11.373.582**
Ομολογιακά δάνεια	-	-	-	693	-	**693**
Παράγωγα διακανονιζόμενα σε καθαρή βάση	-	108	3.517	17.818	35.320	**56.763**
Λοιπές υποχρεώσεις	45.469	8.686	15.634	5.874	33.445	**109.108**
Υπόλοιπα με εταιρίες του Συγκροτήματος	139.465	29.411	12.253	369.554	-	**550.683**
Σύνολο μη προεξοφλημένων υποχρεώσεων	**15.018.686**	**1.943.209**	**2.515.847**	**1.381.084**	**284.975**	**21.143.801**

Τα δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες που αφορούν μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση περιλαμβάνονται στην κατηγορία 'Μεταξύ ενός και πέντε ετών'.

45. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Ανάλυση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την εναπομένουσα συμβατική λήξη (συνέχεια)

	Σε πρώτη ζήτηση και εντός ενός μηνός	Μεταξύ ενός και τριών μηνών	Μεταξύ τριών μηνών και ενός έτους	Μεταξύ ενός και πέντε ετών	Πέραν των πέντε ετών	**Σύνολο**
2015	€000	€000	€000	€000	€000	**€000**
Παράγωγα διακανονιζόμενα σε μεικτή βάση						
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία						
Συμβατικά ποσά εισπρακτέα	931.730	57.648	1.196	-	-	**990.574**
Συμβατικά ποσά πληρωτέα	(920.083)	(56.874)	(1.175)	-	-	**(978.132)**
	11.647	**774**	**21**	**-**	**-**	**12.442**
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις						
Συμβατικά ποσά εισπρακτέα	408.995	160.095	167.212	-	-	**736.302**
Συμβατικά ποσά πληρωτέα	(414.868)	(161.442)	(169.407)	-	-	**(745.717)**
	(5.873)	**(1.347)**	**(2.195)**	**-**	**-**	**(9.415)**
Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις						
Ενδεχόμενες υποχρεώσεις						
Αποδοχές και εγγυήσεις εξ αποδοχών	2.243	2.750	2.048	-	-	**7.041**
Εγγυητικές	66.251	140.400	245.352	254.419	86.461	**792.883**
Ανειλημμένες υποχρεώσεις						
Πιστώσεις εισαγωγής και βεβαιωμένες πιστώσεις εξαγωγής	2.259	8.028	4.116	2.643	1.395	**18.441**
Όρια δανείων και απαιτήσεων που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιηθεί	2.069.128	-	-	-	-	**2.069.128**
	2.139.881	**151.178**	**251.516**	**257.062**	**87.856**	**2.887.493**

45. Διαχείριση κινδύνων - Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

Ανάλυση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων με βάση την εναπομένουσα συμβατική λήξη (συνέχεια)

	Σε πρώτη ζήτηση και εντός ενός μηνός	Μεταξύ ενός και τριών μηνών	Μεταξύ τριών μηνών και ενός έτους	Μεταξύ ενός και πέντε ετών	Πέραν των πέντε ετών	**Σύνολο**
2014	€000	€000	€000	€000	€000	**€000**
Παράγωγα διακανονιζόμενα σε μεικτή βάση						
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία						
Συμβατικά ποσά εισπρακτέα	1.085.899	54.330	17.718	-	90.782	**1.248.729**
Συμβατικά ποσά πληρωτέα	(1.071.311)	(52.892)	(17.186)	-	(68.534)	**(1.209.923)**
	14.588	**1.438**	**532**	**-**	**22.248**	**38.806**
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις						
Συμβατικά ποσά εισπρακτέα	71.922	39.377	557	-	42.813	**154.669**
Συμβατικά ποσά πληρωτέα	(75.618)	(39.799)	(833)	-	(43.203)	**(159.453)**
	(3.696)	**(422)**	**(276)**	**-**	**(390)**	**(4.784)**
Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις						
Ενδεχόμενες υποχρεώσεις						
Αποδοχές και εγγυήσεις εξ αποδοχών	2.763	3.781	1.788	-	-	**8.332**
Εγγυητικές	66.915	41.518	197.495	454.084	243.259	**1.003.271**
Ανειλημμένες υποχρεώσεις						
Πιστώσεις εισαγωγής και βεβαιωμένες πιστώσεις εξαγωγής	2.208	4.380	8.140	94	1.395	**16.217**
Όρια δανείων και απαιτήσεων που έχουν εγκριθεί αλλά δεν έχουν ακόμη χρησιμοποιηθεί	2.256.587	-	-	-	-	**2.256.587**
	2.328.473	**49.679**	**207.423**	**454.178**	**244.654**	**3.284.407**

Στις 31 Δεκεμβρίου 2014 δεν υπήρχαν ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις που αφορούσαν μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση.

46. Διαχείριση κεφαλαίου

Ο κύριος στόχος της διαχείρισης κεφαλαίου του Συγκροτήματος είναι η διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις σχετικές εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις, καθώς επίσης και η διατήρηση ισχυρών δεικτών πιστοληπτικής διαβάθμισης και υγιών δεικτών κεφαλαιακής επάρκειας έτσι ώστε να μπορεί να υποστηρίζει τις εργασίες του και να μεγιστοποιεί την αξία προς τους ιδιοκτήτες του.

Οι κανονισμοί κεφαλαιακής επάρκειας που διέπουν τις δραστηριότητες του Συγκροτήματος καθορίζονται από την ΚΤΚ/ΕΚΤ.

Η Εταιρία συμμορφώθηκε με τις ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις (Πυλώνας Ι και Πυλώνας ΙΙ) για το 2015.

Οι γνωστοποιήσεις του Πυλώνα 3 (μη ελεγμένες) του Συγκροτήματος που απαιτούνται αναφορικά με τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (ΕΕ) 575/2013 είναι διαθέσιμες στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος www.bankofcyprus.com (Σχέσεις Επενδυτών).

47. Συναλλαγές με συνδεόμενα πρόσωπα

	2015	2014	**2015**	2014
	Αριθμός συμβούλων		**€000**	€000
Δάνεια και απαιτήσεις σε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και συνδεδεμένα πρόσωπα:				
- λιγότερο του 1% των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της Εταιρίας ανά σύμβουλο	**9**	10	**369**	382
	9	10	**369**	382
Δάνεια και απαιτήσεις σε άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη και συνδεδεμένα πρόσωπα			**3.871**	4.317
Σύνολο δανείων και απαιτήσεων στις 31 Δεκεμβρίου			**4.240**	4.699
Δάνεια και απαιτήσεις στις 31 Δεκεμβρίου:				
- μέλη Διοικητικού Συμβουλίου και άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη			**3.354**	3.615
- συνδεδεμένα πρόσωπα			**886**	1.084
			4.240	4.699
Έσοδα από τόκους για το έτος			**138**	205

Καταθέσεις στις 31 Δεκεμβρίου:				
- μέλη Διοικητικού Συμβουλίου και άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη			**3.366**	18.368
- συνδεδεμένα πρόσωπα			**3.147**	11.206
			6.513	29.574
Έξοδα από τόκους καταθέσεων για το έτος			**187**	398

Ο πιο πάνω πίνακας δεν περιλαμβάνει υπόλοιπα για μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και των συνδεδεμένων τους προσώπων που παραιτήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους.

Τα έσοδα και έξοδα από τόκους παρουσιάζονται για την περίοδο κατά την οποία ήταν μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή υπηρέτησαν ως βασικά διευθυντικά στελέχη.

47. Συναλλαγές με συνδεόμενα πρόσωπα (συνέχεια)

Επιπρόσθετα από τα δάνεια και απαιτήσεις, υπήρχαν ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις προς μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και συνδεδεμένων τους προσώπων που απορρέουν κυρίως από πιστώσεις, εγγυήσεις και μη χρησιμοποιηθέντα όρια, ύψους €135 χιλ. (2014: €175 χιλ.). Κατά τις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014 δεν υπήρχαν σύμβουλοι και συνδεδεμένα τους πρόσωπα των οποίων το σύνολο των δανείων και απαιτήσεων να υπερέβαινε το 1% των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της Εταιρίας ανά σύμβουλο. Υπήρχαν επίσης ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις προς άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη και συνδεδεμένα τους πρόσωπα ύψους €856 χιλ. (2014: €689 χιλ.).

Το σύνολο των ακάλυπτων ποσών των δανείων και απαιτήσεων και ενδεχόμενων και ανειλημμένων υποχρεώσεων προς μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, άλλων βασικών διευθυντικών στελεχών και συνδεδεμένων τους προσώπων (χρησιμοποιώντας αξίες καταναγκαστικής πώλησης για εμπράγματες εξασφαλίσεις και χωρίς τον προσδιορισμό αξίας για οποιαδήποτε άλλα είδη εξασφαλίσεων) στις 31 Δεκεμβρίου 2015 ανήλθε σε €1.094 χιλ. (2014: €1.586 χιλ.).

Κατά τη διάρκεια του έτους δεν υπήρξαν συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα των υφιστάμενων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ή με μέλη που παραιτήθηκαν κατά τη διάρκεια του έτους.

Κατά το 2014, δεν υπήρξαν συναλλαγές με συνδεδεμένα πρόσωπα μελών του Διοικητικού Συμβουλίου που ήταν στο Συμβούλιο το 2014.

Τα συνδεδεμένα πρόσωπα περιλαμβάνουν τους συζύγους, τα ανήλικα τέκνα και εταιρίες στις οποίες οι σύμβουλοι/ άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη κατέχουν, άμεσα ή έμμεσα, τουλάχιστον 20% του δικαιώματος ψήφου σε γενική συνέλευση ή είναι εκτελεστικοί σύμβουλοι ή έχουν με οποιοδήποτε τρόπο τον έλεγχό τους.

Όλες οι συναλλαγές με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και με τα συνδεδεμένα τους πρόσωπα γίνονται με συνήθεις εμπορικούς όρους που ισχύουν για συγκρίσιμες συναλλαγές με πελάτες παρόμοιας πιστοληπτικής ικανότητας. Όσον αφορά τα άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη και τα συνδεδεμένα τους πρόσωπα, αριθμός πιστωτικών διευκολύνσεων τους έχει χορηγηθεί με βάση τους ισχύοντες όρους όπως ισχύουν και για το υπόλοιπο προσωπικό της Εταιρίας.

47. Συναλλαγές με συνδεόμενα πρόσωπα (συνέχεια)

Αμοιβές και απολαβές μελών Διοικητικού Συμβουλίου και άλλων βασικών διευθυντικών στελεχών

	2015	2014
Αμοιβή διοικητικών συμβούλων	**€000**	€000
Εκτελεστικοί		
Μισθοί και άλλα βραχυπρόθεσμα ωφελήματα	**1.061**	859
Εισφορές εργοδότη	**66**	51
Δαπάνη προγράμματος παροχής ωφελημάτων αφυπηρέτησης	**128**	113
	1.255	1.023
Μη εκτελεστικοί		
Αμοιβές	**818**	367
Σύνολο αμοιβών διοικητικών συμβούλων	**2.073**	1.390
Αμοιβή άλλων βασικών διευθυντικών στελεχών		
Μισθοί και άλλα βραχυπρόθεσμα ωφελήματα	**3.084**	1.986
Τερματισμός ωφελημάτων	**-**	250
Εισφορές εργοδότη	**139**	142
Δαπάνη προγράμματος παροχής ωφελημάτων αφυπηρέτησης	**149**	178
Σύνολο αμοιβών άλλων βασικών διευθυντικών στελεχών	**3.372**	2.556
Σύνολο	**5.445**	3.946

Οι αμοιβές και τα ωφελήματα περιλαμβάνονται για την περίοδο που υπηρετούσαν ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.

Εκτελεστικοί Σύμβουλοι
Οι μισθοί και άλλα βραχυπρόθεσμα ωφελήματα των Εκτελεστικών Συμβούλων αναλύονται πιο κάτω:

	2015	2014
	€000	€000
John Patrick Hourican (Ανώτατος Εκτελεστικός Διευθυντής)	**910**	844
Χριστόδουλος Πατσαλίδης (Διευθυντής Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης – διορίστηκε στις 20 Νοεμβρίου 2014)	**151**	15
	1.061	859

47. Συναλλαγές με συνδεόμενα πρόσωπα (συνέχεια)

Αμοιβές και απολαβές μελών Διοικητικού Συμβουλίου και άλλων βασικών διευθυντικών στελεχών (συνέχεια)

Εκτελεστικοί Σύμβουλοι (συνέχεια)

Η δαπάνη προγράμματος παροχής ωφελημάτων αφυπηρέτησης για το 2015 ύψους €128 χιλ. (2014: €113 χιλ.) αφορά τους: κ. John Patrick Hourican €110 χιλ. (2014: €111 χιλ.) και Δρ. Χριστόδουλο Πατσαλίδη €18 χιλ. (2014: €2 χιλ.).

Μη εκτελεστικοί Σύμβουλοι

	2015	2014
	€000	€000
Josef Ackermann	**150**	8
Wilbur L. Ross Jr.	**120**	6
Vladimir Strzhalkovskiy	**21**	50
Arne Berggren	**107**	2
Maksim Goldman	**116**	2
Μιχάλης Σπανός	**100**	2
Ιωάννης Ζωγραφάκης	**115**	23
Μάριος Καλοχωρίτης	**89**	23
Κρίστης Χασάπης	**-**	60
Ανδρέας Γιασεμίδης	**-**	25
Άδωνης Παπακωνσταντίνου	**-**	17
Anjelica Anshakova	**-**	24
Eriskhan Kurazov	**-**	12
Anton Smetanin	**-**	12
Dmitry Chichikashvili	**-**	20
Kirill Parinov	**-**	5
Κωνσταντίνος Κατσαρός	**-**	26
Μαρίνος Γιαλελή	**-**	21
Ξάνθος Βράχας	**-**	24
Μάριος Γιαννάς	**-**	5
	818	367

Οι αμοιβές των Μη εκτελεστικών Συμβούλων περιλαμβάνουν αμοιβές ως μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρίας, καθώς και των επιτροπών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Άλλα βασικά διευθυντικά στελέχη
Οι αμοιβές των άλλων βασικών διευθυντικών στελεχών περιλαμβάνουν την αμοιβή των μελών της Εκτελεστικής Επιτροπής από την ημερομηνία διορισμού τους ως μέλη της Επιτροπής και άλλων διευθυντών που αναφέρονται απευθείας στον Ανώτατο Εκτελεστικό Διευθυντή.

Ο τερματισμός ωφελημάτων το 2014, αφορά ωφελήματα πρόωρης αφυπηρέτησης που πληρώθηκαν σε ένα από τα βασικά διευθυντικά στελέχη που αποχώρησε από την Εταιρία το 2014.

48. Εταιρίες του Συγκροτήματος

Οι κύριες θυγατρικές εταιρίες και υποκαταστήματα της Εταιρίας, η χώρα καταστατικής τους έδρας, οι δραστηριότητές τους και το ποσοστό που κατέχει η Εταιρία (άμεσα και έμμεσα) στις 31 Δεκεμβρίου 2015 σε αυτές είναι:

Εταιρία	**Χώρα**	**Δραστηριότητες**	**Ποσοστό συμμετοχής (%)**
Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ	Κύπρος	Εμπορική τράπεζα	Δ/Ε
Κυπριακός Οργανισμός Επενδύσεων και Αξιών Λτδ (CISCO)	Κύπρος	Διαχείριση χαρτοφυλακίων, επενδυτικές και χρηματιστηριακές εργασίες	100
Γενικές Ασφάλειες Κύπρου Λτδ	Κύπρος	Ασφάλειες γενικού κλάδου	100
EuroLife Ltd	Κύπρος	Ασφάλειες κλάδου ζωής	100
Κέρμια Λτδ	Κύπρος	Ανάπτυξη και διαχείριση ακινήτων	100
Kermia Properties & Investments Ltd	Κύπρος	Ανάπτυξη και διαχείριση ακινήτων	100
Kermia Hotels Ltd	Κύπρος	Ξενοδοχειακές επιχειρήσεις	100
Cytrustees Investment Public Company Ltd	Κύπρος	Επενδυτική εταιρία κλειστού τύπου	53
Finerose Properties Ltd	Κύπρος	Χρηματοδοτικές υπηρεσίες	100
LCP Holdings and Investments Public Ltd (πρώην Laiki Capital Public Co Ltd)	Κύπρος	Μητρική εταιρία	67
JCC Payment Systems Ltd	Κύπρος	Υπηρεσίες διεκπεραίωσης συναλλαγών με κάρτες	75
CLR Investment Fund Public Ltd	Κύπρος	Επενδυτική εταιρία	20
Auction Yard Ltd	Κύπρος	Εταιρία δημοπρασίας	100
Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ (υποκατάστημα της Εταιρίας)	Ελλάδα	Διαχείριση εγγυήσεων και κατοχή ακινήτων	Δ/Ε
Κύπρου Ζωής (υποκατάστημα της EuroLife Ltd)	Ελλάδα	Ασφάλειες κλάδου ζωής	Δ/Ε
Κύπρου Ασφαλιστική (υποκατάστημα των Γενικών Ασφαλειών Κύπρου Λτδ)	Ελλάδα	Ασφάλειες γενικού κλάδου	Δ/Ε
Bank of Cyprus UK Ltd	Ηνωμένο Βασίλειο	Εμπορική τράπεζα	100
BOC Financial Services Ltd	Ηνωμένο Βασίλειο	Πρακτόρευση χρηματοεπενδυτικών προϊόντων	100
Bank of Cyprus (Channel Islands) Ltd	Channel Islands	Εμπορική τράπεζα	100
Bank of Cyprus Romania (υποκατάστημα της Εταιρίας)	Ρουμανία	Εμπορική τράπεζα	Δ/Ε
Cyprus Leasing Romania IFN SA	Ρουμανία	Χρηματοδοτικές μισθώσεις	100
MC Investment Assets Management LLC	Ρωσία	Διαχείριση προβληματικών περιουσιακών στοιχείων	100
Kyprou Finance (NL) B.V.	Ολλανδία	Χρηματοδοτικές υπηρεσίες	100

48. Εταιρίες του Συγκροτήματος (συνέχεια)

Επιπρόσθετα από τις πιο πάνω εταιρίες, η Εταιρία κατείχε στις 31 Δεκεμβρίου 2015 το 100% του μετοχικού κεφαλαίου των πιο κάτω εταιριών. Η κύρια δραστηριότητά τους είναι η κατοχή και διαχείριση ακινήτων και άλλων περιουσιακών στοιχείων.

Κύπρος: Timeland Properties Ltd, Cobhan Properties Ltd, Bramwell Properties Ltd, Birkdale Properties Ltd, Newington Properties Ltd, Innerwick Properties Ltd, Lameland Properties Ltd, Fairford Properties Ltd, Citlali Properties Ltd, Endar Properties Ltd, Ramendi Properties Ltd, Ligisimo Properties Ltd, Thames Properties Ltd, Moonland Properties Ltd, Polkima Properties Ltd, Nalmosa Properties Ltd, Smooland Properties Ltd, Emovera Properties Ltd, Estaga Properties Ltd, Skellom Properties Ltd, Blodar Properties Ltd, Spaceglowing Properties Ltd, Threefield Properties Ltd, Lepidoland Properties Ltd, Stamoland Properties Ltd, Ecunaland Properties Ltd, Tebane Properties Ltd, Cranmer Properties Ltd, Calomland Properties Ltd, Vieman Ltd, Les Coraux Estates Ltd, Natakon Company Ltd, Karmazi (Apartments) Ltd, Kermia Palace Enterprises Ltd, Oceania Ltd, Dominion Industries Ltd, Ledra Estates Ltd, Eurolife Properties Ltd, Laiki Lefkothea Center Ltd, Labancor Ltd, Paneuropean Ltd, Philiki Ltd, Cyprialife Ltd, Imperial Life Assurance Ltd, Philiki Management Services Ltd, Nelcon Transport Co. Ltd, Steparco Ltd, Joberco Ltd, Zecomex Ltd, Domita Estates Ltd, Memdes Estates Ltd, Obafemi Holdings Ltd, Pamaco Platres Complex Ltd, Gosman Properties Ltd, Odaina Properties Ltd, Vameron Properties Ltd, Thryan Properties Ltd, Icecastle Properties Ltd, Otoba Properties Ltd, Edoric Properties Ltd, Belvesi Properties Ltd, Ingane Properties Ltd, Indene Properties Ltd, Canosa Properties Ltd, Silen Properties Ltd, Kernland Properties Ltd, Unduma Properties Ltd, Iperi Properties Ltd, Warmbaths Properties Ltd, Danoma Properties Ltd, Kimrar Properties Ltd, Jobelis Properties Ltd, Tavoni Properties Ltd, Metin Properties Ltd, Pekiro Properties Ltd, Melsolia Properties Ltd, Nimoland Properties Ltd, Lozzaria Properties Ltd, Koralmon Properties Ltd, Petrassimo Properties Ltd, Kedonian Properties Ltd, Lasteno Properties Ltd, Armozio Properties Ltd, Spacous Properties Ltd, Calinora Properties Ltd, Marcozaco Properties Ltd, Soluto Properties Ltd, Solomaco Properties Ltd, Linaland Properties Ltd, Besadoco Properties Ltd, Mainport Properties Ltd, Tezia Properties Ltd, Andaz Properties Ltd, Unital Properties Ltd, Astromeria Properties Ltd, Neraland Properties Ltd, Gilfront Properties Ltd, Canemia Properties Ltd, Orzo Properties Ltd, Pariza Properties Ltd, Wingstreet Properties Ltd, Nolory Properties Ltd, Lynoco Properties Ltd, Renalandia Properties Ltd, Fitrus Properties Ltd, Lisbo Properties Ltd, Mantinec Properties Ltd και Browneye Properties Ltd.

Ρουμανία: Otherland Properties Dorobanti SRL, Pittsburg Properties SRL, Battersee Real Estate SRL, Trecoda Real Estate SRL, Green Hills Properties SRL, Bocaland Properties SRL, Buchuland Properties SRL, Commonland Properties SRL, Romaland Properties SRL, Janoland Properties SRL, Blindingqueen Properties SRL, Fledgego Properties SRL, Hotel New Montana SRL, Loneland Properties SRL, Unknownplan Properties SRL, Frozenport Properties SRL, Imoreth Properties SRL, Inroda Properties SRL, Melgred Properties SRL, Tantora Properties SRL, Zunimar Properties SRL, Allioma Properties SRL, Mirodi Properties SRL, Nallora Properties SRL, Nikaba Properties SRL και Selilar Properties SRL.

Επίσης η Εταιρία κατέχει το 100% των πιο κάτω ενδιάμεσων μητρικών εταιριών:

Κύπρος: Otherland Properties Ltd, Pittsburg Properties Ltd, Battersee Properties Ltd, Trecoda Properties Ltd, Bonayia Properties Ltd, Bocaland Properties Ltd, Buchuland Properties Ltd, Commonland Properties Ltd, Romaland Properties Ltd, BC Romanoland Properties Ltd, Blindingqueen Properties Ltd, Fledgego Properties Ltd, Janoland Properties Ltd, Threerich Properties Ltd, Loneland Properties Ltd, Unknownplan Properties Ltd Frozenport Properties Ltd, Imoreth Properties Ltd, Inroda Properties Ltd, Melgred Properties Ltd, Tantora Properties Ltd , Zunimar Properties Ltd, Selilar Properties Ltd, Mirodi Properties Ltd, Nallora Properties Ltd, Nikaba Properties Ltd, Allioma Properties και Hydrobius Ltd.

Επίσης , η Εταιρία κατέχει 100% των πιο κάτω αδρανών εταιριών:

Κύπρος: Laiki Bank (Nominees) Ltd, Laiki EDAK Ltd και BOC Secretarial Company Ltd.

Ελλάδα: Κύπρου Εμπορική ΑΕ και Κύπρου Ακίνητα ΑΕ.

Αλλαγή στην κατοχή συμφερόντων στην MC Investment Assets Management LLC

Στα πλαίσια της πώλησης της πλειοψηφίας των δραστηριοτήτων της στη Ρωσία το Σεπτέμβριο 2015, η Εταιρία αύξησε το συμφέρον της στην MC Investment Assets Management LLC σε 100% από 80%.

Έλεγχος της CLR Investment Fund Public Ltd (CLR) χωρίς σημαντική συμμετοχή

Η Εταιρία θεωρεί ότι ασκεί έλεγχο στην CLR μέσω του ελέγχου των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και εκτίθεται σε κυμαινόμενες αποδόσεις μέσω της συμμετοχής της.

48. Εταιρίες του Συγκροτήματος (συνέχεια)

Διάλυση και πώληση θυγατρικών εταιριών

Στις 31 Δεκεμβρίου 2015 οι ακόλουθες θυγατρικές ήταν σε διαδικασία διάλυσης ή σε διαδικασία διαγραφής: Samarinda Navigation Co Ltd, Κύπρου Χρηματοδοτικές Μισθώσεις ΑΕ, BOC Ventures Ltd, Tefkros Investments Ltd, Tefkros Investments (CI) Ltd, Salecom Ltd, Longtail Properties Ltd, Turnmill Properties Ltd, Limestone Holdings Ltd, Bank of Cyprus Mutual Funds Ltd, Diners Club (Cyprus) Ltd, Leasing Finance LLC, Corner LLC and Omiks Finance LLC.

Οι εταιρίες Misthosis Funding Plc and Misthosis Funding (Holding) Ltd διαλύθηκαν στις 13 Ιουνίου και 30 Ιουνίου 2015 αντίστοιχα.

Η εταιρία Elswick Properties Ltd πωλήθηκε στις 27 Ιουλίου 2015. Η εταιρία Guarded Path Properties Ltd διαγράφηκε κατά το 2015.

Λογιστική αξία των επενδύσεων σε εταιρίες του Συγκροτήματος

	2015	2014
	€000	€000
1 Ιανουαρίου	**236.369**	442.335
Προσθήκες (Σημ. 49.1)	**3.000**	520
Συγχώνευση δραστηριοτήτων θυγατρικής	**-**	(14.143)
Εισφορές σε θυγατρικές	**-**	30.083
Μείωση κεφαλαίου θυγατρικών εταιριών	**(613)**	-
Απομείωση επενδύσεων σε θυγατρικές εταιρίες (Σημ. 14)	**(30.455)**	(141.426)
Απομείωση επένδυσης σε θυγατρική εταιρία διαθέσιμη προς πώληση (Σημ. 29)	**-**	(81.000)
Πώληση θυγατρικών εταιριών (Σημ. 49.2)	**(520)**	-
31 Δεκεμβρίου	**207.781**	236.369

49. Εξαγορές και πωλήσεις

49.1 Εξαγορές κατά το 2015

49.1.1 Εξαγορά των μετοχών της Laiki Financial Services Ltd (LFS)

Στις 30 Ιανουαρίου 2015, η Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων της LFS ενέκρινε την πώληση των μετοχών της LFS στην Εταιρία για €3 εκατ. Προηγουμένως, η LCP Holdings and Investments Public Ltd (πρώην Laiki Capital Public Co Ltd), θυγατρική της Εταιρίας, κατείχε το 100% της LFS.

Το Νοέμβριο του 2015, η CISCO, θυγατρική της Εταιρίας, έκδωσε 1.000 χιλ. μετοχές ονομαστικής αξίας €1,71 η κάθε μία, με συνολικό ποσό υπέρ το άρτιο €534 χιλ., για τη μεταβίβαση της επένδυσης της Εταιρίας στην LFS στη CISCO. Μετά την ολοκλήρωση της μεταφοράς των μετοχών, η LFS διαλύθηκε χωρίς εκκαθάριση, βάση Σχεδίου Αναδιάρθρωσης και Συγχώνευσης και τα καθαρά περιουσιακά στοιχεία μεταφέρθηκαν στη CISCO βάση δικαστικής απόφασης.

49. Εξαγορές και πωλήσεις (συνέχεια)

49.2 Πωλήσεις κατά το 2015

49.2.1 Πώληση της πλειοψηφίας των δραστηριοτήτων της Εταιρίας στη Ρωσία

Στις 25 Σεπτεμβρίου 2015, η Εταιρία ολοκλήρωσε την πώληση της πλειοψηφίας των Ρωσικών δραστηριοτήτων της, που αποτελείται από (i) το ποσοστό συμμετοχής της στη θυγατρική BOC Russia (Holdings) Ltd ύψους 100%, το ποσοστό συμμετοχής της στη θυγατρική τράπεζα στη Ρωσία, CB Uniastrum Bank LLC, ύψους 80% και το ποσοστό συμμετοχής της στη θυγατρική εταιρία χρηματοδοτικών μισθώσεων στη Ρωσία, Leasing Company Uniastrum Leasing LLC, ύψους 80% και (ii) ορισμένα δανειακά ανοίγματα στη Ρωσία.

Η λογιστική ζημιά από την πώληση ανέρχεται σε €31.479 χιλ. Ως μέρος της συμφωνίας πώλησης, τα μέρη συμφώνησαν σε μια διευθέτηση ανταλλαγής περιουσιακών στοιχείων που περιλάμβανε την ανταλλαγή ορισμένων περιουσιακών στοιχείων μεταξύ τους που οδήγησε σε εισπρακτέο ποσό για την Εταιρία ύψους €41.849 χιλ. κατά την ημερομηνία της πώλησης.

Μετά την πώληση των πιο πάνω δραστηριοτήτων, η εναπομένουσα καθαρή έκθεση της Εταιρίας στις 31 Δεκεμβρίου 2015 (στον ισολογισμό και εκτός ισολογισμού) στη Ρωσία ανέρχεται σε €74.980 χιλ., αποτελούμενο κυρίως από δάνεια σε πελάτες και το αναβαλλόμενο μέρος της διευθέτησης ανταλλαγής περιουσιακών στοιχείων λογιστικής αξίας ύψους €38.940 χιλ.

49.2.2 Πώληση του συγκροτήματος Αφροδίτη

Το Σεπτέμβριο του 2015, η Εταιρία ολοκλήρωσε την πώληση συμμετοχής ύψους 65% στο συγκρότημα Αφροδίτη σε επενδυτικό σχήμα που διοικείται από ξένη θεσμική εταιρία διαχείρισης επενδύσεων για το ποσό ύψους €500 χιλ. Το συγκρότημα Αφροδίτη εξαγοράστηκε το Νοέμβριο του 2014 ως μέρος στρατηγικής της Εταιρίας για διαχείριση μεγάλου χρηματοδοτικού ανοίγματος δανειολήπτη και το οποίο ήταν σε διαδικασία πώλησης. Ως εκ τούτου, η Εταιρία το είχε κατατάξει ως μια θυγατρική που αποκτήθηκε με σκοπό την πώληση κατά την αρχική αναγνώριση. Μετά την πώληση, η εταιρία απέκτησε μειοψηφικό ποσοστό μετοχών 10% στο συγκρότημα Αφροδίτη. Στη συναλλαγή αυτή εμπλέκεται επίσης η αναδιάρθρωση του οφειλόμενου χρέους από αυτές τις εταιρίες στην Εταιρία.

49.2.3 Πώληση της Κύπρου Χρηματοδοτικές Μισθώσεις ΑΕ

Μετά την πώληση των εργασιών χρηματοδοτικών μισθώσεων της Εταιρίας στην Ελλάδα στην Τράπεζα Πειραιώς ΑΕ με βάση το Διάταγμα που εκδόθηκε στις 26 Μαρτίου 2013, η Εταιρία ολοκλήρωσε τη μεταβίβαση της νομικής ιδιοκτησίας της θυγατρικής της, Κύπρου Χρηματοδοτικές Μισθώσεις ΑΕ, στην Τράπεζα Πειραιώς ΑΕ κατά τη διάρκεια του πρώτου τριμήνου του 2015. Ως αποτέλεσμα ορισμένα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού της Κύπρου Χρηματοδοτικές Μισθώσεις ΑΕ αναλήφθηκαν από την Εταιρία.

49.3 Πωλήσεις κατά το 2014

49.3.1 Πώληση δραστηριοτήτων και θυγατρικών της Εταιρίας στην Ουκρανία

Τον Απρίλιο του 2014, η Εταιρία ολοκλήρωσε την πώληση των δραστηριοτήτων και θυγατρικών της στην Ουκρανία, που αποτελείτο από (i) το ποσοστό συμμετοχής 99,77% στη θυγατρική τράπεζα στην Ουκρανία, PJSC Bank of Cyprus, (ii) τη χρηματοδότηση που παραχωρήθηκε από την Εταιρία στην PJSC Bank of Cyprus, και (iii) τα δανειακά ανοίγματα στην Ουκρανία, στο συγκρότημα Alfa. Το τίμημα της πώλησης ανήλθε σε €198.860 χιλ. και αποτελείτο από το εισπραχθέν ποσό ύψους €98.860 χιλ. και το αναβαλλόμενο ποσό ύψους €100.000 χιλ. μέχρι τις 31 Μαρτίου 2015. Το 2015 οι όροι αποπληρωμής του εισπρακτέου ποσού και του σχετικού επιτοκίου τροποποιήθηκαν. Το εισπρακτέο ποσό είναι πληρωτέο στην Εταιρία βάσει ενός προγράμματος αποπληρωμής με χρονική διάρκεια που επεκτείνεται μέχρι την 1 Ιουνίου 2019. Η λογιστική ζημιά από την πώληση ανήλθε σε €11.514 χιλ. (Σημ. 9) και αντιπροσωπεύει τη διαφορά του τιμήματος πώλησης και της καθαρής λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που πωλήθηκαν.

49. Εξαγορές και πωλήσεις (συνέχεια)

49.3 Πωλήσεις κατά το 2014 (συνέχεια)

49.3.2 Πώληση του δανειακού χαρτοφυλακίου στο Ηνωμένο Βασίλειο

Στις 31 Οκτωβρίου 2014 η Εταιρία ολοκλήρωσε την πώληση ενός δανειακού χαρτοφυλακίου της Εταιρίας στο Ηνωμένο Βασίλειο, που αποτελείτο, ως επί το πλείστον, από δάνεια εξασφαλισμένα με κατοικίες και εμπορικά ακίνητα.

Αυτό το δανειακό χαρτοφυλάκιο, αγοράστηκε από την Εταιρία μέσω της εξαγοράς ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας το Μάρτιο 2013

49.3.3 Πώληση περιουσιακών στοιχείων στη Ρουμανία

Στις 11 Σεπτεμβρίου 2014, η Εταιρία ως μέρος της στρατηγικής της για επικέντρωσή στις κύριες αγορές της, ολοκλήρωσε την πώληση της θυγατρικής εταιρίας Grand Hotel Enterprises Society Ltd (GHES), εταιρία περιορισμένης ευθύνης που συστάθηκε στη Ρουμανία και ιδιοκτήτρια του JW Marriott Bucharest Grand Hotel, στην STRABAG SE, μια Αυστριακή εταιρία. Τα περιουσιακά στοιχεία της θυγατρικής περιλάμβαναν (i) δανειακή σύμβαση μεταξύ της GHES, ως δανειζόμενου, και της Τράπεζας Κύπρου Ρουμανίας (υποκατάστημα της Εταιρίας) ως δανειστή, (ii) 1.474.482 μετοχές, που αντιπροσώπευαν το 35,292% του εκδομένου μετοχικού κεφαλαίου της GHES, που εκδόθηκαν από την GHES σε εταιρία συνδεδεμένη με την Εταιρία, και (iii) σύμβαση δανείου μειωμένης εξασφάλισης μεταξύ της GHES, ως δανειζόμενου και εταιρίας συνδεδεμένης με την Εταιρία ως δανειστή.

Το τίμημα πώλησης ανήλθε σε €95 εκατ. και η λογιστική ζημιά από τη συναλλαγή ανήλθε σε €1.424 χιλ.

50. Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς

50.1 Πρόγραμμα αποχώρησης προσωπικού

Τον Φεβρουάριο του 2016 η Εταιρία ανακοίνωσε πρόγραμμα αποχώρησης προσωπικού για το μόνιμο προσωπικό. Η αποζημίωση κατά την έξοδο είναι εφάπαξ αποζημίωση με συγκεκριμένους όρους.

50.2 Οδηγία 2014/59/ΕΕ για την ανάκαμψη και την εξυγίανση τραπεζών

Η ΕΕ Οδηγία 2014/59/ΕΕ (Οδηγία) για την Ανάκαμψη και την Εξυγίανση Τραπεζών θεσπίζει πλαίσιο για την ανάκαμψη και την εξυγίανση των πιστωτικών ιδρυμάτων της ΕΕ. Η Οδηγία περιλαμβάνει την έννοια της απορρόφησης ζημιάς και ελάχιστο ποσό ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων μειωμένης και υψηλής εξασφάλισης που υπόκεινται στο εργαλείο διάσωσης με ίδια μέσα.

Η Οδηγία έχει επίσης σημαντικές επιπτώσεις χρηματοδότησης για τα πιστωτικά ιδρύματα, που περιλαμβάνουν την εγκαθίδρυση προχρηματοδοτημένων ταμείων εξυγίανσης ύψους 1% επί των καλυμμένων καταθέσεων του τροποποιημένου Σχεδίου Εγγυημένων Καταθέσεων (ΣΕΚ) που θα δημιουργηθεί μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2024.

Η Οδηγία έχει εφαρμοστεί στην Κύπρο.

Η ΕΕ έχει επίσης εγκαθιδρύσει έναν Ενιαίο Μηχανισμό Εξυγίανσης (ΕΜΕ), κάτω από τον Κανονισμό 806/2014 Ενιαίου Μηχανισμού Εξυγίανσης ως μέρος της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ένωσης. Κάτω από τον ΕΜΕ, ισχύει μια ενιαία διαδικασία εξυγίανσης για όλα τα πιστωτικά ιδρύματα που εποπτεύονται από τον ΕΕΜ. Αυτή η διαδικασία συντονίζεται από το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (ΕΣΕ). Η Εταιρία υπόκειται στην εποπτεία του ΕΕΜ και ανάλογα στον ΕΜΕ.

Ο Κανονισμός ΕΜΕ είναι στενά συνδεδεμένος με την Οδηγία. Για τα πιστωτικά ιδρύματα στον ΕΕΜ, το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης λαμβάνει τη θέση της σχετικής αρχής εξυγίανσης κάθε κράτους που ιδρύθηκε βάσει της Οδηγίας. Η Εταιρία εποπτεύεται από το ΕΣΕ.

50.3 Σχέδιο Εγγυημένων Καταθέσεων

Η Οδηγία 2014/49/ΕΕ περί του τροποποιημένου Σχεδίου Εγγυημένων Καταθέσεων (Οδηγία) απαιτεί όπως τα Κράτη Μέλη ιδρύσουν ένα σχέδιο εγγυημένων καταθέσεων. Η τροποποιημένη Οδηγία προβλέπει όπως τα σχέδια εγγυημένων καταθέσεων κάθε χώρας πρέπει να είναι προχρηματοδοτημένα, με τα ταμεία να δημιουργούνται επί σειρά ετών. Τα ταμεία των σχεδίων εγγυημένων καταθέσεων σε κάθε χώρα πρέπει τουλάχιστον να ανέρχονται σε 0,8% των καλυμμένων καταθέσεων μέχρι τις 3 Ιουλίου 2024. Η εφαρμογή της νομοθεσίας στην Κύπρο ψηφίστηκε στις 11 Φεβρουαρίου 2016 που τροποποιεί το υφιστάμενο Σχέδιο Εγγυημένων Καταθέσεων.

50. Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς (συνέχεια)

50.4 Πρόθεση για Εισαγωγή στην Κύρια Αγορά του Χρηματιστηρίου Λονδίνου

Στις 31 Μαρτίου 2016, το Συγκρότημα ανακοίνωσε την πρόθεση του να επιδιώξει την εισαγωγή του στην κύρια αγορά του Χρηματιστηρίου Λονδίνου (ΧΛ). Το Συγκρότημα σκοπεύει επίσης να διατηρήσει την διαπραγμάτευση των μετοχών του στο Χρηματιστήριο Αξίων Κύπρου. Το Συγκρότημα δεν σκοπεύει να διατηρήσει την διαπραγμάτευση των μετοχών του στο Χρηματιστήριο Αθηνών, καθώς δεν έχει πλέον τραπεζικές δραστηριότητες στην Ελλάδα.

Το Συγκρότημα στοχεύει στην ολοκλήρωση του έργου και την υλοποίηση της εισαγωγής στο ΧΛ κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2016, η οποία εισαγωγή υπόκειται σε σχετικές εγκρίσεις, αξιολόγηση των διαφόρων τεχνικών πτυχών και των συνθηκών αγοράς.

Εισαγωγή

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ (η 'Τράπεζα', ή 'Εταιρία') υιοθέτησε πλήρως τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης (ο 'Κώδικας') ο οποίος δημοσιεύθηκε από το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ) (4η (Τροποποιημένη) Έκδοση Απρίλιος 2014). Οι εισηγμένες εταιρίες έχουν υποχρέωση να συμπεριλαμβάνουν την Έκθεση περί Εταιρικής Διακυβέρνησης του Διοικητικού Συμβουλίου στην Ετήσια Έκθεση τους.

Μέρος Α

Η Εταιρία πιστεύει ότι η καλή εταιρική διακυβέρνηση είναι ουσιώδης στη δημιουργία εμπιστοσύνης και δέσμευσης μεταξύ της Εταιρίας και των άλλων εταίρων της και συμβάλλει στη μακροπρόθεσμη επιτυχία της. Αυτό δημιουργεί το πλαίσιο εντός του οποίου οι Εκτελεστικοί μπορούν να διευθύνουν την εταιρία και να επιτύχουν τις συμφωνημένες στρατηγικές.

Η Εταιρία έχει υιοθετήσει τον Κώδικα και την Πολιτική Εταιρικής Διακυβέρνησης του Συγκροτήματος και εφαρμόζει πλήρως τις αρχές του. Η Πολιτική μαζί με το Εγχειρίδιο του Διοικητικού Συμβουλίου, τους Όρους Εντολής και τις πρακτικές που ακολουθεί το Διοικητικό Συμβούλιο και οι Επιτροπές του συνιστούν βασικά θεμέλια για την μεγιστοποίηση της μετοχικής αξίας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει διαρκώς ως στόχο να διασφαλίζει ότι η Τράπεζα είναι ένας σύγχρονος, διαφανής και ανταγωνιστικός οργανισμός που εφαρμόζει βέλτιστες πρακτικές στην εταιρική διακυβέρνηση και εταιρική διαχείριση. Με την υιοθέτηση αυτών των βέλτιστων πρακτικών, η Εταιρία επιτυγχάνει δυναμική και αποτελεσματική επικοινωνία μεταξύ του Διοικητικού Συμβουλίου, της Διεύθυνσης και των μετόχων που οδηγεί στην επιτυχή εφαρμογή των στόχων της.

Μέρος Β

Η Εταιρία βεβαιώνει ότι τηρεί όλες τις διατάξεις του Κώδικα. Μέσα από την Έκθεση Εταιρικής Διακυβέρνησης παρέχονται οι πληροφορίες και οι βεβαιώσεις που αφορούν την εφαρμογή των προνοιών του Κώδικα.

Μετά τη δημοσίευση της 4ης τροποποιημένης έκδοσης του Κώδικα, η Εταιρία αναθεώρησε το Εγχειρίδιο του Διοικητικού Συμβουλίου και τους Όρους Εντολής των Επιτροπών του και εξέδωσε την Πολιτική Εταιρικής Διακυβέρνησης του Συγκροτήματος η οποία εφαρμόζεται σε όλους τους τομείς και για όλους τους διευθυντές της Τράπεζας, καθώς επίσης και στους Διοικητικούς Συμβούλους της Τράπεζας και των θυγατρικών της εταιριών (όπου εφαρμόζεται).

1. Διοικητικό Συμβούλιο

Οι εξουσίες των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου καθορίζονται από το Καταστατικό της Εταιρίας, τον Κώδικα και τους σχετικούς νόμους περί Εταιριών, Χρηματιστηρίου Αξιών και Τραπεζικών Εργασιών καθώς και τις Οδηγίες της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου ('ΚΤΚ').

1.1 Ο ρόλος του Διοικητικού Συμβουλίου

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την ευθύνη να διασφαλίζει ότι ως συλλογικό όργανο, έχει τις κατάλληλες δεξιότητες, τις γνώσεις, την ποικιλομορφία και την εμπειρία για να εκτελεί αποτελεσματικά το ρόλο του. Καθορίζει τους στρατηγικούς στόχους του Συγκροτήματος, διασφαλίζει ότι υπάρχουν οι απαραίτητοι οικονομικοί και ανθρώπινοι πόροι ώστε να επιτυγχάνονται οι στόχοι του Συγκροτήματος και αξιολογεί την απόδοση της διεύθυνσης.

Ο πρωταρχικός ρόλος του Διοικητικού Συμβουλίου είναι η παροχή στρατηγικής ηγεσίας του Συγκροτήματος της Τράπεζας Κύπρου Δημόσιας Εταιρίας Λτδ (το «Συγκρότημα») μέσω εποπτείας και αναθεώρησης εντός ενός πλαισίου συνετών και αποτελεσματικών ελέγχων που να διασφαλίζει την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων. Το Διοικητικό Συμβούλιο καθορίζει τις αξίες και τα πρότυπα του Συγκροτήματος και διασφαλίζει ότι οι υποχρεώσεις του προς τους μετόχους του και τους άλλους εταίρους είναι κατανοητές και εκπληρώνονται.

Συγκεκριμένες αποφάσεις και θέματα προορίζονται για έγκριση από το Διοικητικό Συμβούλιο. Τέτοια θέματα, συμπεριλαμβάνουν αποφάσεις για τη στρατηγική πολιτική του Συγκροτήματος, την έγκριση της Δήλωσης Ανοχής Κινδύνου, σημαντικές εξαγορές, συγχωνεύσεις ή πωλήσεις, τον ετήσιο προϋπολογισμό και το τριετές επιχειρηματικό πλάνο του Συγκροτήματος, σημαντικές κεφαλαιουχικές δαπάνες, συγκρούσεις συμφερόντων Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, θέματα διακυβέρνησης και άλλα κανονιστικά ζητήματα.

1. **Διοικητικό Συμβούλιο** (συνέχεια)

1.2 Σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου

Το 2015 το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε τη Πολιτική Ποικιλομορφίας του Διοικητικού Συμβουλίου που έχει ως στόχο την επίτευξη σημαντικής παρουσίας και των δύο φύλων μέχρι το 2020 μέσω διορισμών που να βασίζονται στην αξιοκρατία. Το υφιστάμενο Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από άτομα διάφορων εθνικοτήτων και εμπειριών.

Το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από άτομα με ποικίλες ικανότητες, γνώσεις και εμπειρίες ο συνδυασμός των οποίων παρέχει διαφορετικές προοπτικές και αποτελεσματική δυναμική στις συνεδριάσεις του. Στις 31 Δεκεμβρίου 2015, το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελούσαν εννιά Μέλη, συγκεκριμένα ο μη-Εκτελεστικός Πρόεδρος, 2 μη-Εκτελεστικοί Αντιπρόεδροι, άλλοι 4 μη-Εκτελεστικοί Διοικητικοί Σύμβουλοι και 2 Εκτελεστικοί Διοικητικοί Σύμβουλοι.

<u>Διοικητικό Συμβούλιο κατά την 1 Ιανουαρίου 2015</u>

Josef Ackermann (Πρόεδρος)
Wilbur L. Ross (Αντιπρόεδρος)
Vladimir Strzhalkovskiy (Αντιπρόεδρος)
Arne Berggren
Maksim Goldman
John P. Hourican (Εκτελεστικός)
Ιωάννης Ζωγραφάκης
Μάριος Καλοχωρίτης
Χριστόδουλος Πατσαλίδης (Εκτελεστικός)
Μιχάλης Σπανός

Στις 29 Μαΐου 2015 ο κ. Vladimir Strzhalkovskiy παραιτήθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο. Σύμφωνα με το Καταστατικό της Εταιρείας στην Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων στις 24 Νοεμβρίου 2015, οι κ.κ. Ιωάννης Ζωγραφάκης, Μάριος Καλοχωρίτης και Δρ. Χριστόδουλος Πατσαλίδης υπέβαλαν την παραίτηση τους και προσφέρθηκαν για επανεκλογή.

Μετά την παραίτηση του κ. Vladimir Strzhalkovskiy, ο κ. Maksim Goldman διορίσθηκε ως Αντιπρόεδρος και μέλος της Επιτροπής Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης.

<u>Διοικητικό Συμβούλιο κατά την ημερομηνία της παρούσας Έκθεσης</u>

Josef Ackermann (Πρόεδρος)
Wilbur L. Ross (Αντιπρόεδρος)
Maksim Goldman (Αντιπρόεδρος)
Arne Berggren
John P. Hourican (Εκτελεστικός)
Ιωάννης Ζωγραφάκης
Μάριος Καλοχωρίτης
Χριστόδουλος Πατσαλίδης (Εκτελεστικός)
Μιχάλης Σπανός

Το Διοικητικό Συμβούλιο στις 18 Δεκεμβρίου 2015 διόρισε τον κ. Michael Heger ως νέο μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου αλλά μέχρι το τέλος του έτους ο διορισμός εκκρεμούσε για έγκριση από την ΕΚΤ ('Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα').

Υπάρχει σαφής και διακριτός διαχωρισμός των καθηκόντων μεταξύ του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου και του Διευθύνοντος Συμβούλου και οι Όροι Εντολής των δύο αυτών ρόλων αποτελούν μέρος του Εγχειριδίου του Διοικητικού Συμβουλίου.

Όλα τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έλαβαν με το διορισμό τους πληροφορίες που περιλάμβαναν μεταξύ άλλων, το Εγχειρίδιο του Διοικητικού Συμβουλίου, κύριες νομοθεσίες, οδηγίες και κανονισμούς καθώς και το Καταστατικό της Εταιρίας.

1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)

1.2. Σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

1.2.1 Ανεξαρτησία

Η διάταξη Α.2.3 του Κώδικα προνοεί ότι τουλάχιστον το 50% του Διοικητικού Συμβουλίου, μη συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου, θα πρέπει να αποτελείται από ανεξάρτητους μη-Εκτελεστικούς Διοικητικούς Συμβούλους.

Η σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου με έξι ανεξάρτητα μη-Εκτελεστικά μέλη από το σύνολο των εννέα Μελών ικανοποιεί και υπερβαίνει τις απαιτήσεις του Κώδικα.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, κατά τη ημερομηνία της παρούσας Έκθεσης, θεωρεί τα πιο κάτω μέλη ως ανεξάρτητα ικανοποιώντας την πρόνοια Α.2.3 του Κώδικα.

Josef Ackermann (Πρόεδρος)
Wilbur L. Ross (Αντιπρόεδρος)
Arne Berggren
Ιωάννης Ζωγραφάκης
Μάριος Καλοχωρίτης
Μιχάλης Σπανός

Η 'Βεβαίωση Ανεξαρτησίας', βασισμένη στα κριτήρια Ανεξαρτησίας της πρόνοιας Α.2.3 του Κώδικα, έχει υπογραφεί από κάθε ένα από τους πιο πάνω Διοικητικούς Συμβούλους και το σύνολο τους θα υποβληθεί στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου μαζί με την παρούσα Έκθεση περί Εταιρικής Διακυβέρνησης.

1.3 Ανώτερος Ανεξάρτητος Διοικητικός Σύμβουλος

Ο κ. Μιχάλης Σπανός διορίστηκε ως Ανώτερος Ανεξάρτητος Διοικητικός Σύμβουλος στις 26 Νοεμβρίου 2014. Ο Ανώτερος Ανεξάρτητος Διοικητικός Σύμβουλος βρίσκεται στη διάθεση των μετόχων σε περίπτωση που τυχόν ανησυχίες τους δεν επιλύονται δια μέσου των συνήθων καναλιών επικοινωνίας. Παρέχει υποστήριξη στον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου στην επίτευξη των στόχων του και προεδρεύει της συνεδρίασης των μη-Εκτελεστικών Συμβούλων για την αξιολόγηση της απόδοσης του Προέδρου, στο πλαίσιο της ετήσιας αξιολόγησης της απόδοσης του Διοικητικού Συμβουλίου όπως προνοείται από την Οδηγία της ΚΤΚ περί Ρυθμίσεων Διακυβέρνησης και Διαχείρισης του 2014 ('Οδηγία Διακυβέρνησης της ΚΤΚ').

Ο κ. Σπανός προήδρευσε μιας εκτελεστικής συνεδρίασης (συνεδρία μη-Εκτελεστικών Συμβούλων) στις 22 Οκτωβρίου 2015 για την αξιολόγηση της απόδοσης του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με τις πρόνοιες της Οδηγίας Διακυβέρνησης της ΚΤΚ.

1.4 Συνεδρίες του Διοικητικού Συμβουλίου

Το Διοικητικό Συμβούλιο συνέρχεται σε τακτική βάση για να ενημερωθεί και να εξετάσει τα θέματα που τίθενται στο επίσημο πρόγραμμα του. Κατά το 2015 πραγματοποιήθηκαν 12 συνεδρίες του Διοικητικού Συμβουλίου. Τα κύρια θέματα που απασχόλησαν το Διοικητικό Συμβούλιο ήταν η στρατηγική του Συγκροτήματος, η διάθεση μη βασικών περιουσιακών στοιχείων, η διαχείριση της ρευστότητας και των καθυστερήσεων και η γενική βελτίωση της λειτουργικής αποτελεσματικότητας.

Κατά κανόνα διασφαλίζεται ότι όλα τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου πληροφορούνται ορθώς και γραπτώς για τις επερχόμενες συνεδρίες και όλη η αναγκαία πληροφόρηση σχετική με τη συνεδρία παρέχεται έγκαιρα ώστε να τους δοθεί αρκετός χρόνος για μελέτη και κατανόηση.

Στον πιο κάτω πίνακα καταγράφονται οι παρουσίες των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου για το 2015.

1. **Διοικητικό Συμβούλιο** (συνέχεια)

1.4 **Συνεδρίες του Διοικητικού Συμβουλίου** (συνέχεια)

Διοικητικό Συμβούλιο 1/1/2015 – 31/12/2015

Όνομα Συμβούλου	Διοικητικό Συμβούλιο	Επιτροπή Ελέγχου	Επιτροπή Αμοιβών και Ανθρώπινου Δυναμικού	Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης	Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων
Josef Ackermann (Πρόεδρος)	12/12			8/8	
Maksim Goldman*	11/12	13/13	6/6	5/5	
Wilbur Ross (Αντιπρόεδρος)	9/12			8/8	14/17
Vladimir Strzhalkovskiy**(Αντιπρόεδρος)	5/5			3/3	4/4
Arne Berggren	12/12	13/13			17/17
John Patrick Hourican	12/12				
Μάριος Καλοχωρίτης	12/12		8/8		15/17
Χριστόδουλος Πατσαλίδης	11/12				
Μιχάλης Σπανός	12/12		8/8		
Ιωάννης Ζωγραφάκης	11/12	13/13			15/17
Σύνολο συνεδριάσεων	***12***	***13***	***8***	***8***	***17***

* Διορισμός ως Αντιπρόεδρος 29/5/2015
** Παραίτηση 29/5/2015

Οι Σύμβουλοι κατέχουν θέσεις σε Διοικητικά Συμβούλια άλλων εταιριών όπως σημειώνεται στα βιογραφικά τους σημειώματα που δημοσιεύονται στην Έκθεση περί Εταιρικής Διακυβέρνησης του έτους στο οποίο προσφέρονται για επανεκλογή. Η συμμετοχή τους σε άλλα Διοικητικά Συμβούλια δεν αποτελεί εμπόδιο στο να αφιερώνουν τον αναγκαίο χρόνο και προσοχή στα καθήκοντα τους ως Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Τράπεζας και βρίσκεται εντός των ορίων που καθορίζει η Οδηγία της ΚΤΚ για την Αξιολόγηση της Ικανότητας και Καταλληλότητας των Μελών του Διοικητικού Οργάνου και των Διευθυντών των ΑΠΙ του 2014.

Κατά τη διάρκεια του 2015 υπολογίζεται ότι ο κάθε μη-Εκτελεστικός Διοικητικός Σύμβουλος ανάλωσε τουλάχιστον 30 ημέρες σε καθήκοντα σχετικά με τη θέση του στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Τα σημαντικότερα θέματα στα οποία επικεντρώθηκε το Διοικητικό Συμβούλιο κατά το 2015 ήταν:

- Στρατηγική Συγκροτήματος και μακροπρόθεσμοι στόχοι λαμβάνοντας υπόψη το κανονιστικό και χρηματοοικονομικό περιβάλλον
  - Έγκριση του τριετούς οικονομικού πλάνου
  - Διάθεση μη βασικών περιουσιακών στοιχείων
  - Σχέδιο εισαγωγής της μετοχής σε ξένο χρηματιστήριο
  - Δαπάνες και μεγιστοποίηση της αποδοτικότητας
  - Θεώρηση της στρατηγικής της κάθε επιχειρηματικής μονάδας
  - Συγχωνεύσεις και εξαγορές

- Κίνδυνοι και Διακυβέρνηση
  - Έγκριση της Δήλωσης Ανοχής Κινδύνου του Συγκροτήματος
  - Έγκριση ΕΔΑΚΕ (Εσωτερική Διαδικασία Αξιολόγησης Κεφαλαιακής Επάρκειας) (ICAAP) και ΕΔΑΕΡ (Εσωτερική Διαδικασία Αξιολόγησης Επάρκειας Ρευστότητας (ILAAP)
  - Λήψη διαβεβαιώσεων κατά τη διάρκεια του έτους ότι το Συγκρότημα συνεχίζει να λειτουργεί μέσα στο όρια της Δήλωσης Ανοχής Κινδύνου
  - Ενημέρωση αναφορικά με τη προσέγγιση του Συγκροτήματος σε θέματα Πληροφορικής

- Νομικά ζητήματα/αγωγές εναντίον της Τράπεζας
- Εξέταση και έγκριση των Οικονομικών Αποτελεσμάτων του Συγκροτήματος (μηνιαία, τριμηνιαία και ετήσια)

- Διεθνείς δραστηριότητες
  - Ενημέρωση και ολοκλήρωση των Ρωσικών και Ουκρανικών συναλλαγών
  - Πρόοδος αναφορικά με το Δανειακό Χαρτοφυλάκιο στη Ρουμανία
  - Άλλα θέματα θυγατρικών εταιριών και λειτουργιών

1. **Διοικητικό Συμβούλιο** (συνέχεια)

1.4 **Συνεδρίες του Διοικητικού Συμβουλίου** (συνέχεια)

- Εποπτεία προϋπολογισμού και απόδοσης
  - Έγκριση του προϋπολογισμού και πλάνου κεφαλαίου 2015
  - Αξιολόγηση της κεφαλαιακής επάρκειας και ρευστότητας και έγκριση της στρατηγικής χρηματοδότησης
  - Περιοδική εξέταση της επίδοσης της μετοχικής αξίας

- Εξωτερικό περιβάλλον
  - Αξιολόγηση των προοπτικών του τραπεζικού κλάδου
  - Οικονομικές εξελίξεις στην Κύπρο και επιπτώσεις μια ενδεχόμενης λύσης του Κυπριακού
  - Πληροφόρηση αναφορικά με τα σχέδια της Τράπεζας σε περίπτωση Grexit

- Παρακολούθηση των βασικών ρυθμιστικών θεμάτων του Συγκροτήματος: ΔΕΕΑ ('Διαδικασία Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης') (SREP) και επιτόπιες επιθεωρήσεις και έγκριση των σχετικών απαντήσεων προς το ΕΕΜ ('Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός') (SSM)
- Πρόοδος της Διεύθυνσης Αναδιάρθρωσης & Ανάκτησης Χρεών
- Ανασκόπηση της προόδου στη διαχείριση των Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων
- Υποψηφιότητες, διορισμοί και άλλα θέματα Εταιρικής Διακυβέρνησης
- Ενημέρωση αναφορικά με κανονιστικές εξελίξεις και απαιτήσεις
- Εταιρικές Υποθέσεις
- Ενημέρωση για το έργο των Επιτροπών

Κατά το 2015 το Διοικητικό Συμβούλιο ενέκρινε τις ακόλουθες νέες Πολιτικές:
- Πολιτική Εταιρικής Διακυβέρνησης Συγκροτήματος
- Πολιτική Συγκροτήματος περί Ικανότητας και Καταλληλότητας των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, των Διευθυντών και Ατόμων σε Θέσεις Κλειδιά
- Πολιτικές της Οικονομικής Διεύθυνσης και Διαχείρισης Κινδύνου
- Πολιτική Διαχείρισης Συμβολαίων
- Πολιτική Ανάθεσης Εργασιών σε Τρίτους
- Πολιτική Απόκτησης και Διάθεσης Περιουσιακών Στοιχείων
- Πολιτική Ασφάλειας Πληροφοριών Συγκροτήματος
- Πολιτική Ανώνυμης/Εμπιστευτικής Αναφοράς (Whistleblowing) Συγκροτήματος

Εισδοχή και συνεχής κατάρτιση των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου

Παρέχεται κατάρτιση στα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου με διάφορους τρόπους, όπως κατά τη διάρκεια συναντήσεων, όπου παρέχονται περαιτέρω πληροφορίες προκειμένου να εξασφαλίζεται ότι τα Μέλη λαμβάνουν επαρκή γνώση σε συγκεκριμένους τομείς και μέσα από ειδικά επιμορφωτικά σεμινάρια για συγκεκριμένα θέματα (βλέπετε πιο κάτω πίνακα) τα οποία συνήθως ζητούνται από τα Μέλη και το Γραμματέα της Εταιρίας. Το πρόγραμμα κατάρτισης ετοιμάζεται στην αρχή κάθε έτους και αναμένεται από τα Μέλη να το παρακολουθήσουν αναλόγως.

Όνομα Συμβούλου	**Εισαγωγική εκπαίδευση**	**Λογιστικός χειρισμός σύμφωνα με το IFRS 5,9,10,11,12, ΜΕΔ κλπ**	**Νόμος περί Ανταγωνισμού**	**Παρεμπόδιση Ξεπλύματος Βρώμικου χρήματος και Χρηματοδότησης της Τρομοκρατίας**	**Πλαίσιο Αφερεγγυ-ότητας**	**Σταθμισμένα Στοιχεία Ενεργητικού**	**Ευθύνες Εταιρικής Διακυβέρνησης των Μελών του ΔΣ**
J. Ackermann	Δ/Ι	√		√	√		√
M. Goldman	Δ/Ι				√		√
W. L. Ross	Δ/Ι						
V. Strzhalkovskiy	Δ/Ι				√		
A. Berggren	Δ/Ι			√	√		√
J. Hourican	Δ/Ι		√		√		
Μ. Καλοχωρίτης	Δ/Ι	√			√		√
Χ. Πατσαλίδης	Δ/Ι	√	√		√		√
Μ. Σπανός	Δ/Ι	√	√	√	√	√	√
Ι. Ζωγραφάκης	Δ/Ι		√	√	√	√	√

1. **Διοικητικό Συμβούλιο** (συνέχεια)

1.5 **Γραμματέας της Εταιρίας** (συνέχεια)

Σχετικό εκπαιδευτικό υλικό διανέμεται σε όλα τα Μέλη ανεξάρτητα από τη συμμετοχή τους ή όχι. Μετά το διορισμό, κάθε Μέλος λαμβάνει σχετικό πακέτο και ακολουθεί ένα εισαγωγικό πρόγραμμα. Επιπρόσθετα, τα Εκτελεστικά Μέλη αναπτύσσουν και διευρύνουν τις δεξιότητες και τις γνώσεις τους μέσα από συστηματικές συναντήσεις, ενημερώσεις και γενικά επικοινωνία με την Ανώτατη Διεύθυνση.

Η κα. Κάτια Σάντη διορίστηκε Γραμματέας της Εταιρίας στις 26 Νοεμβρίου 2014.

Οι ρόλοι και ευθύνες του Γραμματέα της Εταιρίας είναι να:

- Διασφαλίζει ότι το Διοικητικό Συμβούλιο και οι Επιτροπές του έχουν συσταθεί και λειτουργούν σύμφωνα με τους εσωτερικούς κανόνες, το Καταστατικό της Εταιρίας, το Εγχειρίδιο του Διοικητικού Συμβουλίου, τις διατάξεις των Οδηγιών της ΚΤΚ και άλλες εφαρμοστέες νομικές και εποπτικές απαιτήσεις.
- Διασφαλίζει την ύπαρξη επαρκούς ροής πληροφοριών εντός του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών του, μεταξύ των ανωτάτων διευθυντικών στελεχών και των μη-Εκτελεστικών Μελών και μεταξύ των επικεφαλής των Τμημάτων Εσωτερικού Ελέγχου και των μη-Εκτελεστικών Μελών.
- Διασφαλίζει την πρόσβαση σε ανεξάρτητες επαγγελματικές συμβουλές με έξοδα της Τράπεζας εάν χρειαστεί.
- Συμμετέχει στην προετοιμασία της ημερήσιας διάταξης των συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών.
- Διασφαλίζει ότι οι σχετικές πληροφορίες αποστέλλονται έγκαιρα σε όλα τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ώστε να προετοιμαστούν επαρκώς για τις συναντήσεις αυτές.

Ο Γραμματέας της Εταιρίας διασφαλίζει ότι τηρούνται τα πρακτικά σύμφωνα με τις νομικές και κανονιστικές απαιτήσεις. Ο Γραμματέας της Εταιρίας οφείλει να:

- Εκφράζει ρητά, σε ξεχωριστή παράγραφο, την εκτίμηση του ως προς το αν η συνάντηση είχε πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τους εσωτερικούς κανόνες και κανονισμούς του Διοικητικού Συμβουλίου, τις διατάξεις της Οδηγίας Διακυβέρνησης της ΚΤΚ και των άλλων εφαρμοστέων ρυθμιστικών και εποπτικών απαιτήσεων.
- Διασφαλίζει την κυκλοφορία, ολοκλήρωση και έγκριση των πρακτικών σε εύθετο χρόνο από όλα τα Μέλη που είναι παρόντα στη συνεδρίαση.
- Διασφαλίζει τη διανομή των τελικών πρακτικών σε εύθετο χρόνο σε όλους τους παραλήπτες.
- Διασφαλίζει τη κατάλληλη κοινοποίηση των αποφάσεων που έχουν ληφθεί, παρακολουθεί τις μετέπειτα ενέργειες και αναφέρει τα θέματα που προκύπτουν.

Όλοι οι Διοικητικοί Σύμβουλοι έχουν πρόσβαση στις συμβουλές και υπηρεσίες του Γραμματέα της Εταιρίας καθώς και του Λειτουργού Συμμόρφωσης με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης οι οποίοι μπορούν να παρέχουν πληροφορίες σχετικές με διαδικασίες του Διοικητικού Συμβουλίου και του Κώδικα. Ανεξάρτητες επαγγελματικές συμβουλές είναι διαθέσιμες στους Διοικητικούς Συμβούλους σύμφωνα με την εσωτερική πολιτική που διαμορφώθηκε και εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο.

1.6 **Εναλλαγή των Διοικητικών Συμβούλων**

Οι κανόνες, που αφορούν τη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου και το διορισμό και αντικατάσταση των Μελών του, καθορίζονται στο Καταστατικό της Τράπεζας ως ακολούθως:

- Ο αριθμός των Διοικητικών Συμβούλων δεν είναι μικρότερος των επτά ούτε μεγαλύτερος των δεκατριών.
- Κατά την Ετήσια Γενική Συνέλευση της Εταιρίας εξέρχεται το ένα τρίτο των Διοικητικών Συμβούλων, ή αν ο αριθμός αυτών δεν είναι τρεις ή πολλαπλάσιος του τρία, τότε ο αριθμός ο πλησιέστερος στο ένα τρίτο.
- Οι Διοικητικοί Σύμβουλοι που εξέρχονται κάθε χρόνο είναι εκείνοι που κατέχουν για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από την τελευταία εκλογή τους το αξίωμα, αλλά μεταξύ προσώπων που έγιναν Διοικητικοί Σύμβουλοι την ίδια ημέρα, αυτοί που εξέρχονται αποφασίζονται με κλήρο, εκτός αν συμφωνηθεί διαφορετικά μεταξύ τους.
- Κάθε Σύμβουλος που εξέρχεται μπορεί να επανεκλεγεί.

1. **Διοικητικό Συμβούλιο** (συνέχεια)

1.6 **Εναλλαγή των Διοικητικών Συμβούλων** (συνέχεια)

- Κανένα άλλο πρόσωπο, εκτός του Διοικητικού Συμβούλου που αφυπηρετεί κατά τη Συνέλευση, δε θα μπορεί να επανεκλεγεί σε οποιαδήποτε Γενική Συνέλευση, στη θέση του Διοικητικού Συμβούλου, χωρίς προηγούμενη σύσταση για τον σκοπό αυτό από τους Διοικητικούς Συμβούλους, εκτός αν σε χρόνο όχι μικρότερο των έξι και όχι περισσότερο των είκοσι ενός ημερών πριν από την ημερομηνία που ορίστηκε για τη Συνέλευση, κατατεθεί στο εγγεγραμμένο γραφείο της Εταιρίας γραπτή ειδοποίηση, υπογραμμένη από μέλος που έχει τα απαιτούμενα προσόντα να παρίσταται και να ψηφίζει στη Συνέλευση για την οποία δίδεται η ειδοποίηση, για την πρόθεσή του να προτείνει το πρόσωπο αυτό για εκλογή, όπως επίσης και γραπτή ειδοποίηση, που υπογράφηκε από το πρόσωπο αυτό για την πρόθεσή του να δεχτεί εκλογή.
- Οι Διοικητικοί Σύμβουλοι έχουν εξουσία να διορίζουν, σε οποιοδήποτε χρόνο και από καιρού εις καιρό, οποιονδήποτε ως Διοικητικό Σύμβουλο, είτε για να πληρώσει θέση που κενώθηκε, είτε ως προσθήκη στους υφιστάμενους Διοικητικούς Συμβούλους, αλλά με τρόπο ώστε ο ολικός αριθμός των Διοικητικών Συμβούλων να μην υπερβαίνει σε οποιοδήποτε χρόνο τον αριθμό που καθορίζεται σύμφωνα με το Καταστατικό. Οποιοσδήποτε Διοικητικός Σύμβουλος που διορίζεται, κατέχει τη θέση του μόνο μέχρι την αμέσως επόμενη Ετήσια Γενική Συνέλευση, και μπορεί να επανεκλεγεί, αλλά δε θα υπολογίζεται κατά τον καθορισμό των Συμβούλων που πρόκειται να αφυπηρετούν με εναλλαγή κατά τη συνέλευση αυτή.

Οι εξερχόμενοι Διοικητικοί Σύμβουλοι οι οποίοι θα προσφερθούν προς επανεκλογή στην επόμενη Ετήσια Γενική Συνέλευση είναι οι ακόλουθοι (σύντομο βιογραφικό σημείωμα ακολουθεί στο τμήμα 2 πιο κάτω): Οι κ.κ. A. Berggren, M. Goldman και Μ. Σπανός.

1.7 **Αξιολόγηση της Αποδοτικότητας του Διοικητικού Συμβουλίου**

Το Διοικητικό Συμβούλιο δεσμεύεται να τυγχάνει τακτικής αξιολόγησης της αποδοτικότητας του και αυτής των Επιτροπών του. Το Νοέμβριο 2015, εξωτερικοί σύμβουλοι προχώρησαν σε αξιολόγηση της αποδοτικότητας του Διοικητικού Συμβουλίου, των Επιτροπών του και των Μελών του. Η συνολική αξιολόγηση του Διοικητικού Συμβουλίου, των Επιτροπών και των Μελών του ήταν πολύ θετική.

Ως μέρος της ετήσιας αναθεώρησης της αποδοτικότητας του Διοικητικού Συμβουλίου, το Διοικητικό Συμβούλιο ομόφωνα επεσήμανε ότι ο Πρόεδρος ενθαρρύνει τον ανοικτό διάλογο επιτρέποντας σε όλους να συνεισφέρουν στη συζήτηση και διαχειρίζεται πιθανές συγκρούσεις αποτελεσματικά.

Όλα τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου έχουν τα κατάλληλα προσόντα και ευρεία σχετική εμπειρία. Τόσο η πρόσφατη εσωτερική αξιολόγηση όσο και η εξωτερική αξιολόγηση της αποδοτικότητας του Διοικητικού Συμβουλίου, των Επιτροπών και των Μελών του, κατέδειξαν μιαν ισχυρή σύνθεση εμπειριών που θα μπορούσε να ενδυναμωθεί περαιτέρω με το διορισμό Μελών με εμπειρία στη Πληροφορική με ταυτόχρονη προσπάθεια για παρουσία και των δύο φύλων στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Η ετήσια έκθεση αξιολόγησης της αποδοτικότητας υπέβαλε κάποιες εισηγήσεις και έχει καταρτιστεί ένα σχέδιο δράσης για την εφαρμογή τους. Μια περίληψη των εισηγήσεων που διατυπώθηκαν μετά την αξιολόγηση της αποδοτικότητας του Διοικητικού Συμβουλίου παρουσιάζεται πιο κάτω:

- Επικέντρωση στη στρατηγική και στη κατεύθυνση που πρέπει να κινηθεί το Συγκρότημα.
- Καταρτισμός στρατηγικής για τη διαχείριση του προγραμματισμού διαδοχής της Διεύθυνσης.
- Σχεδιασμός Βασικών Δεικτών Απόδοσης του Συγκροτήματος για καλύτερη παρακολούθηση της απόδοσης της Διεύθυνσης και τη δημιουργία αξίας για τους εταίρους.
- Επανεξέταση της σύνθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου για κάλυψη ελλείψεων ως προς τη παρουσία και των δύο φύλων και τη εμπειρία σε θέματα Πληροφορικής.

1.8 **Άλλα σημαντικά ορόσημα κατά το 2015**

Το Μάιο 2015 η ιστοσελίδα του Συγκροτήματος εμπλουτίστηκε με πληροφορίες και δημοσιοποιήσεις σχετικές με το πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης σύμφωνα με τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές διαφάνειας και διακυβέρνησης και σε συμμόρφωση με τις πρόνοιες της Οδηγίας Διακυβέρνησης της ΚΤΚ. Αυτές οι πληροφορίες έχουν αναρτηθεί στη ακόλουθη διεύθυνση:
http://www.bankofcyprus.com/el-GR/--/-/-3/

1. Διοικητικό Συμβούλιο (συνέχεια)

1.8 Άλλα σημαντικά ορόσημα κατά το 2015 (συνέχεια)

Τον Οκτώβριο 2015 η Διεύθυνση Εταιρικών Υποθέσεων εξέδωσε την πρώτη Έκθεση Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης του Συγκροτήματος σηματοδοτώντας μια νέα εποχή στον τομέα της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης και πως αυτή εκπληρώνεται από τον οργανισμό. Η έκθεση δίνει έμφαση στις περιβαλλοντικές και κοινωνικές πτυχές που έχουν μεγάλη σημασία για τους εταίρους της Τράπεζας. Στόχος της είναι να χαρτογραφήσει την στρατηγική της Τράπεζας Κύπρου και τις ετήσιες δραστηριότητες σε θέματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης. Η πρώτη αυτή έκθεση βασίζεται στις κατευθυντήριες γραμμές της νέας G4 έκδοσης του Global Reporting Initiative (GRI). Η έκθεση παρουσιάζεται στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος:
http://www.bankofcyprus.com.cy/Documents/Cyprus/CSR/CSR%20Report%20%202014%20GR%20website.pdf

2. Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου

Παρατίθενται πιο κάτω τα βιογραφικά σημειώματα των Διοικητικών Συμβούλων κατά την ημερομηνία της παρούσας Έκθεσης.

2.1 Μη Εκτελεστικοί Διοικητικοί Σύμβουλοι

Josef Ackermann (Πρόεδρος)

Γεννήθηκε το 1948. Είναι ο πρώην Πρόεδρος του Διευθυντικού Συμβουλίου (Management Board) και της Εκτελεστικής Επιτροπής του Ομίλου της Deutsche Bank. Με τη συμμετοχή του Δρ. Ackermann στο Συμβούλιο Διευθύνοντων Συμβούλων (Board of Managing Directors) της Deutsche Bank το 1996, ανέλαβε υπό την ευθύνη του τη Διεύθυνση Επενδυτικής Τραπεζικής. Υπό την ηγεσία του, η επιχειρηματική αυτή μονάδα εξελίχθηκε σε μία από τις κύριες πηγές εσόδων της Deutsche Bank και την κατέταξε στην κατηγορία των καλύτερων επενδυτικών τραπεζών παγκοσμίως. Πριν από την Deutsche Bank, ο Δρ. Ackermann διετέλεσε Πρόεδρος της Schweizerische Kreditanstalt (SKA), της σημερινής Credit Suisse. Ο Δρ. Ackermann κατείχε πολυάριθμες θέσεις σε Διοικητικά Συμβούλια, συμπεριλαμβανομένων των εταιριών Zurich Insurance Group, Royal Dutch Shell plc, της Siemens AG και της EQT Holdings AB. Σήμερα, εξακολουθεί να κατέχει θέσεις σε Διοικητικά Συμβούλια εταιριών, μεταξύ των οποίων της Investor AB και της Renova Management AG. Ο Δρ. Ackermann είναι επίσης επίτιμος Πρόεδρος του Ιδρύματος St. Gallen Foundation for International Studies, επίτιμο μέλος της Γερουσίας του Ιδρύματος Foundation Lindau Nobel Prizewinners Meetings at Lake Constance, Αντιπρόεδρος και Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου Επιτρόπων του «The Conference Board». Ο Δρ. Ackermann διετέλεσε επίσης Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ. Ο Δρ. Ackermann σπούδασε οικονομικά και κοινωνικές επιστήμες στο Πανεπιστήμιο του St Gallen, από όπου πήρε το διδακτορικό του ενώ είναι κάτοχος τιμητικού διδακτορικού από το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης. Ο Δρ. Ackermann είναι επίσης επίτιμος συνεργάτης του London Business School, διετέλεσε επισκέπτης καθηγητής χρηματοοικονομικών στο London School of Economics, ενώ διορίστηκε επίτιμος καθηγητής στο Πανεπιστήμιο Johann Wolfgang Goethe της Φρανκφούρτης.

Wilbur L. Ross, Jr. (Αντιπρόεδρος)

Γεννήθηκε το 1937. Είναι Ιδρυτής, Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος Στρατηγικής της WL Ross & Co LLC, ιδιωτικής επενδυτικής εταιρίας. Αποτέλεσε επίσης πρώην Διευθύνων Σύμβουλος της WL Ross & Co LLC, ρόλο από τον οποίο παραιτήθηκε στις 30 Απριλίου 2014, για να αναλάβει ως Διευθύνων Σύμβουλος Στρατηγικής στην εταιρία. Τον Μάρτιο 2014, ο κ. Ross έγινε Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της WL Ross Holding Corp, μιας εταιρίας ειδικού σκοπού απόκτησης. Ο κ. Ross είναι μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Arcelor Mittal, της μεγαλύτερης εταιρίας χάλυβα και εξόρυξης, της EXCO Resources Inc., μιας εταιρίας διερεύνησης για φυσικό αέριο και πετρέλαιο, της DSS Holdings LP, εταιρία ναυτιλιακών μεταφορών και της Sun Bancorp, μητρικής εταιρίας τράπεζας. Ο κ. Ross διετέλεσε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου πολλών τραπεζών, χρηματοοικονομικών και άλλων εταιριών, μεταξύ άλλων και της Τράπεζας Ιρλανδίας, εμπορική τράπεζα στην Ιρλανδία μέχρι τον Ιούνη 2014, της BankUnited, Inc μέχρι το Μάρτη 2014, εταιρία παροχής καταθετικών και δανειστικών προϊόντων; της Talmer Bancorp, εταιρία συμμετοχής σε τράπεζες; της Assured Guaranty Ltd, εταιρία συμμετοχών που παρέχει προϊόντα πιστωτικής προστασίας στις αγορές χρηματοδότησης δημόσιου τομέα στις Ηνωμένες Πολιτείες και στο εξωτερικό, στις αγορές χρηματοδότησης έργων υποδομής και δομημένων προϊόντων; της International Textile Group, Inc., παγκόσμιος όμιλος στο τομέα κλωστοϋφαντουργίας; NBNK Investments PLC, ειδική εταιρία για απόκτηση χρηματοπιστωτικών εταιριών; της PB Materials Holdings, Inc.; Ohizumi Manufacturing; Ocwen Financial Corporation; Navigator Holdings Ltd., εταιρία παροχής διεθνών υπηρεσιών θαλάσσιων μεταφορών; της Plascar Participacoes SA, εταιρία κατασκευής εσωτερικών αυτοκινήτων, μέχρι το 2014, της Air Lease Corporation, εταιρία ενοικίασης αεροπλάνων από το 2010 μέχρι το Δεκέμβριο του 2013, της International Coal Group από τον Απρίλιο του 2005 μέχρι τον Ιούνιο

2. Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

2.1. Μη Εκτελεστικοί Διοικητικοί Σύμβουλοι (συνέχεια)

του 2011; της Montpelier Re Holdings Ltd, αντασφαλιστική εταιρία, από το 2006 μέχρι το Μάρτιο του 2010, και της The Greenbrier Companies, εταιρία παροχής εξοπλισμού μεταφοράς και σιδηροδρομικών υπηρεσιών, από τον Ιούνιο του 2009 μέχρι τον Ιανουάριο του 2013. Ο κ. Ross διετέλεσε Διευθύνων Σύμβουλος, της Rothschild Inc. για 24 χρόνια μέχρι την εξαγορά της εταιρίας συμμετοχών σε ιδιωτικές εταιρίες της Rothschild Inc το 2000. Ο κ. Ross είναι απόφοιτος του Yale University και του Harvard Business School. Στη διάρκεια της σταδιοδρομίας του ο κ. Ross έχει υποβοηθήσει στην αναδιάρθρωση πέραν των $400 δις εταιρικών υποχρεώσεων. Ο κ. Ross είναι κατάλληλος να υπηρετεί ως Διοικητικός Σύμβουλος λόγω της 35χρόνης εμπειρίας του σε θέματα επενδυτικών κεφαλαίων, πάμπολλων συμμετοχών σε Διοικητικά Συμβούλια ιδιωτικών και δημόσιων εταιριών και της διεθνώς αναγνωρισμένης εμπειρίας του αφού έχει εκλεγεί τόσο στο Private Equity Hall of Fame όσο και στο Turnaround Management Association Hall of Fame. Ο κ. Ross διορίστηκε από τον Πρόεδρο Clinton στο Διοικητικό Συμβούλιο του Αμερικανο-Ρωσικού Επενδυτικού Ταμείου και έχει υπηρετήσει ως Σύμβουλος Ιδιωτικοποίησης για το Δήμαρχο Guiliani της Νέας Υόρκης. Τιμήθηκε από τον Πρόεδρο Kim Dae Jung για τη βοήθεια που προσέφερε στην Κορέα κατά τη διάρκεια της οικονομικής της κρίσης και το 2014 του απενεμήθη το Παράσημο του Τάγματος του Ανατέλλοντος Ηλίου από την Ιαπωνική Κυβέρνηση.

Arne Berggren

Γεννήθηκε το 1958. Συμμετείχε σε αναδιαρθρώσεις μεγάλων οργανισμών και τραπεζών τόσο στον ιδιωτικό τομέα όσο και για διεθνείς οργανισμούς, από τις αρχές του 90 με αφετηρία την Nordea, κατά την περίοδο της οικονομικής κρίσης στην Σουηδία. Ακολούθησε η διαχείριση τραπεζικών κρίσεων και η ανάληψη αναδιαρθρώσεων τραπεζών σε χώρες της Λατινικής Αμερικής, την Ανατολική Ευρώπη και την Ασία και πιο πρόσφατα κατά τη διάρκεια της τρέχουσας οικονομικής κρίσης στις χώρες τις Βαλτικής, την Ισπανία και την Σλοβενία. Ηγήθηκε της οικονομικής αναδιάρθρωσης και ανάκαμψης στην Carnegie Investment Bank AB και τη Swedbank AB, καθώς επίσης και ως Διευθύνων Σύμβουλος της Swedcarrier AB όπου ηγήθηκε της αναδιάρθρωσης τμημάτων του Swedish Rail. Ο κ. Berggren έχει υπηρετήσει σε πολλά Διοικητικά Συμβούλια τόσο στο χρηματοοικονομικό τομέα όσο και σε μεγάλους οργανισμούς του ιδιωτικού τομέα καθώς και στο Διοικητικό Συμβούλιο της LBT Varlik Yonetim AS και DUTB Ltd. Ο κ. Berggren είναι απόφοιτος του Πανεπιστημίου της Uppsala, στην Σουηδία.

Maksim Goldman

Γεννήθηκε το 1971. Είναι Διευθυντής Στρατηγικών Έργων στη Renova, όπου έχει την ευθύνη του συντονισμού της επιχειρηματικής ανάπτυξης αρκετά σημαντικών στοιχείων ενεργητικού που βρίσκονται υπό τη διαχείριση του Ομίλου Renova. Προηγουμένως, ο κ. Goldman υπηρέτησε ως Αναπληρωτής Διευθυντής Επενδύσεων του Ομίλου Renova, αρμόδιος για την εφαρμογή της επενδυτικής πολιτικής και την υποστήριξη σημαντικών συναλλαγών συγχωνεύσεων και εξαγορών. Κατά τα έτη 2005-2007, εργάστηκε ως Αντιπρόεδρος και διεθνής νομικός σύμβουλος της Sual-Holding, η οποία ήταν η ιθύνουσα εταιρία της OAO "SUAL" της δεύτερης μεγαλύτερης εταιρίας αλουμινίου στη Ρωσία και επίσης ανέλαβε σημαντικό ρόλο στη δημιουργία της UC Rusal, μέσω του συνδυασμού περιουσιακών στοιχείων της Sual-Holding, της Rusal και της Glencore. Από το 1999 έως το 2005, ο κ. Goldman εργάστηκε ως συνεργάτης στον οίκο Chadbourne & Parke LLP στη Νέα Υόρκη και στη Μόσχα. Ο κ. Goldman κατέχει δίπλωμα J.D. από τη Νομική Σχολή του Πανεπιστημίου της Καλιφόρνιας (Λος Άντζελες). Κατέχει επίσης μεταπτυχιακό στην Ιστορία από το Πανεπιστήμιο της Καλιφόρνιας (Λος Άντζελες).

Ιωάννης Ζωγραφάκης

Γεννήθηκε το 1963. Έχει μεγάλη διεθνή πείρα στον τραπεζικό τομέα ως ανώτερο διευθυντικό στέλεχος. Εργάστηκε για πάνω από 20 χρόνια στη Citibank στην Αμερική, Ηνωμένο Βασίλειο και Ελλάδα. Οι ευθύνες που είχε σε ανώτατες θέσεις, του πρόσφεραν εμπειρίες και γνώσεις σε θέματα εταιρικής διακυβέρνησης, αναδιάρθρωση επιχειρήσεων, διαχωρισμό και αναμόρφωση εταιριών, εταιρική στρατηγική, διαχείριση κερδοφορίας, οικονομική διεύθυνση, διαχείριση προϊόντων και πελατειακών ομάδων, διαχείριση τεχνολογίας και εργασιών, καθώς και εμπειρία στις σχέσεις με ρυθμιστικές αρχές και οργανισμούς στον τραπεζικό τομέα. Ξεκίνησε την καριέρα του το 1990 στη Citibank στην Ελλάδα ως Management Associate για την περιοχή Ευρώπης, Μέσης Ανατολής και Αφρικής. Διετέλεσε Deputy Treasurer και Treasurer για την Consumer Bank στην Ελλάδα και το 1996 πήγε στην Αμερική σαν Director of Finance της CitiMortgage. Το 1997 έγινε Οικονομικός Διευθυντής του Citigroup Consumer Finance και μετά ανέλαβε τη θέση του Γενικού Οικονομικού Διευθυντή (CFO) για το Consumer Assets Division της Αμερικής. Από το 1998 μέχρι και το 2004 εργάστηκε στο Student Loan Corporation, μια εταιρία εισηγμένη στο χρηματιστήριο της Νέας Υόρκης και θυγατρική της Citigroup. Διετέλεσε Γενικός Οικονομικός Διευθυντής (CFO), Γενικός

2. Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

2.1. Μη Εκτελεστικοί Διοικητικοί Σύμβουλοι (συνέχεια)

Ιωάννης Ζωγραφάκης (συνέχεια)

Διευθυντής Λειτουργιών (COO) και το 2001 έγινε ο Εκτελεστικός Διευθυντής (CEO) της εταιρίας. Το 2005 επέστρεψε στην Ευρώπη ως Επικεφαλής Καταναλωτικής και Στεγαστικής Πίστης για την περιοχή Ευρώπης, Μέσης Ανατολής και Αφρικής της Citibank, καθώς και Επικεφαλής της Λιανικής Τραπεζικής Ηνωμένου Βασιλείου. Το 2006 αποφάσισε να έρθει πιο κοντά στην Κύπρο, αναλαμβάνοντας τη θέση του Γενικού Διευθυντή Λιανικής Τραπεζικής στη Citibank Ελλάδος όπου παρέμεινε μέχρι το 2011, πριν επιστρέψει στην Κύπρο όπου ασχολείται με την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα. Διετέλεσε μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του SLC στην Αμερική, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και Γραμματέας της Επιτροπής Ελέγχου της Τειρεσίας ΑΕ στην Ελλάδα, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και μέλος της Επιτροπής Ελέγχου του Diners Club της Ελλάδας, Αντιπρόεδρος του Citi Insurance Brokerage Board στην Ελλάδα και Πρόεδρος της Investments and Insurance Supervisory Committee της Citibank Ελλάδος. Σπούδασε πολιτικός μηχανικός (BSc) στο Imperial College Λονδίνου και έχει κάνει μεταπτυχιακές σπουδές στη διεύθυνση επιχειρήσεων (MBA) στο Carnegie Mellon University στην Αμερική

Μάριος Καλοχωρίτης

Γεννήθηκε το 1973. Έχει εμπειρία στην επενδυτική τραπεζική, διαχείριση κεφαλαίων αντιστάθμισης κινδύνου, ιδιωτικά επενδυτικά κεφάλαια, διαχείριση περιουσίας και ως γενικός οικονομικός διευθυντής. Γεωγραφικά έχει καλύψει Βόρεια και Νότια Αμερική, Δυτική και Ανατολική Ευρώπη και Μέση Ανατολή. Έχει εμπειρία σε νεοϊδρυθείσες επιχειρήσεις και αναδιαρθρώσεις. Είναι ιδρυτής και Διευθύνων Συνεταίρος της Loggerhead Partners μιας Συμβουλευτικής εταιρίας με βάση το Dubai. Προηγουμένως εργάστηκε για πέντε χρόνια στην Κύπρο όπου ως Διευθύνων Σύμβουλος είχε συστήσει και διεύθυνε τις εργασίες και τη διαχείριση κινδύνων σε εταιρία global macro hedge fund. Πιο πριν είχε διατελέσει Ανώτερος Αντιπρόεδρος ανάπτυξης εργασιών για την Credit Suisse Bank στη Ζυρίχη καθώς και υπεύθυνος για την επιχειρηματική ανάπτυξη στην Κεντρική και Ανατολική Ευρώπη και Τουρκία. Από το 2003 έως το 2006 ήταν Γενικός Οικονομικός Διευθυντής του Amana Group στο Ντουμπάι (μεγάλος όμιλος ανάπτυξης ακινήτων). Πριν το Ντουμπάι έμεινε κάποια χρόνια στη Νέα Υόρκη όπου ήταν συνιδρυτής μιας επενδυτικής τράπεζας. Άρχισε τη σταδιοδρομία του στην Enron στο Χιούστον ως οικονομικός αναλυτής και αργότερα συνεργάτης στο Τμήμα Οικονομικών για επενδύσεις πετρελαίου & αερίου, ενέργειας και άλλων υποδομών σε όλο τον κόσμο. Επίσης, συνεργάστηκε με τη J.P. Morgan Bank στη Νέα Υόρκη και τη McKinsey & Co στην Αθήνα. Είναι κάτοχος MBA από το Harvard Business School και BSc στα χρηματοοικονομικά από το Κρατικό Πανεπιστήμιο της Λουϊζιάνας.

Μιχάλης Σπανός

Γεννήθηκε το 1953. Είναι Διευθύνων Σύμβουλος της M.S. Business Power Ltd η οποία παρέχει συμβουλευτικές υπηρεσίες Στρατηγικής και Επιχειρηματικής Ανάπτυξης (από το 2008), μη-εκτελεστικός Πρόεδρος της εταιρίας Αδελφοί Λανίτη Λτδ (από το 2008), ιδρυτικός Πρόεδρος της Green Dot (Cyprus) Public Co Ltd (από το 2004) και μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της CCI Coca-Cola Eurasia (από το 2012). Ο κ. Σπανός εργάστηκε στη Lanitis Bros Ltd από το 1981 μέχρι το 2008 ως Διευθυντής Marketing, Γενικός Διευθυντής και Διευθύνων Σύμβουλος. Μεταξύ του 2005 και 2009, ο κ. Σπανός υπηρέτησε ως Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Διεθνούς Ινστιτούτου Κύπρου (Κυπριακή Δημοκρατία και Harvard School of Public Health). Ο κ. Σπανός υπηρέτησε επίσης σε άλλα Διοικητικά Συμβούλια, όπως των εταιριών Heineken-Lanitis Cyprus Ltd (2005-2007), Lumiere TV Public Ltd (2000-2012), A. Petsas & Sons Public Ltd (2000-2007) και CypriaLife Insurance Ltd (1995 -2000). Ο κ. Σπανός είναι πρώην Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου της Κεντρικής Τράπεζας. Ο κ. Σπανός είναι κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου στα Οικονομικά από το North Carolina State University.

2.2 Εκτελεστικοί Διοικητικοί Σύμβουλοι

John Patrick Hourican (Διευθύνων Σύμβουλος)

Γεννήθηκε το 1970. Διετέλεσε Ανώτατος Εκτελεστικός Διευθυντής της Επενδυτικής Τράπεζας (Αγορών και Διεθνούς Τραπεζικής) της Royal Bank of Scotland (RBS) από τον Οκτώβριο 2008 μέχρι τον Φεβρουάριο 2013. Μεταξύ του 2007 και 2008, διετέλεσε Chief Financial Officer της ABN AMRO Group, εκ μέρους της κοινοπραξίας των τραπεζών Royal Bank of Scotland, Fortis και Santander και ως μέλος του Εκτελεστικού Συμβουλίου. Εντάχθηκε στην RBS το 1997 ως Leveraged Finance Banker. Ανέλαβε διάφορες ανώτερες διευθυντικές θέσεις στη Μονάδα wholesale banking της RBS, ειδικότερα ως μέλος του Συμβουλίου της Μονάδας στα πλαίσια του ρόλου του ως Οικονομικός

2. Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

2.2. Εκτελεστικοί Διοικητικοί Σύμβουλοι (συνέχεια)

John Patrick Hourican (Διευθύνων Σύμβουλος) (συνέχεια)

Διευθυντής (Finance Director) και Διευθυντής Λειτουργικών Εργασιών (Chief Operating Officer). Διετέλεσε επίσης Επικεφαλής του Leveraged Finance για την περιοχή της Ευρώπης και Ασίας. Ξεκίνησε την επαγγελματική του σταδιοδρομία στην PriceWaterhouse στην Ιρλανδία και είναι Μέλος (Fellow) του Ινστιτούτου Εγκεκριμένων Λογιστών της Ιρλανδίας. Είναι απόφοιτος του Εθνικού Πανεπιστήμιου Ιρλανδίας και του Πανεπιστήμιου του Δουβλίνου.

Χριστόδουλος Πατσαλίδης (Διευθυντής Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης)

Γεννήθηκε το 1962. Υπηρετεί σήμερα ως Διευθυντής Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης της Τράπεζας Κύπρου. Από το 1989 έως το 1996, ο Δρ. Πατσαλίδης εργάστηκε στην Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, στη Διαχείριση Εξωτερικού Δημόσιου Χρέους και Συναλλαγματικών Αποθεμάτων. Το 1996 ο Δρ. Πατσαλίδης εντάχθηκε στην Τράπεζα Κύπρου, όπου κατείχε διάφορες θέσεις, μεταξύ άλλων, στη Διεύθυνση Μεγάλων Επιχειρήσεων, στο Τμήμα Διαχείρισης Συναλλάγματος και Διαθεσίμων και στην Ιδιωτική Τραπεζική. Υπό τη σημερινή του ιδιότητα ως Διευθυντής Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης, ο Δρ. Πατσαλίδης είναι υπεύθυνος για τους τομείς των Χρηματοοικονομικών, Διαχείρισης Συναλλάγματος και Διαθεσίμων, Σχέσεων με Επενδυτές, Οικονομικών Ερευνών και Προμηθειών. Πρόσφατα έχει διοριστεί στο Διοικητικό Συμβούλιο του Αντικαρκινικού Συνδέσμου Κύπρου. Ο Δρ. Πατσαλίδης είναι κάτοχος διδακτορικού διπλώματος (PhD) στα Οικονομικά από το London School of Economics.

3. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει αναθέσει συγκεκριμένες ευθύνες σε τέσσερεις Επιτροπές, σύμφωνα με τις αντίστοιχες διατάξεις του Κώδικα και τις σχετικές πρόνοιες που περιλαμβάνονται στη Οδηγία Διακυβέρνησης της ΚΤΚ. Στις ενότητες 3.1 μέχρι 3.4 πιο κάτω παρέχονται πληροφορίες για την κάθε Επιτροπή.

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει αποφασίσει την ανάθεση ενός ευρύτερου φάσματος θεμάτων στις Επιτροπές του. Η σύνδεση μεταξύ των Επιτροπών και του Διοικητικού Συμβουλίου είναι σημαντική, δεδομένου ότι είναι πρακτικά αδύνατο για όλα τα ανεξάρτητα μη-Εκτελεστικά Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου να είναι Μέλη όλων των Επιτροπών.

Εκτός από τις διασταυρούμενες συμμετοχές σε Επιτροπές, το Διοικητικό Συμβούλιο λαμβάνει τα πρακτικά της κάθε συνεδρίας των Επιτροπών. Εκτός από τα πρακτικά, οι Πρόεδροι των Επιτροπών παρέχουν τακτικές ενημερώσεις στο Διοικητικό Συμβούλιο καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Όπως περιγράφεται πιο πάνω έχουν ανατεθεί συγκεκριμένες ευθύνες στις Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου. Οι Όροι Εντολής των Επιτροπών βασίζονται στις σχετικές διατάξεις του Κώδικα και της Οδηγίας Διακυβέρνησης της ΚΤΚ (όπου εφαρμόζεται).

3.1 Επιτροπή Ελέγχου

Ο ρόλος της Επιτροπής Ελέγχου είναι μεταξύ άλλων:

- Να εποπτεύει το σύστημα εσωτερικού ελέγχου και να επανεξετάζει την αποτελεσματικότητα του.
- Να παρακολουθεί την ακεραιότητα των οικονομικών καταστάσεων και σχετικών ανακοινώσεων του Συγκροτήματος.
- Να παρακολουθεί την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών του εσωτερικού ελέγχου.
- Να συμβουλεύει το Διοικητικό Συμβούλιο στο διορισμό των εξωτερικών ελεγκτών και να έχει την ευθύνη εποπτείας και αμοιβής των εξωτερικών ελεγκτών.
- Να αναθεωρεί τις οικονομικές και λογιστικές πολιτικές και πρακτικές της Εταιρίας.
- Να παρακολουθεί την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών εσωτερικής αναφοράς του Συγκροτήματος.
- Να παρακολουθεί την αποτελεσματικότητα της Υπηρεσίας για την παρεμπόδιση του ξεπλύματος παράνομου χρήματος και της λειτουργίας της κανονιστικής συμμόρφωσης.

και να υποβάλλει εισηγήσεις στο Διοικητικό Συμβούλιο για τα πιο πάνω θέματα.

3. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

3.1. Επιτροπή Ελέγχου (συνέχεια)

Ο ρόλος της Επιτροπής Ελέγχου είναι θεμελιώδης προκειμένου να διασφαλιστεί η οικονομική ακεραιότητα και ακρίβεια της οικονομικής πληροφόρησης της Τράπεζας. Η καλή, ανοιχτή επικοινωνία μεταξύ της Επιτροπής, του Οικονομικού Διευθυντή, του Διευθυντή Διαχείρισης Κινδύνων, του Διευθυντή Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου Συγκροτήματος, του Διευθυντή Διεύθυνσης Συμμόρφωσης Συγκροτήματος και των εξωτερικών ελεγκτών είναι απαραίτητη και προσθέτει αξία στον οργανισμό. Αυτό επιτυγχάνεται με το να τίθεται η διεύθυνση υπόλογη για την εφαρμογή όλων των συστάσεων του ελέγχου (εσωτερικού και εξωτερικού) και μέσω της πρόσκλησης των αρμόδιων διευθυντών των επιχειρηματικών μονάδων σε συναντήσεις για να ενημερώσουν για την υλοποίηση των συμφωνηθέντων ενεργειών που αφορούν την Μονάδα τους. Πέραν από την παροχή διαβεβαίωσης εντός των δομών διακυβέρνησης και ευθύνης της Τράπεζας, είναι απαραίτητο η Επιτροπή να συνεισφέρει, να παράγει αποτελέσματα και να προσθέτει αξία στο Συγκρότημα.

Οικονομική Πληροφόρηση

Η Επιτροπή έχει:

- Εγκρίνει την αξιολόγηση για τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη δήλωση συμμόρφωσης με το Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του ΧΑΚ για συμπερίληψη στις οικονομικές καταστάσεις.
- Επανεξετάσει και παρακολουθήσει την καταλληλότητα και πληρότητα των δημοσιευμένων οικονομικών καταστάσεων και των σχετικών ανακοινώσεων προς τους μετόχους της Εταιρείας και κάθε επίσημη ανακοίνωση που αφορά στη χρηματοοικονομική απόδοση του Συγκροτήματος, συμπεριλαμβανομένων και σημαντικών οικονομικών κρίσεων και εκτιμήσεων.
- Συζητήσει σημαντικούς τομείς λογιστικών εκτιμήσεων μαζί με τους εξωτερικούς ελεγκτές Ernst & Young Cyprus Ltd; Συγκεκριμένοι τομείς συζήτησης ήταν τα ευρήματα/παρατηρήσεις τους αναφορικά με τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων του Συγκροτήματος, συμπεριλαμβανομένων μεταξύ άλλων, προβλέψεων και απομειώσεων δανείων, αρχή συνεχιζόμενης δραστηριότητας, ανακτησιμότητα της αναβαλλόμενης φορολογίας.
- Συμβουλεύσει το Διοικητικό Συμβούλιο ότι η Ετήσια Οικονομική Έκθεση και λογαριασμοί του Συγκροτήματος είναι δίκαιη, ισορροπημένη και κατανοητή.
- Θεωρήσει για γνωστοποίηση όλα τα σημαντικά θέματα που έχουν απασχολήσει τη διεύθυνση και τους εξωτερικούς ελεγκτές του Συγκροτήματος κατά τη διάρκεια του έτους.
- Επανεξετάσει λογιστικές πολιτικές και πρακτικές περιλαμβανομένης της έγκρισης των σημαντικών λογιστικών πολιτικών.
- Θεωρήσει τις εισηγήσεις της διεύθυνσης αναφορικά με τις προβλέψεις απομείωσης δανείων και απαιτήσεων καθώς και άλλες ζημιές και έξοδα απομείωσης όπως αναφέρονται στις οικονομικές καταστάσεις.

Η Επιτροπή έχει την ευθύνη εξέτασης των σημαντικών συναλλαγών οποιασδήποτε μορφής που διενήργησε η Τράπεζα ή οι θυγατρικές της, όπου Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, ο Διευθύνων Σύμβουλος, μέλος της Εκτελεστικής και Γενικής Διεύθυνσης, Γραμματέας, εξωτερικός ελεγκτής ή μεγαλομέτοχος, έχει άμεσο ή έμμεσο συμφέρον. Η Επιτροπή βεβαιώνεται ότι τέτοιες συναλλαγές διενεργούνται μέσα στο πλαίσιο συνήθους εμπορικής πρακτικής (at arm's length) της Τράπεζας.

Σύστημα εσωτερικού ελέγχου αναφορικά με την οικονομική πληροφόρηση

Η Επιτροπή έλαβε τακτικές εκθέσεις από τον Διευθυντή Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης, την Οικονομική Διευθύντρια, το Διευθυντή Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου Συγκροτήματος και το Διευθυντή Διεύθυνσης Συμμόρφωσης Συγκροτήματος.
Η Επιτροπή εξέτασε την επάρκεια των πόρων, τα προσόντα και την εμπειρία του προσωπικού της Οικονομικής Διεύθυνσης και έλαβε εκθέσεις αναφορικά με θέματα εσωτερικού ελέγχου. Ο Διευθυντής Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης, η Οικονομική Διευθύντρια, ο Διευθυντής Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου Συγκροτήματος, ο Διευθυντής Διεύθυνσης Συμμόρφωσης Συγκροτήματος, οι εξωτερικοί ελεγκτές καθώς και άλλα ανώτερα στελέχη είχαν τακτική παρουσία στις συνεδρίες της Επιτροπής. Η Επιτροπή έχει τακτικές συζητήσεις με τους εξωτερικούς ελεγκτές, το Διευθυντή Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου Συγκροτήματος και το Διευθυντή Διεύθυνσης Συμμόρφωσης Συγκροτήματος και έχει την ευκαιρία να συζητήσει θέματα χωρίς την παρουσία της διεύθυνσης.

Περιβάλλον Ελέγχου

Οι δραστηριότητες της Επιτροπής περιέλαβαν τη μελέτη εκθέσεων που υποβάλλονται από τη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου και τη Διεύθυνση Συμμόρφωσης. Η Επιτροπή έχει βεβαιωθεί ότι η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου είναι

3. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

3.1. Επιτροπή Ελέγχου (συνέχεια)

αποτελεσματική και με επαρκείς πόρους μέσω τακτικών συναντήσεων και εκθέσεων που παρέχονται από το Διευθυντή Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου Συγκροτήματος αναφορικά με θέματα εσωτερικού ελέγχου συμπεριλαμβανομένου και της αποδοτικότητας και επάρκειας πόρων. Η KPMG Ltd διορίστηκε να αναλάβει τη τριετή εξέταση της αποδοτικότητας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου του Συγκροτήματος τόσο σε ενοποιημένη όσο και σε ατομική βάση. Η Επιτροπή έλαβε εκθέσεις κατά τη διάρκεια του έτους 2015 αναφορικά με τις δραστηριότητες της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου και εξέτασε τις προγραμματισθείσες δραστηριότητες για το επόμενο έτος.

Η ανταπόκριση της διεύθυνσης στα ευρήματα και συστάσεις της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου μελετήθηκαν και έτυχαν παρακολούθησης. Οι μηνιαίες εκθέσεις με ευρήματα που εκδίδονται από τους επικεφαλής της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου και της Διεύθυνσης Συμμόρφωσης υποβοηθούν την Επιτροπή να εστιάσει την προσοχή της σε συγκεκριμένους τομείς που προκαλούν ανησυχία και στα σημαντικότερα αίτια και να παρακολουθήσει την πρόοδο αποκατάστασης με την πάροδο του χρόνου.

Τομείς εστίασης κατά το 2015 ήταν η επιτυχής συμπλήρωση του απαιτητικού προγράμματος για το 2014-2015 για την Παρεμπόδιση του Ξεπλύματος Παράνομου Χρήματος (AML), η συμπλήρωση του συνολικού πλαισίου συμμόρφωσης της Εταιρίας που αποτελείται από 19 Πολιτικές Συμμόρφωσης του Συγκροτήματος, η εφαρμογή του FATCA και CRS, οι διαδικασίες προμηθειών, ποιότητα δεδομένων και πολιτικές προβλέψεων, οι εκθέσεις της Επιτροπής Προσφυγών, η μεθοδολογία και αξιολογήσεις του Εσωτερικού Ελέγχου και η Διαδικασία Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ) της ΕΚΤ.

Η Επιτροπή έχει μελετήσει και εγκρίνει τα ετήσια σχέδια δράσης της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου και της Διεύθυνσης Συμμόρφωσης και έχει παρακολουθήσει τις μετέπειτα ενέργειες.

Η Επιτροπή έχει αναθέσει την ευθύνη της προετοιμασίας της Έκθεσης Εταιρικής Διακυβέρνησης στην Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης, αλλά διατηρεί την ευθύνης της ανασκόπησης και έγκρισης της Ετήσιας Έκθεσης Εταιρικής Διακυβέρνησης.

Κατά το 2015, η Επιτροπή Ελέγχου συνεδρίασε 13 φορές.

3.1.1 Δραστηριότητες της Επιτροπής για το 2015

Τα Μέλη της Επιτροπής Ελέγχου κατά το 2015 ήταν τα ακόλουθα:

Ιωάννης Ζωγραφάκης (Πρόεδρος)
Arne Berggren
Maksim Goldman

Τα κύρια θέματα στα οποία επικεντρώθηκε η Επιτροπή κατά το 2015 ήταν τα ακόλουθα:

- Συζήτηση των αποτελεσμάτων του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων του 2014 με τους εξωτερικούς ελεγκτές
- Συζήτηση της μεθοδολογίας Προβλέψεων
- Εξέταση των σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων και κρίσεων
- Θεώρηση των μηνιαίων εκθέσεων ελέγχου, συμμόρφωσης και εσωτερικών ελέγχων
- Διορισμός εξωτερικών ελεγκτών
- Διορισμός Διευθυντή Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου Συγκροτήματος
- Θεώρηση της ετήσιας έκθεσης της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου και κύρια εκκρεμή θέματα ελέγχου
- Έγκριση του Σχεδίου Ελέγχου, του σχεδίου Δράσης του Τμήματος Καταπολέμησης Ξεπλύματος Βρώμικου Χρήματος και του σχεδίου Δράσης του Τμήματος Κανονιστικής και Ηθικής Συμμόρφωσης για το 2015
- Εξέταση σημαντικών θεμάτων κανονιστικής συμμόρφωσης και των εκθέσεων της Διεύθυνσης Συμμόρφωσης
- Αναθεώρηση και έγκριση της ετήσιας έκθεσης του Τμήματος Καταπολέμησης Ξεπλύματος Βρώμικου Χρήματος, της έκθεσης Διαχείρισης του Κινδύνου Ξεπλύματος Βρώμικου Χρήματος και της ετήσιας έκθεσης του Τμήματος Κανονιστικής και Ηθικής Συμμόρφωσης
- Θεώρηση των μηνιαίων εκθέσεων του Τμήματος Καταπολέμησης Ξεπλύματος Βρώμικου Χρήματος και του Τμήματος Κανονιστικής και Ηθικής Συμμόρφωσης
- Θεώρηση των κυριοτέρων ευρημάτων του ελέγχου της ΚΤΚ
- Αναθεώρηση της Ετήσιας Έκθεσης περί Εταιρικής Διακυβέρνησης του 2014

3. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

3.1. Επιτροπή Ελέγχου (συνέχεια)

3.1.1 Δραστηριότητες της Επιτροπής για το 2015 (συνέχεια)

- Αναθεώρηση και έγκριση της Δήλωσης Ανοχής Κινδύνου για Ξέπλυμα Βρώμικου Χρήματος, Πολιτική έναντι στο Ξέπλυμα Βρώμικου Χρήματος, Πολιτική Αποδοχής Πελατών και Πολιτική Κυρώσεων
- Θεώρηση και έγκριση Πολιτικών Καταπολέμησης Ξεπλύματος Βρώμικου Χρήματος και Κανονιστικής και Ηθικής Συμμόρφωσης
- Αξιολόγηση της ανεξαρτησίας της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου και του Διευθυντή Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου Συγκροτήματος.
- Έγκριση του τριετούς σχεδίου δράσης της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου
- Έγκριση της αναδιάρθρωσης και νέας οργανωτικής δομής της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου
- Έγκριση για τη πρόσληψη εξειδικευμένου προσωπικού εκτός της Τράπεζας για τις ανάγκες λειτουργίας της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου
- Αναθεώρηση και Έγκριση των όρων εντολής της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου
- Έγκριση του περιεχομένου της τριετούς αξιολόγησης του συστήματος εσωτερικού ελέγχου
- Αναθεώρηση και έγκριση του τριμηνιαίων αποτελεσμάτων
- Έγκριση των προβλέψεων απομείωσης δανείων και χορηγήσεων
- Έγκριση της αμοιβής των ελεγκτών για έλεγχο και φορολογική συμμόρφωση του 2015 και παρεμφερών μη-ελεγκτικών υπηρεσιών για το έτος 2015
- Θεώρηση του Προγράμματος Ελέγχου των εξωτερικών ελεγκτών για το 2015
- Έγκριση των αναθεωρημένων Όρων Εντολής της Επιτροπής Ελέγχου
- Θεώρηση της Έκθεσης πεπραγμένων της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου
- Θεώρηση των τριμηνιαίων εκθέσεων της Επιτροπής Προσφυγών
- Θεώρηση των τριμηνιαίων εκθέσεων του Τμήματος Διαχείρισης Λειτουργικού Κινδύνου
- Αναθεώρηση των τριμηνιαίων εκθέσεων διαχείρισης Παραπόνων
- Ενημέρωση για την πρόοδο της επιτόπιας επιθεώρησης της ΕΚΤ
- Ενημέρωση για σημαντικές επερχόμενες κανονιστικές εξελίξεις

3.1.2 Ανεξαρτησία Εσωτερικού και Εξωτερικού Ελέγχου

Οι Διευθύνσεις Εσωτερικού Ελέγχου Συγκροτήματος και Συμμόρφωσης Συγκροτήματος αναφέρονται απευθείας στο Διοικητικό Συμβούλιο μέσω της Επιτροπής Ελέγχου. Είναι ανεξάρτητες από υπηρεσίες με εκτελεστικές αρμοδιότητες και δεν υπάγονται ιεραρχικά σε άλλη υπηρεσιακή μονάδα της Τράπεζας εκτός από το Διευθυντή Διεύθυνσης Συμμόρφωσης Συγκροτήματος ο οποίος έχει δεύτερη γραμμή αναφοράς στο Διευθύνοντα Σύμβουλο Συγκροτήματος.

Η Επιτροπή εισηγείται στο Διοικητικό Συμβούλιο την πρόσληψη ή την αντικατάσταση του Διευθυντή Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου Συγκροτήματος και του Διευθυντή Διεύθυνσης Συμμόρφωσης Συγκροτήματος. Υποβάλλει προς το Διοικητικό Συμβούλιο έκθεση αναφορικά με (α) την επάρκεια των ελέγχων που έχουν διενεργηθεί, τα συμπεράσματα και τις εισηγήσεις της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου και (β) θέματα τα οποία σχετίζονται με την ανεξαρτησία και την ομαλή λειτουργία των εργασιών ελέγχου που διενεργούνται από τη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου.

Η ανεξαρτησία των δύο Διευθύνσεων καθώς και η ανεξαρτησία του Διευθυντή Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου Συγκροτήματος εξετάστηκε από την Επιτροπή το πρώτο τρίμηνο του 2015.

Η αντικειμενικότητα και ανεξαρτησία των εξωτερικών ελεγκτών της Τράπεζας διασφαλίζεται με την παρακολούθηση, από την Επιτροπή Ελέγχου, της σχέσης τους με το Συγκρότημα, συμπεριλαμβανομένης της ισορροπίας μεταξύ ελεγκτικών και παρεμφερών μη-ελεγκτικών υπηρεσιών. Οι εξωτερικοί ελεγκτές έχουν διαβεβαιώσει γραπτώς το Συγκρότημα για την ανεξαρτησία και την αντικειμενικότητα τους. Επίσης, οι εξωτερικοί ελεγκτές δεν προσφέρουν υπηρεσίες εσωτερικού ελέγχου στο Συγκρότημα. Η Επιτροπή Ελέγχου επιθεωρεί ετήσια λεπτομερή ανάλυση των ελεγκτικών και μη-ελεγκτικών αμοιβών αναφορικά με υπηρεσίες που παρέχονται από τους εξωτερικούς ελεγκτές. Η Επιτροπή προβαίνει στον έλεγχο αυτό, για να επιβεβαιώσει την ανεξαρτησία των εξωτερικών ελεγκτών και αναφέρει αυτή την ανάλυση στο Διοικητικό Συμβούλιο.

3. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

3.2. Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης

Ο ρόλος της Επιτροπής είναι να υποστηρίζει και συμβουλεύει το Διοικητικό Συμβούλιο σε σχέση με την ανάπτυξη των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και με το πρόγραμμα διαδοχής και να βεβαιώνεται ότι το Διοικητικό Συμβούλιο απαρτίζεται από μέλη που είναι κατάλληλα καταρτισμένα να εκπληρώνουν τα καθήκοντα και τις ευθύνες των Διοικητικών Συμβούλων.

Η Επιτροπή επικεντρώνεται κυρίως στη σύνθεση, διορισμούς, διαδοχή και αποτελεσματικότητα του Διοικητικού Συμβουλίου, αλλά επίσης επιβλέπει την υιοθέτηση κατάλληλων εσωτερικών πολιτικών για την αξιολόγηση της ικανότητας και καταλληλότητας των Μελών της Διοικούσας Επιτροπής, άλλων Ανώτερων Διευθυντών και των επικεφαλής των Τμημάτων Εσωτερικού Ελέγχου.

Η Επιτροπή επιβλέπει τη λειτουργία διακυβέρνησης του Διοικητικού Συμβουλίου και υποβάλλει εισηγήσεις στο Διοικητικό Συμβούλιο ώστε οι ρυθμίσεις του Συγκροτήματος να συνάδουν με πρότυπα βέλτιστων πρακτικών Εταιρικής Διακυβέρνησης και ισχύουσες πρακτικές. Η Επιτροπή αξιολογεί επίσης, σε ετήσια βάση τη δομή, το μέγεθος, τη σύνθεση και την απόδοση του Διοικητικού Συμβουλίου και υποβάλλει εισηγήσεις προς το Διοικητικό Συμβούλιο.

Τα μέλη της Επιτροπής κατά τη σύνταξη της παρούσας Έκθεσης είναι τα ακόλουθα:

Josef Ackermann (Πρόεδρος)
Maksim Goldman (από 29/5/2015)
Wilbur L. Ross
Vladimir Strzhalkovskiy (μέχρι 29/5/2015)

Κατά το 2015, η Επιτροπή συνεδρίασε 8 φορές. Η Επιτροπή αξιολόγησε τη δομή, το μέγεθος, τη ποικιλομορφία, τη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, την ανεξαρτησία των Μελών του καθώς και τις δεξιότητες, τη γνώση και πραγματογνωμοσύνη τους και ενημέρωσε σχετικά το Διοικητικό Συμβούλιο το Μάρτιο του 2015. Η Επιτροπή συνέστησε επίσης, αλλαγές στις Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου και στα Διοικητικά Συμβούλια των θυγατρικών εταιριών. Η Επιτροπή υπέβαλε επίσης την Έκθεση περί Εταιρικής Διακυβέρνησης για το 2014 στο Διοικητικό Συμβούλιο για έγκριση.

Η Επιτροπή ενέκρινε το αναθεωρημένο Εγχειρίδιο του Διοικητικού Συμβουλίου. Επίσης εξέτασε το Μάιο 2015 την έκθεση προόδου αναφορικά με το σχέδιο δράσης για την πλήρη υιοθέτηση της Οδηγίας Διακυβέρνησης της ΚΤΚ ενώ επίσης ενέκρινε την Πολιτική Ποικιλομορφίας του Διοικητικού Συμβουλίου, την Πολιτική Διορισμών στο Διοικητικό Συμβούλιο καθώς και τον Κώδικα Δεοντολογίας των Παρατηρητών του Διοικητικού Συμβουλίου. Επιπλέον η Επιτροπή ενέκρινε τα ερωτηματολόγια που ετοιμάστηκαν για την αξιολόγηση της απόδοσης του Διοικητικού Συμβουλίου, των Επιτροπών του καθώς και των Μελών του σύμφωνα με την Οδηγία Διακυβέρνησης της ΚΤΚ.

Η Επιτροπή αναθεώρησε τη σύνθεση των Διοικητικών Συμβουλίων του Ογκολογικού Κέντρου της Τράπεζας Κύπρου, του Συγκροτήματος Kermia και του Cyprus Leasing (Romania) IFN SA και συνέστησε στο Διοικητικό Συμβούλιο το διορισμό Μελών στα Συμβούλια των εν λόγω θυγατρικών.

Επίσης αναθεώρησε τις αμοιβές και έξοδα των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της Bank of Cyprus UK Ltd καθώς και την αμοιβή του Προέδρου της εν λόγω θυγατρικής.

Η Επιτροπή εξέτασε και ενέκρινε τους όρους πρόσκλησης προς υποβολή προτάσεων για την αγορά υπηρεσιών για την αξιολόγηση της απόδοσης του Διοικητικού Συμβουλίου.

Ο Διευθύνων Σύμβουλος του Συγκροτήματος είχε υποβάλει την παραίτηση του και η Επιτροπή προχώρησε στην αναζήτηση κατάλληλου υποψηφίου. Η αναζήτηση τερματίστηκε όταν ο Διευθύνων Σύμβουλος συμφώνησε να παραμείνει και υπέγραψε νέο συμβόλαιο που εγκρίθηκε για περίοδο 2 ετών.

Η Επιτροπή είχε νωρίτερα εξετάσει και εγκρίνει ένα νέο συμβόλαιο με τον πρώην Διευθυντή της Διεύθυνσης Αναδιάρθρωσης και Ανάκτησης ο οποίος παρέμεινε ως σύμβουλος για περίοδο 3 μηνών.

Μετά την παραίτηση του Αντιπροέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου κ. Strzhalkovskiy, η Επιτροπή εισηγήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο το διορισμό νέου Αντιπροέδρου και νέου μέλους της Επιτροπής Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης. Επίσης εισηγήθηκε το διορισμό νέου Προέδρου της Επιτροπής Διαχείρισης Κινδύνων. Επιπλέον η

3. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

3.2 Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης (συνέχεια)

Επιτροπή συζήτησε και προχώρησε σε εισηγήσεις προς το Διοικητικό Συμβούλιο για το θέμα της εναλλαγής των Διοικητικών Συμβούλων και ταυτόχρονα άρχισε την αναζήτηση υποψηφίου για διορισμό στο Διοικητικό Συμβούλιο. Η Επιτροπή επίσης ενέκρινε:

- Τις Κατευθυντήριες Γραμμές Εταιρικής Διακυβέρνησης για τις θυγατρικές του Συγκροτήματος ώστε να ευθυγραμμιστεί η πρακτική σε όλο το Συγκρότημα.
- Αναθεώρησε την Πολιτική Εταιρικής Διακυβέρνησης του Συγκροτήματος.
- Την Πολιτική Αξιολόγησης της Ικανότητας και Καταλληλότητας Συμβούλων και Διευθυντών.
- Τους Όρους Εντολής της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών.

Επικυρώθηκε η έκθεση των εξωτερικών συμβούλων που ανέλαβαν την αξιολόγηση της αποδοτικότητας του Διοικητικού Συμβουλίου, των Επιτροπών του και των Μελών του καθώς και η εσωτερική έκθεση αξιολόγησης.

Τέλος η Επιτροπή συμφώνησε τη συμμετοχή του Διευθύνοντος Συμβούλου σε Διοικητικό Συμβούλιο άλλου εξωτερικού οργανισμού.

3.3 Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων

Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων είναι υπεύθυνη να συμβουλεύει το Διοικητικό Συμβούλιο αναφορικά με θέματα κινδύνων και διαχείριση κινδύνων καθώς και τη μη-εκτελεστική εποπτεία της διαχείρισης κινδύνων και εσωτερικών δικλείδων (εκτός των οικονομικών καταστάσεων).

Ο κύριος σκοπός της Επιτροπής είναι να εξετάζει, εκ μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου, το συνολικό Προφίλ Κινδύνου του Συγκροτήματος, συμπεριλαμβανομένης της απόδοσης έναντι της Ανοχής Κινδύνου για όλους τους τύπους κινδύνου και να βεβαιώνεται ότι τόσο το Προφίλ Κινδύνου όσο και η Ανοχή Κινδύνου παραμένουν κατάλληλα. Συγκεκριμένα:

- Συμβουλεύει το Διοικητικό Συμβούλιο για την συνολική Ανοχή Κινδύνου του Συγκροτήματος και την ευθυγράμμιση με τη στρατηγική του.
- Παρακολουθεί την αποδοτικότητα της διαχείρισης κινδύνου του Συγκροτήματος και των εσωτερικών δικλείδων εκτός των οικονομικών καταστάσεων και των εσωτερικών δικλείδων συμμόρφωσης.
- Παρακολουθεί την Ανοχή Κινδύνου και το συνολικό Προφίλ Κινδύνου του Συγκροτήματος έναντι βασικών δεικτών απόδοσης/κινδύνου όπως αυτοί καταγράφονται στη Δήλωση Ανοχής Κινδύνου του Συγκροτήματος.
- Εντοπίζει τον πιθανό αντίκτυπο σημαντικών θεμάτων που ίσως επηρεάσουν το Προφίλ Κίνδυνου του Συγκροτήματος.
- Βεβαιώνεται ότι το συνολικό Προφίλ Κινδύνου και η Ανοχή Κινδύνου παραμένουν κατάλληλες δεδομένων του εξωτερικού περιβάλλοντος, άλλων σημαντικών θεμάτων που έχουν αντίκτυπο στο Συγκρότημα και του εσωτερικού περιβάλλοντος ελέγχου.
- Αναζητεί, εντοπίζει και αξιολογεί μελλοντικούς πιθανούς κινδύνους που λόγω αβεβαιότητας, μικρής πιθανότητας και άγνοιας ίσως να μην εξετάστηκαν ικανοποιητικά από άλλες Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Συμβουλεύει το Διοικητικό Συμβούλιο αναφορικά με την ευθυγράμμιση της Πολιτικής Αμοιβών με τη Δήλωση Ανοχής Κινδύνου (μέσω εισηγήσεων στην Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών).
- Συμβουλεύει το Διοικητικό Συμβούλιο σε θέματα κινδύνου που σχετίζονται με προτεινόμενες στρατηγικές εξαγορές και πωλήσεις.

Όπως κάθε χρηματοοικονομικός οργανισμός, το Συγκρότημα εκτίθεται σε κινδύνους, οι πιο σημαντικοί από τους οποίους είναι ο πιστωτικός κίνδυνος, ο κίνδυνος ρευστότητας, ο κίνδυνος χρηματοδότησης, ο κίνδυνος αγοράς και ο λειτουργικός κίνδυνος. Το Συγκρότημα παρακολουθεί και διαχειρίζεται αυτούς τους κινδύνους με διάφορους μηχανισμούς ελέγχου και αναθεωρεί τις δράσεις μετριασμού του κινδύνου σύμφωνα με τις εισηγήσεις της διεύθυνσης.

Για να εξασφαλιστεί η συνοχή του πεδίου εφαρμογής και προσέγγισης των επιτροπών των θυγατρικών, η Επιτροπή έχει καθιερώσει βασικούς όρους εντολής για να καθοδηγήσει τις θυγατρικές εταιρείες στην υιοθέτηση όρων εντολής για τις μη-εκτελεστικές επιτροπές κινδύνου. Απαιτείται η θεώρηση της Επιτροπής για οποιεσδήποτε σημαντικές αλλαγές στους όρους εντολής των επιτροπών των θυγατρικών εταιρειών και στους διορισμούς σε αυτές τις επιτροπές.

3. **Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου** (συνέχεια)

3.3 **Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων** (συνέχεια)

Λεπτομερείς πληροφορίες για τη Διαχείριση Κινδύνων του Συγκροτήματος αναφέρονται στις Σημειώσεις 44 μέχρι 47 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων και στην ενότητα 'Επιπρόσθετες Γνωστοποιήσεις Κινδύνων' στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση 2015.

Τα μέλη της Επιτροπής Κινδύνου κατά τη σύνταξη της παρούσας Έκθεσης είναι τα ακόλουθα:

Arne Berggren (Πρόεδρος από 29 Μαΐου 2015)
Μάριος Καλοχωρίτης
Wilbur L. Ross
Ιωάννης Ζωγραφάκης
Vladimir Strzhalkovskiy (Πρόεδρος) (μέχρι 29 Μαΐου 2015)

Κατά τη διάρκεια του 2015, η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων συνεδρίασε 17 φορές. Σημαντικά θέματα εστίασης για την Επιτροπή κατά τη διάρκεια του έτους ήταν να καθορίσει στρατηγικές και να βεβαιωθεί για τη συμμόρφωση με τη διαχείριση των ΜΕΔ, η αναθεώρηση πολιτικών όπου χρειάζεται για συμμόρφωση με τις νέες εποπτικές απαιτήσεις, καλύτερη στήριξη των επιχειρηματικών αναγκών και η αναθεώρηση της ενδυνάμωσης της μεθοδολογίας προβλέψεων. Επιπρόσθετα, η Επιτροπή υπέβαλε εισηγήσεις για ενδυνάμωση του πλαισίου αναφοράς προς την Επιτροπή προκειμένου να διευκολυνθεί η άσκηση του εποπτικού της ρόλου επί του πλαισίου για τη διαχείριση των κινδύνων.

Η Επιτροπή προσδιόρισε τρέχουσες και δυνητικές επιπτώσεις βασικών ζητημάτων και θεμάτων που έχουν πραγματικό ή δυνητικό αντίκτυπο στο Προφίλ Κινδύνου του Συγκροτήματος και προχώρησε σε συζητήσεις σε βάθος ώστε να κατανοήσει καλύτερα και να παρέχει καθοδήγηση στη Διεύθυνση. Τα θέματα αυτών των συζητήσεων σε βάθος αφορούσαν την ποιότητα του ενεργητικού, τα σταθμισμένα περιουσιακά στοιχεία, τα έγγραφα πιστωτικών διευκολύνσεων, το παραβατικό χαρτοφυλάκιο του ιδιωτικού τομέα και του τομέα ΜΜΕ. Έχουν επίσης προγραμματιστεί για το 2016 συζητήσεις σε βάθος για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο, το λειτουργικό κίνδυνο και τον κίνδυνο Πληροφορικής, τον κίνδυνο ρευστότητας και χρηματοδότησης, τμήματα της Διεύθυνσης Αναδιάρθρωσης και Ανάκτησης και το πρόγραμμα βελτιστοποίησης κεφαλαίου.

Η Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων ασχολήθηκε με τις ακόλουθες σημαντικές δραστηριότητες το 2015:

- *Εποπτεία εκτελεστικής διαχείρισης κινδύνων*. Ο Διευθυντής Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων υπέβαλε τακτικές εκθέσεις περιλαμβανομένου και ενός χάρτη κινδύνων που αναλύει τα προφίλ κινδύνου για κάθε κατηγορία κινδύνου που εντοπίστηκε στη Δήλωση Ανοχής Κινδύνου του Συγκροτήματος.
- *Θεώρηση της διαχείρισης κινδύνων και εσωτερικών ελέγχων*. Η Επιτροπή εισηγήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο την ετήσια έκθεση Διαχείρισης Κινδύνων, την έκθεση για την Προστασία των Πληροφοριών και τις εκθέσεις αναφορικά με το ΕΔΑΚΕ (ICAAP) και ΕΔΑΕΡ (ILAAP). Η Επιτροπή λάμβανε επίσης τακτική ενημέρωση για τις επί τόπου επιθεωρήσεις της ΕΚΤ και παρακολουθούσε τις ενέργειες που πήγαζαν από τα ευρήματα τους.
- *Θεώρηση της Δήλωσης ανοχής Κινδύνου*. Η Επιτροπή εξέτασε την ευθυγράμμιση της δήλωσης ανοχής κινδύνου με τη στρατηγική του Συγκροτήματος. Έγιναν τακτικές αξιολογήσεις του προφίλ κινδύνου του Συγκροτήματος έναντι των βασικών δεικτών απόδοσης που ορίζονται στη Δήλωση Ανοχής Κινδύνου για εξέταση της ανάγκης αναπροσαρμογής της διάθεσης ανοχής κινδύνου. Η Δήλωση Ανοχής Κινδύνου για το 2015 προωθήθηκε στο Διοικητικό Συμβούλιο για έγκριση. Εκθέσεις και παρουσιάσεις έγιναν από το Διευθυντή Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνου του Συγκροτήματος συμπεριλαμβανομένων των αποτελεσμάτων των προσομοιώσεων ακραίων καταστάσεων και των προγραμμάτων ανάλυσης σεναρίων της Τράπεζας.
- Σημαντικά περιστατικά λειτουργικού κινδύνου ή κινδύνου φήμης, ή Ασφάλειας Πληροφοριών αναφέρθηκαν στην Επιτροπή μέσω της μηνιαίας Έκθεσης Κινδύνου και άλλες τριμηνιαίες αναφορές από την Υπηρεσία Λειτουργικού Κινδύνου και την Υπηρεσία Ασφάλειας Πληροφοριών.
- *Θεώρηση των κύριων και αναδυομένων κινδύνων*. Η Επιτροπή έλαβε εκθέσεις για πιθανούς κινδύνους που αναδύονται από την πιθανή έξοδο της Ελλάδας από την Ευρωζώνη, από τα δάνεια σε Ελβετικά φράγκα μετά την επανεκτίμηση του ελβετικού φράγκου, από τα δάνεια που εξασφαλίζονται με αξιόγραφα, κανονιστικές εξελίξεις στη διαχείριση καθυστερημένων οφειλών, τη νομοθεσία για τις μεταβιβάσεις και υποθήκες ακίνητης περιούσια , καθώς και το νόμο αφερεγγυότητας.
- *Θεώρηση Εξαγοράς και Διάθεσης περιουσιακών στοιχείων*. Η Επιτροπή έλαβε εκθέσεις σε θέματα κινδύνου αναφορικά με προτεινόμενες στρατηγικές εξαγορές και τη διαχείριση κινδύνων διάθεσης και συμβούλευσε σχετικά το Διοικητικό Συμβούλιο.

3. Επιτροπές Διοικητικού Συμβουλίου (συνέχεια)

3.3 Επιτροπή Διαχείρισης Κινδύνων (συνέχεια)

- *Θεώρηση του λειτουργικού κινδύνου*. Η Επιτροπή έλαβε τακτικές εκθέσεις αναφορικά με το πλαίσιο διαχείρισης λειτουργικού κινδύνου.
- *Θεώρηση των πολιτικών διαχείρισης κινδύνου*. Ενέκρινε αριθμό πολιτικών σχετικών με τη Διαχείριση Κινδύνου όπως τη Πολιτική Ασφάλειας Πληροφοριών, Πολιτική Εξαγοράς και Διάθεσης Περιουσιακών Στοιχείων, Πολιτική Απομείωσης, Πολιτική Πλαισίου Αναδιαρθρώσεων, Δανειοδοτική Πολιτική, Πολιτική Κινδύνου Χώρας, Πολιτική Διαχείρισης Επιχειρησιακής Συνέχειας και Πολιτική Διαχείρισης Απάτης.
- *Θεώρηση των όρων εντολής και της αποδοτικότητας τη Επιτροπής*. Η Επιτροπή ανέλαβε την αναθεώρηση των Όρων Εντολής της καθώς και της αποδοτικότητας της.
- Έγκριση/εισήγηση για έγκριση ενός μεγάλου αριθμού αναδιαρθρώσεων και συμβατικών ή μη-συμβατικών διαγραφών.
- Έγκριση/εισήγηση για έγκριση ειδικών προϊόντων και λύσεων αναδιάρθρωσης.
- Ενημέρωση για Κανονιστικές /Εποπτικές Δραστηριότητες του Συγκροτήματος.
- Θεώρηση των εκθέσεων της Επιτροπής Προσφυγών.
- Έγκριση ορίων αναφορικά με κινδύνους.
- Ενημέρωση για τα πρακτικά των συνεδριάσεων της Επιτροπής Ενεργητικού- Παθητικού (ALCO).
- Ετοιμασία του ημερολογίου της Επιτροπής για το 2016 με στόχο την πλήρη κάλυψη απαιτήσεων αναφορικά με την εταιρική διακυβέρνηση και κανονιστικών απαιτήσεων και των Όρων Εντολής της Επιτροπής. Το ημερολόγιο στοχεύει να επικεντρωθεί σε συγκεκριμένους υψηλούς κινδύνους εξασφαλίζοντας ότι αυτοί θα συζητηθούν από την Επιτροπή με μεθοδευμένο τρόπο για βαθύτερη κατανόηση και παρέχοντας σταθερή ανατροφοδότηση στην Εκτελεστική Διεύθυνση.

3.4 Επιτροπή Αμοιβών και Ανθρώπινου Δυναμικού

Περισσότερες πληροφορίες για τη σύνθεση και το ρόλο της Επιτροπής καθώς και των θεμάτων που εξετάστηκαν κατά το 2015 βρίσκονται στην Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών στη σελίδα 373 της παρούσας Έκθεσης.

4. Δανεισμός Διοικητικών Συμβούλων και Άλλες Συναλλαγές

Λεπτομέρειες για τον δανεισμό και άλλες συναλλαγές των Διοικητικών Συμβούλων με το Συγκρότημα παρουσιάζονται στη Σημείωση 49 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων του Συγκροτήματος, για το 2015.

Η Νομοθεσία στο παρόν στάδιο δεν επιτρέπει την παραχώρηση οποιουδήποτε χρηματοδοτικού ανοίγματος προς οποιοδήποτε από τα ανεξάρτητα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκτός όπου η ΚΤΚ θεωρεί τέτοιο άνοιγμα να είναι εξαιρετικά χαμηλού κινδύνου. Επιπλέον, οποιοδήποτε χρηματοδοτικό άνοιγμα παραχωρηθεί προς τα μη-Ανεξάρτητα Μέλη πρέπει να συνάδει με τις ακόλουθες πρόνοιες του Νόμου:

- Η συναλλαγή να έχει τύχει της προηγούμενης έγκρισης του Διοικητικού Συμβουλίου με απόφαση που λήφθηκε με πλειοψηφία δύο τρίτων των Μελών που συμμετείχαν στη συνεδρία και το ενδιαφερόμενο μέλος δε παρίστατο κατά τη συζήτηση του θέματος αυτού ούτε μετείχε στη σχετική ψηφοφορία,
- Το άνοιγμα που παραχωρήθηκε, δόθηκε με τους ίδιους εμπορικούς όρους που επιβάλλονται στους πελάτες για παρόμοια ανοίγματα σύμφωνα με τη συνήθη τραπεζική πρακτική,
- Η συνολική αξία των χρηματοδοτικών ανοιγμάτων προς όλα τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δεν υπερβαίνει οποτεδήποτε το 10% των ίδιων κεφαλαίων της Τράπεζας ή οποιοδήποτε χαμηλότερο ποσοστό που η Κεντρική Τράπεζα ήθελε οποτεδήποτε ορίσει,
- Η συνολική αξία των χρηματοδοτικών ανοιγμάτων, που δεν εξασφαλίζονται με εμπράγματη εξασφάλιση και που παραχωρούνται προς όλα τα Μέλη του ΔΣ δεν υπερβαίνει το 1% των ιδίων κεφαλαίων της Τράπεζας ή οποιοδήποτε χαμηλότερο ποσοστό που η Κεντρική Τράπεζα ήθελε οποτεδήποτε ορίσει,
- Η συνολική αξία των χρηματοδοτικών ανοιγμάτων προς οποιοδήποτε Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου δεν υπερβαίνει οποτεδήποτε το ποσό των πεντακόσιων χιλιάδων ευρώ (€500.000) ή οποιοδήποτε άλλο χαμηλότερο ποσό που η Κεντρική Τράπεζα ήθελε οποτεδήποτε ορίσει και
- Δεν επιτρέπεται να παραχωρηθεί οποτεδήποτε, οποιαδήποτε χρηματοδότηση προς οποιοδήποτε Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου που δεν συνάδει με τους όρους και κανονισμούς ή που υπερβαίνει τα όρια που διέπουν όλο το προσωπικό ή οποιοδήποτε άλλο χαμηλότερο ποσό που η Κεντρική Τράπεζα ήθελε οποτεδήποτε ορίσει.

Όλα τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου βρίσκονταν σε συμμόρφωση με τις πρόνοιες του Κώδικα του ΧΑΚ κατά την 31 Δεκεμβρίου 2015.

5. Ευθύνη και Έλεγχος

5.1 Συνεχιζόμενη Δραστηριότητα (Going Concern)

Η Διεύθυνση και το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας, έχοντας λάβει υπόψη τους παράγοντες που αναφέρονται στη Σημείωση 4.1 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων, έχουν ικανοποιηθεί ότι το Συγκρότημα έχει τα μέσα ώστε να συνεχίσει την επιχειρησιακή του δραστηριότητα κατά το προβλεπτό μέλλον και ως εκ τούτου, η αρχή της συνεχιζόμενης δραστηριότητας είναι κατάλληλη.

5.2 Συστήματα Εσωτερικού Ελέγχου

Το Διοικητικό Συμβούλιο φέρει την ευθύνη για την επάρκεια και αποτελεσματικότητα των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου του Συγκροτήματος, τα οποία διασφαλίζουν ότι:

- Η αποτελεσματικότητα του πλαισίου διακυβέρνησης παρακολουθείται και αξιολογείται σε περιοδική βάση και κατάλληλα μέτρα λαμβάνονται για την αντιμετώπιση τυχόν ελλείψεων.
- Το Συγκρότημα έχει κατάλληλο πλαίσιο συμμόρφωσης.
- Η ακεραιότητα των λογιστικών και χρηματοοικονομικών συστημάτων, περιλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών και λειτουργικών ελέγχων και η συμμόρφωση με τις νομικές και εποπτικές απαιτήσεις και τα σχετικά πρότυπα, είναι επαρκής.
- Το Συγκρότημα έχει κατάλληλο πλαίσιο Ασφάλειας Πληροφοριών για την προστασία εμπιστευτικών πληροφοριών.

Πολιτικές και διαδικασίες έχουν σχεδιαστεί βάσει της φύσης, έκτασης και της πολυπλοκότητας των εργασιών του Συγκροτήματος για να παρέχουν εύλογη αλλά όχι απόλυτη διαβεβαίωση έναντι ουσιωδών ανακριβειών, λαθών, ζημιών, απατών ή παραβιάσεων νομοθεσιών και κανονισμών. Οι βασικές πολιτικές και διαδικασίες του Συγκροτήματος αφορούν στη διαδικασία αξιολόγησης της κεφαλαιακής επάρκειας του Συγκροτήματος, στις πολιτικές και υποχρεώσεις συμμόρφωσης και στα συστήματα εσωτερικού ελέγχου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω των Επιτροπών Ελέγχου και Διαχείρισης Κινδύνων Συγκροτήματος, προβαίνει σε θεωρήσεις σε τακτική βάση για την αποτελεσματικότητα των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου του Συγκροτήματος και των διαδικασιών επαλήθευσης της ορθότητας, πληρότητας και εγκυρότητας των πληροφοριών που παρέχονται στους επενδυτές, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών και λειτουργικών μηχανισμών ελέγχου και μηχανισμού ελέγχου συμμόρφωσης, καθώς και των συστημάτων διαχείρισης κινδύνων. Κατά τις θεωρήσεις τους, οι Επιτροπές Ελέγχου και Διαχείρισης Κινδύνων Συγκροτήματος λαμβάνουν τακτικές αξιολογήσεις του επιχειρησιακού και λειτουργικού κινδύνου, τακτικές εκθέσεις από το Διευθυντή Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου Συγκροτήματος, το Διευθυντή Διεύθυνσης Συμμόρφωσης Συγκροτήματος και το Διευθυντή Διεύθυνσης Διαχείρισης Κινδύνων Συγκροτήματος, εκθέσεις εσωτερικού και εξωτερικού ελέγχου, καθώς και κανονιστικών εκθέσεων. Επιπλέον, το Διοικητικό Συμβούλιο λαμβάνει επιβεβαίωση σε ετήσια βάση από το Διευθύνοντα Σύμβουλο Συγκροτήματος ως προς την αποτελεσματικότητα της συμμόρφωσης, της διαχείρισης κινδύνων και των πολιτικών, διαδικασιών και δραστηριοτήτων παρακολούθησης της ασφάλειας πληροφοριών.

Το Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω των Επιτροπών Ελέγχου και Διαχείρισης Κινδύνων Συγκροτήματος, έχει λάβει επιβεβαίωση ότι η εκτελεστική διεύθυνση έχει προβεί ή θα προβεί στις δέουσες ενέργειες για την αντιμετώπιση όλων των αδυναμιών που εντοπίστηκαν μέσα από τη λειτουργία του πλαισίου εσωτερικού ελέγχου.

Σύμφωνα με εργασίες εσωτερικού ελέγχου που πραγματοποιήθηκαν κατά το 2015, σημαντικά βήματα έχουν ληφθεί τα οποία ενισχύουν περαιτέρω τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου του Συγκροτήματος. Περιοχές όπου επισημάνθηκε σημαντική πρόοδος είναι στη διαδικασία προβλέψεων και στη διαδικασία χειρισμού καθυστερήσεων. Περιθώρια βελτίωσης εντοπίζονται σε ορισμένες περιοχές εντός του πλαισίου Πληροφοριακών Συστημάτων και Ασφάλειας Πληροφοριών καθώς και των διαδικασιών Διαχείρισης Ταλέντων και Προγραμματισμού Διαδοχής.

Το Διοικητικό Συμβούλιο διαβεβαιώνει για την αποτελεσματικότητα των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου του Συγκροτήματος.

Το Διοικητικό Συμβούλιο διαβεβαιώνει ότι δεν έχει περιέλθει σε γνώση του οποιαδήποτε παράβαση των περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου Νόμων και Κανονισμών, εκτός αυτών που είναι εις γνώση των σχετικών Αρχών (όπου εφαρμόζεται).

5. Ευθύνη και Έλεγχος (συνέχεια)

5.3 Διευθυντής Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου Συγκροτήματος

Το Διοικητικό Συμβούλιο διόρισε τον κ. Γιώργο Ζορνά ως Διευθυντή Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου Συγκροτήματος τον Ιούνιο του 2015 μετά την παραίτηση του κ. Κωνσταντίνου Τσολάκη το Δεκέμβριο του 2014. Από το Ιανουάριο μέχρι τον Ιούνιο του 2015 ο κ. Ζορνάς ενεργούσε ως Αναπληρωτής Διευθυντής Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου Συγκροτήματος.

5.4 Λειτουργός Συμμόρφωσης με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης

Το Διοικητικό Συμβούλιο διόρισε τον κ. Μάριο Σκανδάλη ως Λειτουργό Συμμόρφωσης με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης.

6. Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών

Η Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών ετοιμάστηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο μετά από εισήγηση της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών σύμφωνα με το Παράρτημα 1 του Κώδικα. Παρουσιάζεται στην Ετήσια Έκθεση της Εταιρίας μετά την παρούσα Έκθεση περί Εταιρικής Διακυβέρνησης. Η Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών θα παρουσιαστεί στην Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων για έγκριση.

Πληροφορίες για τις αμοιβές των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου για το έτος 2015 αναφέρονται στη Σημείωση 49 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων του Συγκροτήματος καθώς και στην ίδια την Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών.

7. Σχέσεις με τους Μετόχους

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει διορίσει τον κ. Κωνσταντίνο Πιττάλη ως άτομο επικοινωνίας των μετόχων με το Συγκρότημα (Investor Relations Officer). Πληροφορίες που αφορούν το Συγκρότημα παρέχονται στους μετόχους και πιθανούς επενδυτές καθώς και σε χρηματιστές και αναλυτές δίκαια, έγκαιρα και χωρίς κόστος.

Ο Ανώτερος Ανεξάρτητος Διοικητικός Σύμβουλος, κ. Μιχάλης Σπανός, είναι διαθέσιμος να ακούει τις ανησυχίες των μετόχων, των οποίων το πρόβλημα δεν επιλύεται δια μέσου κανονικών καναλιών επικοινωνίας.

Όλοι οι μέτοχοι της Τράπεζας τυγχάνουν ίσης μεταχείρισης. Δεν υπάρχουν κάτοχοι τίτλων στους οποίους παρέχονται ειδικά δικαιώματα ελέγχου. Εξασφαλίζονται προς όλους τους μετόχους έγκαιρες και ακριβείς αναφορές για όλες τις ουσιώδεις αλλαγές που αφορούν το Συγκρότημα, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών καταστάσεων, της απόδοσης, της ιδιοκτησίας και της διακυβέρνησης της Τράπεζας.

Το Διοικητικό Συμβούλιο παρέχει τη δυνατότητα σε μετόχους οι οποίοι στο σύνολό τους αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον 5% των μετοχών να εγγράφουν θέματα προς συζήτηση στις Γενικές Συνελεύσεις. Η Ετήσια Γενική Συνέλευση παρέχει την ευκαιρία στους μετόχους να υποβάλουν ερωτήσεις προς το Διοικητικό Συμβούλιο.

Οποιαδήποτε αλλαγή ή προσθήκη στο Καταστατικό της Τράπεζας είναι έγκυρη μόνο με ειδικό ψήφισμα σε συνέλευση των μετόχων.

Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών Διοικητικού Συμβουλίου για το έτος 2015

1. Εισαγωγή

Σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης (ο «Κώδικας») που εκδόθηκε από το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου ('ΧΑΚ') (4η (Τροποποιημένη) Έκδοση Απρίλιος 2014) και σε σχέση με το Παράρτημα 1 του Κώδικα, η Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών (η 'Επιτροπή') ετοιμάζει την Ετήσια Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών του Διοικητικού Συμβουλίου η οποία εγκρίνεται από το Διοικητικό Συμβούλιο και υποβάλλεται στην Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων για έγκριση. Η Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών του Διοικητικού Συμβουλίου για το 2015 εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο στις 31 Μαρτίου 2016.

2. Επιτροπή Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών

Η Επιτροπή έχει την ευθύνη της διαμόρφωσης και της περιοδικής αναθεώρησης της Πολιτικής Αμοιβών του Συγκροτήματος την οποία προτείνει στο Διοικητικό Συμβούλιο για έγκριση. Επίσης, το Διοικητικό Συμβούλιο, μέσω της Επιτροπής, έχει την τελική ευθύνη για την εποπτεία της εφαρμογής της Πολιτικής Αμοιβών.

Στόχος του Συγκροτήματος είναι η ευθυγράμμιση της Πολιτικής Αμοιβών και των πρακτικών Ανθρώπινου Δυναμικού, με τους μακροπρόθεσμους στόχους, την ανοχή κινδύνου, το κεφάλαιο και διαθεσιμότητα ρευστότητας και τα συμφέροντα των μετόχων ούτως ώστε να διασφαλίζεται ότι η Πολιτική αυτή προωθεί και συνάδει με τη συνετή και αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων χωρίς να ενθαρρύνει την ανάληψη υπερβολικά υψηλών κινδύνων.

Στη διαμόρφωση της Πολιτικής Αμοιβών που εφαρμόζει, το Συγκρότημα λαμβάνει υπόψη τις πρόνοιες που περιλαμβάνονται στον Κώδικα, την Οδηγία της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου (ΚΤΚ) για τη Διακυβέρνηση και Διαχείριση Πιστωτικών Ιδρυμάτων (η 'Οδηγία Διακυβέρνησης') η οποία τέθηκε σε ισχύ τον Αύγουστο 2014 και ενσωμάτωνε τις απαιτήσεις για τις Πολιτικές Αμοιβών που περιλαμβάνονται στην Ευρωπαϊκή Οδηγία για τις Κεφαλαιακές Απαιτήσεις (CRD IV) καθώς και παρόντες κανονιστικούς περιορισμούς σχετικούς με τον τραπεζικό τομέα.

Αναγνωρίζεται ότι η εφαρμογή των σχετικών απαιτήσεων από τα χρηματοοικονομικά ιδρύματα και οι πολιτικές και πρακτικές που θα υιοθετούνται θα εξελίσσονται με την πάροδο του χρόνου, με την απόκτηση περαιτέρω γνώσεων και εμπειριών και τη διαμόρφωση βέλτιστων πρακτικών στον τομέα αυτό. Στο πλαίσιο αυτό, το Συγκρότημα στοχεύει στη συνεχή εξέταση των πολιτικών και πρακτικών του για τις αμοιβές και όπου χρειάζεται θα τις τροποποιεί, με στόχο να προωθούν τη συνετή και αποτελεσματική διαχείριση των κινδύνων.

Κάθε χρόνο, η Επιτροπή προτείνει στο Διοικητικό Συμβούλιο, την Ετήσια Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών που αποτελεί μέρος της Ετήσιας Έκθεσης του Συγκροτήματος, η οποία υποβάλλεται στην Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων για έγκριση. Η Επιτροπή επίσης ανασκοπεί τις πληροφορίες που γνωστοποιούνται αναφορικά με τις Ετήσιες Αμοιβές των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου στη Σημείωση 49 των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων της Εταιρίας καθώς και την ίδια την Έκθεση Πολιτικής Αμοιβών.

Τα μέλη της Επιτροπής κατά την ημερομηνία της παρούσας Έκθεσης ήταν τα ακόλουθα:

Μιχάλης Σπανός (Πρόεδρος)
Μάριος Καλοχωρίτης
Maksim Goldman (μέχρι τις 23/10/2015)

3. Διακυβέρνηση Πολιτικής Αμοιβών Συγκροτήματος

3.1 Αρχές του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης

Οι εταιρίες πρέπει να εφαρμόσουν επίσημη και διαφανή διαδικασία για την ανάπτυξη πολιτικής στο θέμα των αμοιβών των Εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων και για τον καθορισμό των αμοιβών του κάθε Διοικητικού Συμβούλου ξεχωριστά.

3. Διακυβέρνηση Πολιτικής Αμοιβών Συγκροτήματος (συνέχεια)
3.1 Αρχές του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης (συνέχεια)

Το ύψος των αμοιβών πρέπει να είναι επαρκές για να προσελκύει και να διατηρεί στην υπηρεσία της Εταιρίας τους Διοικητικούς Συμβούλους που ενισχύουν τη διοίκηση της Εταιρίας, αλλά οι εταιρίες πρέπει να αποφεύγουν να πληρώνουν για το σκοπό αυτό περισσότερα από αυτά που απαιτούνται. Μέρος της αμοιβής των Εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων θα πρέπει να καθορίζεται με τέτοιο τρόπο, που να συνδέει τις αμοιβές με την απόδοση της Εταιρίας και την επίδοση του ατόμου.

Η Έκθεση περί Εταιρικής Διακυβέρνησης της Εταιρίας πρέπει να περιλαμβάνει δήλωση της Πολιτικής Αμοιβών και των συναφών κριτηρίων, ως επίσης και τα σύνολα των αμοιβών των Εκτελεστικών και των μη Εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων.

3.2 Όροι Εντολής της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών

Ο ρόλος της Επιτροπής

Η Επιτροπή είναι υπεύθυνη για την ανάπτυξη και την περιοδική επανεξέταση της Πολιτικής Αμοιβών του Συγκροτήματος την οποία προτείνει στο Διοικητικό Συμβούλιο για έγκριση.

Ο κύριος ρόλος της Επιτροπής είναι να διασφαλίζει ότι οι άνθρωποι συμβάλλουν στην αειφόρο ανάπτυξη προλαμβάνοντας προκλήσεις και ευκαιρίες.

Ο ρόλος της Επιτροπής είναι:

- Να διασφαλίζει ότι το Συγκρότημα είναι εξοπλισμένο με το Ανθρώπινο Κεφάλαιο για την επίτευξη των στρατηγικών του στόχων, του οποίου η αμοιβή θα βασίζεται στην ατομική επίδοση και τα αποτελέσματα του Συγκροτήματος.
- Να διασφαλίζει ότι το Συγκρότημα είναι εξοπλισμένο με το Οργανωτικό Κεφάλαιο για να είναι σε θέση να επιτυγχάνει συνεχή βελτίωση.
- Να διασφαλίζει ότι το Συγκρότημα είναι εξοπλισμένο με το Πληροφορικό Κεφάλαιο και την απαραίτητη τεχνολογία για διευκόλυνση της βελτίωσης των διαδικασιών και θα δημιουργήσουν συγκριτικό πλεονέκτημα στην αγορά.
- Να θέσει τις πρωταρχικές αρχές και παραμέτρους των πολιτικών των Αμοιβών και Παροχών σε όλο το Συγκρότημα και να ασκεί εποπτεία για τέτοια θέματα.
- Να εξετάζει τις αμοιβές των μη Εκτελεστικών και των Εκτελεστικών Συμβούλων του Συγκροτήματος, και άλλων βασικών στελεχών και την πολιτική αμοιβής του προσωπικού, λαμβάνοντας υπόψη τις Κατευθυντήριες Γραμμές της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (ΕΑΤ) για πολιτικές και πρακτικές αμοιβών, την Οδηγία Διακυβέρνησης της ΚΤΚ καθώς και τον Κώδικα.

Διορισμός της Επιτροπής

Η Επιτροπή θα πρέπει να αποτελείται από 3 μέχρι 5 μέλη που διορίζονται σε ετήσια βάση από το Διοικητικό Συμβούλιο. Η Επιτροπή πρέπει να αποτελείται αποκλειστικά από μη Εκτελεστικούς Συμβούλους, οι περισσότεροι των οποίων να είναι ανεξάρτητοι. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής διορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο του Συγκροτήματος. Πρέπει να είναι ανεξάρτητος και δεν μπορεί να προεδρεύει οποιασδήποτε άλλης Επιτροπής.

Στις 23 Οκτωβρίου 2015 ο κ. Maksim Goldman παραιτήθηκε από την Επιτροπή ώστε να περιορίσει τη συμμετοχή του σε δύο Επιτροπές, με αποτέλεσμα η Επιτροπή να συνεχίσει τις εργασίες της με μόνο δύο (2) Ανεξάρτητα μη-Εκτελεστικά Μέλη.

Συνεδριάσεις της Επιτροπής

Η Επιτροπή συνεδριάζει τακτικά, και επιπλέον συνεδριάζει όποτε κληθεί από τον Πρόεδρο της Επιτροπής η οποιαδήποτε άλλα 2 Μέλη της Επιτροπής. Η απαρτία για μια συνεδρία είναι 2 μέλη ή 50% στρογγυλεμένα προς τα άνω οποιοδήποτε είναι μεγαλύτερο. Η Επιτροπή κρατεί λεπτομερή πρακτικά των συνεδριάσεών της.

Η Επιτροπή έχει την εξουσία να εξασφαλίσει ανεξάρτητη συμβουλή και πληροφορία από εξωτερικά μέρη όποτε κριθεί αναγκαίο.

3. Διακυβέρνηση Πολιτικής Αμοιβών Συγκροτήματος (συνέχεια)
3.2 Όροι Εντολής της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών (συνέχεια)

Συνεδριάσεις της Επιτροπής (συνέχεια)

Όλοι οι ανεξάρτητοι μη-Εκτελεστικοί Διοικητικοί Σύμβουλοι έχουν το δικαίωμα να παρακαθίσουν σε οποιαδήποτε συνεδρία της Επιτροπής και η Επιτροπή μπορεί να προσκαλέσει οποιοδήποτε πρόσωπο που μπορεί να συνεισφέρει στις εργασίες της.

Ο Διευθυντής Διεύθυνσης Ανθρώπινου Δυναμικού έχει λειτουργική γραμμή αναφοράς στην Επιτροπή και συμμετέχει τακτικά σε όλες τις συνεδρίες της Επιτροπής.

Καθήκοντα και Ευθύνες της Επιτροπής Αμοιβών και Ανθρώπινου Δυναμικού

Ο κύριος σκοπός της Επιτροπής είναι να εξασφαλίζει ότι η Πολιτική Αμοιβών και οι πρακτικές Ανθρώπινου Δυναμικού του Συγκροτήματος ευθυγραμμίζονται με τους μακροπρόθεσμους στρατηγικούς στόχους, την ανοχή κινδύνου, κεφάλαιο και διαθεσιμότητα ρευστότητας καθώς και τα συμφέροντα των μετόχων και δεν ενθαρρύνουν την υπέρμετρη ανάληψη κινδύνου.

Η Επιτροπή επιθεωρεί τη λειτουργία και αποδοτικότητα της Πολιτικής Αμοιβών και εξασφαλίζει ότι ευθυγραμμίζεται με το Πλαίσιο Αμοιβών όπως αυτό περιγράφεται στην Οδηγία Διακυβέρνησης της ΚΤΚ.

Αμοιβές

Εκτελεστικοί Σύμβουλοι (εκτός του Διευθύνοντος Συμβούλου του Συγκροτήματος)

Η Επιτροπή αναθεωρεί τα πακέτα αμοιβών έναντι της απόδοσης των και προχωρεί στις κατάλληλες συστάσεις προς την Επιτροπή Διορισμών και Εταιρικής Διακυβέρνησης. Προβαίνει επίσης στις ετήσιες αξιολογήσεις των Εκτελεστικών Συμβούλων (εκτός του Διευθύνοντος Συμβούλου του Συγκροτήματος) έναντι καθορισμένων στόχων.

Μη-Εκτελεστικοί Σύμβουλοι

Η Επιτροπή καθορίζει την αμοιβή των μη-Εκτελεστικών Συμβούλων του Διοικητικού Συμβουλίου και προχωρεί στις κατάλληλες συστάσεις προς το Διοικητικό Συμβούλιο για έγκριση από την Ετήσια Γενική Συνέλευση, λαμβάνοντας υπόψη τους ακόλουθους παράγοντες:

- Το χρόνο που διατίθεται και την προσπάθεια που ασκείται από τους μη-Εκτελεστικούς Συμβούλους σε συνεδρίες και στη διαδικασία λήψης αποφάσεων κατά τη διαχείριση του Συγκροτήματος.
- Το αναληφθέν επίπεδο κινδύνου.
- Τις αυξημένες απαιτήσεις συμμόρφωσης και αναφοράς.
- Το επίπεδο αμοιβών που θεωρείται ικανό να προσελκύσει και διατηρήσει υψηλής προστιθέμενης αξίας επαγγελματίες. Επομένως, η αμοιβή πρέπει να είναι ικανοποιητική σε σύγκριση με αμοιβές στην αγορά.
- Την υποχρέωση μη σύνδεσης της αμοιβής των μη-Εκτελεστικών Συμβούλων με τη κερδοφορία του Συγκροτήματος.
- Την υποχρέωση μη συμμετοχής των μη-Εκτελεστικών Συμβούλων στα συνταξιοδοτικά σχέδια του Συγκροτήματος.
- Την υποχρέωση μη συμπερίληψης δικαιωμάτων προαίρεσης αγοράς μετοχών ως αμοιβή για τους μη-Εκτελεστικούς Συμβούλους.

Ανώτερη Διεύθυνση και άλλα βασικά στελέχη

Η Επιτροπή αναθεωρεί και εγκρίνει πακέτα αμοιβής για τους Διευθυντές Διεύθυνσης του Συγκροτήματος, Ανώτερους Διευθυντές και Γενικούς Διευθυντές των θυγατρικών συμπεριλαμβανομένων μισθού, συνταξιοδοτικής πολιτικής, δικαιωμάτων προαίρεσης και άλλες καταβολές αποζημιώσεων που εισηγείται ο Διευθύνοντας Σύμβουλος Συγκροτήματος ή οι Πρόεδροι των Επιτροπών Ελέγχου και Κινδύνου (στις περιπτώσεις των επικεφαλής των Τμημάτων Εσωτερικού Ελέγχου) σε συνεννόηση με το Διευθύνοντα Σύμβουλο και τη Διεύθυνση Ανθρώπινου δυναμικού του Συγκροτήματος. Επίσης αναθεωρεί τις αξιολογήσεις των Διευθυντών, Ανώτερων Αξιωματούχων και Γενικών Διευθυντών θυγατρικών εταιριών που εκτελεί ο Διευθύνων Σύμβουλος του Συγκροτήματος.

3. Διακυβέρνηση Πολιτικής Αμοιβών Συγκροτήματος (συνέχεια)
3.2 Όροι Εντολής της Επιτροπής Ανθρώπινου Δυναμικού και Αμοιβών (συνέχεια)

Αμοιβές (συνέχεια)

Η Επιτροπή αναθεωρεί διορισμούς, μεταθέσεις και απολύσεις Διευθυντών Διεύθυνσης του Συγκροτήματος, Ανώτερων Διευθυντών και Γενικών Διευθυντών θυγατρικών εταιριών (εκτός των επικεφαλής των Τμημάτων Εσωτερικού Ελέγχου) που εισηγείται ο Διευθύνων Σύμβουλος του Συγκροτήματος και βεβαιώνεται ότι όλες οι συμβατικές υποχρεώσεις τηρούνται.

Άλλα καθήκοντα και ευθύνες

Η Επιτροπή ασκεί επίβλεψη στις διαπραγματεύσεις με τη Συντεχνία των υπαλλήλων στην Κύπρο και παρέχει καθοδήγηση και υποστήριξη στη διαπραγματευτική ομάδα. Συμβουλεύει το Διοικητικό Συμβούλιο για έγκριση των Συλλογικών Συμβάσεων και επιθεωρεί το πλαίσιο των εργασιακών σχέσεων και συλλογικών συμβάσεων ώστε να βεβαιώνεται ότι είναι σχετικές με τις βέλτιστες πρακτικές και ευνοούν την καλή απόδοση.

Εξασφαλίζει ότι οι εσωτερικές υπηρεσίες ελέγχου μετέχουν στο σχεδιασμό, αναθεώρηση και εφαρμογή της Πολιτικής Αμοιβών και ότι τα μέλη του προσωπικού που μετέχουν στο σχεδιασμό, αναθεώρηση και εφαρμογή της Πολιτικής Αμοιβών και πρακτικών έχουν τη σχετική πραγματογνωμοσύνη και είναι ικανά να διαμορφώσουν ανεξάρτητη άποψη για τη καταλληλότητα της Πολιτικής Αμοιβών και πρακτικών, συμπεριλαμβανομένου και της καταλληλότητας τους για σκοπούς διαχείρισης κινδύνων.

Η Επιτροπή αναθεωρεί κάθε σχέδιο εθελοντικής συνταξιοδότησης/αποχώρησης των σημαντικών θυγατρικών εταιριών σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού του Συγκροτήματος και το σχεδιασμό διαδοχής για όλες τις Διευθύνσεις και θυγατρικές για βασικά στελέχη σε όλο το Συγκρότημα.

Η Επιτροπή παρακολουθεί τη συμμόρφωση με τον Κώδικα Συμπεριφοράς και αναθεωρεί πειθαρχικούς ελέγχους και μέτρα στο Συγκρότημα όπως καταθέτονται ετησίως από τη Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού. Επίσης αναθεωρεί το ετήσιο πρόγραμμα κατάρτισης όπως ετοιμάζεται από τη Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού και εγκρίνεται από το Διευθύνοντα Σύμβουλο του Συγκροτήματος και βεβαιώνεται ότι δημιουργεί ή/και αναπτύσσει τις σωστές ικανότητες και συμπεριφορές που είναι αναγκαίες για την επίτευξη των στρατηγικών προτεραιοτήτων της Τράπεζας.

Η Επιτροπή αναθεωρεί και εγκρίνει το περιεχόμενο οποιονδήποτε ψηφισμάτων που υποβάλλονται για έγκριση στην Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων, τα οποία ετοιμάζονται από το Γραμματέα της Εταιρίας σε συνεργασία με τους νομικούς συμβούλους του Συγκροτήματος σύμφωνα με το Παράρτημα 3 του Κώδικα και που αφορούν πιθανά σχέδια για αποζημίωση των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου με τη μορφή μετοχών, δικαιώματα αγοράς μετοχών ή δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής είναι διαθέσιμος στους μετόχους στην Ετήσια Γενική Συνέλευση να απαντήσει σε οποιεσδήποτε ερωτήσεις αναφορικά με την Πολιτική Αμοιβών του Συγκροτήματος.

4. Εργασίες της Επιτροπής κατά το 2015

Η Επιτροπή ενεργεί μέσα στο πλαίσιο των σχετικών προνοιών του Κώδικα και λαμβάνοντας υπόψη τις πρόνοιες της Οδηγίας Διακυβέρνησης της ΚΤΚ.

Η Επιτροπή συνεδρίασε οκτώ φορές κατά το 2015.

4. Εργασίες της Επιτροπής κατά το 2015 (συνέχεια)

Η Επιτροπή, μεταξύ άλλων, διεκπεραίωσε τις ακόλουθες εργασίες κατά το 2015:

- Υπέβαλε εισήγηση, η οποία εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο, αναφορικά με τις αμοιβές των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Επιτροπών.
- Αναθεώρησε και ενέκρινε την Πολιτική Αμοιβών του Συγκροτήματος.
- Συνέβαλε στην πραγματοποίηση αναπροσαρμογής των αποδοχών σε Υπαλλήλους Υψηλής Αξίας, προστατεύοντας με αυτό τον τρόπο το καλύτερα στελέχη του Συγκροτήματος κατά των απειλών της αγοράς εργασίας και ενημερώθηκε για τη διαδικασία επανεξέτασης των αποδοχών έλαβε χώρα τον Ιούλιο 2015.
- Επιθεώρησε και ενέκρινε τα πακέτα αποδοχών των Ανώτερων Διευθυντικών Στελεχών όπως υποβλήθηκαν από το Διευθύνοντα Σύμβουλο του Συγκροτήματος, εξασφαλίζοντας την ειρηνική στάση της Συντεχνίας των Υπαλλήλων.
- Επιθεώρησε και ενέκρινε το Μακροπρόθεσμο Σχέδιο Κινήτρων όπως υποβλήθηκε από το Διευθύνοντα Σύμβουλο του Συγκροτήματος.
- Κατεύθυνε και στη συνέχει αναθεώρησε, το Σχέδιο Κατάρτισης για το 2015, όπως υποβλήθηκε από τη Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού και εγκρίθηκε από το Διευθύνοντα Σύμβουλο του Συγκροτήματος και εξασφάλισε ότι δημιουργεί/αναπτύσσει τις σωστές ικανότητες και συμπεριφορές που είναι αναγκαίες για την επίτευξη των στρατηγικών προτεραιοτήτων της Τράπεζας.
- Επιθεώρησε τις ετήσιες αξιολογήσεις απόδοσης και τις αξιολογήσεις 360° των βασικών στελεχών, που συντόνισε ο Διευθύνων Σύμβουλος του Συγκροτήματος.
- Επιθεώρησε τα αποτελέσματα των ετήσιων αξιολογήσεων της Τράπεζας και τα κύρια τους ευρήματα.
- Επιθεώρησε τα αποτελέσματα της έρευνας για τη Δέσμευση του προσωπικού για το 2015.
- Ενημερώθηκε για τη μελέτη για την Αποτελεσματικότητα του Οργανισμού, τις νέες δομές βαθμίδων και αποδοχών που εκτελέστηκε από εξωτερικούς συμβούλους.
- Ενεπλάκει στη διαδικασία διαβούλευσης με τη Συντεχνία των Υπαλλήλων.
- Συμφώνησε τη νέα Συλλογική Σύμβαση με τη Συντεχνία των Υπαλλήλων (που τέθηκε σε εφαρμογή από την 1/6/2015).
- Ετοίμασε ένα Οδικό Χάρτη για τη δημιουργία μιας σύγχρονης Συλλογικής Σύμβασης προς διαπραγμάτευση κατά τη περίοδο Ιουνίου 2015- Δεκεμβρίου 2016.
- Ξεκίνησε συζήτηση σχετική με τις Δομές Βαθμίδων και Αποδοχών που εισηγήθηκαν οι εξωτερικοί σύμβουλοι και τα συστήματα αποδοχών αριστείας.

4.1 Αμοιβές των μη-Εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων

Οι αμοιβές των μη-Εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων δεν συνδέονται με την κερδοφορία του Συγκροτήματος. Οι αμοιβές είναι ανάλογες με τις ευθύνες και τον χρόνο που διαθέτουν για τις συνεδριάσεις και τη λήψη αποφάσεων για τη διοίκηση του Συγκροτήματος καθώς και για τη συμμετοχή τους σε Επιτροπές του Διοικητικού Συμβουλίου και τυχόν συμμετοχές σε Διοικητικά Συμβούλια θυγατρικών εταιριών του Συγκροτήματος. Η Ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων που πραγματοποιήθηκε στις 24 Νοεμβρίου 2015 ενέκρινε νέο επίπεδο αμοιβών για τα μη-Εκτελεστικα Μέλη σύμφωνα με την εισήγηση της Επιτροπής.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου λαμβάνει ετησίως αμοιβή ύψους €120.000, ο κάθε Αντιπρόεδρος λαμβάνει ετήσια αμοιβή €80.000, ο Ανώτερος Ανεξάρτητος Διοικητικός Σύμβουλος €70.000 και τα Μέλη €45.000. Επιπρόσθετα το Συγκρότημα αποζημιώνει όλους τους Διοικητικούς Σύμβουλους για τα έξοδα που επωμίζονται κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Οι Πρόεδροι των Επιτροπών Έλεγχου και Κινδύνου λαμβάνουν ετησίως €45.000, και κάθε μέλος €25.000. Οι Πρόεδροι των Επιτροπών, Αμοιβών και Διορισμών λαμβάνουν ετησίως €30.000. Κάθε Μέλος της Επιτροπής Αμοιβών λαμβάνει €20.000 και κάθε μέλος της Επιτροπής Διορισμών λαμβάνει €15.000 ετησίως.

4. Εργασίες της Επιτροπής κατά το 2015 (συνέχεια)

4.2 Αμοιβές και άλλα Ωφελήματα Εκτελεστικών Διοικητικών Συμβούλων

Συμβόλαια Εργοδότησης

Το συμβόλαιο του Διευθύνοντος Συμβούλου του Συγκροτήματος, κ. John Patrick Hourican, έχει ανανεωθεί για περίοδο δύο ετών από την 1 Φεβρουαρίου 2016.

Το Συγκρότημα επί του παρόντος, λόγω υφιστάμενων κανονιστικών περιορισμών, δεν παραχωρεί μεταβλητές αμοιβές ούτε και προαιρετικές συνταξιοδοτικές παροχές.

Συμφωνίες Τερματισμού Υπηρεσιών

Το συμβόλαιο του Διευθύνοντος Συμβούλου του Συγκροτήματος συμπεριλαμβάνει ρήτρα τερματισμού με προειδοποίηση τεσσάρων μηνών προς το Εκτελεστικό Μέλος, χωρίς αιτιολόγηση και στη διακριτική ευχέρεια της Τράπεζας. Σε τέτοια περίπτωση η Τράπεζα έχει το δικαίωμα να παραχωρήσει στον Εκτελεστικό Διευθυντή αντιμισθία για άμεση αποχώρηση.

Οι όροι εργοδότησης του Δρ. Πατσαλίδη, Διευθυντή Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης και Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, βασίζονται στις πρόνοιες των υφιστάμενων συλλογικών συμβάσεων, όμοιοι με του υπόλοιπου προσωπικού, που προνοούν προειδοποίηση ή αποζημίωση σύμφωνα με τα έτη εργοδότησης.

Φιλοδώρημα

Δεν προτάθηκε φιλοδώρημα για τους Εκτελεστικούς Διοικητικούς Συμβούλους από το Διοικητικό Συμβούλιο για το 2015.

Σχέδια Ωφελημάτων Αφυπηρέτησης

Ο Διευθύνων Σύμβουλος, κ. John Patrick Hourican, καθώς και ο Διευθυντής Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης, Δρ. Χριστόδουλος Πατσαλίδης συμμετέχουν σε πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών στην ίδια βάση με το προσωπικό.

Τα κύρια χαρακτηριστικά των προγραμμάτων παροχής ωφελημάτων αφυπηρέτησης για το προσωπικό παρουσιάζονται στη Σημείωση 13 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων του Συγκροτήματος για το έτος 2015.

Δικαιώματα Προαίρεσης Αγοράς Μετοχών

Κατά το 2015 δεν παραχωρήθηκαν οποιαδήποτε δικαιώματα προαίρεσης αγοράς μετοχών στους Εκτελεστικούς Διοικητικούς Συμβούλους.

Άλλα ωφελήματα

Άλλα ωφελήματα που προσφέρονται στους Εκτελεστικούς Συμβούλους περιλαμβάνουν ωφελήματα που προσφέρονται στο προσωπικό, εισφορές για ασφάλεια υγείας και ασφάλεια ζωής. Στο Διευθύνοντα Σύμβουλο παρέχονται και άλλα ωφελήματα που σχετίζονται με την αποκατάσταση και διαμονή του στην Κύπρο. Τα σχετικά έξοδα για την Εκτελεστική διεύθυνση παρουσιάζονται στη Σημείωση 49 των Ενοποιημένων Οικονομικών Καταστάσεων του Συγκροτήματος για το έτος 2015.

4. Εργασίες της Επιτροπής κατά το 2015 (συνέχεια)

Παράθεση πληροφοριών σχετικά με τις Αμοιβές Διοικητικών Συμβούλων για το έτος 2015

	Αμοιβή για υπηρεσίες *	Αμοιβή για συμμετοχή στο Διοικητικό Συμβούλιο και στις Επιτροπές του	Συνολικές Αμοιβές για υπηρεσίες	Αμοιβή και ωφελήματα από Εταιρίες του ιδίου Συγκροτήματος	Αμοιβή σε μορφή κέρδους ή/και παραχώρηση bonus	Εκτίμηση της αξίας ωφελημάτων τα οποία θεωρούνται ότι αποτελούν αμοιβή	Σύνολο αμοιβών και ωφελημάτων	Ετήσια Συνεισφορά σε ωφελήματα αφυπηρέτησης
Εκτελεστικοί Σύμβουλοι								
John P. Hourican	961.440	-	961.440	-	-	-	961.440	110.451
Χριστόδουλος Πατσαλίδης	165.538	-	165.538	-	-	-	165.538	18.052
Μη-Εκτελεστικοί Σύμβουλοι								
Josef Ackermann	-	150.000	150.000	-	-	-	150.000	-
Maksim Goldman	-	115.834	115.834	-	-	-	115.834	-
Wilbur L. Ross	-	120.000	120.000	-	-	-	120.000	-
Vladimir Strzhalkovskiy	-	20.819	20.819	-	-	-	20.819	-
Arne Berggren	-	106.667	106.667	-	-	-	106.667	-
Μάριος Καλοχωρίτης	-	90.000	90.000	3.500	-	-	93.500	-
Μιχάλης Σπανός	-	100.000	100.000	-	-	-	100.000	-
Ιωάννης Ζωγραφάκης	-	115.000	115.000		-	-	115.000	-
	1.126.978	**818.320**	**1.945.298**	**3.500**	**-**	**-**	**1.948.798**	**128.503**

*Συμπεριλαμβάνει εισφορές εργοδότη εκτός της εισφοράς σε συνταξιοδοτικές παροχές.

31 Μαρτίου 2016

Επιπρόσθετες Γνωστοποιήσεις Κινδύνων και Διαχείρισης Κεφαλαίου

2015

1. Πιστωτικός κίνδυνος

Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ) έκδωσε προς τα πιστωτικά ιδρύματα την οδηγία για την Πολιτική Απομείωσης Δανείων και τις Διαδικασίες Διενέργειας Προβλέψεων του 2014 και 2015 (Οδηγία), η οποία παρέχει καθοδήγηση στις τράπεζες αναφορικά με την πολιτική απομείωσης δανείων και τις διαδικασίες διενέργειας προβλέψεων. Σκοπός της συγκεκριμένης Οδηγίας είναι να διασφαλίσει ότι τα πιστωτικά ιδρύματα έχουν επαρκείς πολιτικές για την απομείωση δανείων και διαδικασίες διενέργειας προβλέψεων για σκοπούς εντοπισμού πιστωτικών ζημιών και τη συνετή εφαρμογή των ΔΠΧΑ για την ετοιμασία των οικονομικών τους καταστάσεων.

Η Οδηγία απαιτεί συγκεκριμένες δημοσιοποιήσεις σε σχέση με την ποιότητα του χαρτοφυλακίου δανείων, την πολιτική προβλέψεων και το ύψος των προβλέψεων. Οι δημοσιοποιήσεις οι οποίες απαιτούνται από την Οδηγία, πέραν αυτών που παρουσιάζονται στις σημειώσεις 3 και 44 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2015, παρουσιάζονται στους ακόλουθους πίνακες. Οι πίνακες παρουσιάζουν τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια (ΜΕΔ) με βάση τον ορισμό των πρότυπων αναφοράς της Ευρωπαϊκής Αρχής Τραπεζών (ΕΑΤ).

Με βάση τα πρότυπα αναφοράς της ΕΑΤ, ΜΕΔ θεωρούνται αυτά τα οποία ικανοποιούν ένα από τους πιο κάτω όρους:

(i) Ο οφειλέτης έχει αξιολογηθεί ως απίθανο να πληρώσει τις πιστωτικές του υποχρεώσεις χωρίς την εκποίηση της εξασφάλισης του, ανεξάρτητα από την ύπαρξη τυχόν ληξιπρόθεσμων οφειλών ή τον αριθμό των ημερών σε καθυστέρηση.
(ii) Αθετήσεις ή απομειωμένα δάνεια σύμφωνα με την προσέγγιση που προβλέπεται από τον Κανονισμό (ΕΕ) Αρ. 575/2013, Άρθρο 178.
(iii) Σημαντικά δάνεια (όπως ορίζονται πιο κάτω) τα οποία είναι ληξιπρόθεσμα πάνω από 90 μέρες.
(iv) Εξυπηρετούμενα, ρυθμισμένα δάνεια υπό επίβλεψη για τα οποία χρειάζονται επιπρόσθετες ρυθμίσεις.
(v) Εξυπηρετούμενα, ρυθμισμένα δάνεια υπό επίβλεψη τα οποία παρουσιάζουν ληξιπρόθεσμες οφειλές πάνω από 30 μέρες εντός της περιόδου επίβλεψης.

Ο όρος δάνεια περιλαμβάνει όλα τα εντός και εκτός στοιχεία του ισολογισμού, εκτός από αυτά που κατέχονται για εμπορία και κατηγοριοποιούνται ως τέτοια στο συνολικό τους ποσό χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η εξασφάλιση τους.

Τα ακόλουθα κριτήρια σημαντικότητας εφαρμόζονται:

- Όταν τα προβληματικά δάνεια του οφειλέτη, τα οποία πληρούν τα πιο πάνω κριτήρια, υπερβαίνουν το 20% της μικτής λογιστικής αξίας όλων των δανείων του, τότε όλα τα δάνεια του οφειλέτη κατηγοριοποιούνται ως μη εξυπηρετούμενα. Σε αντίθετη περίπτωση, μόνο τα προβληματικά δάνεια κατηγοριοποιούνται ως μη εξυπηρετούμενα.

- Σημαντικές καθυστερήσεις/υπερβάσεις ορίζονται ως εξής:
  - Για ανοίγματα σε ιδιώτες:
    - Για δάνεια: καθυστερημένο ποσό δόσης πάνω από €500 ή καθυστερημένες δόσεις πάνω από μια.
    - Για παρατραβήγματα: Υπέρβαση ορίου πάνω από €500 ή υπέρβαση μεγαλύτερη του 10% του εγκεκριμένου ορίου.
  - Για όλα τα άλλα ανοίγματα: Συνολικές καθυστερήσεις/υπερβάσεις πελατών πάνω από €1.000 ή πάνω από το 10% του συνολικού ποσού χρηματοδότησης του πελάτη.

ΜΕΔ μπορεί να παύσουν να θεωρούνται ως μη εξυπηρετούμενα όταν όλοι οι πιο κάτω όροι ικανοποιούνται:

(i) Η επέκταση στα ρυθμιστικά μέτρα δεν οδηγεί στην αναγνώριση απομείωσης ή σε αθέτηση.
(ii) Έχει περάσει ένας χρόνος από την επέκταση των ρυθμιστικών μέτρων.
(iii) Μετά τα ρυθμιστικά μέτρα και σύμφωνα με τους όρους μετά από τις ρυθμίσεις, δεν υπάρχουν ληξιπρόθεσμες οφειλές ή ανησυχίες σχετικά με την ολική αποπληρωμή του δανείου.

1. **Πιστωτικός κίνδυνος** (συνέχεια)

Οι πιο κάτω πίνακες παρουσιάζουν ανάλυση των δανείων και απαιτήσεων με βάση τα πρότυπα αναφοράς της ΕΑΤ.

	Μικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες				Πρόβλεψη για απομείωση και αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση			
31 Δεκεμβρίου 2015	**Μικτά δάνεια και απαιτήσεις του Συγκροτήματος[1]**	**Από τα οποία μη εξυπηρετούμενα**	**Από τα οποία έτυχαν ρύθμισης**		**Συνολική πρόβλεψη για απομείωση και αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση**	**Από τα οποία μη εξυπηρετούμενα**	**Από τα οποία έτυχαν ρύθμισης**	
			Συνολικά δάνεια και απαιτήσεις με ρυθμιστικά μέτρα	**Από τα οποία μη εξυπηρετούμενα**			**Συνολικά δάνεια και απαιτήσεις με ρυθμιστικά μέτρα**	**Από τα οποία μη εξυπηρετούμενα**
	€000	**€000**	**€000**	**€000**	**€000**	**€000**	**€000**	**€000**
Γενικές κυβερνήσεις	**115.358**	4.858	5.241	4.448	**345**	345	1.771	1.518
Άλλες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	**450.287**	269.232	164.356	141.861	**175.712**	158.570	86.439	85.905
Μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	**13.687.340**	9.447.487	6.250.424	5.101.675	**3.938.616**	3.852.385	1.651.274	1.618.835
Από τις οποίες: Μικρομεσαίες επιχειρήσεις[3]	**7.595.447**	5.361.281	2.724.405	2.254.873	**2.412.273**	2.364.850	752.559	736.962
Από τις οποίες: Εμπορικών ακινήτων[2,3]	**10.998.641**	8.009.181	5.684.179	4.661.835	**2.996.289**	2.931.498	1.418.013	1.390.942
Μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις ανά κλάδο								
Κατασκευές	**4.023.260**	3.440.287			**1.391.760**			
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο	**2.286.348**	1.308.725			**552.581**			
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	**1.484.868**	975.111			**329.840**			
Ακίνητα	**3.034.255**	1.789.356			**705.072**			
Βιομηχανία	**809.277**	510.071			**219.188**			
Λοιποί κλάδοι	**2.049.332**	1.423.937			**740.175**			
Νοικοκυριά	**8.339.490**	4.246.315	2.912.440	2.133.845	**1.286.170**	1.193.223	327.292	310.740
Από τα οποία: Στεγαστικά δάνεια[2,3]	**5.565.680**	2.879.120	2.168.251	1.622.346	**614.752**	553.454	181.776	172.587
Από τα οποία: Καταναλωτικά δάνεια[3]	**1.109.776**	637.137	306.799	255.511	**315.413**	298.330	70.554	66.974
Σύνολο στον ισολογισμό	**22.592.475**	**13.967.892**	**9.332.461**	**7.381.829**	**5.400.843**	**5.204.523**	**2.066.776**	**2.016.998**

[1] Μη συμπεριλαμβανομένων δανείων και απαιτήσεων από κεντρικές τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.
[2] Τα υπόλοιπα δεν είναι συγκρίσιμα με τις αντίστοιχες κατηγορίες που παρουσιάζονται στον πίνακα στις 31 Δεκεμβρίου 2014, λόγω αλλαγής στον τρόπο υπολογισμού τους, μετά από διευκρίνιση που λήφθηκε από την ΕΑΤ κατά τον Μάιο 2015.
[3] Οι αναλύσεις που παρουσιάζονται στις κατηγορίες 'μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις' και 'νοικοκυριά' δεν προσθέτονται μεταξύ τους γιατί συγκεκριμένοι πελάτες μπορεί να καταχωρούνται και στις δύο κατηγορίες.

1. **Πιστωτικός κίνδυνος** (συνέχεια)

	Μικτά δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες				Πρόβλεψη για απομείωση και αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση			
31 Δεκεμβρίου 2014	**Μικτά δάνεια και απαιτήσεις του Συγκροτήματος[1]**	**Από τα οποία μη εξυπηρετούμενα**	**Από τα οποία έτυχαν ρύθμισης**		**Συνολική πρόβλεψη για απομείωση και αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση**	**Από τα οποία μη εξυπηρετού-μενα**	**Από τα οποία έτυχαν ρύθμισης**	
			Συνολικά δάνεια και απαιτήσεις με ρυθμιστικά μέτρα	**Από τα οποία μη εξυπηρετούμενα**			**Συνολικά δάνεια και απαιτήσεις με ρυθμιστικά μέτρα**	**Από τα οποία μη εξυπηρετούμενα**
	€000	**€000**	**€000**	**€000**	**€000**	**€000**	**€000**	**€000**
Γενικές κυβερνήσεις	**130.052**	17.896	5.788	5.394	**5.408**	4.102	2.310	2.244
Άλλες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	**1.377.624**	1.054.461	568.797	535.887	**413.685**	400.633	211.585	211.303
Μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις	**13.564.570**	9.638.812	5.258.556	4.633.644	**3.345.574**	3.201.810	1.302.186	1.276.545
Από τις οποίες: Μικρομεσαίες επιχειρήσεις[3]	**7.905.810**	5.218.681	2.354.251	2.021.543	**1.872.104**	1.774.187	542.122	532.449
Από τις οποίες: Εμπορικών ακινήτων[2,3]	**5.559.541**	3.829.988	2.413.147	1.991.612	**1.068.189**	995.537	472.554	456.664
Μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις ανά κλάδο								
Κατασκευές	**3.915.975**	3.420.501			**1.099.188**			
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο	**2.398.645**	1.432.267			**503.531**			
Ξενοδοχεία και εστιατόρια	**1.417.618**	1.051.113			**295.932**			
Ακίνητα	**2.793.045**	1.818.300			**535.422**			
Βιομηχανία	**871.240**	541.328			**214.513**			
Λοιποί κλάδοι	**2.168.047**	1.375.303			**696.988**			
Νοικοκυριά	**8.699.866**	4.249.680	2.480.680	1.745.329	**1.289.292**	1.191.582	271.687	257.169
Από τα οποία: Στεγαστικά δάνεια[2,3]	**4.885.223**	2.260.731	1.619.643	1.146.121	**346.303**	313.663	114.654	106.877
Από τα οποία: Καταναλωτικά δάνεια[3]	**1.351.911**	740.501	278.255	223.496	**426.934**	384.774	59.024	56.558
Σύνολο στον ισολογισμό	**23.772.112**	**14.960.849**	**8.313.821**	**6.920.254**	**5.053.959**	**4.798.127**	**1.787.768**	**1.747.261**

Ο πίνακας περιλαμβάνει δάνεια και σχετικές προβλέψεις που κατηγοριοποιούνται ως ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση.

1. **Πιστωτικός κίνδυνος** (συνέχεια)

Η ανάλυση των δανείων και απαιτήσεων από πελάτες εκτός από δάνεια και απαιτήσεις από γενικές κυβερνήσεις ανά έτος χορήγησης παρουσιάζεται στους πιο κάτω πίνακες, για υπόλοιπα στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 2014:

31 Δεκεμβρίου 2015	Μικτά δάνεια και απαιτήσεις				Δάνεια και απαιτήσεις από μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις				Δάνεια και απαιτήσεις από άλλες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις				Δάνεια και απαιτήσεις από νοικοκυριά			
	Σύνολο δανείων και απαιτήσεων	Μη εξυπηρετούμενα δάνεια	Προβλέψεις για απομείωση	Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	Σύνολο δανείων και απαιτήσεων	Μη εξυπηρετούμενα δάνεια	Προβλέψεις για απομείωση	Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	Σύνολο δανείων και απαιτήσεων	Μη εξυπηρετούμενα δάνεια	Προβλέψεις για απομείωση	Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	Σύνολο δανείων και απαιτήσεων	Μη εξυπηρετούμενα δάνεια	Προβλέψεις για απομείωση	Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Μέχρι 1 έτος	1.967.003	887.825	98.983	48.404	1.394.714	677.063	86.665	43.736	6.008	5.116	647	-	566.281	205.646	11.671	4.668
1 – 2 έτη	1.120.993	475.365	107.696	50.225	686.925	336.853	77.867	45.069	20.575	7.749	6.129	-	413.493	130.763	23.700	5.156
2 – 3 έτη	921.065	526.017	141.108	46.619	603.367	386.855	114.675	29.302	52.486	1.368	4.144	9.421	265.212	137.794	22.289	7.896
3 – 5 έτη	3.456.302	2.164.384	778.143	175.892	2.041.959	1.482.521	591.352	104.429	162.440	97.952	55.027	15.426	1.251.903	583.911	131.764	56.037
5 – 7 έτη	4.567.922	2.819.809	745.431	280.559	2.344.246	1.744.733	525.483	202.312	32.368	26.951	10.731	3.569	2.191.308	1.048.125	209.217	74.678
7 – 10 έτη	7.433.478	5.225.683	1.669.249	470.583	4.516.382	3.485.351	1.219.077	336.014	115.629	76.868	25.015	18.569	2.801.467	1.663.464	425.157	116.000
Περισσότερο από 10 έτη	3.010.354	1.863.951	652.126	135.480	2.099.747	1.334.111	461.967	100.668	60.781	53.228	24.167	2.867	849.826	476.612	165.992	31.945
Σύνολο	**22.477.117**	**13.963.034**	**4.192.736**	**1.207.762**	**13.687.340**	**9.447.487**	**3.077.086**	**861.530**	**450.287**	**269.232**	**125.860**	**49.852**	**8.339.490**	**4.246.315**	**989.790**	**296.380**
Γενικές κυβερνήσεις	115.358	4.858	697	(352)												
Σύνολο στον ισολογισμό	**22.592.475**	**13.967.892**	**4.193.433**	**1.207.410**												

Ο πίνακας περιλαμβάνει δάνεια που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης ύψους €915 εκατ. τα οποία δεν μπορούν να αναλυθούν με βάση την αρχική ημερομηνία χορήγησης και συμπεριλαμβάνονται στην κατηγορία 'Μέχρι 1 έτος'.

1. **Πιστωτικός κίνδυνος** (συνέχεια)

31 Δεκεμβρίου 2014	Μικτά δάνεια και απαιτήσεις				Δάνεια και απαιτήσεις από μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις				Δάνεια και απαιτήσεις από άλλες χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις				Δάνεια και απαιτήσεις από νοικοκυριά			
	Σύνολο δανείων και απαιτήσεων	Μη εξυπηρετούμενα δάνεια	Προβλέψεις για απομείωση	Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	Σύνολο δανείων και απαιτήσεων	Μη εξυπηρετούμενα δάνεια	Προβλέψεις για απομείωση	Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	Σύνολο δανείων και απαιτήσεων	Μη εξυπηρετούμενα δάνεια	Προβλέψεις για απομείωση	Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση	Σύνολο δανείων και απαιτήσεων	Μη εξυπηρετούμενα δάνεια	Προβλέψεις για απομείωση	Αναπροσαρμογή στην εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση
	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000	€000
Μέχρι 1 έτος	1.362.933	574.149	88.419	39.379	799.998	342.373	59.921	34.319	106.256	78.015	10.304	-	456.679	153.761	18.194	5.060
1 – 2 έτη	1.278.115	768.541	213.024	60.733	855.547	569.949	164.950	41.954	71.921	40.927	7.866	9.428	350.647	157.665	40.208	9.351
2 – 3 έτη	1.630.721	1.160.872	340.717	137.282	933.162	739.260	228.619	63.264	209.871	204.019	51.118	51.495	487.688	217.593	60.980	22.523
3 – 5 έτη	5.302.056	2.937.571	644.647	276.965	2.620.150	1.770.062	419.025	156.352	305.775	157.931	56.190	18.715	2.376.131	1.009.578	169.432	101.898
5 – 7 έτη	5.829.977	4.046.910	952.225	470.012	3.384.930	2.622.572	593.833	353.700	177.684	153.253	42.686	10.415	2.267.363	1.271.085	315.706	105.897
7 – 10 έτη	5.669.899	3.902.486	851.020	392.790	3.168.907	2.490.377	554.804	281.286	384.555	321.507	91.309	21.328	2.116.437	1.090.602	204.907	90.176
Περισσότερο από 10 έτη	2.568.359	1.552.424	395.594	185.744	1.801.876	1.104.219	254.622	138.925	121.562	98.809	38.988	3.843	644.921	349.396	101.984	42.976
Σύνολο	**23.642.060**	**14.942.953**	**3.485.646**	**1.562.905**	**13.564.570**	**9.638.812**	**2.275.774**	**1.069.800**	**1.377.624**	**1.054.461**	**298.461**	**115.224**	**8.699.866**	**4.249.680**	**911.411**	**377.881**
Γενικές κυβερνήσεις	130.052	17.896	2.202	3.206												
Σύνολο στον ισολογισμό	**23.772.112**	**14.960.849**	**3.487.848**	**1.566.111**												

Ο πίνακας περιλαμβάνει δάνεια και σχετικές προβλέψεις δανείων που κατηγοριοποιούνται ως ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση. Περιλαμβάνει επίσης, δάνεια που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης ύψους €712 εκατ. τα οποία δεν μπορούν να αναλυθούν με βάση την αρχική ημερομηνία χορήγησης και συμπεριλαμβάνονται στην κατηγορία 'Μέχρι 1 έτος'.

2. Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης

2.1 Επιβαρυμένα και μη επιβαρυμένα περιουσιακά στοιχεία

Τα επιβαρυμένα περιουσιακά στοιχεία προκύπτουν από δεσμευμένες εξασφαλίσεις έναντι εγγυημένων μορφών χρηματοδότησης και άλλων υποχρεώσεων και συναλλαγών που απαιτούν εξασφαλίσεις.

Ένα περιουσιακό στοιχείο κατηγοριοποιείται ως επιβαρυμένο εάν έχει δεσμευθεί ως εξασφάλιση έναντι εγγυημένων μορφών χρηματοδότησης και άλλων υποχρεώσεων και συναλλαγών που απαιτούν εξασφαλίσεις και ως εκ τούτου δεν είναι πλέον διαθέσιμο στο Συγκρότημα για περαιτέρω ανάγκες εξασφάλισης ή ρευστότητας. Το σύνολο των επιβαρυμένων περιουσιακών στοιχείων του Συγκροτήματος ανήλθε σε €14.023.263 χιλ. στις 31 Δεκεμβρίου 2015 (31 Δεκεμβρίου 2014: €16.312.764 χιλ.).

Ένα περιουσιακό στοιχείο κατατάσσεται ως μη επιβαρυμένο εάν δεν έχει δεσμευθεί έναντι εγγυημένων μορφών χρηματοδότησης και άλλων υποχρεώσεων και συναλλαγών που απαιτούν εξασφαλίσεις. Τα μη επιβαρυμένα περιουσιακά στοιχεία αναλύονται περαιτέρω σε περιουσιακά στοιχεία που είναι διαθέσιμα και μπορούν να δεσμευθούν και σε περιουσιακά στοιχεία που δεν είναι άμεσα διαθέσιμα να δεσμευθούν. Στις 31 Δεκεμβρίου 2015, το Συγκρότημα κατείχε μη επιβαρυμένα περιουσιακά στοιχεία ύψους €4.686.789 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2014 επαναπαρουσίαση: €4.233.522 χιλ.) τα οποία μπορούν να δεσμευθούν και να χρησιμοποιηθούν για να καλύψουν πιθανές ανάγκες ρευστότητας και μη επιβαρυμένα περιουσιακά στοιχεία ύψους €3.067.147 χιλ. (31 Δεκεμβρίου 2014 επαναπαρουσίαση: €4.643.993 χιλ.) που δεν είναι άμεσα διαθέσιμα για να δεσμευθούν ως εξασφάλιση για απαιτήσεις χρηματοδότησης στη σημερινή τους μορφή.

Ο πίνακας που ακολουθεί παρουσιάζει την ανάλυση των επιβαρυμένων και μη επιβαρυμένων περιουσιακών στοιχείων και το βαθμό στο οποίο αυτά τα περιουσιακά στοιχεία είναι δεσμευμένα για τις ανάγκες χρηματοδότησης και άλλων συναλλαγών του Συγκροτήματος. Η λογιστική αξία αυτών των περιουσιακών στοιχείων συνοψίζεται πιο κάτω:

	Επιβαρυμένα	Μη επιβαρυμένα		**Σύνολο**
31 Δεκεμβρίου 2015	Δεσμευμένα ως εξασφάλιση	Διαθέσιμα ως εξασφάλιση	Μη διαθέσιμα ως εξασφάλιση	
	€000	€000	€000	€000
Μετρητά και τοποθετήσεις σε τράπεζες	154.896	2.210.295	371.791	2.736.982
Επενδύσεις	892.728	62.688	53.871	1.009.287
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	12.882.139	1.834.519	2.474.974	17.191.632
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση	-	15.018	33.485	48.503
Ακίνητα	93.500	564.269	133.026	790.795
Σύνολο στον ισολογισμό	**14.023.263**	**4.686.789**	**3.067.147**	**21.777.199**
Ομόλογα εγγυημένα από την Κυπριακή κυβέρνηση	1.000.000	-	-	1.000.000
Σύνολο	**15.023.263**	**4.686.789**	**3.067.147**	**22.777.199**

31 Δεκεμβρίου 2014 (επαναπαρουσίαση)[4]				
Μετρητά και τοποθετήσεις σε τράπεζες	191.968	2.219.890	374.493	2.786.351
Επενδύσεις	2.435.766	81.656	23.500	2.540.922
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες	13.531.026	1.383.094	3.254.203	18.168.323
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση	54.536	36.519	851.600	942.655
Ακίνητα	99.468	512.363	140.197	752.028
Σύνολο στον ισολογισμό	**16.312.764**	**4.233.522**	**4.643.993**	**25.190.279**
Ομόλογα εγγυημένα από την Κυπριακή κυβέρνηση	1.000.000	-	-	1.000.000
Σύνολο	**17.312.764**	**4.233.522**	**4.643.993**	**26.190.279**

[4] Τα συγκριτικά ποσά για τα μη επιβαρυμένα περιουσιακά στοιχεία έχουν επαναπαρουσιαστεί για να αντικατοπτρίζουν την αναταξινόμηση των Ρωσικών δραστηριοτήτων ως ομάδα εκποίησης που κατέχεται προς πώληση.

2. Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

2.1 Επιβαρυμένα και μη επιβαρυμένα περιουσιακά στοιχεία (συνέχεια)

Τα περιουσιακά στοιχεία αποτελούνται κυρίως από δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες, επενδύσεις σε ομόλογα, (κυρίως Κυπριακά κυβερνητικά ομόλογα) και ακίνητα. Τα επιβαρυμένα περιουσιακά στοιχεία έχουν δεσμευθεί κυρίως για σκοπούς του προγράμματος χρηματοδότησης στο πλαίσιο των πράξεων νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος στην ΚΤΚ και του Μηχανισμού Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (Σημ. 30 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015) καθώς και για το καλυμμένο ομόλογο. Στην περίπτωση του Μηχανισμού Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας (ELA), όπου συνήθως η εξασφάλιση δεν απελευθερώνεται κατά την αποπληρωμή της χρηματοδότησης, υπάρχει ένα εγγενές ρυθμιστικό το οποίο να μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για περαιτέρω χρηματοδότηση, εάν απαιτείται. Οι επενδύσεις σε ομόλογα χρησιμοποιούνται επίσης ως εξασφάλιση για συμφωνίες επαναγοράς με την ΕΚΤ και άλλες εμπορικές τράπεζες, καθώς επίσης και για το καλυμμένο ομόλογο (Σημ. 33 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015). Τα επιβαρυμένα περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνουν μετρητά και άλλα ρευστά διαθέσιμα τα οποία τοποθετούνται σε άλλες τράπεζες ως εξασφάλιση σύμφωνα με συμβάσεις ISDA/GMRA, τα οποία δεν είναι άμεσα διαθέσιμα για χρήση από το Συγκρότημα αλλά αποδεσμεύονται με τη λήξη των σχετικών συναλλαγών. Τα μετρητά χρησιμοποιούνται κυρίως για να καλύψουν εξασφαλίσεις που χρειάζονται για (i) παράγωγα και συμφωνίες επαναγοράς, (ii) για εμπορικές συναλλαγές και εγγυητικές που εκδόθηκαν και (iii) Καλυμμένα Αξιόγραφα.

Επιπλέον, ομόλογα με εγγύηση από την Κυπριακή κυβέρνηση ύψους €1.000.000 χιλ. (εύλογη αξία 31 Δεκεμβρίου 2015: €1.056.720 χιλ. και 31 Δεκεμβρίου 2014: €1.007.446 χιλ.) έχουν χρησιμοποιηθεί ως εξασφάλιση για χρηματοδότηση από την ΚΤΚ (Σημ. 33 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015).

Στις 29 Σεπτεμβρίου τροποποιήθηκαν οι όροι του προγράμματος για την έκδοση Καλυμμένων Αξιογράφων και των διακρατούμενων καλυμμένων αξιογράφων ύψους €1 δις σε δομή conditional-pass-through. Στα πλαίσια της αναδιάρθρωσης, διακρατούμενο καλυμμένο αξιόγραφο ύψους €350.000 χιλ. επαναγοράστηκε και ακυρώθηκε. Το υπόλοιπο του διακρατουμένου καλυμμένου αξιογράφου που εκκρεμεί μετά τις πιο πάνω ενέργειες, ανέρχεται σε €650.000 χιλ. Η πιστωτική αξιολόγηση του καλυμμένου αξιογράφου αναβαθμίστηκε στην επενδυτική κατηγορία (investment grade) και ως αποτέλεσμα αποτελεί αποδεκτό περιουσιακό στοιχείο για τις πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος. Από τις 2 Οκτωβρίου 2015 το καλυμμένο αξιόγραφο έχει χρησιμοποιηθεί ως εξασφάλιση για δανεισμό από την ΕΚΤ. Μέσω αυτής της συναλλαγής, η Εταιρία άντλησε €550.000 χιλ. από την ΕΚΤ για αποπληρωμή χρηματοδότησης από τον ELA. Πριν από την αναβάθμιση του, το καλυμμένο ομόλογο χρησιμοποιείτο ως εξασφάλιση για χρηματοδότηση από τον ELA.

Τα μη περιουσιακά στοιχεία που είναι διαθέσιμα να δεσμευτούν ως εξασφάλιση, περιλαμβάνουν δάνεια και απαιτήσεις στην Κύπρο που παρουσιάζουν καθυστέρηση λιγότερη από 90 ημέρες, καθώς και δάνεια των θυγατρικών και των υποκαταστημάτων στο εξωτερικό τα οποία δεν έχουν δεσμευτεί ως εξασφάλιση. Δάνεια πελατών των θυγατρικών και των υποκαταστημάτων στο εξωτερικό δεν μπορούν να δεσμευθούν από την ΚΤΚ ως εξασφάλιση για το Μηχανισμό Παροχής Έκτακτης Ρευστότητας. Επιπλέον, τα περιουσιακά στοιχεία ορισμένων θυγατρικών και υποκαταστημάτων στο εξωτερικό, μπορούν να δεσμευθούν για άλλους σκοπούς μόνο για τις ανάγκες της συγκεκριμένης θυγατρικής/υποκαταστήματος και όχι για παροχή ρευστότητας σε οποιαδήποτε άλλη μονάδα του Συγκροτήματος. Οι καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες παρουσιάζονται ως μη επιβαρυμένες και μπορούν να δεσμευθούν, στο βαθμό που υπερβαίνουν το επίπεδο των ελάχιστων απαιτούμενων αποθεματικών. Τα ελάχιστα απαιτούμενα αποθεματικά παρουσιάζονται ως μη επιβαρυμένα περιουσιακά στοιχεία καθώς δεν είναι άμεσα διαθέσιμα να δεσμευθούν ως εξασφάλιση.

Τα μη επιβαρυμένα περιουσιακά στοιχεία που δεν είναι άμεσα διαθέσιμα για να δεσμευθούν ως εξασφάλιση για απαιτήσεις χρηματοδότησης στη σημερινή τους μορφή αποτελούνται κυρίως από δάνεια και απαιτήσεις για τα οποία υπάρχει συμβατική ή νομική απαγόρευση να επιβαρυνθούν ή τα οποία παρουσιάζουν καθυστέρηση μεγαλύτερη των 90 ημερών ή για τα οποία υπάρχουν εκκρεμείς αγωγές ή άλλες νομικές ενέργειες εναντίον του πελάτη. Μέρος αυτών των περιουσιακών στοιχείων θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ως εξασφάλιση για εγγυημένες μορφές χρηματοδότησης αλλά ταξινομείται συντηρητικά ως μη άμεσα διαθέσιμο για σκοπούς εξασφάλισης. Ακίνητα των οποίων ο τίτλος δεν έχει μεταβιβαστεί στο όνομα της Εταιρίας ή θυγατρικής της, δεν θεωρούνται άμεσα διαθέσιμα για να χρησιμοποιηθούν ως εξασφάλιση.

Τα ασφαλιστικά περιουσιακά στοιχεία που κατέχουν οι θυγατρικές ασφαλιστικές εταιρίες του Συγκροτήματος δεν περιλαμβάνονται στον παρακάτω πίνακα, αφού είναι κατά κύριο λόγο ανήκουν στους ασφαλιζόμενους.

2. Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

2.1 Επιβαρυμένα και μη επιβαρυμένα περιουσιακά στοιχεία (συνέχεια)

Η λογιστική και εύλογη αξία των επιβαρυμένων και μη επιβαρυμένων επενδύσεων του Συγκροτήματος κατά την 31 Δεκεμβρίου 2015 και 31 Δεκεμβρίου 2014 είναι ως ακολούθως:

	Λογιστική αξία επιβαρυμένων	Εύλογη αξία επιβαρυμένων	Λογιστική αξία μη επιβαρυμένων	Εύλογη αξία μη επιβαρυμένων
31 Δεκεμβρίου 2015	€000	€000	€000	€000
Μετοχές	1.027	1.027	91.644	91.644
Ομόλογα	891.701	900.287	24.915	24.915
Σύνολο επενδύσεων	**892.728**	**901.314**	**116.559**	**116.559**

31 Δεκεμβρίου 2014				
Μετοχές	-	-	32.603	32.603
Ομόλογα	2.435.766	2.447.482	72.553	139.437
Σύνολο επενδύσεων	**2.435.766**	**2.447.482**	**105.156**	**172.040**

2.2 Ρύθμιση ρευστότητας

Επιπρόσθετα από τους εποπτικούς δείκτες ρευστότητας που παρουσιάζονται στη Σημείωση 46 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων για το έτος που έληξε 31 Δεκεμβρίου 2015, το Συγκρότημα παρακολουθεί τη θέση του έναντι του Δείκτη Κάλυψης Ρευστότητας (ΔΚΡ) και τη θέση του έναντι του Δείκτη Καθαρής Σταθερής Χρηματοδότησης (ΔΚΣΧ) σύμφωνα με τη Μελέτη Ποσοτικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ) της Επιτροπής της Βασιλείας. Ο ΔΚΡ έχει ως στόχο να διασφαλίσει ότι το Συγκρότημα διαθέτει επαρκή υψηλής ποιότητας ρευστά διαθέσιμα για να επιβιώσει σε ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων διάρκειας 30 ημερών. Το ΔΚΣΧ αναπτύχθηκε για την προώθηση μιας βιώσιμης δομής λήξης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων.

Ο Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) απαιτεί σταδιακή συμμόρφωση με το ΔΚΡ από την 1 Οκτωβρίου 2015 στο ελάχιστον 60% ο οποίος αυξάνεται σταδιακά στο 70% το 2016, στο 80% το 2017 και στο 100% μέχρι τον Ιανουάριο του 2018. Τον Οκτώβριο του 2014, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε τον τελικό κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) 2015/61 της Επιτροπής. Κατά τη διάρκεια του 2015, ο μηνιαίος ΔΚΡ υπολογιζόταν σύμφωνα με το CRR και σε τριμηνιαία βάση σύμφωνα με τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (στα πλαίσια της βραχυπρόθεσμης άσκησης της Διαδικασίας Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ)). Από τον Ιανουάριο του 2016, το ΔΚΡ υπολογίζεται μηνιαίως και με βάση τον τελικό κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό. Μόλις ο κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός θεσπιστεί, ο ΔΚΡ θα υπολογίζεται με βάση αυτό τον κανονισμό.

Τον Οκτώβριο του 2014, η Επιτροπή Βασιλείας για την Εποπτεία των Τραπεζών δημοσίευσε έναν τελικό κανονισμό για το ΔΚΣΧ με ελάχιστο απαιτούμενο όριο το 100% με ισχύ τη 1 Ιανουαρίου 2018. Η μεθοδολογία υπολογισμού του ΔΚΣΧ βασίζεται σε ερμηνεία των κανονισμών της Βασιλείας που δημοσιεύτηκαν τον Οκτώβριο του 2014 και οι οποίοι υπόκεινται σε αλλαγές πριν την υιοθέτηση του CRR από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2015, το Συγκρότημα υπολόγισε το ΔΚΡ σύμφωνα με το CRR στο 76% (2014: 62%) και το ΔΚΣΧ σύμφωνα με τη ΜΠΕ της Επιτροπής της Βασιλείας στο 83% (2014: 72%). Σύμφωνα με τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό, στις 31 Δεκεμβρίου 2015 ο ΔΚΡ ήταν 0%. Σύμφωνα με τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό, ο Μηχανισμός παροχής έκτακτης ρευστότητας (ELA) αφαιρείται από τα Υψηλής Ποιότητας Ρευστά Περιουσιακά στοιχεία, με αποτέλεσμα ένα μηδενικό συντελεστή. Θα πρέπει, ωστόσο, να σημειωθεί ότι η Εταιρία θεωρεί ότι διαθέτει επαρκή διαθέσιμη ρευστότητα για να καλύψει τις καθημερινές της ανάγκες και ο μηδενικός συντελεστής είναι λόγω της πιο πάνω ρύθμισης.

2. Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

2.3 Ρευστά Αποθεματικά

Σύνθεση ρευστών αποθεματικών	**31 Δεκεμβρίου 2015**		31 Δεκεμβρίου 2014	
	Ρευστά αποθεματικά	**ΣΚΡ Κανονισμός (ΕΕ)2015/61 Ρευστά αποθεματικά - Επίπεδο 1**	Ρευστά αποθεματικά	ΣΚΡ (Βασιλεία 3) Ρευστά αποθεματικά - Επίπεδο 1
	€000	**€000**	€000	€000
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες	**1.421.733**	**1.002.649**	1.225.145	587.657
Υπόλοιπα και ημερήσιες καταθέσεις με τράπεζες	**537.722**	**-**	602.963	-
Άλλες τοποθετήσεις με τράπεζες	**477.604**	**-**	555.472	-
Εμπορεύσιμες επενδύσεις	**19.594**	**2.421**	472.319	472.319
Διαθέσιμη ρευστότητα με ΕΚΤ	**178.792**	**178.792**	-	-
Άλλες επενδύσεις	**8.637**	**-**	10.777	-
Σύνολο	**2.644.082**	**1.183.862**	2.866.676	1.059.976

Στα ρευστά αποθεματικά περιλαμβάνονται μετρητά και αντίστοιχα μετρητών, μη επιβαρυμένα υψηλής εμπορευσιμότητας ομόλογα και άλλα μη επιβαρυμένα ομόλογα και μετοχές που μπορούν να πωληθούν στην αγορά ή να χρησιμοποιηθούν ως εξασφάλιση για σκοπούς χρηματοδότησης. Τα ελάχιστα αποθεματικά περιλαμβάνονται στις καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες στην κατηγορία 'Ρευστά αποθεματικά' αλλά δεν περιλαμβάνονται στην κατηγορία των ρευστών αποθεματικών που χρησιμοποιούνται στον υπολογισμό του Συντελεστή Κάλυψης Ρευστότητας (ΣΚΡ). Επιπλέον, στα ρευστά αποθεματικά, περιλαμβάνεται μόνο το μέρος των ρευστών των μονάδων εξωτερικού, που απαιτούν διατήρηση 100% του δείκτη, (δεδομένου ότι οποιαδήποτε υπέρβαση δεν θα είναι μεταβιβάσιμη για να χρησιμοποιηθεί από άλλες μονάδες).

Οι επενδύσεις παρουσιάζονται στις τρέχουσες τιμές αγοράς μείον ένα ποσοστό περικοπής, ούτως ώστε να αντικατοπτρίζεται η πραγματική αξία ρευστοποίησης. Το Συγκρότημα κατέχει μόνο υψηλής εμπορευσιμότητας (ΣΚΡ Επίπεδο 1) ομόλογα.

Η Υπηρεσία Διαχείρισης Διαθεσίμων Συγκροτήματος έχει την ευθύνη για τη διαχείριση των ρευστών αποθεματικών. Οι εμπορεύσιμες επενδύσεις αγοράζονται σύμφωνα με τα όρια και τις παραμέτρους που ορίζονται στην Πολιτική Επενδύσεων Ρευστών Διαθεσίμων, όπως αυτή έχει εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Η Κύπρος έχει εξέλθει από τη Σύμβαση Δανειακής Διευκόλυνσης το Μάρτιο 2016. Οι αξιολογήσεις της πιστοληπτικής ικανότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας από τους κύριους οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας συνεχίζουν να είναι κάτω από τον επενδυτικό βαθμό, αν και η τάση είναι ανοδική. Ως αποτέλεσμα, η ΕΚΤ δεν θα μπορεί πλέον να αποδέχεται τα ομόλογα της Κυπριακής Δημοκρατίας στο πρόγραμμα αγοράς περιουσιακών στοιχείων, ή ως αποδεκτή ασφάλεια για τις πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, όπως ίσχυε, λόγω του ότι η χώρα ήταν κάτω από ένα πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής. Αυτή η διακοπή μπορεί να οδηγήσει σε ψηλότερο κόστος δανεισμού για το Συγκρότημα. Επιπρόσθετα, οποιαδήποτε αποδυνάμωση της δέσμευσης για δημοσιονομική πειθαρχία και μεταρρύθμιση στο μέλλον μπορεί να επιφέρει πίεση στην αγορά. Το Συγκρότημα έχει μειώσει προληπτικά την εξάρτηση του σε πράξεις νομισματικής πολιτικής του Ευρωσυστήματος, εν αναμονή της υλοποίησης του πιο πάνω κινδύνου. Η πιο πάνω αλλαγή, αναμένεται να μειώσει σημαντικά τα διαθέσιμα αποθεματικά της ΕΚΤ. Τα διαθέσιμα αποθεματικά αντιπροσωπεύουν το ποσό που θα μπορούσε να διατεθεί από την ΕΚΤ βάσει των εξασφαλίσεων που εκχωρήθηκαν.

2. Κίνδυνος ρευστότητας και χρηματοδότησης (συνέχεια)

2.3 Ρευστά Αποθεματικά (συνέχεια)

Το Υπουργικό Συμβούλιο και η Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού της Κυπριακής Βουλής έχουν εγκρίνει την έκδοση €2,9 δις. κυβερνητικών εγγυήσεων για την έκδοση ομολόγων/δανείων πιστωτικών ιδρυμάτων σύμφωνα με τον περί της 'Παραχώρησης Κυβερνητικών Εγγυήσεων για τη Σύναψη Δανείων ή/και την Έκδοση Ομολόγων από Πιστωτικά Ιδρύματα Νόμο του 2012'. Αναμένεται ότι το Συγκρότημα θα μπορεί να κάνει χρήση των πιο πάνω εγγυήσεων εάν παραστεί ανάγκη, με την επιφύλαξη εγκρίσεων από το Υπουργείο Οικονομικών.

3. Άλλοι κίνδυνοι

3.1 Λειτουργικός κίνδυνος

Ο λειτουργικός κίνδυνος ορίζεται ως ο κίνδυνος από άμεσες ή έμμεσες επιπτώσεις που προκύπτουν από ανθρώπινους χειρισμούς, ανεπαρκείς ή μη επιτυχείς εσωτερικές διαδικασίες και συστήματα, ή εξωτερικά γεγονότα, συμπεριλαμβανομένου και του νομικού κινδύνου.

Το Συγκρότημα αναγνωρίζει ότι ο έλεγχος του λειτουργικού κινδύνου σχετίζεται θεμελιωδώς με τις αποτελεσματικές και επαρκείς διοικητικές πρακτικές και υψηλού επιπέδου πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης. Προς αυτή την κατεύθυνση, το πλαίσιο διαχείρισης του λειτουργικού κινδύνου στοχεύει στη διατήρηση ενός ισχυρού εσωτερικού πλαισίου διακυβέρνησης και διαχείρισης της έκθεσης σε λειτουργικούς κινδύνους μέσω ολοκληρωμένων διαδικασιών που διέπουν τον εντοπισμό, την αξιολόγηση, τον έλεγχο και την παρακολούθηση των κινδύνων αυτών.

Οι κύριοι στόχοι της διαχείρισης του λειτουργικού κινδύνου στο Συγκρότημα είναι: (i) η ανάπτυξη της επίγνωσης για τον λειτουργικό κίνδυνο και της κατάλληλης κουλτούρας, (ii) η παροχή επαρκούς πληροφόρησης προς τη διοίκηση του Συγκροτήματος σε όλα τα επίπεδα, σε σχέση με το προφίλ λειτουργικού κινδύνου σε επίπεδο μονάδων και λειτουργιών του Συγκροτήματος, έτσι ώστε να διευκολύνεται η λήψη των αποφάσεων για δραστηριότητες ελέγχου κινδύνων και (iii) ο έλεγχος των λειτουργικών κινδύνων ούτως ώστε να διασφαλίζεται ότι οι λειτουργικές ζημιές δεν οδηγούν σε ουσιώδεις αρνητικές συνέπειες στο Συγκρότημα και έχουν το ελάχιστο δυνατό αντίκτυπο στην κερδοφορία και στους εταιρικούς στόχους του Συγκροτήματος.

Λειτουργικοί κίνδυνοι δύναται να προκύψουν από όλες τις επιχειρηματικές μονάδες και δραστηριότητες του Συγκροτήματος και ως εκ τούτου έχουν ποικίλα χαρακτηριστικά. Με σκοπό την αποτελεσματική διαχείριση των σημαντικών λειτουργικών κινδύνων, το πλαίσιο διαχείρισης του λειτουργικού κινδύνου που υιοθετεί το Συγκρότημα βασίζεται στο μοντέλο των 'τριών γραμμών άμυνας' (three lines of defence model) μέσω του οποίου η ανάληψη της ευθύνης για τους κινδύνους (risk ownership) επιμερίζεται στις διάφορες μονάδες του οργανισμού. Η πρώτη γραμμή άμυνας, αφορά τη διοίκηση και το προσωπικό που έχει την άμεση ευθύνη για την καθημερινή διεκπεραίωση των εργασιών της διαχείρισης του λειτουργικού κινδύνου. Ο επικεφαλής της κάθε επιχειρηματικής μονάδας φέρει την ευθύνη για τον εντοπισμό και τη διαχείριση όλων των κινδύνων που απορρέουν από τις δραστηριότητες της συγκεκριμένης μονάδας, ως αναπόσπαστο μέρος των επιχειρησιακών αρμοδιοτήτων της μονάδας.

Η δεύτερη γραμμή άμυνας, αφορά τη μονάδα διαχείρισης λειτουργικού κινδύνου, ο ρόλος της οποίας είναι η παροχή στήριξης, αλλά και η ανεξάρτητη και αντικειμενική επίβλεψη των πρακτικών διαχείρισης των λειτουργικών κινδύνων από το προσωπικό που απαρτίζει την πρώτη γραμμή άμυνας. Αυτός ο ρόλος υποστηρίζεται από άλλες εξειδικευμένες λειτουργίες ελέγχου και υποστήριξης, όπως αυτές παρέχονται από τις υπηρεσίες Κανονιστικής Συμμόρφωσης, Πληροφορικής, Ασφάλειας Πληροφοριών και Επιχειρηματικής Προστασίας, Ασφάλειας και Υγείας και από τη Νομική Υπηρεσία του Συγκροτήματος. Το τρίτο επίπεδο άμυνας, αφορά την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου και την Επιτροπή Ελέγχου του Διοικητικού Συμβουλίου, που παρέχουν ανεξάρτητη επιβεβαίωση της ακεραιότητας και αποτελεσματικότητας του πλαισίου διαχείρισης κινδύνων του Συγκροτήματος.

3. Άλλοι κίνδυνοι (συνέχεια)

3.1 Λειτουργικός κίνδυνος (συνέχεια)

Κατά τη διάρκεια του έτους, αριθμός κανονιστικών αλλαγών τέθηκε σε ισχύ. Από τους νέους αυτούς κανονισμούς προκύπτουν ανάγκες για ανάπτυξη νέων λογισμικών και διαδικασιών οι οποίες δημιουργούν λειτουργικούς κινδύνους σε σχέση με την ακεραιότητα και την ομαδοποίηση των δεδομένων και την ενδεχόμενη μη συμμόρφωση με τις πρόνοιες των νέων κανονισμών. Η Διαχείριση Λειτουργικών Κινδύνων Συγκροτήματος έχει θέσει ως προτεραιότητα τη διαχείριση των κινδύνων αυτών σε συνεργασία με άλλες Υπηεσίες, όπως αυτή της Κανονιστικής Συμμόρφωσης Ασφάλειας Πληροφοριών. Επίσης, η εστίαση στη διαχείριση χρηματοδοτικών ανοιγμάτων πιστωτικού κινδύνου και στη διαδικασία αναδιάρθρωσης των δανείων σε όλη την Εταιρία, παρουσιάζει προκλήσεις λειτουργικού κινδύνου, οι οποίες αντιμετωπίζονται σε συνεργασία με το Τμήμα Διαχείρισης Πιστωτικού Κινδύνου.

Κατά τη διάρκεια του 2015 το Συγκρότημα έχει προχωρήσει στον εντοπισμό και την ιεράρχηση των τομέων λειτουργικής βελτίωσης. Στους τομείς αυτούς είναι κυρίως οι απαιτούμενες αναβαθμίσεις των υφιστάμενων συστημάτων και πρωτοβουλίες στην ενίσχυση διακυβέρνησης, ελέγχου και οργάνωσης των τραπεζικών εργασιών. Παραδείγματα στα πιο πάνω περιλαμβάνουν, βελτιώσεις στις λειτουργίες πληροφορικής και διακυβέρνησης, πολιτικές ανθρώπινου δυναμικού και οργανωτικής δομής της Εταιρίας καθώς και τη διαχείριση δεδομένων και διακυβέρνησης.

Τα περιστατικά λειτουργικού κινδύνου κατηγοριοποιούνται και καταγράφονται σε εσωτερική βάση δεδομένων του Συγκροτήματος, έτσι ώστε να καθίσταται δυνατός ο εντοπισμός τους, η λήψη διορθωτικών ενεργειών και η στατιστική τους ανάλυση. Κατά τη διάρκεια του έτους που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015, καταγράφηκαν 151 περιστατικά με ποσό μεικτής ζημιάς ίσο ή μεγαλύτερο από €1.000 (2014: 387).

Το Συγκρότημα στοχεύει στη συνεχή ενδυνάμωση της κουλτούρας διαχείρισης κινδύνων και αύξηση της ευαισθητοποίησης των μελών του προσωπικού για τα θέματα που αφορούν λειτουργικούς κινδύνους μέσω συνεχούς εκπαίδευσής τους.

Το Συγκρότημα διατηρεί επίσης ασφαλιστικά συμβόλαια, για κάλυψη απρόβλεπτων λειτουργικών ζημιών.

Το Συγκρότημα δίνει ιδιαίτερη σημασία στη διαρκή βελτίωση των σχεδίων σε όλες τις αγορές στις οποίες δραστηριοποιείται, με σκοπό την επιτυχή και έγκαιρη ανάκτηση των εργασιών σε περίπτωση που επισυμβεί ένα καταστροφικό γεγονός.

3.2 Ρυθμιστικός κίνδυνος

Οι δραστηριότητες του Συγκροτήματος εποπτεύονται από την ΚΤΚ και την ΕΚΤ, η οποία έχει εποπτικό ρόλο για όλες τις τράπεζες στην Ευρωζώνη (καλούμενη ως Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός - ΕΕΜ). Η ΕΚΤ ανέλαβε πλήρως διάφορες εποπτικές αρμοδιότητες στις 4 Νοεμβρίου 2014. Η ΕΚΤ και οι εθνικές κεντρικές τράπεζες αποτελούν μαζί το Ευρωσύστημα, το κεντρικό τραπεζικό σύστημα της Ευρωζώνης. Η ΕΚΤ ασκεί τις εποπτικές της ευθύνες σε συνεργασία με τις εθνικές κεντρικές τράπεζες. Ως εκ τούτου, στην Κύπρο η ΕΚΤ συνεργάζεται με την ΚΤΚ αφού η Εταιρία αποτελεί σημαντικό πιστωτικό ίδρυμα στα πλαίσια του Κανονισμού της ΕΚΤ.

Τα υποκαταστήματα και οι θυγατρικές του Συγκροτήματος στο εξωτερικό υπόκεινται σε εποπτεία από τις αντίστοιχες ρυθμιστικές αρχές στις χώρες όπου δραστηριοποιούνται.

Στο πλαίσιο αυτό, το Συγκρότημα είναι εκτεθειμένο σε μια σειρά ρυθμιστικών και νομικών κινδύνων:

- Τα νομοθετικά και κανονιστικά μέτρα που ενδέχεται να επηρεάσουν ουσιαστικά το Συγκρότημα και το χρηματοπιστωτικό και οικονομικό περιβάλλον στο οποίο δραστηριοποιείται.
- Οι επιχειρηματικές δραστηριότητες και οι εργασίες του Συγκροτήματος υπόκεινται σε σημαντικούς κανονισμούς και εποπτεία και ενδέχεται να επηρεαστούν αρνητικά από τη μη συμμόρφωση σε ορισμένες υφιστάμενες κανονιστικές απαιτήσεις και οποιεσδήποτε δυσμενείς κανονιστικές και κυβερνητικές εξελίξεις.
- Την εφαρμογή ενός πιο απαιτητικού και περιοριστικού κανονιστικού πλαισίου (συμπεριλαμβανομένου του CRD IV/CRR), σε σχέση με, μεταξύ άλλων, τους δείκτες κεφαλαιακής επάρκειας, τη μόχλευση, τη ρευστότητα και των απαιτήσεων για γνωστοποίηση, παρά το όφελος που θα επιφέρει στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, συνεπάγεται επιπρόσθετους κινδύνους για τις τράπεζες.
- Αλλαγές σε νόμους ή κανονισμούς μπορεί επίσης να περιορίσουν ορισμένους τύπους συναλλαγών, να επηρεάσουν τη στρατηγική του Συγκροτήματος και να οδηγήσουν σε τροποποίηση των χρεώσεων για τραπεζικά προϊόντα ή συναλλαγές.

3. Άλλοι κίνδυνοι (συνέχεια)

3.2 Ρυθμιστικός κίνδυνος (συνέχεια)

- Το Συγκρότημα υπόκειται σε ορισμένους ρυθμιστικούς και νομικούς περιορισμούς σχετικά με τη χορήγηση νέων δανείων, τη διαχείριση και αναδιάρθρωση των υφιστάμενων δανείων και την εκποίηση των εξασφαλίσεων.
- Το Σχέδιο Αναδιάρθρωσης του Συγκροτήματος το οποίο εγκρίθηκε από την ΚΤΚ περιορίζει ορισμένες δράσεις του Συγκροτήματος.
- Λόγω της περιορισμένης πρόσβασης στη διατραπεζική αγορά και την αγορά πιστωτικών τίτλων, σε συνδυασμό με τη μείωση των καταθέσεων στην Κύπρο, το Συγκρότημα δεν πληροί τις εποπτικές απαιτήσεις ρευστότητας και είναι εξαρτημένο για χρηματοδότηση από Κεντρικές Τράπεζες.
- Το Συγκρότημα είναι εκτεθειμένο σε φορολογικό κίνδυνο και η αδυναμία διαχείρισης του κινδύνου αυτού ενδέχεται να έχει δυσμενείς επιπτώσεις για το Συγκρότημα.

Οι εργασίες των ασφαλιστικών εταιριών της Κύπρου εποπτεύονται από την Υπηρεσία Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιριών (Υπουργείο Οικονομικών). Η Φερεγγυότητα ΙΙ, το επικαιροποιημένο σύνολο των κανονιστικών απαιτήσεων για ασφαλιστικές εταιρίες που λειτουργούν στην ΕΕ, είναι σε ισχύ σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, αλλά η οδηγία της ΕΕ δεν έχει ακόμη περάσει στην νομοθεσία της Κύπρου. Η Φερεγγυότητα ΙΙ, καταρτίζει ένα αναθεωρημένο σύνολο, συνεπή με την αγορά σε ολόκληρη την ΕΕ, κεφαλαιακών απαιτήσεων και προτύπων διαχείρισης κινδύνων. Οι απαιτήσεις της Φερεγγυότητας ΙΙ, αναμένονται να έχουν επίδραση στις κεφαλαιακές απαιτήσεις των ασφαλιστικών επιχειρήσεων του Συγκροτήματος και η εφαρμογή τους περιλαμβάνει πιο περίπλοκους υπολογισμούς που βασίζονται σε παράγοντες προσομοίωση ακραίων καταστάσεων και χρηματοοικονομικών μοντέλων. Και οι δύο θυγατρικές ασφαλιστικές εταιρίες του Συγκροτήματος, EuroLife Ltd και Γενικές Ασφάλειες Κύπρου Λτδ, είναι συμβατές με τη Φερεγγυότητα ΙΙ.

Η θυγατρική εταιρία Κυπριακός Οργανισμός Επενδύσεων και Αξιών Λτδ (CISCO) είναι μέλος του Ταμείου Αποζημίωσης Επενδυτών ΕΠΕΥ (Τ.Α.Ε), το οποίο ιδρύθηκε σύμφωνα με το Άρθρο 59(1) και (2) του Νόμου 144(Ι)/2007 το οποίο προβλέπει για την Παροχή Επενδυτικών Υπηρεσιών, Άσκηση Επενδυτικών Δραστηριοτήτων, Λειτουργία Ρυθμιζόμενων Αγορών και άλλων Συναφή Θεμάτων (ο Νόμος). Το Τ.Α.Ε. λειτουργεί σαν ταμείο αποζημίωσης επενδυτών για ΕΠΕΥ εκτός πιστωτικών ιδρυμάτων. Οι αρμοδιότητες και λειτουργίες του Τ.Α.Ε. ρυθμίζονται από τις διατάξεις του Νόμου και της Οδηγίας 144-2007-15 της ΕΚΚ για την συνέχιση της λειτουργίας και τη λειτουργία του Ταμείου Αποζημίωσης Επενδυτών ΕΠΕΥ (η Οδηγία). Η CISCO είναι υποχρεωμένη να συνεισφέρει ετησίως ποσοστό μέχρι 0,1% των επιλέξιμων κεφαλαίων και χρηματοοικονομικών μέσων των καλυπτόμενων πελατών του μέλους και να καταβάλλει, όταν καλείται από την ΕΚΚ, έκτακτη συμπληρωματική εισφορά, εφόσον κρίνει ανεπαρκή τα υπάρχοντα προς καταβολή αποζημιώσεων μέσα, ιδίως δε εάν προκύψει περίπτωση διαδικασίας εκκαθάρισης μέλους του Ταμείου. Το ποσό της έκτακτης συμπληρωματικής εισφοράς δεν έχει οριστεί (ούτε το ανώτατο όριο).

Η Οδηγία της ΕΕ για το Σχέδιο Αποζημίωσης Επενδυτών 97/9/ΕΚ (ICSD) απαιτεί από τα κράτη μέλη να ιδρύσουν σχέδια αποζημίωσης επενδυτών (ICS) για την προστασία των επενδυτών σε σχέση με οργανισμούς που παρέχουν επενδυτικές επιχειρήσεις (οι οποίες μπορεί να είναι επενδυτικές επιχειρήσεις ή πιστωτικά ιδρύματα). Ένα σχέδιο αποζημίωσης επενδυτών προχωρεί σε πληρωμές συνήθως εάν μια επενδυτική εταιρία ή πιστωτικό ίδρυμα που κάνουν επενδυτικές επιχειρήσεις αποτύχουν.

Στην Κύπρο, το Ταμείο Αποζημίωσης Πελατών Τραπεζών (το Ταμείο), ιδρύθηκε 1η Μαΐου 2004 και το διαχειρίζεται η ΚΤΚ. Η Εταιρία είναι υποχρεωμένη να καταβάλλει κάθε χρόνο ένα ποσό έως και το 0,001% των επιλέξιμων κεφαλαίων και χρηματοοικονομικών μέσων των πελατών της Εταιρίας.

3.3 Ένταση ανταγωνισμού

Το Συγκρότημα αντιμετωπίζει έντονο ανταγωνισμό στις αγορές όπου δραστηριοποιείται. Στην Κύπρο, ο ανταγωνισμός προέρχεται κυρίως από τις εμπορικές τράπεζες, τις συνεργατικές πιστωτικές εταιρίες τα παραρτήματα και τις θυγατρικές ξένων τραπεζών και από ασφαλιστικές εταιρίες, οι οποίες προσφέρουν καταθετικά και επενδυτικά προϊόντα.

Μετά την απορρόφηση ορισμένων δραστηριοτήτων της Λαϊκής Τράπεζας το 2013, τα μερίδια αγοράς του Συγκροτήματος στις χορηγήσεις και καταθέσεις στην Κύπρο αυξήθηκαν σημαντικά, παρά το γεγονός ότι η ψυχολογία των καταθετών οδήγησε σε σημαντικές εκροές καταθέσεων από το κυπριακό τραπεζικό σύστημα. Από τότε οι εκροές καταθέσεων έχουν σταθεροποιηθεί και πρόσφατα παρατηρούνται περιπτώσεις εισροών καταθέσεων. Το Συγκρότημα παραμένει ο μεγαλύτερος και ο πιο συστημικά σημαντικός τραπεζικός οργανισμός της Κύπρου.

3. Άλλοι κίνδυνοι (συνέχεια)

3.3 Ένταση ανταγωνισμού (συνέχεια)

Ενδεχόμενη όξυνση του ανταγωνισμού, με την προσφορά πιο ανταγωνιστικών επιτοκίων καταθέσεων και χορηγήσεων από αυτά που προσφέρει το Συγκρότημα, ενδεχομένως να δημιουργήσει πιέσεις στην επικερδότητά της.

3.4 Νομικός κίνδυνος

Το Συγκρότημα ενδέχεται, από καιρό, εις καιρό να εμπλακεί σε δικαστικές διαδικασίες ή διαδικασίες διαιτησίας οι οποίες πιθανόν να επιφέρουν επιπτώσεις στις εργασίες και τα αποτελέσματά της. Ο νομικός κίνδυνος πηγάζει από δικαστικές διαδικασίες που εκκρεμούν ή ενδέχεται να εγερθούν εναντίον του Συγκροτήματος (Σημείωση 39) και από περιπτώσεις όπου ο μη ενδεδειγμένος νομικός χειρισμός θεμάτων από το Συγκρότημα επιφέρει την ακύρωση συμβολαίων πελατών εκθέτοντας το Συγκρότημα σε κίνδυνο από έγερση αγωγών εναντίον της.

3.5 Πολιτικός κίνδυνος

Εξωτερικοί παράγοντες που δεν τελούν υπό τον έλεγχο του Συγκροτήματος, όπως πολιτικές εξελίξεις και κυβερνητικές ενέργειες στην Κύπρο, τη Ρωσία, την ΕΕ και άλλες χώρες, ενδέχεται να επηρεάσουν αρνητικά τις δραστηριότητες, τη στρατηγική και τις προοπτικές του Συγκροτήματος άμεσα ή έμμεσα επηρεάζοντας την τοπική οικονομία

Τον Μάρτιο 2013 η Κυπριακή Κυβέρνηση, το Eurogroup και η Τρόικα κατέληξαν σε συμφωνία σχετικά με τη δέσμη μέτρων που αποσκοπούσαν στην αποκατάσταση της βιωσιμότητας του χρηματοπιστωτικού τομέα και των δημόσιων οικονομικών κατά τα επόμενα τρία έτη, τα οποία είχαν σημαντική επίδραση στην οικονομική κατάσταση και τις προοπτικές του Συγκροτήματος.

Άλλοι σημαντικοί παράγοντες πολιτικού κινδύνου περιλαμβάνουν κυβερνητικές παρεμβάσεις στις δραστηριότητες του Συγκροτήματος και κοινωνικές εξελίξεις στις χώρες όπου δραστηριοποιείται το Συγκρότημα, πολιτικές εξελίξεις στην Ευρωζώνη όπου κράτος μέλος της Ευρωζώνης μπορεί να οδηγηθεί σε έξοδο από το Ευρώ, την πιθανή έξοδο του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση μετά το δημοψήφισμα του Ιουνίου του 2016, εξελίξεις σε άλλες τρίτες χώρες με τις οποίες η Κύπρος διατηρεί σημαντικούς οικονομικού δεσμούς, το συνεχιζόμενο άλυτο πολιτικό ζήτημα με την Τουρκική κατοχή, πολιτικές και κοινωνικές αναταραχές καθώς και πολιτική αστάθεια ή στρατιωτικές επιχειρήσεις που επηρεάζουν τις γειτονικές χώρες ή/και άλλες περιοχές στο εξωτερικό.

Η Ρωσία, είναι ένας σημαντικός οικονομικός εταίρος για την Κύπρο, τόσο από την άποψη τουρισμού, όσο και για τις διεθνείς επιχειρηματικές ροές. Τυχόν εξελίξεις που επιδρούν αρνητικά στις ακόλουθες διασυνδέσεις, θα έχουν αρνητικό αντίκτυπο στην οικονομία και συνεπώς αυτό θα επηρεάσει τις δραστηριότητες του Συγκροτήματος. Η αντιπαράθεση μεταξύ της Ρωσίας και της Δύσης για την Ουκρανία, συνεχίζεται και οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής και η Ευρωπαϊκή Ένωση διατηρούν τις κυρώσεις τους κατά της Ρωσίας. Η Ρωσία συνεχίζει τις στρατιωτικές της επιχειρήσεις στη Συρία και οι σχέσεις της με την Τουρκία παραμένουν περίπλοκες. Ως αποτέλεσμα των κυρώσεων και ως πιο σημαντικό, την απότομη πτώση της τιμής του πετρελαίου και των βασικών εμπορευμάτων, η Ρωσία εισήλθε σε απότομη ύφεση το 2015.

Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις από το IMF η Ρωσική οικονομία συρρικνώθηκε κατά 3,8% μέσα στο έτος. Η ρύθμιση για μείωση των τιμών του πετρελαίου απαιτεί ένα φιλόδοξο πρόγραμμα δημοσιονομικής εξυγίανσης μεσοπρόθεσμα. Η νομισματική πολιτική είναι σε αναμονή, αλλά μια εξομάλυνση μπορεί να επανακαλυφθεί όταν ο βασικός πληθωρισμός είναι σε πτωτική πορεία. Τα μέτρα κατά της κρίσης βοήθησαν στη σταθεροποίηση του Ρωσικού τραπεζικού συστήματος και το πρόγραμμα ανακεφαλαιοποίησης ολοκληρώθηκε σε μεγάλο βαθμό.

3. Άλλοι κίνδυνοι (συνέχεια)

3.5 Πολιτικός κίνδυνος (συνέχεια)

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όσον αφορά την Ελλάδα, η οικονομία συρρικνώθηκε κατά 0,6% το 2015 και αναμένεται να συρρικνωθεί περαιτέρω το 2016. Η πρώτη αναθεώρηση του προγράμματος έχει καθυστερήσει. Η Ελληνική Κυβέρνηση και οι πιστωτές της δεν κατάφεραν να συμφωνήσουν στα δημοσιονομικά μέτρα για την κάλυψη του ελλείμματος στον προϋπολογισμό του 2016. Δεν υπάρχει καμία συμφωνία σχετικά με την μεταρρύθμιση των συντάξεων και για το νέο φορολογικό καθεστώς για τους αγρότες. Η ανεργία είναι περίπου 25% τους εργατικού δυναμικού και πάνω από το 50% της νεολαίας του. Με συρρικνωμένο εργατικό δυναμικό, χαμηλό ποσοστό γονιμότητας και την μη αποτελεσματική είσπραξη των φόρων, το σύστημα μπορεί να μην είναι πλέον βιώσιμο. Όσο η Ελλάδα επιδιώκει να διαπραγματεύεται αυτά τα θέματα με τους πιστωτές της, η δυσαρέσκεια και η κοινωνική αναταραχή θα αυξάνεται. Ταυτόχρονα, η κρίση με τους πρόσφυγες τεντώνει τις σχέσεις της Ελλάδας με τους Ευρωπαίους Εταίρους της και ορισμένοι ζητούν την παύση της Ελλάδας από το Schengen. Η κοινωνική αναταραχή μπορεί να παραμείνει απειλή όλο το 2016 και μαζί με αυτή θα ακολουθήσει και η πολιτική αστάθεια.

Οι πρόωρες εκλογές δεν μπορούν να αποκλειστούν. Στο πλαίσιο αυτό, η υλοποίηση του προγράμματος διάσωσης και η ένταξη της Ελλάδας στην Ευρωζώνη θα αμφισβητηθούν ξανά.

Το δημοψήφισμα του Ηνωμένου Βασιλείου και πιθανή έξοδος του από την ΕΕ πιθανόν να επηρεάσει την Κύπρο. Το Ηνωμένο Βασίλειο αντιπροσωπεύει περίπου το 40% του τουρισμού της Κύπρου και παραμένει ένας σημαντικός εμπορικός εταίρος γενικά. Η έξοδος του Ηνωμένου Βασιλείου, από την ΕΕ θα μπορούσε να επηρεάσει τόσο τον τουρισμό όσο και τις εμπορικές δραστηριότητες. Η διαπραγμάτευση μεταξύ Ηνωμένου Βασιλείου και ΕΕ για το να θα παραμείνει μέλος μπορεί να δημιουργήσει άλλα προβλήματα καθώς άλλα κράτη μέλη μπορεί να απαιτήσουν αλλαγές προς την ίδια κατεύθυνση, οι οποίες μπορεί να οδηγήσουν σε μια πιο κατακερματισμένη Ευρώπη.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, το Συγκρότημα αναγνωρίζει ότι απρόβλεπτα πολιτικά γεγονότα μπορεί να έχουν αρνητικές συνέπειες στην εκπλήρωση των συμβατικών σχέσεων και υποχρεώσεων των πελατών και άλλων αντισυμβαλλομένων μερών τα οποία ίσως να οδηγήσουν σε σημαντική επίδραση στις δραστηριότητες, τα λειτουργικά αποτελέσματα και τη θέση του Συγκροτήματος.

4. Διαχείριση κεφαλαίου

Ο κύριος στόχος της διαχείρισης κεφαλαίου του Συγκροτήματος είναι η διασφάλιση της συμμόρφωσης με τις σχετικές εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις, καθώς επίσης και η διατήρηση ισχυρών δεικτών πιστοληπτικής διαβάθμισης και υγειών δεικτών κεφαλαιακής επάρκειας έτσι ώστε να μπορεί να υποστηρίζει τις εργασίες του και να μεγιστοποιεί την αξία προς τους μετόχους του.

Ο νέος Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) και η τροποποιημένη Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων IV (CRD IV), που αποτελούν το Ευρωπαϊκό πλαίσιο κανονιστικών διατάξεων το οποίο σχεδιάστηκε για την ενσωμάτωση των νέων προτύπων της Βασιλείας ΙΙΙ, αναφορικά με κεφάλαια, ρευστότητα και μόχλευση, στο νομοθετικό πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) ισχύουν από την 1 Ιανουαρίου 2014. Ο Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) καθορίζει τις νέες απαιτήσεις για τήρηση κεφαλαιακών αποθεμάτων, ρευστότητας και μόχλευσης με τις οποίες πρέπει να συμμορφώνονται όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ και οι οποίες είναι άμεσα δεσμευτικές. Η Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων IV (CRD IV) ρυθμίζει την πρόσβαση σε δραστηριότητες λήψης καταθέσεων, εσωτερικής διακυβέρνησης συμπεριλαμβανομένων των αμοιβών, της σύνθεσης του διοικητικού συμβουλίου και της διαφάνειας. Σε αντίθεση με τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR), η Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων IV (CRD IV) χρειάζεται να ενσωματωθεί στη νομοθεσία του κάθε κράτους, δίνοντας με αυτό τον τρόπο τη δυνατότητα στην εποπτική αρχή του κάθε κράτους να μπορεί να επιβάλει πρόσθετες απαιτήσεις για κεφαλαιακά αποθέματα. Ο Κανονισμός Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) εισήγαγε σημαντικές αλλαγές στο προληπτικό κανονιστικό πλαίσιο το οποίο διέπει τις τράπεζες, συμπεριλαμβανομένων των τροποποιημένων ελάχιστων δεικτών κεφαλαιακής επάρκειας, αλλαγών στον ορισμό του κεφαλαίου και στον υπολογισμό των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων και την εισαγωγή νέων μέτρων σχετικών με τη μόχλευση, τη ρευστότητα και τη χρηματοδότηση. Το CRR επιτρέπει μια μεταβατική περίοδο για ορισμένες από τις κεφαλαιακές απαιτήσεις και ορισμένα άλλα μέτρα, όπως τον δείκτη μόχλευσης, οι οποίες θα είναι, σε μεγάλο βαθμό, σε πλήρη εφαρμογή μέχρι το 2019 και μερικές άλλες μεταβατικές διατάξεις οι οποίες θα εφαρμοστούν πλήρως μέχρι το 2024.

4. Διαχείριση κεφαλαίου (συνέχεια)

Η ΚΤΚ έχει καθορίσει το χρονικό πλαίσιο των μεταβατικών διατάξεων για τον υπολογισμό του δείκτη Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1) και το 2014, καθόρισε το ελάχιστο επίπεδο του δείκτη CET1 σε 8% με μεταβατικές διατάξεις (κεφαλαιακές απαιτήσεις Πυλώνα Ι). Επίσης, το Συγκρότημα υπόκειται σε επιπρόσθετες κεφαλαιακές απαιτήσεις για κινδύνους που δεν καλύπτονται από τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα Ι (συμπληρωματικές πρόνοιες του Πυλώνα ΙΙ). Σημειώνεται ωστόσο ότι η αξιολόγηση των κεφαλαιακών απαιτήσεων για τον Πυλώνα ΙΙ γίνεται σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή και συνεπώς υπόκειται σε αλλαγές με την πάροδο του χρόνου.

Μετά την ολοκλήρωση της ΔΕΕΑ για το 2015, η ΕΚΤ ενημέρωσε το Συγκρότημα για την τελική της απόφαση σε σχέση με τον ελάχιστο απαιτούμενο δείκτη κεφαλαίου που πρέπει να τηρείται σε συνεχή βάση. Ο αναθεωρημένος δείκτης CET1 με βάση τις συμπληρωματικές πρόνοιες του Πυλώνα ΙΙ καθορίστηκε από την ΕΚΤ στο 3,75%, με τον συνολικό ελάχιστο δείκτη CET1 να ανέρχεται στο 11,75%. Η κεφαλαιακή θέση του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2015 υπερβαίνει τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα Ι και Πυλώνα ΙΙ, παρέχοντας στο Συγκρότημα απόθεμα απορρόφησης ζημιών.

Με βάση τις διατάξεις της Μακροπροληπτικής Εποπτείας των Ιδρυμάτων Νόμου του 2015, που τέθηκε σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2016, η ΚΤΚ είναι η αρμόδια Αρχή για την εφαρμογή των μακροπροληπτικών αποθεμάτων ασφαλείας που προκύπτουν από το CRD IV.

Σύμφωνα με τον μακροπροληπτικό νόμο η ΚΤΚ, καθορίζει σε τριμηνιαία βάση το ποσοστό του αντικυκλικού κεφαλαιακού αποθέματος ασφαλείας (CCyB) σύμφωνα με τη μεθοδολογία που περιγράφεται σε αυτό το νόμο. Το CCyB τέθηκε σε ισχύ από την 1 Ιανουαρίου 2016 και καθορίζεται πριν από την έναρξη του κάθε τριμήνου. Η ΚΤΚ έχει καθορίσει το CCyB στο 0% για τα πρώτα δύο τρίμηνα του 2016.

Σύμφωνα με τον μακροπροληπτικό νομο, η ΚΤΚ είναι η αρμόδια Αρχή για τον προσδιορισμό των Άλλων Συστημικών Σημαντικών Ιδρυμάτων (O-SIIs) και του καθορισμού του επιπρόσθετου κεφαλαιακού αποθέματος ασφαλείας (O-SII) για αυτές τις συστημικά σημαντικές τράπεζες. Το Συγκρότημα έχει προσδιοριστεί ως O-SII και ως εκ τούτου η ΚΤΚ έχει καθορίσει στο Συγκρότημα το επιπρόσθετο απόθεμα ασφαλείας στο 2% το οποίο τίθεται σε εφαρμογή σταδιακά από την 1 Ιανουαρίου 2019 (0,5%) και αυξάνεται σταδιακά κατά 0,5% μετά την ημερομηνία αυτή και μπαίνει σε πλήρη εφαρμογή (2,0%) από την 1 Ιανουαρίου 2022.

Το κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας ανέρχεται στο 2,5% πάνω από τον συνολικό ελάχιστο δείκτη CET1. Ο αναθεωρημένος Πυλώνας ΙΙ της ελάχιστης κεφαλαιακής απαίτησης CET1 καθορίστηκε από την ΕΚΤ στο 11,75% (τμήμα 6) το οποίο περιλαμβάνει το κεφαλαιακό απόθεμα ασφαλείας.

Οι θυγατρικές εταιρίες του Συγκροτήματος που διεξάγουν τραπεζικές εργασίες στο εξωτερικό συμμορφώνονται με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις των τοπικών εποπτικών αρχών στις χώρες όπου λειτουργούν. Οι θυγατρικές ασφαλιστικές εταιρίες του Συγκροτήματος συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις της Υπηρεσίας Ελέγχου Ασφαλιστικών Εταιριών, περιλαμβανομένου του ελάχιστου περιθωρίου φερεγγυότητας. Οι ρυθμιζόμενες επιχειρήσεις επενδύσεων του Συγκροτήματος συμμορφώνονται με τις κανονιστικές κεφαλαιακές απαιτήσεις των νόμων και των κανονισμών της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

4. Διαχείριση κεφαλαίου (συνέχεια)

4.1 Κεφαλαιακή θέση

Η κεφαλαιακή θέση του Συγκροτήματος με βάση την τροποποιημένη Οδηγία Κεφαλαιακών Απαιτήσεων IV (CRD IV) και τον Κανονισμό Κεφαλαιακών Απαιτήσεων (CRR) (μετά την εφαρμογή των μεταβατικών διατάξεων όπως ορίστηκαν από την ΚΤΚ) παρουσιάζεται πιο κάτω.

	31 Δεκεμβρίου 2015	31 Δεκεμβρίου 2014
Εποπτικά κεφάλαια	**€000**	€000
Μεταβατικά Κεφάλαια Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1)[5]	**2.747.772**	3.190.955
Πρόσθετα Μεταβατικά Κεφάλαια Κατηγορίας 1 (AT1)	**-**	-
Δευτεροβάθμιο Κεφάλαιο (T2)	**30.290**	42.146
Μεταβατικά συνολικά εποπτικά κεφάλαια	**2.778.062**	3.233.101
Σταθμισμένα περιουσιακά στοιχεία – πιστωτικός κίνδυνος[6]	**17.618.578**	20.624.507
Σταθμισμένα περιουσιακά στοιχεία – κίνδυνος αγοράς	**7.811**	5.025
Σταθμισμένα περιουσιακά στοιχεία – λειτουργικός κίνδυνος	**2.039.888**	2.085.000
Σύνολο σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων	**19.666.277**	22.714.532
	%	%
Δείκτης Μεταβατικών Κεφαλαίων Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1)	**14,0**	14,0
Δείκτης συνολικών μεταβατικών ιδίων κεφαλαίων	**14,1**	14,2

Ο δείκτης CET1 επηρεάστηκε αρνητικά από τις ζημιές του 2015 λόγω των αυξημένων προβλέψεων για απομείωση δανείων που προέκυψαν από τις αλλαγές στις παραδοχές αναφορικά με τις προβλέψεις, σε σχέση με τον συνεχή εποπτικό διάλογο με την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) σχετικά με τη Διαδικασία Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ). Η μείωση στα σταθμισμένα περιουσιακά στοιχεία ύψους €3.049 εκατ. κατά τη διάρκεια του έτους οφείλεται στη στρατηγική απομόχλευσης του Συγκροτήματος μέσω της πώλησης μη κύριων δραστηριοτήτων (κυρίως από την πώληση των δραστηριοτήτων στη Ρωσία τον Σεπτέμβριο 2015) και στις συνεχιζόμενες προσπάθειες για βελτιστοποίηση του υπολογισμού των σταθμισμένων περιουσιακών στοιχείων.

Η ΕΚΤ έχει ενημερώσει το Συγκρότημα ότι θα συμμετέχει στην άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων του ΕΕΜ για τη ΔΕΕΑ, η οποία θα πραγματοποιηθεί στο υψηλότερο επίπεδο της ενοποίησης. Η άσκηση θα πρέπει να βασίζεται στην μεθοδολογία της ΕΑΤ όπως τροποποιήθηκε, με βάση την αρχή της αναλογικότητας και λαμβάνοντας υπόψη τα κατώτατα όρια σημαντικότητας. Η άσκηση, η οποία ξεκίνησε το Φεβρουάριο του 2016, αναμένεται να ολοκληρωθεί στις αρχές του τρίτου τριμήνου του 2016.

Πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με τη διαχείριση του κινδύνου κεφαλαίου παρατίθενται στην Έκθεση Γνωστοποιήσεων του Πυλώνα 3 για το 2015, η οποία είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος www.bankofcyprus.com (Σχέσεις Επενδυτών).

[5] Τα Μεταβατικά Κεφάλαια Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 (CET1), περιλαμβάνουν αφαιρέσεις λόγω κανονιστικών διατάξεων, κυρίως αναβαλλόμενες φορολογίες και άυλα περιουσιακά στοιχεία ύψους €35.193 χιλ. και €68.468 χιλ. στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 31 Δεκεμβρίου 2014 αντίστοιχα.
[6] Περιλαμβάνει το CVA.

5. Δείκτης μόχλευσης

Σύμφωνα με το Άρθρο 429 του Κανονισμού Κεφαλαιακών απαιτήσεων (CRR), ο δείκτης μόχλευσης, που εκφράζεται ως ποσοστό, υπολογίζεται ως το μέτρο κεφαλαίου διαιρεμένο με το μέτρο συνολικού ανοίγματος του Συγκροτήματος.

Ο δείκτης μόχλευσης του Συγκροτήματος παρουσιάζεται πιο κάτω:

	31 Δεκεμβρίου 2015	31 Δεκεμβρίου 2014
Με μεταβατικές διατάξεις	**€000**	€000
Μέτρο κεφαλαίου (CET1)	**2.747.772**	3.190.955
Μέτρο συνολικού ανοίγματος	**22.866.525**	26.668.508
Δείκτης μόχλευσης (%)	**12,1**	12,0
Χωρίς μεταβατικές διατάξεις		
Μέτρο κεφαλαίου (CET1)	**2.568.503**	3.055.016
Μέτρο συνολικού ανοίγματος	**22.687.256**	26.532.569
Δείκτης μόχλευσης (%)	**11,3**	11,5

Πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με την μόχλευση παρατίθενται στην Έκθεση Γνωστοποιήσεων του Πυλώνα ΙΙΙ για το 2015, η οποία είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα του Συγκροτήματος (www.bankofcyprus.com) (Σχέσεις Επενδυτών).

6. Εσωτερική Διαδικασία Αξιολόγησης Κεφαλαιακής Επάρκειας (ΕΔΑΚΕ), Εσωτερική Διαδικασία Αξιολόγησης Ρευστοτικής Επάρκειας (ΕΔΑΡΕ), Πυλώνας ΙΙ και Διαδικασία Εποπτικής Αξιολόγησης (SREP)

Σύμφωνα με τα μέτρα εξυγίανσης, το Συγκρότημα είχε την υποχρέωση να ετοιμάσει ένα σχέδιο αναδιάρθρωσης για την περίοδο 2013 μέχρι 2017 με στόχο την εξασφάλιση της βιωσιμότητάς του και τη μείωση της εξάρτησής του σε χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες. Η ΚΤΚ έχει αξιολογήσει το σχέδιο αναδιάρθρωσης του Συγκροτήματος με σκοπό να διασφαλίσει ότι βασίζεται σε μια ισχυρή και συνεκτική στρατηγική και στηρίζεται σε μια σειρά συνετών οικονομικών προβλέψεων. Το σχέδιο αναδιάρθρωσης εγκρίθηκε από την ΚΤΚ στις 26 Νοεμβρίου 2013. Βάσει των πιο πάνω, η ΚΤΚ δεν απαίτησε από το Συγκρότημα να υποβάλει έκθεση για την ΕΔΑΚΕ το 2014.

Το Συγκρότημα ξεκίνησε την προετοιμασία και υποβολή στην ΕΚΤ τόσο της ΕΔΑΚΕ αλλά και της ΕΔΑΡΕ έκθεσης από το 2014. Και οι δύο εκθέσεις εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο και υποβλήθηκαν στην ΕΤΚ.

Το Συγκρότημα αναλαμβάνει επίσης τριμηνιαία αναθεώρηση των αποτελεσμάτων της ΕΔΑΚΕ. Η πρώτη αναθεώρηση πραγματοποιήθηκε στις 30 Σεπτεμβρίου 2015. Κατά την διάρκεια την τριμηνιαίας αναθεώρησης, το προφίλ κινδύνου και διαχείρισης κινδύνου του Συγκροτήματος αναθεωρούνται και λαμβάνονται υπόψη τυχόν αλλαγές από την πλήρη άσκηση της ΕΔΑΚΕ. Η τριμηνιαία αναθεώρηση προσδιορίζει κατά πόσο το Συγκρότημα εκτίθεται σε νέους κινδύνους και αξιολογεί την επάρκεια των πόρων κεφαλαίου για να καλύψει τους κινδύνους, όπως αυτοί έχουν εξελιχθεί (σε σύγκριση με την πλήρη άσκηση της ΕΔΑΚΕ).

Τριμηνιαία αναθεώρηση της ΕΔΑΡΕ διεκπεραιώνεται, μέσω της άσκησης προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων ρευστότητας και αποστέλλεται στην επιτροπή ALCO. Η πρώτη τριμηνιαία αναθεώρηση πραγματοποιήθηκε στις 31 Μαρτίου 2015. Το 2016 η έκθεση αυτή θα αποστέλλεται και στην Επιτροπή ΔΚ του ΔΣ. Για τη διεξαγωγή της αναθεώρησης, οι κίνδυνοι ρευστότητας

6. Εσωτερική Διαδικασία Αξιολόγησης Κεφαλαιακής Επάρκειας (ΕΔΑΚΕ), Εσωτερική Διαδικασία Αξιολόγησης Ρευστοτικής Επάρκειας (ΕΔΑΡΕ), Πυλώνας ΙΙ και Διαδικασία Εποπτικής Αξιολόγησης (SREP) (συνέχεια)

Η ΕΚΤ, στο πλαίσιο του εποπτικού της ρόλου, διεξήγαγε Διαδικασία Εποπτικής Εξέτασης και Αξιολόγησης (ΔΕΕΑ) καθώς και επιτόπου έλεγχο στο Συγκρότημα. Η ΔΕΕΑ είναι μια ολιστική αξιολόγηση, που περιλαμβάνει μεταξύ άλλων, το επιχειρηματικό μοντέλο του Συγκροτήματος, την εσωτερική διακυβέρνηση και το σύστημα ελέγχου, τους κινδύνους στο κεφάλαιο και την επάρκεια των κεφαλαίων για την κάλυψη αυτών των κινδύνων και κινδύνων ρευστότητας και επάρκειας της ρευστότητας για κάλυψη αυτών των κινδύνων. Ο στόχος της ΔΕΕΑ είναι να σχηματίσει η ΕΚΤ μια επικαιροποιημένη εποπτική θέση όσον αφορά τους κινδύνους και τη βιωσιμότητα του Συγκροτήματος και να αποτελέσει τη βάση για εποπτικά μέτρα και διάλογο της ΕΚΤ με το Συγκρότημα. Θα μπορούσαν να επιβληθούν πρόσθετα κεφάλαια και άλλες απαιτήσεις στο Συγκρότημα ως αποτέλεσμα αυτών των εποπτικών διαδικασιών, συμπεριλαμβανομένης της αναθεώρησης του επιπέδου των συμπληρωματικών προνοιών του Πυλώνα ΙΙ καθώς οι αξιολογήσεις των κεφαλαιακών απαιτήσεων γίνονται σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή και συνεπώς υπόκεινται σε αλλαγές με την πάροδο του χρόνου.

Με την συμπλήρωση της ΔΕΕΑ για το έτος 2015, η ΕΚΤ ενημέρωσε το Συγκρότημα για τον αναθεωρημένο συνολικό ελάχιστο δείκτη CET1. Ο απαιτούμενος δείκτης CET1 με βάση τις κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ καθορίστηκε από την ΕΚΤ στο 3,75%, καταλήγοντας σε ένα συνολικό ελάχιστο δείκτη CET1 ύψους 11,75%. Η κεφαλαιακή επάρκεια του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2015 ξεπερνά τις ελάχιστες κεφαλαιακές απαιτήσεις του Πυλώνα Ι και τις συμπληρωματικές απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ, παρέχοντας στο Συγκρότημα απόθεμα απορρόφησης ζημιών.

Κατά το 2015, ΕΚΤ πραγματοποίησε μια επιτόπια επιθεώρηση της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου με ημερομηνία αναφοράς την 31 Δεκεμβρίου 2014. Ο σκοπός της επιθεώρησης αυτής ήταν η εξέταση και αξιολόγηση των μη εξυπηρετούμενων δανείων του Συγκροτήματος καθώς και των δανείων που έχουν τύχει αναδιάρθρωσης και είναι ενήμερα. Η επιτόπια επιθεώρηση και η σχετική προκαταρκτική επιστολή αναφέρει ότι, στη βάση τροποποιημένων παραδοχών, κατά την κρίση της ΕΚΤ, υπάρχει μια αναπροσαρμογή των προβλέψεων ύψους περίπου €300 εκατ. για το judgemental portfolio (δηλαδή σε ατομική βάση) και περίπου €700 εκατ. για το statistical portfolio (δηλαδή το χαρτοφυλάκιο που επιθεωρήθηκε σε συλλογική βάση), η οποία σχετίζεται κυρίως με την ανακτήσιμη αξία των εξασφαλίσεων με ακίνητα.

Στο πλαίσιο του συνεχούς εποπτικού διαλόγου με την ΕΚΤ σε σχέση με τη ΔΕΕΑ, το Συγκρότημα αποφάσισε να επαναξιολογήσει τις παραδοχές, τις εκτιμήσεις και τη μεθοδολογία του αναφορικά με τις προβλέψεις, στο πλαίσιο και τις οδηγίες που παρέχονται από τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ). Συνεπώς, το Συγκρότημα προχώρησε σε συγκεκριμένες τροποποιήσεις στις παραδοχές του αναφορικά με τις προβλέψεις. Οι αλλαγές αυτές σχετίζονται με την επέκταση της περιόδου ανάκτησης και την εφαρμογή επιπρόσθετων εκπτώσεων στη ρευστοποιήσιμη αξία των εξασφαλίσεων των πιο επιβαρυμένων, μη εξυπηρετούμενων χαρτοφυλακίων, με τις δύο τροποποιήσεις να προκύπτουν από τη στρατηγικής του Συγκροτήματος για ανάκτηση των ληξιπρόθεσμων δανείων. Για την τροποποίηση των παραδοχών του για τις προβλέψεις, το Συγκρότημα έλαβε υπόψη τη στρατηγική του για τη διαχείριση των προβληματικών δανείων, καθώς και άλλα διαθέσιμα στοιχεία, αντικατοπτρίζοντας ένα αυξημένο επίπεδο συντηρητισμού εντός ενός αποδεκτού εύρους. Ως αποτέλεσμα, οι προβλέψεις για το έτος 2015 ανήλθαν σε €959 εκατ. (2014: €770 εκατ.). Το Συγκρότημα θεωρεί πως οι αλλαγές αυτές γεφύρωσαν σημαντικά τον εποπτικό διάλογο με την ΕΚΤ και αύξησαν το ποσοστό κάλυψης των δανείων σε καθυστέρηση πέραν των 90 ημερών με προβλέψεις στο 48% στις 31 Δεκεμβρίου 2015 (2014: 41%).

Ως μέρος της ΔΕΕΑ, το Συγκρότημα έχει υποβάλει στις 26 Φεβρουαρίου, στην ΕΚΤ μακροχρόνιο κεφαλαιακό πλάνο προς αξιολόγηση που αποδεικνύει ότι η κεφαλαιακή θέση του Συγκροτήματος είναι επαρκής. Ο δείκτης Κεφαλαίου Κοινών Μετοχών Κατηγορίας 1 παραμένει υψηλότερος από τις ελάχιστες εποπτικές κεφαλαιακές απαιτήσεις ύψους 11,75% με βάση τις απαιτήσεις του Πυλώνα ΙΙ (Pillar ΙΙ), παρέχοντας στο Συγκρότημα απόθεμα απορρόφησης ζημιών.

Με βάση το Άρθρο 100 της Οδηγίας 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, οι αρμόδιες αρχές θα διενεργούν ασκήσεις προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων στα ιδρύματα που εποπτεύουν κάθε χρόνο. Αυτό το εποπτικό έργο έχει επίσης ανατεθεί στην ΕΚΤ, η οποία θα διενεργεί σε στενή συνεργασία με την ΕΑΤ. Σε εκτέλεση της εντολής της, η ΕΚΤ, σε στενή συνεργασία με τις αρμόδιες Εθνικές αρχές, θα διενεργήσει μία άσκηση για ακραίες καταστάσεις το 2016, τα αποτελέσματα της οποίας θα ληφθούν υπόψη στη συνολική εκτίμηση της ΔΕΕΑ. Η έκταση της προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων του ΕΕΜ ΔΕΕΑ θα συμπληρώσει την πανευρωπαϊκή άσκηση του έτους 2016 που πραγματοποιείται από την ΕΑΤ. Ως εκ τούτου, θα αντιμετωπίσει τους τραπεζικούς ομίλους εκτός από του ΕΕΜ τα σημαντικά ιδρύματα που συμμετέχουν στην άσκηση της ΕΑΤ.

6. Εσωτερική Διαδικασία Αξιολόγησης Κεφαλαιακής Επάρκειας (ΕΔΑΚΕ), Εσωτερική Διαδικασία Αξιολόγησης Ρευστοτικής Επάρκειας (ΕΔΑΡΕ), Πυλώνας ΙΙ και Διαδικασία Εποπτικής Αξιολόγησης (SREP) (συνέχεια)

Η ΕΚΤ έχει ενημερώσει το Συγκρότημα ότι θα συμμετέχει στην άσκηση προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων του ΕΕΜ για τη ΔΕΕΑ, η οποία θα πραγματοποιηθεί στο υψηλότερο επίπεδο της ενοποίησης. Η άσκηση θα πρέπει να βασίζεται στην μεθοδολογία της ΕΑΤ όπως τροποποιήθηκε, με βάση την αρχή της αναλογικότητας και λαμβάνοντας υπόψη τα κατώτατα όρια σημαντικότητας. Η άσκηση, η οποία ξεκίνησε το Φεβρουάριο του 2016, αναμένεται να ολοκληρωθεί στις αρχές του τρίτου τριμήνου του 2016.

Στοιχεία και Πληροφορίες για την Περιόδου από 1 Ιανουαρίου 2015 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2015

σύμφωνα με την Απόφαση 4/507/28.04.2009
του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς της Ελλάδας

Τα παρακάτω στοιχεία και πληροφορίες που προκύπτουν από τις οικονομικές καταστάσεις αποσκοπούν σε μία γενική ενημέρωση για την οικονομική κατάσταση και τα αποτελέσματα του Συγκροτήματος Τράπεζας Κύπρου ('Συγκρότημα') και της ιθύνουσας εταιρίας Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ ('Εταιρία'). Συνιστούμε επομένως στον αναγνώστη, πριν προβεί σε οποιαδήποτε είδους επενδυτική επιλογή ή άλλη συναλλαγή με το Συγκρότημα, να ανατρέξει στην ιστοσελίδα του όπου αναρτώνται οι οικονομικές καταστάσεις σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, η έκθεση των ανεξάρτητων ελεγκτών, καθώς και η λεπτομερής επεξηγηματική κατάσταση των αποτελεσμάτων, οι οποίες είναι επίσης διαθέσιμες στο Εγγεγραμμένο Γραφείο της Εταιρίας (Οδός Στασίνου 51, Αγ. Παρασκευή, Στρόβολος, Τ.Θ. 24884, 1398 Λευκωσία, Κύπρος, Τηλέφωνο: +357 22 122128, Τέλεφαξ: +357 22 378422).

Ιστοσελίδα: www.bankofcyprus.com - Σχέσεις Επενδυτών/Οικονομικά Στοιχεία.

Σύνθεση Διοικητικού Συμβουλίου: Josef Ackermann (Πρόεδρος), Wilbur L. Ross Jr. (Αντιπρόεδρος), Maksim Goldman (Αντιπρόεδρος), Arne Berggren, Μάριος Καλοχωρίτης, Χριστόδουλος Πατσαλίδης, Μιχάλης Σπανός, Ιωάννης Ζωγραφάκης και John Patrick Hourican.

Ημερομηνία έγκρισης των οικονομικών καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015 από το Διοικητικό Συμβούλιο: 31 Μαρτίου 2016.

Ανεξάρτητοι ελεγκτές: Ernst & Young Cyprus Ltd.

Τύπος έκθεσης ελεγκτών: Γνώμη χωρίς επιφύλαξη και έμφαση θέματος.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ
Στοιχεία Ενοποιημένης Κατάστασης Λογαριασμού Αποτελεσμάτων και Συνολικών Εισοδημάτων
για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015

	2015	2014 (επαναπαρουσίαση)
	€000	€000
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες		
Καθαρά έσοδα από τόκους	**842.440**	969.669
Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	**153.457**	151.867
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από διαπραγμάτευση συναλλάγματος	**38.367**	(14.793)
Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα	**47.129**	176.850
Έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες μείον απαιτήσεις και προμήθειες	**47.905**	45.610
Ζημιές από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα	**(53.080)**	(12.021)
Λοιπά έσοδα	**17.607**	12.068
	1.093.825	1.329.250
Δαπάνες προσωπικού	**(233.631)**	(234.424)
Άλλα λειτουργικά έξοδα	**(225.038)**	(228.482)
	635.156	866.344
Κέρδος από αποαναγνώριση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές για δάνεια που αποκτήθηκαν	**305.089**	47.338
Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και άλλες ζημιές από πιστωτικές διευκολύνσεις	**(1.264.554)**	(816.983)
Απομείωση άλλων χρηματοοικονομικών μέσων	**(43.503)**	(56.540)
Απομείωση μη χρηματοοικονομικών μέσων	**(18.103)**	(33.295)
(Ζημιές)/κέρδη πριν το μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών	**(385.915)**	6.864
Μερίδιο στα κέρδη συγγενών εταιριών και κοινοπραξιών	**5.923**	4.852
(Ζημιές)/κέρδη πριν τη φορολογία από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**(379.992)**	11.716
Φορολογία	**(9.203)**	(10.877)
(Ζημιές)/κέρδη μετά τη φορολογία από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**(389.195)**	839
Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες		
Ζημιές μετά τη φορολογία από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**(65.107)**	(322.216)
Ζημιές για το έτος	**(454.302)**	(321.377)
Αναλογούντες σε:		
Ιδιοκτήτες της Εταιρίας – συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**(382.513)**	19.162
Ιδιοκτήτες της Εταιρίας – μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**(55.839)**	(280.319)
Σύνολο ζημιών που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	**(438.352)**	(261.157)
Δικαιώματα μειοψηφίας – συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**(6.682)**	(18.323)
Δικαιώματα μειοψηφίας – μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**(9.268)**	(41.897)
Σύνολο ζημιών που αναλογούν στα δικαιώματα μειοψηφίας	**(15.950)**	(60.220)
Ζημιές για το έτος	**(454.302)**	(321.377)
Βασικές και προσαρμοσμένες (ζημιές)/κέρδη κατά μετοχή (€) αναλογούντες στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας – συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**(0,0429)**	0,0032
Βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές κατά μετοχή (€) αναλογούντες στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας	**(0,0492)**	(0,0441)
Ζημιές για το έτος	**(454.302)**	(321.377)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα μετά τη φορολογία	**67.712**	69.795
Συνολικές ζημιές για το έτος	**(386.590)**	(251.582)
Αναλογούντες σε:		
Ιδιοκτήτες της Εταιρίας	**(378.679)**	(200.068)
Δικαιώματα μειοψηφίας	**(7.911)**	(51.514)
Συνολικές ζημιές για το έτος	**(386.590)**	(251.582)

		2015	2014 (επαναπαρουσίαση)
Περιουσιακά στοιχεία	*Σημ.*	**€000**	€000
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες		**1.422.602**	1.139.465
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες		**1.314.380**	1.646.886
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα		**14.023**	62.598
Επενδύσεις	3	**588.255**	1.871.136
Επενδύσεις που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση	3	**421.032**	669.786
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες		**17.191.632**	18.168.323
Περιουσιακά στοιχεία ασφαλιστικών κλάδων ζωής που αναλογούν στους ασφαλιζόμενους		**475.403**	472.992
Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία		**281.780**	322.832
Αποθέματικα ακινήτων		**515.858**	12.662
Επενδύσεις σε ακίνητα		**34.628**	488.598
Ακίνητα και εξοπλισμός		**264.333**	290.420
Άυλα περιουσιακά στοιχεία		**133.788**	127.402
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες		**107.753**	116.776
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις		**456.531**	456.871
Μη-κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση		**48.503**	942.655
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων		**23.270.501**	26.789.402
Υποχρεώσεις			
Καταθέσεις από τράπεζες		**242.137**	162.388
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες		**4.452.850**	8.283.773
Συμφωνίες επαναγοράς		**368.151**	579.682
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα		**54.399**	71.967
Καταθέσεις πελατών		**14.180.681**	12.623.558
Υποχρεώσεις ασφαλιστηρίων συμβολαίων		**566.925**	576.701
Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα και λοιπές υποχρεώσεις	4	**282.831**	350.431
Ομολογιακά δάνεια		**712**	693
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις		**40.807**	44.741
Μη-κυκλοφορούντες υποχρεώσεις και ομάδες εκποίησης που κατέχονται προς πώληση		**3.677**	614.421
Σύνολο υποχρεώσεων		**20.193.170**	23.308.355
Ίδια κεφάλαια			
Μετοχικό κεφάλαιο		**892.294**	892.238
Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο		**552.618**	552.539
Αποθεματικό από μείωση κεφαλαίου		**1.952.486**	1.952.486
Μετοχές που υπόκεινται σε προσωρινά διατάγματα		**-**	441
Αποθεματικά επανεκτίμησης και άλλα αποθεματικά		**258.709**	146.809
Συσσωρευμένες ζημιές		**(601.152)**	(79.021)
Ίδια κεφάλαια που αναλογούν στους ιδιοκτήτες της Εταιρίας		**3.054.955**	3.465.492
Δικαιώματα μειοψηφίας		**22.376**	15.555
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		**3.077.331**	3.481.047
Σύνολο υποχρεώσεων και ιδίων κεφαλαίων		**23.270.501**	26.789.402

	2015	2014
	€000	€000
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων, 1 Ιανουαρίου	**3.481.047**	2.737.676
Ζημιές για το έτος	**(454.302)**	(321.377)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα μετά τη φορολογία	**67.712**	69.795
Μετατροπή καταθέσεων και δομημένων προϊόντων σε μετοχές	**-**	150
Έκδοση μετοχών	**135**	1.000.000
Έξοδα έκδοσης μετοχικού κεφαλαίου	**-**	(30.794)
Πωλήσεις ιδίων κεφαλαίων	**2.769**	-
Πώληση θυγατρικών	**(18.112)**	(51)
Εξαγορά θυγατρικών που κατέχονται προς πώληση	**-**	25.942
Μέρισμα που πληρώθηκε στα δικαιώματα μειοψηφίας	**(1.918)**	(438)
Μετοχές που υπόκεινται σε προσωρινά διατάγματα που έχουν αποσυρθεί/ακυρωθεί	**-**	144
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων, 31 Δεκεμβρίου	**3.077.331**	3.481.047

	2015	2014
	€000	€000
Ζημιές για το έτος	**(454.302)**	(321.377)
Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος	**17.757**	109.627
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	**48.495**	(39.204)
Επανεκτίμηση ακινήτων	**(868)**	7.755
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) για προγράμματα καθορισμένων παροχών	**2.328**	(8.383)
Συνολικές ζημιές για το έτος	**(386.590)**	(251.582)

	2015	2014 (επαναπαρουσίαση)
	€000	€000
Καθαρή ταμειακή ροή από εργασίες	**2.418.378**	1.234.001
Καθαρή ταμειακή ροή από επενδυτικές δραστηριότητες	**1.641.994**	1.287.807
Καθαρή ταμειακή ροή για χρηματοδοτικές δραστηριότητες	**(3.909.882)**	(1.944.794)
Καθαρή αύξηση στα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών για το έτος	**150.490**	577.014
Συναλλαγματικές διαφορές	**17.253**	198.344
Σύνολο εισροών για το έτος	**167.743**	775.358
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών, 1 Ιανουαρίου	**2.238.601**	1.463.243
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών, 31 Δεκεμβρίου	**2.406.344**	2.238.601

	2015	2014
	€000	€000
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες		
Καθαρά έσοδα από τόκους	**815.422**	1.009.298
Καθαρά έσοδα από αμοιβές και προμήθειες	**136.819**	135.758
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) από διαπραγμάτευση συναλλάγματος	**11.571**	(9.547)
Έσοδα από μερίσματα από θυγατρικές εταιρίες και συγγενών εταιριών	**33.542**	16.850
Καθαρά κέρδη από συναλλαγές με χρηματοοικονομικά μέσα και πώληση θυγατρικών εταιριών	**24.166**	163.981
Ζημιές από επανεκτίμηση και πώληση επενδύσεων σε ακίνητα	**(35.550)**	(23.893)
Λοιπά έσοδα	**11.146**	4.302
	997.116	1.296.749
Δαπάνες προσωπικού	**(202.379)**	(203.844)
Άλλα λειτουργικά έξοδα	**(194.088)**	(196.740)
	600.649	896.165
Κέρδος από αποαναγνώριση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και αλλαγές στις αναμενόμενες ταμειακές ροές για δάνεια που αποκτήθηκαν	**305.089**	47.338
Προβλέψεις για απομείωση δανείων και απαιτήσεων από πελάτες και άλλες ζημιές από πιστωτικές διευκολύνσεις	**(1.229.627)**	(728.448)
Απομείωση άλλων χρηματοοικονομικών μέσων	**(69.041)**	(253.139)
Απομείωση μη χρηματοοικονομικών μέσων	**(40.452)**	(252.130)
Ζημιές πριν τη φορολογία από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**(433.382)**	(290.214)
Φορολογία	**(4.272)**	(357)
Ζημιές μετά την φορολογία από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**(437.654)**	(290.571)
Μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες		
Κέρδη μετά τη φορολογία από μη συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**-**	36.000
Ζημιές για το έτος	**(437.654)**	(254.571)

Βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές κατά μετοχή (€) - συνεχιζόμενες δραστηριότητες	**(0,0490)**	(0,0489)
Βασικές και προσαρμοσμένες ζημιές κατά μετοχή (€)	**(0,0490)**	(0,0428)

Ζημιές για το έτος	**(437.654)**	(254.571)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα/(ζημιές) μετά τη φορολογία	**31.713**	(43.834)
Συνολικές ζημιές για το έτος	**(405.941)**	(298.405)

		2015	2014
Περιουσιακά στοιχεία	*Σημ.*	**€000**	€000
Μετρητά και καταθέσεις με κεντρικές τράπεζες		**1.111.354**	668.292
Δάνεια και απαιτήσεις σε τράπεζες		**1.112.337**	1.462.824
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα		**14.022**	62.585
Επενδύσεις	3	**512.631**	1.831.297
Επενδύσεις που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση	3	**421.032**	669.786
Δάνεια και απαιτήσεις από πελάτες		**16.005.878**	17.329.208
Υπόλοιπα με εταιρίες του Συγκροτήματος		**735.579**	809.959
Προπληρωμές, δεδουλευμένα έσοδα και λοιπά περιουσιακά στοιχεία		**167.486**	181.752
Αποθέματα ακινήτων		**276.095**	822
Επενδύσεις σε ακίνητα		**11.688**	250.888
Ακίνητα και εξοπλισμός		**198.227**	221.106
Άυλα περιουσιακά στοιχεία		**14.773**	13.105
Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες		**97.293**	102.615
Επενδύσεις σε εταιρίες του Συγκροτήματος		**207.781**	236.369
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις		**456.479**	456.479
Μη-κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται προς πώληση		**9.767**	114.060
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων		**21.352.422**	24.411.147
Υποχρεώσεις			
Καταθέσεις από τράπεζες		**237.860**	159.765
Χρηματοδότηση από κεντρικές τράπεζες		**4.452.850**	8.283.773
Συμφωνίες επαναγοράς		**368.151**	579.682
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα		**54.408**	71.761
Καταθέσεις πελατών		**12.694.130**	11.329.157
Υπόλοιπα με εταιρίες του Συγκροτήματος		**568.486**	550.683
Δεδουλευμένα, αναβαλλόμενα έσοδα και λοιπές υποχρεώσεις	4	**233.084**	283.735
Ομολογιακά δάνεια		**712**	693
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις		**19.868**	23.219
Σύνολο υποχρεώσεων		**18.629.549**	21.282.468
Ίδια κεφάλαια			
Μετοχικό κεφάλαιο		**892.294**	892.238
Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο		**551.368**	551.289
Αποθεματικό από μείωση κεφαλαίου		**1.952.486**	1.952.486
Μετοχές που υπόκεινται σε προσωρινά διατάγματα		**-**	441
Αποθεματικά επανεκτίμησης και άλλα αποθεματικά		**76.462**	5.506
Συσσωρευμένες ζημιές		**(749.737)**	(273.281)
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων		**2.722.873**	3.128.679
Σύνολο υποχρεώσεων και ιδίων κεφαλαίων		**21.352.422**	24.411.147

	2015	2014
	€000	€000
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων, 1 Ιανουαρίου	**3.128.679**	2.458.834
Ζημιές για το έτος	**(437.654)**	(254.571)
Λοιπά συνολικά εισοδήματα/(ζημιές) μετά τη φορολογία	**31.713**	(43.834)
Μετατροπή καταθέσεων και δομημένων προϊόντων σε μετοχές	**-**	150
Έκδοση μετοχών	**135**	1.000.000
Έξοδα έκδοσης μετοχικού κεφαλαίου	**-**	(32.044)
Μετοχές που υπόκεινται σε προσωρινά διατάγματα που έχουν αποσυρθεί/ακυρωθεί	**-**	144
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων, 31 Δεκεμβρίου	**2.722.873**	3.128.679

	2015	2014
	€000	€000
Ζημιές για το έτος	**(437.654)**	(254.571)
Αποθεματικό μετατροπής ξένου συναλλάγματος	**41**	(1.195)
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	**33.011**	(40.362)
Επανεκτίμηση ακινήτων	**(2.034)**	4.388
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές) για προγράμματα καθορισμένων παροχών	**695**	(6.665)
Συνολικές ζημιές για το έτος	**(405.941)**	(298.405)

	2015	2014 (επαναπαρουσίαση)
	€000	€000
Καθαρή ταμειακή ροή από εργασίες	**2.664.196**	1.275.890
Καθαρή ταμειακή ροή από επενδυτικές δραστηριότητες	**1.659.613**	1.288.822
Καθαρή ταμειακή ροή για χρηματοδοτικές δραστηριότητες	**(3.908.975)**	(1.946.767)
Καθαρή αύξηση στα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών για το έτος	**414.834**	617.945
Συναλλαγματικές διαφορές	**987**	(31.518)
Σύνολο εισροών για το έτος	**415.821**	586.427
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών, 1 Ιανουαρίου	**1.486.608**	900.181
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών 31 Δεκεμβρίου	**1.902.429**	1.486.608

1. Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και τις πρόνοιες του περί Εταιριών Νόμου της Κύπρου, Κεφ. 113.

2. Οι λογιστικές πολιτικές που εφαρμόστηκαν συνάδουν με αυτές του προηγούμενου οικονομικού έτους, εκτός από την υιοθέτηση νέων και τροποποιημένων προτύπων και διερμηνειών τα οποία περιγράφονται στη Σημείωση 3.2.1 όπως επεξηγούνται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Συγκροτήματος.

Το Συγκρότημα εφάρμοσε για πρώτη φορά ορισμένα πρότυτα και τροποποιήσεις, τα οποία εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2015. Το Συγκρότημα δεν έχει εφαρμόσει νωρίτερα οποιοδήποτε άλλο πρότυπο, διερμηνεία ή τροποποίηση που έχει εκδοθεί αλλά δεν έχει τεθεί σε ισχύ.

Η φύση και η επίδραση αυτών των αλλαγών περιγράφονται στην Σημείωση 3.2.1. των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων του Συγκροτήματος. Παρόλο που αυτά τα νέα πρότυπα και τροποποιήσεις εφαρμόστηκαν για πρώτη φορά το 2015, δεν είχαν σημαντική επίδραση στις ετήσιες ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Συγκροτήματος.

3. Οι επενδύσεις του Συγκροτήματος και της Εταιρίας αναλύονται ως ακολούθως:

	2015	2014
Συγκρότημα	**€000**	€000
Επενδύσεις		
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	**50.785**	34.347
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	**100.535**	53.480
Επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως δάνεια και απαιτήσεις	**436.935**	1.783.309
	588.255	1.871.136
Επενδύσεις που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση		
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	**421.032**	669.786
	1.009.287	2.540.922

	2015	2014
Εταιρία	**€000**	€000
Επενδύσεις		
Επενδύσεις στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	**19.727**	19.168
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	**55.969**	28.820
Επενδύσεις που ταξινομήθηκαν ως δάνεια και απαιτήσεις	**436.935**	1.783.309
	512.631	1.831.297
Επενδύσεις που εκχωρήθηκαν ως εξασφάλιση		
Επενδύσεις διαθέσιμες προς πώληση	**421.032**	669.786
	933.663	2.501.083

4. Οι λοιπές υποχρεώσεις στις 31 Δεκεμβρίου 2015 περιλαμβάνουν προβλέψεις για επιδικίες ή υπό διαιτησία διαφορές ύψους €34.749 χιλ. για το Συγκρότημα και €33.772 χιλ. για την Εταιρία και λοιπές προβλέψεις ύψους €18.387 χιλ. για το Συγκρότημα και €18.948 χιλ. για την Εταιρία. Η πρόβλεψη για επιδικίες ή υπό διαιτησία διαφορές του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2015 παρατίθεται στη Σημείωση 34 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Δεν υπάρχουν σε εκκρεμότητα οποιεσδήποτε άλλες σημαντικές επιδικίες ή υπό διαιτησία διαφορές του Συγκροτήματος καθώς και αποφάσεις δικαστικών ή διαιτητικών οργάνων που ενδέχεται να έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση ή λειτουργία του Συγκροτήματος.

5. Ο αριθμός απασχολούμενου προσωπικού του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2015 ανήλθε σε 4.605 (2014: 6.726) και της Εταιρίας 4.045 (2014: 4.213).

6. Οι μετοχές της Εταιρίας που κατέχονται από οντότητες που ελέγχονται από το Συγκρότημα (περιλαμβανομένων μετοχών που κατέχονται από θυγατρική εταιρία που διεξάγει ασφαλιστικές εργασίες κλάδου ζωής και κατέχει τις μετοχές ως μέρος των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που επενδύονται προς όφελος των ασφαλιζόμενων) στις 31 Δεκεμβρίου 2015 ήταν 8.085 χιλ. και η αξία κτήσεως τους ήταν €66.634 χιλ.

7. Οι εταιρίες, υποκαταστήματα, οι συγγενείς εταιρίες και κοινοπραξίες του Συγκροτήματος στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και η μέθοδος ενσωμάτωσης τους αναφέρονται στην Σημείωση 50 και 52 των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

8. Συναλλαγές με συνδεόμενα πρόσωπα:

(α) Δάνεια και απαιτήσεις σε μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και βασικά διευθυντικά στελέχη: €3.354 χιλ. για το Συγκρότημα και την Εταιρία.

(β) Δάνεια και απαιτήσεις σε λοιπά συνδεδεμένα πρόσωπα: €886 χιλ. για το Συγκρότημα και €736.465 χιλ. για την Εταιρία.

(γ) Ενδεχόμενες και ανειλημμένες υποχρεώσεις (κυρίως πιστώσεις, εγγυήσεις και μη χρησιμοποιηθέντα όρια): €991 χιλ. για το Συγκρότημα και την Εταιρία.

(δ) Καταθέσεις από μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και βασικά διευθυντικά στελέχη: €3.366 χιλ. για το Συγκρότημα και την Εταιρία.

(ε) Καταθέσεις από λοιπά συνδεδεμένα πρόσωπα: €3.147 χιλ. για το Συγκρότημα και €571.633 χιλ. για την Εταιρία.

(στ) Έσοδα από τόκους: €138 χιλ. για το Συγκρότημα και €24.675 χιλ. για την Εταιρία.

(ζ) Έξοδα από τόκους: €187 χιλ. για το Συγκρότημα και €7.542 χιλ. για την Εταιρία.

(η) Συναλλαγές και αμοιβές μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, βασικών διευθυντικών στελεχών και συνδεδεμένων προσώπων: €5.747 χιλ. για το Συγκρότημα και €5.445 χιλ. για την Εταιρία.

9. Άλλες πληροφορίες

Οι συνολικές κεφαλαιουχικές δαπάνες του Συγκροτήματος για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2014 ανήλθαν σε €20.536 χιλ.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 24 Μαρτίου 2016, η Cyprus Popular Bank Public Co Ltd, η TD Asset Management και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης κατείχαν 9,62%, 5,23% και 5,02% του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας αντίστοιχα. Επίσης, η Lamesa Holdings S.A. (affiliate of Renova Group), κατείχε 7,18% στις 31 Δεκεμβρίου 2015 και 9,88% στις 24 Μαρτίου 2016, του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας αντίστοιχα.

10. Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς

10.1 Πρόγραμμα αποχώρησης προσωπικού

Τον Φεβρουάριο του 2016 το Συγκρότημα ανακοίνωσε Πρόγραμμα αποχώρησης προσωπικού για το μόνιμο προσωπικό. Η αποζημίωση κατά την έξοδο είναι εφάπαξ αποζημίωση με συγκεκριμένους όρους.

10.2 Οδηγία 2014/59/ΕΕ για την ανάκαμψη και την εξυγίανση τραπεζών

Η ΕΕ Οδηγία 2014/59/ΕΕ (Οδηγία) για την Ανάκαμψη και την Εξυγίανση Τραπεζών θεσπίζει πλαίσιο για την ανάκαμψη και την εξυγίανση των πιστωτικών ιδρυμάτων της ΕΕ. Η Οδηγία περιλαμβάνει την έννοια της απορρόφησης ζημιάς και ελάχιστο ποσό ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων μειωμένης και υψηλής εξασφάλισης που υπόκεινται στο εργαλείο διάσωσης με ίδια μέσα.

Η Οδηγία έχει επίσης σημαντικές επιπτώσεις χρηματοδότησης για τα πιστωτικά ιδρύματα, που περιλαμβάνουν την εγκαθίδρυση προχρηματοδοτημένων ταμείων εξυγίανσης ύψους 1% επί των καλυμμένων καταθέσεων του τροποποιημένου Σχεδίου Εγγυημένων Καταθέσεων (ΣΕΚ) που θα δημιουργηθεί μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2024.

Η Οδηγία έχει εφαρμοστεί στην Κύπρο.

10. Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς (συνέχεια)

10.2 Οδηγία 2014/59/ΕΕ για την ανάκαμψη και την εξυγίανση τραπεζών (συνέχεια)

Η ΕΕ έχει επίσης εγκαθιδρύσει έναν Ενιαίο Μηχανισμό Εξυγίανσης (ΕΜΕ), κάτω από τον Κανονισμό 806/2014 Ενιαίου Μηχανισμού Εξυγίανσης ως μέρος της Ευρωπαϊκής Τραπεζικής Ένωσης. Κάτω από τον ΕΜΕ, ισχύει μια ενιαία διαδικασία εξυγίανσης για όλα τα πιστωτικά ιδρύματα που εποπτεύονται από τον ΕΕΜ. Αυτή η διαδικασία συντονίζεται από το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης (ΕΣΕ). Η Εταιρία υπόκειται στην εποπτεία του ΕΕΜ και ανάλογα στον ΕΜΕ.

Ο Κανονισμός ΕΜΕ είναι στενά συνδεδεμένος με την Οδηγία. Για τα πιστωτικά ιδρύματα στον ΕΕΜ, το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης λαμβάνει τη θέση της σχετικής αρχής εξυγίανσης κάθε κράτους που ιδρύθηκε βάσει της Οδηγίας. Η Εταιρία εποπτεύεται από το Ενιαίο Συμβούλιο Εξυγίανσης.

10.3 Σχέδιο Εγγυημένων Καταθέσεων

Η Οδηγία 2014/49/ΕΕ περί του τροποποιημένου Σχεδίου Εγγυημένων Καταθέσεων (Οδηγία) απαιτεί όπως τα Κράτη Μέλη ιδρύσουν ένα σχέδιο εγγυημένων καταθέσεων. Η τροποποιημένη Οδηγία προβλέπει όπως τα σχέδια εγγυημένων καταθέσεων κάθε χώρας πρέπει να είναι προχρηματοδοτημένα, με τα ταμεία να δημιουργούνται επί σειρά ετών. Τα ταμεία των σχεδίων εγγυημένων καταθέσεων σε κάθε χώρα πρέπει τουλάχιστον να ανέρχονται σε 0,8% των καλυμμένων καταθέσεων μέχρι τις 3 Ιουλίου 2024. Η εφαρμογή της νομοθεσίας στην Κύπρο ψηφίστηκε στις 11 Φεβρουαρίου 2016 που τροποποιεί το υφιστάμενο Σχέδιο Εγγυημένων Καταθέσεων.

10.4 Φερεγγυότητα ΙΙ

Την 1 Ιανουαρίου 2016 τέθηκε σε εφαρμογή η Οδηγία 2009/138/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου και οι σχετικοί Κανονισμοί αναφορικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης (Φερεγγυότητα ΙΙ). Η νέα Οδηγία εισάγει σημαντικά αυξημένες απαιτήσεις τόσο σε ποσοτικό όσο και σε ποιοτικό επίπεδο για τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις.

Οι θυγατρικές ασφαλιστικές εταιρίες του Συγκροτήματος ακολουθώντας ένα λεπτομερές σχέδιο δράσης κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών, βρίσκονται σε θέση να ανταποκρίνονται πλήρως στις νέες απαιτήσεις με την εφαρμογή της Οδηγίας από 1 Ιανουαρίου 2016. Στη φάση προετοιμασίας, οι θυγατρικές εταιρίες του Συγκροτήματος εφάρμοσαν σημαντικές αναβαθμίσεις σε θέματα εταιρικής διακυβέρνησης, διαχείρισης κινδύνων και κανονιστικής συμμόρφωσης.

10.5 Πρόθεση για Εισαγωγή στην Κύρια Αγορά του Χρηματιστηρίου Λονδίνου

Στις 31 Μαρτίου 2016, το Συγκρότημα ανακοίνωσε την πρόθεση του να επιδιώξει την εισαγωγή του στην κύρια αγορά του Χρηματιστηρίου Λονδίνου (ΧΛ). Το Συγκρότημα σκοπεύει επίσης να διατηρήσει την διαπραγμάτευση των μετοχών του στο Χρηματιστήριο Αξίων Κύπρου. Το Συγκρότημα δεν σκοπεύει να διατηρήσει την διαπραγμάτευση των μετοχών του στο Χρηματιστήριο Αθηνών, καθώς δεν έχει πλέον τραπεζικές δραστηριότητες στην Ελλάδα.

Το Συγκρότημα στοχεύει στην ολοκλήρωση του έργου και την υλοποίηση της εισαγωγής στο ΧΛ κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2016, η οποία εισαγωγή υπόκειται σε σχετικές εγκρίσεις, αξιολόγηση των διαφόρων τεχνικών πτυχών και των συνθηκών αγοράς.

Πίνακας Αντιστοιχίας Παραπομπών με τις πληροφορίες τις οποίες η Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ κατέστησε διαθέσιμες στο κοινό
κατά την περίοδο 1.1.2015 έως 30.3.2016

Ημερομηνία	Ανακοίνωση	Ηλεκτρονική Διεύθυνση
13 Ιαν 2015	Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου: Ολοκλήρωση Δημόσιας Προσφοράς	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20150113RetailOfferCompletion%20GR.pdf
20 Ιαν 2015	Πρόσφατες εξελίξεις αναφορικά με το ελβετικό φράγκο	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20150120CHFexposureGRFinal.pdf
27 Ιαν 2015	Δημοσιεύματα στον ημερήσιο τύπο αναφορικά με τα αξιόγραφα	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20150127CapitalSecuritiesGR_Final.pdf
29 Ιαν 2015	Εισαγωγή των Μετοχών Δημόσιας Προσφοράς και έναρξη διαπραγμάτευσης	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20150129ListingRetailSharesGR.pdf
6 Φεβ 2015	Προκαταρκτικά οικονομικά αποτελέσματα για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2014 –Ενημέρωση και Ημερομηνία Ανακοίνωσης	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20150206FY2014UpdateAnnouncementGR.pdf
25 Φεβ 2015	Ανακοίνωση Προκαταρκτικών Οικονομικών Αποτελεσμάτων Συγκροτήματος για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2014	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/FinancialResults_FY2014GRFINAL.pdf
13 Μαρ 2015	Ημερομηνία Ανακοίνωσης Ελεγμένων Οικονομικών Καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2014	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20150313AnnouncementDateFY2014GR.pdf
31 Μαρ 2015	Ελεγμένα Οικονομικά Αποτελέσματα του Συγκροτήματος για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2014	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/Audited%20FY2014GR_Final.pdf
21 Απρ 2015	Ειδοποίηση για παραίτηση Διευθύνοντος Συμβούλου	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20150421CEOResignation_GR.pdf
30 Απρ 2015	Πώληση της επένδυσης στη Marfin Diversified Strategy Fund Plc	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20150429SaleofMDSF_GR_Final.pdf
8 Μαΐ 2015	Οικονομικά αποτελέσματα του Συγκροτήματος για το τρίμηνο που έληξε στις 31 Μαρτίου 2015: Ενημέρωση και Ημερομηνία Ανακοίνωσης	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20150508_1Q2015UpdateAnnouncementGR_FINAL.pdf

Πίνακας Αντιστοιχίας Παραπομπών με τις πληροφορίες τις οποίες η Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ κατέστησε διαθέσιμες στο κοινό
κατά την περίοδο 1.1.2015 έως 30.3.2016

Ημερομηνία	Ανακοίνωση	Ηλεκτρονική Διεύθυνση
29 Μαΐ 2015	Παραίτηση Μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου - Αλλαγές στη σύνθεση του Διοικητικού Συμβουλίου και Επιτροπών Διοικητικού Συμβουλίου	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20150529ChangesinBODandCommitteesGR.pdf
29 Μαΐ 2015	Διορισμός Διευθυντή Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20150529GroupInternalAuditorGR.pdf
29 Μαΐ 2015	Οικονομικά Αποτελέσματα Συγκροτήματος για το τρίμηνο που έληξε στις 31 Μαρτίου 2015	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/FinancialResults_1Q2015_GR_FINAL.pdf
5 Ιουν 2015	Η Κυπριακή Δημοκρατία αποπληρώνει €750 εκατ. ομολόγου που κατέχει η Τράπεζα Κύπρου	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20150605RecapBondGR_Final.pdf
11 Ιουν 2015	Ενημέρωση	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20150611Announcement_GR_Final.pdf
17 Ιουλ 2015	Συμφωνία για πώληση της Uniastrum Bank και άλλων περιουσιακών στοιχείων στη Ρωσία	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20150717AgreementSaleofBOCRGR_Final.pdf
14 Αυγ 2015	Ημερομηνία Ανακοίνωσης των Οικονομικών Αποτελεσμάτων του Συγκροτήματος για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2015	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20150814AnnouncementDate1H2015_GR_Final.pdf
26 Αυγ 2015	Οικονομικά Αποτελέσματα Συγκροτήματος για το εξάμηνο που έληξε στις 30 Ιουνίου 2015	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/FinancialResults_1H2015_GR_FINAL.pdf
28 Σεπ 2015	Ολοκλήρωση πώλησης της Uniastrum Bank και άλλων περιουσιακών στοιχείων στη Ρωσία	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20150928AgreementSaleofBOCRGR_%20Final.pdf
29 Σεπ 2015	Ημερομηνία Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20150929AnnouncementOfAGM_GR_Final.pdf
2 Οκτ 2015	Καλυμμένα ομόλογα γίνονται αποδεκτά ως εξασφάλιση για πιστοδοτικές πράξεις του Ευρωσυστήματος	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20151002CoveredBond_GR_Final.pdf

Πίνακας Αντιστοιχίας Παραπομπών με τις πληροφορίες τις οποίες η Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ κατέστησε διαθέσιμες στο κοινό
κατά την περίοδο 1.1.2015 έως 30.3.2016

Ημερομηνία	Ανακοίνωση	Ηλεκτρονική Διεύθυνση
23 Οκτ 2015	Αλλαγή στη σύνθεση Επιτροπής Διοικητικού Συμβουλίου	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20151023ChangeinBoardCommitteeGR_FINAL.pdf
2 Νοε 2015	Πρόσκληση Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20151002AGMNoticeProxy_GR_Final.pdf
6 Νοε 2015	Διευκρίνιση σχετικά με την Έκθεση/Σύσταση του Διοικητικού Συμβουλίου που συνοδεύει τα Ειδικά Ψηφίσματα	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20151106AdditionalInfoAGM_GR_Final.pdf
11 Νοε 2015	Ημερομηνία Ανακοίνωσης των Οικονομικών Αποτελεσμάτων του Συγκροτήματος για το εννιάμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2015	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20151111AnnouncementDateFor9M2015%20GR%20Final.pdf
11 Νοε 2015	Πληρωμή τόκου Εγγυημένου Ομολόγου της Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ (ΚΥΠΡΕ/BOCYG) με ημερομηνία έκδοσης 14 Νοεμβρίου 2012	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20151111%20PaymentOfInterestOfGuaranteedBonds%20GR%20Final.pdf
23 Νοε 2015	Οικονομικά Αποτελέσματα Συγκροτήματος για το εννιάμηνο που έληξε στις 30 Σεπτεμβρίου 2015	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/FinancialResults_9M2015GR_Final.pdf
24 Νοε 2015	Επέκταση Διορισμού Διευθύνοντα Συμβούλου	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20151124AnnouncementGR_Final.pdf
24 Νοε 2015	Αποφάσεις της Ετήσιας Γενικής Συνέλευσης (ΕΓΣ)	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20151124ResolutionsOfAGM_GR_Final.pdf
25 Νοε 2015	Πληρωμή τόκου Εγγυημένου Ομολόγου της Τράπεζας Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ (ΚΥΠΡΕ2/BOCYG2) με ημερομηνία έκδοσης 27 Νοεμβρίου 2012	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20151125%20PaymentOfInterestOfGuaranteedBonds2%20GR_Final.pdf
14 Δεκ 2015	Η Κυπριακή Δημοκρατία αποπληρώνει €340 εκατ. ομολόγου που κατέχει η Τράπεζα Κύπρου	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20151214RecapBondFinalRepaymentGR_FINAL.pdf
18 Δεκ 2015	Διορισμός Νέου Διοικητικού Συμβούλου	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/Announcement%20of%20New%20Director%20GR%20final.pdf

Πίνακας Αντιστοιχίας Παραπομπών με τις πληροφορίες τις οποίες η Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ κατέστησε διαθέσιμες στο κοινό
κατά την περίοδο 1.1.2015 έως 30.3.2016

Ημερομηνία	Ανακοίνωση	Ηλεκτρονική Διεύθυνση
2 Φεβ 2016	Ενημέρωση για τα προκαταρκτικά οικονομικά αποτελέσματα για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015: Ενημέρωση και Ημερομηνία ανακοίνωσης	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20160202PremFY2015UpdateAnnouncement_GR_Final.pdf
25 Φεβ 2016	Προκαταρκτικά Οικονομικά Αποτελέσματα Συγκροτήματος για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/FinancialResults_Preliminary%20%20FY2015GR_Final.pdf
18 Μαρ 2016	Ημερομηνία Ανακοίνωσης Ελεγμένων Οικονομικών Καταστάσεων για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2015	http://www.bankofcyprus.com/Documents/Investor%20Relations/Press%20Releases/GR/20160318Date%20of%20the%20announcement%20of%20the%20audited%20results_GR.pdf